

Дзядзька Мікола

Грэцка-Беларускі Слоўнік

ΕΛΛΗΝΟΛΕΥΚΟΡΩΣΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Да карыстальнікаў.

Гэты невялікі слоўнік дае добрыя ўводзіны ў сучасную грэцкую мову, дазваляе беларусу з дастатковай ступенню разумення без пасярэднікаў прачытаць тэкст падручнікаў і чытанак, газетных і часопісных артыкулаў ды энцыклапедычных звестак, а таксама тэкстаў з гісторыі як Грэцыі гэтак і Еўропы. Слоўнік мае 12.000 рэестравых слоў і неабходны мінімальны граматычны даведнік па мове ды іншыя карысныя звесткі.

Будова і карыстанне слоўнікам.

Рэестравыя словы ў слоўніку разьмешчаныя паводле грэцкага алфавіту. Грэцкая традыцыя дапускае варыянты напісання шэрагу слоў, што збольшага адлюстравана ў слоўніку. (Гэта тычыцца груп –кт-/–хт-, рознае прадстаўленне гуку “і” –ι, –ει, –οι, –υ, гуку “э” ды іншых. Часам можна сустрэць да чатырох варыянтаў напісання аднаго і таго ж слова, але гэта не часта.)

У прыкладах калі рэестравае слова застаецца нязьменным, яно падаецца першай літарай. Калі яно неяк зьменена, то падаецца цалкам. *αγαπώ: α. μέχρι τρέλας* кахаць без памяці; *αγάπα τον εχθρόν σου* май любасьць да ворага твайго

Усе шматскладовыя грэцкія словы згодна з правіламі маюць графічны націск.

Варыянты слоў, прыкладаў, перакладаў падаюцца праз нахільную рысу, дапр. *αύξων: α. αριθμός* парадкавы/ серыйны нумар, то бо «парадкавы нумар» *α*і «серыйны нумар»

Назоўнікі: род грэцкага назоўніка як правіла відаць з канчатку наз. скл. і пацвярджаецца азначальным артыклем: ж.р. – η, м. р. – ο, н. р.- το. Калі назоўнік мае асаблівасьці скланення, гэтыя асаблівасьці падаюцца пасля назоўніка. *μανάβης* (- ηδες), г.зн. родны склон будзе *μανάβηδες*

Назоўнікі ж. р. на –ση, –ξη, –ψη маюць указанне на н. скл. мн. л. –εις: *εξέγερση* (-εις)

Прыметнікі. Прыметнікі, што маюць стандартныя родавыя канчаткі н. скл. адз. л. –ος, –η, –ο і іхнія націскныя варыянты –ός, –ή, –ό не маюць аніякіх памет. Прыметнікі, што маюць іншыя родавыя канчаткі маюць пры сабе такую пазнаку *πρσοδοφόρος*, α, ο, γ. зн. ж.р. мае форму *πρσοδοφόρα*, н. р. *πρσοδοφόρο*

Прыслоўі. У грэцкай, як і ў беларускай, шырока ўжываюцца прыслоўі. Таму яны пададзены як складовая частка рэестру. Багата прыслоўяў утвараюцца ад прыметнікаў двума спосабамі, існуюць паралельна без розніцы значэння (але не заўсёды), што часткова і адлюстравана ў слоўніку: *καλά*, *καλώς* – абодва словы значаць “добра”

Дзеясловы: Паводле традыцыі і зручнасьці грэцкія дзеясловы падаюцца у форме першай асобы адзіночнага ліку цяперашняга часу, то бо ў форме на “я”. *γράφω* – пісаць. Звычайна дзеясловы залежнага стану, якія выконваюць і функцыю зваротных, пададзены асобна і папярэднічаюць дзеяслову незалежнага стану. Дзеясловы другой катэгорыі/ другога спражэння маюць указанне на галосную канчатку: *αγαπώ* (α)

Як рэестравыя словы падаюцца шэраг форм ужывальных няправільных дзеясловаў са спасылкай на зыходную форму. Спасылка на іншы варыянт ці форму пазначаецца стрэлкай → . *αναβιβάζω* → *ανεβάζω*

Знакам пытання ў грэцкай мове зьяўляецца коска з кропкай- ; Кропка зверху радка адпавядае беларускаму двухкроп’ю ці кропцы з коскай. *Ποιος είναι;* - хто гэта?

Лексікаграфічныя крыніцы.

Ствараючы слоўнік я ў рознай ступені карыстаўся наступнымі лексікаграфічнымі працамі:

Επιτροπή Φιλολογών Συγχρόνον Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης Εκδοτικός Οργανισμός Διαγόρας, Αθήναι 1961

Euro-Wörterbuch Griechisch-Deutsch, Deutsch-Griechisch Langenscheidt 1992

Greek- English, English- Greek dictionary, εκδοτικός οίκος ΑΣΤΗΡ, Αθήναι

Dizionario Italiano greco moderno- greco moderno italiano, Antonio Vallardi Editore, Milano, 2008

А. В. Сальнова Греческо-русский и русско-греческий словарь, Русский язык, Москва, 2000

Греческо-русский и русско-греческий военный и технический словарь,
Военное издательство МО. СССР, 1975

И. П. Хориков, М.Г. Малев Новогреческо-русский словарь, Русский язык, Москва, 1980

Romeo Lovera Grammatica della lingua Greca moderna, Hoepli Mialno, 1995
(ristampa anastatica 1920)

Акрамя таго былі выкарыстаны слоўнікі беларускай мовы і інтарнетавыя слоўнікі з грэцкай і на грэцкую- пераважна нямецкія, як найлепшыя-, а таксама вельмі добры слоўнік грэцкай мовы Λεξικό της κοινής νεοελληνικής .

Гатовы корпус слоўніка быў не раз дбайна прачытаны, але не выключана, што сякія-такія недакладнасці і памылкі засталіся. За гэта вінавачуся перад карыстальнікамі.

Дзядзька Мікола.

27 красавіка 2014

α- адмоўная прыстаўка не-, без-; **άγαμος** нежанаты; **άστεγος** бяздомны
αβάσιμος беспадстаўны
αβасιμότητα η беспадстаўнасьць
αβάσταχος невыносны, нясьцерпны
αββάς ο абат, ігумен, настояцель
αβγό το яйка; **κόκκινα αβγά** фарбаваныя/ вялікодныя яйкі
αβέβαιος няпэўны, няўпэўнены
αβεβαιότητα η няпэўнасьць, няяснасьць;, ненадзейнасьць, няўпэўненасьць; недакладнасьць, сумнеўнасьць
άβιαστα нетаропка, нясьпешна
αβίαστος нетаропкі, нясьпешны; цэлы, не пашкоджаны; вольны, нязмушаны (*размова*)
αβιταμίνωση (-εις) η авітаміноз
αβλαβής, -ής, -ές бяскрыўдны
αβλεψία η недагляд, неахайнасьць, няўважлівасьць
αβοήθητος бездапаможны, без падтрымкі, без помачы
άβολα нязручна, няёмка, няўтульна
άβολος нязручны няёмкі, няўтульны
άβουλος бязвольны, нерашучы
άβυσσος η прорва, бяздонне
αγαθά τα багацце, даброты
αγαθός дабрасардэчны, добры
αγαλλίαση (-εις) η вялікая радасьць
άγαλμα το статуя
άγαμος нежанаты
αγανάκτηση (-εις) η абурэнне, гнеў
αγανακτισμένος разгневаны, абураны
αγάπη η каханне
αγαπημένος каханы
αγαπητός дарагі, любы
αγαπώ(α) кахаць; любіць; **α. μέχρι τρέλας** кахаць без памяці; **αγάπα τον εχθρόν σου** май любасьць да ворага твайго
αγγείο το ваза, пасудзіна
αγγελία η абвестка, пасланне; **α. εφημερίδας** газетная абвестка
άγγελμα το паведамленне, абвестка
άγγελος ο анёл
αγγίζω чапаць, дакранацца
αγγλικά τα англійская мова
αγγλικός англійскі
άγγλος ο англічанін
αγγούρι το агурок
αγελάδα η карова
αγέλη η статак; **α. λύκων** воўчая згря
αγέμιστος нішчымны, пусты; незараджаны (*зброя*)
αγένεια η няветлівасьць, нетактоўнасьць, грубасьць
αγέρας ο → **αέρας**
αγέρωχος пыхлівы, фанабэрысты; які трымаецца годна
άγευστος без смаку, прэсны
άγιασμα το асьвячэнне, абпысканне сьвядой вадой; сьвятая вада
αγιασμένος асьвечаны, бласлаўлены; **το αγιασμένο νερό** сьвятая вада
αγιάτρευτος нявылечаны; невылечны
αγιογραφία η абраз; маляванне абразоў
αγιογράφος ο іканапісец
αγιοποίηση (-εις) η кананізацыя
αγιοποιώ (ε) кананізаваць

αγιορείτης ο (манах) сьвятагорац; (*αδ Άγιος Όρος* Сьвятая Гара, Афон)
άγιος сьвяты; **α. τόπος** сьвятое месца; **το άγιο Πνεύμα** Сьвяты Дух; **η άγια Γραφή** Сьвятое Пісьмо; **Άγια Έδρα** Сьвяты Пасад
αγιότητα η сьвятасьць
αγκαλιά τα абдымак; бярэмя, вязанка; **παράδομαι στην α. του Μορφέα** аддацца ў абдымкі Марфею (*заснуць*)
αγκαλιάζω абдымаць, абшчапіць; ахапіць; **α. όλη τη χώρα** ахапіць усю краіну
αγκίστρι το кручок
αγκλίτσα η кій пастуха
αγκυλωτός сагнуты, крывы; **α. σταυρός** свастыка
άγκυρα η якар; **σηκώνω α. για** адплываць у
αγκώνας ο локаць
αγναντεύω назіраць, разглядаць (*з вышыні*); любавацца
άγνοια η няведанне; **εν α. μου** без майго ведання/ дазволу
αγνός чысты, беззаганны; нявінны, цнатлівы; натуральны, без дамешку
αγνοούμενος ο прапалы без весткі
αγνοώ (ε) не ведаць; ігнараваць, не браць пад увагу
αγνώμων, -ων, -ον няўдзячны
αγνώριστος невядомы
άγνωστο το невядомае
άγνωστος невядомы
άγονος бясплодны, неўрадлівы, стэрыльны
αγορά η пакупка; рынак; **η μαυρή α.** чорны рынак
αγοράζω купляць
αγόρευση (-εις) η выступ, прамова
αγορεύω выказвацца, выступаць з прамовай
αγόρι το хлопчык
αγράμματος непісьменны
αγροεργάτης ο работнік сельскай гаспадаркі
αγριάδα η дзікасьць; жорсткасьць, лютасьць
αγριοκοιτάζω пазіраць са злосьцю, пазіраць з нянавісьцю
άγριος *Іпрым* дзікі; люты, злосны; *2ο* дзікун; **οι άγριοι** дзікуны
αγριότητα η дзікасьць, лютасьць, жорсткасьць
αγριόχορτα τα пустазелле
αγροικώ (α) слухаць, разумець
αγρόκτημα το гаспадарка, сялянскі двор
αγρός ο поле
αγρότης ο сялянін
αγροτικός сельскагаспадарчы
αγρότισσα η сялянка
αγροτουριστικός агратурыстычны
άγρυνος пільны; бяссонны
αγύριστος невяртаны, незваротны; ненаведаны; упарты; **στο αγύριστο!** каб ты/ ён здох!;
πηγαίνο στο αγύριστο незваротна мінуцьпайсьці ў нябыт
αγχόνη η вяроўка з пятлёю, шыбеніца
αγωγή η выхаванне, навучанне; прыцягненне да суду, зыск; **πολιτική α.** прыцягненне да суду па грамадзянскай справе
αγών ο бой, баявыя дзеянні, барацьба; «**ο Α. μου**» Майн кампф/ Мая барацьба (*кніга Гітлера*)
αγώνας ο барацьба; спаборніцтва; **οι ολυμπιακοί αγώνες** алімпійскія гульні; **εκλογικός α.** выбарчая барацьба
αγωνία η непакой, хваляванне; агонія; **περιμένω με α.** з хваляваннем чакаць
αγωνίζομαι змагацца; спаборнічаць
αγωνιζόμενος які змагаецца
αγωνιστής ο змагар
αγωνίστρια η змагарка, барацьбітка
αγωνιώδης, -ης, -ες трывожны; пакутлівы, драматычны
αδάμαστος непахісны

άδεια η дазвол; адпачынак, водпуск **α. οδηγού** шафёрскае пасьведчанне; **έχω α.** быць у адпачынку
αδειάζω спаражніць; вызваліць (*месца*) канчацца; мець час, быць вольным; **α. τις βιβλιοθήκες από τα βιβλία** апустошыць бібліятэкі ад кніг
άδειασμα το спаражненне (*пасуды, кошыка*)
αδειανός пусты, нішчымны
άδειος, α, ο нішчымны, парожні; вольны, незаняты; **αδεία διέλευση** вольны праход
αδέκαστος непадкупны, чэсны; бесстаронні, аб'ектыўны
αδελφικός, αδερφικός братні, братаў
αδελφή, αδερφή η сястра
αδελφός, αδερφός ο брат; **νεότερος α.** меншы/ малодшы брат
αδανοπαθεια η запаленне залоз
αδεξιότητα η няўменне, недасьведчанасьць; бездапаможнасьць, няўключнасьць
αδέσμευτος недалучаны
αδημοσίευτος неапублікаваны, неабнародаваны, не паказаны, невыдадзены; сакрэтны, які не падлягае абнародаванню
αδιάβαστος непрачытаны (*кніга*), непадрыхтаваны, неготовы (*вучань*)
αδιάβροχο το плашч
αδιάβροχος непрамакальны
αδιαθεσία η слабасьць, немач
αδιάκοπος бесперапынны, безупынны
αδιάκριτος няясны, неразборлівы; няветлівы; нахабны
αδιακρίτως не разьбіраючы, агулам, падрад; незалежна ад, нягледзячы на
αδιάλειπτος бесперапынны, няспынны, сталы; **αδιάλειπτη παράδοση** бесперапынная традыцыя
αδιάλλακτος несаступлівы, непахісны; непрыміральны; **τηρώ αδιάλλακτη στάση** трымацца непахіснага стаўленьня
αδιαμφισβήτητος несумненны, бяспрэчны; няўхільны
αδιανόητος неверагодны неймаверны; незразумелы
αδιαντροπία η бессаромства, нахабнасьць
αδιάρρικτα трывала, надзейна; непарушна, непарыўна
αδιάρρικτος непарушны, непарыўны; трывалы, надзейны
αδιάσειστος неаспрэчны, неабвержны
αδιάσπαστα непарыўна, непарушна; **α. δεμένες μεταξύ τους** непарыўна зьвязаныя між сабою
αδιασπαστος непарыўны, непарушны; цэлы, кампактны
αδιαφάνεια η непразрыстасьць
αδιαφανής, -ής, -ές непразрысты; непранікальны для сьвятла
αδιαφορία η абыякаваць
αδιάφορος абыякавы
αδιέξοδο το тупік, нявыкрутка; **καταλήγω σε α.** канчацца тупіком
αδιέξοδος, -ος, -ον бязвыхадны
αδικαιολόγητος неапраўданы, неабгрунтаваны; недаравальны
άδικο το несправядлівасьць; **έχω ά.** я не маю рацыі
άδικος несправядлівы
αδιόρατα непрыкметна, незаўважна
αδιόρατος, -ος, -ον нябачны, незаўважны, непрыкметны; непразрысты
αδίστακτος, -ος, -ο які не вагаецца, рашучы; жорсткі
άδολος натуральны, чысты; шчыры, просты; **άδολη αγαπή** шчырае каханне
άδοξα бяслаўна; **έληξα α. για** скончылася бяслаўна для
άδοξος бяслаўны
αδούλευτος неапрацаваны, няўроблены (*палетак*); неапрацаваны, неадшліфаваны; незароблены, атрыманы без працы
αδράζω → **αδράχνω**
αδράνεια η інертнасьць, бязьдзейнасьць; нерухомасьць; інерцыя
αδράχνω хапаць, схаліць
αδρός таўсты; густы, часты; вялікі, багаты; **σε/ με αδρές γραμμές** кратка, у агульных рысах
αδυναμία η слабасьць, бяссілле; няздатнасьць; **έχω α. στα όπλα** мець слабасьць да зброі

αδύναμος слабы
αδυνατίζω слабець, губляць сілу; худнець; аслабляць; падрываць (*заспадарку*)
αδυνατισμένοι знясілены, аслаблены; схуднелы
αδύνατος немагчымы; слабы; худы; **το αδύνατο φως** слабае/ цьмянае сьвятло; **ήταν αδύνατο** было немагчыма; **κάνω το αδύνατο δύνατο** рабіць усё магчымае
αδυνατώ (ε) няздолець, не быць у стане, слабець
άδυτο το сьвятыня
άενας, -ος, -ον невычэрпны; вечны, бясконцы
αεράκι το ветрык
αέρας ο вецер; паветра
αέρι το вецер
αερίκό το здань, дух; высокая стройная жанчына
αέριο το газ
αεροδιαστημικός аэра-, авія|касьмічны
αεροδρόμιο το аэрадром; аэрапорт
αερομεταφερομένοι авіятранспартны, транспартаваны паветрам; **η 82η αερομεταφερόμενη μεραρχία** 82ая авіятранспартная дывізія
αεροπλάνο το самалёт; **επιβατικό α.** пасажырскі самалёт; **μεταγωγικό α.** транспартны/ грузавы самалёт
αεροπλανοφόρο το авіяносец
αεροπορία η авіяцыя; **Πολεμική Α.** вайсковая авіяцыя, ВПС
αεροπορικός паветрам, самалётам
αεροπόρος ο лётчык
αεροσκάφος ο самалёт, паветранае судна
αεροσυνοδός η, ο бортправадніца, бортправаднік, сцюард/эса
αεροφωτογραφία η аэрафатаграфія, аэраздымак
αεροφωτογραφικός аэрафатаздымачны
αετός ο арол
αέτωμα το франтон
άζωτο ο азот (N)
αηδία η непрыемны смак; агіда; безгустоўнасьць
αηδιάζω гідаваць
αηδόνι το салавей
αθανασία η неўміручасць
αθάνατος неўміручы, бессьмяротны
αθέατος нябачны, якога невідаць; прыхаваны
αθεϊσμός ο атэізм, бязбожжа
άθεος *Іпрым* які не верыць, бязбожны; *2ο* бязбожнік
αθετώ (ε) парушаць (*αβьяцанне, слова*)
Αθήνα Афіны (*сталіца Грэцыі, літаральна: Афіна, як і імя багіні*)
αθηναία η афінянка
αθηναϊκός афінскі
αθηναίος ο афінянін
άθικτος нескрануты, нячэпаны, цэлы
αθλητής η спартсмен
αθλητικός спартыўны
αθλήτρια η спартсменка
άθλιος, -α, -ο гартны, убогі, жабрачы; варты жалю; **ά. δρόμος** кепская дарога
άθλος ο гераічны ўчынак; **οι άθλοι του Ηρακλή** гераічныя дзеі Геракла
αθόρυβα бязгучна, бясшумна
αθόρυβος бязгучны, бясшумны
άθροισμα το сума
αθώς, -α, -ο невінаваты, бязьвінны; нявінны, просты
αθωότητα η невінаватасьць; прастата, наіўнасьць
αθωωτικός апраўдальны
αθωώ (ο) апраўдаць (*судом*)
αίγαγρος ο дзікі казёл; сарна; казярог

αἴγλη η бляск, слава
αἰδώς (-οὔς) ο сорам, сарамлівасьць
αἴθουσα η зала; **α. αναμονής** чакальня
αἰλουροειδή τα кацінья (*κлас жывёл*)
αἶμα το кроў
αιμαβόρος кривавы
αιματηρός кривавы
αιματοβαμμένος у крыві, скрываўлены; кривавы
αιματοκυλίζω, αιματοκυλ (α) праліваць кроў
αιματοχυσία η кровапраліцца
αιμόβορος, -α, -ο *Іпрым* криважэрны, жорскі, нялюдскі; *2ο* кривасмок
αιμόδιψής, -ής, -ές криважэрны, які прагне крыві
αιμοσταγής, -ής, -ές скрываўлены; криважэрны, жорсткі
αιμόφυρτος скрываўлены
αἰνιγμα το загадка; *пер.* загадка, таямніца
αινιγματικός загадкавы, таямнічы
αιολικός ветравы; **αιολική ενέργεια**
ветравая энергія
αἵρεση (-εις) η права выбару, перавага; вучэнне, школа; секта, ерась
αιρετικός *Іпрым* ерэтчыны; сектанцкі; *2ο* ерэтык; сектант
αισθάνομαι адчуваць
αἴσθημα το пачуццё; **υψηλά αισθήματα σε** высокія пачуцці да
αισθηματικός эмацыйны, пачуццёвы; сентыментальны; любоўны
αἴσθηση (-εις) η прытомнасьць; пачуццё, адчуванне; моцнае ўражанне; **οι αισθήσεις** пачуцці, успрыманні
αισθητά адчувальна, істотна, значна
αισθητηρά адчувальна
αισθητήριο το адчуванне, пачуццё; інстынкт
αισθητήριος, -α, -ον адчувальны, пачуццёвы; **αισθητήριες τρίχες** адчувальныя валаскі
αισθητική η эстэтыка; касьметыка
αισθητικός эстэтычны, пачуццёвы
χάνω τις αισθήσεις траціць прытомнасьць
αἴσθητος адчувальны; прыкметны, заўважны
αισιοδοξία η упэўненасьць, аптымізм
αισιοδόξος упэўнены, аптымістычны
αἴσιος, -ία, -ον добры, спрыяльны; пасьпяховы
αἰσίως добра, удала, пасьпяхова
αἴσχος το ганьба, сорам
αισχρολογία η брыдкаслоўе, лаянка
αἴτημα το просьба; патрабаванне
αἰτία η прычына, падстава
αιτιατική η вінавальны склон
αἴτιο το прычына, матыў
αιτιολόγηση (-εις), **αιτιολογία** η абгрунтаванне, тлумачэнне (*учынку*), аргументацыя; адгаворка, падстава
αιτιολογικός абгрунтавальны; тлумачальны, апраўдальны; *грамат.* прычынны
αιφνιδιάζομαι быць засьцігнутым зьнянацку
αιφνιδιάζω заставаць зьнянацку, нападаць раптоўна
αιφνιδιασμένος (*από κίμ-н.*) захоплены зьнянацку/ на гарачым
αιφνιδιασμός ο раптоўнасьць, нечаканасьць
αιχμαλωσία η палон, паланенне
αιχμαλωτίζομαι трапляць у палон
αιχματοτίζω браць у палон
αιχμάλωτος палонны
αιχμή η край; вастрывё
αίχμηρος востры, завостраны; зьедлівы, рэзкі (*пра словы*)
αιχμηρότητα η вастрывня (*праблемы*)

αιώνας ο стагоддзе
αιώνιος, -α, -ο вечны; **αιώνια αλήθεια** вечная ісцьціна; **Αιώνια Πόλη** Вечны Горад (Рым)
αιωνότητα η вечнасьць; **πέρασε στην α.** пайшла ў вечнасьць (намерла)
ακαδημαϊκός *Іпрым* акадэмічны; *2ο* акадэмік
ακαδημία η акадэмія; **Α. Αθηνών** Афінская Акадэмія (культурная і дасьледніцкая ўстанова *высокага рангу*)
ακαθάριστος нячышчаны, неачышчаны; неаблуплены (гародніна, садавіна); валавы;
ακαθάριστο εθνικό προϊόν валавы нутраны прадукт, ВВП
ακάθαρτος брудны, нячысты; брота /*πρα вагу*/
ακάθεκτος нястрымны, імклівы
ακαθοδήγητος самастойны, без кіраўніцтва
ακαινοτόμητος немадэрнізаваны, не наватарскі
άκανθα η калючка, шыпулька; капітэль карынфскага ордэру; *пер.* няшчасьце, пакуты
ακανθώδης, -ης, -ες калючы; цяжкі, небясьпечны; **ακάνθωδες πρόβλημα** цяжкая праблема
ακαριαίος, -α, -ο імгненны
άκαρπος безвыніковы; марны, дарэмны
ακαταγόνιστος неадольны, непераможны; неабвержны
ακατάδεκτος фанабэрысты, пагардлівы
ακαταδίωκτος без перасьледу, беспакараны; **μένω στα ακαταδίωκτα** заставацца беспакараным
ακατάλληλος неадпаведны, негядзяшчы; няслушны; непрыстойны
ακαταλληλότητα η неадпаведнасьць, недарэчнасьць, няслушнасьць; непрыстойнасьць
ακατάλυτος непарушны, трывалы; носкі, трывалы (*πρα вопратку*); **ακατάλυτη φιλία** непарушная дружба
ακατανόητος незразумелы, невытлумачальны; **θρησκεία ακατανόητη από τους Ρωμαίους** рэлігія, незразумелая рымлянам
ακατάπαυστα безупынна, няспынна
ακατάπαυστος няспынны, безупынный, бесперапынны
ακατάστατος нехайны, неакуратны; нядбайны; няўстойлівы (*надвор'е*)
ακατέργαστος неапрацаваны
ακατοίκητος ненаселены; незаселены, нежылы; непрыдатны для жылля
ακατονόμαστος неназваны; ганебны; нецэнзурны; **ακατονόμαστες φράσεις και ύβρεις** брудныя выказванні і лайка
ακατόρθωτος невыканальны, неажыццяўляльны; немагчымы
ακέραιος, -α, -ο (*ж таксама ακεραία*) цэлы, некрануты; увесь, цалкам, поўны; непадзельны; чэсны, непадкупны
ακεραιότητα η непадзельнасьць, цэласць, некранутасьць
άκεφος у паганым настроі
ακίνησία η нерухомасьць, спакой; *пер.* застоў, бяздзеянне; **προκάλω α.** прыводзіць да застою
ακίνητα τα нерухомасьць, нерухомая маёмасьць
ακίνητος нерухомы
άκλειτος нескланяльны, неспрагальны
ακλόνητος непахісны
ακμάζω квітнець
ακμάζων (οντος), -ουσα, -ον квітнеючы; **ακμάζουσα οικονομία** квітнеючая гаспадарка
ακμαίος, -αία, -ο квітнеючы, поўны сілы; паспяховы
ακμή η росквіт; вяршыня
ακοή η слых; **οξυτάτη α.** востры слых
ακολασία η распуста, разбэшчанасць
ακόλουθος *Іпрым* наступны; паслядоўны; *2ο* прыхвасьцень; аташэ
ακολουθώ (α, ε) сачыць; ісці сьледам, вынікаць
ακολούθως затым, усьлед за тым, потым
ακόμα, ακόμη яшчэ; **α. και** нават
ακόντιο το кап'ё, дзіда
ακόρεστος ненаедны, неспатольны; прагны; **ακόρεστη δίψα** *пер.* ненажэрная прага
ακουμπώ (α) прыхіліць, абAPERці, прыставіць; класьці; абAPERціся (πάνω на)

ακούραστος нястомны
ακουστικό *το* слухаўка
ακουστός вядомы, папулярны
ακούω слухаць; выслухаць; чуць
ακραίος крайні
άκρη *η* край, канец
ακρίβεια *η* дакладнасьць; дарагоўля; **με α.** дакладна
ακριβής, -ής, -ές дакладны
ακριβός дарагі, нятанны
ακριβώς дакладна, менавіта так
ακρίδα *η* саранча; (*на Ўсходзе печаную саранчу ядуць*); **σαν ακρίδες** як саранча
ακροάζομαι слухаць
ακροαματικός, -η, -ον аўдытыўны, слыхавы, успрыманы на слых; **ακροαματική διαδικασία** судовыя слуханні
ακρόαση (-εις) *η* аўдыенцыя, прыём; праслуханне (*музычнага твора, сьпевака*)
ακροατήριο *το* аўдыторыя, публіка, слухачы
ακροβάτης *ο* акрабат
ακροβατική *η* акрабатыка
ακροβατικός акрабатычны, эквілібрыстычны: *пер.* рызыкаўны
ακρογιαλιά *η* пляж
ακροδεξιός, -α, -ο *Іпрым* крайні правы; **ακροδεξιά ιδεολογία** крайняя правая ідэалогія; *2ο* крайні правы (*чалавек прavyх поглядаў*)
ακρόπολη *η* акропаль; умацаваная крэпасць
ακρός, -ά, -όν крайні, канцавы; гранічны, поўны; празьмерны
ακρότητα *η* крайнасьць, празьмернасьць
άκρως надзвычай, вельмі, надта; **μια ά. ενδιαφέρουσα συνέντευξη** надзвычай цікавае інтэрвію;
ά. επικίνδυνα βόρεια σύνορα вельмі небяспечныя паўночныя межы
ακρωτήρι *το* мыс
ακρωτηριάζομαι падвяргацца ампутацыі
ακρωτηριάζω ампутаваць; адразаць
ακρωτηριασμός нявечанне, калечанне; ампутацыя (*як кшталт пакарання*)
ακτή *η* бераг
ακτιβιστής *ο* актывіст; **α. της αντιπολίτευσης** актывіст апазіцыі
ακτίνα *η* прамень; радыус; спіца (*кола*); **α. δράσης** радыус дзеяння; **α. ελπίδας** прамень спадзявання; **α. (του) ηλίου** сонечны прамень; **α. λέιζερ** лазерны прамень; **ακτίνες Χ** ронтгенавы промні; **κοσμικές ακτίνες** касмічныя промні; **υπεριώδεις ακτίνες** ультрафіялетавыя промні; **εις α. πενήντα χιλιομέτρων** у радыусе 50 кіламетраў
ακτινοβολία *η* спрамяненне; радыяцыя
ακτινοβολώ (*ε*) спрамяняць; ззяць; **α. από εντοχία** ззяць/ сьвіцецца ад шчасьця
ακτινολογία *η* ронтгеналогія
ακτινολόγος *ο* ронтгенолаг
ακτινοσκόπηση (-εις) *η* прасвятленне, ронтгенаўскае даследванне
ακίνδυνος бяспечны
ακρωτηριαζω калечыць, нявечыць; абразаць, адразаць; ампутаваць
ακυρώνω касаваць, ануляваць; **α. αυτή η γνώση** адцурацца ад гэтай веры
αλαβάστρινος алебастравы; белы і гладкі (*таксама скура*)
αλαζονεία *η* выхваленне; самаўпэўненасьць, фанабэрыя
αλάθητος, αλάνθαστος беспамылковы; непагрэшны
αλαλάζω голасна радавацца, крычаць
αλάτι *το* соль
αλέα *η* алея
άλγεβρα *η* алгебра
αλγεβρικός алгебраічны
αλεξιπτωτιστής *ο* парашутыст
αλεξιπτωτίστρια *η* парашутыстка
αλεξίπτωτο *το* парашут
αλεξίσφαιρος куленепрабівальны; **αλεξίσφαιρο γιλέκο** куленепрабівальная камізэлька

αλεπού η ліса
αλεπουδάκι το лісяня
άλεσμα το памол, размол
αλέτρι το плуг
αλεύρι το мука
αλήθεια η праўда
αλητεύω мець рацыю; пацьвярджацца, апраўдвацца, зьдзяйсняцца; **αληθεύει, ότι** ці праўда, што..?
αληθής, -ής, -ές справядлівы
αληθινός сапраўдны, праўдзівы; **αληθινή ιστορία** сапраўдная гісторыя
αληθοφανής, -ής, -ές праўдападобны, верагодны
αλήτης ο валацуга, блатач, хуліган
αλιεία η рыбалоўства, рыбны промысел
αλιευτικός рыбалявецкі, рыбацкі; **αλιευτικό σκάφος** траўлер
αλιεύω лавіць рыбу
αλίμονο гора мне!; **α. τους!** гора ім!
αλλά але
αλλαγή η зьмена, перамена; **α. ρούχων** пераапраананне, зьмена (*бялізны*)
αλλαγμένος зьменены, памянаны; пераапраануты
άλλαζω мяняць; памянаны; мяняцца, замяняцца; зьмяняцца; **α. ρούχα** пераапраануцца, памянаны вопратку; **άλλαξε δραστικά** ён моцна зьмяніўся
αλλαντικά τα каўбасы
αλληπάλληλος бесперапынны, чаргавальны, шматразовы; перыядычны, які ідзе адзін за адным; **αλληπάλληλος απεργίες** няспынны забастоўкі
αλληθωρος касавокі; **αλληθωρα μάτια** косыя вочы
αλληλεγγύη η салідарнасьць
αλληλέγγυος, -α, -ο салідарны
αλληλένδετος узаемазвязаны, узаемазалежны
αλληλεπίδραση (-εις) η узаемны ўплыў; узаемадзеянне
αλληλογραφία η перапіска, карэспандэнцыя
αλληλογραφώ (ε) перапісвацца
αλληλοεξάρτηση (-εις) η узаемазалежнасьць
αλληλοεξαρτώμενος узаемазалежны; узаемазвязаны
αλληλοεξοντώνω узаемазнішчаць, забіваць адзін аднаго
αλληλοκατανόηση (-εις) η узаемаразуменне
αλληλοκατηγορίες οι узаемныя абвінавачанні
αλληλοσυνδεόμενος узаемазвязаны
αλληλοσφαγή η узаемавынішчэнне; міжжубіца
αλληλοτροφοδοτώ (ε) забяспечваць адзін аднаго; сілкаваць адзін аднаго (*і пра палітычныя зьявы*)
αλληλοϋποστήριξη (-εις) η узаемная падтрымка
αλληλουχία η паслядоўнасьць; чаргаванне; лагічная паслядоўнасьць
αλλιωμένος зьменены
αλλιώς па-іншаму; інакш, а то
αλλίωση (-εις) η зьмяненне
αλλοδαπός замежны; іншаземны, чужаземны
άλλοθι το алібі
αλλόκοτος дзіўны, незвычайны
άλλος іншы; **την άλλη μέρα** на наступны дзень; **ο ά. κόσμος** той сьвет; **χωρίς άλλο** як бачыш, адразу; **κάθε άλλο** наадварот; **τίποτε άλλο** яшчэ што-небудзь?; болей нічога; **που δεν είναι α. από τον πρώην υπουργό Ανάπτυξης** які быў ніхто іншы, як былы міністр разьвіцця
άλλοτε калісьці, раней; іншым разам, як-небудзь; **ά... ά...** то... то...
αλλοτριώνω адчужаць, перадаваць ва ўласнасьць іншаму
αλλού у іншым месцы, у іншае месца
άλλωστε зрэшты, да таго ж
άλμα το скачок
αλματώδως скачкападобны, які скача; **πραγματοποιώ αλματώδη εξέλιξη** разьвівацца скачкамі

αλμυρός салёны
άλογο το конь; *разм.* конская сіла
άλος το лясок; гай
αλσύλλιο το невялікі гай; невялікі парк
αλύγιστος нязломны
αλύπητα бязьлітасна, без жалю, бессардэчна
αλύπητος бязьлітасны, бессардэчны
αλυσίδα η ланцуг; *пер.* сетка (*крам і пад.*)
αλυσοδεμένος прыкуты
άλυτος невырашаны; неразьвязаны
αλυτρωτισμός ο вызвольны рух
αλύτρωτος нявызвалены; паняволены, паднявольны
αλφαβητικά па алфавіце, у алфавітным парадку
αλφαβητικός адфавітны
αλφάβητο το алфавіт
αλωνίζω малаціць; разганяць, расейваць; швэндацца; распараджацца, дзеіць бескантрольна
άλωση (-εις) η узяцце, захоп
αμάθεια η невуцтва
αμαθός неадукаваны, цёмны
άμαξα η карэта, павозка; вагон
αμάξι το воз, калёсы, павозка, машына
αμαρτία η грэх
αμαρτωλός *Іпрым* грэшны; *2ο* грэшнік
αμαυρόνω ганіць, пляміць, няславіць
αμαχητί без барацьбы, без бою; **παράδομαι α.** здацца без бою
άμαχος небоездольны; цывільны (*насельніцтва*); без бою, без супраціву; **καταλαμβάνω α.** захапіць без бою
αμβλύνω тупіць, затупляць; *пер.* прытупляць, аслабляць; **α. το χάσμα μεταξύ** зьмяншаць прорву паміж
άμβλωση (-εις) η аборт
αμειβόμενος заплачаны; адплачаны; аплатны; **καλά αμειβόμενη θέση** добра аплатнае месца/пасада
αμείβω узнагароджваць; плаціць, аплочваць
αμειλικτά бязьлітасна; няўмольна
αμείλικτος, -ος, -ον непахісны, няўмольны; бязьлітасны
άμεμπτος бездакорны
αμερικανικός амерыканскі
αμέριμος бесклапотны, бестурботны
αμέριστος непадзелены; непадзельны; поўны; **αμέριστη συμπαράσταση** поўная падтрымка
αμερόληπτος бесстаронні, справядлівы, непрадзяты
άμεσα непасрэдна, наўпрост
άμεσος непасрэчны, прамы; **άμεση δημοκρατία** наўпростая/прамая дэмакратыя
αμεσότητα η наўпростая сувязь, непасрэчны кантакт
αμέσως адразу, тут жа, неадкладна
αμετακίνητα непахісна, непарушна
αμετακίνητος непасасоўны; нерухомы; непахісны; непарушны
αμετάκλητος аканчальны, які не можа быць абскарджаны; незваротны
αμετάτροπος нязменны, непахісны, цьвёрды; **αμετάτροπη απόφαση να** непахіснае рашэнне + *дзеясл.*
αμέτριος незьлічоны, гіганцкі; шматлікі, багата які
άμετρος бязьмерны; незьлічоны, непамерны; без памеру (*пра верш*)
αμήχανα разгублена, зьбянтэжаны
αμήχανος разгублены, зьбянтэжаны
άμιαντος ο асбест
αμιγής, -ής, -ές чысты, нязьмешаны
αμίλητος маўклівы, негаваркі; сьціплы, сарамлівы
άμιλλα η спаборніцтва

άμισθος без аплаты, бескарысьлівы (*πρα працу*), ≈ «на грамадскіх пачатках»
αμμόλοφος *ο* пясчаны пагорак, дзюна
άμμος *η* пясок
αμμουδιά *η* пляж
αμμώδης, -ης, -ες пясчаны
αμνησία *η* страта памяці, амнезія; забыўлівасьць
αμνηστεία *η* амністыя; памілаванне;
αμοιβαίος, -αία, -ο узаемны
αμοιβαιότητα *η* узаемнасьць
αμοιβή *η* аплата, ганарар, узагарода; **ζυλοκοπό καποιόν επ' αμοιβή** адлупасіць *каго-н.* за плату
αμόк *το* амок, раптоўнае шаленства; **τον έπιασε α.** яго апанаваў амок
αμόρφωτος неадукаваны; некультурны
αμούστακος бязвусы
αμπέλι *το* вінаград
αμπελουργία *η* вінаградарства
αμυγδαλή *η* гланда, міндаліна; міндальнае дрэва
αμυγδαλιά *η* міндальнае дрэва
αμύγδαλο *το* міндаль
άμυνα *η* абарона
αμόνομαι абараняць; абараняцца; **α. υπέρ των πατρίων εδαφών** абараняць родную зямлю
αμυνόμενος *Ιπрым.* які абараняецца; *2ο* абаронца; **αμυνόμενοι** абаронцы
αμυντικός абаронны, абарончы, абараняльны; **αμυντικές δαπάνες** выдаткі на абарону
αμφία *τα* рыза, апратка папа
αμφιβάλλω сумнявацца
αμφιβολία *η* сумненне; **χωρίς α.** несумненна; **δεν αφήνω καμιά α. για τις προθέσεις μου** не пакідаць аніякіх сумненняў у сваіх намерах
αμφίεση (-εις) *η* апрананне; вопратка
αμφιθέατρο *το* амфітэатр
αμφιλεγόμενος двухсэнсоўны
αμφίρροπος дваісты, няпэўны, няясны; хісткі, нерашучы; **αμφίρροπες μάχες** бітвы з пераменным поспехам
αμφισβήτηση (-εις) *η* аспрэчанне, сумненне
αμφισβητούμενος спрэчны, сумнеўны
αμφισβητώ (ε) спрачацца, непагаджацца
αν калі; ці; **αν και** хоць
ανά па; **ανά τον ποταμό** па рацэ; **ανά**
τέσσερα па чатыры
άνα- *πρυσταўка з значэннем:* угару, наверх; назад; ізноў
αναβάθμιση (-εις) *η* узрастанне, падвышэнне (*ролі, значнасьці*); падножка, прыступка (*вагона, лесьвіцы*)
αναβάθρα *η* лесьвіца; трап
αναβάλλω адкладаць
ανάβαση (-εις) *η* пад'ём, узыходжанне; шлях/ паход ад мора/ углыб сухазем'я, анабазіс
αναβιβάζω → **ανεβάζω**
αναβίωση (-εις) *η* адраджэнне, аднаўленне
αναβολή *η* адтэрміноўка; адкладанне; перанясенне (*на іншы тэрмін*)
αναβρασμός *ο* кіпенне, віраванне; узрушэнне, абурэнне
ανάβω запаліць; гарэць
αναγγέλλω абвясчаць
αναγέννηση (-εις) *η* адраджэнне, аднаўленне; **η εποχή της Αναγέννησης** эпоха Адраджэння
αναγιγνώσκω чытаць
αναγκάζομαι мусіць, быць вымушаным
αναγκάζω змушаць, прымушаць, вымушаць; схіляць да
αναγκαίος, -α, -ο неабходны, патрэбны; **το θεωρώ αναγκαίο** лічу патрэбным
αναγκαιότητα *η* неабходнасьць; **αρχή της α.ς** прыныцп неабходнасьці
αναγκασμένος змушаны, вымушаны

αναγκαστικά примусова, вымушана, непазьбежна
αναγκαστικός абавязковы
ανάγκη η необходнасьць, патрэба; **από α., κατ'α.** з/ па необходнасьці; **έχω α.** мець патрэбу
αναγλυφά рэльефна, выразна
αναγλυφή η выява, рэльеф; барэльеф
ανάγλυφο το барэльеф; рэльеф
ανάγλυφος барэльефны; рэльефны
αναγνωρίζω пазнаць; прызнаваць; **α. την ήττα** прызнаць паразу
αναγνωρίσιμος пазнавальны
αναγνωρισμένος прызнаны
ανάγνωση (-εις) η чытанне; прачытанне
ανάγνωσμα το чытанне, чытво, матэрыял для чытання
αναγνωστήριο το чытальная зала
αναγνώστης ο чытач; чытальнік
αναγνωστικό το чытанка
αναγνωστικός чытацкі; **αναγνωστικό κοινό** чытачы, чытацкая грамада
αναγνώστρα η чытачка; чытальніца
αναγόρευση (-εις) η абвяшчэнне; наданне, прысуджэнне
αναγορεύω абвяшчаць; прысуджаць; ганіць, рабіць паклёп
αναγράφω запісваць, заносіць (у *список*), уключаць; публікаваць (у *газете*)
ανάγω узьнімаць; адносіцца, быць запачаткаваным; ператвараць, спрашчаць /*велічыні*/
ανάδειξη (-εις) η абранне, прызначэнне; вылучэнне (на *пасаду*)
αναδείχνομαι прасоўвацца (на *службе*); вылучыцца, вызначыцца, стаць славутым; аказвацца
αναδείχνω вылучаць, выдзяляць; выбіраць, прызначаць (на *пасаду*)
αναδεύω мяшаць
αναδημιουργία η аднаўленне
αναδημιουργικός творчы
αναδημοσίευση (-εις) η перадрукаванне; паўторнае публікаванне
αναδιανομή η пераразьмеркаванне, перадзел
αναδιαπραγμάτευση (-εις) η паўторныя перамовы
αναδιάρθρωση (-εις) η пераладкаванне, рэканструкцыя; рэструктурызацыя; **α. χρεούς**
 рэструктурызацыя доўгу
αναδιοργανώνω рэарганізаваць
αναδιοργάνωση (-εις) η рэарганізацыя
αναδιπλώνομαι скруціцца, згортвацца
αναδιπλώνω складаць напал; падвойваць
αναδίπλωση (-εις) η складанне ў дзьве столкі; *грамат.* падваенне
αναδρομικός, ανάδρομος рэтраспектыўны; зваротны, адваротны; рэгрэсіўны
αναδύομαι узьнікаць, зьяўляцца; паказвацца на паверхні; усплываць
αναδύμενος які ўсплыў; які ўзьнік
αναζήτηση η пошук; дасьледванне
αναζητώ (α) шукаць; патрабаваць; глядзець, шукаць (у *слоўніку*)
αναζωογόνηση (-εις) η ажыўленне (*і гаспадаркі*)
αναζωογονώ (ε) ажыўляць, адраджаць; **α. την οικονομία** ажывіць эканоміку
αναθεματισμένος пракляты; **αυτός α. βλάκας!** пракляты ёлупень!
ανάθεση (-εις) η ускладанне абавязкаў, даручэнне
αναθέτω ускладаць (*абавязак*), даручаць; ахвяраваць
αναθεωρημένος перагледжаны
αναθεώρηση (-εις) η перагляд, рэвізія, праверка
αναθεωρώ (ε) пераглядаць, рэвізаваць
αναίμακτα бяскроўна, мірна, без барацьбы; **παράδινομαι α.** здацца без бою
αναίμακτος, -ος, -ον бяскроўны
αναίρω (ε) адхіляць; абвяргаць; адмяняць, ануляваць; касаваць
αναίτιολόγητος неабгрунтаваны, нематываваны
ανακαίνιση η рэстаўрацыя
ανακαλύπτω адкрываць, раскрываць; знаходзіць; **α. την καρδιά μου** адкрыць сваё сэрца; **α. τα τεχνάσματα** выкрыць хітрыкі

ανακάλυψη η адкрыццё; знаходжанне; **α. των ημικρυστάλλων** адкрыццё паўкрышталаяў
ανακαλώ (ε) адклікаць; адмяняць, браць назад (абяцанне і пад.)
ανακάμπω адгінаць; абыходзіць, абгінаць, аб'язджаць; павярнаць назад, вяртацца; *пер.*
акрыяць, ачуняць, паправіцца; **Η Βυζαντινή αυτοκρατορία ποτέ δεν ανέκαμψε από το σοκ της τετάρτης σταυροφορίας** Візантыйская імперыя ніколі не акрыяла пасля шоку чацьвёртай
крыжовай выправы
ανάκμψη (-εις) η адгінанне; паварот; абыход; вяртанне (назад)
ακατάδεχτος ганарлівы, пыхлівы; пагардлівы
ανακατάκτηση (-εις) η адваёва, рэканкіста; **Α.** Рэканкіста (у Іспаніі ў VIII-XVст. ст.)
ανακατάληψη (-εις) η адваёва, вяртанне, паўторны захоп
ανακατανέμω пераразьмяркоўваць
ανακατανομή η пераразьмеркаванне
ανακατεμένος перамешаны, памяшаны; заблытаныублытаны; **α. σ'ένα σκάνδαλο** ублытаны ў
скандал
ανακατεύω мяшаць, перамешваць; блытаць, рабіць бязладдзе; ублытываць, умешваць
ανακατωμένος перамешаны
ανακατώνω мяшаць, перамешваць; блытаць
ανακεφαλαιοποίηση (-εις) η рэкапіталізацыя (забесьпячэнне банкаў сродкамі); **α. των**
τραπεζών рэкапіталізацыя банкаў
ανακηρύττομαι абвяшчаць (які-н. акт)
ανάκλαση (-εις) η адбіццё (святла, гуку)
ανακλαστικός адлюстравальны, які адбівае (зук, святло); рэфлекторны
ανακοινωθέν το паведамленне, камунікат; **κυβερνητικό α.** урадавае паведамленне
ανακοινώνω абвяшчаць (даводзіць да ведама)
ανακοίνωση (-εις) η паведамленне
ανακολουθία η непаслядоўнасць; няўзгодненасць
ανακοπή η прыпыненне, стрыманне; апрагэставанне (прысуду); спыненне (сэрца); **καρδιακή**
α. спыненне сэрца
ανακουφίζομαι аблягчацца (спраўляць патрэбы)
ανακουφίζω палягчаць, вызваляць (ад чаго-н.); змякчаць, сьціскаць (боль)
ανακούφιση η палёгка; вызваленне (ад чаго-н.); супакаенне; **απέραντη α.** страшэнная палёгка
ανακριβεία η недакладнасць, памылка; хлусьня
ανακριβής, -ής, -ές недакладны, няправільны, памылковы; хлусьлівы
ανακρίνομαι рассьледавацца
ανακρίνω рассьледаваць; дапытываць
ανάκριση (-εις) η рассьледаванне
ανακριτής ο сьледчы
ανακριτικός сьледчы (пра дзеянні і пад.)
ανακρίτρια η жанчына-сьледчы
ανακτοβούλο το каралеўская рада; каралеўскія дараднікі
ανακτορικός палацавы; прыдворны
ανάκτορο το палац
άνακτος бязладны, хаатычны, нерэгулярны; **άνακτη φυγή** бязладныя ўцёкі
ανακύπτω паказвацца, высоўвацца; узнікаць, зьяўляцца; апамятацца; **δύο ερωτήματα**
ανακύπτουν узнікаюць два пытанні
ανακτώ (α) вяртаць назад (маёмасць, тэрыторыю); адваяваць; атрымаць (волю)
ανακωχή η перамір'е
αναλαμβάνω браць на сябу, прымаць; ачуняць, папраўляцца; *пер.* аднаўляцца, паўставаць
зноў **ανέλαβε το ρόλο** узяў/ узяла на сябе ролю
ανάλατος несалёны
ανάλαφος лёгкі
ανάληψη (-εις) η узяцце на сябе (абавязкаў); прыступанне да выканання абавязкаў;
аднаўленне (сілы); атрыманне (укладу)
αναλογία η сувымернасць, прапорцыя, сіметрыя; падабенства, аналогія, адпаведнасць
αναλύομαι: **α. σε λογμούς** загаласіць
ανάλυση (-εις) η распусканне, раскладанне; аналіз; **σε τελική/ τελευταία α.** урэшце
αναλυτής ο аналітык, эксперт; індыкатар (хімічны)

αναλυτικά падробязна
αναλυτικός аналітычны; падробязны
αναλύω разьбіраць, вырашаць; раскладаць (*на часткі*), аналізаваць, рабіць аналіз; **α. χημικά** зрабіць хімічны аналіз
αναλόγος непісьменны
αναμειγμένος → **αναμιγμένος**
αναμενομένος чаканы
αναμένομαι чакацца
αναμένω чакаць
ανάμεσα паміж, сярод; **α. σε άλλα είπε** між іншага ён сказаў
αναμετρώ (α) мераць, узважаць, пралічваць
αναμιγμένος зьмешаны, перамешаны; убытаны
αναμιγνύομαι зьмешвацца, перамешвацца; умешвацца (σε у)
αναμιγνύω мяшаць, перамешваць; *пер.* убытваць, умешваць
ανάμικτος, ανάμιχτος зьмешаны, перамешаны
ανάμιξη (-εις) η зьмешванне, перамяшанне; умяшанне
ανα(μ)μένος запалены; узрушаны
ανάμνηση (-εις) η памяць; успамін; **πικρές αναμνήσεις** горкія ўспаміны
αναμονή η чаканне
αναμοφώνω пераўтвараць, рэарганізаваць; памяняць, перарабіць
αναμορφωτής ο пераўтваральнік, рэфарматар; выхавальнік
ανανεώνομαι аднаўляцца; абнаўляцца; адраджацца
ανανεώνω аднаўляць; абнаўляць; адраджаць
αναnéωση (-εις) η абнаўленне
ανανεώσιμος узнаўляльны; **ανανεώσιμες πηγές ενέργειας** узнаўляльныя крыніцы энергіі
ανανεωτής ο рэфарматар, абнаўляльнік
ανανεωτικός абнаўленчы; рэстаўрацыйны; узнаўляльны
ανάνηψη (-εις) η працьверазенне; вяртанне на правільны шлях
ανα αντικατάστατος незаменны
αναπαλαίω аднаўляць барацьбу
αναπάντεχος нечаканы
αναπάντητος без адказу, неадказаны; **παράμενω α.** заставацца без адказу
αναπαραγωγή η узнаўленне; размнажэнне
αναπαράγομαι узнаўляцца; размнажацца
αναπαράγω узнаўляць, ствараць нанова; пладзіць, размнажаць
αναπαριστάνω, -στώ (α) аднаўляць, узнаўляць; рэпрадукаваць
ανάπνοια η перадышка
αναπαύομαι адпачываць
ανάπαυση η адпачынак; перапынак; **α!** вольна! (*каманда*)
αναπαυτήριο το дом адпачынку
αναπαυτικός зручны
αναπαφάσιςτος нерашучы, нясьмелы; невырашаны, невызначаны; які не вызначыўся (*πρα
выбаршчыка*)
αναπηρικός інвалідны; **αναπηρικό αμαξίδιο** інвалідная каляска
ανάπηρος ο інвалід, калека
αναπλέω плыць уверх па рацэ, плыць супраць ветру/ плыні; выходзіць у адкрытае мора; **α.
τον Νείλο** падымацца ўверх па Ніле
αναπληρωτής ο намесьнік; **α. υπουργός** намесьнік міністра
αναπληρώτρια η намесьніца
αναπνευστικός дыхальны; рэспіраторны
αναπνέω удыхаць; дыхаць; вольна ўздыхнуць, уздыхнуць з палёгкай
αναπνοή η дыханне
ανάποδα дагары нагамі, наадварот; няўдала; **ο χρόνος μετράει α.** ідзе зваротны адлік часу
αναποδιά η няўдача, нешанцаванне; паганая прыкмета; перашкода; **αναποδιές** выбрыкі
αναποδογυρίζω перакуліць; вывярнаць навыварат; перакуліцца
ανάποδος вывернуты навыварат; цяжкі; нязручны; наравісты, упарты
αναπόφευκτα непазьбежна, немінуча

αναπόφευκτο *το* непазыбежнае, немінучае
αναπόφευκτος непазыбежны, немінучы
αναπτήρας *ο* запальнічка
ανάπτυξη (-εις) *η* разьвіццё, рост; **χώρα υπό α.** краіна, што разьвіваецца
αναπτυξιακός разьвіццёвы, зьвязаны з *α*і скіраваны на разьвіццё; **το αναπτυξιακό μέλλον της πόλης μας βρίσκεται σε** будучыня разьвіцця нашага горада знаходзіцца ў
αναπτύσσομαι разгортвацца; разьвівацца, расьці
αναπτυσσομένος разгорнуты; разьвіты, які разьвіваецца, які расьце; **αναπτυσσομένη μεσαία τάξη** разьвіты сярэдні клас
αναπτύσσω разгортваць; разьвіваць; выкладаць, разьвіваць (*думку*); **α. μια πολιτική** праводзіць *якую-н.* палітыку
αναρίθμητος незьлічоны; **αναρίθμητα θαύματα** незьлічоныя дзівосы
άνάρμοστος неадпаведны, неналежны, недарэчны
αναρρίχηση (-εις) *η* узьлязанне, залязанне
αναρριχώμαι узлазіць, залазіць; пралазіць пранікаць
αναρρώνω папраўляцца, ачуняць; **α. από ασθένειες** ачуняць ад хвароб
αναρρωτήριο *το* дом адпачынку
αναρτώ (*α*) вешаць, падвешваць; **α. στο Ίντερνετ** павесіць/ вывесіць у Інтэрнеце
άναρχα некіроўна, бязладна
αναρχία *η* анархія, безуладдзе; бязладдзе
αναρχικός *Ιπрым* анархічны; *2ο* анархіст
αναρωτιέμαι задаваць сабе пытанне
αναρωτώ (*α*) пытаць; перапытваць;
ανάσα *η* перапынак; перадышка; Дыханне
ανασηκόνομαι прыўзьнімацца, падымацца
ανασηκώνω падымаць, прыўзьнімаць; закасваць (*рукавы*)
ανασκαφή *η* раскопкі; перакопанне, ускопванне
ανασκαφικός раскопкавы, датычны раскопак; **ανασκοφικό έργο** археалагічныя раскопкі
ανασκευάζω абвяргаць
ανασκευή *η* абвержанне; пераробка, рэканструкцыя
ανασκόπηση (-εις) *η* агляд, рэтраспектыўны агляд; разгляд
ανασταλτικά як тармаз
ανασταλτικός стрымальны, прыпыняльны; тармажны, які тармозіць
αναστατώνεμος (*από чым-н.*) абураны
αναστατώνομαι трывожыцца, пужацца, узрушыцца
αναστατώνω перакуляць усё дагары, узьнімаць гармідар; трывожыць; абураць; бунтаваць; **α. το λαό** узбунтаваць народ
αναστάτωση (-εις) *η* узрушанне, абурэнне
αναστέλλω стрымліваць; тармазіць; прыпыняць, адкладаць; адклікаць
αναστέναγμα *το*, **αναστεναγμός** *ο* уздых; стогн
αναστενάζω уздыхаць; стагнаць
αναστηλοση (-εις) *η* аднаўленне, рэстаўрацыя; папраўка, ачунянне
ανάστημα *το* рост; постаць; **μέτριο α.** сярэдні рост
αναστολή *η* стрыманне; прыпыненне, адтэрміноўка; спыненне, адмена
αναστύλωμα *το* падпіранне
αναστυλώνω падпіраць
ανασυγκρότηση (-εις) *η* рэканструкцыя; рэарганізацыя, пераладкаванне
ανασύνθεση (-εις) *η* → **ανασυγκρότηση**
ανασύρω выцягваць (*υγάρυ*)
ανασύσταση (-εις) *η* аднаўленне, узнаўленне
αναταράζω мяшаць, узбоўтваць; узрушыць; *пер.* хваляваць, трывожыць
αναταραχή *η* узрушанне, непакой, пярэпалах; **αναταραχές** забурэнні, беспарадкі
ανατέλλω узыходзіць, узьнімацца (*πρα сонца*); зьяўляцца, вырастаць
ανατεώνης *ο* падманшчык
αντίμηση (-εις) *η* падаражанне, падвышэнне цэн; рэвальвацыя; **α. των καυσίμων** падаражанне паліва
ανатиμό (*α*) падымаць цану; даражэць

ανατίναξη (-εις) *η* вибух, падрыў
ανατολή *η* усход, узыход
ανατολικά на ўсходзе, на ўсход
ανατολικός усходні
ανατομία *η* анатомія
ανατρέπω перакуліць, перавярнуць; скінуць, зрынуць (*υραδ*); абвергнуць (*δοвады*); сарваць (*планы*); пераладзіць, перапісаць (*гісторыю*); **α. την ισορροπία** парушыць раўнавагу
ανατριχιάζω падымацца (*пра валасы*); скаланацца (*ад жаху*), моцна палохацца
ανατριχιαστικός жудасны, жахлівы, страшны
ανατροπή *η* перавяртанне; правал (*планаў*); скіданне, пераварот; скасаванне, ліквідацыя
ανατύωμα *το* адбітак, муляж
άνυδος нямы; зьямелы; здзіўлены; **μένω α.** зьямець, адабраць мову; **έμεινε α. για μερικές στιγμές** на момант у яго адабрала мову
αναφέρω упамінаць, згадваць; дакладваць, паведамляць; называць, прыводзіць (*факт*)
αναφορά *η* паведамленне, даклад; спасылка; сувязь, залежнасць; **οι αναφορες** звесткі
αναφορικά датычна, адносна
αναφορικός датычны, адносны
αναφωνώ (*ε*) гарлапаніць; усклікаць
αναχαιτίζω стрымаць, спыніць, зацугліць
αναχρονισμός *ο* анахранізм
αναχρονιστικός анахранічны; ад'жылы, састарэлы
ανάχωμα *το* дамба, насып
αναχώρηση (-εις) *η* ад'езд, адыход, адпраўленне
αναχωρώ (*ε*) паехаць, пайсьці, адправіцца
αναψυκτήριο *το* месца продажу напояў
αναψυκτικό *το* прахаладжальны напой
άνδρας *ο* чалавек, мужчына
ανδρεία *η* мужнасць, адвага
ανδρειομένος мужны, адважны
ανδριάντας *ο* статуя, помнік
ανδρικός мужчынскі
ανεβάζω падымаць, узьнімаць; падвышаць (*цану*); узьнімаць (*голас*); вылучаць, падвышаць (*у пасадзе*)
ανεβαίνω узыходзіць, узьнімацца; садзіцца (*у транспарт*); узвышацца; *пер.* падымацца, расьці (*і пра тэмпературу*); **α. στο θρόνο** узыходзіць на трон
ανέβασμα *το* падыманне; павышэнне, павелічэнне, рост; узыходжанне, пад'ём
ανεγείρω падымаць, падбіраць; будаваць, узводзіць
ανεδαφικός неабгрунтаваны, беспадстаўны; нерэальны; непрыладжаны
ανέδειξ- → **αναδείχνω**
ανειδίκευτος некваліфікаваны
ανειλικρινής, -ής, -ές няшчыры
ανέκαθεν ад самага пачатку, здаўна
ανέκδοτο *το* анекдот
ανέκδοτος нявыдадзены, неапублікаваны
ανεκμετάλλευτος нявыкарыстаны, які невыкарыстоўваецца; прапушчаны, недасьледаваны
ανέκτης *ο* касьнік; бандаж
ανεκτίμητος неацэнены; каштоўны, неацэнны
ανεκτός прымальны, выносны, сцерпны
ανελαστικός нягнуткі
ανελέητα бязьлітасна, бессардэчна
ανελέητος бязьлітасны, бессардэчны
ανελεύθερος несвабодны; падхалімны, лісьлівы
ανέλπιστος нечаканы, непрадбачаны; неспадзяваны (*пра штосьці прыемнае*)
ανεμίζω махаць (*сыцягам*); праветрываць; лунаць, разьвівацца (*на ветры*); **α. στον αέρα** разьвівацца на ветры
ανεμιστήρας *ο* вентылятар
ανεμόπτερο *το* планёр

άνεμος *ο* вецер
ανεμοστρόβιλος *ο* сьмерч, віхор, ураган
ανενεργός, -ος, -ον неактыўны; неэфектыўны
ανενόκλητος бесперашкодны, вольны; непатрывожаны, непатурбаваны
ανεξάνκλητος невычэрпны
ανεξαρτησία *η* незалежнасьць
ανεξάρτητα *από* незалежна ад
ανεξάρτητος незалежны; самастойны
ανεξαρτοποιώ (*ε*) (*από*) аддзяляцца, рабіцца незалежным, унезалежніцца
ανεξέλεγκτος неправераны; некантраляваны, адвольны
ανεξέλικτος неразьвіты
ανεξερεύνητος недасьледаваны
ανεξήγητα невытлумачальна
ανεξήγητος невытлумачальны, не патлумачаны; нявысьветлены
ανεξιθρησκία *η* талерантнасьць
ανεξίτηλος неспіральны, незмывальны (*пра фарбу*); незабыўны (*пра ўражанне*)
ανεπαρκής, -ής, -ές недастатковы
ανεπαρκώς недастаткова
ανεπαφός нячэпаны, некрануты
ανεπηρέαστος які не паддаецца ўплыву, бесстаронні, незалежны
ανεπιθύμιτος непажаданы; нежаданы
ανεπίσημος неафіцыйны
ανεπισήμως неафіцыйна
ανεπιστημονικός ненавуковы
ανεπρόκοπος лянівы; негадзяшчы
ανεπτυγμένος разьвіты
ανεπιτυχής, -ής, -ές беспаспяховы, няўдалы
ανεπίτυχως беспаспяхова, няўдала
ανεργία *η* беспрацоўе
άνεργος беспрацоўны, незаняты
άνέρχομαι узьнімацца; падымацца, узлазіць; сягаць (*у мінулае*); дасягаць (*сумы*); **α. στο θρόνο** узыходзіць на трон
άνεση (-εις) *η* утульнасьць, зручнасьць, камфорт
άνετα зручна, камфортна
άνετος зручны, камфортны
άνευ без
ανεύθυνα безадказна
ανεύθυνος безадказны; невінаваты, недатычны; які не нясе адказнасьці
ανεφάρμοστος нескарыстаны, неажыццёўлены; неажыццяўляльны
ανεύθυνος безадказны; невінаваты, нявінны; які не нясе адказнасьці
ανεύρεση (-εις) *η* пошук; знаходка, адкрыццё; **α. των λημμάτων** пошук рэстравых слоў
άνευρος без нерваў; ураўнаважаны, спакойны; *пер.* вялы
ανέφερ- → *αναφέρω*
ανεφοδιασμός *ο* новае забесьпячэнне, новая пастаўка; запраўка (*палівам*)
ανέχομαι трываць, выносіць
ανεψία *η* нябога, плямянніца
ανεψιός *ο* нябож, плямяннік
ανήθικος неэтычны, амаральны
ανήκω належаць
ανήλιαγος цяністы, нясонечны
ανήλικος непаўналетні
ανήμερα у той/ гэты самы дзень
ανήμερος нездаляшчы
ανήξερος які не ведае, не разумее; **κάνω το ανήξερο** рабіць выгляд, быццам не ведаеш
ανήρτ- → *αναρτώ*
ανησυχητικός трывожны, які выклікае непакой; **με ανησυχητικούς ρυθμούς** тэмпамі, якія выклікаюць непакой

ανησυχία η непакой, трывога
ανήσυχος неспакойны, трывожны
ανησυχώ (ε) хваляваць, непакоіць; хвалявацца
ανηφόρα η, **ανηφόρι** το пад'ём, дарога падгору; **παίρνω τ'ανηφόρι** узынімацца ўгару
ανηφορίζω узынімацца, высіцца
ανθάκι το кветачка
ανθεκτικός трывалы; выносьлівы; **ανθεκτική ειρήνη** трывалы мір
ανθελληνικός антыгрэцкі, варожы грэкам, антыэлінскі
άνθεξ-, **άντεξ-**, **αντεσχ-** → **αντέχω**
ανθηρός квітнеючы; сьвежы; элегантны
άνθηση η цьвіценне; *пер.* росквіт, працьвітанне
ανθίζω цьвісьці, квітнець; *пер.* квітнець
ανθισμένος квітнеючы, квяцісты; **ανθισμένα λιβάδια** квяцістыя лугі
ανθοδέσμη η букет; **προσφέρω μια α.** падносіць букет
ανθόκηπος ο кветнік
ανθολογία η анталогія
άνθος το кветка, краска
άνθρακας ο вугаль (*i элемент C*)
ανθρακωρύχειο το вугальная капальня
ανθρικός → **αντρικός**
ανθρωπιά η добрыя манеры; ветлівасьць, шляхетнасьць; гуманнасьць, людскасць
ανθρώπινος людскі; прыстойны, людскі
ανθρωπιστικός гуманістычны; гуманны; гуманітарны; **ανθρωπιστική βοήθεια** гуманітарная дапамога; **ανθρωπιστική κρίση** гуманітарны крызіс
αθροποειδής, **-ής**, **-ές** чалавекападобны; **ανθρωποειδείς πίθηκοι** чалавекападобныя малпы
ανθρωποκεντρικός антрапацэнтрычны
ανθρωπολογία η антрапалогія
ανθρωπολόγος ο антраполог
άνθρωπος ο чалавек
ανθρωπότητα η чалавецтва, людства
ανθρωποφαγικός людаедзкі, канібальскі
ανθρωποφάγος ο людаед, канібал
ανθυγιεινός шкодны для здароўя, нездаровы; антысанітарны; **ανθυγιεινά επαγγέλματα** шкодныя для здароўя прафесіі
ανθυπολοχαγός ο лейтэнант
ανθυπαστινόμος ο малодшы лейтэнант паліцыі
ανθυποβρυχιακός супрацьлодкавы
ανθώ (ε) → **ανθίζω**
ανίδεος недасьведчаны, цёмны; дурны
ανίκανος няздатны, няздольны
ανίκητος непераможаны; непераможны
άνισος няроўны, неаднолькавы; нягладкі, няроўны; несправядлівы, нераўнапраўны
ανισοσύλλαβος няроўнаскладовы
ανισότητα η няроўнасьць; **κοινωνική α.** сацыяльная няроўнасьць
ανίσχυρος бяссільны, слабы; **ανίσχυρα λύσσα** бяссільная злосьць
ανιχνευστής ο сьледапыт; разьведчык, выведнік
άνοδος η узыход; пад'ём, уздым; узвышэнне; анод; рост, падвышэнне курсу (*groshai*); **ά. στο θρόνο** узыходжанне на трон
ανόητος неразумны, дурны
ανοίγομαι выходзіць (*у мора*); пашыраць (*πραδπριεμства*); раскрывацца (*каму-н.*)
ανοίγω адчыняць; раскрываць; уключаць (*сьвятло*); прабіваць, сьвідраваць (*дзірку*); расступацца (*пра натоўп*); расшырацца; расплюскаць (*вочы*); **α. φτερά** распасьціраць крылы;
ανοίξτε τα μάτια σας! расплюсьніце вочы!
ανοικοδόμηση (-εις) η аднаўленне, рэканструкцыя
ανοικτός, **ανοιχτός** адчынены; адкрыты, шчыры; сьветлы (*колер*)
άνοιξη η вясна
ανοιξιάτικος веснавы

ανοιχτήρι *το* адкаркавальнік (для пляшак)
ανοιχτός адчынены, адкрыты; шчыры; сьветлы (*колер*); **μ'ανοιχτό χρώμα** сьветлага колеру
ανοιχτοχρώμος сьветлы (*пра колер*), сьветлага колеру; **ανοιχτοχρώμο δέρμα** сьветлая скура
ανομία *η* беззаконне
άνομιος, **-α**, **-ο** непадобны; неаднолькавы
άνομος беззаконны; незаконны
άνόργανος неарганічны
άνοστος без смаку, прэсны; безгустоўны
ανοχή *η* цярпенне, цярплівасьць, талерантнасьць; **οίκος ανοχής** публічны дом
ανοχύρωτος неўмацаваны; незабьясьпечаны, нічым не падмацаваны /*права і пад.*/
ανταγωνιστικότητα *η* канкурэнтназдатнасць
ανταλλαγή *η* абмен
ανταλλάσσω мяняць, памяняць; мяняцца
ανταμώνω сустракаць; сустракацца
αντάμωση *η* сустрэча, спатканне; **καλή α.!** да сустрэчы!
αντανάκλαση (**-εις**) *η* адбіццё (*зук*), адлюстраванне (*сьвятла*); рэха; водбліск
αντανакλαστικό *το* рэфлекс
αντανакλώ (*α*) адбіваць, адлюстроўваць (*зук, сьвятло*)
αντάξιος, **-α**, **-ο** роўны, варты, гэткай жа каштоўнасьці
ανταπαντώ (*α*) адказаць, запырэчыць
ανταπεξέρχομαι здолець, справіцца (*με з*)
ανταποδίδω аддаваць, вяртаць; адплаціць; адказваць
ανταποκρίνομαι адказваць (*на пачуцці*); адпавядаць; спраўляцца, адолець
ανταπόκριση (**-εις**) *η* адказ, рэакцыя (*на заклік, узор для перайманья*); адказ (*на ліст*); нататка (*карэспандэнцыя*)
ανταποκριτής *ο* карэспандэнт
αντάρα *η* узрушэнне, скандал; шум; крах; туман, імгла
ανταρσία *η* мяцеж, бунт, рокаш; партызанка, партызанскі рух
αντάρτης *ο* партызан, паўстанец
αντεκδίκηση (**-εις**) *η* рэванш
αντελήφθην → **αντίλαμβάνομαι**
αντεπανάσταση (**-εις**) *η* контррэвалюцыя
αντεπαναστάτης *ο* контррэвалюцыянер
αντεπαναστατικός контррэвалюцыйны
αντεπίθεση (**-εις**) *η* контрнаступ; кантратака
αντεπιτίθεμαι кантратакаваць
αντεργατικός антырабочы, скіраваны супраць працоўных
αντέχω вытрымаць, вытрываць, выстаяць
αντηχώ (*ε*) адбівацца пошчакам/ рэхам; гучаць, раздавацца
αντί замест, заміж; за (*пра цану*); **α. για** замест чаго-н.; **ά. να** замест таго, каб
αντιαεροπορικός зенітны, супрацьпаветраны
αντίβαρο *το* супрацьвага; кампенсацыя
αντιβασιλέας *ο* віцэ-кароль; рэгент
αντιβασιλεία *η* рэгенцтва
αντιβιοτικά *τα* антыбіётыкі
αντίγραφο *το* копія (*і твора мастацтва*), выпіска, сьпіс
αντιγράφω капіяваць; сьпісваць; узяць, пазычыць (*як узор*)
αντιδημοκρατικός антыдэмакратычны
αντιδιαστολή *η* адрозьненне, розьніца; **σε α. προς την πόλη** адрозна ад горад
αντιдорφορικός супрацьспадарожнікавы
αντίδραση (**-εις**) *η* супраціў, супрацьдзеянне; рэакцыя; водгук
αντίδραστήρας *ο* рэактар; **πυρηνικός α.** ядрывы рэактар
αντιδρώ (*α*) супраціўляцца, працівіцца; рэагаваць
αντιδυτικός антызаходні
αντεπανάσταση (**-εις**) *η* контррэвалюцыя
αντεπαναστάτης *ο* контрэвалюцыянер
αντιεπιστημονικός ненавуковы, антынавуковы

αντίθεση (-εις) η супярэчнасць; супрацьлегласць; супрацьдзеянне ; **σε α. με** у адрозненне ад
αντίθετα наадварот; **α. από άλλους** адрозна ад іншых
αντίθετος *Іпрым* супрацьлеглы; **ап'την αντίθετη μεριά** з супрацьлеглага боку; **είμαι α. στις εκτελέσεις** быць супраць сьмяротнага пакарання; **έχω αντίθετη γνώμη** мець супрацьлеглую думку; *2ο* праціўнік
αντιθέτως наадварот
αντικαθεστωτικός *Іпрым* антыўрадавы, супрацьрэжымны; *2ο* праціўнік рэжыму
αντικαθίσταμαι замяняцца, зьмяняцца
αντικαθιστώ (α) замяняць, зьмяняць, быць замест
αντικατασκοπία η контрвыведка
αντικατασταίνω → **αντικαθιστώ**
αντικατάσταση (-εις) η зьмена, замена
αντικατοπτρίζω адлюстроўваць, адбіваць; **αντικατοπτρίζεται** адлюстроўваецца, адбіваецца
αντικειμενικός аб'ектыўны
αντικείμενο *το* прадмет, рэч; тэма; аб'ект; дапаўненне (*член сказа*); **άμεσο/ έμμεσο α.** прамое/ ускоснае дапаўненне
αντικοινωνικός антыграмадскі, антысацыяльны
αντικομμουνισμός ο антыкамунізм
αντικομμουνιστικός антыкамуністычны
αντικρούμενος які ляжыць насупраць; процілеглы; супярэчлівы; **προκάλλω αντικρούμενα συναισθήματα** выклікаць супярэчлівыя пачуцці
αντικρούω адбіваць (*наступ*); абвргаць
αντικρύ, άντικρυ насупраць, на супрацьлеглым баку
αντικρύζω бачыць, разгледзець; сутыкацца; стаяць насупраць
αντίκτυπος ο водгук, рэха, рэзананс; вынік, наступства
αντιλαϊκός антынародны
αντιλαλώ (ε) зьвінець, гучаць, раздавацца; гучаць рэхам
αντιλαμβάνομαι адчуваць, бачыць, заўважаць; разумець; мікіціць
αντιληπτός зразуметы; зразумелы; прыкметны, адчувальны; **γίνομαι α.** становіцца/ рабіцца зразумелым; **έγινε α. από αστυνομικούς** яго заўважылі паліцыянты
αντίληψη (-εις) η успрыманне; усведамленне, разуменне; погляд, гледзішча
αντιμαχόμενος варажы, варагуючы, супраціўны
αντιμετωπίζω супрацьстаяць, сустракаць (*нягоды*); **α. δυσκολίες** сутыкацца з цяжкасцямі;
αντιμετωπίστηκε сутыкнуўся
αντιμετώπιση (-εις) η супрацьстаянне, супрацьдзеянне, барацьба
αντιμέτωπος стоячы тварам у твар, сутыкнуўшыся з; **α. με το σκάνδαλο** апынуўшыся перад скандалам
αντιμιλώ (α) пярэчыць, адгаворвацца; адказваць нахабна
αντιμονοπωλιακός антыманапалістычны
αντιμπολσεβικικός антыбальшавіцкі
αντιναζιστικός антынацысцкі, антыфашысцкі
αντινομία η супярэчанне; антыномія
αντιπαθώ (ε) адчуваць непрыязнасць, гідаваць
αντίπαλος ο праціўнік, супернік
αντιπαλότητα η саперніцтва, варагаванне
αντιπαραβολή η параўнанне, супастаўленне
αντιπαράθεση (-εις) η супастаўленне, параўнанне; супрацьстаянне
αντιπαράταξη (-εις) η супрацьпастаўленне
αντιπερισπασμός ο адцягненне ўвагі; падманны манеўр
αντίποινο *το* адпомста, адплата; рэпрэсія
αντιπολεμικός антываенны
αντιπολιτεύομαι быць у апазіцыі; перашкаджаць (*каму-н.*)
αντιπολιτευόμενος апазіцыйны; **αντιπολιτευόμενο κόμμα** апазіцыйная партыя
αντιπολίτευση (-εις) η апазіцыя
αντιπολιτευτικός апазіцыйны
αντιπρόεδρος ο намесьнік старшыні
αντιπροσωπεία η дэлегацыя; прадстаўніцтва

αντιπροσωπεύω прадстаўляць
αντιπρόσωπος ο прадстаўнік
αντιπυρικός супрацьпажарны; **αντιπυρική προστασία** супрацьпажарная ахова
αντίρρηση (-εις) η пярэчанне
αντιρροπία η раўнавага
αντίρροπος супрацьдзейны; ураўнаважвальны; кампенсавальны
αντισημιτικός антысеміцкі; **α. νόμος** антысеміцкі закон
αντισιωνιστικός антысіянісцкі
αντίσκηνο το палатка
αντιστάθμισμα το супрацьвага; кампенсацыя
αντίσταση η супраціў, супрацьдзеянне; супор (*электрычны*); **αντιφασιστική** α. антыфашысцкі супраціў
αντιστασιακός *Ιπрым* паўстанцкі, партызанскі; датычны руху супраціву; **α.κή ομάδα** партызанскі атрад; **αντιστασιακή οργάνωση** падпольная арганізацыя; 2ο партызан, падпольшчык, удзельнік руху супраціву
αντιστέκομαι, αντιστέκω аказваць супраціў, супраціўляцца
αντίστοιχος адпаведны, аналагічны; **λήψη αντιστοίχων μέτρων** прыняцце адпаведных мер
αντιστοιχώ (ε) адпавядаць, быць раўназначным
αντιστοίχως адпаведна, аналагічна
αντιστράτηγος ο генерал-лейтэнант
αντιστρέφω перакуліць, перавярнуць; мяняць месцам, рабіць адваротным
αντιστρόφος перакулены; супрацьлеглы
αντιστρόφως з іншага боку, наадварот
αντιτίθεμαι (σε *чаму-н.*) працівіцца, быць супраць, супраціўляцца, супрацьдзейнічаць
αντιτάσσομαι супрацьдзеіць, працівіцца
αντιτάσσω супрацьпаставіць
αντιτιθεμένος супрацьлеглы, супраціўны
αντιτορπλικό το эскадры мінаносца
αντίτυπο το асобнік
αντιφατικός супярэчлівы
αντιφατικότητα η супярэчнасць, непаслядоўнасць
αντίχειρας ο вялікі палец (*рукі*)
αντίχτυπος → **αντίκτυπος**
αντλία η помпа
αντλώ (ε) пампаваць; чэрпаць
αντώνυμο το антонім
αντοχή η выносьлівасць, трываласць; вытрымка
άντρας ο мужчына; муж
αντρικός мужчынскі; **το σύνολο του αντρικού πληθυσμού** усё мужчынскае насельніцтва, усе мужчыны
αντρειωμένος мужны, адважны; дужы
αντωνυμία η займеннік
ανύπαντρος нежанаты
ανύπαρκτος няісны, фіктыўны
ανυπολόγιστος незлічоны, велізарны; непадлічаны; **είμαι ανυπολογιστής αξίας** мець велізарную каштоўнасць, быць неацэнным
ανυπόμονος нецярплівы
ανυπομονώ (ε) быць нецярплівым; карцець; **μα τόσο ανυπομονούσαν να δούν** але ім так карцела пабачыць
ανυποψίαστος ненасьцярожаны, які не падазрае; **α. χρήστης** неасьцярожны карыстальнік;
ανυποψίαστοι ανθρόποι людзі, якія нічога не падазравалі
ανυψώνω прыўзняць, падняць; уздымаць; будаваць; **α. ενα προστατευτικό τοίχος** збудаваць абарончую сцяну
άνω угару; вышэй; **άνω του μηδενός** вышэй за нуль (*пра цеплыню*); **είμαι άνω κάτω** быць дагары нагамі, быць перакуленым
άνωθεν зверху, звыш; вышэйзгаданы
ανώμαλος няправільны

ανώνυμος безыменны, ананімны; **ανώνυμη εταιρεία** акцыянернае таварыства
ανώριμος нясьпелы, несасьпелы; *пер.* несасьпелы, неготовы (για да, для)
ανωριμότητα η нясьпеласьць, нясталасьць
ανώτατος найвышэйшы, вярхоўны; найбольшы, максімальны; **ανώτατη Εκπαίδευση**
 вышэйшая адукацыя; **Ανώτατο Δικαστήριο** Вярхоўны Суд
ανώτερος *Іпрым* верхні; лепшы; старэйшы (*па становішчы*); **τα ανώτερα μαθηματικά**
 вышэйшая матэматыка; **το ανώτερο ερώτημα** раней пастаўленае/ зададзенае пытанне; 2ο
 начальнік
ανωτερότητα η перавага, найвышшы характар
ανωφελής марны, дарэмны
αξεδιάλυτος нераскрыты, неразблытаны; невытлумачальны
αξεπέραστος непераўзыйдзены; неадольны (*цяжкасьць*)
άξεστος няцесаны, неаброблены; грубы, некультурны
αξετίμητος неацэнны; **είναι α.** яму цаны не ўкласьці (*пра чалавека*)
αξέχαστος незабыўны, векапомны
αξεχώριστος неаддзяляльны, непадзельны; неразлучны
αξία η цана, кошт; каштоўнасьць; **α.** /не мае мн. л./ акцыя /каштоўная папера/; **ονομαστική α.**
 намінальны кошт; **αξίες** каштоўнасьці; каштоўныя паперы; даброты
αξιαγάπητος варты каханьня, каханы, любы
αξιακός каштоўнасны
αξίζω каштаваць, мець цану; заслугоўваць, быць вартым; **αξίζει τον κόπο** варта (*намаганьняў і пад.*)
αξιοθαύμαστος варты захаплення, цудоўны
αξιοθέατα τα выдатнасьці, цікавыя аб'екты, мясьціны
αξιοθέατος варты ўвагі
αξιοθρήνητος варты жалю, жаласны
αξιοκρατία η мерытакратыя
αξιοκρατικός мерытакратычны
αξιολάτρευτος горачы любімы, моцна шанаваны
αξιολόγηση (-εις) η вызначэньне кошту, ацэнка; значнасьць; **οίκος α.ς** г. зв. «рэйтынгавае агенцтва»
αξιόλογος значны, важны, векапомны
αξιολογώ (ε) ацэньваць; вызначаць кошт; **α. πιθανότητες** ацэньваць шанцы
αξιολύπητος варты шкадаваньня/ жалю
αξιομνημόνευτος варты згадкі, векапомны
αξιοπιστία η надзейнасьць, праўдзівасьць
αξιόπιστος надзейны, варты даверу, праўдзівы
αξιοποίηση η выкарыстанне
αξιοποιώ (ε) выкарыстоўваць, асвойваць, ужываць з карысьцю
αξιопρέπεια η годнасьць
άξιος варты, здатны; годны; добры; **ά. υπάλληλος** добры службовец
αξιοσημείωτος значны, паказальны, прыкметны; **αξιοσημείωτο βήμα** значны крок
αξίωμα το пасада; чын, званне; аксіёма
αξιοματικός *Іпрым* значны; 2ο афіцэр
αξίωση (-εις) η патрабаванне, прэтэнзія
άξονας ο вось, вал; **Α.** дзяржавы Восі, (*Германія і Італія*); **α. κινητήριος** каленчаты вал; **ά. συμμετρίας** вось сіметрыі; **ά. των συντεταγμένων** вось каардынат; **ά. των τετμημένων** вось абсцыс
άοκνος, -ος, ο працавіты, гароўны; нястомны, энергічны
άοπλος няўзброены, бяззбройны
άορατος нябачны, які не відаць
άοριστα няпэўна, няясна
άοριστος *Іпрым* няпэўны, нявызначаны, расплывісты; 2ο аорыст (*мінулы час*); **άστυμος/ σιγματικός α.** асігматычны/ сігматычны аорыст
άοσμος без паху, непахкі
απαγγέλλω чытаць, дэкламаваць; абвяшчаць, зачытваць; **α. απόσπασμα από τη Βίβλο** чытаць месца з Бібліі; **α. ποιήματα** чытаць/ дэкламаваць вершы

απαγορευμένος забаронены
απαγόρευση (-εις) *η* забарона
απαγορεύω забараняць; **απαγορεύεται** забараняецца
απαγχονισμός *ο* павешанне; **καταδικάζω σε απαγχονισμό** прысудзіць да павешання;
καταδικάζω σε θάνατο δια απαγχονισμού прысудзіць да сьмерці праз павешанне
απαγωγέας *ο* выкрадальнік
απαγωγή *η* выкраданне; згон, кража
απαθανατίζω абессьмяроціць, увекавечыць
απαθής, -ής, -ές абыякавы; бестурботны; **μένω α.** застацца абыякавым
απαισιόδοξος *Ιπρυμ* песімістычны; *2ο* песіміст
απαίσιος, -α, -ο злавесны, жудасны; агідны; паганы
απαίτηση (-εις) *η* патрабаванне, прэтэнзія
απαιτητικός патрабавальны
απαιτώ (ε) патрабаваць
απαιχθάνομαι гідаваць, грэбаваць; ненавідзець
απαλά мякка, пяшчотна
απαλείφω выкрасьліць, зачырыць; выводзіць (*πλύμ*); адмяняць, касаваць
απαλλαγή *η* вызваленне, збавенне
απαλλακτικός *Ιπρυμ* збаўляльны, які вызваляе (*αδ* віны, абавязку); *2ο* апраўдальны прысуд
απαλός мяккі; пяшчотны
απάνθισμα *το* анталогія
απάνθρωπος нялюдзкі; **α. каπιταλισμός** нялюдзкі капіталізм
απάνου наверх, угару
απάντηση (-εις) *η* адказ; **εύκολες απαντήσεις δεν υπάρχουν** лёгкіх адказаў няма
απάντληση (-εις) *η* выпампаванне, адпампаванне
απαντώ (α) адказваць; сустракаць
αпанωτά адно на адным; адно за адным; адразу, багата
άπαξ адзін раз, аднойчы; **εφ'άπαξ** адразу, за адзін раз, зараз
απαξιώνω пагарджаць, ігнараваць
απαξίωση (-εις) *η* пагарда, непавага, ігнараванне
απαράδεκτος непрымальны
απαραίτητος неабходны; **λαμβάνω όλα τα απαραίτητα μέτρα για** зрабіць усе неабходныя захады для
απαράμιλλος непараўнальны
απαρατήτητος незаўважны, непрыкметны
απαρέκλιτος няўхільны, строгі; непахісны
απαρνιέμαι адмаўляць; выракацца
απαρτία *η* кворум
άπαρτος незахоплены, незаваяваны; непрыступны; **άπαρτο κάστρο** непрыступная цэвядыня
απασχολημένος заняты справамі
απασχόληση (-εις) *η* занятасьць
απασχολούμαι займацца; быць занятым
απασχολώ (ε) займаць (*час*), адрываць (*αδ* спраў); займаць, даваць працу
απατεώνας *ο* падманшчык, махляр, шахрай
απάτη *η* падман, хлусьня, машэнства; памылка; **με α.** падманам
απαύγασμα *το* зьянне, бляск; *пер.* выснова, вывад
απεβ- → **αποβαίνω**
απειθαρχία *η* недысцыплінаванасьць, непаслухмянасьць
απειθαρχος недысцыплінаваны, непаслухмяны
απεικονίζω адлюстроўваць, выяўляць; *пер.* апісваць, намалюваць
απειλούμενος якому пагражаюць, які знаходзіцца пад пагрозай
απείλω прагражаць
απειραχτος незакрануты, незачэпаны; *пер.* нескрануты, нячэпаны
άπειρο(ν) το бязмежнасьць, бясконцасьць, бесканечнасьць; апейрон (*аснова ўсякага рэчыва на меркаванне Анаксімандра, 616-545 да н. э.*); **επ'ά.** бясконца
άπειρος недасьведчаны, нявопытны; бязмежны, бяскрайні; незьлічоны, шматлікі; **άπειρες φορές** безьліч разоў

απεκδύομαι адмаўляцца, выракацца; кідаць (*звычайку*)
απέλαση (-εις) *η* выгнанне, высылка
απελευθερωμένος вызвалены
απελευθερώνομαι вызваляцца
απελευθερώνω вызваляць
απελευθέρωση (-εις) *η* вызваленне
απελευθερωτής *ο* вызвольнік
απελπίζομαι губляць надзею, адчайвацца
απελπίζω пазбаўляць надзеі, прыводзіць у адчай
απελπισία *η* безнадзейнасць, адчай, распач; **μ'α.** без надзеі, у адчаі, распачна
απελπισμένος у адчаі, без надзеі, распачны; безнадзейны
απέναντι насупраць
απέξω знадворку, з вонку
απέραντος бясконцы, бязьмежны
απεραντοσύνη *η* бязьмежнасць, бясконцасць, даль
απεργία *η* забастоўка, страйк; **α. πείνας** галадоўка; **κατεβαίνω σε α.** абвяшчаць забастоўку
απεργιακός забастовачны, страйкавы
απεργός *ο* забастоўшчык, страйковец
απεργώ (*ε*) баставаць
απερίγραπτος неапісальны, неверагодны; не апісаны (*надзеі*); **με απερίγραπτη λύσσα** з зьвярынай лютасцю
απερίσκεπτα неабдуманая, неасьцярожная; неабачліва
απερίσκεπτος неабдуманы, памылковы; неасьцярожны, неабачлівы
απερίσπαστος засяроджаны, цалкам адданы (*справе*)
απέριττος просты, сьціплы; натуральны, нязмушаны
απερίφραστα ясна, прама, недвухсэнсоўна; **απορρίπτω α.** рашуча адхіляць
απερίφραστος недвухсэнсоўны, прамы, ясны
απέριψ- → **απορρίπτω**
απέσπασ- → **αποσπώ**
απεσταλμένος *Ιπрым* упаўнаважаны; *2ο* прадстаўнік, пасланец; **του απεσταλμένου μας** ад нашага ўласнага карэспандэнта
απευθείας прама, наўпрост; **σε α. μετάδοση** у жывым эфіры
απευθυνομαι зьвяртацца; перадавацца (*радыёперадача*)
απευθύνω зьвяртацца; скіроўваць (*слова*)
απεχθάνομαι гідаваць; грэбаваць, гідзіцца; ненавідзець
απέχω знаходзіцца, ляжаць, быць на адлегласьці; быць далёкім, быць не хутка (*пра надзею*); устрымлівацца; **τα γενέθλια μου απέχουν πολύ ακόμη** да майго дня нараджэння шчэ далёка/мой дзень нараджэння шчэ не хутка
απίθανος неверагодны, дзіўны
απίστευτος неверагодны, непраўдападобны
άπιστος *Ιπрым* недаверлівы; які не верыць; няверны; *2ο* няверны, паганец
απλά проста
απλανής, -ής, -ές нерухомы; **απλανείς αστέρες** нерухомыя зоркі
απλανώς нерухома
άπλετος яркі, асьляпляльны
απλήρωτος незаплачаны; які не атрымаў заробку (*пра чалавека*); незаняты, вакантны (*месца*); **παραμένω α.** застацца без грошай, не атрымаць заробку
απληστός прагны, скавпны, ненаедны
απλοικά проста, наўна
απλοποιώ (*ε*) спрашчаць; скарачаць (*дроб*)
απλός (*параўн. ступ.* απλούστερος, *найвыш. ступ.* απλούστατος) просты, нескладаны; звычайны; сьціплы, просты; **με απλές λόγια** простымі словамі
απλότητα *η* прастата, нескладанасць; прастата, сьціпласць; нязмушанасць, натуральнасць; **επιφανειακή απλότητα** зьнешняя прастата
απλούστατα папросту, проста
απλόχωρος прасторны

απλώνομαι распасыцірацца
απλώνω расыцілаць; распасыціраць; распрамляць; вешаць (*бязлізну*); разгарнуць (*сілы*); **α. το χέρι** выцягнуць руку
απλώς проста, проста так
από з, ад; па, да; праз; за, чым (*пры параўнанні*); **από δέντρο σε δέντρο** з дрэва на дрэва; **α. πυρά της αστυνομίας** ад агню паліцыі; **από... έως** з... да, ад ... да, пачынаючы з ... і ўключна да
αποβάθρα η перон; прыстань
αποβαίνω канчацца, завяршацца
αποβάλλω скідаць, адкідаць; адкідаць, адвяргаць
απόβαση (-εις) η высадка дэсанту
αποβατικός дэсантны; **αποβατική επιχείρηση** дэсантная аперацыя; **αποβατικό πλοίο** дэсантны карабель
αποβή → **αποβαίνω**
αποβιώνω памерці, сканаць (ад *εξαιτίας*)
αποβλέπω мець на ўвазе, імкнуцца; спадзявацца (*на каго-н.*)
αποβράδο το вечар, вячэрні час
απογειώνομαι узьлятаць, адрывацца ад зямлі
απογειώση (-εις) η узьлёт, адлёт (*самалёта*)
απόγευμα το надвячорак, пасьялабедзены час
απογευματινός пасьялабедзены; вячэрні (*і пра газету*)
απογίνομαι рабіцца, станавіцца, атрымлівацца; кепска канчацца, даходзіць да; завяршацца, канчацца
απόγνωση (-εις) η адчай, безнадзейнасьць
απογοήτευση η расчараванне
απογοητεύω расчароўваць (*από у*)
απόγονος ο нашчадак
απογραφή η рэгістрацыя, перапіс; пералік
αποδεδειγμένος даказаны; відавочны, несумненны
αποδεικνύω → **αποδείχνω**
απόδειξη η доказ, квітанцыя
αποδείχομαι аказвацца, выяўляцца; **α. απάτη** аказвацца падманам
αποδείχνω даказваць
αποδεκατίζω зністажаць, вынішчаць, дэцымаваць
αποδέκτης ο атрымальнік, адрасат
αποδεκτός прыняты; прымальны; **κοινός α.** агульнапрыняты; **είμαι α.** быць прынятым (*прыхільна і пад.*)
αποδέσμευση (-εις) η зняцце кайданоў, вызваленне; вызваленне ад абавязкаў, даручэння
αποδέχομαι пагаджацца, прымаць
απόδεχτος → **απόδεκτος**
αποδημητικός пералётны /*птушкі*/
αποδημητικά πουλιά пералётныя птушкі
αποδίδω, αποδίνω аддаваць, вяртаць; надаваць (*значнасьць*); прыносіць (*даход*); выдаваць, перадаваць (*злачынца*); прыпісваць, спасылацца на; **α. κάρπους** прыносіць плён; **α. τον τίτλο** надаваць званне; **α. στον ποιήτη** прыпісваць паэту (*вершы*)
αποδιοπομπαίος, αία, αίον: **α. τράγος** казёл адпушчэння; **γίνομαι α. τράγος** стаць казлом адпушчэння
αποδοκιμάζω асуджаць, няўхвальна ставіцца; абсьвістаць
απόδοση (-εις) η вяртанне, аддача; наданне (*значнасьці*); прадукцыйнасьць; перадача, абазначэнне (*гуку літарай і пад.*); **α. του τοπίου** перадача/ выява краявіду (*на карціне*); **α. χάριτος** памілаванне
αποδοχή η згода, ухвала; заробак; **αποδοχές** зарплата
αποδυναμώνω аслабіць, пазбаўляць сілы, знясіліць
αποδυνάμωση (-εις) η аслабленне, заняпад
кампенсаваць (*страты*)
αποζημιώνω кампенсаваць (*страты*); плаціць (*кантрыбуцыю*)
αποζημίωση (-εις) η кампенсацыя (*страты, шкоды*)
απόηχο το пошчак, рэха; водгук

αποθαρρύνομαι зьбянтэжыцца, зьніякавець, разгубіцца,
αποθαρρύνω бянтэжыць, прыводзіць да разгубленасьці; расчароўваць
αποθαρρώ (ε) адважыцца, асьмеліцца
απόθεμα το запас, рэзерв; **αποθέματα** паклады, залежы
αποθεματικό το (i **τα αποθεματικά**) уклады, ашчаджэнні
αποθεματικός рэзервовы, запасны
αποθετικός *грамат.* дэпанентны, адкладальны (*пра дэяслоў*)
αποθεώνομαι быць з захапленнем сустрэтым, атрымаць радасны прыём
αποθεώνω радасна вітаць/ прымаць
αποθέωση (-εις) η апафеоз, трыумф
αποθεωτικός радасны, трыумфальны
αποθηκεμένος назапашаны
αποθήκευση (-εις) η захапанне (*на складзе*); адкладанне, наўапашанне
αποθηκευτικός складскі; нарыхтоўчы
αποθηκεύω запасіць, нарыхтоўваць
αποθήκη η склад, сховішча, кладоўка
αποθυμία η жаданне, імкненне; туга
αποικία η калонія
αποικιακός каланіяльны
αποικιοκράτης ο каланізатар
αποικιοκρατία η каланіяльнае панаванне
αποκαθλώ (ο) здымаць з цьвіка
αποκαθίσταμαι аднаўляцца
αποκαθιστώ (α) аднаўляць; рэабілітаваць
αποκαλύπτω адкрываць, раскрываць; выкрываць
αποκάλυψη (-εις) η выкрыванне, раскрыццё; Апакаліпсіс
αποκαλούμενος празваны, гэтак званы
αποκαλύπτω адкрываць, раскрываць; выкрываць
αποκαλύψη (-εις) η раскрыццё; выкрыванне;
αποκαλώ (ε) даваць мянушку; называць, празываць
αποκάνω завяршаць, даводзіць да канца; валяцца ад стомы, не мець сілы
αποκαρδιώμενος у адчай, зажураны
αποκαρδιώνω прыводзіць у адчай, зажурыць, засмуціць
αποκατασταίνω → **αποκαθιστώ**
αποκατάσταση (-εις) η аднаўленне; наладжанне; рэабілітацыя
αποκάτω пад; унізе, зьнізу, спадыспаду; **α. από το τραπέζι** пад сталом; **το βιβλίο είναι α.**
 кніга /ляжыць/ зьнізу
απόκειμαι быць на адлегласьці, знаходзіцца; **απόκειται** /ён/ залежыць, знаходзіцца ў *чых-н.*
 руках
αποκεφαλίζω адсякаць/ сьцінаць галаву; пазбаўляць галавы
αποκλείνω адразаць, ізаляваць; блакаваць; выключаць, недапускаць
αποκλείομαι выключацца, быць немагчымым; **αποκλείεται** гэта выключаена/ немагчыма
αποκλεισμένος адхілены, выключаны (з *якога-н. працэсу*)
αποκλεισμός ο ізаляцыя; блакада; выключэнне, недапушчэнне (*да конкурсу і пад.*)
αποκλειστικά выключна, пераважна
αποκλειστικότητα η выключнасьць
αποκλεί(ν)ω выключаць; блакаваць, ізаляваць (*войскам*); **α. τους δρόμους** перакрываць дарогі
αποκλημάκωση (-εις) η дээскалацыя, спад напругі, зьмяншэнне маштабу акцый
αποκόβω абразаць, адсякаць; ампутаваць
αποκοιμίζομαι засынаць
αποκομίζω перавозіць, транспартаваць; атрымліваць, здабываць
αποκομμένος адрэзаны, ізаляваны; **α. από το έξω** адрэзаны ад зьнешняга сьвету
αποκόπτω → **αποκόβω**
αποκορύφωμα το вяршыня; мяжа, зеніт
αποκρατικοποίηση (-εις) η прыватызацыя
αποκριάτικος карнавальны (*пра перыяд*)
αποκρίνομαι адказваць (*на пытанне*); адгукацца, адказваць; несці адказнасьць

απόκριση (-εις) η адказ
αποκρουστικός агідны, мярзотны
αποκρύβω → **αποκρύπτω**
αποκρυπτογράφηση (-εις) η расшыфраванне, дэшыфраванне
αποκρυπτογράφω (ε) расшыфроваць, дэшыфроваць
αποκρύπτω хаваць, таіць; засьціць, хаваць
απόκρυφος таемны, схаваны, акультны; апакрыфічны
αποκτώ (α), **αποχτώ** (α) набываць; дасягаць (*чаго-н.*); нараджаць; **α. σημαντικό ρόλο** набываць значную ролю; **α. την ανεξαρτησία μου από** здабыць незалежнасьць ад
απολαβή η прыбытак, даход; карысьць, выгода; **απολαβές** заробак
απολαμβάνω атрымліваць; мець (*δαход*); цешыцца
απολαυστικός прыемны, забаўляльны, які дае задавальненне
απολαύω карыстацца, мець, цешыцца; мець/ атрымліваць выгоду
απολίθωμα *το* акамянеласьць
απολλύομαι гінуць; зьнікаць
απολλύω губляць, пазбавіцца
απολογία η выступ абвінавачанага, абарончая прамова; апалогія
απολογισμός *ο* справаздача; вынік, рахунак
απόλυση (-εις) η вызваленне, адпусканне; роспуск (*вучняў*); дэмабілізацыя
απόλυτα абсалютна, неабмежавана
απολυταρχία η бязьмежная ўлада, самаўладдзе, абсалютызм, дэспатыя
απολυταρχικά самаўладна, аўтарытарна, дэспатычна; **κυβερνώ α.** кіраваць самаўладна
απολυταρχικός абсалютысцкі самаўладны; дэспатычны
απολυτήριο *το* атэстат/ пасьведчанне аб дукацыі
απόλυτος абсалютны, неабмежаваны; колькасны (*лічэбнік*)
απόλυτως абсалютна; **συμφωνώ α.** абсалютна згодны; **α. σοστό** абсалютна правільна/ слушна
απόμακρα далёка, удалечыні; здаля
απομακρύνομαι аддаляцца, адыходзіць; пайсьці, паехаць; звальняцца
απομάκρυνση (-εις) η аддаленне, адхіленне; адыход, ад'езд; адыход, адвод (войска); **α. από τον κόσμo** адыход ад сьвету
απομακρύνω аддаляць, прыбіраць, адхіляць; вывозіць, эвакуаваць; выцясняць, разганяць (*натоўн*)
απομεινάρια *το* рэшта, астача; **απομεινάρια** рэшткі
απομένω заставацца, захоўвацца; **α. όξω** заставацца знадворку/ на паверхні; **α. μονάχη/ ζωντανός** застацца адной/ жывым; **α. βουβός** зьнямець (*ад узрушання*)
απόμερος аддалены, далёкі, глухі; **α. τόπος** глухое месца; **απόμερα βουνά** далёкія горы
απομίμηση (-εις) η перайманне, капіяванне; падробка
απομνημονεύματα *τα* успаміны, мемуары
απομόνομαι адасабляцца, аддзяляцца, ізалявацца
απομονωμένος адзінокі; ізаляваны
απομόνωση (-εις) η адзіночнае зьняволенне; ізаляцыя, адзінота, самотнасьць
απομυζώ (α) ссаць; смактаць, высмоктаць; выціскаць
απομυθοποίηση (-εις) η дэміфізацыя
απομυθοποιώ (ε) дэміфізаваць
απονεκρόνομαι быць паралізаваным, прыходзіць да застою
απονεκρώνω рабіць анестэзію; *пер.* паралізаваць, прыводзіць да застою
απονέμω уручаць; даваць (*прэмію, на заслугах*); **α. βραβείο σε** даваць прэмію каму-н.; **α. χάρη** памілаваць
απονενοημένος безразважны, адчайны
απόνερα *τα* кільватэрны сьлед; сьцёкавыя воды (*прамысловыя*); **αντιμετοπίζω τα α. του σεισμου** справіцца з наступствамі землятрасу
απονομή η выдача, раздача; уручэнне; прысуджэнне (*прэміі*); **α. χάριτος** памілаванне
απονομιμοποιούμαι траціць легальнасьць, крыміналізавацца
απονομιμοποιώ (ε) крыміналізаваць
αποξενώνομαι (*από*) пазбаўляцца, губляць; рабіцца чужым
αποξενώνω пазбаўляць; пазбываць; лічыць чужым
αποξεχνώ (α) зусім забыцца, з памяці сыйсьці

αποξηραίνω сушыць, высушваць; асушаць (*і балота*); **α. τις ψυχές των ανθρώπων** пустошыць душы людзей
αποξηραμένος высахлы; асушаны; **αποξηραμένο ρυάκι** высахлы ручай
απόξω знадворку, з вонку; напамяць
αποπαίδι το дзіця без спадчыны, дзіця без догляду, на волі лёсу
αποπατώ (ε) спаражняцца
απόπειρα η спроба; замах
αποπέμπω прагнаць, выгнаць
αποπεράτωση (-εις) η завершанне, заканчэнне
αποπλέω адплываць, выходзіць у мора, адчальваць
αποπνικτικός здушальны, задушлівы
αποπυρηνικοποίηση (-εις) η дэнуклеарызацыя, свабода ад ядравай зброі
αποπυρηνικοποιημένος без'ядравы, вольны ад ядравай зброі; **αποπυρηνικοποιημένη ζώνη** без'ядравая зона
αποπλέω (από ... για ... з ... у...) адплываць, выходзіць у мора
αποπνικτικός задушлівы, здушальны; **αποπνικτική ατμόσφαιρα** здушальная атмасфера, атхла
αποποιούμαι (ε) адмаўляцца, адхіляць; адмаўляць (*у просьбе*)
αποπολιτικοποίηση (-εις) η дэпалітызацыя
αποπομπή η выгнанне; дэмабілізацыя, сьпісанне (*на небоездольнасці*)
αποπροσανατολίζω дэзарыентаваць
αποπροσανατολισμός ο дэзарыентацыя
αποπροσανατολισμένος дэзарыентаваны
απορημένος здзіўлены
απορία η здзіўленне, сумненне; **απ'την α.** ад здзіўлення; **βρίσκομαι σε α.** не ведаць, што і рабіць
άπορος немаёмы, бедны
απορρέω выцякаць, вылівацца; вынікаць
απόρρητο το таямніца, сакрэт; **στρατιωτικό α.** вайсковая таямніца
απόρρητος канфідэнцыйны, сакрэтны, таемны; **απόρρητα στοιχεία** канфідэнцыйныя дадзеныя
απόρριμμα το сьмецце, адкіды, адыходы
απορριματοφόρο το сьмеццявоз
απορρίπτω выкідаць, адкідаць; адхіляць
απόρριψη (-εις) η адхіленне (*чаго-н.*), адмова; адкіданне
απορροφή (ε, α) усмоктваць, уцягваць; паглынаць (*энергію і пад.*)
απορώ (ε) сумнявацца, бянтэжыцца; давацца дзіву, дзівіцца
αποσβλωμένος збянтэжаны, агаломшаны
αποσβλώνω бянтэжыць, агаломшыць; затыкаць рот, змушаць сьціхці
αποσελήνωση η пасадка/ высадка на Месяц
αποσκευή η пакунак, валізка; **αποσκευές** багаж
αποσκοπώ (ε) мець на мэце, быць скіраваным на; імкнуцца да
απόσπασμα το урывак, фрагмент, цытата; адзел (*вайсковы*)
αποσπασματικά час ад часу, раз-пораз
αποσπασματικός урыўкавы
αποσπώ (α) адрываць, зрываць; аддзяляць
αποσταθεροποίηση (-εις) η дэстабілізацыя; **το σχέδιο αποσταθεροποίησης** план дэстабілізацыі
αποσταμένος змораны, стомлены
απόσταση (-εις) η адлегласьць, дыстанцыя; час; **σε μικρή α. από** непадалёк ад
αποστερώ (ε) пазбаўляць, адбіраць; не аддаваць
αποστολή η адпраўка, перасылка; даручэнне, заданне; місія, дэлегацыя; экспедыцыя; **ιστορική α.** гістарычная місія
αποστρατεύω звальняць з войска; дэмабілізаваць
αποστρατιωτικοποιημένος дэмілітарызаваны; **αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη** дэмілітарызаваная зона
απόστρατος ο адстаўны вайсковец
απόστροφος η апостраф
αποσύνθεση (-εις) η распад, раскладанне; разборка (*машына*)
αποσυνθέτω раскладаць, выклікаць распад; разьбіраць (*механізм*)

αποσύρομαι адыходзіць, пайсьці; адступаць (*пра войска*); пакідаць (*працу*), адыходзіць ад спраў

αποσύρω прыбіраць, адцягваць; забіраць назад; адмяняць; адводзіць (*войска*); **α. τι**

ενδιαφέρον μου για страціць цікавасьць да

αποσχίζομαι адколвацца, аддзяляцца

αποσχίζω аддзяляць, адрываць, адколваць

αποσχισητικός раскольніцкі; сепаратысцкі

αποσχών, -ούσα, -όν які ўстрымаўся

αποτελείνω даводзіць да канца, завяршаць; прыкончыць, дабіць

αποτελεσμα το вынік, зыход; **με α. να** + дзеяслоў у выніку чаго; **έχω α.** мець вынікам;

дапамагаць (*пра лекі*)

αποτελεσματικά дзейсна, эфектыўна

αποτελεσματικός дзейсны, выніковы, эфектыўны

αποτελούμαι складацца (από з)

αποτελούμενος які складаўся (από з)

αποτελώ (ε) складаць, ствараць, утвараць; быць; уяўляць з сябе; **α. την αιχμή του δόρατος**

быць наканечнікам кап'я; **α. τη βάση για** быць базай для; **α. αντίκειμενο συζητήσεων** быць

прадметам абмеркаванняў; **α. εξίρεση** быць выключэннем

αποτεφρώνω паліць дашчэнту; крэміраваць (*нябожчыка*)

αποτίμηση (-εις) η ацэнка

αποτινάζω страсаць, абтрасаць; *пер.* скідаць, пазбывацца; **α. το κομμουνιστικό ζυγό** скінуць камуністычнае ярмо

απότιση (-εις) η аплата; выказванне (*пашаны*); адбыванне (*пакарання*)

απότομα рэзка, раптоўна

απότομος стромкі; рэзкі, неспадзяваны; **απότομη κίνηση** рэзкі рух

αποτραβίεμαι, αποτραβούμαι адыходзіць, аддаляцца (*ад спраў*); трымацца воддаль (*ад чаго-н.*); прыбірацца; **α. από τα κατεχόμενα έδαφη** прыбрацца з акупаваных зямель

αποτραβώ (α) адсоўваць, адцягваць; прыбіраць (*ногі і пад.*); вычэрпваць

αποτρέπω прадухіляць, ухіляць; адгаворваць; **α. την καταστροφή** прадухіляць бяду

αποτρόπαιος гнюсны, агідны, жахлівы

αποτροπή η папярэджанне, ухіленне (*здарэння, небяспекі*); адгаворанне, утрыманне (*ад ліхога і пад.*)

αποτύωμα το адбітак; зьлепак; **τα δαχτυλικά αποτυώματα** адбіткі пальцаў

αποτυπωμένος адбіты, выціснуты (*пра выяву*)

αποτυπώνομαι накладаць адбітак; захоўвацца ў памяці; **α. αναγλυφά** выразна запамінацца

αποτυπώνω рабіць адбітак; узнаўляць, адлюстроўваць; захоўваць у памяці

αποτυχαίνω не дасягаць (*мэты*); няўдацца, пацярпець няўдачу; прамахнуцца; **α. παταγωδώς** з трэскам праваліцца

αποτυχημένος няўдалы; правальны, збанкрутаваны

αποτυχία η няўдача, правал

απουσία η адсутнасьць, брак

απουσιάζω адсутнічаць; пайсьці; **α. από** не зьявіцца, не быць, прапусьціць

αποφαίνομαι выказацца, выказаць сваё меркаванне; выносіць рашэнне; быць адчувальным

απόφαση (-εις) η рашэнне; прысуд, вырак; **λαμβάνω α.** вырашыць, прыняць рашэнне

αποφάσιζω рашаць, вызначаць; выносіць прысуд

αποφασισμένος вырашаны; рашучы; **α. για φέτος** прызначаны на сёлета

αποφασιστικά рашуча

αποφασιστικότητα η рашучасьць

αποφεύγω пазьбягаць, ухіляцца

απόφθεγμα το меркаванне, заява; афарызм

αποφορτισμένος ненагружаны, разгружаны

αποφυγή η пазьбяганне

αποφυλακίζω вызваляць з турмы/ з-пад варты; **α. με περιορισμενικούς όρους** вызваляць пад падпіску пра нявыезд

αποφυλάκιση (-εις) η вызваленне з турмы/ з-пад варты

αποχαιρετισμός ο разьвітанне

αποχαιρετιστήριο, -α, -ο разьвітальны

αποχαιρετώ (α) развітвацца
αποχή η адмова, няўдзе, устрыманне
απόχρωση (-εις) η адценне, нюанс; **κάθε απόχρωσης** рознага адцення; рознай масці
αποχτώ (α) → **αποκτώ**
αποχώρηση (-εις) η выхад, аддзяленне
αποχωρίζομαι аддзяляцца; разлучацца, расставацца (*і з рэччу*)
αποχωρίζω аддзяляць; разлучаць
αποχωρώ (ε) адыходзіць, адступаць (*пра войска*); пайсьці, паехаць; выходзіць з, няўдзельнічаць у (*чым-н.*); звальняцца (*з службы*)
απόψε сёння ўвечары
άποψη (-εις) η погляд, меркаванне; гледзішча; від, выгляд; **από γεωγραφική ά.** з географічнага гледзішча
απόψυξη (-εις) η размарожанне; **αυτόματη α.** аўтаматычнае размарожанне (*халадзільніка*)
απραγματοποίητος невыканальны, нерэальны; нявыкананы, няздзейснены
άπρακτα безвынікова, не выканаўшы задання
άπρακτος, άπραχτος беспаспяховы, безвыніковы, які нічога не дамогся, не дасягнуў
απριλιανικός красавіцкі
Απρίλιος ο красавік
απρόβλεπτος непрадбачаны, неспадзяваны, непрадугледжаны
απροετίμαστος непадрыхтаваны, негатовы **βρίσκω κάποιον απροετοίμαστον** застаць каго-н. зьянацку
απρόθεσμος бестэрміновы
απρόθυμα неахвотна, неахвоча, без жадання
απρόθυμία η нежаданне, адсутнасць гатовасці; нядбайнасць
απρόθυμος неахвочы, абыякавы; нехупавы, лянiвы
απρόοπτος непрадбачаны, нечаканы, раптоўны
απρόσβλητος непсаваны, нескрануты; трывалы, устойлівы (*пазіцыя*); бездакорны (*рашэнне*); незаражаны
απροσδιόριστος няпэўны, дакладна не вызначаны
απροσδόκητα нечакана, неспадзявана, раптоўна
απροσδόκητος нечаканы, раптоўны, неспадзяваны
απρόσεκτος, απρόσεχτος няўважлівы; неасцярожны, неабачлівы
απρόσιτος недаступны, недасяжны (*і пер.*)
απροσκύνητος няскораны; непакорны
απρόσμενος нечаканы, раптоўны
απροσμέτρητος бязмежны, неабсяжны, нямераны; **απροσμέτρητο βύθος** бяздонная глыбiня
απροσπέλαστος недасяжны, цяжкадасяжны
απροστάτευτος безабаронны, слабы; неабаронены
απροσχημάτιστος прамы, прасталiнейны; шчыры, адкрыты
απρόσωπος безаблічны; *грамат.* безасабовы
άπτερος бяскрылы
απτόητος бястрашны
απτός адчувальны; відавочны
απόθμενος *прам., пер.* бяздонны
απύρετος без гарачкі
απυρόβλητος, -α, -ο недасяжны для артылерыі
απωθώ (ε) адштурхоўваць; адбіваць (*удар*); адхіляць (*прапанову*)
απόλεια η страта, шкода; **απωλείες** страты (*вайсковыя*)
απόλεσ- **απολλύω**
απότερος, -α, -ο аддалены, далёкі; **με απότερο σκόπο να** з аддаленай мэтай + *дзеясл.*
αραβικός арабскі
αράδα η шэраг, рад, лінія; радок; **της α.ς** звычайны, будзённы; **σφάζω στην α.** забiваць усіх падрад
αραδιάζω ставіць у шарэнгу; шыхтаваць; пералiчаць, выкладаць па парадку
αράζω кідаць якар, прыставаць да берага; уладкоўвацца; здзіўляцца; ставіць (*судна*), прычальваць; **α. σ' ένα νησάκι** прыстаць да астраўка;
αραιοκατοικημένος рэдка населены

αραιός, -ά, -ό рэдкі, не густы; рэдкі, не часты
αρακάς (-άδες) ο гарох
αράχνη η павук
αργά марудна, павольна; позна
αργία η выходны, непрацоўны дзень; бяздзеянасьць
άργίλο το алюмін (Al)
άργιλος η гліна
αργοπορημένος запозьнены, які спазьніўся
αργοπορία η маруднасьць; затрымка, адставанне; **δίχως α.** не марудзячы, не бавячыся
αργός павольны, марудны; бяздзеяны, гуляшчы; змарнаваны (час)
άργυρος ο серабро
αργυρολευκός серабрыста-белы
αργυρώνητος прадажны, падкуплены
αργυρωρυχείο το сярэбраны руднік
αργώ (ε) спазьняцца, бавіцца; не працаваць; быць зачыненым
αρδευτικός арашальны, ірыгацыйны; **αρδευτικά έργα** арашальныя/ ірыгацыйныя збудаванні
αρέσκια η упадабанне, задаволенне; густ
αρέσω падабацца
αρετή η годнасьць
άρθρο το артыкул; артыкль
αρθρώνω злучаць, складаць; вымаўляць; зьбіраць (*машыну*); **α. λέξη** вымавіць слова
αριθμένος палічаны; пранумараваны
αριθμικός лікавы
αριθμός (ε) лічыць, палічыць; пранумараваць
αριθμητής ο лічнік (*дробу*)
αριθμητικά лічбава; колькасна
αριθμητικός лікавы, лічбавы; арыфметычны
αριθμολόγος ο нумаролаг (*варажбіт па нумарах*)
αριθμός ο лік; лічба; нумар; памер
αριθμούμαι налічвацца, дасягаць
αριθμός (ε) лічыць; налічваць, мець; нумараваць; **που αριθμεί 2172 σελίδες** які налічвае/ мае 2172 старонкі
αριστερά зьлева, налева
αριστερηστής ο лявак, левы экстрэміст
αριστερός левы
αριστοκρατία η арыстакратыя; **στρατιωτική α.** вайсковая арыстакратыя
αριστοκρατικός арыстакратычны
άριστος выдатны
αριστοτέχνημα το шэдэўр
αριστοτέχνης ο майстар, віртуоз
αριστοτεχνικός майстэрскі, віртуозны, выдатны
αριστουργημα το шэдэўр
αριστουργηματικά цудоўна, выдатна
αριστούχος ο выдатнік
αρκετά даволі; дастаткова
αρκетός дастатковы; **που είναι αρκετοί** якіх хапае, якіх багата
αρκούδα η мядзьведзь
αρκούμαι здаволіцца; абмежавацца
αρκτικός арктычны; паўночны; нардычны; **α. πόλος** паўночны полюс; **αρктиκή ζώνη**
арктычная зона; **α. πάγος** арктычны лёд
άρκτος η мядзьведзь; **Μεγάλη/ Μικρή Α.** Вялікая/ Малая Мядзьведзіха (*сузор'і*)
αρκώ (ε) хапаць, быць дастатковым; **αρκεί!** досыць!, хопіць!
άρμα το каляска, павозка; **α. μαχής** танк
άρματα τα зброя
αρματολίκι το пасада арматола (*наглядчыка воласьці ў атаманскай Грэцыі*)
αρματολός ο арматол (*наглядчык воласьці ў атаманскай Грэцыі*)
αρματομένος узброены; аснашчаны

αρματώνω узбройваць; аснашчаць (*карабель*)
αρμέγω даіць, падаіць, надаіць
αρμόδιος кампетэнтны; упаўнаважаны, прызначаны; адпаведны, прыдатны
αρμόζω прыстасоўваць, прыладжваць; адпавядаць, падыходзіць
αρμόζων, -ουσα, -ον належны, варты, адпаведны; **βρίσκω το αρμόζον τέλος** знайсці заслужаны канец
αρμονία η гармонія
αρμονικός гарманічны
αρμοστεία η сядзіба намесьніка вярхоўнага камісара; пасада намесьніка вярхоўнага камісара;
η Υπάτη Α. του ΟΗΕ για τα Ανθρωπινά Δικαιώματα Намесьнік Вярхоўнага Камісара ААН па правах чалавека
αρμοστής ο намесьнік; вярхоўны камісар; зборшчык, мантажнік
αρνάκι το ягня
άρνηση (-εις) η адмова; адмаўленне
αρνησιά η адмова; забыццё
αρνητής ο адмаўленец
αρνητικά адмоўна, негатыўна
αρνητικός адмоўны; негатыўны
αρνί το авечка, баран; *пер.* ягня, авечка
αρνίμαι, αρνούμαι адмаўляць, адынаць; адмаўляцца; адхіляць; **α. όλες τις κατηγορίες** адхіляць усе абвінавачанні
αρουραίος ο мыш-палёўка
άρπαγας ο захопнік; рабаўнік
αρπάζω красьці, рабаваць; выкрадаць; захапіць, завалодаць
αρραβονιαστικιά η нявеста
άρρηκτα непарыўна, непарушна; **α. συνδεδεμένος με** непарыўна звязаны з
άρρηκτος, -ος, -ον непарыўны, непарушны
άρριτος ірацыянальны (*лік і пад.*)
αρρωσταίνω захварэць
αρρώστια η хвароба
άρρωστος хворы
αρσενικό το арсенік (As)
αρσενικός мужчынскі
άρση (-εις) η падыманне, пад'ём; адмена, скасаванне; **η ά. ασυλίας** пазбаўленне недатыкальнасці/ імунітэту (*дэпутата і пад.*)
αρτηρία η артэрыя
άρτιος, -α, -ο цэлы, увесь; нескрануты, непашкоджаны; цотны
αρτιότητα η цэласць, непашкоджанасць; дасканаласць, завершанасць
αρτοποιεί το пякарня
αρτοποιείο το хлебная крама
άρτος ο хлеб
αρχαιοελληνικός старажытнагрэцкі; **αρχαιοελληνικής προέλευσης** старажытнагрэцкага паходжання
αρχαιοκάπηλος ο незаконны гандляр прадметамі даўніны
αρχαιολογία η археалогія
αρχαιολογικός археалагічны; **αρχαιολογικά ευρήματα** археалагічныя знаходкі
αρχαιολόγος ο археолаг
αρχαίος, -α, -ο стары; антычны
αρχαιότητα η старажытнасць; антычнасць; стаж (*працы*)
αρχάριος, -α, -ο нявопытны, пачатковы; *2ο* пачатковец
αρχή η пачатак; аснова, прадумова; прынцып, правіла; улада; **α. ισότητας** прынцып роўнасці; **στην αρχή, κατ' αρχάς** напачатку, спачатку; **κατ' αρχήν** у прынцыпе, як правіла, у асноўным; **οι αρχές** начаткі, асновы; прынцыпы; улады, урад; **εξ' αρχής** ад пачатку, сьпярыша; **είμαι εξ' αρχής λάθος** быць ад пачатку памылковым; **στην αρχην** напачатку **κάνω α.** пачынаць
αρχηγείο το штаб; цэнтр
αρχηγίο το камандаванне, кіраўніцтва, кіраванне
αρχηγός ο правадыр, кіраўнік; камандзір, галава; верхавода

αρχιδούκας ο эрцгерцаг; вялікі князь
ἀρχίζω пачынаць, прыступаць
αρχικά сьпярша, напачатку
αρχικός першапачатковы, пачатковы; першасны; прынцыповы
αρχιμάγειρος ο шэф-повар
αρχιμουσικός ο капельмайстар, дырыжор
αρχιοινοχόος ο архікраўчы, старшы краўчы
αρχιπέλαγος ο архіпелаг, група астравоў
αρχιτέκτονας ο архітэктар
αρχιτεκτονική η архітэктур
ἀρχων, -ουσα, -ον паноўны; **ἀρχουσα τάξη** паноўны клас/ стан
ἀρχοντας ο шляхціч, арыстакрат; багацей; валадар, правіцель; **ανώτατος α.** галава дзяржавы
αρχονόπουλο το паніч, сын *ци* дзіця шляхетных бацькоў
ἀρχομαι пачынаць; пачынацца; быць пад уладаю, кіравацца (*κίμ-н.*)
ἀρχω уладарыць, панаваць
αρωγή η дапамога, падтрымка
άρωμα το водар; парфума
αρωματικός духмяны; **αρωματικά βότανα** духмяныя травы
ας няхай!; давай(це) + *дзяслоў!*
ασάλευτος нерухомы
ασανσέρ το ліфт, пад'ёмнік,
ασαφής, -ής, -ές нясны, расплывісты; няпэўны; загадкавы, незразумелы
ασέβεια η непавага, непачцівасьць
ασβέστιο το кальц (Ca)
ασήκωτος непад'ёмны
ασήμαντος нязначны, дробязны; безмястоўны; **ασήμαντη μειωσιφία** нязначная меншасьць
ασημέτιος, -α, -ο сярэбраны
ασήμι το срэбра
άσημος нязнаны, прсты; нязначны; невядомы
ασθένεια η хвароба
ασθενής, -ής, -ές *Іпрым* нядужы, хворы; слабы; *2ο* пацыент, хворы
ασθενοφόρο το машына хуткай дапамогі
ασθενώ (ε) хварэць, захварэць
ασитία η неядзь, голад; **θάνατος από α.** сьмерць з неядзі, галодная сьмерць
ασκημένος дасьведчаны, вопытны, спрактыкаваны; **ασκημένο μάτι** спрактыкаванае вока
άσκηση (-εις) η практыкаванне; манеўры, вучэнні; трэніроўка
ασκητής ο аскет
άσκοπος бязмэтны; марны; нямэтазгодны
ασκώ (ε) трэніраваць, практыкаваць; карыстацца (*уладай*); **ά. πίεση σε** рабіць ціск на
άσμα το сьпеў, песьня; **Το Α. του Ρολάνδου** Сьпеў пра Раланда (*французскі сярэднявечны эпос XI ст.*)
ασπάζομαι цалаваць, абдымаць; датыкацца (*пра лінію*); пагаджацца, падзяляць (*меркаванне*);
належаць, рабіцца прыхільнікам
ασπάλακας ο крот
άπιδα η шчыт; **ζωντανή α.** жывы шчыт
ασπιρίνι το аспірын
άπλαχος жорсткі, бязлітасны, бессардэчны
άσπονδος непрыміральны, люты; **άσπονδο μίσος** лютая нянавісьць
ασπρόμαυρος чорна-белы
ασπρόρουχα τα бялізна
άσπρος белы
ασтакός ο лангуст
ασταμάτητα няспынна
ασταμάτητος няспынны
άστεγος бяздомны, беспрытульны
αστειεύομαι жартаваць
αστειεύόμενος жартоўны, жартуючы

αστείο *το* жарт, досьціп
αστείρευτος невычэрпны
αστέρι *το* зорка
αστερίσκος *ο* зорачка
αστερισμός *ο* сузор'е
αστεροειδής, -ής, -ές зоркападобны
αστερόεσσα *η* зорны сыцяг (*связь ЗША*)
αστήριктos, αστήριχτος без апоры; беспадстаўны, неабгрунтаваны
αστικοποίηση (-εις) *η* урбанізацыя
αστικός буржуазны; гарадскі
άστος *ο, η* гараджанін, гараджанка; буржуа
αστόχαστα неабдуманая, безразважна
αστόχαστος неабдуманы, безразважны
αστραπή *η* бліскавіца, маланка; **σαν α.** маланкаю, імкліва
αστραπιαίος, -α, -ο маланкавы; **αστραπιαία επίθεση** маланкавы напад
αστραπόβροντα *τα* пярун і бліскавіца, гром і маланка
αστράφτω ззяць, блішчаць
άστρο *το* *πρoμ., περ.* зорка, сьвяціла
αστρολογία *η* астралогія
αστρολογικός астралагічны
αστρολόγος *η, ο* астролаг
αστρονομία *η* астраномія
αστρονομικός астранамічны; **φτάνω αστρονομική ήψη** дасягнуць астранамічнай велічыні (сума, доўг і пад.)
αστρονόμος *ο* астраном
αστροπελέκι *το* гром і маланка, пярун
άστυ (-εως) *το* горад
αστυνομία *η* паліцыя
αστυνομικός *ο* паліцыянт
αστυφύλακας *ο* паліцыянт, стражнік
ασυγκίνητος абьякавы
ασυγκράτητος нястрыманы, нястрымны
ασύκριτος непараўнальны, непераўзыйдзены
ασύδοτος расьперазаны, непадуладны
ασυλία *η* недатыкальнасьць, імунітэт
ασύλληπτος нязлоўлены, няўлоўны; неймаверны, які цяжка ўявіць
ασυλλόγιστος неабдуманая, безразважны; неасьцярожны
άσυλο *το* прытулак, прыстанак
ασύμβατος нясумяшчальны; **α. με τη δημοκρατία** нясумяшчальны з дэмакратыяй
ασύμφωνα нядружна, бязладна
ασυμφωνία *η* нязгода, разыходжанне; несупадзенне; няўзгодненасьць
ασύμφωνος нязгодны; бязладны, нядружны
ασυνεχής, -ής, -ές перарывісты, які перапыняецца
ασυνήθιστα незвычайна
ασυνήθιστος незвычайны, непрывычны; непрыняты
ασύρματος *1* *πρoμ* бяздротавы; *2* *ο* рацыя, радыёстанцыя
ασυστηματοποίησης несістэматызаваны; бязладны, хаатычны
ασφάλεια *η* бясьпека; гарантыя; страхаванне; **κάμερα ασφαλείας** камера назірання /*тэлевізійная*/
ασφάλης, -ής, -ές надзейны, трывалы; бясьпечны
ασφάλιστρο *το* засьцерагальнік; засьцерагальны клапан; **τα ασφάλιστρα** страхавы ўнёсак
ασφαλτοστρωμένος асфальтаваны
ασφαλώς вядома, безумоўна
ασφυκτικός задушлівы, здушальны; душны; невыносны; **ασκώ ασφυκτικό έλεγχο επί** ажыццяўляць здушальны кантроль над
ασφυξία *η* задуха, затлуна; асфіксія; **πεθαίνω από α.** затлуніцца, задушыцца
άσχετος не звязаны, незалежны адзін ад аднаго

ασχέτως незалежна; **α. φύλης, ηλικίας** незалежна ад расы, узросту
άσχημα дрэнна, кепска, пагана
άσχημος непрыгожы, брыдкі; кепскі (*паводзіны*)
ασχολούμαι займацца (*чым-н.*), працаваць (*над чым-н.*)
άσωτος неўратаваны; невылечны; несканчоны
αταίριαστος неадпаведны; які не падыходзіць, які не пасуе
άτακτα бязладна, хаатычна
άτακτος бязладны, неўпарадкаваны, хаатычны
αταραξία η спакой
ατάραχος ціхі, спакойны
ατασθαλία η бязладнасьць, нехайнасьць; перавышэнне ўлады
άταφος непахаваны
άτεκνος бязьдзетны
ατελείωτος незакончаны, незавершаны; бясконцы; невычэрпны
ατελής, -ής, -ές незакончаны, незавершаны; бязмытны
ατενίζω узірацца, пільна пазіраць; глядзець, бачыць; імкнуцца
ατημέλιτος нехайны, нядбайны, неакуратны
ατίθασος неўтаймаваны, дзікі; непаслухмяны, недысцыплінаваны
ατιμωρία η беспакаранасьць
άτιμος ганебны; нячэсны; нізкі; амаральны
ατιμωτικός ганебны, які няславіць
ατμομηχανή η паравік, паравоз
ατμός ο пара
ατμοσφαίρα η атмасфера
άτοκος беспрацэнтны; бязьдзетны, без патомства
ατομικός асабісты, індывідуальны, прыватны; атамны; **ατομικά δικαιόματα** правы асобы
ατομικότητα η індывідуальнасьць, асоба; самастойнасьць
άτομο το асоба, індывідуум; атам; **κατ'άτομο** на чалавека, на душу
άτοπος няўдалы, недарэчны; бязглузды
άτρομος бясстрашны
ατσαλένιος стальны
ατσάλι το сталь
ατσίγγανος ο цыган
άτυπος бясформны; нетыповы, нехарактэрны
άτυχος нешчасьлівы, няшчасны; няўдалы
αυγή η зара, золак; раніца; *пер.* пачатак
αυγό το яйка; **το α. του Κολόμβου** калумбава яйка
Αύγουστος ο жнівень
αυθάδης, -ης, -ες нахабны
αυθαίρετος адвольны, самаўпраўны; самавольны
αυθεντία η аўтарытэт; улада, панаванне
αυθεντικός аўтарытэтны; сапраўдны; аўтэнтны
αυθόρμητος спантанны, стыхійны; міжвольны; нязмушаны; **α. διαδήλωση** стыхійная дэманстрацыя
αυθύπαρκτος незалежны, самастойны, самабытны; **α. πολιτισμός** самабытная цывілізацыя
αυλαία η заслона; **α. της δίκης έπεσε** заслона суду апусьцілася
αυλάκι το канава, канаўка; жолаб; сыцёк; баразна (*галаўнога мозга*)
αυλακόνω наразаць барозны, рабіць канаўкі; праразаць маршчынамі
αυλή η двор (*і каралеўскі*)
αυλικός прыдворны, палацавы
αυνανισμός ο ананізм
αυξάνομαι павелічацца, павышацца
αυξάνω павелічаць, павышаць; павелічацца, расьці
αύξηση (-εις) η павелічэнне, рост
αύξων, -ουσα, -ον які павелічаецца, які расце; **α. αριθμός** парадкавы/ серыйны нумар
αυριανός заўтрашні
αύριο заўтра; **α. το πρωί** заўтра ўранні

αυστηρός строгі, суровы
αυστηρότητα η строгасьць, суровасьць; ашчаднасьць
αυταπάρνηση η самаадданасьць
αυταρχία η абсалютызм, самаўладдзе
αυταρχικός абсалютысцкі, аўтарытарны, самаўладны; дэспатычны
αυταρχισμός ο дыспатызм, самаўладдзе
αυτεξουσιότητα η самастойнасьць, незалежнасьць
αυτή → αυτός
αυτί το вуха; слых
αυτοανακρίσσομαι абвяшчаць сябе; рабіцца самазванцам
αυτοαποκαλούμαι самапрызвацца, саманазывацца
αυτοαποκαλούμενος саманазваны; **αυτοαποκαλούμενοι αντιφασίστες** саманазваныя антыфашысты
αυτοβιογραφία η аўтабіяграфія
αυτοβιογραφικός аўтабіяграфічны
αυτοδιάθεση η самавызначэньне
αυτοδίδακτος ο самавука
αυτοδυναμία η самастойнасьць, незалежнасьць (*πρα πολιτικυ ὑραδα*)
αυτοεξευτελισμός ο самапрыніжэньне, дыскрэдытацыя сябе
αυτοκαλούμενος саманазваны; **οι αυτοκαλούμενοι Οἶρατ** якія называлі сябе айратамі
αυτοκινητιστής ο аўтамабіліст, шафёр
αυτοκινητιστικός аўтамабільны; **αυτοκινητιστικοί αγώνες** аўтамабільныя гонкі, аўтагонкі
αυτοκινητίστρια η аўтамабілістка, жанчына-шафёр
αυτοκίνητο το аўтамабіль
αυτοκινητόδρομος ο шаша, аўтамабільная дарога, аўтастрада
αυτόκλητος няпрошаны, самазваны;
αυτοκράτειρα η імператрыца
αυτοκράτορας ο імператар
αυτοκρατορία η імперыя
αυτοκρατορικός імператарскі; імперскі; самаўладны
αυτοκτονία η самагубства
αυτοματοποιημένος аўтаматызаваны; аўтаматычны
αυτόματος аўтаматычны
αυτομάτως аўтаматычна
αυτόμολος ο перабегчык
αυτονόητος які зразумелы сам сабою, ясны, відавочны; **δεν είναι αυτονόητο** гэта невідавочна
αυτονομία η аўтаномія, самакіраванне
αυτονομιστής ο прыхільнік аўтаноміі
αυτόνομος аўтаномны, самастойны
αυτοπαθής, -ής, -ές *грамат.* зваротны (дзяслоў)
αυτοπεποίθηση (-εις) η самаўпэўненасьць
αυτόπτης ο навочны сведка (*таксама* αυτόπτης μάρτυρας)
αυτοπυροβολούμαι застрэліцца
αυτός, αυτή, αυτό ён, яна, яно; гэты (гэтая, гэтае), сам (сама, само), такі (такая, такое), той (тая, тое)
αυτό яно, гэта; **γι'α**. дзеля гэтага; там
αυτοπροβάλλομαι (ως) выстаўляць сябе (*κίμ-, яκίμ-н.*), рабіць з сябе, дэманстраваць сябе як
αυτοσκοπός ο самамэта
αυτοσυγκράτηση (-εις) η стрыманасьць, самавалоданне
αυτοσχεδιασμός ο імправізацыя
αυτουργός ο злачынец, ініцыятар; **ηθηκός** α. падбухторшчык, ідэйны натхняльнік
αυτούσιος, -α, -ο такі, як ёсьць, нязьменны; цэлы, нячэпаны
αυτοχειρία η самагубства
αφαίρεση (-εις) η адбіранне, пазбаўленне; вылічэньне (*groshay*); *матэм.* адніманне
αφαιρώ (ε) забіраць, адбіраць, выдаляць; аднімаць; **α. ανθρώπινες ζώες** забіраць людскія жыцці

αφανισμός ο знішчэнне, разбурэнне; пагібель, знікненне; **α. των Μηνοιτών** знікненне мінойцаў

αφάνταστα неверагодна

αφάνταστος неверагодны

άφαντος нябачны

αφειδής, -ής, -ές шчодры; марнатраўны

αφειδώς шчодро

άφελος непатрэбны, непрыдатны, негядзяшчы (*рэч*); нікчэмны (*чалавек*)

αφέντης ο гаспадар, уласьнік; **σαν αφεντάδες** (*ставіцца*) як пань, як гаспадары

αφετηρία η зыходны пункт; пачатак; *спарт.* старт

αφήγημα το апавяданне; расказ

αφηγηματικός апавядальны; **αφηγηματικά έργα** апавяданні, праявічныя творы

αφηγητής ο апавядальнік, расказчык

αφηγούμαι апавядаць, расказваць

αφήλιο το афель (*найбольшае аддаленне планеты ад Сонца*)

αφημένος пакінуты; адпушчаны

αφηνιάζω расьперазацца, выйсьці за межы прыстойнасьці

αφήνω выпускаць, адпускаць; вызваляць; дазваляць; прапускаць; пакідаць

αφηρημάδα η няўважлівасьць, незасяроджанасьць; бессэнсоўнасьць

αφηρημένα задуменна, безуважна, незасяроджана

αφηρημένος задумены, безуважны, незасяроджаны; абстрактны

άφθαρτος непсаваны, нескрануты; неразбуральны; немінучы, вечны

άφθαστος, άφταστος недасяжны; непераўзыйдзены

αφθονία η багацце; дастатак

άφθονος багаты, пышны, шчодры

αφιέρωμα το паднясенне, дар; пасвячэнне (*кніга, твор*)

αφιερωμένος прысьвечаны

αφιερώνομαι прысьвячацца

αφιερώνω прысьвячаць

αφιλόξενος негасьцінны

άφιξη (-εις) η прыезд, прыход; пастаўка

άφκιαστος, άφτιαστος недароблены; негатовы; няспраўны; непрыбраны

αφοπλίζω разброіць

αφοπλισμός ο разбраенне

αφορισμός ο адлучэнне ад царквы; выслоўе, афарызм

αφορμή η падстава, нагода; прычына; **δίνω α. να** даць падству + *inf*

άφορος неўраджайны, неўрадлівы

αφορώ (α) датычыць, мець дачыненне; **όσον αφορά** + *вин.* што тычыцца, датычна

αφοσιωμένος адданы, верны

αφοσιώνομαι прысьвячаць сябе, аддавацца; быць адданым

αφοσίωση (-εις) η адданасьць, вернасьць; захапленне (*чым-н.*)

αφότου з таго часу, як

αφού калі, як толькі; паколькі

αφράτος мяккі, пульхны; крогкі

αφρικάνος афрыканскі

αφρόκρεμα η вяршкі, сьмятанка; *пер.* эліта, цвет, найлепшае; **α. του δωσολογισμού** цвет калабарацыяністаў

αφρός ο пена

άφτερος бяскрылы

αφυδάτωση (-εις) η абязводжанне, дэгідратацыя

αφυλλός без лісьця, голы

αφυπνίζομαι прачынацца; абуджацца

αφυπνίζω будзіць, абуджаць

αφύπνηση (-εις) η *прам., пер.* абуджэнне

αφύσικος ненатуральны

άφωνος нямы, зьнямелы; бязгучны, ціхі

αφοσιωμένος адданы, верны

αχείλι *το* губа
αχθοφόρος *ο* насільшчык
αχλάδι *το* ігруша (*плод*)
αχλαδιά *η* ігруша (*δρэва*)
άχνα *η* páра; туман; пах (*εжы*)
αχριστός які дыміцца, які парыцца/дае пару
αχνός слабы, ледзь прыкметны (*гара, усьмешка, сьвятло*); ледзь чутны, слабы (*зук*);
αχόρταγος ненаедны, ненажэрны
αχρηστεύω рабіць непрыдатным, выводзіць з строю; **α. μ'ένα χτύπημα** аглушыць адным ударам (*чалавека*)
άχρηστος невыкарыстаны; непатрэбны, непрыдатны, негадзяшчы
άχρωμος бясколерны; нейтральны (*пра колер*)
αχτίδα *η* прамень
αχτύπητος не біты, не пабіты, не пераможаны; не паранены; **αχτύπητη ομάδα** яшчэ не пераможаная каманда
άχυρο *το* салома
αχυρώνας *ο* гумно, хлеў
αχώριστος непадзельны; неаддзяляльны; непадзелены
άψηλος высокі; вялікі
άψητος нявараны, нясмажаны, няпечаны; сыры, нясьпелы; незавершаны (*справа*); **άψητα**
τούβλα неабпаленая цэгла, цэгла-сырэц
αψηφώ (*α*) не зважаць, не шманаць; пагарджаць; рызыкаваць (*жыццём*)
άψογος бездакорны, беззаганны, выдатны
άψυχος бяздушны; неадушайлены

β Β

βαγόνι *το* вагон
βαδίζω ісьці, крочыць
βάζο *το* пасудзіна, ваза
βάζω ставіць, класыць; надзяваць (*шапку, вопратку*); наліваць; саджаць, сеяць; падаваць; **τα βάζω με** злавацца на *каго-н.*, сварыцца; **β. μπρος** уключаць, запускаць; **β. φωτιές** падпаліць; **β. τα κλάματα** заплакаць; **β. αποκάτω** падкласыць
βαθμηδόν паступова, пакрысе
βαθμιαίος, -α, -ο паступовы
βαθμολόγηση (*-εις*) *η* ацэнка, выстаўленне адзнак; тэставанне (*выпускнікоў школ*)
βαθμολογικός ацэнкавы, ацэначны; **βαθμολογικό κέντρο** цэнтр здачы тэстаў, цэнтр тэставання
βαθμολογώ (*ε*) ацэньваць, ставіць адзнакі
βαθμός *ο* градус; ступень, разрад; адзнака; **εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό** залежыць у вялікай ступені
βάθος *το* глыбіня; **στο β.** углыб
βαθουλωμένος паглыблены; упалы, запалы (*пра вочы і пад.*)
βαθουλώνω паглыбляць, прабадаць; западаць, правальвацца (*вочы і пад.*)
βάθρο *το* аснова, падмурак; п'едэстал; аснова, апора· **εκ βάθρων** зверху данізу, дарэшты, цалкам· **αλλάζω εκ βάθρων** памяняць дазвання
βαθύς, -ιά, -ύ глыбокі; цёмны (*колер*)
βαλανίδι *το* жолуд
βαλανιδιά *η* дуб
βαλβίδα *η* клапан; вентыль
βαλθ- → **βάζω**
βαλίτσα *η* чамадан
βαλκανικός балканскі
βαλλιστικός балістычны
βάλλω кідаць, шпурляць; па/раніць; страляць; нападаць, абрынацца (*на каго-н.*)

βαλμένος, βάλω → **βάζω**; пастаўлены, пакладзены
βάλτος *ο* балота
βαμβακερός баваўняны
βαμβάκι *το* бавоўна; вата
βαμμένος па/фарбаваны; нафарбаваны
βαν *το* фургон
βάνυσος грубы, некультурны; грубы, жорсткі
βάνδαλος *ο* вандал
βαπόρι *το* параход, цеплаход
βάπτιση (-εις) *η* хрышчэнне
Βάραγγος *ο* вараг
βαρβαρικός варварскі, дзікі
βάρβαρος *Ιπрым* варварскі, нецывілізаваны; люты, нялюдзкі; *2ο* варвар, дзікун
βαρβαρότητα *η* варварства; зьверства
βάρδια *η* дзяжурства; зьмена (*πραιοўная*)
βαρέλι *το* бочка
βαριά цяжка
βαρίδι *το* гіра; вага
βαρίδιο *το* груз, цяжар; вага; клопат, небут;
пер. вага, аўтарытэт
βαριεστημένος надакучлівы, занудзелы
βάρκα *η* лодка
βαρκάρης (-ηδες) *ο* лодачнік
βαρόνος *ο* барон
βάρος *το* цяжар, вага; груз; *пер.* кошт; **κέντρο βάρους** цэнтр цяжару; **το ειδικό β.** удзельная вага; **σε β. κάποιου** коштам *чаго-н.*, на шкоду *каму-н.*; **σε β. ηλικιωμένων** за кошт старых людзей
βαρupoινίτης *ο* асуджаны на цяжкае пакаранне, небясьпечны злачынец
βαρός, -ιά, -ύ цяжкі; сур'ёзны
βαρύτιμος каштоўны, дарагі
βαρυχειμονιά *η* цяжкая зіма
βασανίζω мучыць, катаваць; **β. μέχρι θανάτου** закатаваць, замучыць да сьмерці
βασανιστής *ο* гіцаль, кат
βασανιστήριο *το* катаванне, пакута; **υποβάλλω σε βασανιστήρια** катаваць
βάσανο *το* катаванне, пакута, мучэнне
βάση *η* аснова, база; падмурак; *хім.* аснова, луг
βασικά пераважна, галоўным чынам
басικός асноўны, галоўны; асноватворны
басικός → **басικά**
βασιλέας *ο* цар, кароль
басίλειο *το* царства, каралеўства
басилеύω цараваць; панаваць, кіраваць; заходзіць (*сонца*)
басιλιάς (-άδες) *ο* цар, кароль
басίλισσα *η* царыца, каралева
басιλόπιτα *η* навагодні пірог
басилоπούλα *η* князёўна, прынцэса
басιλόπουλο *το* княжыч, каралевіч, царэвіч
басιλόφρονος *ο* манархіст, раяліст
басισμένος угрунтаваны, заснаваны
басικός баскскі
βάσκος *ο* баск
бастάζω трымаць, несцьці; падпіраць; вытрымліваць, трываць
бастώ (*α*) трымаць у руках, на руках; трымаць, стрымліваць; падтрымліваць, падпіраць;
доўжыцца, цягнуцца; трываць, выносіць
ват *το* ват (*адзінка магутнасцьці*)
βατόμουρο *το* ажныны; **πάω για β.** пайсьці ў ажныны
βαφτίζω хрысьціць

βάφτισμα *το* хрышчэнне, хрост
βάφτω, βάφω фарбаваць; фарбавацца
βάψιμο *το* фарбаванне
βάψ- → **βάφτω**
βγάζω выймаць, выцягваць; здымаць (*шапку*); выдаляць (*пляму*); вырываць (*зуб*); выдаваць (*кнігу*); зарабляць (*хлеб*); **β. έξω** выгнаць, прагнаць; **β. τα μάτια** выкалаць вочы; **τα β. πέρα** адужаць, спраўляцца; **β. πέρα το πλάνο** выканаць план (*вытворчы*)
βγαίνω выходзіць; вынікаць; аказвацца; адыходзіць (*ад тэмы*); узыходзіць (*сонца*); выходзіць, выдавацца (*газета*); весьці (*пра дарогу*); **β. αληθινός** спраўджвацца (*сон, прадказанне*); **β. στο σφυρί** пайсьці з малатка
βγαλμένος выняты; зняты; вырваны; выдадзены; зроблены
βγάλσιμο (-ματος) *το* выйманне, выдаленне; вырыванне (*зуба*)
βδέλυγμα *το* мярзоцце, агіда
βδομαδά η → **εβδομάδα**; тыдзень
βέβαια вядома, канешне
βέβαιος упэўнены; несумненны, пэўны; **το βέβαιο είναι ότι** пэўна толькі, што
βεβαιότητα η упэўненасць
βεβαιώνω запэўніваць; пацьвярджаць
βέβαιως → **βέβαια**
βεβαιωτικός сыцьвярджальны
βεβηλώνω апаганіць, звандалізаваць
βεβήλωση (-εις) *η* блюзньерства, апаганенне
βελάζω бляяць
βέλونا η іголка; **μαγνητική β.** магнітная стрэлка
βέλος *το* страла
βελουδένιος аксамітны
βελτιωμένος палепшаны, удасканалены; **β. η εικόνα** падпраўленая карціна
βελτιώνω паляпшаць
βελτίωση (-εις) *η* паляпшэнне
βενζινάκατος η маторная лодка, маторка
βενζίνη η бензін
βεντέτα η славукасць, зорка; **β. του θεάτρου** тэатральная зорка
βέρα η заручальны пярсцёнак
βεράντα η веранда
βερβερίτσα η вавёрка
βερυκόκο *το* абрыкос (*плод*)
βετεράνος ο ветэран
βήμα *το* крок; хада; трыбуна; **ούτε β. πίσω!** ні кроку назад!
βηματίζω крочыць, ісьці
βηματισμός ο хада, хадзьба;
βήχας ο кашаль
βήχω кашляць
βία η сіла, гвалт, прымус; таропкасьць, пасьпешлівасьць; **ωμή βία** грубая сіла; **με τη βία** гвалтоўна, прымусам, жывасілам; **η πολιτική της μη βίας** палітыка неўжывання гвалту
βιάζομαι сыпяшацца
βιάζω змушаць; гвалціць (*жанчыну*),
βίαιος гвалтоўны; **β.ες πράξεις** гвалтоўныя дзеянні, гвалт
βιασμός ο згвалтаванне
βιαστικά пасьпешліва, таропка; насьпех
βιαστικός пасьпешлівы, таропкі; **είμαι β.** сыпяшацца; мне некалі
βιβλάριο *το* білет (*партыйны і пад.*), кніжка (*медычная і пад.*)
βιβλίο *το* кніга
βιβλιογραφία η бібліяграфія
βιβλιογραφικός бібліяграфічны
βιβλιοθήκη η бібліятэка
βιβλιοκριτικός ο рэцэнзент
βιβλιοπωλείο *το* кнігарня

Βίβλος η Βіблія
βίδα η шруб
βιδώνω завіньціць, увіньціць
Βικινγκ о нязм. вікінг
βύλλα η віла, дом
βίντεο το відэа
βιογραφία η біяграфія
βιογραφικός біяграфічны
βιолэта η фіялка
βιολі το скрыпка
βιολογία η біялогія
βιολογικός біялагічны
βιολόγος о біёлаг
βιομάζα η біямаса
βιομηχανία η прамысловасьць
βιομηχανικός прамысловы
βιοποικιλότητα η біялагічная разнастайнсьць, біяразнамаснасьць
βιοποριστικός які дае сродкі для існавання
βίος о жыццё
βιοτικός жыццёвы; *βιοτικό επίπεδο* жыццёвы ровень
βιοτόπος о біятоп
βιτρίνα η вітрына
βιώσιμος жыццяздольны, жывучы
βλαβερός шкодны, згубны
βλάβη η шкода; дэфект; пашкоджанне
βλάκας о дурань, ёлупень
βλακώδης, -ης, -ες дурны, тупы, бязмозглы
βλασταίνω прарастаць, пускаць парасткі; расьці; *пер.* узынікаць, нараджацца; *η σκέψη που βλάστησε στο μυαλό του* думка, што ўзынікла ў ягонай галаве
βλαστάρι το парастак, праростак; нашчадак
βλαστήμια η праклён, лаянка; богазьневажанне
βλάστηση (-εις) η прарастанне; расьліннасьць
βλάφτω шкодзіць
βλέπω глядзець, бачыць; глядзець (*хворага доктарам*); глядзець, клапаціцца; выходзіць на (*пра вокны*); *το παράθυρο βλέπει στο δρόμο* акно выходзіць на вуліцу
βλεφαρίδα η павейка
βλέψη (-εις) η (*звыч. мн.* βλέψεις) намеры, памкненні
βλήμα το снарад
βλογημένος (*часта не перакладаецца*); дурненькі (*як мяккі папрок*)
βογγώ (α) стагнаць, вохкаць; *β. από πόνο* стагнаць ад болю
βόδι το вол, бык
βοήθεια η дапамога
βοηθητικός дапаможны
βοηθός ο, η памочнік, асістэнт
βοηθώ (α, ε) дапамагаць; *β. ο ένας τον άλλον* дапамагаць адзін аднаму
βολεύω палягчаць, дапамагаць; разьмяшчаць, укладаць; расправіцца; быць зручным
βόλι το куля
βολικός зручны; рахманы, абыходлівы
βόλτα η шпацыр; *κάνω/ κόβω β.* шпацыраваць; *κόβω β. γύρω από* шпацыраваць/ гуляць у/ па
βόμβα η бомба
βομβαρδίζω бамбіць; абстрэльваць з гармат
βομβαρδισμός ο бамбаванне; гарматны абстрэл
βομβιστικός бомбавы; *βομβιστική επίθεση* тэрарыстычны напад
βομβώ (ε) гудзец
βοξίτης ο баксіт
βοοειδή τα валы, быкі, каровы, буйная рагатая жывёла
βοοειδής, -ής, -ές бычыны

βόρεια на поўнач
βορεινός, βόρειος -α, -ο паўночны
βορειότερα паўночней; *λίγο β. από* трохі паўночней ад
βορράς ο поўнач
βοσκή η паша
βοσκός ο пастух
βοσκότοπος ο паша, выган
βόσκω пасьвіць; пасьвіцца
βοτάνι το трава; зёлка
βοτανολογία η батаніка
βοτανολόγος ο батанік
βουβαίνω змусіць змоўкнуць; зьнямець
βουβός нямы; зьнямелы
βουΐζω гудзець; раўці, выць
βουλγαρικός балгарскі
βούλγαρος ο балгарын
βουλευτής ο дэпутат; *αν και είναι βουλευτής του νομού* хоць ён і дэпутат ад гэтага ному
βουλευτικός дэпутацкі; парламенцкі;
βουλευτικές εκλογές парламенцкія выбары
βουλευτίνα η дэпутатка
βουλή η парламент /будынак/
βουλιάζω тапіць, пускаць на дно; тоняць; правальвацца
βουλιμία η ненаеднасьць, ненажэрнасьць; *пер.* прагнасьць, ненаеднасьць
βουλώνω ставіць пячатку, штэмпель; кляймоць, ставіць кляймо; закубыць (*пляшку*)
βουνήσιος *Іпрым* горны, гарысты; *2ο* жыхар гор, горац
βουνό το гара; *пер.* процьма
βουνοκορφή η вяршыня гары
βούρδουλας ο папліска, пуга
βουρκόνω муціць (*ваду*), забалочваць, ператвараць у грязь; засьціць (*сьлязьмі, хмарамі*), хмарыцца
βούρτσα η шчотка
βούτα η цэбар; памыйнае вядро; пасудзіна для нечыстот
βουτηγμένος апушчаны (*у вадкасьць*); прамоклы, мокры
βουτιά η ақунанне; нырэц, скачок (*у вадку*); кража; рызыкаўная справа
βούτυρο το масла
βουτώ (α) ныраць
βωό (α) крычаць, гарлапаніць; абвяшчаць
βοών (ώντος), -ούσα, -ον які крычыць; шумлівы, гулкі; *φωνή βοώντος εν τη ερήμο* голас, што заклікае: ў пустыні (*біблейскі выраз*)
βραβείο το узнагарода, прыз, прэмія
βραβευμένος узнагароджаны, прэміяваны
βραβεύομαι узнагароджвацца
βράβευση (-εις) η прэміяванне, наданне прэміі
βραβεύω даваць узнагароду, прэміяваць
βραγιά η града; латачка зямлі
βραδιά η вечар; ноч; вечарына
βραδινός вячэрні
βράδυ το вечар; *το β.* увечары
βραδύς, -εία, -ύ павольны
βράζω кіпець, варыцца
βρακί το споднікі
βράση η кіпенне; кіпячэнне; сквара, сьпёка; *παίρνω β.* закіпаць
βρασμός ο кіпенне; кіпячэнне; *пер.* узрушанасьць, хваляванне; *θερμοκρασία βρασμού* тэмпература кіпення
βραστός які кіпіць; вараны, перавараны; *βραστό νερό* вар
βραχιόλι το бранзалет; *βραχιόλια* наручнікі, кайданкі
βράχια η хрып, хрыпенне

βραχνάς *ο* кашмар
βραχνιασμένος ахрыплы, хрыпаты
βραχονησίδα *η* скалісты астравок
βράχος *ο* скала; скалістая гара; падводная скала, рыф
βραχύβιος, -ος, -ον кароткатэрміновы, недаўгавечны; **η β. μνήμη** кароткая памяць
βραχυκύκλωμα *το* кароткае замыканне
βραχύλογος кароткі, сьціслы
βραχύς, -εία, -ύ кароткі
βρεγμένος мокры, намочаны, прамоклы
βρεθ- → **βρίσκω**
βρεφικός дзіцячы
βρεφός *το* дзіця, немаўля
βρέχω мачыць; паліваць; **βρέχει** ідзе дождж
βρίζω лаяць, зьневажаць; лаяцца
βρισιά *η* лаянка, зьнявага
βρίσκομαι знаходзіцца
βρίσκω знаходзіць; сустракаць; напаткаць; вынаходзіць; выдумляць
βρόμα *το* смурод; бруд
βρομερός сьмярдзючы
βρόμη *η* авёс
βροντή *η* гром
βροντώ (α) грымець, грукатаць; **βροντά** грыміць гром; **β. την πόρτα** грукнуць дзьвярыма; пастукаць у дзьверы
βρούν- → **βρίσκω**
βροχή *η* дождж
βροχόπτωση (-εις) *η* выпадзенне дажджу, ападкі
βροχούλα *η* дожджык
βрукόλακας *ο* вампір
βρύση *η* крыніца; кран (*вадаправодны*)
βρώμη *η* → **βρόμη**
βρώμικος брудны
βρωμιά *η* гаўно; сьвінства
βρώμιο *το* бром (Br)
βρωμός (ε) сьмярдзець
βυζανιάρικο *το* грудное дзіця, немаўля; **β. μώρο** грудное дзіця
βυζαντινός *Ιπрым* візантыйскі; *2ο* візантыец
βυθίζομαι тонець; апускацца ў ваду; занурацца
βυθίζω апускаць (*у вадкасьць*); тапіць (*карабель*); варсануць, утыкнуць (*нож*)
βυссινιά *η* вішня (*дрэва*)
βύσσινο *το* вішня (*ягада*)
βωβός нямы; **β. κινηματογράφος** нямое кіно
βωμός *ο* *прам., пер.* алтар; ахвярнік
βωξίτης *ο* → **βοξίτης**

γ Γ

γάϊδαρος *ο* асёл
γαιокτησία *η* валоданне зямлёю
γάλα (α(κ)τος) *το* малако
γαλάζιος сіні, блакітны
γαλακτοπωλείο *το* малачарня, малочная крама
γαλανός сьветла-блакітны
γαλατάς (-άδες) *ο* гандляр малаком
γαλβανίζω гальванізаваць, пакрываць пластам металу; *пер.* гальванізаваць, выклікаць да жыцця
γαληνεμένος супакоены, сьцішаны; суняты
γαλήνη *η* зацішша; штэль; спакой; **ολυμπιακή γ.** алімпійскі спакой

γαλήνιος, -α, -ο спакойны, ціхі (*пра мора*); зацішны, спакойны
 γαλίφης ο, γαλίφισσα η падліза
 Γαλλίδα η францужанка
 γαλλικός французскі
 γαλλιστί на французскай мове
 Γαλλός ο француз
 γαλόни то нашыўка; пагон
 γαμήλιος, -ος, -ο вясельны; вячальны; γ. δεξίωση вясельны банкет
 γαμημένος пракляты
 γάμος ο вяселле; шлюб; γ. εξ έρωτος шлюб па каханні γ. εκ συμφέροντας шлюб зручнасьці
 γάμπα η галёнка
 γαμπριάτικος жаніхоў, жаніхоўскі
 γαμψός крывы, загнуты, крукаваты; γ. ράμφος крывая дзюба
 γά(ν)τζος ο кручок; бусак
 γαντζώνω чапляць; падчапляць, лавіць крукам, бусаком
 γάντι то пальчатка
 γάνωμα то палуда; паліва (*ганчарнай пасуды*)
 γάργαρος чысты, празрысты
 γαρίδα η крэветка
 γαρίφαλο, γαρούφαλο, γαρούφαλο то гваздзік
 γάτα η кошка, котка
 γάτος ο кот
 γαυγίζω брахаць
 γαύγισμα то брэх; пер. лаянка
 γδύνομαι распранацца
 γδύνω распранаць
 γεγονός то падзея, здарэнне; факт; *είναι γ.* гэта факт
 γέεννα η пекла, геенна; η Γ. Πυρός геенна вогненная
 γειά η здароўе; γ. σου (σας)! добры дзень!
 γειτνιάζω → γειτινεύω
 γείτονας ο сусед; οι γειτονοί суседзі
 γειτονεύω межаваць, суседнічаць
 γειτονιά η суседства
 γειτονιάζω → γειτονεύω
 γειτονικός суседні
 γειτόνισσα η суседка
 γελαστός сьмешны; вясёлы
 γελέκι, γελέκο то камізэлька
 γέλιο то сьмех, рогат
 γελιοποίηση (-εις) η насьміханне, высьмейванне
 γελιότητα η сьмех
 γελοιογραφία η карыкатура
 γελοιογράφος ο карыкатурыст
 γελοίος, -α, -ο сьмешны; камічны
 γελώ (α) сьмяяцца; пасьмейвацца, высьмейваць
 γεμάτος поўны; зараджаны (*зброя*); γεμάτο φεγγάρι поўня
 γεμίζω напаўняць; зараджаць (*зброю*)
 γεμιστός на/фаршыраваны, напоўнены
 Γενάρης ο студзень
 γενεά η пакаленне; род
 γενέθλια τα дзень нараджэння
 γενεαλογία η генеалогія, радаслоўная
 γενεσιουργικός які выклікае зараджэнне, спараджальны
 γενέτειρα η месца нараджэння, радзіма
 γένια τα барада
 γενιά η = γενεά
 γενικά увогуле, звычайна, як правіла

γενικευμένος пашыраны, распаўсюджаны
γενίκευση η (-εις) абагульненне, падсумаванне; пашырэнне (*дзейнасьці*)
γενικεύω абагульняць, падсумоўваць; пашыраць (*дзейнасьць, тэматыку*); пашыраць, распаўсюджваць
γενική η родны склон
γενικός агульны, цэлы; генеральны; капітальны; **γενική απεργία** усеагульная стачка; **η γενική πτώση** родны склон
γενικός увогуле
γενναίος адважны, мужны; высакародны
γέννημα το дзіця, дзіцянё; *пер.* спараджэнне, плён
γεννημένος прыроджаны, ад прыроды
γέννηση (-εις) η нараджэнне; узьнікненне
γέννητικός полавы; **γ.κά όργανα** полавя органы
γεννιέμαι нарадзіцца
γέννώ (ε) нараджаць; несць (*яйкі*); *пер.* даваць падставу; **γ. δυσκολίες** спараджаць цяжкасьці
γενокτονία η генацыд
γένος ο род, племя; нацыя; паходжанне; парода (*жывёл*); *грамат.* род
γέραζω старэць; старыцца
γέραματα τα старасьць; **μεχρι τα βαθιά γ.** да глыбокай старасьці
γερανός ο журавель; пад'ёмны кран
γераτειά η старасьць; **ως τα βαθιά γ.** да глыбокай старасьці
γερή η старая, бабуля
γέρικος стары, старэчы; *пер.* стары, адсталы
γερμανίδα η немка
γερμανικός нямецкі
γερμανός ο немец
γερμένος нахілены, схілены; прыадчынены
γέρνω нахіляць, нагінаць; схіляць; хіліцца, гнуцца
γεροδεμένος трывала зроблены; каржакаваты; дужы; **γ. έφηβος** дужы юнак
γέροντας ο стары, дзед
γερόντισσα η старая, бабуля
γεροντότερος *Іпрым* старэйшы; *2ο* да рослы, старэйшы (*чалавек*)
γερός здаровы; моцны, дужы; здольны, умелы
γερουσία η сенат
γερουσιαστής ο сенатар
γεύμα το абед; полудзень
γευματίζω абедаць
γεύση η смак; **λεπτή γ.** тонкі смак
γευστικός смакавы; смачны
γευστώτατος смачненны, вельмі смачны
γέφυρα η мост; мосьцік /*карабля*/; **ρίχνω γ. προς** масьціць мост да
γεωγραφία η геаграфія
γεωγραφικός геаграфічны
γεολογία η геалогія
γεωλογικός геалагічны
γεολόγος ο геолаг
γεωμετρία η геаметрыя
γεωμετρικός геаметрычны
γεωπολιτικός геапалітычны
γεωπόνος ο аграном
γεωργία η сельская гаспадарка
γεωργικός сельскагаспадарчы; **γεωργική καλλιέργεια** земляробства
γεωργός ο сялянін, земляроб
γεωστратηγικός геастратэгічны; **γεωστратηγική θέση** геастратэгічнае становішча
γη η зямля; зямны шар; поле; **γη της επαγγελίας** вайна абяцаная **προσφέρω γη και ύδωρ** выказаць пакору
γηγενής, -ής, -ές тутэйшы, мясцовы

γήπεδο *το* зямельны пляц; *спарт.* поле, пляцоўка
γηράζω = γεράζω
γηραιός, **-α, -ο** стары
γήρας *το* = γερ-
για для, дзеля; па; па; каб; у; **για πάντα** назаўсёды; **γ'αυτό** для гэтага; вось чаму; **για να** каб;
για τα οποία для якіх
γιαγιά *η* бабуля
γιαίνω ачуняць, паправіцца, вылечыцца
γιακάς *ο* каўнер
γιαλικό *το* (*звыч. γιαλικά*) шклянны посуд, шкло
γιαλιστερός → γυαλιστερός
γιαούρτι *το* ёгурт
γιατί чаму, навошта; таму што, бо
γιατρένομαι лячыцца
γιατρεύω лячыць
γιατρίνα *η*, **γιάτρισσα *η*** лекарка, дакторка
γιατρός *ο, η* лекар, доктар
γίγαντας *ο* волат, асілак
γιγαντιαίος, **-αία, -ο** гіганцкі, каласальны
γίδα *η* каза
γιλέκο *το* камізэлька
γίνομαι рабіцца, станавіцца; узьнікаць, стварацца; адбывацца, здарацца; быць гатовым; **τι γίνεται;** што здарылася?; **οι πατάτες δεν έγιναν ακόμα** бульба яшчэ не гатова (*не зварылася*)
γióκας *ο* сын, сыноч
γίωμα *το* абед, паўдзён; **κοντά στο γ.** пад абед, бліжэй да паўдня
γιορτασμός *ο* сьвяткаванне
γιορτή *η* сьвята, фэст
γιορτινός сьвяточны; **γιορτινά ρούχα** сьвяточная вопратка
γιος *ο* сын; **με μου** сынку, сыне; **μεγαλύτερος/ μικρότερος γίος** старэйшы/ меншы сын
γκαΐδα *η* дуда
γκαμήλα *η* вярблюд
γκαρσόνι *το* афіцыянт
γκαστρόνω рабіць цяжарнай; *пер.* абрыдаць, назаліць
γκάφα *η* няўдача, памылка; **κάνω γ.** дапусьціць памылку, зрабіць прамашку
γκέτο *το* гета; **περιορίζω σε ένα γκέτο** зачыніць у гета
γκρεμίζομαι абрынацца, валіцца; падаць дадолу
γκρεμίζω скідаць, валіць, абрынаць; руйнаваць (*дом*)
γκρεμ(ν)ός *ο* *прам, пер.* бездань, прорва; строма, стромкая скала; **οδηγώ την χώρα στο**
γκρεμ(ν)ό давесьці краіну да мяжы катастрофы
γκρίζος шэры; сівы
γκρινιάρης, **-α/-ισσα, -ικο, γκρινιάρικος** *Іпрым* які ные, які рэндзіць; бурклівы; *2ο* бурката (*пра чалавека*)
γλάρος *ο* чайка
γλάστρα *η* гаршчок (*над вазон*)
γλαυκός сіні, блакітны
γλειμμένος вылізаны (*і як чысьценькі*)
γλέντι *το* сьвята, весялосьць
γλιστρός гладкі, сьлізкі, коўзкі
γλιστρώ (*α*) сьлізгаць; пасьлізнуцца; высьлізнуць, вылузнуць; *пер.* вызваліцца, уцячы; **γ. με τα παροπεδιλά** коўзацца на каньках
γλυκαίνω саладзіць; зьмякчаць, суцішаць (*боль*); саладзець; зьмякчацца; суцішацца, супакойвацца
γλυκομίλητος ветлы, ласкавы (*пра гавару*)
γλυκός салодкі; ветлы, ласкавы; мяккі (*κλίματ*)
γλύπτης *ο* скульптар
γλυπτική *η* скульптура; разьба
γλυπτός вылеплены; выразаны, высечаны; скульптурны

γλυτόνω ратаваць, вызваляць, пазбаўляць; ратавацца; пазьбягаць
γλυφός маласалёны
γλώσσα η язык; мова; **η γ. είναι ο καλύτερος τρόπος συντηρήσης της παράδοσης** мова-найлепшы сродак захавання традыцыі
γλωσσικός моўны; лінгвістычны; **γ. πλούτος** багацце мовы
γλωσσίστα η язычок (*πολύμη i παθ.*)
γλωσσολογία η мовазнаўства, лінгвістыка
γλωσσολογικός лінгвістычны, мовазнаўчы
γνέφω падаваць знак, ківаць (*рукой, галавой*)
γνήσιος, -α, -ο сапраўдны, чысты
γνοιάζομι апекавацца, даглядаць; зьбірацца, наважвацца
γνώμη η меркаванне, погляд; **κοινή γ.** грамадская думка; **τι γ. έχεις για.**; што ты мяркуеш пра ?
γνώμικό το выказванне, дэвіз, лозунг
γνώριζω ведаць; знаёміць, паведамляць; пазнаваць
γνώρισμα το прыкмета, рыса
γνωριμία η знаёмства; азнаямленне
γνώση (-εις) η веды, навука; **βάζω γ.** абразуміць
γνωσιακός пазнавальны; **γνωσιακή ικανότητα** пазнавальная здольнасць
γνώστης ο знаўца, адмысловец; **είμαι γ. + γεν** ведаць пра
γνωστικός *Ιπрым* разумны, разважлівы; *2ο* гностык
γνωστός *Ιπрым* вядомы; *2ο* знаёмец
γογγύζω войкаць, стагнаць; наракаць, выказваць незадаволенасць
γοητεία η чароўнасьць
γοητευτικός чароўны
γοητεύω зачароўваць, замілаваць
Γολγωθάς ο Галгофа; пакуты
γόμα η гумка
γονατίζω станавіцца на калені, укленьчыцца; *пер.* згінацца, станавіцца на калені
γονατισμένος пастаўлены на калені, уклечаны; **είμαι γ. απ'την κρίση** стаяць на каленях з-за крызісу
γόνατο το калена
γονέας ο бацька; **οι γονείς** бацькі
γονή η нашчадак, патомак; род, патомства; семя (жывёл, расьлін)
γονίδιο το ген
γονιμοποίηση (-εις) η апладненне
γονιμοποίησημη здольная быць аплодненай; **είναι γ.** быць прыдатнай да апладнення
γονιμοποιώ (ε) апладняць
γόνιμος урадлівы; спрыяльны для апладнення, зацаця
γονιμότητα η пладавітасць; урадлівасць; плённасць, прадуктыўнасць
γονιός ο бацька
γονότυπος ο генатып
γοργά шпарка, імкліва, хутка
γοργός шпаркі, імклівы, борзды; пасьпешлівы
γουδί το ступа
γουλί το храпка (*капусты*); кальрабі (*капуста*); галька; голы, як яйка (*пра паголеную галаву*)
γουλιά η глыток; небагата, адзін глыток
γούνα η футра
γουρλώνω вырачыць, вылупіць (*вочы*); **γ. τα ματια μου** вылупіць вочы
γουρούνη το сьвіння; *пер.* сьвіння
γουρουνόπουλο το парася
γραβάτα η гальштук
γράμμα το літара; ліст, пісьмо
γραμμάριο το грам
γραμματέας ο, η сакратар, сакратарка
γραμματεία η сакратарыят
γραμματική η граматыка
γραμματικός граматычны

γραμματοκυβώτιο *το* паштовая скрынка
γραμματολογία літаратурны
γραμματόσημο *το* паштовая марка
γραμμένο *το* наканаванасць, прадвызначанасць, доля
γραμμένος напісаны
γραμμή *η* рыса, лінія; радок; накірунак; шыхт; рыса твару; рэйс
γραμμικός лінейны (*ραῦνanne, πρaυэс*); **η Γραμμική Α** (*μiνoυcкaε*) лінейнае пісьмо А; **η Γραμμική Β** (*μiкeнcкaε*) лінейнае пісьмо В
γρανιτένιος, -α, -ο гранітны; **γρανιτένια θέληση** жалезная воля
γραπτά *τα* пісьмовая праца; пісьмовы экзамен; **τα γ. μένονν** напісанае застаецца
γραπτός пісьмовы; **γραπτή πηγή** пісьмовая крыніца
γραφεάς *ο* пісар, перапісчык
γραφείο *το* пісьмовы стол; кабінет; бюро, кантора; упраўленне, ведамства; **γ. τύπου** аддзел інфармацыі, інфармацыйнае бюро; **γ. πληροφοριών** бюро даведак; **Γ. Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ)** Бюро дэмакратычных сувязей і правоў чалавека Арганізацыі па бясьпецы і супрацоўніцтву ў Еўропе
γραφειοκράτης *ο* бюракрат
γραφειοκρατία *η* бюракратыя
γραφειοκρατικός бюракратычны
γραφή *η* пісьмо; почырк; **Αγια Γ.** Сьвятое Пісьмо
γραφίδα *η* пяро, ручка
γραφικός пісьмовы, графічны; маляўнічы; выяўленчы; **το γραφικό χωριουδάκι** маляўнічая вёсачка
γράφω пісаць, напісаць, запісаць
γράψιμο (-ματος) *το* почырк; пісьмо, пісанне
γρήγορα хутка, шпарка; неўзабаве; **όλο και πιο γ.** усё хутчэй; **στα γ.** шпарка, хутка; **κάνω κάτι στα γ.** рабіць што-н. хутка
γρήγορος хуткі, жвавы
γρια *η* старая, баба
γριούλα *η* старэнькая, бабулька
γρίπη *η* грып
γροθιά *η* кулак, удар кулаком
γρον(θ)οκοπώ (*α, ε*) біць кулакамі
γρόσι *το* грош; **γροσιά** грошы
γρυλίζω рохкаць; гірчэць (*πρa cαβαку*); буркаць, бурчаць, гыркаць
γρυπός загнуты, крывы, крукам
γυαλί *το* шкло; шыба; **γ.ά** акулёры; **γ.ά-καρφιά** дашчэнтэ, дарэшты; **κάνω γ.ά-καρφιά** разьбіць дазвання; прамантачыць
γυαλίζω чысьціць, паліраваць; ваксаваць (*αβυτακ*); блішчаць
γυάλινος шкляны
γυαλιστερός паліраваны, бліскучы
γυμνάζω трэніраваць, практыкаваць; дрэсіраваць (*жывёл*)
γυμνασιάρχης *ο* дырэктар гімназіі
γυμνάσιο *το* гімназія; **γυμνάσια** манеўры, вучэнні
γυμναστική *η* гімнастыка
γυμναστικός гімнастычны
γυμνός голы; разьдзеты; **γυμνά πόδια** босыя ногі
γυναίκα *η* жанчына
γυναικείος жаночы; дамскі
γύπας *ο* коршак, каршун
γυρεύω шукаць; імкнуцца
γύρη *η* пылок (*кветак*)
γυρίζω вярцець, варочаць; гартаць; кружыць; вяртаць; павярнаць; здымаць (*фiльм*); вярцецца (*кола*); павярнацца, вяртацца; **γυρίστε σελίδα** перагарніце старонку
γυριστός крывы, сагнуты; адкладны (*каўнер*); віты (*лесьвіца*)
γυρισμός *ο* вяртанне

γυρνῶ (α) → γυρίζω

γύρος ο круг, абарот; акружнасьць; абруч; тур; шпацыр; аб'езд, аблёт

γύρω вакол; навокал; каля, прыблізна; γ. *από* вакол *чаго-н.*; *από τα γ. χωριά* з навакольных вёсак; γ. *στο 1200 π. Χ.* каля 1200г. да н.э.

γυφτικός цыганскі; кавальскі; брудны, мурзаты

γύφτος ο каваль

γωνία η кут, вугал; акраец (*хлеба*)

γωνία η кут; *ματэм.* вугал; навугольнік

γωνιαίος, γωνιακός кутні, нарожны; вуглавы

δ Δ

δαγκάνα η абцугі, клешчы

δαγκώνω кусаць

δάδα η паходня, факел; лучына

δαimoniζω раздражняць; закружыць галаву

δάκρυ (-ύου) το сьляза

δακρυγόνα τα сьлезачечны газ

δακρύζω сьлязіцца; плакаць

δακτύλιος ο колца; зьвяно

δακτυλίωση (-εις) η колцаванне (*птушак*)

δάκτυλο το, δάκτυλος ο палец

δαμασκινία η сьліва (*дрэва*)

δαμάσκינו το сьліва

δανειακός пазыковы; *δανειακή σύμβαση* пазыковае пагадненне

δανείζω пазычаць, даваць у пазыку

δανεικά τα даўгі

δανεικός, -ιά, -ά пазычаны, узяты ў пазыку; пазыкавы

δάνειο το крэдыт, пазыка

δανεισμός ο пазыка, чужыя сродкі

δανειστής ο пазычальнік, крэдытар

δανειστικός пазыкавы, які пазычаюць; *δανειστική βιβλιοθήκη* публічная бібліятэка

δαπάνη η выдаткі, затрата, кошты

δαπανηρός дарагі, затратны, разаральны

δάπεδο το памост

δασικός лясны

δάσκαλα η выкладчыца, настаўніца

δάσκαλος ο выкладчык, настаўнік

δασμός ο мыта, пошліна; падатак

δασοπονία η лесаводства

δάσος το лес; *παρθένο δ.* пушча; *τροπικό δ.* трапічны лес

δαυλός ο паходня; *пер.* полымя

δάφνη η лаўр; *δρέπω δάφνες* зрываць лаўры, зьбіраць славу

δαχτυλήθρα η напарстак

δαχτυλίδι το пярсцёнак

δάχτυλο το палец

δε ж (*часьціца*)

δεδηλομένος непрыхаваны, яўны; *δ. οπαδός* адкрыты прыхільнік

δεδομένα τα дадзеныя

δεδουλευμένος, -η, -ον належны да аплаты; *η καταβολή των δεδουλευμένων μας* выплата належных нам грошай; *ζητώ τα δεδουλευμένα* патрабаваць заплаціць

δείγμα το узор, прыклад; доказ; выбарка (*сацыялагічная*); *τα δ.τα* узор, проба

δείκτης ο стрэлка (*гадзінніка*); індэкс, паказьнік; указальны палец; *δ. νοημοσύνης* каэфіцыент разумовых здольнасьцей (*г. зв. I.Q*)

δεικτικός паказальны; указальны; дэманстрацыйны

δειλία η баязьлівасьць, палахлівасьць

δειλιάζω баяцца, палехацца, быць баязьлівым

δειλινό *το* надвячорак
δειλά нясьмела, нерашуча
δειλός *Ιπрым* нясьмелы, нерашучы, баязьлівы; *2ο* баязьлівец
δεινός страшны, жаклівы; цяжкі; умелы, майстэрскі
δεινότητα *η* талент, майстэрства
δειπνίζω → **δειπνώ**
δείπνο *το* вячэра
δείπνώ (*α, ε*) вячэраць
δείς-; **δείτε** (глядзіце) → **βλέπω**
δείγνω паказваць; праяўляць, выказваць; здавацца, выглядаць, удаваць (*пра чалавека*);
έδειχνε άνθρωπος εξαιρετικά καλλιεργημένος (ён) удаваў на выключна культурнага чалавека
δέκα дзесяць
δεκάδα *η* дзясятак
δεκαδικός дзесятковы, заснаваны на дзесяці; **δεκαδικό σύστημα** дзесятковая сістэма
δεκαήμερο *το* дэкада, дзесяць дзён
δεκαπενθήμερος *ο* двухтыднёвік
δεκαριά *η* дзясятак, дзесяць штук; **καμιά δ.** з дзясятак
δέκατος дзясяты; **δ. τρίτος** трынаццаты; **δ. τέταρτος** чатырнаццаты; **δ. πέμπτος** пятнаццаты;
δ. έκτος шаснаццаты; **δ. έβδομος** сямнаццаты; **δ. όγδοος** васемнаццаты; **δ. ένατος**
дзевятнаццаты
δεκατρείς, -α, η, δεκατρία *το* трынаццаць
Δεκέμβριος *ο* сьнежань
δέκτης *η* прымач
δελεάζω завабіць, зацягнуць; спакусіць
δελтάριο *το* картка; **επιστολικό δ.** паштоўка
δελτίο *το* бюлетэнь; зводка; даклад; цэтлік
дельφίνι *το* дэльфін
δέμα *το* пакет; пачак; скрутак
δεμένος завязаны, перавязаны; у пераплёце; **δ. στα σίδερα** закаваны/ закуты ў ланцугі; **με**
δεμένα τα πόδια και τα χέρια з зьвязанымі нагамі і рукамі
δεν не (*ужываецца толькі з дзясловамі*); **δ. πειράζει!** дарма!, няважна!
δέντρο *το* дрэва
δεντροστοιχία *η* алея
δένω вязаць, зьвязваць, прывязаць; пераплятаць (*кнігу*)
δεξαμένη *η* цыстэрна; бензабак; басейн
δεξαμενόπλοιο *το* танкер
δεξιά *Ιπρυσλ* справа, направа; *2η παλιτ.* правыя
δεξιός, -ά, -ό (*у розн. сэнсах*) правы
δεξιοτεχνία *η* майстэрства, віртуознасьць
δεξιότητα *η* уменне, майстэрства
δεξίωση (*-εις*) *η* афіцыйны прыём
δέος (*-ους*) *το* страх, боязь; **αισθαίνουμα δ.** адчуваць страх
δέρμα *το* скура
δερμάτινος скураны
δέρνω біць, лупцаваць
δέσιμο *το* зьвязанне, завязанне; вокладка
δεσμευμένος *πρμ., пер.* зьвязаны
δεσμεύομαι падмявацца, быць зьвязаным абяцаннем
δεσμευτικός абавязальны, які абавязвае
δεσμεύω зьвязваць (*абяцаннем і пад.*), абавязваць
δεσμότης *ο* зьявольены; палонны
δеспινίδα, -ς *η* паненка
δеспόζω дамінаваць, пераважаць, панаваць
δеспόζων (*-οντος*), **-ουσα, -ον** паноўны, камандны, дамініуючы; **δеспόζουσα θέση** паноўнае/
каманднае становішча
Δευτέρα *η* панядзелак
δευτερολέπτο *το* секунда

δεύτερος другі; другарадны
δευτερότοκος народжаны другім, другі; **δ. υιος** другі сын
δέχομαι прымаць, не адмаўляцца; прымаць, дапускаць; трываць; пагаджацца
δήθεν быццам, як быццам, так бы мовіць
δηλαδή а менавіта, то бо
δηλητηριάζω трукіць, атруківаць
δηλητηρίαση (-εις) η атруканне; псота, разбэшчанне (*маральнае*)
δηλητηριασμένος атруканы
δηλητήριο το атрукта
δηλώνω заяўляць, паведамляць
δήλωση (-εις) η заява
δημαγωγία η дэмагогія
δημαγωγικός дэмагагічны
δημαγωγός ο дэмагог
δημαρχείο το муніцыпалітэт
δήμαρχος ο бурмістр
δημεύω канфіскаваць
δημηγορία η прамова, публічны выступ
δημιούργημα το твор, стварэнне
δημιουργικός стваральны, творчы
δημιουργικότητα η стваральная сіла, творчая здольнасць
δημιουργώ (ε) ствараць, тварыць; выклікаць, прычыняць (*шкоду*)
δημίτριο το цэр (Се)
δημοκρατία η дэмакратыя; рэспубліка
δημοκρατικός дэмакратычны; рэспубліканскі
δημοπρασία η аукцыён
δημοπρατώ (ε) прадаваць з аукцыёну
δήμος ο грамада (*адміністрацыйная адзінка ў Грэцыі*)
δημοσία публічна, прылюдна
δημοσίευμά το апублікаванне, абнародаванне, публікацыя; выданне
δημοσιεύω публікаваць, абнародаваць
δημοσιογραφικός журналісцкі
δημοσιογράφος ο журналіст
δημοσιονομικός фінансавы; эканамічны
δημόσιος, -α, -ο грамадскі; народны; дзяржаўны; **δημόσιοι υπάλληλοι** дзяржаўныя службоўцы, чыноўнікі
δημοσιότητα η публічнасць, галоснасць, розгалас; **λαμβάνω μεγάλη δ.** набыць шырокі розгалас
δημοσκόπηση (-εις) η апытанне (*грамадскай думкі*)
δημότης ο жыхар
δημότις (-είδος) η жыхарка
δημοτική η дымотыка, навагрэцкая мова; народная мова
δημοτικιστής ο дыматыкіст, прыхільнік дымотыкі, народнай грэцкай мовы
δημοτικός муніцыпальны, мясцовы (*пра выбары*); народны (*песня і пад.*); **δ. σύμβουλος** дэпутат гар-/ сельсавета; дэпутат воласьці/ дыму (*у Грэцыі*)
δημοτικότητα η папулярнасць
δημοφιλής, -ής, -ές папулярны, упадабаны народам; **δημοφιλέστερος** самы папулярны
δημοψήφισμα το рэферэндум, плебісцит
δημόδης, -ης, -ές народны
δήποτε б ні; **όποιος δ.** які б ні; **όπου δ.** дзе б ні, дзе-небудзь; **όπως δ.** хто б ні, які б ні, хоць хто
δια /пра прастору/ праз, цераз; **/пра тэму/** пра, наконт; **/пра тэрмін/** на; **/накірунак/ у; /пра прызначэнне/** для
διάβα η, το праход, праезд; хада; **στα δ. της ιστορίας** цягам гісторыі
διαβάζω чытаць, прачытаць
διαβαίνω праходзіць, праязджаць; мінаць (*час*); перапраўляцца, фарсіраваць (*раку*)
διάβαση (-εις) η пераход, пераезд; праход
διάβασμα το чытанне

διαβατήριο *το* пашпарт
διαβεβαίωση (-εις) *η* запэўненне; пацьверджанне
διάβημα *το* крок, учынак; дэмарш
διαβήτης *ο* цыркуль; дыябет
διαβητικός *ο* хворы на дыябет
διαβιβάζω перавозіць, перапраўляць; перадаваць, перасылаць; **δ. στο ανακρίτη** перадаваць сьледчаму (*матэрыялы і пад.*)
διαβίωση (-εις) *η* жыццё, лад жыцця; **υγιεινή δ.** здаровы лад жыцця
διαβόητος вядомы, славуты; нашумелы; нядобрай славы
διαβουλεύομαι разважаць, абдумваць, абмяркоўваць; задумаць (*λίχοε*)
διαβούλευση (-εις) *η* абмеркаванне (*πρόβλημα*), пошукі вырашэння
διαβρώνω грызці, прагрызаць; размываць раз'ядаць, рабіць эрозію
διάβρωση (-εις) *η* прагрызанне; размыванне; раз'яданне; эрозія
διαβρωτικός разбуральны, які раз'ядае, размывае; *пер.* згубны (*υπλυσῖ*)
διάγγελμα *το* афіцыйнае паведамленне, пасланне, зварот
διαγιγνώσκω распазнаваць, вызначаць; рабіць выснову; ставіць дыягназ
διαγκωνίζομαι штурхацца, штурхацца локцямі; ціснуцца; **δ. για τον έλεγχο της αγοράς** біцца за кантроль над рынкам
διάγνωση (-εις) *η* распазнаванне; выснова; дыягназ; **δ. βλαβής** распазнаванне няспраўнасьці
διαγνωστικός дыягнастычны
διαγράφω выкрэсьліваць, зачырыць; апісваць (*круг, παρθεί*); начарціць; коротка выкладаць
διαγωγή *η* паводзіны, манеры; **λόγω καλής διαγωγής** за добрыя паводзіны
διαγωνίζομαι спаборнічаць
διαγωνισμός *ο* спаборніцтва, конкурс; тэндар; суперніцтва, канкурэнцыя
διαγωνιστής *ο* спаборнік; супернік, канкурэнт
διαδέχομαι зьмяняць (*каго-, што-н.*), быць пераемнікам
διαδεχόμενος; γινομαι δ. стаць пераемнікам
διαδήλωση (-εις) *η* мітынг, дэманстрацыя; праява; **φωτεινή δ.** яскравая праява
διαδηλωτής *ο* дэманстрант
διαδίδομαι распаўсюджвацца, пашырацца **διαδίδω** распаўсюджваць, разносіць, перадаваць (*і хваробу*)
διαδικασία *η* працэдура; судаводства, працэс
διαδικτυακός інтарнетны; **δ. τόπος** інтарнетны сайт
διαδίκτυο *το* інтарнетны, сеціва
διαδίκτυακός інтарнетны
διάδοση (-εις) *η* распаўсюджанне (*пошасьці, чутак*); чутка, пагаласка
διαδοχικά паслядоўна, адзін за адным
διαδοχικός спадчынны; пераемны; паслядоўны, які йдзе адзін за адным
διάδοχος *ο* спадкаемец; пераемнік; крон-прынец
διαδραματίζω іграць (*ролю*)
διαδρομή *η* адлегласьць, дыстанцыя; паездка, маршрут
διάδρομος *ο* праход, калідор; сенцы; узьлётная палоса
διαzeugνω распрагаць; раз'ядзяць, разлучаць; разводзіць (*мужа і жонку*)
διαζύγιο *το* развод; **παίρνω δ.** разводзіцца
διάζωμα *το* пояс; фрыз
διάθεση (-εις) *η* настрой; распараджэнне; **είμαι εν δ.** быць у гуморы; **θέτω στη δ.** аддаваць у распараджэнне
διαθέσιμος наяўны, вольны, які ёсьць у наяўнасьці; **μη διαθέσιμο** няма ў наяўнасьці (*паведамленне*)
διαθεσιμότητα *η* знаходжанне ў рэзерве; адхіленне ад выканання службовых абавязкаў; прыпыненне, адкладанне; **θέτω σε δ.** адхіліць ад выканання службовых абавязкаў
διαθέτω укладаць (*сродкі*); мець, валодаць
διάθλαση (-εις) *η* пераламленне, рэфракцыя
διαίρεση (-εις) *η* падзел, дзяльба; *матэм.* дзяленне
διαιρούμαι падраз'ядзяцца; дзяліцца, падзяляцца; **δ. σε τέσσερα μέρη** падзяляцца на чатыры часткі
διαίρω (ε) дзяліць, падзяляць

διαωνίζω увекавечыць; адкладаць, марудзіць
διακαής, -ής, -ές палкі, палымяны, гарачы
διακανονίζω урэгуляваць, уладжваць, вырашаць (*проблему, питанне*)
διακανονισμός *ο* урэгуляванне, уладжанне (*проблемы*); вырашэнне (*питання*)
διακαώς палка, палымяна, гарача
διακεκριμένος выдатны, выбітны, славуты, буйны; **διακεκριμένα πρόσωπα των γραμμάτων**
выдатныя постаці літаратуры
διακήρυξη (-εις) η заява, дэкларацыя; абвешчанне; адозва
διακηρύσσω, διακηρύττω абвешчаць
διακησία η арбітраж, трацейскі суд
διακινδυνεύω рызыкаваць, ставіць на карту
διακομιδή η эвакуацыя, перасяленне; перавод, зьмяшчэнне
διακομίζω перасяляць; эвакуаваць; пераводзіць, пераносіць; **δ. με ασθενοφόρο στο νοσοκομείο** завезьці на хуткай дапамозе у лякарню
διακοπή η перапынак; спыненне, разрыў (*зносін*); выключэнне (*святла і пад.*); антракт (*у театры*); **δ.πές** канікулы; **συχνές διακοπές του ηλεκτρικού ρεύματος** частыя адключэнні электрычнага току
διακόπτης ο выключальнік
διακοπτούμαι з/рабіць перапынак
διακόπτω перапыняць (*і адпачынаць*); абрываць, ірваць (*сувязі*); перабіваць (*размову*);
выключаць
διακόσιοι, -ες, -α дзвевесце
διακοσιοστός двухсоты
διακόσμηση (-εις) η упрыгожанне, аздабленне; дэкарацыя
διακοσμητικός дэкаратыўны; **κατέχω διακοσμητικό ρόλο** выконваць дэкаратыўную ролю
διακοσμή (ε) упрыгожваць, аздабляць
διακρίνομαι вызначацца
διακρίνω адрозьніваць, выдзяляць
διάκριση (-εις) η адрозненне, розьніца; разьдзяленне, разьмежаванне; дыскрымінацыя
διακριτικός адрозны, апазнавальны; дыскрымінацыйны; ветлівы, далікатны
διακυβέρνηση (-εις) η кіраванне
διακύμανση (-εις) η ваганне, няпэўнасьць, няўстойлівасьць
διαλαλώ (ε) разносіць, распаўсюджваць: агучыць, вымавіць
διαλέγω выбіраць, абіраць
διάλειμμα το перапынак; антракт, паўза
διαλείπω чаргавацца; здарацца раз-пораз
διαλειπόν чаргавальны
διάλειψη (-εις) η перарывістасць; часовы разлад псіхікі
διαλεκτική η дыялектыка
διαλεκτικός дыялектычны; **δ. υλισμός** дыялектычны матэрыялізм
διάλεξη (-εις) η даклад; лекцыя
διάλευση (-εις) η праезд, праход
διαλεχτός адборны; абраны, выбраны
διάλογος ο дыялог; размова, гутарка
διαλύομαι раскладацца, распускацца, распадацца; разыходзіцца
διαλυση (-εις) η роспуск (*парламенту*); раскладанне (*на часткі*); раствор; ліквідацыя; разгон (*натоўну*); разбор, дэмантаж; **δ. της Σοβιετικής Ένωσης** распад Савецкага Саюза
διαλυτός раскладальны, распушчальны; разборны
διαλύω раскладаць (*на часткі*); растапіць, распускаць; ануляваць, с/касаваць, ліквідаваць;
распускаць (*арганізацыю*), распускаць (*парламент*); разганяць, рассяць (*натоўн*)
διαμάντι το дыямант, брыльянт
διαμαρτυρία η пратэст, пярэчанне
διαμαρτύρομαι пратэставаць
διαμαρτυρομένος ο пратэстант
διαμάχη η сварка, спрэчка, сутычка, канфлікт, раздрай
διαμερίζω рассякаць, рэзаць на кавалкі; дзяліць; разьбіраць (*забітую жывёліну*)
διαμελισμένος рассечаны, разрэзаны, разабраны

διαμένω жыць, знаходзіцца
διαμέρισμα το аддзел; купэ; кватэра
διαμερισματακι το невялікая кватэра кватэрка
διαμέσου, δια μέσου праз; праз пасярэдніцтва
διαμετρικά дыямэтральна; **δ. αντίθετος από** дыямэтральна супрацьлеглы з чым-н.
διαμέτρημα το калібр (зброі)
διάμετρος η дыяметр; **εκ διαμέτρου αντίθετος** дыямэтральна супрацьлеглы
διαμορφώνω утвараць, фармаваць
διαμόρφωση (-εις) η наданне формы, выгляду; фармаванне, утварэнне; фармуляванне
διανθησμένος упрыгожаны (кветкамі), аздоблены
διανθίζω упрыгожваць кветкамі, аздабляць
διάνοηση (-εις) η разважанне, абдуманне; інтылігенцыя
διάνοια η розум, інтэлект
διανοίγω пракладаць (шлях); прыадчыняць (дзьверы); праламаць, прабіваць, прасьвідраваць
διανομή η выдача, раздача; распаўсюд; разьмеркаванне, падзел;
διανοούμαι думаць, разважаць, мысьліць
διανοούμενος ο інтэлектуал, інтылігент
διανυκτερεύω начаваць, бавіць ноч; дзяжурыць уначы; быць адчыненым уначы
διανύω праходзіць, пакрываць (адлегласьць)
διαπαιδαγώγηση (-εις) η навучанне, выхаванне; **ιδεολογική δ.** ідэалагічнае ўзгадаванне
διαπαιδαγωγή (ε) навучаць, выхоўваць, узгадаваць
διαπάλη η барацьба, суперніцтва
διαπεραίνω канчаць, завяршаць
διαπεραιώνω пераправіць (на іншы бераг)
διαπερνώ (α) прабіваць, працінаць; пранікаць, працінаць; пераходзіць (вуліцу, раку); **δ. το σκώτι** прабіваць печань (куляй)
διαπιστώνω сыцьвярджаць, пацьвярджаць
διάπλατα насыцеж; наросхрыст; **ανοίγω τις πόρτες δ.** насыцеж расчыніць дзьверы
διαπλεκόμενος пераплецены, сплецены
διαπλέκω пераплятаць, сплятаць
διαπλοκή η сплятанне, пераплятанне, уплятанне
διαπολιτισμικός міжкультурны
διαπολιτισμικότητα η міжкультурнасьць, міжкультурны характар
διαπόμπηση (-εις) η ганьба, няслава
διαπομπέω ганіць, няславіць; раскрытыкаваць
διαποτίζομαι прасякацца (ідэямі, пачуццём)
διαποτισμένος από прасякнуты чым-н.
διαπραγματεύομαι весці перамовы
διαπραγματεύση (-εις) η перамовы
διαπραγματεύτης ο перамоўнік, чалавек, які вядзе перамовы
διάπραξη (-εις) η учыненне; **δ. σφαγής** учыненне разьні
διαπράττω рабіць, учыняць, здзяйсняць
διαπρεπής, -ής, -ές слаўты, слынны
διάρκεια η працягласьць; **κατά τη δ. της νύχτας** уначы; **στην δ.** + γεν цягаму час, падчас
διαρκής, -ής, -ές працяглы, доўгачасовы; пастаянны; трывалы
διαρκώ (ε) доўжыцца, працягвацца, трываць; **διήρκεσαν επί χιλιάδες έτη** доўжыліся/ трывалі тысячы год
διαρκώς увесь час, стала
διαρρέω працякаць, выцякаць
διαρρήκτης ο узломнік
διαρροή η выцяканне, працяканне (і інфармацыі)
δια(ρ)ρυθμίζω ладкаваць, прыводзіць да ладу, парадкаваць, дабраўпарадкаваць
διάσημος слаўты, выбітны
διασκεδάζω расейваць (надозранні); цешыць, забаўляць; весяліцца, забаўляцца
διασκεδάση (-εις) η забава, весялосьць, гулянка; **το κέντρο διασκεδάσεως** забаўляльная ўстанова
διασκελίω η шырокі крок

διασκορπίζω раскідаць, разгрупаваць; расейваць, разганяць; растраціць, прамантачыць (*грошы*)

διασκορπισμένος расейаны, раскіданы; растрочаны

διασπάθιση (-εις) *η* растрата, мантчанне, марнаванне

διάσπαση (-εις) *η* ламанне, калонне, рашчапленне; раскол (*і палітычны*); здрабненне (*сіл*); прарыў, разрыў

διασπασμένος разламаны, расколаны; раздробнены (*дзяржава*)

διασπώ (*α*) разламаць, раскалоць; прарваць; раздрабіць (*сілы*)

διάσταση (-εις) *η* разыходжанне, нязгода; памер; размах, маштаб

διασταυρούμενος скрыжаваны; *ύπο διασταυρούμενα πύρα* пад скрыжаваным агнём

διασταυρώνω скрыжаваць, перакрыжоўваць

διασταύρωση (-εις) *η* скрыжаванне, перакрыжаванне; *δ. των οδών Βενιζέλου και Εγνατίας* перакрыжаванне вуліц Венізеласа і Эгнаціаса

διάστημα *το* адлегласць; прамежак, час; прастора; касьмічная прастора, космас; *στο δ. της Κατοχής* у час нямецкай акупацыі; *μέσα σε χρονικό δ. μίας εβδομάδας/ 1038-1040* цягам тыдня/ на працягу 1038-1040 гадоў; *εγκαταλείπω για ορισμένο δ.* пакідаць на пэўны/ нейкі час

διαστημικός касьмічны; *διαστημικό κέντρο* касьмічны цэнтр

διαστημόπλοιο *το* касьмічны карабель

διάστημα шырокі, маштабны

διαστημοσυσκευή *η* касьмічны апарат

διαστραμμένος ненармальны, вычварны

διαστρεβλωμένος перакручаны, перайначаны, скажоны

διαστρεβλώνω скажаць, перакручваць, перайначваць

διαστρέβλωση (-εις) *η* скажэнне, перакручанне, перайначанне

διαστροφή *η* разбэшчанасць, псота

διαστρωμάτωση (-εις) *η* стратыфікацыя, падзел на пласты

διασύνδεση (-εις) *η* сувязь, павязь; злучэнне

διασυνοριακός трансгранічны; *η διασυνοριακή κίνηση κεφαλαίων* трансгранічны рух капіталаў

διασφαλίζω забяспечваць; гарантаваць

διασφάλιση (-εις) *η* забеспячэнне; гарантыя

διασχίζω перасякаць, пераходзіць, пераязджаць; пераправіцца; *δ. τον Βόσπορο* пераправіцца праз Басфор

διασώζω ратаваць; захоўваць (*міф, традыцыю*)

διάσωση (-εις) *η* у/ратаванне, збавенне; захаванне

διάτα *η* загад, распараджэнне; наказ, заповіт; *δίνω δ.* аддаць загад

διαταγή *η* загад, распараджэнне

διάταγμα *το* распараджэнне, указ

διάταξη *η* размяшчэнне, парадак; загад; палажэнне (*закона*); *δ. ατόμων* размяшчэнне атамаў; *είμαι στην ημερίσια διάταξη* стаяць/ быць на парадку дня

διαταραχή *η* парушэнне (*спакою, ладу*); бязладдзе; трывога, непакой; расстройства (*фізіялагічнае*)

διατάσσω загадваць, распараджацца, камандаваць; размяшчаць, ладкаваць

διατεθειμένος наважаны, схільны

διατελώ (*ε*) быць, заставацца, знаходзіцца; *διτέλεσε για πολλά χρόνια* застаўся на шмат гадоў

διατήρηση (-εις) *η* захаванне; падтрыманне (*сувязяў, дачыненняў*); падтрымка, утрыманне (*матэрыяльная*)

διατηρούμαι захоўвацца; існаваць, гібець

διατηρώ (*ε*) захоўваць, падтрымліваць; утрымліваць; падтрымліваць (*матэрыяльна*); *δ. την ισορροπία μου* захаваць раўнавагу; *δ. καλές σχέσεις με* падтрымліваць добрыя адносіны з

διατρωνώνω праяўляць, выяўляць

διατρέχω прабягаць, праязджаць, перасякаць (*мясцовасць*); перахолзіць, перабягаць; *δ. κίνδυνο* быць у небяспецы; *δεν διατρέχει κίνδυνο η ζωή του* ягонаму жыццю нічога не пагражае

διάτρητος прабіты, працяты; прасьвідраваны; прадзіраўлены; *δ. από τις σφαίρες* прабіты кулямі

διατριβή *η* трактат, дысертацыя; занятак, бавенне часу; знаходжанне, пражыванне

διατρίβω жыць, мець жытло; займацца, бавіць час *чым-н.*; **δ. στις Σάρδεεις** жыць у Сардах
διατροφή η утрыманне, кармленне
διάττων (-οντος), **-ουσα, -ον** які імкліва падае; **δ. αστήρ/αστέρι** зьнічка, метэор
διατυπώνω выкладаць, выказваць (*думку*); фармуляваць; складаць (*дакумент*); **δ. την υπόθεση** выказаць гіпатэзу
διατύπωση (-εις) η выкладанне, перадача; фармуляванне, рэдагаванне; складанне (*дакументу*)
διάνυγεια η чысыціня, празрыстасьць (*паветра, вады*); *пер.* чысыціня, яснасьць (*мовы і пад.*)
διαφαίνομαι праглядацца, вымалёўвацца, відаць; рабіцца ясным (*пра намер, мэту*)
διαφανής, -ής, -ές празрысты
διαφέρω адрозьнівацца; вызначацца, быць лепшым
διαφεύγω пазьбягаць, ухіляцца; выпадаць (*з памяці, з-пад увагі*); не заўважыць, прагледзець; вырывацца, выцякаць (*газ, вадкасць*)
διαφήμιση (-εις) η рэклама
διαφημιστικός рэкламны
διαφθείρω псавацьразбэшчваць; падкупляць
διαφθορά η распуста, разбэшчанасьць; псота
διαφορά η розьніца; спрэчка, канфлікт; нязгода; **με τη δ., ότι** з той розьніцаю, што
διαφορετικά па-іншаму, іначай, а то
διαφορετικός розны, іншы, разнамасны
διαφορικό το дыферэнцыйнае лічэнне
διαφορικός розны; дыферэнцыйны; **διαφορική εξίσωση** дыферэнцыйнае раўнанне
διάφορος → διαφορετικός
διαφοροποίηση (-εις) η распадабленне, дысіміляцыя; дыферэнцыяцыя; дыверсіфікацыя;
ενεργειακή δ. энергетычная дыверсіфікацыя
διαφοροποιώ (ε) распадабняць, дысіміляваць; дыферэнцыяваць адрозьнівацца (*από ад*)
διαφυγή η уцёкі; ухіленне, пазьбяганне; збавенне; прасочванне, выщечка (*газу, вадкасьці і пад.*)
διαφύλαξη (-εις) η захаванне, зберажэнне
διαφωνία η нязгод; разлад
διαφωνώ (ε) быць нязгодным, не пагаджацца, разыходзіцца
Διαφώτισμός ο Асьвета (*культурная плынь у Еўропе XVIII ст.*)
διαφωτιστικός асьветніцкі
διαχειριση (-εις) η кіраванне, загадванне; упраўленне; менеджмент
διαχειριστής ο упраўляючы, загадчык, распарадчык
διαχρονικός бестэрміновы; дыяхранічны
διαψεύδω абвяргаць (*чуткі, тэорыю*); пляжыць, руйнаваць (*планы*); выкрываць хлусьню
διάψευση (-εις) η выкрыванне хлусьні; абвержанне; крах (*спадзяванняў*)
δίβουλος нерашучы, няўпэўнены; **μ'ένα τόνο δίβουλο** няўпэўнена, нерашучым тонам
δίγλωσσος двухмоўны
δίδαγμα το павучанне, мараль
διδακτικός навучальны
διδάκτορας ο доктар навук; **υποψήφιος δ.** кандыдат навук
δίδακτρα τα плата за навучанне; **έναντι χαμηλών διδάκτρων** за невялікую плату
διδασκαλία η навучанне, выкладанне; павучэнне; вучэнне (*дактрына*)
διδάσκομαι выкладацца, навучацца
διδάσκω выкладаць, вучыць, навучаць
διεβή → διαβαίνω
διέδωσα → διαδίδω
διεθνής -ής, -ές міжнародны; сусьветны; **Δ. Αμνηστία** Міжнародная Амністыя (*арганізацыя*);
η Δ. Інтэрнацыянал
διεθνισμός ο інтэрнацыяналізм; **προλεταριακός δ.** пралетарскі інтэрнацыяналізм
διεθνιστικός інтэрнацыянальны
διεθνοποιημένος інтэрнацыяналізаваны
διεθνώς сусьветна, у міжнародным плане
διείσδυση (-εις) η працяканне; пранікненне
διεισδύω працякаць; пралазіць, пранікаць; **δ. στο δίκτυο** пранікаць у сетку

δικεδίκηση (-εις) η права, прэтэнзія; патрабаванне; адстойванне, абарона
δικεδικητής ο прэтэндэнт; **δ. του θρόνου** прэтэндэнт на трон
δικεδικώ (ε) прэтэндаваць, аспрэчваць патрабаваць; адстойваць, абараняць
διέλευση (-εις) η праезд, праход; пераправа
διένεξη (-εις) η спрэчка, сварка; спрэчнае пытанне
διενεργώ (ε) праводзіць, ладзіць; **δ. εκλογές** праводзіць выбары
διεξάγω праводзіць, весці (*барацьбу*); выводзіць, вывозіць
διεξαγωγή η правядзенне; вядзенне; **δ. της απογραφής** правядзенне перапісу
διεξήχ- → **διεξάγω**
διεξοδικός падрабязны, вялікі, шматслоўны
διεπιστημονικός міждысцыплінарны; **διεπιστημονικό συνέδριο** міждысцыплінарная канферэнцыя
διέπραξ- → **διαπράττω**
διεργασία η праектаванне, распрацоўка, накід
διερεύνηση (-εις) η вобыск; дасьледванне; агляд
διερμηνέας ο перакладчык
διέρχομαι пераходзіць, пераязджаць, перасякаць; выносіць, трываць; мінаць (*час*)
διερωτώ (α) пытаць, распытваць
διεύθυνση (-εις) η кіраванне; кіраўніцтва; накірунак; адрас
διευθυντής ο рэдактар; загадчык, начальнік, кіраўнік
Διευθυντήριο το дырэкторыя /кіроўны орган Францыі ў 1795/99 гадох/
διευθύνω кіраваць; накіроўваць; **δ. την ορχήστρα** кіраваць аркестрам
διευκόλυνση (-εις) η аблягчэнне, палёгка
διευκολύνω спрыяць, палягчаць; даваць ільготу
διευκρινίζω тлумачыць; высвятляць, удакладняць, раскрываць; вызначаць
διεύρυνση (-εις) η пашырэнне, расшырэнне
διευρύνω пашыраць; **δ. τον οριζοντά μου** пашыраць свой далягляд
διεφθαρμένος разбэшчаны, раздураны
διήγημα το апавяданне; гісторыя; навела
διηγηματογράφος ο пісьменнік, навеліст, аўтар навел, апавяданняў
διηγούμαι (σε *каму-н.*) расказваць
διηπειροτικός міжкантынентальны
δικάζω судзіць
δικαίο το права, юрыспрудэнцыя
δικαιοδοσία η юрысыдыкцыя; кампетэнцыя, абшар паўнамоцтваў
δικαιολογία η апраўданне (*дзеянне*); апраўдальная акалічнасьць, адгаворка; **βρίσκω κάποια δ.** знайсці нейкае апраўданне
δικαιολογώ (ε) апраўдваць; дараваць
δίκαιος справядлівы; па праву
δικαιοσύνη η справядлівасьць, юстыцыя
δικαίωμα το права: **δ. στις σπουδές/ στη ζωή** права на вучобу/ на жыццё
δικαίωνω апраўдваць; спраўджаваць (*жаданні*)
δικαίως справядліва, правільна
δικανικός судовы; **δικανική ρητορεία** судовае красамоўства
δικαστήριο το суд
δικαστής ο судзя
δικαστικός *Іпрым* судовы; *2ο* юрыст; судзя; **δικαστική αίθουσα** судовая зала
δικέλι το капаніца, матыка
δίκη η працэс, суд
δικηγόρος ο адвакат
δίκιο: *έχω δ.* мець рацыю, быць правым
δικομματικός дзвюхпартыйны; **δικομματικό σύστημα** дзвюхпартыйная сістэма
δικομματισμός ο дзвюхпартыйнасьць
δικονομία η судаводства, судовая працэдура
δικός уласны; **δ. μου/ του** мой/ твой *i z.δ.*; **οι δικοί μου** мае, родныя, радня
δικτάτορας ο дыктатар
δικτατορία η дыктатура; **δ. συνταγματαρχών** дыктатура палкоўнікаў (*у Грэцыі ў 1967-74гг*)

δικτατορικός диктатарскі
δίκτυο *το* *πρ*ам, *пер.* сетка; **οδικό δ.** сетка дарог
δικτυωμένος злучаны ў сетку (*пра кампутары*)
δόκωχο *το* пілотка
δίλημμα *το* дылема
διμερής, -ής, -ές двухбаковы
δίνη *η* віхор; *пер.* вір, віхура
δίνομαι захапляцца, адавацца (*чаму-н.*)
δίνω даваць, надаваць
διογκώνω разьдзімаць; павелічаць у аб'ёме
διοδια *τα* мыта за праезд
διοικητικός адміністрацыяны, камандны; **διοικητικό προσωπικό** адміністрацыяны персанал, упраўленцы
διοξειδίο *το* двухвокіс; **δ. του άνθρακα** двухвокіс вугалю
διораτικός дальнабачны, прадбачлівы, праніклівы
διораτικότητα *η* дальнабачнасьць, праніклівасьць
διοργανώνω арганізаваць; ладзіць (*свьята*)
διοργάνωση (-εις) *η* арганізацыя
διοργανώτης *ο* арганізатар; **οι διοργανώτες** арганізатары
διορθώνω ладкаваць; паляпшаць, ладзіць, рамантаваць; выпраўляць (*памылкі*)
διορθωτικός папраўчы, карэктавальны; **διορθωτικά μέτρα** меры па выпраўленьню (*становішча*)
διορίζω прызначаць (*кіраўніка*)
διότι таму што, паколькі, бо
δίπατος двухпавярховы
δίπλα побач, блізка, каля
διπλάνος суседні, сумежны; **δ. από** суседні з; **διπλανό δωμάτιο** суседні пакой
διπλασίαση (-εις) *η*, **διπλασιασμός** *ο* падваенне
διπλάσιος, -α, -ο падвойны, удвая большы; **είμαι δ. από ο,τι πίστευαν** удвая большы, чым думалі
διπλόγραφο *το* дублікат
διπλός падвойны; дваісты
διπλωμάτης *ο* дыпламат
διπλωματικός дыпламатычны
δίπλώνω складаць, згінаць удвая
δισκάρι *το* невялікі разнос
δίσκος *ο* дыск; разнос; пласьцінка
δισταγμός *ο* ваганне, нерашучасьць, сумненне
δίσταζω вагацца, сумнявацца; **δεν δ. να** зрабіць *што-н.* не вагаючыся
δισταχτικός нерашучы, хісткі
δίφθογγος *η* дыфтонг
δίχαλο *το* вілка /*веласіпедная і пад.*/
διχόνοια *η* нязгода, разлад, раздрай; **προκάλω δ.** выклікаць спрэчку
διχοτομώ (*ε*) дзяліць напал, дзяліць надвая
δίχρονος двухгадовы; двухтактавы (*рухавік*)
δίχρωμος двухколерны
δίχτυ *το* сетка
δίχως без; **δ. άλλο** абавязкова, неадменна; **δ. να** + дзеяслоў перакладаецца «не + дзеяпрыслоўе» **δ. να χαιρετήσει τα παλλικάρια** не падзякаваўшы дзецюкам
δίψα *η* смага; *пер.* прага
διψασμένα прагна; **ρομφώ δ.** прагна смактаць
διψασμένος сасмаглы
διψήφιος, -α, -ο двухзначны (*лік*); **διψήφια ποσοστά** дзвюхзначныя велічыні (*скажам, пра колькасць галасоў на выбарах*)
διψώ (*α*) смагці, хацець піць
διωγμός *ο* перасьлед, гнанне; выгнанне
διώκτης *ο* перасьледнік, ганіцель

διώκω → **διώχνω**
διώρυγα η канал; лагчына, роў; **η δ. του Σουέξ** Суецкі канал
διώροφος двухпавярховы
διώχνω выганяць, праганяць; *пер.* звальняць
δόγμα το вучэнне, тэорыя; правіла, прыныцып; веравучэнне, дактрына, догма; канфесія, дэнамінацыя
δογματικός дагматычны, дактрынальны
δόθηκα → **δίνω**
δόκανο το пастка; **πέφτω σε δ.** патрапіць у пастку
δοκάρη το бэлька, банька, брус, упярочына
δοκιμάζομαι правярацца; пакутаваць, цярапец
δοκιμάζω выпрабоўваць; вытрымаць, адолець; каштаваць, смакаваць; спакушаць (*л'эс*); адчуваць, мець (*уражанне*); спрабаваць; **δ. χίλιες δύο δυσκολίες** адолець безьліч цяжкасьцей
δοκιμαστικός выпрабавальны, спробны, эксперыментальны
δοκιμή η выпрабаванне; прымяранне; каштаванне, смакаванне
δοκίμιο το спроба, досьвед; нарыс, эсэ
δόκτορας ο доктар (*навук*)
δόλιος, -α, -ο I вераломны, каварны
δόλιος, -α, -ο II *Іпрым* няшчасны, гаротны; *2ο* небарака
δολιοφθορά η сабатаж, дыверсія
δολίως каварна, вераломна
δολλάρηο το даляр
δολοπλοκία η інтрыгі, падкопы
δόλος ο хітрасць, падман
δολοφονημένος забіты /злачынцам/
δολοφονία η забойства
δολοφόνος ο забойца
δολοφονώ (ε) забіваць
δόλωμα το прывабка, прыманка; нажыўка
δομή η муроўка; структура, будова
δομημένος збудаваны
δόμος ο каталіцкая царква, касьцёл (*у Грэцыі*)
δομώ (α, ε) будаваць
δόνηση (-εις) η дрыжанне, ваганне; штуршок
δόντι το зуб
δόξα η слава; **δ. το Θεό** дзякаваць Богу!
δοξάζομαι праславіцца
δοξάζω услаўляць, славіць; пакланяцца (*каму-, чаму-н.*)
δοξασία η меркаванне, погляд, перакананне; вераванне; **θρησκευτικές δοξασίες** рэлігійныя перакананні/ вераванні
δору (-ατος) το дзіда, кап'ё
δоруφόρος ο спадарожнік; *паліт.* сатэліт
δοσίλογος ο калабарант, здраднік; **καταδικάζω ως δ.** судзіць за здраду
δοσοληψία η зьдзелка; сувязь, узаеміны, адносіны
δότης ο донар
δοτική η давальны склон
δουκάτο το герцагства, княства; **Μεγάλο Δ. της Αιθουανίας** Вялікае Княства Літоўскае
δουλεία η праца; занятак; прафесія
δουλευτάδικος працавіты, старанны, шчыры
δουλευτής ο гароўнік
δουλεύτρα η гароўніца
δουλεύω працаваць
δούλεψη (-εις) η цяжкая праца, гароўля; служба; паслуга; плата, заробак
δουλικός рабскі; лёкайскі
δούλος ο раб; *пер.* слуга
δοχείο το пасудзіна; ваза
δρ *скарот* да δόκτορας доктар (*навук*)

δράκοντας, δράκος ο дракон, цмок; людажэр
δρακόντειος драконаў, суровы, строгі; **λαμβάνω δρακόντεια μέτρα** ужыць драконавы захады
δράμα το п'еса; драма
драματικά драматычна; рэзка, рашуча
драματικός драматычны; трагічны; *пер.* рэзкі, рашучы
драματοποιώ (ε) драматызаваць
драματουργός ο драматург
δραπέτευση (-εις) η уцёкі
δραπετεύω уцякаць
δραπέτης ο уцякач; дэзерцір
δράση η дзейнасьць; дзеянне, эфект (*лекаў*); дзея; мерапрыемства
δρασκελιά η → **διασκελιά**
δραστηριοποιούμαι актывізавацца
δραστηριοποιώ (ε) актывізаваць
δραστήριος актыўны; дзейсны, эфектыўны
δραστηριότητα η дзейнасьць
δράστης ο злачынец, правапарушальнік
δράττομαι хапаць, схапіць; карыстацца; **δ. της ευκαιρίας να σας** я карыстаюся нагодаю, каб вас
δρεпани το серп
δρέπω ірваць (*кветкі*); зьбіраць (*плён*); **δ. τις κατάλληλες ευκαιρίες** скарыстаць зручную нагоду
δριμός, -εία, -ύ крэпкі, моцны; суровы (*клімат*); зьедлівы
δρομάκι το сыцяжынка, дарожка; вулка, вулічка
δρομέας ο бягун
δρομολόγιο το маршрут, шлях; расклад руху; **εκτελώ δ.** хадзіць па маршруце (*пра транспарт*)
δρομολόγηση (-εις) η увядзенне; запачаткаванне, ініцыяцыя
δρομολογούμαι хадзіць па раскладзе (*пра транспарт*)
δρομολογώ (ε) вывесці, выставіць (*транспартны сродак на маршрут*); паставіць на рэйкі, запусьціць (*працу*)
δρόμος ο дарога, шлях; вуліца; паездка; бег; скачкі (*конныя*); **δρόμο για** па дарозе ў
δросερός сывежы, прахаладжальны
δросιά η халадок, сывежасьць
δросίζομαι чахці, студзіцца; асьвяжацца
δросίζω студзіць, халадзіць; асьвяжаць
δросιστικός асьвяжальны, прахаладжальны
δρυίδης ο друід (*сьвятар у кельтаў*)
δρω (α) уздзейнічаць, уплываць; дзеіць, дзейнічаць, праяўляць актыўнасьць; ужываць
δυσαικότητα η падвойнасьць; дваістасьць
διανύω праходзіць, пераадолець (*адлегласьць*), прабягаць; завяршаць, канчаць
δυικός двайковы; **δ. αριθμός** двайковы лік
δύναμαι магчы, быць у стане; мець права, уладу; **δύναται** можна, магчыма
δύναμη (-εις) η сіла, моц; дзяржава; *матэм.* ступень; **εν δυνάμει** з-за, з прычыны; **ένοπλες δύνამεις** збройныя сілы; **μεγάλη δ.** вялікая дзяржава; **δύνამεις της τάξης** сілы парадку; **η τέταρτη δ. των 3 είναι 81** тры у чацьвёртай ступені будзе восемдзсят адзін
δυναμικά энергічна; **υποστηρίζω δ.** энергічна падтрымаць
δυναμικός дынамічны; моцны
δυναμικότητα η магчымасьць, патэнцыял; дынамічнасьць; змяшчальнасьць, ёмістасьць (*бальніцы і пад.*)
δυνάμωμα το умацненне, умацаванне; папраўка, умацаванне здароўя
δυναμώνω умацоўваць, умацняць; мацнець, дужэць
δυναστεία η дынастыя; кіраванне
δυναστής ο валадар
δυναστικός дынастычны
δυνατά гучна; моцна
δυνατός моцны, дужы; магутны; магчымы; **όσο το δυνατό** як мага мацней

δυνατότητα *η* магчымастьць
δυνητικά магчыма, патэнцыйна
δυνητικός магчымы, патэнцыйны; *грамат.* умоўны
δύνω заходзіць, садзіцца (*πρα* Сонца *i* пад.)
δύο два; двойка; **τα δύο τρίτα** дзьве траціны
δύσμος *ο* мята
δυσανάλογος непрапарцыйны, несувымерны
δυσανασχέτω (*ε*) абурацца, небутаваць
δυσαρέσκεια *η* незадаволенасьць
δυσареστημένος незадаволены
δυσάρεστος непрыемны, прыкры
δυσβάστακτος невыносны, нясьцерпны
δύση (-εις) *η* захад; **η Άγρια Δύση** Дзікі Захад
δυσκίνητος непаваротлівы, марудны, няўклюдны
δυσκολεύω ускладняць, перашкаджаць, рабіць цяжкім
δυσκολία *η* цяжкасьць
δύσκολος цяжкі, складаны
δυσλειτουργία *η* разладжанне, дысфункцыя; **σωματική δ.** саматычная дысфункцыя
δυσμενής, -ής, -ές непрязны, непрыхільны, варожы; неспрыяльны
δυσμορφία *η* звыродлівасьць (*i* плода)
δυσπιστία *η* недавер; **εκφράζω δ. ενάντι της ΕΕ** выказваць недавер ЕХ (Еўрапейскаму Хаўрусу)
δυσπρόσιτος, -ος, -ον недасяжны, непрыступны
δυστύχημα *το* аварыя, няшчасны выпадак
δυστυχία *η* няшчасьце; галеча
δυστηχισμένος няшчасны, бедны
δύστηχος няшчасны, гаротны
δυστυχώς нажаль; на няшчасьце
δυσφήμιση (-εις) *η* знеслаўленне, дыфамация
δυσφορία *η* незадавальненне, незадаволенасьць
δυσфорώ (*ε*) быць незадаволеным, злаваць
δυσχεραίνω абцяжарваць, ускладняць
δυσχερής, -ής, -ές цяжкі, складаны
δυτικογερμανικός заходнегерманскі
δυτικός заходні
δύω заходзіць, садзіцца; **δύει ο ήλιος** заходзіць сонца
δω тут; **από δω** адсюль, з гэтага (*вынікае*); **έλα δω** хадзі сюды
δώδεκα дванаццаць
δωδέκατος дванаццаты
δωμάτιο *το* пакой
δωρεά *η* дарунак, дар; **η δ. της Ζωής** дар жыцця
δωρεάν бясплатна, дарма; **η είσοδος είναι δ.** уваход вольны
δωρητής *ο* донар; фундатар; **δ. σπέρματος** донар сьпермы
δωρίζω падараваць
δωρικός дарычны; **δ. ρυθμός** дарычны стыль
δώρο *το* падарунак
δωροδοκία *η* подкуп, хабар
δωροδοκώ (*ε*) даваць хабар, падкупляць
δωσιλογισμός *ο* калабарацыя
δωσίλογος *Ιπрым* адказны; *2ο* калабарацыянер

ε Ε

εάν калі, ці
έβαλ- → **βάζω, βάλλω**
έβαψα → **βάφτω**
εβδομάδα (-ας) *η* тыдзень

εβδομαδιαίος, -α, -ο штотыднёвы
εβδομηκοστός сямідзясяты
εβδομήντα семдзсят
έβδομος сёмы
έβλεπε → **βλέπω**
εβραϊκός жыдоўскі; яўрэйскі; **στα εβραϊκά** па-жыдоўску, на жыдоўскай мове
έγγαμη замужняя
έγγαμος жанаты
εγγενής, -ής, -ές прыроджаны, прыродны; тутэйшы, карэнны
εγγίζω чапаць, кранаць
εγγονή η унучка
εγγόνι το, έγγονος ο унук; **τα εγγόνια** унукі
εγγράμματος адукаваны, пісьменны; граматы
εγγραμμένος запісаны, упісаны, зарэгістраваны; падпісаны (*на газету і пад.*)
έγγραφο το асобнік, дакумент
εγγράφομαι запісвацца; падпісвацца (*на што-н.*) запісвацца, рэгістравачца; падпісвацца (*на што-н.*); станавіцца на ўлік
εγγραφός пісьмовы (*адказ, гарантыя*)
εγγράφω запісваць, упісваць; рэгістравачца; запісваць (*на стужку і пад.*)
εγγυημένος гарантаваны
εγγύηση (-εις) η гарантыя
εγγυητής ο гарант; паручальнік
εγγυητήτρια η паручальніца, гарант
εγγυούμαι, εγγύομαι гарантаваць, ручацца
εγγύς паблізу, побач, блізка
εγγύτατος, -η, -ον найбліжэйшы, самы блізкі
εγγύτερος, -α, -ον бліжэйшы
εγερτήριο το будзільнік
έγιν- → **γίνομαι**
εγκάθειρκτος, -ος, -ο увязьнены, зняволены (*у турме*)
εγκάθετος *Іпрым* падкуплены, падасланы; падстаўны; *2ο* прызначэнец
εγκαθίδρυση (-εις) η заснаванне; усталяванне, увядзенне; размяшчэнне
εγκαθιδρύω усталяўваць, уводзіць; засноўваць; размяшчаць
εγκαθίσταμαι сяліцца; уладкоўвацца
εγκαίνια τα адкрыццё (*помніка, выставы*)
έγκαиρος своечасовы
εγκαίρως своечасова
εγκαρδιά сардэчна, цёпла
εγκάρδιος, -α, -ο шчыры, цёплы, сардэчны
εγκαρτέρηση (-εις) η вытрымка, цярпліваць, выносьліваць
εγκαρτερώ (ε) мець вытрымку, быць цярплівым
έγκατα τα вантробы; нетры, глыб зямлі
εγκαταλειμμένος пакінуты; **εγκαταλειμμένο νεκροταφείο** закінутыя могілкі
εγκαταλείπω пакідаць; закінуць, занябдаць; **ε. το σκάφος** пакідаць карабель; **ε. μαζικά** масава пакідаць
εγκατάλειψη (-εις) η пакіданне; закінутасьць, заняббанасьць; **ε. θύματος** уцёкі з месца аварыі, неаказанне дапамогі пацярпеламу; **πέθανε μέσα στην ε.** ён памёр, пакінуты ўсімі
εγκαταλελημένος закінуты, занябданы; **εγκαταλελημένο κτίριο** закінуты/ пакінуты будынак
εγκατάσταση (-εις) η размяшчэнне, уладкаванне; усталяванне; збудаванне; **ε. στον υπολογιστή σου** усталяванне/ загрузка на кампутар
εγκατεστημένος размяшчаны, усталяваны; прыладжаны, абсталяваны
εγκαυστική η энкаўстыка (*жываніс воскавымі фарбамі*)
εγκεφαλικός мазгавы; выдуманы, нежышчэвы
εγκέφαλος ο мозг
εγκλεισμός ο укладанне (*у пакунак і пад.*); зьяшчэнне (*ва ўстанову*)
εγκλείω замыкаць; садзіць у турму; укладаць (*у пакунак, канверт*); утрымліваць у сабе; змяшчаць, уладкоўваць (*у інтэрнат і пад.*)

ἐγκλήμα *το* злачынства; **σεξουαλικό ε.** сексуальнае злачынства
ἐγκληματικός злачынны, крими́нальны; **ἐγκληματική οργάνωση** злачынная арганізацыя;
ἐγκληματικό κράτος злачынная дзяржава
ἐγκληματικότητα *η* злачыннасць
ἐγκλωβίζω блакаваць
ἐγκλωβισμένος за/блакаваны
ἐγκολπώνομαι прысабечыць, ; прымаць, пагаджацца
ἐγκοπή *η* надрэз, выраз
ἐγκόσμιος, -α, -ο зямны, сьвецкі
ἐγκρίνομαι зацьвярджацца, ухваляцца
ἐγκρίνω ухваляць; зацьвярджаць
ἐγκριση (-εις) *η* ухваленне, зацьверджанне, санкцыянаванне; **δίνω την έ. μου** даваць санкцыю, ухваляць
ἐγκριτος выдатны, выбітны, вядомы
ἐγκύκλιος -α, -ο *Ιπрым* агульны (*αδουкацыя i пад.*); цыркулярны; *2η* цыркуляр
ἐγκυκλοπαίδεια *η* энцыклапедыя
ἐγκυμοσύνη *η* цяжарнасць
ἐγκυος (*i як назоўнік ж. р. η*) цяжарная, таўстая
ἐγκυρος варты даверу, праўдзівы; законны, сапраўдны
ἐγκωμιάζω хваліць, расхвальваць
ἐγνωσμένος вядомы, прызнаны
ἐγρήγορη (-εις) *η* няспанне, бадзёры стан
ἐγχάρατος выразаны, выгравіраваны, прадрапаны
ἐγχείρηση (-εις) *η* аперацыя
ἐγχειρίζω уручаць, перадаваць; рабіць аперацыю
ἐγχώριος мясцовы, тутэйшы
ἐγώ я
ἐγωισμός *ο* эгаізм, сябелюбства; пачуццё ўласнай годнасці; самаўпэўненасць
ἐγωιστικός эгаістычны, сябелюбны
ἐδαφος *το* зямля, глеба
ἐδεσα → **δένω**
ἐδίωξ- → **διώχνω**
ἐδρα *η* сядзіба, рэзідэнцыя; кафедра; месца (*у парламенце*); грань; **πανεπιστημιακή έ.** прафесура (*насада*)
εδραίωση (-εις) *η* умацаванне, умацненне
εδρανο *το* лава, парта; месца, сядзенне; **υπουργικό ε.** міністэрскае месца
εδώ тут; сюды; **εδώ και λιγά χρόνια** некалькі год таму; **ε. και αρκετούς μήνες** некалькі месяцаў таму
εδώλιο *το* лава; месца; **ε. του κατηγορουμένου** лава падсудных
εθελοντής *ο* самаахвотны, дабраахвотнік
εθελόντρια *η* дабраахвотніца
έθιμο *το* звычай
εθισμός *ο* прывучэнне, прывычка
εθνικισμός *ο* нацыяналізм
εθνικιστής *ο* нацыяналіст
εθνικιστικός нацыяналістычны
εθνικοποίηση (-εις) *η* нацыяналізацыя
εθνικός нацыянальны, народны; айчынны
εθνικοσοσιαλισμός *ο* нацыянал-сацыялізм
εθνικότητα *η* нацыянальнасць
εθνοπροδότης *ο* нацыянал-збяднік
έθνος *το* народ, нацы
Εθνοσυνέλευση (-εις) *η* Нацыянальны Сход
είδα → **βλέπω**
ειδεμή іначай, а то
ειδησεογραφία *η* хроніка, інфармацыя (*у газеце*)

ειδησεογραφικός інфармацыйны; **ειδησεογραφικό πρακτορείο** інфармацыйнае агенцтва, агенцтва навін
ειδησεογράφος *ο* рэпарцёр
ειδήση (-εις) *η* паведамленне, навіна, вестка
ειδικά асабліва, адмыслова
ειδικευμένος спецыялізаваны
ειδικεύω спецыялізаваць; канкрэтызаваць (*пытанне*)
ειδικός *Ιπрым* асаблівы, спецыяльны, адмысловы; асабліва; **το ειδικό βάρος** удзельная вага; 2*ο* адмысловец, спецыяліст
ειδικότερα у асаблівасьці, асабліва
ειδικότητα *η* спецыяльнасьць
ειδοποιώ (*ε*) паведамляць, інфармаваць, казаць (*каму-н. пра што-н.*)
είδος *το* кшталт; тавар; від (*біялагічны*); **τα απειλούμενα είδη** віды, што знаходзяцца пад пагрозай (*знікнення*); **λευκά είδη** сталовая ці пасцельная бялізна; **είδους** кшталту
ειδυλλιακός ідылічны; пастаральны, пастушыны
ειδώλιον *το* статуэтка
είδωλο *το* ідал
ειδολολατρεία *η* ідалапакланенне, -онства
ειδωλόλατρης *ο* ідалапаклоннік, паганец
ειδωλόλατρικός ідалапаклонніцкі, паганскі; **ε. νάος** паганскае капішча
εικάζω меркаваць, дапускаць, здагадвацца; **εικάζεται ότι** здаецца, што
εικασία *η* меркаванне, здагадка, дапушчэнне; **εξ εικασίας** мабыць, хутчэй за ўсё, напэўна
εικόνα (*ων*) *η* карціна; выява; ілюстрацыя; абраз
εικονίδιο *το* сьмехатунчык (*выява тварыка з грымасаю- у кампутары*)
εικονίζω маляваць, паказваць; апісваць
εικόνισμα *το* абраз
εικονιστικός выяўленчы, фігуратыўны
είκοση дваццаць
εικοσιτετράωρο *το* суткі
εικοσιτετράωρος дваццацічатырох-гадзінны; **εικοσιττράωρη απεργία** дваццацічатырохгадзінная забастоўка
εικοστός дваццаты
ειλικρινά шчыра; наўпрост
ειλικρινής, -ής, -ές шчыры, адкрыты; **για να είμαι ε. καλί/ καβ** (мне) быць шчырым
ειλικρινώς шчыра
είμαι быць, існаваць; належаць; паходзіць
είμαστε → **είμαι**
είναι → **είμαι**
είπ- → **λεω**
ειπώθηκε → **λέγομαι**; **όπως ε. παραπάνω** як было сказана вышай
ειρήνευση (-εις) *η* прымірэнне, замірэнне, супакаенне
ειρηνευτικός прымірэнчы, прыміральны
ειρήνη *η* мір
ειρηνικός мірны
ειρκτή *η* турма; турэмнае зняволенне (*αδ 5 да 10 год*)
ειρωνεία *η* іронія
ειρωνεύομαι іранізаваць, сьмяяцца з
ειρωνικός іранічны, насьмешлівы
εις /*напрамак*/ у, да; /*месяца*/ у, на; /*адлегласць*/ да; /*час*/ у; /*кошт*/ за
εισαγγελέας *ο* пракурор
εισάγωμαι увозіцца
εισάγω увозіць; увозіць, імпартаваць; прадстаўляць, рэкамендаваць;
εισαγωγή *η* увоз, імпорт
εισβολέας *ο* агрэсар
εισβολή *η* нашэсьце, уварванне; вусьце
εισδύω уваходзіць, пранікаць; пракрадацца, пралазіць; **ε. ορμητικά στην πόλη** урывацца ў горад

εἰσέρχομαι заходзіць, уваходзіць; паступаць, уступаць; **ἔχουμε εἰσελθεῖ σε μια εντελώς νέα διεθνή περίοδο** мы ўступілі ў цалкам новы міжнародны перыяд

εἰσήγησις (-εις) **η** даклад, паведамленне, рэферат; парада, прапанова

εἰσηγούμαι рабіць даклад; прапанаваць, падаваць прапанову, раіць

εἰσιτήριο **το** білет

εἰσόδημα **το** даход, прыбытак

εἰσοδος **η** уваход

εἰσπράκτορας **ο** зборшчык грошай, інкасатар; кандуктар (*αὐτοβуса i пад.*)

εἰσπραξις (-εις) **η** збіранне, спаганне (*грошай*); **εἰσπράξεις** унёскі, паступленні; **ε. οφειλόν** спаганне даўгоў

εἰσπράττω збіраць, атрымліваць (*грошы*), спаганяць (*даўгі, падаткі*)

εἰσροή **η** упадзенне (*ракі*); наплыў (*народу*); прыток (*сродкаў*)

εἴστε → **εἶμαι**

εἰσφορά **η** унёсак, уклад; дапамога, садзеянне

εἶτε... εἶτε ці... ці...; **εἶτε μας ἀρέσει ε. ὄχι** падабаецца нам гэта ці не; **ε. επισκέπτονται πρώτη φορά το νήσι, ε. ἔχουν επισκεφθεῖ τη Λέσβο πολλές φορές στο παρελθόν** ці то/хай сабе яны знаходзяцца ўпершыню на востраве, ці наведвалі Лесбас шмат разоў у мінулым

εἶχαμε, εἶχαν, εἶχε → **ἔχω**

εκ (*перад галоснымі εξ*) **з, ад; εκ πρώτης ὄψεως** з першага позірку

ἐκαί- → **καίω**

ἐκαμ-, ἐκαν- → **κάνω**

ἐκαστος кожны

ἐκάστοτε кожны раз як

εκατό сто; **τοῖς ε.** ад соткі, працэнт

εκατομμύριο мільён

εκαστομμυριοστός мільённы

εκατομμυριούχος **ο** мільянер

εκατοντάδα **η** сотня; **εκατοντάδες** сотні

εκατοντακισχίλιοστός стотысячны

εκατοστός соты (*лічэбнік*)

ἐκαψ- → **καίω**

εκβάλλω упадаць (се у)

εκδηλώνω абнародаваць; выказаць, выяўляць, праяўляць; праяўляцца

εκδήλωσις **η** праява, выражэнне; сімптом, прыкмета; учынак; прадстаўленне, сьпектакль

εκδίδω выдаваць (*дакумент, хаўруснікаў*); выдаваць, выпускаць, публікаваць (*газету i пад.*); **ε. μια εφημερίδα** выдаваць газету

εκδιώκω выганяць, праганяць; высылаць

ἐκδοσις (-εις) **η** выдача (дакументу); выпуск, выданне, апублікаванне; выданне; выдача (*злачынца*); вынясенне (*рашэння*)

εκδότης **ο** выдавец

εκδοτικός выдавецкі; **εκδοτικό συγκρότημα** выдавецкі канцэрн

εκδούλευσις (-εις) **η** паслуга

εκδοχή **η** версія, дапушчэнне, меркаванне

εκδρομή **η** экскурсія, паход, паездка

εκεί там; туды; **εδώ κι ε.** сям-там; **προς τα ε.** туды; **απ' ε.** адтуль; **ε. πον** калі, у той час, калі

εκείνος той, ён

εκεχειρία **η** перамір'е

εκθειάζω расхвальваць

εκθέμα **το** узор, экспанат

ἐκθεση (-εις) **η** выстаўленне; экспанаванне, паказ; выстаўка; даклад, справаздача, выснова; пераказ; **ψυχιατρικές εκθέσεις** псіхіятрычнае заключэнне

εκθεσιακός выставачны; **ε. χώρος** выставачная тэрыторыя

εκθέτω выстаўляць, вывешваць, выкладваць; экспанаваць, выстаўляць; выкладваць, дакладваць; выстаўляць, падвргаць узьдзеянню (*надвор'я, іншых чыннікаў*)

εκθρονίζω скідаць з трону

εκθρόνισις (-εις) **η** скіданне з трону

εκκαθαρίζω чысціць, ачышчаць, расчышчаць; рабіць чыстку; уладкоўваць, рашаць

εκκαθάριση (-εις) *η* чыстка, ачышчэнне; уладкаванне, ладжанне; рашэнне
εκκεντρικότητα *η* эксцэнтрычнасьць
εκκενώνω спаражніць, вызваліць (*πασυδζίνυ*); пакінуць, вызваліць (*залу і пад.*); эвакуаваць
εκκίνηση (-εις) *η* адпраўленне, руханне; старт; пуск (*рухавіка, машыны*); **το σημείο**
εκκίνησης адпраўны пункт, пункт зруху
εκκλησάκι *το* царкаўка
έκκληση (-εις) *η* заклік, зварот
εκκλησία *η* царква
εκκλησιαστικός царкоўны
εκκρεμότητα *η* няпэўнасьць; незавершанасьць, нявырашанасьць; **αφήνω κάτι σε ε.** пакінуць
што-н. у няпэўным стане
έκκριμα *το* выдзяленне, сакрэт; **εκκρίματα** эксскрэменты
έκκρουστος выціснуты, выбіты, вычаканены
εκκρούω выбіваць
εκλαϊκευση (-εις) *η* папулярызацыя
εκλαϊκεύω папулярываць
εκλαμβάνω слыць, лічыцца, думаць пра *каго-н.* як пра; разумець, успрымаць
έκλαυσα, έκλαψα → **κλαίω**
εκλεγμένος абраны, выбраны, прызначаны
εκλέγομαι абірацца
εκλέγω выбіраць, абіраць
έκλειψη (-εις) *η* зацьменне
εκλεκτός абраны, выбраны; адборны; **εκλέκτες μεραρχίες** адборныя дывізіі
εκλεπτυσμένος вытанчаны, далікатны
εκλιπών *ο* памерлы, нябожчык
εκλογή *η* выбар; абранне; **εκλογές** выбары; **ελεύθερες προεδρικές εκλογές** вольныя
прэзідэнцкія выбары
εκλογικός выбарчы
εκλύομαι выдзяляцца; адвязвацца; слабець; **ε. στον αέρα** выдзяляцца ў паветра
εκλύω выдзяляць (*газ*); адвязваць; аслабляць, пазбаўляць сілы
εκμάθηση (-εις) *η* вывучэнне
εκμεταλλεύομαι здабываць, распрацоўваць, эксплуатаваць; *пер.* эксплуатаваць,
выкарыстоўваць
εκμετάλλευση (-εις) *η* здабыча, распрацоўка, эксплуатацыя; *пер.* эксплуатацыя, выкарыстанне
εκμηδενίζομαι быць вынішчаным, перастаць існаваць, знікаць
εκμηδενίζω вынішчаць, знішчыць
εκμυστερεύομαι адкрываць, даваць (*таямніцу*)
εκμυστήρευση (-εις) *η* адкрыванне (*таямніцы і пад*)
εκούσιος, -ία, -ον дабраахвотны
εκπαίδευση (-εις) *η* выхаванне; навучанне, адукацыя
εκπαιδευτικός *Ιπрым* выхаваўчы, навучальны; адукацыйны; **εκπαιδευτικό σύστημα**
адукацыйная сістэма; *2ο* педагог, настаўнік
εκπαραθύρωση (-εις) *η* выкіданне праз акно, дэфенестрацыя; выкіданне, звальненне
εκπατρίζομαι пакідаць радзіму, эміграваць
εκπατρισμένος *ο* эмігрант
έκπληκτος здзіўлены
έκπληξη (-εις) *η* здзіўленне; нечаканасьць, сюрпрыз; захапленне
εκπληρόνω выконваць; аказваць (*паслугу*)
εκπλήσσομαι, εκπλήττομαι дзівіцца, здзіўляцца
εκπλήσσω, εκπλήττω здзіўляць, дзівіць, уражваць
εκπνεύω выдыхаць; выдзяляць (*пах*); паміраць; канчацца (*тэрмін*); **εκπνέει η προθεσμία για**
канчаецца тэрмін для
εκπολιτιστικός культурны
εκπομπή *η* радыёперадача; спрамяненне, эмісія
εκπόνηση (-εις) *η* выпрацоўка, распрацоўка; прадстаўленне, выкладанне
εκπονώ (*ε*) распрацаваць, выпрацаваць, складаць
εκπρόσωπος *ο* прадстаўнік; **ο κυβερνητικός ε.** прадстаўнік урада

εκπροσώπομαι быць прадстаўленым; **ε. πολιτικά** быць прадстаўленым палітычна
εκπροσώπώ (ε) прадстаўляць, быць чым-н. прадстаўніком; быць выразьнікам
έκπτωση (ε-εις) η скідка, зьніжка цаны; *пер.* заняпад; пазбаўленне (*улады, права*); адмена, скасаванне (*дамовы*)
έκπτωσης скінуты, зрынуты; пазбаўлены (*насады, права*); **ε. δικτάτορας** скінуты дыктатар
εκραγ- → **εκρήγνυμαι**
εκρήγνυμαι выбухаць; вывяргацца; *пер.* успыхваць, пачынацца
εκρηκτικός выбуховы; *пер.* рэзкі· **εκρηκτική ζανθιά** *пер.* бялявая бестыя
έκρηξη (ε-εις) η выбух; вывяржэнне (*вулкана*); *пер.* успышка (*хваробы, дапр.*); **έ. της επανάστασης** пачатак рэвалюцыі
εκρίζω выкараняць, вырываць з карэннем; выдаляць, вырываць
έκσταση (ε-εις) η экстаз; **βρίσκομαι σε έ.** быць у экстазе
εκστατικός захоплены, апантаны
εκστρατεία η паход, кампанія (*палітычная*); экспедыцыя
εκστρατεύω выступіць у паход, пачаць кампанію; *пер.* выступаць з нападкамі
εκσφενδονίζω шпурляць, кідаць; **ε. πέτρες** кідаць каменне
έκτακτος надзвычайны, выключны, «экслюзіўны»
εκταμίευση (ε-εις) η выплата, аплата
έκταση (ε-εις) η плошча, тэрыторыя; прастора, абшар
εκταφή η эксгумацыя
εκτεθειμένος выстаўлены
εκτεινoμαι распасцірацца, цягнуцца; распаўсюджвацца
εκτεινώ працягваць /руку/, выцягваць /ногі/; павелічаць, пашыраць
εκτέλεση (ε-εις) η выкананне, ажыццяўленне; прадстаўленне, спектакль; расстрэл, забойства, пакаранне сьмерцю
εκτελεστής ο выканаўца; забойца
εκτελεστικός выканаўчы; **εκτελεστικό απόσπασμα** расстрэльная каманда
εκτελούμαι выконвацца
εκτελώ (ε) выконваць, ажыццяўляць; аказваць (*наслугу*); іграць, выконваць (*музыку*); расстрэльваць
εκτενής, -ής, -ές выцягнуты, падоўжаны; падрабязны, доўгі; **ε. βιβλιογραφία** падрабязная бібліяграфія· **εκτενής ομιλία** працяглая прамова
εκτενώς падрабязна, доўга
εκτεταμένος шырокі, расцягнуты; прасторны; разасланы; пашыраны; зацягнуты, доўгі, працяглы
εκτίμηση (ε-εις) η шанаванне, пашана; *прам, пер.* ацэнка
εκτιμώ (α) шанаваць, цаніць; ацэньваць
εκτίναξη (ε-εις) η скіданне; адкіданне; страсанне; **ε. στο πετρέλαιο** спад нафтаздабычы
εκτόξευση (ε-εις) η шпурлянне, кіданне; запуск (*ракеты*); катапультаванне
εκτοξεύω шпурляць, кідаць; выкідаць; запускаць (*ракету*)
εκτοπίζω выцясьняць; высылаць, выганяць, дэпартаваць; выбіваць, выцясьняць (*ворага*)
εκτοπισμένος ο выгнаннік, высланы
έκτος шосты
εκτός па-за, без, акрамя; **ε. από** акрамя; **ε. απ' αυτό** акрамя таго
έκτοτε ад/ з таго часу
εκτραχύνω рабіць шурпатым; пагаршаваць, абвастраць; **ε. την κατάσταση** абвастраць становішча
εκτροπή η адхіленне; адвод; **προβαίνω στην ε.** пачаць адвод/ заняцца адводам (*ракі і пад.*)
εκτροχίαση η, εκτροχισμός ο сыход з рэек, крушэнне; **ε. της κατάστασης** выхад становішча з-пад кантролю
εκτροματικός неданошаны, звыродлівы; *пер.* жахлівы, жудасны
εκτυπότης ο друкарка; **ε. λέιζερ** лазерная друкарка; **έγχρωμος ε.** каляровая друкарка
εκτυφλωτικός асьляпляльны; **εκτυφλωτικό φως** асьляпляльнае святло
έκφραση (ε-εις) η праява; выяўленне
εκφράζομαι выказвацца; умець гаварыць; **ε. θετικά** выказвацца станоўча
εκφράζω выказваць, выражаць;
έκφραση (ε-εις) η выказванне; праява

εκφραστικός выразны
εκφυλίζομαι вырэджацца, дэградаваць; слабець; псавацца
έκφυλος дэгенератыўны, які вырэдзіўся; разбэшчаны; сапсаваны
εκχριστιανίζω хрысьціянізаваць
εκχριστιανισμένος хрысьціянізаваны
εκχριστιανισμός *ο* хрысьціянізацыя
εκχύλισμα *το* выцяжка, экстракт
εκχωρώ (*ε*) саступаць, адмаўляцца (*на чыю-н. карысьць*), перадаваць (*права*)
έλα! хадзі, ідзі!; **έλα δω!** хадзі сюды!
ελαιογραφία *η* алейны жывапіс
ελαιόλαδο *το* аліўкавы алей
ελαित्रεβείο *το* млын для алівак, алееробчы завод
ελαιώνας *ο* аліўкавы гай
ελάσσων (*-ονος*), **ελάσσων**, **έλασσων** меншы, менш значны, дробны; мінорны (*лад*); **ελάσσονες**
ποιητές малыя паэты
ελάτε! хадзіце, ідзіце!
ελατήριο *το* спружына; *пер.* рухач, рухальная сіла
έλατος *ο* елка, яліна
ελάττομα *το* недахоп, загана
ελαττωματικός заганны, непаўнаwartасны, з недахопам, дэфектны
ελαφρά лёгка
ελαφρόπετρα *η* пемза
ελαφρός, **-ιά**, **-ό** лёгкі; слабы (*кава і пад.*)
ελαφρώνω *πρoμ., пер.* палягчаць, аблягчаць; зьмякчаць (*віну*); скарачаць (*тэрмін зьявольення*)
ελάχιστα вельмі мала
ελάχιστο *το* мінімальны памер, мінімальна велічыня; **στο ε.** мінімальна
ελαχιστοπιώ (*ε*) мінімізаваць
ελάχιστος найменшы, мінімальны; нязначны, нікчэмна малы; лічаны; **ελάχιστοι** мала хто, нямногія; **πλην ελαχίστων εξαιρέσεων** за нязначным выключэннем; **ελάχιστοι συγγραφείς** лічаныя пісьменнікі
ελβετός швейцарскі
Ελγίνεια *τα*, (**μάρμαρα**) элгіны (*мармуровыя статуі з Акропалю, пакрадзеныя лордам Элгінам; Грэцыя дамагаецца іх вяртаньня*)
έλεγε → **λέω**
ελεγκτής *ο* кантралёр
έλεγχος *ο* кантроль, праверка; рэвізія; адзнака (*школьная*); **έχω υπό τον έλεγχο μου** мець пад сваім кантролем; **χάνω τον έλεγχο** губляць кантроль
έλεγχω кантраляваць, правяраць; кантраляваць, кіраваць; дакараць, папракаць
ελεεινός няшчасны, гаротны; нікчэмны, убогі
έλεος *το* спачуванне; літасьць, міласэрнасьць
ελεύθερα вольна, свабодна
ελευθερία *η* воля, свабода
ελευθεριότητα *η* вольнасьць, разбэшчанасьць, разьвязнасьць; шчодрасьць, высакароднасьць; **σεξουαλική ε.** полавая разбэшчанасьць
ελεύθερος вольны, свабодны; **αφήνω ε.** адпускаць, вызваляць (*з-пад варты, суду*)
ελευθερώνω вызваляць
ελευθερωτής *ο* вызвольнік
έλευση (*-εις*) *η* прыход, прышэсьце, прыезд; **η έ. του Μεσσία** прышэсьце месіі
ελέφαντας (*ας*) *ο* слон
ελεφαντόδοντο *το* слановы бівень
ελεφαντοκόκκαλο *το* слановая костка
έληξ- → **λήγω**
έληφθην → **λαμβάνω**
έλθω → **έρχομαι**
ελιά *η* аліва, аліўкавае дрэва; **ιερή ελιά** сакральная аліва
ελιγμός *ο* вілюжкі; манеўраванне, выкрут

έλικα η, έλικας ο сьпіраль, завіток; прапелер; вінт (судна)
έλικοειδής, -ής, -ές сьпіральны, вінтападобны; круты, пакручасты
ελικόπτερο το верталёт
элίτ η эліта; η πολιτική ε. палітычная эліта
έλκυθρο το сані
ελкуστήρας ο трактар; цягач; ο γεωργικός ε. трактар
ελкуστικός прывабны, прыцягальны; спакусьлівы
ελλαδικός грэцкі, з Грэцыі
έλλειμμα το дэфіцыт; недахоп, нястача
ελλειπήс, -ής, -ές незакончаны, незавершаны: недастатковы, непаўнаватасны
ελλείπω нехапаць, неставаць; адсутнічаць
ελλείπων, -ουσα, -ον якога нехапае, адсутны
έλλειψη (-εις) η нястача; недахоп, брак; эліпс
Έλληνας ο грэк
Ελληνίδα η грачанка
ελληνικά па-грэцку; та ε. грэцкая мова
ελληνικός грэцкі
ελληνοποιώ (ε) элінізаваць; ператвараць у грэка
ελλιμενίζω заходзіць у порт
ελλιμενισμός ο заход у порт; стаянка ў порце
έλλιπής, -ής, -ές няпоўны, незавершаны; недастатковы
ελλοχεύω рабіць засаду, пільнаваць, цікаваць; *пер.* хавацца, таіцца
έλξη (-εις) η цяганне, валачэнне; прыцягненне; прывабнасьць, прыцягальнасьць
έλος το балота
ελπίδα (-ις) η спадзяванне, надзея
ελπίζω спадзявацца
ελώδης, -ης, -ες балоцісты, забалочаны; балотны
εμβадόν το плошча (наверхня)
εμβάθυνση (-εις) η пранікненне, паглыбленне
εμβαθύνω паглыбляцца; ε. στη θεωρία паглыбляцца ў тэорыю
εμβατήριο το марш (музыка)
εμβέλεια η радыус дзеяння, далёкасьць, дасягальнасьць; με τοπική και διεθνή ε. з дзеяннем на мясцовым і міжнародным роўні
έμβιος, -ος, -ον жывы; пажыццёвы; έ. κόσμος сьвет жывой прыроды
εμβλήμα το эмблема; герб
εμβληματικός сімвалічны; геральдычны; έχω εμβληματικό χαρακτήρα мець сімвалічны характар
εμβρίθεια η дасканальнасьць, грунтоўнасьць
εμβριθής, -ής, -ές грунтоўны, сур'ёзны, дасканалы
εμβρόντητος уражаны, ашаламлены; αφήνω ε. моцна ўразіць, ашаламіць, скалануць
έμβryo το зародак; плод (жывёлы, чалавека)
έμειν- → μένω
εμείς мы
εμετός ο бляванне
έμμεσος ускосны
εμμονή η упартасьць, настойлівасьць
έμμονος упарты, цьвердалобы; навязьлівы (ідэя); εμμονή ιδέα навязьлівая ідэя
εμοιαζε → μοιάζω
εμπειρία η досвед, практыка; уменні, веды
εμπειρογνώμονας ο эксперт, сьпецыяліст
εμπειροπόλεμος загартаваны ў баях, з баявым досьведам
έμπειρος дасьведчаны, абазнаны
εμπεριέχομαι утрымлівацца, зьмяшчацца; ε. ως όρος утрымлівацца як умова
εμπεριέχω утрымліваць, зьмяшчаць
εμπιέζω уціскаць, уштурхваць
εμπίεστος уціснуты
εμπιστευτικός канфідэнцыйны, сакрэтны; εμπιστευτικές πληροφορίες сакрэтная інфармацыя

εμπιστοσύνη η довер, вера; **απολαμβάνω της ε.** атрымаць довер
εμπλεκόμενος замешаны; забытаны, счэплены
εμπλέκω → **μπλέκω**
εμπλοκή η сыпляценне, перапляценне; шасьцёрка, зубчастая перадача; уступленне ў бой, баявое сутыкненне
εμπλουτίζομαι багацець, пабагацець
εμπλουτίζω узбагачаць
εμπνεύομαι натхняцца
έμπνευση (-εις) η натхненне; раптоўная думка, ідэя
εμπνευσμένος (από *чым-н.*) натхнёны
εμπνέω натхняць; выклікаць, надаваць (*якое-н. пачуццё*)
εμποδίζω перашкаджаць, замінаць
εμπόδιο *το* перашкода
εμπόρευμα *το* тавар
εμπορευματικός таварны; **ε. каπιταλισμός** таварны капіталізм (*сярэднявечча*)
εμπορευματοκιβώτι *το* кантэйнер (*грузавы*)
εμπορεύομαι гандляваць, займацца гандлем; прадаваць, гандляваць (*чым-н.*)
εμπορικός гандлёвы, камерцыйны; купецкі; **έχω μεγάλη εμπορική επιτυχία** мець вялікі камерцыйны поспех
εμπόριο *το* гандаль, камерцыя; **ε. ανθρώπων** гандаль людзьмі; **ε. ναρκωτικών** наркагандаль;
λιανικό/ χοντρικό ε. рознічны/ оптавы гандаль; **εξωτερικό ε.** зьнешні гандаль
έμπορος *ο* гандляр, камерсант, купец
εμποτισμένος прамочаны, насычаны; прасякнуты; **ε. με μίσος** ахоплены нянавісьцю
έμπρακτος даказаны на справе
εμπρησμός *ο* падпал
εμπρηστής *ο* падпальшчык
εμπρηστικός які гарыць, загараецца; падпальны; *пер.* падбухторшчыцкі, падрыўны;
εμπρηστικό υλικό падрыўны матэрыял
εμπρός сыпераду, паперадзе; перад; раней, даўней; **ε.!** наперад!; **ε. του** перад ім; **ε. από το αμυντικό τοίχος** перад абарончай сыяной
εμφανής, -ής, -ές ясны, відавочны; прыкметны, відны
εμφανίζομαι зьяўляцца, паказвацца; праяўляцца; узынікаць; выступаць (*на сцэне*); **ε. δευτέρος στην ιεραρχία** быць другім/ займаць другое месца ў іерархіі
εμφανίζω праяўляць; прадстаўляць, паказваць;
εμφάνιση (-εις) η праява, зьяўленне; узынікненне; выступ (*на сцэне*)
έμφαση (-εις) η выразнасьць, экспрэсіўнасьць; моц; **δίνω έ. σε** рабіць націск на, падкрэсьліваць
εμφίλοχωρό (ε) пракрадацца, пралазіць; пракідацца; узынікаць, зьяўляцца
εμφύλιος, -α, -ο дамовы, унутраны; **ε. πόλεμος** дамовая вайна
εμφύτευση (-εις) η пасадка (*раслін*); *пер.* прышчэпка, укараненне, навязванне
έμφυτος прыроджаны
εμψυχόμενος, έμψυχος адушаўлены
εν у (*пра час і прастору*); пакуль; пры, у; **εν μέρει** часткова; **εν ολίγοις** карацей кажучы; **εν πάση περίπτώσει** на ўсякі выпадак; **εν συγκρίσει** у параўнанні
ένα адно
εναέριος паветраны; **ε. χώρος** паветраная прастора
εναλλακτικός зьменны, чаргавальны; альтэрнатыўны; **εναλλακτική πρόταση** альтэрнатыўная прапанова; **εναλλακτική πηγή ενεργίας** а.ая крыніца энергіі
εναλλάξ па чарзе, пазьменна
έναντι супраць, насупраць
έναντια → **έναντίον**
έναντίον супраць, насуперак
εναποθέτω адкладаць; зьмяшчаць, запасіць; наносіць, адкладаць
εναπομένω заставацца (*існаваць*)
εναποτεθ- → **εναποθέτω**
έναρθρος сустаўны, членісты, каленчасты; **ε. λόγος** членападзельная, асэнсаваная мова
εναρκτηκός пачатковы

εναρκτήριος, -α, -ο уступны, уводны; **εναρκτήριο κοντσέρτο του φεστιβάλ** канцэрт адкрыцця фестывалю

εναρμονίζω гарманізаваць, узгодніць

εναρμόνιση (-εις) η гарманізацыя; *пер.* суладдзе

έναρξη (-εις) η пачатак, адкрыццё

ένας (μια, ένα) адзін (адна, адно); **ο ε. ύστερα από τον άλλο** адзін усьлед за адным

ενασχόληση (-εις) η занятак, праца

ενατένιση (-εις) η пільнае разгляданне, назіранне

ένατος дзевяты; **ένατο παιδί** дзевятае дзіця

έναυσμα το загнет; *пер.* узбуджальнік

ενδεδειγμένος рэкамендаваны; прыдатны; **δεν είναι ενδεδειγμένο να πας** табе не сьлед ісці

ενδεικτικός паказальны, які служыць прыкметаю; індыкатарны

ένδειξη (-εις) η знак, прыкмета; паказьнік; прэзумцыя; **σε ε. διαμαρτυρίας** на знак пратэсту;

βρίσκω ενδείξεις ότι знайсці прыкметы, што

ένδεκα адзінаццаць

ενδέκατος адзінаццаты

ενδελεχής, -ής, -ές няспынны, бясконцы, працяглы; *пер.* старанны, настойлівы

ενδεχομενικότητα η магчымасьць, верагоднасьць

ενδεχόμενο το магчымасьць, верагоднасьць; **για κάθε ε.** на ўсякі выпадак

ενδεχόμενος магчымы, верагодны

ενδεχομένως магчыма, верагодна

ενδημικός эндэмічны

ενδιάθεση → **διάθεση**; у гуморы, у добрым настроі; **είμαι ε.** быць у гуморы

ενδιάμεσος прамежкавы; **στο ενδιάμεσο διάστημα** у гэты прамежак часу

ενδιαφερόμενος зацікаўлены

ενδιαφέρον (-οντος) το цікавасьць; інтарэс **ενδιαφέρουμαι** цікавіцца

ενδιαφέρω цікавіць

ενδιαφέρων, -ουσα, -ον цікавы

ενδογενής, -ής, -ές эндагенны

ένδοξος слаўны; славуты, сьлыны

ενδότερα τα глыбіня, глыб; нутро

ενδοχώρα η нутраныя раёны, нутраная тэрыторыя (*краіны*)

ένδυμα το вопратка

ενδυναμώνω умацняць; надаваць мужнасьць

ενδυνάμωση (-εις) η умацненне, умацаванне; падтрымка

ενε- → **εν-, εγγ-, εγκ-, εγχ-, ελλ-, εμβ-, εμμ-, εμπ-, εμφ-, ερρ-**

ένεδρα η сачэнне; пастка, засада; хітрасць; **στήνω έ.** рабіць засаду

ενεδρεύω быць у засадзе; рабіць засаду, пільнаваць, цікаваць

ενενηκοστός дзевяносты

ενενήντα дзевяноста

ενεργά актыўна, энергічна, дзейсна

ένέργεια η энергія, сіла; актыўнасьць, дзейнасьць; **εν ε.** дзейны (*пра вулкан*); **είμαι εν ε.** вывяргацца (*пра вулкан*)

ενεργειακός энергетычны; **ενεργειακή διαφοροποίηση/ κρίση** энергетычная дыверсіфікацыя/ энергетычны крызіс

ενεργητικός актыўны, энергічны; **ενεργητική φωνή** незалежны стан

ενεργικότητα η энергічнасьць

ενεργός актыўны, дзейсны, энергічны; дзейны

ενεργώ (ε) дзейнічаць, ажыццяўляць

ένεση η укол, ін'екцыя

ενεστώτας (ός) ο *грамат.* цяперашні час

ενετικός венецыянскі

ενηλικιούμαι (ο) рабіцца дарослым, дасягаць паўналецця

ενηλικίωση (-εις) η дасягненне паўналецця

ενηλικός паўналетні

ενημερώνω інфармаваць

ενημέρωση (-εις) η паінфармаванне

ενθαρρυντικός натхняльны, аптымістычны
ενθαρρύνω заахвочваць, падбадзёрваць, натхняць
ενθετός убудаваны, устаўлены
ενθουσιάζομαι натхняцца; захапляцца, прыходзіць у захапленне
ενθουσιάζω натхняць, захапляць; выклікаць энтузіязм
ενθουσιασμένος натхнёны, заўзяты
ενθουσιασμός *ο* уздым, энтузіязм
ενθουσιώδης, -ης, -ες натхнёны; энтузіястычны
ενθύμημα *το* думка; успамін; сувенір, падарунак на памяць
ενθυμίζω успамінаць
ενθύμιο *το* успамін, памяць
ενθυμούμαι памятаць, не забываць; успамінаць
ενιαίος, -α, -ο адзіны, аб'яднаны
ενικός *Ιπрым* адзіны; *2ο* адзіночны лік; **ε. αριθμός** адзіночны лік
ενίστε часам, парою
ενισχύω умацняць, умацоўваць; падтрымліваць, садзейнічаць; пацвярджаць (*меркаванне*)
εννέα, εννιά дзевяць
εννιακόσιοι, -αι, -α дзевяцьсот
εννιακοσιοστός дзевяцісоты
έννοια η сэнс; значэнне; клопат; думка; **ε. σας** супакойцеся, не турбуйцеся
ενοοῦμαι быць зразумелым
ενοουμένος зразумелы
ενοώ (ε) разумець, разбірацца; думаць, зьбірацца; значыць, абазначаць
ενοικιάζω наймаць, браць у арэнду; аддаваць у арэнду
ενοικιαστής ο наймальнік, арандатар; кватарант
ενοίκιο *το* арэндная плата, квартплата
ένοικος ο жыхар, кватарант
ένοπλος збройны, узброены; **ένοπλες**
δυνάμεις збройныя сілы
ενοποίηση (-εις) η аб'яднанне; уніфікацыя
ενοποιώ (ε) яднаць, аб'яднаць; уніфікаваць
ενορία η парафія
ενορχηστρώνω аркестраваць; *пер.* ладзіць, праводзіць (*якую-н. кампанію*)
няць
ένόσω пакуль, да таго часу; між тым, тым часам; хоць
ένότητα η адзінства
ενοχή η віна, вінаватасць
ένόχληση (-εις) η раздражненне; турбота; нязручнасць
ενοχλητικός *Ιπрым* пакутлівы; які непакоіць, неспакойны; навязьлівы, надакучлівы; **μια**
ενοχλητική παύση няёмкая паўза; *2ο* назола
ενοχλώ (ε) даймаць, назаліць, абрыдаць; раздражняць; перашкаджаць, турбаваць, непакоіць
ενοχοποιώ (ε) вінаваціць, інкрымінаваць
ένοχος *Ιπрым* вінаваты; *2ο* вінаваты; **κρίνω έ.** прызнаць вінаватым
ενσαρκώνω увасабляць
ενσάρκωση (-εις) η увасабленне
ένσημο *το* гербавая марка; пячатка, штэмпель
ένσταση (-εις) η пярэчанне, пратэст
ενστερνίζομαι прасякацца, палка ўспрымаць
ένστινκτο *το* інстынкт; **εγκληματικά ένστινκτα** злачынныя памкненні
εσωματωμένος убудаваны, устаўлены, інтэграваны; увасоблены, ажыццёўлены
εσωματώνομαι σε увасабляцца ў
εσωματώνω увасабляць
ενταθ- → **εντείνω**
ένταλμα *το* загад, прадпісанне; ордэр; **έ. σύλληψης** ордэр на арышт
ένταση (-εις) η інтэнсіўнасць; напруга; **ε. χρωμάτων** насычанасць колераў
έντάσσομαι размяшчацца, знаходзіцца паміж; далучацца, уступаць
έντάσσω устаўляць, размяшчаць

εντατικά напружана
εντατικός напружаны, інтэнсіўны; **βρίσκομαι με εντακτική μονάδα** знаходзіцца ў палаце інтэнсіўнай тэрапіі
ενταχ- → **εντάσσω**
εντεινομένος напружаны, напята; нацягнуты
εντεινω нацягваць (*вяроўку, цецеў*); напружваць, узмацняць; **ε. τις προσπάθειες** прыкладаць намаганні; **ε. τις ανησυχίες** узмацняць непакой; **ε. τον έλεγχο** узмацніць кантроль
έντεκα адзінаццаць
εντελής, -ής, -ές поўны, цэлы
εντελώς цалкам, зусім; дасканала
έντερο το кішка; кішэчнік; **τα έντερα** вантробы
εντεχνά умела, па-майстэрску
έντεχνος умелы, спрытны; артыстычны
έντιμος чэсны, высакародны; шанаваны, паважаны; ганаровы; **έντιμη πράξη** высакародны ўчынак
έντιμότητα η чэснасьць, высакароднасьць
εντόλη η даручэнне, наказ; загад; мандат; заповедзь; **εντολές Θεού** /традыцыйна/ божыя заповеды; **δίνω την ε.** даць загад
εντολοδόχος ο, η упаўнаважаны; давераная асоба; **ε. του θεού** прадстаўнік бога
έντομο το насякомае, кузурка
έντονος напружаны, інтэнсіўны; рашучы, энергічны
εντοπίζω знайсці, устанавіць знаходжанне
εντοπισμός ο пошук, знаходжанне
έντος (πρα μεσα) у, унутры, унутр; (*πρα час*) на працягу, цягам; **αναμένεται ε. των ημερών** чакаецца праз некалькі дзён/ гэтымі днямі
εντούτοις між тым, аднак
εντριβή η націранне, уціранне
εντρυφώ (α) цешыцца, мець задавальненне
έντυπο το бланк; друкаванае выданне; асобнік; **το κίτρινο έντυπο** жоўты друк
έντυπος надрукаваны, друкаваны; **εντυπό υλικό** друкаваны матэрыял
εντύπωση (-εις) η уражанне, пачуццё
εντυπωσιάζω уражваць
εντυπωσιακά выразна
εντυπωσιακός выразны
ενυδρίς (-ιδος) η выдра
ενώ тады як, тым часам; хоць
ενωμένος злучаны, з'яднаны
ένωνομαι яднацца, злучацца, далучацца
ένωνω яднаць; злучаць, зьвязваць
ένώπιον у прысутнасці, перад *кім-н.*; **ε. όλων** перад усім
ενοποίηση (-εις) η уніфікацыя, аб'яднанне
ενορίς рана
ενορίτερα раней
ένωση (-εις) η злучэнне, яднанне; адзінства; хаўрус; *γιστ.* энозіс; аншлюс; **τελωνειακή έ.** мытны хаўрус; **χημική έ.** хімічнае злучэнне
ενωσιακός саюзны; **ενωσικό κράτος** саюзная дзяржава
εξ → **εκ** (*перад галоснымі: εκδιώκω* → *εξεδίωξε* *выганяць- ён выгнаў*); **εξ ου και** адкуль і (*πρα наступства*)
εξαγγελία η афіцыйнае паведамленне, абвестка (*у друку, па радыё*)
εξαγορά η выплата кошту купленай рэчы; выкуп; адкуплянне
εξαγομαι экспартавацца
εξαγριωμένος разьюшаны, шалёны
εξαγω выймаць; выцягваць; вывозіць, экспартаваць
εξαγωγή η экспарт, вываз
εξαγωγήμος вывазны, экспартны; **τα εξαγωγήμα προϊόντα** экспартныя тавары
εξάδα η шасцёрка, лік шэсць
εξαδέλφη η дваюродная сястра

εξάδελφος *ο* двоюродны брат
εξαεριστήρας *ο* вентилятар
εξαετής, -ής, -ές шасьцігадовы
εξαθλίωση (-εις) *η* зьбядненне; галеча, жабрацтва
εξαίρεση (-εις) *η* вынятак, выключэнне; **κατ'ε.** у выглядзе выключэння, як вынятак; **χωρίς**
ε. без выключэння
εξαιρετικά выключна, вельмі
εξαιρετικός, εξαίρετος незвычайны, выключны, выдатны
εξαιρούμαι быць выключэннем
εξαιρώ (ε) выймаць, выдаляць, выразаць; не браць пад увагу, выключаць; вызваляць (*αδ*
αбавязку і пад.)
εξαισίος, -α, -ο незвычайны, выдатны
εξαιτίας з-за, з прычыны
εξακολουθώ (ε) працягваць; доўжыцца, не пераставаць
εξακόσια шэсьцьсот
εξακοσιοστός шасьцісоты
εξακριβώ (ε) удакладняць, правяраць, высвятляць
εξαλείφω выводзіць (*плям*); выкрасьліць, выцерці; зьнішчыць
εξάλειψη (-εις) *η* вывядзенне (*плям*); сціранне, выкрасьленне; ухіленне, ліквідацыя,
знішчэнне
εξάλλου зрэшты
εξάμηνο *το* паўгода, семестр
εξαμνηαίος, -αία, -ον паўгадавы, шасьцімесячны
εξαναγκάζω змушаць
εξανεμίζω развезаць, пусьціць на вецер; нішчыць, бурыць; прамантачыць
εξάντληση *η* вычарпанне; стомленасць
εξαντλούμαι канчацца, вычэрпвацца
εξαντλώ (ε) вычарпаць; стамляць; зрасходаваць
εξαπατώ (α) падманваць, ашукаць
(ε)ξαπλώνω расцілаць; распасыціраць; пашыраць, распаўсюджваць (*хваробу*); пашырацца; **ε.**
σαν φωτιά пашырацца як пажар
εξάπλωση (-εις) *η* расціланне; распаўсюджанне (*хваробы*); пашырэнне (*уплыву*), экспансія
εξαπολύω запусаць (*ракеты*); выпускаць, адвезаць; цкаваць
εξάπτομαι раздражняцца, гарачыцца
εξάπτω раздражняць, распальваць
έξαρση (-εις) *η* уздым, узвышэнне; пад'ём
εξάρτημα *το* прыдатак; дэталі (*тэхнічная*)
εξαρτώ (α) рабіць залежным
εξαρτώμαι залежаць, быць у залежнасці ад; **εξαρτάται** калі як, гледзячы як; гэта залежыць
ад
εξασθενημένος зьнясілены, аслаблены; *пер.* пазбаўлены вагі, уплыву
εξασθενίζω аслабляць, зьнясільваць
εξάσκηση (-εις) *η* практыкаванне, трэніроўка
εξασφαλίζω гарантаваць, забяспечваць
εξασφάλιση (-εις) *η* гарантыя, забеспячэнне
εξάτροχος па-здарожны, бездарожны;
εξάτροχο όχημα бездарожная машына, усюдыход
εξαφάνηση (-εις) *η* знішчэнне, разбурэнне
εξαφανίζομαι хавацца, знікаць
выкараненне; знікненне
εξαφανίζω знішчаць
έξαφνα нечакана, раптоўна, неспадзявана
εξάχνωση (-εις) *η* узгонка, сублімацыя
εξάωρος шасьцігадзінны
εξε- гэты дзеяслоўны элемент узнікае з прыстаўкі **εκ-** і прырашчэння **ε-** ў мінулых часах,
глядзі ніжэй няправільныя формы
εξεγείρω падымаць, будзіць, абуджаць; падбухторваць; выклікаць абурэнне, гневаць

εξεγεργμένος узбунтаваны, паўстанці
εξεγερση (-εις) *η* паўстанне, мяцеж, бунт; **ε. του Βιαλίζ** вяліжскае паўстанне (*супраць камуністаў*)
εξέδωσ- → εκδίδω
εξεζητημένος вытанчаны; мудрагелісты; манерны
εξελαβ- → εκλαμβάνω
εξελέγην → εκλέγω
εξελεκτικός эвалюцыйны
εξελιγμένος разьвіты
εξέλιξη (-εις) *η* разьвіццё, эвалюцыя, хада;
εξέλιξεις падзеі
εξελισσομαι разьвівацца, разгортвацца, ісьці; **ε. γοργά** імкліва разьвівацца (*пра падзеі і пад.*); **ε. προς το χειρότερο** горшаць, ісьці да горшага; **ε. ιεραρχικά** узьнімацца па іерархічнай лесьвіцы, расьці ў кар'еры
εξελισσόμενος распрацаваны, выпрацаваны
εξελίσσω разьвіваць; разгортваць
εξεγερση (-εις) *η* паўстанне, рокаш, бунт
εξερευνητικός дасьледчы; выведны; **εξερευνητική αποστολή** дасьледчая/ навуковая экспедыцыя
εξερευνώ, αω дасьледваць; разьведваць (*нетры*)
εξερρ- → εκρήγνυμαι
εξέρχομαι выходзіць, выязджаць; адпраўляцца; выходзіць (*у адстаўку і пад.*)
εξερχόμενος які выходзіць; выходны (*дакумент, нумар*)
εξετάζω расьследаваць; дапытваць (*сведку*); узважваць, абдумваць, разглядаць (*проблему*); вывучаць, дасьледваць
εξέταση (-εις) *η* праверка; абсьледаванне; экзамен; допыт; **η Ιερά Εξέταση** Сьвятая Ўстанова, Інквізіцыя
εξευμενίζω уміласьлівіць, задобрыць; супакойваць; зьмякчаць
εξευτελισμός ο прыніжэньне, утаптанне ў бруд, зьнявага годнасьці
εξέχων, -ουσα, -ον выдатны, вядомы, слынны, знаны; **εξέχουσες προσωπικότητες** слынныя постаці
εξήγηση (-εις) *η* тлумачэньне
εξηγώ (ε) тлумачыць; разгадваць (*сон*)
εξηκοστός шасьцідзiesiąты
εξημερωμένος прыручаны
εξημερώνω прыручаць
εξήντα шэсьцьдзiesiąт
έξης; ο, η, το έ. наступны/ наступная/ наступнае; **ως έ.** гэтак, наступным чынам; **στο έ.** у наступным, у будучым
έξι шэсьць
εξιλεώνω загладжваць віну
εξιλέωση (-εις) *η* уміласьціўленьне, супакаенне; загладжанне (*віны*)
εξιслаμισμός ο ісламізацыя
εξισορρόπηση (-εις) *η* збалансаванне, ураўнаважанне; выраўнанне (*пляцяжоў і пад.*)
εξίσου пароўну
εξιστορώ (ε) расказваць, апісваць, апавядаць
εξίσωση (-εις) *η* раўнанне; **ε. πρώτου/ δευτέρου/ τρίτου βαθμού** раўнанне першай/ другой/ трэцяй ступені
εξιτήριο το выпіска (*з шпіталю*); дакумент пра выпіску; **ε. από το νοσοκομείο** выпіска з бальніцы
εξιχνιάζω высачыць, патрапіць на сьлед; раскрыць, знайсці
εξιχνίαση (-εις) *η* высочванне; знаходжанне, раскрыццё
εξοβελίστεος які трэба выкінуць
εξοδεύω → ξοδεύω
έξοδο το выдатак; **έξοδα** выдаткі; **τα έξοδα παραγωγής** выдаткі вытворчасці
έξοδος η выхад; выйсьце; **έ. κινδύνου** запасны выхад
εξοικειώνομαι прывыкаць, прызвычайвацца

εξοικειώνω (ε) привуцаць
εξοικείωση (-εις) η привучэнне; привыканне, збліжэнне
εξοικονόμηση (-εις) η ашчаджэнне, зберажэнне, эканомія; рацыяналізацыя
εξολοθρεύω знішчаць, выкараняць
εξομαλύνω уладзіць, урэгуляваць, нармалізаваць; **ε. τις σχέσεις** нармалізаваць адносіны
εξομολόγηση (-εις) η прызнанне; споведзь
εξομολογώ (ε) прызнавацца; спавядацца
εξοντώνω вынішчаць, знішчаць, забіваць
εξόντωση (-εις) η вынішчэнне, знішчэнне, забойства
εξοπλίζω аснашчаць, абсталяваць; узбройваць
εξορία η, εξορισμός ο высылка, выгнанне
εξορίζω высылаць у выгнанне, ссылаць,
εξόριστος высланы, выгнаны; **ζω ε.** жыць у выгнанні
εξόρυξη (-εις) η здабыча (*руды, вугалю*)
εξορύσσομαι здабывацца
εξορύσσω здабываць (*карысныя выкапні*); выкопваць, адкопваць
εξοστρακίζω выганяць; падвяргаць астракізму
εξουδετερόνω *прам., пер.* нейтралізаваць; абясшкодзіць, звесці на нішто
εξουδετέρωση (-εις) η нейтралізацыя; абясшкоджанне
εξουθενώνω знясіліць; прыніжаць, пагарджаць
εξουθένωση (-εις) η знясіленне; пагарда, прыніжэнне
εξουσία η улада; **η τετάρτη ε.** чацьвёртая ўлада
εξουσιάζω мець уладу; кіраваць; панаваць; камандаваць
εξουσιαστικός загадны, уладарны; уладны;
εξουσιοδότηση (-εις) η паўнамоцтва; даверанасць
εξουσιοδοτώ (ε) упаўнаважваць, даваць права, давяраць
εξοχή η вёска, сельская мясцовасць; **κατ'εξοχήν** пераважна, найперш; выключна, цудоўна;
στην ε. у вёсцы, у сельскай мясцовасці
εξοχικός вясковы, сельскі, загародні; **εξοχική κατοικία** загародняя рэзідэнцыя
εξτρεμισμός ο экстрэмізм; **ακροδέξιος ε.** правы экстрэмізм
εξτρεμιστής ο экстрэміст
εξτρεμιστικός экстрэмісцкі
εξυβρίζω зьневажаць, ляць
εξύβριση (-εις) η лаянка, зьневажанне
εξυγιάινομαι ачуняць, папраўляцца
εξυγιάίνω аздараўляць, паляпшаць стан; вылечваць
εξυγίανση (-εις) η аздараўленне, паляпшэнне стану; вылячэнне
εξυμνώ (ε) хваліць, апяваць
εξυπακούεται падразумываецца
εξυπηρέτηση (-εις) η абслугоўванне, сервіс
εξυπηρετικός паслужлівы
εξυπρετό (ε) абслугоўваць; аказваць паслугу, дапамагаць
έξυπνα разумна, мудра, разважна, слушна
εξυπνάδα η розум, кемлівасць; досьціп, жарт
έξυπνος кемлівы, разумны; знаходлівы; **κάνω τον έξυπνο/ την έξυπνη** рабіць з сябе разумніка/ разумніцу
εξυψώνω узьнімаць, падымаць (*угару*); расхвальваць
έξω знадворку, з вонку, па-за; надвор;
έξω από акрамя; знадворку, на двары;
απ'έξω напамяць
εξώδικος пазасудовы, без судовага вызначэння
εξωθώ (ε) выштурхнуць, выгнаць; штурхаць, падбухторваць
εξωκοινοβουλευτικός пазапарламенцкі
έξωμος دکальтаваны
εξώпорτα η вонкавыя дзверы, брама
εξωπραγματικός нерэальны, утапічны, нежыццёвы; **εξωπραγματικά σχέδια** нерэальныя планы; **εξωπραγματικά μέτρα** хімерычныя меры

έξωση (-εις) *η* вигнанне
έξώστεγον *το* веранда, галерэя, ганак
έξώστης *ο* балкон; ярус (*у театры*); **βρίσκομαι στον έξωστη** стаяць/ быць на балконе
έξωσυζυγικός пазашлюбны; **έξωσυζυγική σχέση** пазашлюбная сувязь
έξωτερικό *το* замежжа
έξωτερικός замежны; зьнешні
έξωφρενικός безразважны, недарэчны; абуральны
εορτασμός *ο* сьвяткаванне, урачыстасьць
εορταστικός = **γιορτινός** сьвяточны
εορτή *η* = **γιορτή** *η* сьвята, фэст
επάγγελμα *το* прафесія, занятак
επαγγελματίας *ο* прафесіянал; рамесьнік; **ε. στρατιώτης** салдат-прафесіянал, прафесійны салдат
επαγγελματικός прафесійны; дзелавы
επαγρυνώ (**ε**) сачыць, назіраць; быць пільным; быць ля хворага, даглядаць хворага
επαγωγή *η* (*розных сэнсах*) індукцыя
έπαθλο *το* прыз, узнагарода; прэмія
επαινώ (**ε**) хваліць, расхвальваць, ухваляць
επαίτης *ο* старац, жабрак
επακόλουθος *Ιπрым* наступны; *2ο* наступства
επακολουθώ (**ε**) вынікаць, надыходзіць, мець наступствам; працягваць
επαλήθευση (-εις) *η* пацверджанне; ажыццяўленне, спраўджанне (*мары, прадказанья*)
επαλήθεύω пацьвярджаць, спраўджваць; ажыццяўляцца, спраўджвацца
επαν(α)- *першая частка складаных слоў з значэннем:* зноў; назад; супраць; на сябе
επαναβλέπω зноў пабачыць, пабачыцца
επαναδιαπραγμάτευση (-εις) *η* паўторныя перамовы
επαναλαμβανόμενος паўтораны; паўторны, часты; **επαναλαμβανόμενα σεισμικά επεισόδια** частыя землятруссы
επαναλαμβάνω паўтараць
επαναλημμένα неаднаразова, не раз
επανάληψη (-εις) *η* паўтарэнне
επανεκδόση (-εις) *η* перавыданне, паўторнае выданне
επαναπατριsmός *ο* вяртанне на радзіму
επαναπαύομαι супакойвацца, задавальняцца, здавальняцца
επαναπαύω супакойваць
επανάσταση (-εις) *η* рэвалюцыя, паўстанне, пераварот; **βιομηχανική ε.** прамысловая рэвалюцыя
επαναστατημένος бунтоўны, які паўстаў, які ўзбунтаваўся
επαναστατώ паўставаць, бунтаваць
επανασυζητώ ізноў абмеркаваць/ пагутарыць; правесці паўторныя перамовы
επανατυπώ перавыдаць, выпусціць зноў
επαναφέρω прыносіць назад; вяртаць; зноў ставіць на разгляд; аднаўляць (*на працы і пад.*)
επανδρωμένος з чалавекам, з экіпажам; **μη επανδρωμένο σκάφος/ αεροσκάφος** бяссьпілотны касмічны карабель/ самалёт
επανδρώνω камплектаваць людзьмі/ экіпажам
επανεκδίδομαι аднавіцца, зноў выдавацца (*пра газету, часопіс*)
επανεκδίδω перавыдаць; аднавіць выданне
επανειλλημένα неаднаразова, шмат разоў
επανειλλημένος неаднаразовы, шматразовы
επανεκλέγομαι перабірацца, абірацца зноў
επανεκλέγω перабіраць
επανάνοση (-εις) *η* узыяднанне
επανεξέλεση → **επανεκλέγω**
επανεξοπλισμός *ο* пераўзбраенне
επανέρχομαι вяртацца
επανιδιωτικοποιώ (**ε**) рэпрыватызаваць
επανιδρύω заставаць, ствараць нанова, аднаўляць

επάνοδος η вяртанне; аднаўленне; **ε. στην εξουσία** вяртанне да ўлады
επανορθώνω аднаўляць; выпраўляць, папраўляць; кампенсаваць
επάνω на; уверх, угару; **από ε.** зверху; **ε. σε** на; падчас, пры; **ε. από** над; **ε. κάτω** прыблізна
επάξιος, -ος (-ια), -ον прыстойны, варты пахвалы
επαπειλούμαι насоўвацца, пагражаць **επαπειλούμενος** пагражальны, пагрозьлівы
επαπειλώ (ε) пагражаць, гразіць
επαρκής дастатковы
επαρκώ (ε) хапаць, быць дастатковым
επαρκώς дастаткова, даволі
επαρχία η правінцыя; епархія (*адм. адзінка ў Γρεψύι*)
επαρχιακός правінцыйны; **επαρχιακή πόλη** правінцыйны горад
επαρχιώτης ο правінцыял
έπαυλη (-εις) η віла, загарадны дом, дача
επαύξηση (-εις) η павелічэнне, прырост; дабаўка: **εξισωτική ε.** кампенсатыўная даплата/
 выплата
επαφή η дакрананне; кантакт, сувязь
έπαψ- → **παύω**
επεβλήθ- → **επιβάλλω**
επείγων, -ουσα, -ον пільны, тэрміновы
επειδή таму што, бо
επείπον → **επιλέγω** (*у знач. «канчаць (прамову), дадаваць (да сказанага)»*)
επεισόδιο το эпізод; здарэнне, выпадак **επισόδια βίας** выпадкі гвалту
έπειτα затым, потым, пасля; **έ. από 10 χρόνια** пасля 10 год
επέκταθ- → **επεκτείνω**
επεκτατικός экспансіянісцкі
επέκταση (-εις) η пашырэнне, павелічэнне; экспансія
επεκτείνω пашыраць, павелічаць
επέλαση (-εις) η кавалерыйская атака; налёт,/ набег; **ε. της γρίπης** успышкі грыпу
επέλεξα → **επιλέγω** (*у знач. «выбіраць»*)
επεμβαίνω умешвацца
επέμβαση (-εις) η умяшанне, інтэрвенцыя
επεμειν- → **επιμένω**
επένδυση (-εις) η інвестыцыі, укладанні; абліцоўка, абшыўка
επενδυτής ο інвестар
επενδυτικός інвестыцыйны; абшыўны, абабівачны
επενδύω інвеставаць, укладаць (*сродкі*); абкладаць, абшываць
επενέργεια η уздзеянне, уплыў
επεξεργάζομαι распрацоўваць, выпрацоўваць; апрацоўваць (*напісанае*); перапрацоўваць
 (*сыравіну*)
επεξεργασία η перапрацоўка; распрацоўка; апрацоўка, даводка (*артыкула і пад.*)
επέρχομαι надыходзіць, здарацца; нападаць, абрынацца; **επήλθε το τέλος** надыхоў канец
επερχόμενος *Іпрым* будучы, які надыходзіць; **επερχόμενη γεννεά** будучае пакаленне; 2ο
 будучыня
έπεσ- → **πέφτω**
επέτειος η гадавіна, юбілей; **γιορτάζω την επέτειο** сьвяткаваць гадавіну
επήλθ- → **επέρχομαι**
επηρεάζω уплываць; маніпуляваць; **ε. δραματικά** істотна паўплываць
επηρεασμένος από пад *чыім-н.* уплывам
επήρεια η уплыў, уздзеянне; **κάτω από την ε. του οποίου** пад уплывам/ уздзеяннем якога;
όπο την ε. ναρκωτικών пад уздзеяннем наркотыкаў
επί (επ', εφ') на; пры; *матэм.* памножыць на; **ε. τόπου** на месцы; **ε. Αλεξάνδρος** пры
 Аляксандры; **ε. μισή ώρα** болей за паўгадзіны; **γενοκτονία επί Σταλιν** генацыд пры Сталіне
επιβαίνω узынімацца, узыходзіць; садзіцца (*у цягнік*), грузіцца
επιβάλλομαι выклікаць павагу; рабіць уражанне; **επιβάλλονται** неабходна
επιβάλλω накладаць, ускладаць; змушаць; **ε. διодία 50 ευρώ** уводзіць мыта за праезд 50 еўра;
επιβάλλω κατάσταση έκτακτης ανάγκης уводзіць надзвычайнае становішча
επιβαρυνμένος абцяжараны

επιβάρυνση (-εις) η абцяжаранне
επιβαρύνω абцяжарваць, ствараць цяжкасьці
επιβάτης ο пасажыр
επιβεβαιώνω пацвярджаць; **ε. από ανεξάρτητες πηγές** пацвярджаць з незалежных крыніц
επιβεβαίωση (-εις) η пацверджанне
επιβιώνω выжыць, застацца
επιβίωση (-εις) η выжыванне; перажытак
επιβλέπω назіраць
επίβλεψη (-εις) η нагляд, назірк
επιβληθ- → **επιβάλλω**
επιβλητικός уражальны, салідны
επιβροηθώ (ε) падтрымлівае, дапамагае
επιβολή η накладанне, ускладанне; навязванне, прымус; пашана, прэстыж
επιβραδύνω запавольваць, замаруджваць
επίγειος, -α, -ο наземны; зямны; **επίγειος παραδείσος** зямны рай
επίγνωση η усъведамленне, яснае разуменне
επείγομαι спяшацца
επειρόντως тэрмінова, пільна, неадкладна
επίγραμμα το эпиграма
επιγραμματικά лаканічна і трапна
επιγραμματικός сьціслы, лаканічны і трапны
επιγραφή η надпіс; шыльда
επείγω быць неадкладным, пільным
επείγων, -ουσα, -ον тэрміновы, пільны, неадкладны
επιγραμματικά лаканічна, кратка
επιγραμματικός сьціслы і зьмястоўны, лаканічны
επιγραφολόγος ο спецыяліст па эпиграфіцы
επιδεικνύω паказваць, указваць; выяўляць; фарсіць
επιδεικτικά дэманстратыўна, наўмысна; **τα αργοούν ε.** яны гэта наўмысна ігнаруюць
επιδεικτικός паказальны, узорны; дэманстратыўны
επιδεινώνομαι горшаць, ускладняцца, абвастрацца; **ε. δραματικά** рэзка горшаць
επιδεινώνω пагаршаць, ускладняць
επιδεινώση (-εις) η пагоршанне, ускладненне
επίδειξη (-εις) η паказ, дэманстрацыя; праява
επιδείχνω паказваць, прад'яўляць; выказваць, праяўляць /цікавасьць/; дэманстраваць; **ε. αυτοσυγκράτηση** праяўляць стрыманасьць
επιδέξιος умелы, спрытны, увішны
επιδημία η эпідэмія
επιδαιτητής ο звышарбітр
επιδίδομαι прысьвячаць сябе, займацца чым-н., аддавацца чаму-н.
επιδίδω аддаваць, перадаваць; падаваць (скаржу, заяву)
επίδικος спрэчны, які аспрэчваецца
επιδιορθώνω рамантаваць, ладзіць
επιδιορθωση (-εις) η рамонт
επιδιορθωτήριο το рамонтная майстэрня
επιδιώκω дамагацца, гнацца; імкнуцца, перасьледаваць /мэту/
επιδίωξη (-εις) η памкненне, імкненне; перасьлед /мэты/
επιδокιμάζω ухваляць
επιδокιμαστικός ухвальны
επίδομα η даплата, прыбаўка; **ε. ανεργίας** дапамога па беспрацоўю
επίδοση (-εις) η уручэнне, перадача; дасягненне
επίδοτηση (-εις) η субсідыя, дапамога; **ε. ανεργίας** дапамога па беспрацоўю
επίδραση (-εις) η уплыў, узьдзеянне; **κάτω από την ε.** + γεν пад уплывам каго-, чаго-н.
επιδρομή η уварванне, напад, агрэсія
επιδρώ (α) узьдзеяннічаць, уплываць
επιζήμιος, -α, -ο нявыгадны; шкодны
επιζήσας ο ацалелы, уратаваны

επιζήτω (ε) дамагаца, імкнуща; шукаць (*спрыяння*)
επιζώ (α) выжыць, застаца жывым, ацалець; перажываць (*каго-н.*), жыць даўжэй
επιζώντης ο ацалелы, той, хто выжыў
επίθεση (-εις) η напад, агрэсія; наступ; **δολοφονική** ε. замах на забойства
επιθετικός наступальны, агрэсіўны; **επιθετικό** **ελικόπτερο** баявы верталёт
επίθετο το прыметнік; эпітэт; прозьвішча **επιθεώρηση** (-εις) η інспекцыя; нагляд; агляд; часопіс (*навуковы*)
επιθεωρητής ο інсьпектар, кантралёр; наглядчык
επίθημα το *грамат.* суфікс
επιθυμία η жаданне; прага
επιθυμώ (ε) жадаць; прагнуць
επίκαιρος своечасовы, актуальны; ключавы, важны; **παραμένω** ε. заставацца надзённым; **τα**
επίκαιρα агляд падзей тыдня
επικαιρότητα η актуальнасьць
επικαλούμαι атрымаць мянушку; зьвяртацца, заклікаць; апеляваць
επικαλούμενος празваны, ён жа
επίκειμαι насоўвацца, набліжацца, пагражаць; мець адбыцца
επικείμενος які мае адбыцца, які пагражае, немінучы; **οι επικείμενες εκλογές σε** выбары у..., якія маюць адбыцца
επικεντρόνομαι засяродзіцца
επικερδής, -ής, -ές даходны, прыбытковы
επικεφαλής ο = **ο επί κεφαλής** галава, кіраўнік (*чаго-н.*)
επικίνδυνα небяспечна
επικίνδυνος небяспечны, рызыкаўны; крытычны (*стан*)
επίκληση (-εις) η заклік, зварот
επικοινωνία η сувязь, зносіны, камунікацыя
επικοινωνώ (ε) падтрымліваць сувязь, кантачыць; гаварыць, размаўляць; быць сумежным
επικουρικός які падтрымлівае; дапаможны, запасны
επικουρώ (ε) дапамагаць, падтрымліваць, выручаць
επικρατέστερος пераважны, паноўны; звычайны, часта ўжываны; **οι επικρατέστερες εκδοχές**
меркаванні, якія часта прыводзяць
επικρατώ (ε) панаваць, пераважаць; існаваць; перамагаць; **επικρατούν** **χαοτικές συνθήκες**
пануе бязладдзе/ хаос
επικρέμαμαι вісець (*над чым-н.*); *пер.* навісаць, пагражаць
επικριτής ο ушчувальнік, папракальнік; крытык
επικυρίαρχος ο сюзерэн
επικυρομένος засьведчаны; пацьверджаны; ратыфікаваны
επικυρώνω пацвярджаць, засьведчыць; ратыфікаваць; **ε. η απόφαση** пацвярджаць рашэнне
επικύρωση (-εις) η зацьверджанне; ратыфікацыя
επιλαμβάνομαι брацца, займацца, пачынаць
επιλαχών, -ούσα, -ον які пацярпеў няўдачу, паразу
επιλεγμένος выбраны, адабаны
επιλέγω канчаць (*прамову*); дадаваць (*да сказанага*); выбіраць, рабіць выбар; **ε. μεταξύ**
выбіраць паміж/ з
επίλεκτος адборны, выбраны
επιλήσμων, -ων, -ον забыўлівы
επιλήφθ- → **επιλαμβάνομαι**
επιλογή η выбар, адбор; **ε. των λημμάτων** адбор рээстру (*слоўніка*); **χωρίς μεγάλη** ε. без
асаблівага разбору
επιλοχίας ο *вайск.* старшыня; фельдфебель
επίλυση (-εις) η вырашэнне, разьвязанне
επίμαχος спрэчны, дыскусійны
επιμέλεια η старанне, дбайнасьць
επιμελημένος бездакорны, беззаганны; апрацаваны, добра зроблены
επιμελής, -ής, -ές старанны, дбайны, рупны
επιμελητήριο το гандлёва-прамысловая палата
επιμελόμαι дбаць, апекавацца; над'зіраць, наглядаць; быць рупным, старацца

επιμελώς старанна, рупна
επιμένο настойваць, упарціцца; **ε. στο ίδιο ρεφρέν** дукаваць адно і тое ж
επιμερίζω дзяліць, разьмяркоўваць
επιμήκυνση (-εις) η падаўжэнне
επιμηκύνω падаўжаць
επίμονα упарта, настойліва
επίμονος настойлівы, упарты
επιμόρφωση η дадатковая адукацыя; **λαϊκή ε.** адукацыя для дарослых
επιμορφωτικός датычны дадатковай адукацыі; **επιμορφωτικό κέντρο** установа дадатковай адукацыі
επίπεδο το узровень; плоскасьць; **ε. ζωής** ровень жыцця
επίπεδος роўны, гладкі; пляскаты
επιπλέον да таго ж; дадаткова; акрамя таго
επιπλήττω ушчуваць, дакараць
έπιπλο το мэбля (*звычай. τα έπιπλα*)
επιπλοκή η забытанасьць, складанасьць; ускладненне
επιπλωμένος мэбляваны
επίπλωση (-εις) η мэбліроўка
επιπόλαιος павярхоўны, неглыбокі; легкаважны, лёгкадумны
επιπολαιότητα η легкаважнасьць, несур'ёзнасьць
επίπονος цяжкі, стамляльны
επίπτωση (-εις) η наступства
επίρραμμα το нашыўка; латка
επιρρέπω мець схільнасьць, быць схільным; **ε. σε πραξικοπήματα** мець схільнасьць да пераваротаў
επίρρημα το прыслоўе
επιρρηματικός прыслоўны
επιρροή η уплыў, узьдзеянне; **σφαίρα επιρροής** сфера ўплыву
επίσημα афіцыйна
επισημαίνω адзначаць
επισήμανση (-εις) η кляймо; штэмпеляванне; пазнака (*на мясцовасьці*), арыентацыя; **ε. των δράστων** кляймо; значыццаў
επισημοποιώ (ε) узаконіць, легалізаваць, надаць афіцыйны характар
επίσημος афіцыйны; аўтарытэтны
επισημότητα η афіцыйнасьць; важнасьць, аўтарытэт
επίσης таксама
επισιτισμός ο забесьпячэнне (*харчамі*)
επισκέπτης ο наведнік; госьць
επισκέπτομαι наведваць, бываць
επισκευάζω рамантаваць
επίσκεψη (-εις) η наведанне; агляд; візіт
επισκιάζω засьціць; зацяняць; азмрочваць
επισπεύδω паскараць
επίσπευση (-εις) η паскарэнне
επισταμένος уважлівы, пільны, дэталёвы
επιστασία η нагляд, назірк, назіранне; кіраванне
επιστήμη η навука
επιστήμονας ο навуковец
επιστημονικός навуковы; **επιστημονική κοινότητα/ φαντασία** навуковая супольнасьць/ фантастыка
επιστητός спазнавальны, дасяжны спазнанню
επιστολή η ліст, допіс, пісьмо
επιστολικός эпістальны (*жанр*); для пісьма, паштовы; **επιστολικό δελτάριο** паштоўка
επιστολόχαρτο το папера для лістоў
επιστράτευση (-εις) η мабілізацыя
επιστρέφω аддаваць, вяртаць; вяртацца

επιστροφή η вяртанне; **ξεπερνώ την κοκκίνη γραμμή της μη επιστροφής** перайсьці чырвоную рысу незваротнасьці
επισυνάπτω прыкладаць, далучаць; пасылаць разам з
επισύρω вабіць, прыцягваць
επισφαλής, -ής, -ές хісткі, ненадзейны, нетрывалы; рызыкаўны
επιταγή η загад, распараджэнне
επιταρτικός загадны; уладарны; пільны, тэрміновы
επιτάφιος, -α, -ο *Іпрым* надмагільны, пахавальны; *2ο* пахаванне
επιτάχυνση (-εις) η паскарэнне
επιταχύνω паскараць, прысьпешваць
επιτείνω напружыць, узмацніць; абвострыць, пагоршыць
επιτελείω *το* штаб; **ε. κρίσης** крызісны штаб; **Γενικό Ε. Στρατού** Галоўны Штаб Сухоземных сіл
επιτέλους нарэшце
επίτευγμα *το* посьпех, дасягненне
επίτευξη (-ιες) η дасягненне, ажыццяўленне
επιτευχ- → **επιτυγχάνω**
επιτήδειος, -α, -ο здольны, увішны; умелы
επιτηδειότητα η спрыт, майстэрства
επίτηδες наўмысна, адмыслова
επιτηδευμένος прытворны; выдуманы, манерны, ненатуральны; **επιτηδευμένη γλώσσα** манерная мова
επιτήρηση (-εις) η нагляд, назіранне; апека; **κάμερα ε.ς** камера назірання
επιτηρητής *ο* наглядчык; інсьпектар
επιτηρώ (ε) назіраць, сьцеражыць, наглядаць
επιτίθεμαι нападаць, наступаць; выказвацца супраць
εποτιθέμενος *Іпрым* які наступае, атакуе; *2ο* нападнік
επιτίμια η епіцім'я (*царкоўнае пакаранне*); **καταργώ την ε.** зняць епіцім'ю
επίτιμος ганаровы
επιτόκια *τα* процанты; **με υψηλά επιτόκια** пад /за высокія процанты
επίτομος скарочаны, сьціслы (*кансьпект, стыль*)
επιτόπιος, -α, -ο мясцовы, тутэйшы; лакальны
επιτόπου = *επί τόπου*; **σκοτώνω ε.** забіць на месцы, прыкончыць без суду
επιτρέπω дазваляць; **επιτρέπεται να** можна + *дзеяслоў*
επιτροπή η камітэт; камісія; калегія; **η Διεθνής Ολυμπιακή Ε.** Міжнародны Алімпійскі Камітэт; **κοινοβουλευτική ε.** парламенцкі камітэт
επίτροπος *ο* апякун; загадчык; камісар, прадстаўнік; **πολιτικός ε.** палітычны камісар
επιτύμβιος, -α, -ο надмагільны; **επιτύμβια στήλη** надмагільны помнік
επιτυγχάνω дасягаць, дамагацца; удавацца; **ε. αποτελέσματα** дамагацца вынікаў
επιτυχής, -ής, -ές паспяховы, удалы
επιτυχία η посьпех, удача
επιτυχώς паспяхова
επιφάνεια η паверхня; плошча (*матэматычная*)
επιφανειακά зьнешне, вонкава, на першы погляд; павярхоўна
επιφανειακός павярхоўны; паверхневы; зьнешні, вонкавы
επιφανής, -ής, -ές славуты, сьлышны, выдатны
επιφορτισμένος абцяжараны, на якога ўскладзены (*абавязак, улада*)
επιφορτίζω ускладаць, даручаць; абцяжарваць
επιφορτώνω загрузаць (*у кампутар*)
επιφυλακτικός асьцярожны, абачлівы
επιφυλάσσω, επιφυλάττω рыхтаваць, ладзіць; пакідаць, захоўваць
επιφώνημα *το* выкрык; *грамат.* выклічнік
επιχειρήμα *το* довад, аргумент
επιχειρηματίας *ο* прадпрымальнік
επιχείρηση (-εις) η прадпрыемства, справа; аперацыя (*вайсковая*)
επιχειρησιακός аперацыйны (*вайсковы тэрмін*)
επιχειρώ (ε) рабіць спробу, спрабаваць, намагацца, імкнуцца; брацца (*за што-н.*)

επίχρισμα *το* афарбоўка; абмазка, тынк
έπλασ- → **πλάθω**
εποικισμός *ο* высяленне
εποικοδομητικός павучальны; канструктыўны; **παίζω εποικοδομητικό ρόλο** выконваць канструктыўную ролю
έποικος, -ος, -ον *Ιπрым* які каланізуе, які перасяляецца; *2ο* каланіст, пасяленец
επόμενος наступны; пазьнейшы
επομένως значыцца, такім чынам, дык вось
επονομαζόμενος празваны, па мянушцы
επονομάζω празываць, даваць мянушку, патыкаць
εποποιία *η* эпас; эпапея
έπος *το* эпас; **ομηρικά έπη** гамераўскія эпасы
εποχή *η* эпоха; час, перыяд; пара году; **στη ε. της δικτατορίας του Λουκασένκα** пад час дыктатуры Лукашэнкі
εποχιακός сезонны
επτά сем
επτακόσια семсот
επτακοσιοστός сямісоты
έπρεπε – трэба было; → **πρέπει**
επρόκειτο: περί τίνος ε.; пра што ідзе гаворка?
επώδυνος, -ος, -ον балючы, пакутлівы; **επώδυνο πακέτο μέτρων** пакет балючых мер
επωνυμία *η* мянушка; назва арганізацыі
επώνυμο *το* прозьвішча
επωφελής (-ους), -ής, -ές карысны, выгадны, прыбытковы
επωφελούμαι скарыстаць, атрымаць выгоду
έρανος *ο* збор сродкаў; **κάνω έ.** рабіць збор сродкаў
ερασιτέχνης *ο* аматар, дылетант
ερασιτεχνία *η* аматарства, дылетанства
ερασιτεχνικός аматарскі, дылетанцкі, самадзейны
εραστής *ο* палубоўнік; *пер.* сябар
έραψ- → **ράβω**
εργάζομαι працаваць; дзейнічаць, ісьці
εργαζόμενος *ο* працаўнік, працоўны; **οι εργαζόμενοι της πόλης και της υπαίθρου** працоўныя горада і вёскі
εργαλείο *το* прылада, інструмент
εργασία *η* праца, работа
εργάσιμος *Ιπрым* працоўны; *2ο* працаўнік, працоўны
εργαστήριο *το* майстэрня, студыя; лабараторыя
εργάτης *ο* работнік, рабочы
εργατικός працоўны; працавіты; **Εργατικό Κόμμα** Партыя Працы; (Лейбарысцкая партыя- у Вялікабрытаніі)
εργάτρια *η* работніца
έργο *ο* праца, твор; п'еса, фільм; творчасць (*творы*); **ε. τέχνης** твор мастацтва; **τα έργα δημόσιας οφελείας** грамадская праца (*σποσάβ занятасьці беспрацоўных*)
εργοδοσία *η* прадастаўленне працы; найм працоўнай сілы
εργοστάσιο *το* завод, фабрыка
ερεθίζω раздражняць, злаваць; верадзіць
ερεθισμένος раздражнёны
ερείπια *τα* руіны
ερείπωμένος зруйнаваны, разбураны
έρευνα *η* дасьледаванне; расьледаванне; вобыск
ερευνητής *ο* дасьледчык
ερευνητικός дасьледчы; пошукавы, выведны; **ερευνητικό ρεπορτάζ** журналісцкае расьледаванне
ερευνώ (*α*) дасьледваць, вывучаць; рабіць вобыск; зандаваць, празнаваць (*меркаванне*)
ερήμην у адсутнасьці, завочна; **σχεδόν ε. αντιάλον** амаль не сустрэўшы праціўніка, амаль без супраціву

ερημιά *η* пустельнае месца; глуш; адзінота, самотнасьць
ερημίτης *ο* пустельнік
έρ(η)μος I *Ιηρύμ* бязьлюдны, пусты; самотны, адзінокі; гаротны, няшчасны; 2ο небарака, гаротнік
έρ(η)μος II *η* пустыня
ερημώνω нішчыць, разараць, спусташаць; губіць людзей; рабаваць
έρθω → *έρχομαι*; **θάρθω** = θα έρθω, **νάρθω** = να έρθω
έριδα *η* раздрай, спрэчка
έριξ- → *ρίχνω*
εрмаφρόδιτος, -ος, -ον супярэчлівы, няпэўны
ερμηνεία *η* тлумачэнне, трактванне, аналіз; пераклад; выкананне (*ролі*)
ερμηνευτής *ο* выканаўца (*ролі*); каментатар, тлумачальнік
ερμηνευτικός тлумачальны, каментавальны
ερμηνεύτρια *η* выканальніца (*ролі*); каментатарка, тлумачальніца
ερμηνεύω тлумачыць, трактаваць; выконваць (*ролю, песню*); перакладаць (*з мовы на мову*)
ερμητικά шчыльна, герметычна
ερμητικός шчыльны, герметычны
ερπετό *το* паўзун, зьмяя
έριξ- → *ρίχνω*
ερυθρόμορφος, -ος, -ον чырвонафігурны; **ε. ρυθμός** чырвонафігурны стыль (*вазавага жывапісу*)
ερυθρωπός, -η, -ον рудаваты
ερυθρός, -ά, -όν чырвоны; **ερύθροι χμερ** чырвоныя кхмеры (*кампучыйскія мааісты*)
έρχομαι прыходзіць; дасягаць; **έ. στον κόσμο** прыйсьці на сьвет, нарадзіцца; **έ. στο φως** пер. выплыць на сьвяло; **έ. στην εξουσία** прыйсьці да ўлады
ερχόμενος наступны; надыходзячы; **την ερχόμενη εβδομάδα** на наступным тыдні
ερχομός *ο* прыход, прыезд; надыход; **με το έρχομο της άνοιξης** з надыходам вясны
έρωτας *ο* каханне; **γάμος εξ έρωτος** шлюб, заснаваны на каханні
ερωτευμένος закаханы
ερωτεύομαι закахацца
ερωτηθείς *ο* (*мн. родн. ερωτηθέντων*) апытаны; **50% των ερωτηθέντων** 50% апытаных
ερωτηθείσα *η* апытаная
ερώτημα *το* пытанне, запыт
ερωτηματικό *το* пыталынік
ερώτηση (*-εις*) *η* пытанне, запыт; **κάνω μια ε.** ставіць/ задаваць пытанне
ερωτικός любоўны; эратычны
ερωτώ (*α*) пытаць
εσάς вас
εσείς вы; Вы
εσένα цябе
εσμός *ο* гурт, чарада, статак
έσοδο *το* даход, прыбытак; **έσοδα** прыбыткі, даходы
εσπεριδοειδή *τα* цытрусавыя
εσπευσμένα пасьпешліва, таропка, імкліва, хутка
εσπευσμένος пасьпешлівы, таропкі, шпаркі
εσπευσμένος → *εσπευσμένα*
εστάθ- → *ίσταμαι*
εστάλ- → *στέλλω*
έστεψ- → *στέφω*
εστήθ- → *ίσταμαι*
εστία *η* печ, пліта; камін; фокус (*аптычны*); дом, жыллё; **η φοιτητική ε.** студэнцкі інтэрнат
εστιατόριο *το* рэстаран; **εργατικό ε.** рабочая сталожка; **αποτελώ ε. γνώσης** быць храмам ведаў
εστιώ (*α*) частаваць абедам, даваць абед, трактаваць
έστω хай, няхай будзе; **έ. και** хоць бы, нават калі
εσύ ты
έσφαξ- → *σφάζω*

έσχατος самы аддалены; апошні, крайні; крайні, надзвычайны; **καταδικάζω στην εσχάτη των ποινών** прысуджаць да крайняй меры пакарання; **οι έσχατες ήμερες του κόσμου** апошнія дні сьвету; **η εσχάτη προδοσία** дзяржаўная здрада
εσωκομματικός унутрыпартыйны
εσώρουχα τα сподняе, сподня бялізна
εσωτερικό το нутраная частка, нутро; **τα εσωτερικά** у/нутраныя справы; **ανάμιξη των ξενών στα εσωτερικά της χώρας** умяшанне чужынцаў у унутраныя справы нашай краіны
εσωτερικός нутраны; **εσωτερική διαμάχη** нутраная барацьба
εσωτερικότητα η нутраны сьвет
εσωτεριστής ο эзатэрыст (акультыст)
εταιρεία η кампанія; таварыства, грамада; **ανώνυμη εταιρεία** акцыянернае таварыства
ετερογενής, -ης, -ες разнамасны, неаднародны
εταίρος ο кампаньён, партнёр, сябра таварыства, згуртавання
ετεροθαλής, -ής, -ές адзінакроўны; **ε. αδελφός** адзінакроўны брат
ετερόκλητος зьмешаны; рознаскланяльны
έτερος, έρα, ον другі, іншы; **ο έ.** адзін з двух; **το έτερον ήμισυ** (пра жонку, мужа) палова, палавіна
ετήσιος, α, ο штогадовы; гадавы; **συγκάλω το μεγάλο ετήσιο συνέδριο** склікаць вялікую гадавую канфэрэнцыю
ετησίως штогод; за год
ετοιμάζομαι рыхтавацца
ετοιμάζω рыхтаваць
ετοιμοθάνατος гатовы памерці; пры сьмерці, які канае; **είμαι ε.** паміраць, быць пры сьмерці
έτοιμος гатовы
έτος το год
έτούτος гэты
έτριψ- → τρίβω
έτσι так, гэтакім чынам
ετυμηγορία η рашэнне прысяжных; рашэнне суда; свабоднае волявыяўленне на выбарах
ετυμολογία η, ετυμολογικό το этымалогія
ετυμολογικός этымалагічны
ετυμολογώ (ε) вызначаць этымалогію
ευαγγελικός евангельскі
ευαγγελισμός ο дабравесьце
ευαισθησία η чуйнасьць, уражлівасьць, успрымальнасьць; **α. για το περιβάλλον** трапяткое стаўленне да прыроды
ευαισθητοποίηση (-εις) η падвышаная успрымальнасьць, адчувальнасьць
ευαισθητοποιώ (ε) рабіць адчувальным, успрымальным; узрушыць
εύαλωτος які можна лёгка захапіць, неабаронены (пра горад і пад.), слабы; які лёгка паддаецца ўплыву, саступлівы, падатлівы; прагны да
ευγένεια η ветлівасьць; высакароднасьць
ευγενής, -ής, -ές высакародны, дабрародны; ветлівы
ευγενικά ветліва
ευγενικός ветлівы; чысты (δαход і пад.)
εύγλωττα красамоўна
εύγλωττος красамоўны, пераканаўчы
ευγνωμονώ (ε) быць удзячным (για за)
ευγνωμοσύνη η удзячнасьць
ευελξία η гнуткасьць
ευελπιστώ (ε) цьвёрда спадзявацца, верыць
ευεξία η добрае здароўе
ευεργέτης η дабрадзея; фундатар
εύζωνος ο эўзон (грэцкі гвардзеец у нацыянальным строі)
ευημερία η шчасьце; заможнасьць
ευημερώ (ε) квітнець, жыць заможна, у дастатку
ευημερών (-ούντος), -ούσα, -ούν квітнеючы, заможны; **ευημέρουσα Ευρώπη** заможная Еўропа

ευθεία *η* проста/ пряма лінія; **η τελική ε.** фінішная прямая; **κατ'ευθείαν, απ'ευθείας** прама, напасткі; наўпрост, непасрэдна; **παίρνω διαταγές απ'ευθείας από** атрымліваць загады наўпрост ад; *Ζηрысл* прама
ευθέως наўпрост, прама
εύθραυστος крогкі, кволы, ломкі; слабы, хваравіты
ευθύγραμμος проталінейны; выраўнаны, роўны
ευθυμία η весялосьць, добры настрой
εύθυμος вясёлы, радасны
ευθύνη η адказнасць; **δεν φέρω καμιά ε. για** не несці аніякай адказнасці за
ευθύνομαι несці адказнасць, адказваць (*за што-н.*)
ευθύνω выпрамляць, выпростаць; ускладаць адказнасць
ευθύς, -εία, -ύ прамы, роўны; часны; адразу, тут жа; **ε. αμέσως** як бачыш, тут жа; **ε. λόγος** проста мова
ευκαιρία η нагода, шанец, выпадак; вольны час; **δράττομαι της ευκαιρίας για** скарыстаць нагоду для
ευκαιριακός выпадковы; апартуністычны; **ευκαιριακή εργασία** выпадковая праца
ευκαταφρόνητος нікчэмны, нязначы, нікчэмна малы
ευκινησία η шпаркасьць, спрыт; рухавасьць
εύκολος лёгкі, проты
ευκρενέστατα надзвычай ясна, выразна
ευκρινής, -ής, -ές ясны, выразны
ευλογημένος бласлаўлены
ευλογία η бласлаўненне; ухваленне; **θείκη Ε.** Божая ласка
εύλογος правільны, справядлівы, разумны
ευλογώ (ε) бласлаўляць
ευμάρεια η багацце, дабрабыт, заможнасць
ευνόητος ясны, зразумелы; уцямыны; відавочны
ευνοία η прыязнасць, прыхільнасць, ласка
ευνοϊκός спрыяльны; дабразычлівы, добры (*да каго-н.*)
ευνουχίζω лягчаць, кастрыраваць
ευνουχιόμενος злягчаны, пакладзены, кастрыраваны
ευνουχισμός ο лягчанне, кастрацыя
ευνοώ (ε) спрыяць, садзейнічаць
ευπαρουσίαστος сімпатычны
ευπορία η дабрабыт
ευπόρος заможны, багаты
ευπρέπής, -ής, -ές прыстойны, годны
ευπρόσδεκτος, -ος, -ον жаданы, вітаны; **είσαι ε.** шчыра вітаю/ вітаем (*цябе*), калі ласка!, **ευρασιακός** еўраазійскі; **Ευρασιακή Ένωση** Еўразіяцкі Хаўрус (*нешта кшталту новага Саветаў Саюза*)
ευρασιατικός еўраазіяцкі; **ευρασιατική στέπα** еўраазіяцкі стэп
ευρετήριο το пералік, сьпіс, каталог, індэкс; даведнік
ευρέως шырока
εύρημα το знаходка; **τα αρχαιολογικά ευρήματα** археалагічныя знаходкі
εύρισκω знаходзіць, сустракаць; патрапляць; натыкацца (*на каго-н.*); здарацца
ευρό ο еўра
ευρυμάθεια η начытанасьць, вучонасьць, эрудыцыя
ευρύνω пашыраць
ευρύς, -εία, -ύ шырокі; усебаковы; прасторны; **ευρύ κοινό** шырокая грамадскасьць/ публіка
Ευρωζώνη η еўразона (*краіны, дзе еўра зьяўляецца грашовай адзінкай*)
ευρωπαϊκός еўрапейскі; **Ευρωπαϊκή Ένωση** Еўрапейскі Хаўрус
ευρωσκεπτικός еўраскептычны; **ευρωσκεπτικό κόμμα** еўраскептычная партыя
ευρωστία η сіла, моц, здароўе
ευσταθής, -ής, -ές устойлівы, няхіткі; *пер.* цвёрды, непахісны
ευσταθώ (ε) быць устойлівым (*не хістацца*); *пер.* быць цвёрдым, непахісным; **η θεωρία αυτή δεν ευσταθεί** гэтая тэорыя няслушная
ευστολής, -ής, -ές зухаваты, стройны, зграбны

ευστοχία η трапнасьць, дакладнасьць; **με ε.** трапна
εύστοχος дакладны, трапны
εύστροφος спрытны, увішны, рухавы
ευσυνείδητος дабрасумленны; съведамы
εύσωμος зграбны, мажны; дужы
ευτυχής, -ής, -ές шчасьлівы; пасьпяховы, удалы
ευτυχησμένος шчасьлівы, задаволены
ευτυχία η шчасьце
ευτυχίζω віншаваць з шчасьлівай падзеяй; лічыць сябе шчасьлівым
ευτηχισμένος шчасьлівы; багаты (*край, пара году*)
ευτυχώς нашчасьце
ευφάνταστος мудрагелісты; з багатым уяўленнем
ευφημισμός ο хвала, хваласьпеў; эўфемізм; **κατ'ευφημισμόν** далікатна кажучы
εύφορος урадлівы; пладавіты
ευφροσύνη η радасьць
ευφυής, -ής, -ές разумны, таленавіты; кемлівы, знаходлівы
ευφυΐα η талент, адоранасьць; кемлівасьць, розум, знаходлівасьць
ευφύως разумна, таленавіта; дасьціпна
ευχαριστημένος рады, задаволены
ευχαρίστηση (-εις) η задавальненне; задаволенасьць, радасьць
ευχαριστηίμαι мець задавальненне, цешыцца; задавальняцца
ευχάριστος прыемны
ευχαριστούμαι (από чаму-, чым-н.) цешыцца, радавацца; быць задаволеным
ευχαριστώ (α, ε) падабацца; дзякаваць; прыносіць задавальненне, радаваць
 быць прыемным
ευχαρίστος з задавальненнем
ευχερής, -ής, -ές лёгкі, нецяжкі
ευχή η жаданне; бласлаўленне; малітва
εύχομαι жадаць; бласлаўляць
ευωδία η водар, пах
ευωδιάζω прыемна пахці
εφαντομένη η тангенс
εφάπαξ за адзін раз, адразу, зараз
εφαρμογή η прымяненне, выкарыстанне; зборка, мантаж
εφαρμόζω прытасоўваць, падганяць прымяняць; збіраць; **ο νόμος εφαρμόζεται σε όλους**
 закон тычыцца ўсіх
εφαρμοσμένος прытасаваны, падладжаны; дастасоўны; **εφαρμοσμένα μαθηματικά**
 дастасоўная матэматыка
εφαρμοστής ο зборшчык, манцёр
εφεδρία η запас
εφεξής надалей, адгэтуль, у наступным; (*несклан.*) **матэм.** сумежны
έφερε → **φέρνω**
έφεση (-εις) η апеяляцыя, абскарджанне; імкненне, жаданне
εφετινός сёлетні
εφέτος → **φέτος**; сёлета
εφεύρεση (-εις) η адкрыццё, вынаходніцтва
εφευρέτης ο вынаходнік
εφευρίσκω вынаходзіць; выдумляць, прыдумляць
εφηβικός юначы; падлеткавы
έφηβος ο юнак, падлетак; **η ε.** дзяўчына
εφημερίδα η газета; **βραδινή ε.** вячэрняя газета; **λαϊκή ε.** бульварная газета; **τοπική ε.** мясцовая
 газета
εφημεριδούλα η газетка; **μικρή ε.** маленькая газетка
εφήμερος аднадзённы; эфемерны, непрацяглы, недаўгавечны
εφηρμοσμένος, -η, -ον дастасоўны
εφηυρ- → **εφευρίσκω**
εφιάλτης ο кашмар

εφιαλτικός кашмарны, пакутлівы
εφικτός, -ή, -όν дасяжны; магчымы, ажыццяўляльны
έφιππος конны, верхам на кані
εφοδιάζω аснашчаць; забяспечваць
έφοδος η штурм, прыступ, атака; аблава; **κάνω έφοδο** штурмаваць, атакаваць; **καταλαμβάνω με έφοδο** узяць прыступам/ штурмам
εφόσον, εφ'όσον пры ўмове, што; паколькі
εφτά сем
έφτασαν → **φτάνω**
έφυγ- → **φεύγω**
έχθρα η варожасьць, нянавісьць
εχθρικός варожы
εχθρικός варожы; непрыязны
εχθροπραξία η варожае дзеянне; варожы акт; збройнае сутыкненне; **εχθροπραξίες** вайсковыя/ баявыя дзеянні
εχθρός ο вораг, праціўнік, непрыяцель
έχουμε → **έχω**
έχω мець; **δαпаможны дзеяслоў для складаных часоў**; **έ. άδικο** я не правы; **έ. αναγκή** мець патрэбу; **έ. δίκιο** быць правым, мець рацыю
έως да; амаль

ζ Ζ

ζακέτα η кофта
ζαλίζω выклікаць марачэнне; дурыць галаву
ζαμπόν το вяндліна, кумпяк
ζάρα η складка (*на вопратцы*); маршчына
ζάρι το гульнёвая костка; шанцаванне (*пры гульні ў косткі*)
ζάχαρη (-εις) η цукар
ζαχαροπλαστείο το кандытарская крама
ζενίθ το зеніт
ζερβάς ο ляўша
ζεσταίνομαι грэцца
ζεσταίνω грэць, падагрэць, сагрэць
ζέστη η цяпло; сьпёка
ζεστός цёплы; гарачы, сьпякотны
ζευγάρι το пара (*дзьве рэчы*);
ζευγός το пара, дзьве рэчы; пара (*закаханых, муж і жонка*)
ζευσεκία η упартасьць, наравістасьць
ζηλευτός зайдросны
ζηλεύω зайдросьціць
ζήλια η зайдрасьць; рэўнасьць
ζήλος ο старанне, рупнасць
ζημία η шкода, страта
ζημιωμένος пацярпелы, які пацярпеў шкоду
ζημιώνω шкодзіць, псаваць
ζήτημα το пытанне, праблема
ζήτηση η пошукі; запыт, патрабаванне; попыт
ζητιάνα η старчыха, жабрачка
ζητιανεύω жабраваць, старцаваць, прасіць міласьціну
ζητιάνος ο старац, жабрак
ζητούμενο το прадмет дасьледвання; мэта
ζήτουλας ο → **ζητιάνος**
ζήτω няхай жыве!
ζητώ (α, ε) шукаць; прасіць; патрабаваць
ζιον-ζίτσου το (*нязм.*) джыў-джыцу (*адзінаборства*)
ζούγκλα η джунглі

ζουμερός сакавіты; рэнтабельны, даходны
ζούμι *το* сок
ζούσ- → **ζω**
ζοφερός цёмны; *пер.* змрочны, жахлівы
ζυγαριά *η* вагі
ζυγίζω важыць; узважваць, абдумаць
ζυγός *ο* ярмо; вагі; **Z.** Шалі (*сузор'е*)
ζυγός цотны; парны; **τα ζυγά** цотныя лікі/ нумары
ζυμώνω учыняць (*цеста і пад.*); *пер.* рыхтаваць, мацаць
ζω жыць; **μία φορά κι έναν καιρό ζούσε ένας** жыў-быў на сьвеце
ζωγραφία *η* карціна
ζωγραφίζω маляваць; ілюстраваць; адлюстроўваць
ζωγραφική *η* жывапіс
ζωγραφισμένος намалёваны, напісаны
ζωγράφος *ο* мастак
ζωή *η* жыццё; **η ζωή και η δράση** жыццё і дзейнасьць; **δημόσια ζ.** грамадскае жыццё; **μορφή**
ζωής форма жыцця; **τρόπος ζωής** уклад жыцця; **είμαι εν τη ζωή** быць жывым
ζωηρός жывы, жвавы; здаровы
ζωϊκός жыццёвы; жывёльны
ζώνη *η* рэмень, пас; зона, палоса
ζωντανά наўпрост (*пра тэлетрансляцыю*); **μεταδίδω ζ.** перадаваць наўпрост
ζωντανία *η* жывасць, бадзёрасьць
ζωντανός жывы; бадзёры; жывы, яркі
ζώνω акружаць, атачаць; падперазаць
ζώο *το* жывёліна
ζωολογία *η* заалогія
ζωολογικός заалагічны; **ζ. κήπος** заапарк
ζωολόγος *ο* заолаг
ζωοτροφικός жывёлагадоўчы
ζωοτρόφος *ο* жывёлавод
ζωόφυτο *το* заафіт, жывёла-расьліна
ζωσμένος (*από чым-н.*) акружаны, аточаны, адрэзаны; **ζ. από τη θάλασσα** адрэзаны морам
ζωστήρας *ο* пояс, рэмень
ζωτικός жыццёвы, жыццездатны; жыццёва важны; **ζωτική σημασία** жыццёвае значэнне
ζωτικότητα *η* жыццёвасць, жыццездатнасьць, энергічнасьць
ζούφιο *το* кузурка, казяўка, насякомае
ζωφόρος *ο* фрыз

η Η

η *αзначальны артыкль ж. р. адз. л.*
ή ці, альбо; **ή... ή** ці.. ці
ηβικός пубертатны; юначы; лабковы; **ηβικό τρίγωνο** лабковы трохкутнік
ηγεμόνας *ο* кіраўнік, правадыр; валадар; намесьнік (*правінцыі*)
ηγεμονεύω кіраваць, быць правадыром; правіць; панаваць
ηγεμονία *η* гегемонія, панаванне, вяршэнства; **παγκόσμια η.** сусьветнае панаванне
ηγεμονίσκος *ο* дробны валадар, царок, касік,
ηγεσία *η* кіраўніцтва (*дзеянне*), кіраванне; кіроўная шчыкавіна, кіраўніцтва; **ύπο την η.** пад чым-н. кіраўніцтвам
ηγέτης *ο* кіраўнік; правадыр
ηγετικός кіроўны, вядучы; **ηγετικό στρώμα** кіроўны пласт; **παίζω ηγετικό ρόλο σε** мець кіроўную ролю ў, весьці рэй
ηγούμαι (*ε*) кіраваць, узначальваць; **ηγήθηκε επί 18 χρόνια** ён кіраваў звыш 18 год
ηγούμενος *ο* наяцяцель, ігумен (*манастыра*)
ήδη ужо
ιδιομορφία *η* своеасаблівацьць, адметнасьць
ιδιόμορφος своеасаблівы, арыгінальны, адметны; **ιδιόμορφο κτίριο** арыгінальны будынак

ηδονικός датычны уцех, асалоды; пачуццёвы; распусны; геданістычны, жыццярадасны
ήθελ- → **θέλω**
ηθική η мараль, этыка
ηθικός маральны; **η. νόμος** маральны закон
ηθοποιός ο, η актор; акторка, актрыса
ηλεκτρικός электрычны
ηλεκτρισμός ο электрычнасьць
ήλεκτρο το бурштын
ηλεκτροκαρδιογράφημα το электракардыяграма
ηλεκτρολόγος ο электрык
ηλεκτρονική η электроніка
ηλεκτρονικός электронны
ήλθ- → **έρχομαι**
ηλιακός сонечны; **ηλιακές ακτίνες** сонечныя промні
ηλίαση η сонечны ўдар
ηλιαχτίδα η сонечны прамень
ηλίθιος, -α, -ο дурны, ідыёцкі; **είμαι ηλιθία** я дурная/ дурніца
ηλιθιότητα η тупасьць, дурасьць
ηλικία η узрост, век; **από μικρή η.** змалку; **σε η. 40 ετών** ва ўзросьце 40 год
ηλικιωμένος стары, пажылы
ήλιο το гель (*gas He*)
ηλιοβασίλεμα το захад сонца
ηλιόκαμα το загар
ηλιοκαμένος загарэлы
ηλιοκεντρικός геліяцэнтрычны
ήλιος ο сонца
ηλιοτρόπιο το сланечнік
ηλιοψημένος загарэлы
ήμασταν мы былі → **είμαι**
η/μέρα η дзень
ημερεύω прыручаць, утаймаваць; супакоіць; супакоіцца
ημερίδα η нарада (*звыч. аднадзённая*)
ημερίσιος, -α, -ο дзённы; штодзённы; **είμαι στην ημερίσια διάταξη** стаяць/ быць на парадку дня
ημερολογιακός каляндарны **η. έτος** каляндарны год; **σε ημερολογιακά έτη** у гістарычную эпоху (*якую ўдаецца разьмясьціць каляндарна*)
ημερολόγιο το каляндар; дзённік; журнал; альманах
ημερομηνία η дата
ημερομίσθιο το дзённы заробак
ήμερος рахманы; мяккі, лагодны; садовы, культурны
ημι- напай-, паў-
ημικρανία η мігрэнь, галаўны боль
ημικρυστάλλος ο напайкрышталь /*κлас рэчываў*/
ημινομαδικός напайаседлы, напайкачавы; **ημινομαδικός λαός** напайкачавы народ
ημιονηγός ο паганяты мулаў
ημίονος ο мул
ημισελήνός η паўмесяц (*і як сінанім мусульманства*); **Ερυθρά Ημισελήνός** Чырвоны Паўмесяц (*аналаг Чырвонага Крыжа ў мусульманскіх краінах*)
ήμισυ το палова; **το πρώτο η. του έτους** першая палова году
ημισφαίριο το паўшар'е
ημίτονο το *ματэmat.* сінус
ημιφορτιγό το універсал, груза-пасажырскі легкавік
ημίωρος паўгадзінны
ήμουν я быў → **είμαι**
ήνθησα → **ανθώ**
ηνία τα вожкі, лейцы; **κρατό τα η.** трымаць вожкі, кіраваць; **αναλαμβάνω τα η. τους κράτους** браць у рукі вожкі ўлады

ήξερ- → **ξέρω**
ηπατίτιδα η гепатит
ήπειρος η кантынент; **η Γηραιά Ήπειρος** Стары Сьвет, Еўропа
ηπερωτικός кантынентальны
ήπιος, -α, -ο мяккі, памяркоўны, добры
ήρεμα спакойна, ціха
ηρεμία η спакой
ηρεμίζω супакойваць
ηρεμιστικό το супакойвальны сродак
ήρεμος спакойны, ціхі
ήρθα → **έρχομαι**
ήρθην → **αἶρω**
ήρξα → **άρχω**
ήρον → **αἶρω**
ήρωας ο герой
ηρωίδα, ηρωίνη η гераіня
ηρωϊκός гераічны
ηρωϊσμός ο гераізм
ήσασταν вы былі → **είμαι**
ήσουν ты быў/ была → **είμαι**
ήσυχα спакойна
ησυχάζω супакойваць; зьмякчаць, сущішаць; супакойвацца, сьціхаць
ησυχασμένος супакоены, сьцішаны
ησυχία η спакой, цішыня
ήσυχος спакойны, ціхі
ήταν ён быў/ яны былі → **είμαι**
ήτοι то бо, іначай
ήττα η параза
ηττημένος пераможаны
ηττόμαι (α) цярпець паразу
ηττοπαθής, -ής, -ές паражэнцкі
ηυξημένος павышаны, павялічаны; **ηυξημένη κατανάλωση ρεύματος** павялічанае спажыванне току/ электраэнергіі
ηφαίστειο το вулкан
ηφαιστειακός вулканічны
ηφαιστειογενής, -ής, -ές вулканічны, вулканагенны
ηχερός звонкі, гучны
ηχητικός звонкі, гулкі; гукавы; **η. κινηματογράφος** гукавое кіно
ηχογράφηση (-εις) η гуказапіс
ήχος ο гук
ηχώ η рэха

Θ Θ

θα часціца для ўтварэння будучага часу; **θα γράφω** буду пісаць; **θα γράψω** напішу
θάβω хаваць; закопваць; **θ. ζωντανός** закапаць жыўцом
θαλαμίσκος ο кабіна; каюта; будка
θαλαμοειδής, -ής, -ές падобны на пакой/ на кабіну/ на палату
θάλαμος ο пакой; кабіна, будка; палата; **τηλεφωνικός θ.** тэлефонная кабіна
θαλαμωτός падобны на пакой/ камеру/ палату; падзелены на пакоі/ камеры/ палаты
θάλασσα η мора
θαλασσής, -ιά, -ί сіні, колеру марскіх хваль
θαλασσινός *Іпрым* марскі; *2ο* марак
θαλάσσιος, -α, -ο марскі; **θαλάσσιο ζώο** марская жывёла
θαλασσοκόρακας ο баклан (*птушка*)
θαλασσοπούλι το марская птушка
θαλιδομίδη η талідамід (*псеўдазелле, якое выклікала звыродлівасць плода ў цяжарных*)

θάμα το → θάυμα
θάμνος ο корч, куст
θαμπώνω съляпіць
θανάσιμα съмяротна; люта (*ненавідзець*)
θανάσιμος съмяротны, уміручы
θανατηφόρος, -α, -ο съмяротны; *θανατηφορά ένεση* съмяротная ін'екцыя (*способ выканання съмяротнага прысуду*)
θανατικό το чума, пошасьць
θανατικός съмяротны; *θανατική κατάδικη* съмяротны вырак/ прысуд
θανатоποινίτης ο асуджаны на сьмерць
θάνατος ο сьмерць; *λευκός θ.* белая сьмерць (*наркотыкі*)
θανατώνω забіваць, караць сьмерцю
θανόντος ο памерлы, нябожчык
θαραλλέος съмелы, адважны
θάρρος το съмеласьць, мужнасьць; *δίνω θ. σε* надаваць мужнасьці *каму-н.*
θαρρώ (ε) думаць, меркаваць, лічыць; *θ. πως* мне здаецца, што; *θαρρείς και* быццам, як быццам
θάυμα το цуд, дзіва
θαυμάζω дзівіць, уражваць; дзівіцца, захапляцца
θαυμάσιος цудоўны, дзівосны
θαυμασμός ο дзіва; зьдзіўленне; захапленне; *κοιτάζω με θαυμασμό* з захапленнем пазіраць
θαυμαστής ο паклоннік, палкі прыхільнік
θαυμάστρια η паклонніца
θαυματουργός цудадзейны, дзівосны
θαυματουργός цудадзейным чынам
θεά η багіня
θέα η від, выгляд, краявід
θέαμα το відовішча, сьпектакль
θεαματικός уражальны, велічны, эфектны; відовішчны
θεατής ο глядач
θέατρο το тэатр; *θ. πόλεμου* тэатр вайсковых дзеянняў
θεία η цётка
θειάφι το серка
θεικός боскі, божы
θειό το серка (S)
θειός ο дзядзька
θέλγητρο το прывабнасьць
θέληση (-εις) η жаданне, воля
θελκτικός прывабны, чароўны
θέλω хацець; *θέλει δε θέλει* хочаш-не хочаш; *τι τα θέλεις;* што ты хочаш? (*рытарычнае пытанне*)
θέμα το тэма, сюжэт; пытанне, праблема
θεματολογία η тэматыка; *πλούσια θ.* багатая тэматыка
θεμελιακός асноватворны, фундаментальны; радыкальны
θεμέλιο το падмурак; *пер.* грунт, аснова; *θέτω τα θεμέλια* закладаць падмурак
θεμελιομένος заснаваны, утвораны
θεμέλιος падмуркавы; *пер.* галоўны, асноўны; *θ. λίθος* падмурак
θεμελιώδης, -ης, -ες асноватворны; *θεμελιώδης αιτία* асноўная прычына; *θεμελιώδη δικαιώματα* асноўныя правы
θεμελιώνω засноўваць; закладаць падмурак
θεμελίωση (-εις) η закладанне падмурку; заснаванне; абгрунтаванне; *θεωρητική θ.* тэарытычнае абгрунтаванне
θεμιτός дазволены; законны; справядлівы, правільны
θεόγυμνος абсалютна голы, голенькі
θεοκρατικός тэакратычны
θεολογία η тэалогія
θεολογικός тэалагічны

θεολόγος *ο* тэолаг
θεομηνία *η* стыхійная бяда; пошасьць
θεονήστικος згаладалы, галодны
θεοποίηση (-εις) *η* абагаўленне
θεοποιώ (ε) абагаўляць; маліцца, як на бога
θεόρατος велізарны, здаравенны
Θεός *ο* Бог
θεοσκοτεινός цёмны, як вока выкалі
θεοσταλμένος пасланы богам
θεότητα *η* бажышча
Θεοτόκος *η* Прачыстая, Маці Божая
θεραπεία *η* лячэнне
θεραπευτήριο *το* санаторый
θεραπευτικός тэрапеўтычны, лячэбны
θεραπεύομαι лячыцца
θεραπεύω лячыць; прытуліць (*установу*)
θέρετρο *το* летні курорт, курортнае месца
θεριεύω разьбюшыцца; сталець, дужаць; мацнець, узмацняцца
θερίζω касіць; жаць
θερινός летні
θεριό *το* зьвер, дзікая жывёліна
θέρισμα *το* жніво; касавіца; зьністажэнне
θερισμένος зжаты, пажаты
θεριστής *ο* жнец; касец; зьністажальнік
θεριστικός жнейны, касільны; *θεριστική μηχανή* жнейка, жняярка
θερίστρια, θερίστρα *η* жняя
θερμά горача, сардэчна
θερμαίνομαι грэцца, награвалца; абагравалца, тапіцца
θερμαίνω тапіць, грэць
θέρμανση (-εις) *η* ацяпленне
θερμαστής *ο* качагар
θερμάστρα *η* печ
θερμίδα *η* калорыя
θερμοκήπιο *το* цяпляца, парнік; *φαινόμενο του θερμοκήπιου* парніковы эфект
θερμοκρασία *η* тэмпература
θερμόμετρο *το* тэрмометр
θερμοπυρνικός тэрмаядравы
θερμός гарачы, цёплы; *ευχαριστώ θερμότατα* шчыра дзякую
θερμοσίφωνος *ο* награвальнік, кацёл
θερμότητα *η* цеплыня
θέρος *ο, το* лета; жніво
θέση (-εις) *η* месца; становішча; пазіцыя; тэзіс; разрад, клас; дысертация; *είμαι σε θ. να* быць у стане *зрабіць што-н.*: *στη θ.* + *γεν* замест, на месца *чаго-н.*
θεσμικός законны
θεσμοθετώ (ε) пастанаўляць, выдаваць закон; *θ. ο νόμος* выдаваць закон
θεσμοποίηση (-εις) *η* інстытуцыяналізацыя
θεσμός *ο* установа, інстытут; закон, норма
θεσπιζώ пастанаўляць, выдаваць законы
θετικός станоўчы, дадатны; *θετική επιστήμη* дакладная навука
θέτω класьці, ставіць, разьмяшчаць; укладаць; *η μηχανή τέθηκε σε λειτουργία* рухавік завёўся
θεωρείο *το* ложа (*у театры*); трыбуна
θεωρετικά тэарэтычна
θεώρημα *το* тэарэма; *το πυθαγόρειο θ.* тэарэма Піфагора
θεώρηση *η* выгляд
θεωρητικός тэарэтычны

θεωρία η тэорыя; выгляд, знешнасць; **θ. της σχετικότητας** тэорыя рэлятыўнасці; **κβαντική θ.** квантавая тэорыя; **θ. συνωμοσίας** тэорыя змовы; **αυτο το κτήριο έχει πολλή θ.** гэты будынак мае прыгожы выгляд
θεωρίο το ложа (*театральная і пад.*)
θεωρούμαι лічыцца, слыць
θεωρώ (ε) лічыць, меркаваць; глядзець, разглядаць, назіраць; пазіраць
θήκη η скрынка, футарал, чахол
θηλάζω ссаць цыцку, карміцца грудным малаком; даваць цыцку, карміць цыцкаю
θηλαστικό το сысун; **τα θηλαστικά** сысуны
θηλειά η пятля; пятліца
θηλυκός жаночы, жаночага полу; *грамат.* жаночага роду
θημωνία η капá; стог; бабка (*снапоў*); **στήνω θημωνιές** ставіць (у) бабкі
θηρευτής ο паляўнічы; звералоў
θηρίο το зьвер
θηριώδης, -ης, -ες зьверскі, люты
θηριωδία η зьверства, дзікасьць
θησαυρός ο скарб; **καλλιτεχνικοί θησαυροί** мастацкія скарбы
θησαυροφυλάκιο το скарбніца, казна
θητεία η час вайскавай службы; тэрмін ва ўладзе; **δύο εξαέτιες θητείες** два шасьцігадовыя тэрміны
θιά η цётка
θιασάρχης ο кіраўнік тэатральнай трупы; антрэпрэнёр
θίασος ο трупа, ансамбль
θίγω чапаць, дакранацца; закранаць (*тэму*); крыўдзіць, чапаць
θιός ο дзядзька
θλιβερός маркотны, невясёлы, прыгнечаны
θλίβομαι смуткаваць, маркоціцца, пагібаць
θλίβω засмучаць; сьціскаць, ціснуць
θλιμμένος зажураны, маркотны
θλίψη (-εις) η маркота, смутак; **με μεγάλη θ.** з вялікім смуткам
θνήτος ο сьмяротны (*чалавек*)
θόλος ο скляпенне, купал
θολός мутны, брудны; туманны; пахмурны
θολωτός скляпенчаты, купальны
θόρυβος ο шум
θορυβώδης, -ης, -ες шумны, шумлівы
θρανίο το школьная лава, парта
θραύσμα το абломак
θρεπτικός пажыўны; **θρεπτική κρέμα** пажыўны крем; **θρεπτικά συστατικά** пажыўныя рэчывы
θρέφω карміць; сілкаваць
θρήνος ο галашэнне, плач
θρηνώ (ε) жаліцца, енчыць
θρησκεία η рэлігія
θρησκευολογία η багаслоўе, тэалогія
θρησκευολογικός багаслоўскі, тэалагічны
θρήσκευμα το веравызнанне; канфесія, дэнамінацыя
θρησκευόμενος *Іпрым* набожны, рэлігійны; *2ο* вернік
θρησκευτικός рэлігійны
θρίσκος набожны, рэлігійны
θριαμβευτής ο трыумфатар; пераможца
θριαμβεύω атрымаць перамогу, адолець; сьвяткаваць; **θ. εναντίον των βαρβάρων** выйсці пераможцам над іншаземцамі
θρίαμβος ο урачыстасьць, трыумф
θρόϊσμα το шоргат (*сукенкі*), шэлест (*лісьця*)
θρονιάζομαι уссесьці, уладкавацца
θρονιάζω саджаць на трон; саджаць, уладкоўваць;
θρόνος ο трон; пасад

θρυλικός легендарны; слаўны
θύλος *ο* чутка, пагаласка; легенда, паданне
θυγατέρα *η* дачка
θύελλα *η* навальніца, бура
θύλακος *ο* торбачка, кайстра; анклаў; **θ. έξω από τη γεωγραφική επικράτεια** экстэратарыяльны анклаў
θύμα *το* ахвяра; **πέφτω θ.** стаць ахвярай
θυμάμαι помніць, успамінаць
θυμάρι *το* чабор
θύμηση (-εις) *η* успамін
θυμίζω напамінаць, нагадваць
θυμός *ο* гнеў, злосьць; **με θυμό** гнеўна
θυμούμαι успамінаць
θυμωμένα сярдзіта, абурана, раззлавана
θυμωμένος раззлаваны, сярдзіты, разгневаны, абураны
θυμώνω злаваць; злавацца, гневацца
θύρα *η* дзьверы, вароты; порт, гнездо (*у кампутары*); **θύρες USB** парты USB
θυρίδα *η* акенца (*касы*); фортка; шуфляда, скрынка
θυροκολλώ (*α*) паведамляць, папярэджаць (*абвесткай*); публікаваць, абвяшчаць
θύρσος *ο* цірс (*рытуальнае жазло- дубец ці кій ад 30 см да двух метраў з суквеццем наверху*)
θυρωρός *ο, η* брамнік, кансьерж, швейцар
θυσυροφυλάκιο *το* скарбніца; дзяржаўная казна
θυσία *η* ахвяра
θυσιάζω *πρoμ., περ.* ахвяраваць, прыносіць ахвяру; **θυσιάζω στο βωμό της πατρίδας** прыносіць ахвяру на ахвярнік айчыны
θυσιαστήριο *το* ахвярнік, алтар
θύτης *ο* згубца; ахвярадаравальнік
θώρακας *ο* грудная клетка; браня
θωρακίζω браніраваць, пакрываць бранёю
θωράκιση (-εις) *η* браня, бранявая ахова, панцыр
θωρακισμένος бранявы, браніраваны

И

Ιανουάριος *ο* студзень
ιαπωνικός японскі
ιατρείο *το* кабінет лекара; амбулаторыя
ιατρική *η* медыцына
ιατρικός медычны
ιατροβιολογικός медыка-біялагічны
ιατροδικαστικός судова-медычны
ιατρός *ο* лекар, доктар
ιδανικό *το* ідэал
ιδανικός ідэальны
ιδέα *η* ідэя; думка; меркаванне
ιδεολογία *η* ідэалогія
ιδεώδες (-ους) *το* (*мн. ιδεώδη*) ідэал
ιδεώδης, -ης, -ες ідэальны
ιδιαίτερα асабліва
ιδιαίτερος асаблівы, адмысловы; прыватны; інтымны; выключны
ιδιαιτερότητα *η* асаблівасць, адметнасць, характэрнасць
ιδікός уласны
ιδιοκτησία *η* уласнасць
ιδιοκτήτης *ο* уласьнік, ладальнік
ιδιοκτήτρια *η* уласьніца, уладальніца, трымальніца
ιδιομορφία *η* адметнасць, своеасаблівасць
ιδіομορφος адметны, своеасаблівы, незвычайны

ιδιορρυθμία η арыгінальнасьць, адметнасьць
ιδιόρρυθμος арыгінальны, своеасаблівы; наравісты, натурысты
ίδιος уласны, свой, асабісты; падобны, аднолькавы; (з *артыклем*) **ο ίδιος** (η ίδια, το ίδιο) той самы, такі ж, аднолькавы; сам, асабіста; **ο εχθρός είναι ο ι.** вораг той самы; **θα έλθω ο ι.** я прыду сам; **στις 4 Ιουλίου του ίδιου έτους** 4 ліпеня таго ж году
ιδιοσυγκρασία η склад, тэмперамент; **φημίξομαι για τη βίαη ι. μου** быць вядомым з-за крутога норава, слыць жорсткім абыходжаннем
ιδιότητα η уласьцівасьць, якасьць, атрыбут; асаблівасьць, адметнасьць; **πραγματική ι.** сапраўднае аблічча; **ύπο την ιδιότητα του ιατρού** пад выглядам лекара
ιδιοτροπία η капрыз
ιδιοτυπία η своеасаблівасьць
ιδιοφυής *Ипрым* здольны, таленавіты; геніяльны; *2ο* геній
ιδιωματισμός ο выслоўе (*уласьцівае дыялекту*)
ιδίως асабліва, найперш; **ι. κατά τη διάρκεια του Β' Παγκσμίου Πολέμου** асабліва ў час II Сусьветнай вайны
ιδιωτικός прыватны; асабісты; **ιδιωτική ζωή** прыватнае жыццё
ιδιωτικότητα η прыватнасьць
ιδιωτισμός ο ідыёма, ідыёматычны выраз
ιδού вось
ίδρυμα το установа, інстытут; фундацыя
ιδρυτής ο заснавальнік
ιδρυτικός устаноўчы; заснавальны; **ι. μέλος** сябар-заснавальнік
ιδρύτρια η заснавальніца
ιδρύω засноўваць, ствараць; будаваць; **ι. μια νέα δυναστεία** заснаваць новую дынастыю; **ι. δικό μου κράτος** заснаваць сваю дзяржаву
ιδρωμένος потны
ιδρώνω пацець; *пер.* упарта працаваць
ιδρώτας ο пот
ιδωθώ → βλέπω
ιεραποστολικός місіянерскі
ιεραπόστολος ο місіянер
ιεραρχικά па-ієраrxii, па інстанцыі
ιεραρχικός ієраrxічны
ιεραρχημένος збудаваны ієраrxічна
ιερέας ο сьвятар
ιєρό το сьвятыня; храм, капішча; **τα ιєρά** сьвятыні, сьвятое
ιєρογλυφικά τα ієрогліфы
ιєρόδουλος η прастыгутка, распусьніца
ιєροκήρυκας ο прапаведнік
ιєρός (i -а, -ο) сьвяты, сьвяшчэнны; сакральны; **ι. πόλεμος** сьвяшчэнная вайна
ιєροσυλία η зьневажанне сьвятога, кашчунства
ιєρόσυλος *Ипрым* кашчунны; *2ο* богазьневажальнік
ιєροτελεστία η набажэнства, царкоўны абрад
ιєρότερος найсьвяцейшы
ίζημα το адкладанне, асяданне (*γεαλαγίχναе*); акамянеласьць
ιθαγένεια η грамадзянства
ιθαγενής, -ης, -ές *Ипрым* карэнны, тутэйшы, мясцовы; *2ο* тубылец, карэнны жыхар
ιθύνω кіраваць, правіць
ικανοποίηση (-εις) η задавальненне
ικανοποιητικά здавальняюча
ικανοποιητικός здавальняючы, дастатковы
ικανοποιώ (ε) задавальняць
ικανός здольны
ικανότητα η здольнасьць
ικεσία η мальба, гарачая просьба
ικετεύω упрошваць, маліць
ιλάρα η адзёр

ίλαρός вясёлы, жыццярэдасны
ίλιγγος *ο* марачэнне ў галаве; **φέρνω ίλιγγο** выклікаць марачэнне
ματιοθήκη *η* гардэроб
ματισμός *ο* вопратка
ιμπεριαλισμός *ο* імперыялізм
ιμπεριαλιστικός імперыялістычны; **ι. κωνισμός** імперыялістычны цынізм
ινδοευρωπαϊκός індаеўрапейскі
ινστιτούτο *το* інстытут, установа
ίνα *η* валакно
ιολόγος *ο* вірусолаг
ίον (-όντος) *το* іён
ίος *ο* вірус; пчаліная атрута
ιουδαϊκός юдзейскі
Ιούλιος *ο* ліпень
Ιούνιος *ο* чэрвень
ιπεύς *ο* коннік, вершнік; кавалерыст
ιπευτική *η* конны спорт
ιπεύω ехаць на кані; ехаць верхам
ιπικό *το* конніца, кавалерыя
ιπποδρόμιο *το* конны цырк
ιππόδρομος *ο* іпадром
ιπποδύναμη *η* конская сіла (*пазасістэмная адзінка магутнасці*)
ιπποκόμος *ο* конюх; канавод
ίππος *το* конь; *тэхн.* конская сіла
ιπότης *ο* вершнік; рыцар; кавалер (*ордена*)
ιπτάμενος які лётае, лёткі
ιρλανδικός ірландскі
ισάζω выпрастаць, выпраміць, выраўнаць; паладзіць, паправіць
ίσα-ίσα акурат, дакладна, рысьцік
ίσαμε да, ажно да (*пра час, прастору*)
ισάξιος, -α, -ο роўны, раўнаважасны; эквівалентны
ισημερινός *Ιπрым* экватарыяльны; *2ο* экватар
ισθμός *ο* перашыек
ίσια прама, наўпрост; роўна, пароўну
ίσιος прамы; роўны (*чаму-н.*)
ισιώνω → **ισάζω**
ίσκιος *ο* цень
Ισλάμ *το* іслам
ισλαμικός ісламскі; **ισλαμική τέχνη** ісламскае мастацтва
ισόβιος, -α, -ο пажыццёвы
ισόγειο *το* першы паверх
ισοδύναμο *το* эквівалент
ισοζύγειο *το* раўнавага, баланс (*φίνανсавы*); **ι. πληρωμών** плацежны баланс
ίσον будзе, роўна (*у матэматычных прыкладах*)
ισονομία *η* раўнапраўе, роўнасць перад законам
ισόνομος роўны перад законам, раўнапраўны
ισοπαλία *η* роўны лік, нічыя
ισόπαλος роўны (*на сіле*); нічыйны
ισόπεδος пляскаты; роўны, гладкі
ισοπεδώνω раўнаць, выраўняць; нівеляваць; зраўнаць з зямлёю, вынішчыць
ισοπέδωση (-εις) *η* выраўнанне; ураўнанне, нівеляванне; выраўнанне з зямлёй, вынішчэнне
ισοπεδοτικός ураўняльны, нівелявальны
ισοπλία *η* збройны парытэт; **στρατιωτική-στρατηγική** *ι.* ваенна-стратэгічны парытэт
ισορροπία *η* раўнавага, ураўнаважанасць; **ι. ανάμεσα σε** раўнавага паміж
ισοσκελεσμένος збалансаваны, ураўнаважаны; **ι. προϋπολογισμός** збалансаваны бюджэт
ίσος аднолькавы, роўны; **εξ ίσον** пароўну
ισοσύλλαβος роўнаскладовы (*пра слова*)

ισότητα *η* роўнасьць
ізотопο *το* ізатоп
ізотοπος ізатопны
іспанικός іспанскі
ізраηλινός ізраільскі
ίσταμαι стаяць
ιστιοφόρο *το* паруснае судна
ιστολόγιο *το* блог
ιστορία *η* гісторыя; **η νεότερη** *ι.* найноўшая гісторыя; **η σύγχρονη** *ι.* сучасная гісторыя
ιστορικός *Ιπρ*ым гістарычны; *2ο* гісторык
ιστοριογράφος *ο, η* гісторыяграф, гісторык
ιστός *ο* мачта; кросны; тканіна; **φτιάχνω** *ίστο* снаваць/ ткаць павуціну
ιστοσελίδα *η, ιστότοπο* *το* сайт
ισχυρίζομαι сыцьвярджаць, запэўніваць
ισχυρισμός *ο* сыцьверджанне, настойванне
ισχυρογνώμονας несаступлівы, упарты, наравісты
ισχυρός дужы, моцны; **οι ισχυροί του κόσμου** моцныя гэтага сьвету (*плутакраты*)
ισχύς (-ύος) *η* сіла; моц; магутнасьць; **θέτω σε ισχύ** уводзіць у моц (*закон і пад.*)
ισχύω мець моц, быць сапраўдным, дзейнічыць; уплываць
ίσως напэўна, можа быць
ιταλικός італьянскі
ιτιά *η* вярба
Ιχθείς *οι* Рыбы (*сузор'е*)
ιχθυοπωλείο рыбная крама
ιχνηλατώ (*ε*) сачыць, цікаваць; шукаць
ίχνος *το* сьлед
ιώδιο *το* ёд (I)
ιονικός іянічны, іянійскі; **ι. ρυθμός** іянічны/ іянійскі стыль/ ордэр

Κκ

κάβα *η* вінны склеп; вінны склад
καβαλικεύω сядаць (*на каня і пад.*); сядаць верхам, асядлаць
καβάλλω садзіцца (*на каня*); ехаць верхам; асядлаць, падпарадкаваць сабе
καβγάς *ο* сварка, скандал, бойка
κάβος *ο* мыс; канат; **παίρνω τον κάβο** зьмікіціць, зразумець ідэю
κάβουρας (*мн. і -οι*), **καβούρι** *το* рак (*рачны*)
κάγκελο *το* рашотка, агароджа
κάδος *ο* вядро
κάδρο *το* рама; карціна
καημένος бедны, гаротны; **τον καημένο!** небарака!; **προσέχε, καημενε!** асьцярожна, браток!
καημός *ο* гора, смутак
καθάρα чыста
καθαρεύουσα *η* кафарэвуса (*грэцкая кніжная мова, штучна набліжаная да старагрэцкай*)
καθαρίζω прыбіраць, чысьціць; высьвятляць (*праблему*); праясьняцца (*надвор'е*)
καθαριότητα (-της) *η* чысьціня, ахайнасьць
καθάρισμα *το* прыбіранне, чыстка
καθαριστήριο *το* хімчыстка (*майстэрня*)
καθαριστής *ο* прыбіральшчык
καθαρίστρια *η* прыбіральшчыца
κάθαρμα *το* нягоднік, мязотнік, падлюка
καθαροαίμος чыстакроўны
καθαρός чысты; ясны (*неба*)
κάθαρση (-εις) *η* чыстка, ачыстка; катарсіс
καθαρτήριος, -ος, -ο ачышчальны; збаўляльны
καθαυτό сапраўды; сапраўдны, ісьцінны
κάθε кожны, усялякі; **καθ'όλα τα φερόμενα** напэўна, здаецца, што; **κ. τόσο** часта, увесь час

καθεαυτό, καθεαυτού → καθαυτό
καθέδρα η сядзенне (*месца*), крэсла; трон
καθηδρικός кафедральны; **κ. ναός** кафедральны храм/ збор
κάθειρξη (-εις) η турэмнае зняволенне; **ισόβια κ.** пажыццёвае зняволенне
καθένας (καθέμια, καθένα) кожны
καθεστώς (-ώτος) το рэжым, лад, сістэма; **αυταρχικά καθεστώτα** абсалютысцкія рэжымы
κάθετα вертыкальна, старчака, па-вертыкалі; перпендыкулярна
κάθετος вертыкальны; перпендыкулярны
καθηγητής ο выкладчык, прафесар
καθηγήτρια η выкладчыца
καθήκον (-οντος) το абавязак, заданне
καθηλωμένος прывязаны, прыбіты; *пер.* прыкуты; **κ. σε αναπηρικό αμαξίδιο** прыкуты да інваліднай каляскі
καθημερινά штодня, кожны дзень
καθημερινός *Іпрым* штодзённы; *2ο* будзень
καθημερινότητα η будзёнасьць; **σκληρή κ.** суровая будзёнасьць
καθιερωμένος усталяваны, вызначаны; асьвечаны (*бажніца*)
καθίζηση (-εις) η асяданне, асадка
καθίζω садзіць
κάθισμα το сядзенне, крэсла
καθισμένος сядзячы; седзячы
καθιστώ (α) засноўваць, усталяваць
καθοδήγηση (-εις) η кіраванне, кіраўніцтва
καθοδηγώ (ε) кіраваць, даваць парады
κάθοδος ο спуск (*дзеянне*); шлях/ паход да мора; спуск, дарога ўніз; нашэсьце; катод; **κ. των Δωριέων** прыход/ нашэсьце дарыйцаў
καθολικός усеагульны; каталіцкі
καθόλου зусім не, ніякім чынам; зусім
κάθομαι сядзець; сядаць; жыць; быць беспрацоўным
καθορίζω вызначаць, абумоўліваць; прызначаць, вызначаць
καθορισμένος вызначаны, абумоўлены
καθορισμός ο вызначэнне, прызначэнне (*цаны*)
καθοριστικός вызначальны, вырашальны; **καθοριστική σημασία** вырашальнае значэнне
καθρέφτης ο люстэрка; адбітак, адлюстраванне
καθυστέρηση (-εις) η спазьненне; адставанне; адсталасць
καθυστεριμένος адсталы; запозьнены
καθυστερώ (ε) затрымліваць; спазьняцца; адставаць
καθώς як; як толькі, калі; у той час, калі; **κ. και** а таксама
και і; а; нават; як; што; **και... και** як... гэтак і; **κ. τα λοιπά** і гэтак далей
καίγομαι гарэць, палаць → καίω
καινοτομία το навінка, навіна; наватарства
καινούργιος, -α, -ο новы; **προ καινούργους εποχής** (*скарот* ПКЕ) да новай/ нашай эры
καινοφανής, -ής, -ές новаўзьніклы, новы; незвычайны, дзіўны
καίριος, -α, -ο своечасовы, дарэчны; вырашальны; ключавы, жыццёва важны; **καίριο σημείο** ключавы пункт
καιρός ο час; надвор'е; **από καιρό σε καιρό** раз-пораз; **από πολύν καιρό** здаўна, даўно
καιροσκοπικός апартунісцкі, -тычны, кан'юнктурны
καιροσκοπισμός ο апартунізм
καιροσκοπός ο кан'юнктуршчык; апартуніст
καίσιο το цэз (Cs)
καίω паліць; апячы; гарэць, палаць; пячы (*сонца*);
κακαρίζω сакатаць
κακάρισμα το курыны лямант; сакатанне
κακήν κακώς с'як-так, пагана, з цяжкасьцю; груба, бесцырымонна;
κακία η злосьць, зласьлівасьць
κάκισμα το сварка

κακό *το* ліха; няшчасьце, бяда; шкода; прыкрасьць; **και κ.** вельмі багата; **του κακού** марна; **άλλα του κακού!** але марна!
κακόβουλος нядобразычлівы, зласьлівы
κακοδιαθεσία *η* кепскі настрой; пагане самаадчуванне
κακοκαιρία *η* негадзь
κακολογώ (*ε*) кепска гаварыць, наводзіць плёткі, узводзіць паклёп (*на каго-н.*)
κακομεταχειρίζομαι пагана абыходзіцца, кепска ставіцца, уціскаць
κακομοίρης, -α, -ικο *Ιπрым* няшчасны; бедны, гаротны; *2ο* небарака, няшчаснік
κακοποίηση (*-εις*) *η* кепскае абыходжанне, зьдзек
κακορίζικος няшчасны; убогі; наравісты
κακός дрэнны, паганы; ліхі
κακότεχνος няўмелы, грубы, безгустоўны
κακούργημα *το* злачынства, крымінальны ўчынак
κακούργηματικός злачынны, крымінальны
κακοφορμίζω верадзіць */рану/*
κακός дрэнна, пагана
καλά добра
καλάθι *το* кошык
καλάι *το* (St) цына
καλαίσθητος з добрым густам; зроблены з густам
καλαμάρι *το* кальмар
καλάμι *το* чарот; саломіна, сьцябліна; вудзільна, вуда
καλαμπόκι *το* кукуруза
κάλαντα *τα* калядныя песні; **λέω τα κ.** спяваць калядныя песні
κάλεσμα *το* запрашэнне (*на вяселле, сьвята*); **κάλεσματα** госьці, запрошаныя
καλεσμένος *Ιπрым* запрошаны; *2ο* госьць
καλημέρα добры дзень!
καληνύχτα дабранаць!
καλησπέρα добры вечар!
καλησπερίζω даваць добры вечар
κάλιο *το* каль (К)
καλλιέργεια *η* апрацоўка зямлі; культываванне, развядзенне; распаў
καλλιεργημένος выхаваны, культурны, адукаваны
καλλιεργώ (*ε*) абрабляць зямлю
κάλλια, κάλλιο лепей
καλλιστεία *τα* конкурс прыгажосьці
κάλλιστος найлепшы, выдатны
καλλιτέχνημα *το* твор мастацтва; шэдэўр
καλλιτέχνης *ο* мастак; майстар; артыст
καλλιτεχνία *η* мастацтва
καλλιτεχνίδα *η* мастачка; артыстка
καλλιτεχνικά па-мастацку
καλλιτεχνικός мастацкі; датычны мастацтва
καλλίφωνος з прыгожым голасам
καλλονή *η* прыгажосць; прыгажуня
κάλλος *το* прыгажосць, чароўнасьць
καλλυντικά *τα* касьметыка, касьметычныя сродкі
καλό *το* дабро; **καλού κακού** для пэўнасьці, на ўсякі выпадак, дзеля бясьпекі
καλοβλέπω добра бачыць
καλόγερος *ο* манах; скула, нарыў; вешалка (*для вопраткі*); сініца
καλόγυρια *η* манашка
καλοκαίρι *το* лета
καλοκαιρινός летні
καλόκαρδος добры, спагадлівы; вясёлы
καλοριφέρ *το* батарэя (*ацяпляльная*)
κάλος *ο* мазоль, мульмо; **πάτω κάποιον στον κάλο** наступіць *каму-н.* на мазоль
καλός добры

καλοσύνη *η* дабрата, дабрыня; паслуга
καλούπι *το* форма (для адлівання); матрыца
καλοχτισμένος добра збудаваны
καλπάζω імчаць наўскочку; шпарка разьвівацца (*πρα хваробу*)
κάλλη *η* выбарчая урна
κάλλικος фальшывы, фіктыўны
κάλτσα *η* панчоха; шкарпэтка
καλύβα *η*, **καλύβι** *το* хаціна; барак
κάλυκας *ο* гільза (*πατρона i παδ.*)
κάλυμμα *το* капа, покрыва, чохол; каўпак; залаты запас
καλύπτομαι пакрывацца, накрывацца; хавацца, ахутвацца; **κ. από μυστήριο** быць ахутаным таямніцай
καλύπτω пакрываць, плаціць; накрываць; хаваць, утойваць; ахопліваць (*περὶ πρὸς*); **κ. τις αναγκές** задавальняць патрэбы
καλύτερα лепей, лепш; **κ. ἀπόλους** лепей за ўсіх
καλυτερέω паляпшаць; паляпшацца; **κ. την ζωή μου** паляпшаць сваё жыццё
καλύτερος лепшы
καλώ (*ε*) зваць, называць; клікаць; запрашаць
καλώδιο *το* кабель
καλώς добра
καλωσορίζω вітаць з прыездам
καλωσόρισε ласкава запрашаем
καλωσύνη *η* дабрата; выгода, зручнасьць; пагода
κάμαρα *η* пакой
καμαριέρα *η* пакаёўка
καμαριέρης (*-ηδες*) *ο* камердынер
καμαρώνω ганарыцца; фанабэрыцца
καμβάς *ο* канва
καμένης, *-ης*, *-ες* спалены; **καμενές αποθήκες** спаленыя склады; **η τακτική της κ. γης** тактыка спаленай зямлі
κάμερα *η* фатаапарат, камера; **κ. ασφαλείας** камера назірання
καμήλα *η*, **κάμηλος** *η* вярблюд
καμιά → **καμένιας**; каля, прыблізна
καμίни *το* печ; горан
καμιόни *το* грузавік
καμουφλάρισμα *το* камуфляж, маскаванне
καμωμένος (*από* з) зроблены
καμπάνα *η* звон
καμπάνια *η* кампанія
καμπαρντίνα *η* плашч; летняе паліто
κάμπια *η* вусень
καμπίνα *η* каюта; кабіна
κάμπος *ο* раўніна, поле
κάμποσος ладнага
καμπούρα *η* горб; бугор
καμπούρης *ο* гарбаты
κάμπτομαι гнуцца, згінацца; *пер.* саступаць, падавацца
κάμπτω гнуць, згінаць; **κ. την αντίσταση** зламаць супраціў
καμπύλη *η* крывая (*рыса*)
καμπύλος крывы, сагнуты
καμπυλωμένος сагнуты, выгнуты, скрыўлены
κάμψη (*-εις*) *η* згінанне; абгінанне, абыход; спад, зніжэнне
κανάβι *το* каноплі
καναδυό адзін-два, пару; **σε κ. ώρες** праз пару гадзін; **εκεί υπάρχουν μόνο κ. ξενοδοχεία** там усяго адзін-два гатэлі
κανάλι *το* канал; пратока
καναπές *ο* канапа, тахта

κανάτα η графін, збан
κανδήλα η лампада; пухір
κάνεις (-ένος) = κανένας; хтосьці, штосьці; ніхто
κανένας, καμιά, κανενα ніхто, нішто; ніякі; хто-небудзь, што-небудзь; каля, амаль; нейкі, які-небудзь
κανένα → **κανένας**
κανιβαλισμός ο кнібалізм, людаедства
канίβαλος ο кнібал, людажэр
κάνιστρο το кош, кошык
κανόνας (ων) ο правіла, закон; канон; лінейка; **κατά κανόνα** як правіла
κανόνι το гармата
κανονίζω парадкаваць, вызначаць; ладзіць, папраўляць, нармалізаваць; кананізаваць
κανονικός рэгулярны, нармальны, правільны; законны, правамерны
κανονισμένος упарадкаваны, наладжаны, усталяваны (*і пра лад жыцця*)
κανονιοφόρος ο кананерка, кананерская лодка; **πολιτική κανονιοφόρων** палітыка кананерак
καντάδα η серэнада
καντήλη η → **κανδήλη**
καντήλι το лампадка
καντίνα η буфет (*на прадыпрыемстве, ва ўстанове*)
κάνω рабіць, чыніць, дзеіць; вырабляць, выпускаць; дзейнічаць; **τι κάνετε;** як жывяце?, як справы?; **τι κάνουμε;** што рабіць?/ што дзеіць?
καουτσούκ το (нязм) каўчук
καουτσουκοδένδρο το каўчукавае дрэва, гевея
καπάκι το накрыўка, вечка
καπέλο το шапка, капялюш
καπηλεύομαι шпікуляваць (*на чым-н.*), выкарыстоўваць, злоўжываць
καπιταλισμός ο капіталізм
καπιταλιστής ο капіталіст
καπιταλιστικός капіталістычны
καπνά τα тытунь
καпнерγάτης ο работнік тытунёвай прамысловасці, тытуньшчык
καпνιά η сажа
καпνίζω вэндзіць; курыць; дыміцца
κάπνισμα το вэнджанне; курэнне
καпνοβιομηχανία η тытунёвая прамысловасць
καпνοδόχος ο комін
καпνοθήκη η табакерка; капшук
καпνός ο дым; пара; тытунь; **γемάτος καпνός** дымны
κάποιος, -α, -ο (*мн. κάποιοι, -ες*) нехта, хтосьці; які-небудзь; нейкі, пэўны, які-ніякі; *мн.* некаторыя; **κάποια στιγμή** у нейкі момант
κάποτε неяк, некалі; часам
καπού дзесьці, дзе-небудзь; куды-небудзь; прыблізна; **από κ.** аднекуль; ад некага
κάπρος ο кныр; дзік
κάπως неяк, як-небудзь; крышку, трохі
καραβάνι το караван
καράβι το карабель, судна
караκάζα η сарока
караптіνα η каранцін; **μένω σε κ.** быць у каранціне
καράτε το каратэ (*адзінаборства*)
каратомώ (ε) сьцінаць/ адсякаць галаву
καρβουνιάρης ο вугальнік, абпальнік вуг(а)лю; гандляр вуглем
κάρβουνο το вугаль
кардеріνα η шчыгол
кардіа η сэрца; сярэдзіна, цэнтр; **στην κ. του καλοκαιριού** сярод лета, у разгар лета
καρδιακός сэрцавы, сардэчны
καρδιαλόγος ο кардыёлаг
καρδινάλιος ο кардынал

καρδιοκλέφτης *ο* викрадальнік сэрцаў, сэрцаед
καρδιοκυνηγός *ο* сэрцалоў, валацуга за спадніцамі
καρέκλα *η* крэсла
καρεκλοπόδαρο *ο* ножка крэсла; **βρέχει καρεκλοποδара** (дождж) лье як з вядра
καριέρα *η* кар'ера
καρκινικός ракавы; **καρκινικό μόρφωμα** ракавае ўтварэнне
καρκίνωμα *το* карцынома; *пер.* непяпраўная загана
καρότο *το* морква; **κρατώ κ. και μαστίγιο** трымаць моркаўку і папліску
καρπός *ο* плод, фрукт; плён
καρπούζι *το* кавун
καρπούμαι карыстацца плёнам (*чыёй-н. працы і пад.*); **κ. τα εδάφη του** карыстацца ягонымі землямі
καρποφορώ (*α, ε*) даваць плады; прыносіць плён
κάρτα *η* паштоўка; візітоўка
καρτέρι *το* засада; **στήνω κ.** рабіць засаду
καρτερία *η* цярплівасьць
καρτερώ (*ε*) цярпець, трываць; чакаць
καρτοκινητό *το* мабільны тэлефон з загадзя аплочанай сім-карткай
καρτοτηλεφωνό *το* тэлефон-аўтамат (*які прымае картку*)
καρυάτιδα *η* карыятыда
καρυδένιος, -α, -ο з арэхавага дрэва, арэхавы
καρύδι *το* арэх; кадык
καρυδοτσοούφλο *το* шкарлупка грэцкага арэха
καρφί *το* цьвік
καρφίτσα *η* шпілька, прыколка
καρφωμένος прыбіты, прыкаваны, прыкуты
καρφώνω прыбіваць, забіваць; **κ. καρφιά στο ξύλο** забіваць цьвікі ў дрэва
καρωτίδα *η* сонная артэрыя
καρότο *το* морква
κάσα *η* каса; сейф; скрынка; дамавіна
κασέρι *το* сыр (*жоўтага колеру*)
κασετίνα *η* шкатулка; пенал
κασίδα *η* лішай, кароста
κασκόλ *το* шалік
κασσίτερος *ο* цына (Sn)
καστανάς *ο* прадавец каштанаў
καστανιά *η* каштан (*дрэва*)
κάστανο *το* каштан
καστανός каштанавы, карычневы
κάστρο *το* замак; крэпасць
κατα- прыстаўка з значэннем: руху ўніз; супрацьдзеяння; узмацнення якасьці: **καταπράσινος** ярка-зялёны, зеляненны, увесь зялёны
κατά (*κατ', καθ'*) у час, цягам; каля, прыблізна (*пра час*); згодна з, адпаведна; у, да, па (*напрамак*); супраць; **κ. δώ** сюды; **κ. κει** туды; **καθ' οδόν** па дарозе; **κ. τη διάρκεια** у час (*чаго-н.*), цягам; **κ. 16% σε σύγκριση με το πέρυσι** на 16% у параўнанні з леташнім годам
καταβαίνω злазіць, сыходзіць, спускацца; падаць, зьніжацца; **κ. σε απεργία** застрайкаваць, забаставаць, абвяшчаць забастоўку
καταβάλλω скідаць, валіць; перамагаць, адужаць; прыкладаць (*сілу*), праяўляць (*энергію*); укладаць, рабіць унёсак; плаціць, аплачваць; **κ. επίμονες προσπάθειες** прыкладаць настойлівыя намаганні
καταβολή *η* укладанне, плацеж; выплата; **από καταβολής κόσμου** з праку-веку, спрадвеку
καταβόθρα *η* клаака, сьцёкавы канал, каналізацыя
καταγάλανος ярка-блакітны
καταγγελία *η* скарга (*у суд*); данос, абвінавачанне
καταγγέλλω вінаваціць; даносіць, падаваць скаргу; скардзіцца, жаліцца
καταγής дадолу, на зямлю; долі, на зямлі
καταγοητευμένος зачараваны, захоплены

καταγοητεύω зачароўваць, захапляць
κατάγομαι (από) паходзіць з, быць родам з
καταγράφω запісваць, рэгістраваць; апісваць, інвентарызаваць
καταγωγή η паходжанне
καταδεικνύω паказваць, сьведчыць, даказваць
καταδικασμένος асуджаны; наканаваны; **κ. σε αποτυχία** асуджаны на няўдачу
καταδικάζω асуджаць, прысуджаць
καταδίκη η прысуд; асуджэнне
καταδιωγμένος гнаны, перасьледаваны
καταδιώκω гнаць, перасьледаваць
καταδίωξη (-εις) η перасьлед, ганянне (за кім-н.)
καταδρομικό το крэйсер
καταδυναστευμένος жорстка прыгнечаны; дэспатычна кіраваны
καταδυναστεύω жорстка прыгнятаць; тыранічна/ дэспатычна кіраваць
κατάδυση (-εις) η акупанне ў ваду; ныранне
καταζητούμενος якога шукаюць (пра злачынца)
καταζητώ (ε) шукаць (злачынца)
κατάθεση (-εις) η закладанне (падмурка); уклад, унёсак; ускладанне (вянка і пад.); **κ. στεφανιών στο μνημείο + γεν** ускладанне вяноў да помніка каму-н.
καταθέτω ускладаць (кветкі); укладаць (грошы, сродкі); даваць паказанні; **κ. στεφάνια** ускладаць вянкi
κατάθλιψη (-εις) η прыгнечанасьць, засмучанасьць, скруха
καταιγίδα η навальніца; шторм, бура
καταιγιστικός шквальны
κατακάθαρος чысьціоткі
κατακαίω спаліць дашчэнту, спапяліць; вынішчыць; **κ. τα πτώματα** паліць трупы
κατακερματίζω разбіваць, дзяліць (на часткі); трушчыць, крышыць, драбніць
κατακέφαλα проста ў галаву; галавою ўніз; дашчэнту (разьбіць)
κατάκλυσμος ο паводка, патап; лівень
κατάκοπος змораны, валяючыся ад стомы
κατακόρυφα стромка, вертыкальна; на самай вяршыні
κατακόρυφος стромкі, вертыкальны
κατακραυγή η моцнае абурэнне, рэзкі пратэст
κατακρίνω асуджаць, неўхваляць
κατάκτηση (-εις) η заваёва
κατακτητής ο заваёўнік, захопнік
κατακτώ (α) заваяваць
καταλαβαίνω разумець
καταλαμβάνω браць, займаць; разумець; **κ. σχολεία** займаць школы (як знак пратэсту); **κ. την πρώτη θέση** заняць першае месца
καταλήγω канчацца, завяршацца
κατάληξη (-εις) η канец, завершанне; *грамат.* канчатак; суфікс; дамен (у інфарматыцы)
καταλήστευση η рабаванне, абкраданне
καταληστεύω рабаваць, абкрадаць
κατάληψη (-εις) η заняцце, захоп, завалоданне
κατάλληλα як належыць, як сьлед, як мае быць
κατάλληλος прыдатны; зручны
κατάλογος ο сьпіс, пералік; каталог; **κ. φαγιδών** меню; **μακρύς κ.** доўгі сьпіс (і злачынстваў)
κατάλοιπο το рэшта; астача
κατάλυση (-εις) η скасаванне, ліквідацыя
καταλύτης ο разбуральнік, руйнавальнік, ліквідатар
καταλυτικός разбуральны, руйнавальны, які касуе; **καταλυτική επιρροή /ανάμιξη** разбуральны ўплыў/ разбуральнае ўмяшанне
κατάματα проста ў вочы, пільна; **κοιτάζω κ.** пазіраць проста ў вочы, пільна пазіраць
καταμέτρηση (-εις) η падлік; меранне
καταμετρίμενος палічаны (галасы); памераны
καταμετρώ (ε) лічыць, палічыць; мераць

καταναλώνω спажываць; траціць
κατανάλωση (-εις) η спажыванне; выдатак
κατανέμομαι разьмяркоўвацца, дзяліцца; **κ. εξίσου στον πληθυσμό** пароўну разьмяркоўвацца паміж насельніцтва
κατανέμω разьмяркоўваць, дзяліць
κατανόηση η поўнае разуменне; **δείχνω κ. για** праявіць/ выявіць разуменне (*проблемы і пад.*)
κατανοητός зразумелы; дасяжны разуменню
κατανομή η разьмеркаванне, разьдзел, раздача
κατανοώ (α) разумець, уцяміць
καταντώ (α) даводзіць (*да чаго-н.*); даходзіць да, апускацца
κατάνυξη (-εις) η набожнасьць; узрушанасьць, расчуленасьць
κατανυχτικός захапляльны; працуды
καταξιωμένος заслужаны, варты
καταξιώνω лічыць вартым *чаго-н.*, уганараваць
καταπατώ (ε) таптаць; растаптаць; узурпаваць, незаконна прысабечыць
καταπέλτης ο катапульта; *пер.* моцны ўдар (*у прамове, артыкуле*)
καταπιέζω прыгнятаць
καταπίεση (-εις) η прыгнёт
καταπιεσμένος *прым, ο* прыгнечаны; пакутны
καταπιεστικός прыгнятальны
καταπληκτικός дзівосны; фенаменальны
κατάπληκτος здзіўлены, уражаны
κατάπληξη (-εις) η здзіўленне; захапленне
καταπλήσσω, καταπλήττω дзівіць, уражваць
καταπολέμηση η барацьба, змаганне
καταπολεμώ (α) змагацца, весці барацьбу з
καταπονημένος змучаны, зьнясілены, стомлены
καταποντίζομαι тонець, ісьці на дно; *пер.* банкрутаваць, разарацца
καταποντίζω тапіць, пускаць на дно
καταπονόω (ε) стамляць, зьнясільваць, мучыць, мардаваць
καταπράσινο ярка-зялёны, пакрыты зелянінай
κατάπτωση (-εις) η падзенне; абвал; зьмяншэнне
καταταλαιπωρημένος пакутны, замучаны
καταταλαιπωρώ (ε) мучыць, прыносіць пакуты
κατάρα η праклён
καταραμένος пракляты
καταράστηκα → **καταριέμαι**
κατάρυση (-εις) η адмена, скасаванне; зьняцце; **κ. των επιτιμίων** зьняцце епіцім'яў
καταρυώ адмяняць, касаваць; здымаць (*пакаранне*)
καταριανός катарскі, з Катару
καταριέμαι, καταριούμαι праклінаць
καταρράκτης ο вадаспад
καταρρακώνω ірваць, разрываць на кавалкі; прыніжаць, няславіць
καταρρακτώδης, -ης, -ες бурны, імклівы, нястрымны
κατάρρευση (-εις) η абрынанне, абвал; распад, развал, крах; **οικονομική κ.** эканамічны абвал
καταρρέω падаць, абрынацца; распадацца; занепадаць
καταρρίπτω скідаць, звальваць; біць (*рэкорд*); зьбіваць (*самалёт*); **κ. αεροσκάφος** зьбіць самалёт
κατάρριψη (-εις) η скіданне, звальванне; зьбіванне, збіццё (*самалёта*)
κατάρτι το мачта
καταρτίζω складаць, фармаваць; навучаць, рыхтаваць
καταρχάς = **κατ'αρχάς** → **αρχή**
καταρώνω замацаваць (*за сабою*), зарэзерваваць, забраніраваць,
κατάσβεση (-εις) η тушэнне; наталенне (*смагі*); **κ. πυρκαγιών** тушэнне пажараў
κατασκευάζομαι вырабляцца; будавацца; **κ. από** вырабляцца з
κατασκευάζω будаваць; рабіць

κατασκευασμένος зроблены, выраблены, выпушчаны; **κ. χωρίς τροχό** зроблены без выкарыстання ганчарнага круга
κατασκευή η выраб; канструкцыя
κατασκήνωση (-εις) η лагер, кемпінг
κατασκοπεία η шпіянаж, шпіёнства
κατασκόπος ο шпіён
κατάσπαρτος засеяны; параскіданы
κάτασπρος бялютки
κατάσταση (-εις) η стан, становішча; сьпіс, пералік; **κ. έκτακτης ανάγκης** надзвычайнае становішча; **κ. πολιορκίας** асаднае становішча
καταστατικό το статут
καταστατικός статутны
καταστέλλω стрымліваць, зацугляць; спыняць; здушыць
κατάστηθα проста ў грудзі; **χτυπό κ.** біць сябе ў грудзі
κατάστημα το крама, лаўка
καταστολή η стрыманне; здушэнне, замірэнное зацуглянне
καταστραμμένος разбураны
καταστρεπτικός катастрафічны, разбуральны, згубны; пагібельны; **καταστρεπτικά αποτελέσματα για** катастрафічныя наступствы для
καταστρέφω разбураць, зьнішчаць, руйнаваць; **μην καταστρέφετε τις φωλιές των πουλιών** не разбурайце птушыных гнёзд
καταστροφή η пагібель, катастрофа; зьнішчэнне, разбурэнне
κατάστρομα το палуба
καταστρώνω планаваць, рабіць накід; **κ. το σχέδιο** прадумаць план
κατασυκοφάντηση (-εις) η паклёп, дыфамация
κατασφάζω люта забіваць, выразаць
κατασχιζώ ірваць, разрываць; ламаць; **κ. μια βιντεοκάμερα** зламаць/ разьбіць відэакамеру
καταταγ- → **κατατάσσω**
κατατάζω → **κατατάσσω**
κατάταξη (-εις) η ладкаванне па парадку, класіфікацыя; паступленне на вайсковую службу
κατατάσσομαι класіфікавацца, прылічацца, знаходзіцца; **κ. στην τρίτη θέση** знаходзіцца на трэцім месцы, займаць трэцяе месца
κατατάσσω ладкаваць, прыводзіць да ладу, парадкаваць; класіфікаваць; прылічаць, адносіць да
καταταχ- → **κατατάσσω**
κατατεθέν: το σήμα κ. таварны знак
κατατοπίζω знаёміць з абстаноўкай, інфармаваць; уводзіць у курс спраў
κατατοπιστικά падрабязна
κατατοπιστικός падрабязны
κατατρέχω гнацца, перасьледаваць; уціскаць
κατατρομαγμένος перапуджаны; застрашаны
κατατρομάζω пужаць, палохаць; пужацца, палохацца, жахацца
καταυγάζω ярка асьвятляць
καταυλισμός ο палявы лагер
κατάφαση (-εις) η сьцьверджанне
καταφέρνω дасягаць; угаворваць; здолець, спраўляцца з чым-н.; наносіць удар; **δεν κ. να συμφωνώ** ніяк не прыйсьці да згоды; **κ. να δραπετεύω** здолець уцячы; **τα κ. με λιγότερο νερό** абыходзіцца меншай колькасцю вады
καταφέρω наносіць, прычыняць; **κ. ένα θανατηφόρο χτύπημα** наносіць сьмяротны ўдар
καταφεύγω хавацца, уцякаць, шукаць прытулак; ужываць, карыстацца
καταφύγιο το прытулак, с/хованка, сховішча; **υπόγειο κ.** пад'земнае сховішча
κατάφωρα адкрыта, бессаромна, груба
κατάφωρος непрыхаваны, адкрыты, яўны
κατάφωτος ярка асьветлены
καταχειροκροτώ (ε) вітаць бурнымі воплескамі
καταχθόνιος, -α, -ο ніжні, пад'земны, катахтонны; цёмны, змрочны; каварны
κατάχλωμος вельмі бледны

καταχνιά *η* туман, імгла
κατάχρηση (-εις) *η* злоўжыванне, растрата
κατάχτηση *η* заваёва, акупацыя; *пер.* дасягненне, заваёва
καταχτητής *ο* заваёўнік, акупант
καταχώρηση (-εις) *η* запіс, зьмяшчэнне ў спіс
καταχωρίζω, καταχωρώ (ε) запісваць, рэгістраваць, заносіць; зьмяшчаць, публікаваць
καταχωρισμένος запісаны, зарэгістраваны
κατάψξη (-εις) *η* астуджанне, замарожанне
κατεβάζω спускаць, апускаць; зьніжаць, збаўляць (*цану*)
κατεβαίνω → катаβαίνω; злазіць, спускацца; паніжацца; **κ. στο δρόμο** выходзіць на вуліцу (*пра народ*)
κατέβηκα → **κατεβαίνω**
κατεδαφίζω руйнаваць, ламаць
κατεδάφιση (-εις) *η* руйнаванне, ламанне
κατελημένος заняты, акупаваны
κατελ- → **καταλαμβάνω**
κατενθουσιασμένος у захапленні
κατεργάρης *ο* хітрун, падманьшчык, шахрай
κατεργάρισα *η* хітруха, шахрайка
κάτεργο *το* галера; катарга
κατεύθυνση (-εις) *η* накірунак, курс; дырэктыва, палітычная лінія
κατευθύνομαι накіроўвацца
κατευθύνω накіроўваць; кіраваць
κατευνασμός *ο* супакаенне, зьмякчэнне, расслабленне
κατευναστικός супакойвальны, зьмякчальны; расслабляльны; **κατευναστική παρέμβαση** прымірэнчы выступ
κατεχομένος акупаваны, заняты
κατέχω валодаць (*чым-н., мовай*); займаць, акупаваць; займаць (*пасаду*); **κ. εξαιρετική μόρφωση** мець выключную адукацыю; **κ. νευραλγικές θέσεις** займаць ключавыя пазіцыі/пасады; **κ. κεντρική θέση σε** займаць цэнтральнае месца ў
κατεψυγμένος замарожаны
κατηγορηματικός катэгарычны; **κατηγορηματική άρνηση** катэгарычная адмова; **με κατηγορηματικό τρόπο** катэгарычна
κατηγορία *η* абвінавачанне; катэгорыя, разрад; **πολίτες δεύτερης κατηγορίας** грамадзяне другога гатунку
κατηγορηματικά рашуча, катэгарычна; **απορρίπτω κ.** рашуча адхіляць
κατηγορηματικός катэгарычны, рашучы
κατηγορητήριο *το* абвінаваўчы акт
κατηγόρῳ (ε, α) вінаваціць; папракаць, дакараць
κατήφορος *ο* адхон, спуск; спад
κατήχηση (-εις) *η* катэхізіс; індактрынацыя (*навучанне веры, ідэалогіі*)
κάτι нешта, штосьці, што-небудзь
κατοικημένος заселены, населены
κατοικία *η* жытло, дом, кватэра; сядзіба
κατοικίδιος, -α, -ο свойскі; хатні; **κατοικίδιο ζώο** свойская жывёліна
κατοικοίμενος жылы, прыдатны для жыцця
κάτοικος *ο* жыхар; насельнік
κατοικούμενος населены
κατοικῶ (ε) насяляць; жыць
κατονομάζω называць, іменаваць; называць імя, выдаваць
κατόπι(ν) потым, затым; ззаду, за *чым-н.*; **τρέχω κ. του** бегці за ім
κατόρθωμα *το* дасягненне; подзвіг
κατορθώνω дасягаць, здолець
κατοχή *η* валоданне; заваёва, акупацыя
κάτοχος *ο* уладальнік; трымальнік /*акцый і пад.*/
κατοχύρωση (-εις) *η* умацаванне, замацаванне; *пер.* гарантаванне
κάτοψη (-εις) *η* від зверху, праекцыя зверху, гарызантальнае сечыва

κατρακυλώ (α) скаціцца, куляцца ўніз; **κ. τις σκάλες** куляцца ўніз па прыступках
κατσαρόλα η каструля
κατσίκα η каза
κατσοφιασμένος нахмураны, змрочны
κατσοφιάζω спахмурнець, рабіцца змрочным; хмурнець, хмарыць
κάτω пад; уніз, унізе; ніжэй, меней; далоў, прэч!; **κ. από** пад; **από κ.** знізу; **από πάνω ως κ.** зверху да нізу; **άνω κ.** дагары нагамі, бязладна; **προς το κ.** уніз; **κ. τα χέρια από τα δικαιώματα μας!** рукі прэч ад нашых правоў!
κάτωθεν, κάτωθι унізе; ніжэй, далей; **τα κ.** наступнае
κατώτερος ніжэйшы, малодшы; горшы (*па якасьці*)
κατώφλι το парог, ганак
καυγ- → **καβγ-**
καυσαέρια τα адпрацаваныя/ выхляпныя газы
καύση (-εις) η згаранне, гарэнне; спаленне; **κ. νέκρων** спаленне/ крэмацыя памерлых
καύσιμο το паліва
καυτηριάζω прыпякаць (*рану*); *пер.* асуджаць, ганіць, гнеўна абурацца
καυτός гарачы; напалены; палкі; **καυτές πόζες** палкія позы
καύχημα το гонар
καφέ карычневы
καφενείο το, καφενές ο кавярня
καφές (-έδες) ο кава; **βαρύς κ.** моцная кава; **κ. με γάλα** кава з малаком
καφετζής (-ήδες) ο гаспадар кавярні
καφετιέρα η кафейнік; кававарка
καχύποπτος падазроны, недаверлівы
καχυποψία η падозранасьць, недавер
κάψιμο (-ατος) το апёк; спаленне; **το κ. του χωριού** спаленне вёскі
κάψουλα η капсула (*апарата*)
κείμει ляжаць, размяшчацца, знаходзіцца
κείμενο το тэкст
κειμήλι το рэліквія, сьвятыня; каштоўнасьць
κείνος (κείνη, κείνο) той, ён (тая, яна; тое, яно)
κείται: ενθάδε κ. тут спачывае (*надмагільны надпіс*)
κεκτημένος які валодае; набыты, заваяваны; **κεκτημένα δικαιώματα** здабытыя ў барацьбе правы
κελαϊδώ (α), κελαηδώ (α) сьпяваць, шчабятца
κελάρι το кладоўка
κέλι το турэмная камера; келля; **το κ. των μελλοθανάτων** камера асуджаных на сьмерць
κενό το пустата; прагал, пропуск; вакуум; **υπάρχουν κενά** існуюць прагалы; **καλύπτω το κ.** запаўняць прагал
κενοδοξία η славалюбства, фанабэрыя
κενός пусты, нішчымны; вольны, вакантны; марны; вакуумны
κέντημα το вышыўка
κεντημένος вышыты
κεντρί το джала
κεντρίζω калоць; джаліць, кусаць; падштурхоўваць, падахвочваць
κεντρικός цэнтральны; сярэдзінны; галоўны; **Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή** цэнтральная выбарчая камісія
κέντρο το цэнтр
κεντροαριστερά η левы цэнтр
κεντροαριστερός левацэнтрысцкі
κεντροασιατικός цэнтральнаазіяцкі
κεντροδεξιά η правы цэнтр
κεντροδέξιος правацэнтрысцкі
κεντρώος, -α, -ο сярэдзінны, цэнтральны; кантынентальны; **κεντρώα κυβέρνηση** цэнтральны ўрад
κεντώ (α) вышываць, нашываць
κεραμίδι το чарапіца

κεραμική η κεραміка
κεραμικός κεραмічны; ганчарны
κέρασ- → κερνώ
κεράσι το чарэшня (плод)
κερασιά η чарэшня (дрэва)
κέρατο το рог (жывёлы)
κεραυνοβόλος, -α, -ο маланкавы; раптоўны, неспадзяваны; **κ. πόλεμος** маланкавая вайна
κεραυνοβολούμαι быць як громам аглушаным, быць агаломшаным
κεραυνοβολώ (ε) шпуляць бліскавіцы; біць громам; аглушаць як громам
κεραυνός ο маланка, бліскавіца
κερδίζω зарабляць; выйграваць; атрымаць (стыпендыю, месца ў парламенце); **κ. καιρό**
выйграць час, адцягнуць час
κέρδος το прыбытак, даход; выйгрыш; выгода, карысьць
κερδοσκοπία η шпікуляцыя
κερί το воск; свечка
κέρινος з воску, васковы
κερκίδα η трыбуна (стадыёна)
κερκόπορτα η заднія дзьверы
κέρμα το манета, жэтон
κερνώ (α) частаваць, трактаваць (віном)
κεφαλαίο το разьдзел; капітал; сродкі; **κ. εκκίνησης** стартавы капітал
κεφάλαιο το вялікая літара
κεφαλαιοκρατικός капіталістычны
κεφαλαιοκρατισμός ο капіталізм
κεφαλαιώδης, -ης, -ώδης галоўны, асноўны; капітальны; **κ. σημασία** вялізная значнасьць
κεφαλή η галава; кіраўнік; **είμαι επί κεφαλής** узначальваць, быць на чале
κεφάλι το галава; плешка (цывіка)
κεφαλοτύρι το сыр (гатунак)
κεφαλοχώρι το вялікае сяло
κεφαλώνω раскляпаць, распляскаць
κέφι το настрой, гумор
κηδεία η пахаванне
κηδεμόνας ο апякун, заступнік
κηδεύω хаваць (нябожчыка)
κήλη η грыжа
κηλίδα η прам, пер. пляма
κήπος ο сад
κηπουρός ο садоўнік
κηρίο το → κέρі
κήρυγμα το прам, пер. казань; абвестка
κήρυκας ο вястун; прапаведнік
κηρύσσω, κηρύττω абвяшчаць; **κ. παράνομος** абвяшчаць па-за законам
κητοειδής, -ης, -ες кітападобныя, кітовыя
κιβώτιο το скрынка
κιβωτός η каўчэг; **η κ. του Νώε** ноёў каўчэг
κιγκλίδωμα το парэнчы, балюстрада; агароджа
κιθάρα η гітара
κίλο το кілаграм
κιλοβάτ το кілават
κιλοβατώρα η кілават-гадзіна
κιμάς (-άδες) ο фарш, сечанае мяса; **κάνω κ. το κορμί** разарваць цела на кавалкі (караючы)
κιμωλία η крэйда
κινέζος *Іпрым* кітайскі; 2ο кітаец
κίνημα το рух; пер. крок
κινηματογράφος ο кінатэатр, кінематограф
κινηματοθέατρο το кінатэатр
κίνηση η рух, хада; пер. актыўнасьць, жыццё; **θέτω σε κ.** прыводзіць у рух

κινησιοσκόπιο *το* кінескоп
κινήτηρας *ο* рухавік; **δίχρονος/ τετράχρονος** *κ.* двухтактавы/ чатырохтактавы рухавік
κινήτικότητα *η* рухавасьць, імкненне дзейнічаць
κινήτό *το* мабільны тэлефон
κινήτοποίηση *(-εις) η* актывізацыя; мабільзацыя
κινήτοποιώ *(ε)* прыводзіць у рух, пускаць у хаду; мабільзаваць, актывізаваць
κινήτός рухомы
κίνητρο *το* рухальная сіла; рухач, матыў; стымул
κινούμαι рухацца
κινώ *(ε)* рухаць; прыводзіць у дзеянне; выклікаць (*цікавасьць*); кратацца, рушыць;
κίολας ужо; яшчэ; нават
κίονας *ο* калона
κιονόκρανο *το* капітэль (*верх калоны*)
κίσσα *η* сойка
κιτρινίζω жаўцець
κιτρινωπός жаўтаваты
κίτρινος жоўты
κλαδί *το* галіна
κλαδός *ο* галіна (*і гаспадаркі*); сук; спецыяльнасьць
κλαδωτός разложысты, галінасты; з узорам з кветак і галінак (*пра арнамент, малюнак*)
κλαί(γ)ω плакаць; аплакваць, жаліцца
κλαπ- → **κλέβω**
κλαρί *το* галінка; **κλαριά** дрэвы; **δεν τον αφήνει σε χλωρό** *κ.* ён не дае яму спакою, ён яго перасьледуе
κλαρίνο *το* кларнет; **παίζω** *κ.* іграць на кларнеце; **στέκομαι** *κ.* стаяць выцягнуўшыся, на «зважай»
κλασικός класічны; класік
κλάσμα *το* дроб; **δεκαδικό** *κ.* дзесятковы дроб **το κοινό/ το καταχρηστικό** *κ.* правільны/ няправільны дроб
κλάψιμο *το* плач; жальба
κλέβω красьці; пазычыць, прысабечыць (*чужую ідэю і пад.*)
κλειδαρότρυπα *η* замочная шчыліна; **μέσο από** *κ.* праз замочную шчыліну
κλειδί *το* ключ; **εγγλεζικό** *κ.* рассоўны ключ
κλειδωνιά *η* замок
κλεινός славыты, слынны
κλείνω зачыняць; замыкаць; выключаць (*святло, газ, радыё*); канчаць (*дыскусію і пад.*); **κ. το μάτι** заплюскаць вока; **κ. το στόμα** затыкаць рот
κλείσιμο *(-ματος) το* замыканне; закрыццё; заключэнне (*дамовы*); змяшчэнне (*худы-н.*); засьцежка; **στο** *κ. συνεδρίασης* пры закрыцці нарады
κλειστός зачынены, замкнёны; выключаны
κλεμμένος крадзены, украдзены
κλέφτης *ο* злодзей; клефт (*партызан эпохі барацьбы за незалежнасьць у XIXст.*)
κλεψιά *η* кража
κλεψύδρα *η* кляпсідра, вадзяны гадзіннік; **η** *κ. αδειάζει επικίνδυνα* час падыходзіць да небяспечнай рысы
κλήθρα *η* вольха
κλήμα *το* вінаградная лаза
κληρικός духоўны
κληρονομία *η* спадчына
κληρονομικός спадчынны
κληρονομικότητα *η* спадчыннасьць
κληρονόμος *ο* спадкаемец; **κάνω κληρονόμο** зрабіць спадкаемцам
κληρονομώ *(ε, α)* атрымаць у спадчыну
κλήρος *ο* жэрабя; лёс; духавенства; **ρίχνω/ τράβω κλήρο** кідаць/ цягнуць жэрабя
κλητική *η* клічны склон
κλίμα *το* клімат

κλίμακα *η* драбіны; шкала; масштаб; **τα σε μεγάλη κλίμακα σαμποταζ** буйнамаштабныя акты сабатажу
κλιμάκιο *το* драбінцы; ступень; група; інстанцыя
κλιματιζόμενος кандыцыянаваны; **κλιματιζομένη καμπίνα** кандыцыянаваная каюта
κλίνη *η* ложка
κλινική *η* клініка; аддзяленне (лякарні)
κλίνω нагінаць, гнуць; схіляць (*καλενί, γαλαву*); *грамат.* скланяць, спрагаць; нахіляцца, нагінацца
κλίση (-εις) *η* схіл, нахіл; схільнасьць; *грамат.* канчатак; скланенне; спражэнне; **έχω κ. στη μουσική** мець схільнасьць да музыкі
κλοιός *ο* акружэнне, колца, абцугі; **κ. γύρο από** колца вакол (*якога-н. горада*)
κλονίζω трэсьці, калаціць; гайдаць, хістаць
κλοπή *η* кража
κλουβί *το* клетка (*для жыўёл*)
κλωνοποιημένος кланаваны; **κλωνοποιημένα πρόβατα** кланаваныя авечкі
κλωνοποίηση (-εις) *η* кланаванне
κλωνοποιούμαι кланавацца
κλωνοποιώ (ε) кланаваць
κλώνος *ο* клон
κλώσσα *η* седуха
κλωσσόπουλο *το* кураня; **κλωσσόπουλα** кураняты, вывадак
κλωστή *η* нітка
κλωστοϋφαντουργία *η* тэкстыльная прамысловасць
κλωτσιά *η* насцак, выспытак, удар нагой
κνήμη *η* галёнка
κούζω кумкаць (*пра жаб*)
κόβω рэзаць, разразаць; кроіць (*вопратку*); ірваць (*кветкі*); валіць (*лес*); абразаць (*заробак*); біць (*манету*); адключаць (*ваду*); кідаць (*курыць*); перабіваць, перапыняць (*размову*); сыціхаць (*пра вецер*); прападаць, спыняцца; ірвацца, лопацца; **κ. τα μαλλιά** стрыгчы валасы; **έκοβαν δικό τους νόμισμα** яны білі сваю манету; **κ. στη μέση** разарвацца пасярэдзіне
κογκρέσο *το* кангрэс
κόγχη *η* ракавіна; ніша; вачніца
κογχύλι *το* ракавіна
κοιλάδα *η* даліна, дол
κοιλιά *η* жывот
κοιλιακός брушны; **κ. τύφος** брушны тыф; **στην κοιλιακή χώρα** у вобласць жывата (*параніць, дапр.*)
κοιμάμαι спаць; класьціся спаць
κοιμητήριο *το* могілкі
κοιμίζω прыспаць; суцішаць
κοιμισμένος сонны, які сыпіць
κοινό *το* грамадскасць; публіка
κοινοβουλευτικός парламенцкі; **κοινοβουλευτική δημοκρατία** парламенцкая дэмакратыя
κοινοβουλευτισμός *ο* парламентарызм
κοινοβούλιο *το* парламент
κοινόκρανο *το* капітэль (*калоны*)
κοινοποιώ (ε) паведамляць, абвяшчаць
Κοινοπολιτεία *η* Рэч Паспалітая
κοινός агульны, супольны; грамадскі; звычайны; **κ.ή αγορά** агульны рынак; **από κοινού** гуртам, разам, супольна; **δεν έχω τίποτε κοινό με** не мець нічога агульнага з
κοιρότητα *η* грамадскасць
κοινόχρηστος агульнаўжывальны
κοινωνία *η* грамадства; зносіны
κοινωνικοοικονομικός сацыяльны і эканамічны; **κοινωνικοοικονομικές ανισότητες** сацыяльная і эканамічная няроўнасьць
κοινωνικός грамадскі, сацыяльны
κοινωνιολογία *η* сацыялогія

κοινωνιολογικός сацыялагічны
κοινωνιολόγος *ο* сацыёлаг
κοινοφελής, -ής, -ές грамадска-карысны; камунальны
κοίταγμα *το* позірк; назіранне, догляд
κοιτάζω глядзець, пазіраць; клапаціцца, даглядаць; **κ. κρυφά-κρυφά** цікаваць, выглядаць; **κ. πίσω** азірацца (*назад*); **κ. γύρω μου** азірацца па бакох/ вакол сябе
κοίτασμα *το* пласт; **κοιτάσματα** паклады (*выкапняў*)
κοιτίδα (-ίδος) *η* *πρ. αμ., περ.* калыска
κ.ο.κ, κοκ = **και ούτων καθ' ἑξῆς** і г. д., і гэтак далей, і падобнае
κοκαΐνη *η* какаїн
κόκαλο *το* костка; костачка; лапатка, шуфлік; **κ. για παπούτσια** шуфлік для абутку
κοκαλωμένος здраньцьвелы, аслупянены
κοκαλώνω здраньцьвець, зьямець, аслупянець (*ад жаху, зьдзіўлення*)
κοκέτα *η* какетка; маленькі ложак (*на судне, у казарме*)
κοκκινέλι *το* какінелі, чырвонае віно
κοκκινίζω рабіць чырвоным, фарбаваць у чырвонае; смажыць (*мяса*); чырванець
κοκκινογούλι *το* бурак
κόκκινος чырвоны (*і палітычна*)
κόκκος *ο* зерне, зярнятка, каліва, гранула; **ούτε κόκκος αλήθειας δεν υπαρχει σ'όλα αυτά** ва ўсім гэтым німа ані каліва праўды
κόκορας *ο* певень
κολάθι *το* кошык
κολακευτικός лісьлівы, падлізьлівы, падхалімскі; **κολατευτικά σχολιά** лісьлівыя/ падхалімскія каментары
κόλαση (-εις) *η* пекла
κολατσίζω па/сьнедаць, падсілкавацца
κολατσίό *το* закуска, перакус; **πρωινό κ.** лёгкі сьняданак
κολιός *ο* скумбрыя, *іначай* макрэль
κόλλα *η* клей
κολλαρίζω крухмаліць
κολλαρισμένος накрухмалены
κολλημένος прыклеены; прывязаны, прыліплы (*σε да каго-, чаго-н.*)
κολλητός прыклеены; прывараны, злітаваны; **είνα κολλητοί** іх вадой не разьліць (*пра сяброў*)
κολ(λ)ιέ *το* калье, нашыйны ланцужок
κολλώ (*α*) клеіць, прыклеіць; літаваць (*метал*)
κολοκύθα *η* вялікі гарбуз
κολοκυθάκια *τα* кабачкі
κολόνα *η* слуп, калона
κολόνια *η* адэкалон
κολοσσαίος, -α, -ο каласальны, гіганцкі
κολοσσός *ο* калос, волат
κόλπος *ο* грудзі; затока; похва (*і анатамічная*)
κολυμβητήριο *το* плавальны басейн, купальня
κολυμβητής *ο* плывец
κολυμβήτρια *η* плыўчыха
κολύμπι *το* плаванне; купанне; **δεν ξέρω κ.** я няўмею плаваць; **πηγαίνω κ.** ісьці купацца
κολυμπώ (*α*) плаваць
κολώνια *η* адэкалон
κομάντος *το* сьпецвойска
κομβικός вузлавы, ключавы; **κ. ρόλος** ключавая роля
κόμβος *ο* марская міля, вузел (*адзінка хуткасьці*)
κόμης (-τος) *ο* граф
κομήτης *ο* камета
κόμιστρα *τα* выдаткі на дастаўку; **κ. καταβλήθεντα** выдаткі на дастаўку аплачаны да
κόμμα *το* коска; партыя; **κ. αντιπολίτευσης** апазіцыйная партыя
κομάτι *το* кавалак
κομματιάζομαι драбніцца; ірвацца на часткі

κομματιάζω разьбіваць, ламаць на кавалкі; драбніць
κομματικός партыйны
κομμένος нарэзаны, парэзаны; **κ. στα δυο** разрэзаны надвая
κομμουνισμός камунізм
κομμουνιστής ο камуніст
κομμουνιστικός камуністычны
κομωτήριο το цырульня для паненак
κομωτής ο дамскі цырульнік
κομώτρια η дамская цырульніца
κομοδίνο το начны столік, тумбачка
κομπογιαννίτης ο фальшывы лекар, знахар, «канавал»; псеўдавучоны
κόμπος ο вузел
κομπόστα η кампот
κομψός эlegantны, шыкоўны
κομψοτέχνημα το цацка, забаўка
κομψότητα η эlegantнасьць, прыгажосць, вытанчанасьць
κονδύλιο το артыкул (*бюджэту*); фонд
κονδυλοφόρος ο ручка (*для пісьма*); журналіст; **πληρωμένοι κονδυλοφόροι** платныя/
падкупленыя журналісты
κονκάρδα η значок, эмблема; **κ. που έγραφε** значок, на якім напісана
κονιάκ το каньяк
κονσέρβα η каньсерва
κοντά блізка, паблізу; амаль; **από κ.** зблізу; **κ. στο Τολέδο** пад Таледа, паблізу Таледа
κοντάρι το кап'ё, дзіда; шост; прыклад
κοντεΐνερ το кантэйнер
κοντεύω скарачаць; набліжацца, падыходзіць; надыходзіць; **κόντεψε να πέσει** ён за малым
богам не ўпаў
κοντολογής карацей кажучы
κοντός маленькі (*ростам*); кароткі
κοντοφθαλμία η блізарукасьць; *пер.* недальнабачнасьць
κοντόφθαλμος блізарукі; *пер.* недальнабачны; **κ.ή τακτική** недальнабачная тактыка
κοντοσταθ- → **κοντοστέκομαι**
κοντοστέκομαι, κοντοστέκω спыняцца ненадоўга; рэзка спыняцца
κοντόφθαλμός блізарукі
κοντόχοντρος невысокі і поўны, нізкага росту
κοντσέρτο το канцэрт
κούκος ο зязюля
κουνέλι το трус
κοπάδι το статак, гурт; чарада (*птушак*)
κοπάζω сыціхаць, сунімацца, супакойвацца; **κοπάζουν τα χειροκροτήματα** воплескі
сунімаюцца
κοπέλα η дзяўчына
κόπος ο праца; намаганне; турботы; **χωρίς κόπο** без намагання, лёгка; **είναι ματαίος κ.** быць
марнай працай
κόπρανα τα экскрэменты
κοπριά η гной; угнаенне
κοπρίζω угнойваць
κόπτω → **κόβω**
κόρακας ο крумкач; **κ. κοράκου μάτι δεν βγάζει** крумкач крумкачу вока не клюе
κοράκι το крумкач; крук; **τα κοράκια του Χίτλερ** гітлераўскія хіжакі
κοραστάρι το лучковая піла
κορδέλα η стужка; рулетка (*мерная*); канвеер
κορδόνι το шнур, матуз(ок)
κορεννώω наталяць (*голад, смагу*); сыціць; насычаць
κορεσμένος насычаны; **τα κορεσμένα λίπη** насычаныя тлушчы
κόρη η дзяўчына; дачка; зрэнка
κορινθιακός карыньфскі; **κ. ρυθμός** карыньфскі стыль/ ордэр

κοριτσάκι *το* дзяўчынка
κορίτσι *το* дзяўчына
κοριτσιстикός дзяўчынкавы; дзявочы
κορμί *το* цела, тулава
κορμός *ο* ствол (*дрэва*); цела, тулава; корпус (*судна*)
κορμοστασία *η* постаць, стан, фігура
κοροϊδεύω высьмейваць, насьміхацца;
падманьваць
κορόνα *η* карона
κόρος *ο* сытасьць, сыць; наяданне, наталенне; **κατά κόρον** да сыці, ад пуза; празь меру;
έφαγαν κατά κόρον елі, колькі душа прымала
κορδαλλός *ο* жаваранак; **Κ.** Карыдалос (*турма ў Афінэ*)
κορυφαίος, -αία, -ον галоўны, першарадны; кульмінацыйны; **κορυφαία ονόματα** слаўныя імёны
κορυφή *η* вяршыня; шчык; **στην κ. της λίστας** на чале сьпісу
κορύφωμα *το* найвышэйшы пункт, апагей; кульмінацыя, вяршыня
κορυφώνομαι кульмінаваць; (με) увянчацца *чым-н.*
κορυφώνω узвышаць, даводзіць да апагею
κορύφωση (-εις) *η* кульмінацыйны пункт, вяршыня
κορφή *η* → **κορυφή**
κορφός *ο* → **κόλλος**
κόσμημα *το* упрыгожанне, аздабленне
κοσμικός сусьветны; сьвецкі; касьмічны; **κοσμικοί ηγεμόνες** сьвецкія валадары
κοσμιότητα *η* прыстойнасьць, годнасьць; выхаванасьць, прыстойныя паводзіны
κοσμογονία *η* касмагонія; стварэнне сьвету
κοσμογονικός касмаганічны
κοσμοθεωρία *η* сьветапогляд
κοσμοκρατορία *η* панаванне над сьветам, сусьветная імперыя
κόσμος *ο* сьвет; космас; увесь сьвет, усе, людзі; **άκρη του κόσμου** край сьвету; **για τον πολό κόσμο** багата для каго; **ο Κάτω Κόσμος** Ніжні/ Пад'земны Сьвет; **χαλούσαν τον κόσμο** нарабілі гвалту, тропаску
κοσμοσυρροή *η* вялікі натоўп, тлум людзей
κοσμός (ε) *πρ. αμ., περ.* аздабляць, упрыгожваць
κοστίζω каштаваць; цяжка адбівацца
κοστολόγιο *το* прэйскурант
κόστος *το* сабекошт; вартасьць; *περ.* цана, кошт
κοστούμι *το* касьцюм
κότα *η* кура
κοτέτσι *το* куратнік
κότινος *ο* аліўкавая галіна
κοτόπουλο *το* кураня
κόττυφας *ο* чорны дрозд
κουβάλω вазіць, перавозіць; забіраць дадому
κουβαρίστρα *η* шпуля нітак
κουβάς *ο* вядро
κουβέντα *η* гутарка, размова
κουβεντιάζω размаўляць, гутарыць
κουβέρτα *η* коўдра
κουδούνι *το* званок
κουδουνίζω зьвінець; зазваніць
κουζίνα *η* кухня; пліта; **κ. ηλεκτρική** электрапліта
κουκέτα *η* → **κοκέτα**
κούκλα *η* лялька
κούκος *ο* зязюля; *περ.* (*і як прыметнік*) адзінокі
κουκουβάγια *η* сава
κουκουρίκου кукарэку
κούλος аднарукі

κουλούρι *το* абаранак; колца; нуль; выратавальны круг
κουλουριάζομαι скручвацца, згортацца
κούμαρο *το* плод сунічнага дрэва
κουμπάρα *η* кума; хросная маці
κουμπάρος *ο* кум; хросны бацька
κουμπί *το* гузік; **ράβω τα κομπιά μου** прышываць гузікі
κουμπώνω заплікаць
κουνέλι *το* трус
κούνημα *το* ківанне, кіў; маханне, размахванне; **χαιρετώ μ'ένα κ. του κεφαλιού**
паздароўкацца, кіўнуўшы галавою
κούνια *η* калыска; арэлі
κουνούπι *το* камар
κουνουπίδι *το* кветкавая капуста
κουνώ (**α**)ківаць, варушыць; гайдаць; **κ. το κεφάλι** ківаць галавою; **κ. την ουρά** віляць хвостом
κουπί *το* вясло; **τραβώ κ.** веславаць
κουράγιο *το* мужнасьць, адвага
κουράζομαι стаміцца, змарыцца, прыстаць
κουράζω стамляць
κουρασμένος стомлены, змораны
κουραστικός стамляльны
κουρέας *ο* цырульнік (*мужчынскі*)
κουρείο *το* мужчынская цырульня
κουρέλι *το* ануча
κουρελιάζω падраць на кавалкі; **κ. τη σημαία** раздраць сьцяг
κουρελιάρης *ο* абарванец, старац
κούρεμα *το* фрызура, стрыжка, прычоска; стрыжка (*жывёл*)
κουρεμένος пастрыжаны, абстрыжаны; **μαλλιά κουρεμένα κοντά** коротка пастрыжаныя валасы
κουρεύω стрыгчы (*валасы, жывёлу, газон*)
κουρνιάζω садзіцца на седала; прытуліцца (*дзе-н.*)
κουρούνα *η* варона
κουρτίνα *η* заслона
κουσούρι *το* недахоп, загана, дэфект
κουτάλι *το* лыжка
κούτελο *το* лоб
κουτί *το* карабок, скрынка; бляшанка
κουτός тупы
κουτροβαλιάζω каціцца, падаць курдаючыся
κουτσαίνω кульгаць
κουτσός кульгавы; без ножкі (*крэсла, стол*)
κουτσομπολιστικός пляткарскі, заснаваны на плётках, чутках; **κουτσομπολιστικά περιοδικά**
часопісы, якія друкуюць плёткі, жоўтыя часопісы
κουτσοπίνω піць патрошку, сёрбаць
κούτσουρο *το* пень; цурбак
κουφέλα *η* дупло
κούφιος, -α, -ο пусты, пуштацелы; дуплянiсты; глухі (*зук*); пусты, нішчымны, беззьмястоўны;
κούφια φωνή глухі голас
κουφός глухі; цішком
κοφτερός востры (*нож*)
κοφτά /адказаць, сказаць/ рэзка, жостка
κοφτός /размова і пад./ рэзкі, жорсткі; абрывiсты, стромкі
κόψη (-εις) *η* лязо; крой (*сукенкі*)
κόψιμο *το* разразанне; кройка; стрыжка; **κ. των μαλλιών** стрыжка валос
κραβάτα *η* гальштук
κραδασμός *ο* сутрасенне; ваганне
κρανίο *το* чэрап
κράνος *ο* шлём, каска
κράξιμο (-ματος) *το* крык

κрасί το віно
κρατήρας ο кратэр
κρατίδιο το дзяржаўка, федэральная зямля, улус
κρατίεμαι стрымлівацца; утрымлівацца (*хто-н. дзе-н.*)
κρατικομονοπωλιακός дзяржаўна-манапалістычны
κρατικοποίηση (-εις) η абдзяржаўленне, этатызацыя, нацыяналізацыя
κρατικός дзяржаўны
κρατιστής ο дзяржаўнік (*прыхільнік ідэі моцнай дзяржавы*)
κράτος το дзяржава
κρατούμενος *Іпрыμ* зьняволены, арыштаваны; *2ο* арыштант, вязень
κρατώ (ε, α) трымаць; займаць (*месца ў сэрцы і пад.*); затрымліваць, арыштоўваць; заказваць, браніраваць (*пакой*); захоўваць (*звычай*); утрымліваць (*з заробку*); стрымліваць (*усьмешку*); трымацца, не здавацца; доўжыцца, трымацца; трымацца (*за што-н.*); **κ. από το χέρι** трымаць за руку; **κ. ένα μικρό ρόλο** выконваць невялікую ролю; **κρατηθείτε καλά!** моцна трымайцеся!
κρατών, ούσα, ούν паноўны; **οι κρατούντες** уладатрымальнікі
κραυγή η крык, лямант
κρέας (-ατος) το мяса
κρεβάτι το ложка
κρεβατοκάμαρα η спальня
κρέμα η смятана; крэм
κρεμάλα η шыбеніца; павешанне
κρεμασμένος павешаны, падвешаны, развешаны; **δεν міlane για σκoινί στο σπίτι του κρεμασμένου** у хаце павешанага не гавораць пра вяроўку
κρεμαστός вісячы, падвясны, падвешаны; **κρεμαστή γέφυρα** падвясны мост
κρεμάστρα η вешалка; гардэроб
κρεμέμαι павесіцца
κρεμμύδι το цыбуля; цыбуліна
κρέμομαι вісець; матляцца; залежаць
κρεμώ (α) вешаць, павесіць; зьвісаць; **κ. από εωα δέντρο** павесіць на дрэве
κρεοπωλείο το мясная лаўка
κρήνη η крыніца
κριάρι το баран
κριθάρι το ячмень
κρίκος ο колца; зьвяно
κριμα το грэх, праступак; **κ.!** шкада!; **τι κ.!** вельмі шкада!;
κριμνίζω → **γκρεμίζω**
κρίνομαι вырашацца
κρίνος ο лілея
κρίνω думаць, меркаваць; лічыць (*кім-н.*); вырашаць (*лѐс і пад.*)
κρίος ο баран; **Κ.** Баран (*сузор'е*)
κρίση η меркаванне, думка; разважанне, абдуманне; рашэнне, вырак; крызіс; **ανοίγω πορ κατά την κ. μου** адкрываць агонь на сваё меркаванне; **βρισκομαι σε βαθείά κ.** знаходзіцца ў глыбокім крызісе
κρίσιμος крытычны; вырашальны; крызісны
κρισιμότητα η крытычнае становішча
κριτική η крытыка
κριτικός *Іпрыμ* крытычны; *2ο* крытык
κριτήριο το крытэр; **ηθικά κριτήρια** этычныя крытэры
κροκάδι το жаўток
κροκάλη η галька
κροκόδειλος ο кракадзіл
κρόκος ο крокус, шафран; жаўток; **κ. αυγού** яечны жаўток
κρόταφος ο скроня прыставіць; **βάζω το πιστόλι στο κρόταφο της Κύπρου** пісталет да скроні Кіпра
κρότος ο шум, грукат
κρούση (-εις) η удар, стук; атака, штурм; **δυνάμη κρούσεων** ударныя сілы (*вайсковыя фармаванні*)

κρούσμα *το* випадак, успышка (*хваробы*)
κρουστά *τα* ударныя (*інструменты*)
κρούω біць, стукаць; іграць; **κ. τον κώδωνα του κινδύνου** біць трывогу
κρύβομαι хавацца, таіцца
κρύβω хаваць, таіць; захоўваць
κρυμμένος схаваны
κρύο *το* холад; **κάνει κ.** холадна
κρυολόγημα *το* прастуда
κρύος **-α, -ο** халодны; безгустоўны (*жарт*)
κρύπτη *η* схованка; крыпта; склеп (*магільны*)
κρυπτό *το* крыптон (Kr)
κρυπτογραφικός зашыфраваны
κρύπτω → **κρύβω**
κρύσταλλο *το* крышталёвае шкло; шыба; крышталь (*хімічная форма рэчыва*)
κρύσταλλος *ο* крышталь (*фізічнае цела*); **υγρός κ.** вадкі крышталь
κρυφά таёмна
κρυφακούω падслухаць
κρυφομιλώ (*α*) шаптацца, гаварыць па сакрэце
κρυφός таёмны, сакрэтны; **κρυφή ελπίδα** таёмнае спадзяванне; **κρυφό σχολείο** таёмная школа (*пад час турэцкага панавання*)
κρυωμένος прастуджаны
κρώνω чахці, студзіцца; прастудзіцца; студзіць; **κ.** мне холадна
κτηρίσματα *τα* пахавальнае начынне, пахавальныя дарункі
κτήμα *το* маёнтак, сядзіба; зямельнае ўладанне
κτηματίας *ο* земляўласнік, памешчык
κτηνίατρος *ο* ветэрынар
κτήνος *το* жывёліна; жывёла, скаціна; **κτήνη** (*τα*) (*лаянка*) скаціна!, быдла!
κτηνοτροφία *η* жывёлагадоўля
κτηνοτρόφος *ο* жывёлавод
κτηπώ (*α*) → **χτηπώ**
κτητικός *грамат.* прыналежны
κτίζω будаваць, узводзіць
κτιριακός будынкавы; **κτιριακά συγκροτήματα** ансамблі будынкаў
κτίριο *το*, **κτίσμα** *το* будынак, пабудова
κτιστός збудаваны (*з цэглы*)
κυανός блакітны, сіні
κυβέρνηση (*-εις*) *η* урад; **εξόριστη κ.** урад у выгнанні; **κ. συνασπισμού** кааліцыйны ўрад;
μονοκομματική/ τετρακομματική κ. адна-/ чатырохпартыйны ўрад; **υπηρεσιακή κ.** службовы/
тэхнічны ўрад; **σχηματίζω κυβέρνηση εθνικής ενότητας** сфармаваць урад народнага/
нацыянальнага адзінства
κυβερνήτης *ο* капітан; губернатар, правіцель
κυβερνοεπίθεση (*-εις*) *η* кібератака
κυβερνώ (*α*) кіраваць
κυβερπειράτης *ο* кіберпірат; **σπείρα κυβερπειρατών** банда кіберпіратаў
κυβικός кубічны
κύβος *ο* куб (*ліку*)
κύση (*-εις*) *η* цяжарнасьць
κυκλικός кругавы; цыклічны
κύκλος *ο* круг; колца; цыкл; раўнд; **φαύλος κ.** заганны круг
κυκλοφορία *η* рух (*транспарту*); абарачэнне (*грошай*); распаўсюд (*кніг*)
κυκλοφορώ (*ε*) прыводзіць у рух; выходзіць у свет (*кніга*)
κυκλώνας *ο* цыклон; віхор
κυκλώπειος, -α, -ο цыклапічны, аграмадны
κύκνειος, -α, -ο лебядзіны; **κύκνειο άσμα** лебядзіная песня
κύκνος *ο* лебядзь
κυλικείο *το* буфет, кавярня
κύλινδρος *ο* цыліндр; вал

κυλιόμαι каціцца; валяцца; ісьці, мінаць (*час*); панадзіцца
κυλότα η трусы (*жаночыя*)
κυλώ (α) каціць; каціцца; цячы (*пра ваду*)
κύμα το хваля
κυμαίνουμαι гайдацца, калыхацца; *пер.* вагацца, быць няўстойлівым
κυματίζω лунаць, разьвівацца (*сьцяг*); гайдацца; махаць; **κ. τις σημαίες** махаць сьцягамі
κυματιστός хвалісты, хвалепадобны
κυματοειδής, -ής, -ές хвалепадобны
κυνήγι το паляванне; дзічына; *прам., пер.* пагоня; **χοντρό κ. пер.** буйная дзічына
κυνηγός ο паляўнічы, мысьлівец
κυνηγώ (ε, α) паляваць; гнацца, перасьледаваць; шукаць (*працу*)
κυνικός цынічны
κυνισμός ο цынізм
κυπαρίσσι το кіпарыс
κύπελλο το кубак
κυπριακός кіпрскі
κυρ ο пан
κυρία η пані; дама; гаспадыня; жонка
Κυριακή η нядзеля
κυριακότικος нядзельны
κυριαρχία η панаванне, гегемонія; суверэнітэт; засілле; прыналежнасьць (сё да); **η εθνική κ.** нацыянальны/ дзяржаўны суверэнітэт
κυριαρχώ (ε) панаваць, уладарыць, гаспадарыць; **κ. διεθνώς** уладарыць сьветам
κυριάρχων (-οντος), -ουσα, -ον паноўны; **κυριάρχουσα γνώμη** паноўнае меркаванне
κυριεύω захапіць, завалодаць; *пер.* апанаваць
κυριολεκτικά літаральна
κυριολεκτικός уласны, даслоўны, літаральны
κυριολεξία η уласны/ першапачатковы/ літаральны сэнс; **παθαίνω στην κ. αμόκ** пакутаваць у літаральным сэнсе на амок
κύριος -α, -ο галоўны, асноўны
κύριος ο пан; гаспадар; муж; Пан, Бог; **είμαι κ. της κατάστασης** быць гаспадаром становішча
κυρίως *Іпрым* пераважна, галоўным чынам; *2ο* галоўная частка, сярэдзіна
κύρος το аўтарытэт, уплыў, вага; сіла, моц, дзейснасьць (*закона*)
κυρτός крывы, сагнуты; курсіўны (*шыфт*)
κύρωση (-εις) η зацьверджанне, санкцыянаванне; ратыфікацыя; санкцыя, мера
κύστη (-εις) η пухір
κύτταρο το клетка (*біялагічная*)
κυψέλη η вулей; **κ. μελισσών** пчаліны вулей
κώδικας ο кодэкс; ключ (*да шыфру*); **κ. πρόσβασης** пароль, ключ доступу
κωδικός кодавы; **κωδικό όνομα για Ρώμη** іншасказальная назва Рыму; **κωδική ονομασία** кодавая назва
κωδωνοστάσιο το званіца
κωλογλείφτης ο жопапіз
κώλος ο азадак, задніца; жопа; **γλείφω τον κώλο καποιού** лізаць каму-н. жопу
κώλυμα το перашкода; **νομικά κωλύματα** юрыдычныя перашкоды
κωλυστεργία η абструкцыя, перашкода, зацягванне
κόμα το кома; **περίεπεσε σε κ. ён/ яна** упала ў кому; **πέφτω σε βαθύ κ.** упасьці ў глыбокую кому
κωμειδύλλιο το вадэвіль
κωμή η пасёлак
κωμικός сьмешны, камічны
κωμόπολη η мястэчка
κωμωδία η камедыя
κωπηλάτης ο вясляр
κωπηλατώ (ε) веславаць
κωφός, -η, -ον глухі
κώφωση (-εις) η глухата

κόχη η вугал, кут; *με τη κ. της παλάμης* (вуцяць) краем далоні

Λλ

λαβαίνω атрымаць; браць, узяць
λαβή η тронка, дзяржанне, ручка
λαβύρινθος ο лабірынт
λαβυρινθώδης, -ης, -ες складаны, забытаны; падобны на лабірынт
λαβωμένος атрыманы; паранены
λαβόνομαι атрымаць раненне; быць параненым
λαβώνω параніць
λαγκάδι το лясная даліна (у *gарах*)
λαγνεία η юр, пажадлівасць
λαγός ο заяц
λαγουδάκι το зайчык
λάδι το алей
λαδώνω мазаць, змазваць
λαθεμένος памылковы, няправільны
λαθεύω памыляцца
λάθος ο памылка; *орθογραφικό λ.* арфаграфічная памылка; *κατά λ.* памылкова
λαθρεπιβίβαση η незаплачаны праезд, язда зайцам
λαθροθήρας ο браканьер
λαθροθηρία η браканьерства
λαθρομετανάστης ο незаконны эмігрант
λαϊκισμός ο папулізм
λαϊκιστικός папулісцкі; *λαϊκιστική δημιουργία* папулісцкая дэмагогія
λαϊκός народны; бульварны; *λαϊκό τραγούδι* народная песня; *λαϊκό περιοδικό* бульварны часопіс
λαϊκότητα η народны характар, народнасць
λαίλαψ (-απος) η ураган, бура; сьмерч
λαίμαργα прагна, пражэрліва; *τρόγω λ.* прагна наядацца
λαίμαργία η ненаеднасць, прага
λαίμαργος ненаедны, пражэрлівы
λαϊμός ο шыя; горла, глотка; каўнер
λακέρδα η лакерда (*рыба ў расоле*)
λα(κ)κάκι το ямка, ямачка (*і на шчацэ*)
λακκοείδος ямападобны; лейкападобны; *λ. τάφος* ямная магіла
λάκκος ο яма
λακωνικός лаканічны
λαλιά η голас; размова; шчабятанне
λαλώ (ε, α) гаварыць; сьпяваць, шчабятать (*птушкі*)
λάμπα η лямпа
λαμπάδα η паходня; свечка (*з воску*)
λαμπρός бліскучы, зіхоткі; цудоўны, выдатны; *λ. επιστήμονας* бліскучы вучоны
λάμπω сьвяціць (*сонца*); ззяць, блішчаць
λάμψη (-εις) η бляск, ззянне, зіхценне
λανθασμένος памылковы, няправільны, фальшывы, заганны; аблудны; *λανθασμένο βήμα*
памылковы крок; *λανθασμένα στοχεία* фальшывыя дадзеныя; *μια κοινή λανθασμένη άποψη*
είναι распаўсюджаным памылковым меркаваннем ёсць
λάξευμα το цясанне; разьба (*на камені, на дрэве*)
λαογραφία η фальклор
λαογραφικός фальклорны
λαός ο народ; людзі
λαρδί το сала, сьвіны тлушч
λάρναξ (-ακος) η дамавіна; саркафаг
λασκάρω аслабляць, адпускаць (*вяроўку, гайку*); *λ. τις βίδες* аслабіць гайкі; аслабляцца
λάσπη η грязь, бруд

λασπολογία η грубае абвінавачанне, паклёп
λασπολόγος ο паклёпнік
λασπωμένος брудны, у гразі (*πρα дарогу*)
λαστιχένιος гумавы, кашчукавы; эластычны, гнуткі
λάστιχο το гума; шына, пакрышка
λατομείο το каменяломня
λατόμος ο работнік каменяломні
λατρεία η шанаванне, пакланенне, любоў
λατρευτής ο паклоннік, шанавальнік; вернік (*παганскага культу*); слуга
λατρευτικός абагаўляльны; культавы
λατρεύω шанаваць, пакланяцца, абагаўляць
λαύρα η манастыр; лаўра
λαφίνα η аленіха; высокая стройная жанчына
λάφυρο το здабыча; *τα λάφυρα* трафеі
λαφυρογώγηση (-εις) η рабаўніцтва, рабаванне; марадзёрства; здабыча
λαφυραγωγώ (ε) рабаваць, пљундраваць; браць здабычу, трафеі
λαχανιάζω задыхацца
λαχανικά τα гародніна
λάχανο το капуста; *τα λάχανα* гародніна
λαχανόκηπος ο агарод
λαχείο το латарэя
λαχτάρα η прага, моцнае жаданне
λεβάντα η лаванда
λεβέντης ο малойча, асілак
λεβεντιά η сьмеласьць, геройства
λεβεντίσσα η сьмелая дзяўчына *σι* жанчына; прыгажуня
λεγεώνα η легіён; мноства, процьма
λεγεωνάριος ο легіянер
λέγομαι зваць, мяне завуць; называцца; гаварыцца
λεγόμενα τα сказанае; *τα λ. του Ομήρου* словы Гамера; *στα λ.* у гэтак званым
λέγω гаварыць, казаць; думаць, лічыць; азначаць, значыць
ληηλατώ (ε) рабаваць
λεία η здабыча, трафей
λειζερ *Ι*το лазер; *2πрым* лазерны; *ακτινοβολία λ.* лазернае спрамяненне
λείος, α, -ο роўны, гладкі
λείπω адсутнічаць, не быць, не хапаць
λειτουργία η дзейнасьць, праца, функцыянаванне; багаслужба, імша
λειτουργικός службовы, датычны дзейнасьці, функцыянавання; *λειτουργικά έξοδα* службовыя
выдаткі, выдаткі па абслугоўванні
λειτουργός ο, η работнік, службовец; *κρατικός λ.* дзяржаўны службовец
λειτουργώ (ε) дзейнічаць, працаваць
λείψανο το цела, парэшткі; *τα λείψανα* адыходы; парэшткі, косьці; мошчы
λειψανοθήκη η надмагілле
λεκάνη η міса, таз; унітаз; басейн (*ραчны*)
λεκανοπέδιο το нізіна
λεκές ο пляма
λέλεκας ο, λελέκι το бусел
λέμβος η лодка; *ναυαγοσωστική λ.* ратаўнічая лодка
λεμονάδα η ліманад
λεμόνι το лімон
λεμονοκούπα η выціснутая палавінка лімона; *πετώ σαν στειμμένη/ στημμένη/ στιμμένη λ.*
выкінуць як сьмецце (*παπρэдне выкарыстаўшы*)
λέξη (-εις) η слова; *λ.-κλείδι* ключавое слова
λεξικό το слоўнік, лексікон
λέοντας ο леў
λεπίδα η лязо
λεπρός лепрозны, хворы на лепру

λεπτά *τα* грошы
λεπτό *το* хвіліна; лепта (*манета*); еўрацэнт
λεπτοδείχτης *ο* хвілінная стрэлка
λεπτοκαμωμένος зграбны; крогкі, далікатны
λεπτομέρεια *η* падрабязнасць, дэталі; *στις λεπτομερείες κρύβεται τον διάβλο* д'ябал тоіцца у дэталях
λεπτομερής, -ής, -ές падрабязны
λεπτός тонкі; зграбны, стройны; дробны; высокі (*золас*); далікатны (*пытанне*); *το λ. θέμα* далікатная тэма
λερώνω пэчкаць, брудзіць,
λες → λέγω; *λες και* быццам, як быццам
λεσβιάς *η* лезьбіянка
λέσχη *η* клуб; казіно
λεύκα *η* серабрыстая таполя
λευκαυγεία *η* альбедо
λευκός бялюткі; беззаганны
λευκόχρυσος *ο* плаціна (Pt)
λεύκωμα (-ατος) *το* альбом; бялок
λευτεριά *η* воля, свабода
λέυτερος вольны, свабодны; незалежны
λευτερόνω вызваляць
λευχεμία *η* лейкемія, белакроўе
λεφτά *τα* грошы
λέ(γ)ω гаварыць, казаць
Λέων *ο* Леў (*сузор'е*)
λεωφορείο *το* аўтобус
λεωφόρος *ο* бульвар, праспект
λήγουσα *η* апошні склад (*слова*)
λήγω канчацца
ληθαργικός летаргічны
λήθαργος *ο* летаргія, летаргічны сон
λήμμα *το* рээстравае слова (*у слоўніку*)
λημματικός рээстравы (*слова*)
λήξη (-εις) *η* канец, завершанне; *μετά τη λ. της συγκέντρωσης* пасля заканчэння мітынгу
ληξιαρχικός датычны актаў грамадзянскага стану; *ληξιαρχική πράξη* акт грамадзянскага стану
ληξιπρόθεσμος пратэрмінаваны; *ληξιπρόθεσμα χρειή* пратэрмінаваныя даўгі
λήπτης *ο* рэцыпіент, атрымальнік; *λ. των μοσχευμάτων* рэцыпіент органаў
λησμονημένος забыты
λησμονιέμαι быць забытым
λησμώνω забываць
ληστής *ο* рабаўнік, бандыт
λήψη (-εις) *η* атрыманне; прыманне (*лекаў*); прыняцце (*захадаў*); *λ. μέτρων κατά* прыняцце мер супраць
λίαν вельмі; даволі; дужа, моцна
λιανά *τα* драбязя, дробныя грошы
λιανικά у раздроб, у розьніцу
λιανικός раздробны, розьнічны; *λιανικό εμπόριο* раздробны/ розьнічны гандаль
λιβάδι *το* луг (*поплаў*)
λιβάνι *το* ладан
λιβανιστήρι *το* кадзіла
λιβυκός лівійскі
λιγάκι крышку, трошкі
λιγνός худы; тонкі
λίγο мала, крыху, трохі; *λ. αργότερα* трохі пазьней; *λιγά χρόνια μετά* праз некалькі год пасля чаго-н.; *κάθε λ. και λιγάκι* раз-пораз, часта; *σε λ.* неўзабаве, хутка
λιγομίλητος негаваркі

λίγος нешматлікі; малы, невялікі; *πολύ λίγοι άνθρωποι υπήρχαν* было вельмі мала людзей
λιγοστεύω памяншаць, змяншаць, скарачаць
λιγοστός маленечкі; рэдкі, нешматлікі; нязначны
λιθαράκι *το* каменьчык
λιθάρι *το* камень
λίθινος каменны; *λιθινά εργαλεία* каменныя прылады працы
λίθιο *το* літ (Li)
λιθобολισμός *ο* забіванне каменнем; шпурлянне камення
λιθός *ο* камень; *πολύτιμος λ.* каштоўны камень; *θεμέλιος λ.* падмурак; *θέτω ο θεμέλιος λ. για*
закладаць падмурак для
λιθόστρωτο *το* брук, брукаваная вуліца
λίκνο *το* *πρ.*, *π.* калыска
λιμάνι *το* гавань, порт
λίμνη *η* возера
λιμνοθάλασσα *η* затока, лагуна
λιμοκτονία *η* галадамор; галадоўля
λιμοκτονώ (*ε*) паміраць з голаду, галадаваць
λιμός *ο* голад (*μασάβι*)
λιμπεραλισμός *ο* лібералізм
λινό *το* ільняное палатно
λινός ільняны; палатняны
λιντσάρισμα *το* лінчаванне, суд Лінча
λιόδεντρο *το* аліўкавае дрэва, масьліна
λιοντάρι *το* леў
λιοπερίβολο *το* аліўкавы гай
λιοπούρι *το* сьпёка
λίπασμα *το* угнаенне
λιποθυμία *η* непрытомнасьць· *μου έρχεται λ.* я самлела/ самлеў
λιποθυμώ (*ε*) млець, страціць прытомнасьць
λίπος *το* тлушч
λιποτακτώ (*ε*) дэзерціраваць; здраджваць справе
λίρα *η* фунт (*γραшова* адзінка)
λίστα *η* сьпіс, пералік, рэстр
λιτός просты, немудрагелісты; гладкі
λιτότητα (*-ης*) *η* прастата
λίτρο *το* літр
λιωμένος зношаны (*πρ* *вопратку*); растоплены; расталы
λιώνω тапіць, растапляць; раставаць; распускацца, растварацца; зносіцца (*вопратка*); гніць
(*πρ* *труп*)
λιώσιμο *το* растоп, растапленне; раставанне; распuskanне; гніенне, раскладанне (*труп*); *λ.*
των αρκτικών πάγων раставанне арктычных льдоў
λογαριάζω лічыць, палічыць
λογαριασμός *ο* лічэнне, падлік; рахунак; разьлік, намер; *για λογαρισμό της ΑΤ* для БТ
(Беларускага Тэлебачання); *δίνω λογαριασμό* даваць справаздачу
λογή *η* кшталт, гатунак; *τι λογής;* што за..?; *λογής-λογής* рознага кшталту, усялякія
λογίζομαι лічыць (*κίμ-*, *чым-н.*)
λογική *η* логіка; разважны сэнс, розум; *ακούω η φωνή της λογικής* прыслушацца да голасу
розуму
λογικό *το* розум, развага
λογικός лагічны, пасьядоўны; разумны
λόγιος, *-α, -ο* *Іпрым* вучоны, адукаваны; *2ο* літаратар, пісьменнік, навуковец
λογιστής *ο* бухгалтар
λογιστικός бухгалтарскі; *λογιστικά βιβλία* бухгалтарскія кнігі
λογοδοτώ (*ε*) даваць справаздачу
λογοκλοπή *η* плагіят
λογοκλοπός *ο* плагіятар
λογοκρισία *η* цензура

λογομαχία η сварка, спречка
λόγος ο слова; (слова *τα λόγια*); ` прмова, выступ; прычына, падстава; *ο Λόγο του Θεού* слова Божае; *κάνω λόγο* (*περί* пра) гаварыць, сказаць; *λόγου χάρη* напрыклад; *σε γραπτό/προφορικό λόγο* у пісьмовай/ вуснай мове; *με λίγα λόγια* словам, карацей кажучы; *δεν έχω λόγους να μη τον πιστεύω* не мець падстаў не верыць яму; *για πιο λόγο ήλθε* навошта ён прышоў; *λόγους υγείας* з прычыны здароўя; *για τεχνηκούς λόγους* па тэхнічных прычынах
λογοτέχνης ο літаратар, пісьменнік
λογοτεχνία η літаратура
λογοτεχνικός літаратурны; *λογοτεχνική μετάφραση* літаратурны/ мастацкі пераклад;
λογοτεχνική κριτική літаратурная крытыка
λόγχη η штык, кап'ё, дзіда
λόγχισμα το, *λογχισμός* ο удар кап'ём, дзідай, штыком
λόγω з-за, з прычыны, таму што
λοιμός ο чума
λοιμώξη (-εις) η заражэнне; інфекцыя; *λ. του αναπνευστικού* рэспіраторная інфекцыя
λοιπόν так, значыцца, такім чынам
λοξά коса; *βλέπω λ.* пазіраць коса/ крывым вокам
λοξός крывы, косы (*i pozirk*); дзіўны
λούζω мыць валасы; купаць
λουκάνικα τα каўбасы
λουκάνικο το сасіска
λουκέτο το замок (*вісячы*); *βάζω λ.* павесіць замок, замкнуць, зачыніць
λουλούδι το кветка
λουρί το рэмень, папруга; пас
λουτρό το ванна; ванны пакой; *λ. αίματος* мора крыві, крывавае разьня
λουφαγμένος сьцішаны
λοφίο το чуб, чубок (*у птушак*); плюмаж
λόφος ο узгорак
λοχαγός ο капітан (*вайсковае званне*)
λοχίας ο сяржант
λόχος ο рота
λυγαριά η лаза, дубец
λυγερός стройны, зграбны
λυγίζω гнуць, згінаць; нагінаць, хіліць; гнуцца, згінацца; падавацца; *λύγισε υπό το βάρος των σκανδάλων* не вытрымаў пад цяжарам скандалаў
λυγμός ο галашэнне, усхліпанне; *αναλόμαι σε λυγμούς* загаласіць, заліцца слязьмі
λυκαυγές το сьвітанак
λύκειο το ліцэй
λύκος ο воўк
λύνω разьвязваць, адвязваць; рашаць (*задачу*); разьбіраць (*машыну*); спыняць; скасаваць (*дамову*)
λύπη η гора; смутак, жаль; спагада
λυπηρός маркотны, зажураны
λυπούμαι шкадаваць
λυπό (ε) засмучаць, маркоціць
λυρικός лірычны; *λυρική ποίηση* лірычная паэзія
λυρισμός ο лірызм, лірычнасьць, лірыка
λύση η вы/рашэнне; разьвязанне; разборка (*машыны*)
λύσσα η ярасць; шаленства
λυσσάζω шалець, раз'юшыцца; прагнуць
λυτός адвязаны, разьвязаны
λύτρο το (*звыч. мн. λύτρα*) выкуп; *ζητώ υπέρωγκα λύτρα* патрабаваць аграмадны выкуп
λύτρωση (-εις) η збавенне, аслабаненне
λυτρωτικός ратаўнічы; вызвольны
λυχνία η лямпя
λυμένος растоплены, расталы
λύωνω раставаць; тапіць, растапляць

λωρίδα η палоска, палоса; стужка; каляіна; λ. ποδηλάτων веладарожка

μ Μ

μα а, але, аднак

μαβής, -ιά, -ί фіялетава, цёмна-сіні

μαγαζί το крама, лаўка

μάγειρας ο кухар

μαγεύματα то гатаванне стравы, варэнне

μαγειρεύω варыць, гатаваць страву

μαγεύω чараваць

μαγικός магічны, чароўны, чарадзейны

μαγικό το (нязм.) купальнік

μάγισσα η чарадзейка, чараўніца; ведзьма

μαγνήτης ο магніт

μαγνητικός магнітны; μαγνητικό πεδίο магнітнае поле

μαγνητοσκοπημένος записаны (на стужку)

μαγνητόφωνο το магнітафон

μάγος ο чараўнік, чарадзей

μάγουλο το шчака

μάζα η маса (тэрмін фізікі); οι μάζες масы, людзі

μάζεμα το збіранне, збор; прыборка ўраджаю; зборышча (людзей)

μαζεύομαι збірацца (разам)

μαζεύω збіраць; ірваць (кветкі)

μαζί з, разам з, супольна

μαζικός масавы; серыйны; μαζική ανεργία масавае беспрацоўе

μαζοχιστής ο мазахіст

Μάης ο травень

μαθαίνω вучыць, навучаць; вывучыць; даведацца; вучыцца

μάθημα το урок; прадмет, дысцыпліна; σχολικό μ. хатняе заданне; κάνω μ. выкладаць ці

вывучаць; μαθήματα вывучэнне

μαθηματικά та матэматыка; та εφαρμοσμένα/ ανώτερα μ. дастасоўная/ вышэйшая

матэматыка

μαθηματικός Іпрым матэматычны; μαθηματικές κανόνες матэматычныя правілы; 2ο

матэматык

μαθητεία η вучнёўства; навучанне рамяству

μαθητευόμενος Іпрым які навучаецца, нявопытны; 2ο чаляднік, вучань; пачатковец; μ.

μοναχός паслушнік, малады манах

μαθητής ο вучань

μαθήτρια η вучаніца

μαίανδρος ο меандр (узор)

μαιευτήρας ο акушэр

μαιευτήριο το раддом

μαϊμού η малпа

μαϊντανός ο пятрушка

Μαΐος ο травень

μακάβριος, -α, -ο змрочны, жахлівы, жудасны

μακαρίζω лічыць/ называць шчаслівым

μακάριος спакойны, бесклапотны

μακαρόνια та макарона

μακελειό το разня, забойства

μακελεύω рэзаць, біць (скаціну); зарэзаць, забіць (чалавека)

μακραίωνος шматвяковы

μακρηγορώ (ε) быць шматслоўным, гаварыць доўга, расцягнута

μακρία далёка; μ. από далёка ад

μακρινός далёкі; аддалены

μακροδομή η макраструктура

μακροζωία *η* даўгалецце; даўгавечнасьць
μακρόζωος які жыве доўга
μακροπρόθεσμα у доўгатэрміновай перспектыве
μακροπρόθεσμος доўгатэрміновы
μακρός, -ά, -ό доўгі, працяглы; **μακρά τηλεφωνική συνομιλία** працяглая тэлефонная размова
μακρόστενος доўгі і вузкі, прадаўгаваты
μακρότης *η* далеч, далечыня
μακρουλός прадаўгаваты
μακρόχρονος доўгі (*πρα час*), працяглы
μακρύς, -ιά, -ύ доўгі, расьцягнуты; далёкі
μακρόνω расьцягваць, падаўжаць; даўжэць
μαλαισιανός малазійскі, з Малазіі
μαλακά мякка
μαλακία *η* мастурбацыя
μαλακός мяккі
μάλαμα *το* прам., пер. золата
μάλιστα вядома, канешне; найперш; нават
μαλλι *το* воўна; **τα μ.ά** валасы
μάλλινος шарсьцяны; з воўны
μάλλον болей; бадай, хутчэй за ўсё, верагодней
μάλωμα *το* сварка, спрэчка
μαλώνω лаяць, выгаворваць; сварыцца, спрачацца
μαμά, μάνα *η* (мн. **μανάδες**) мама
μανάβης *ο* гандляр зелянінай
μανάβησσα *η* гандлярка зелянінай
μανάβικο *το* гароднінная крама
μανδύας *ο* плашч; мантыя; шынель
μανία *η* натхненне, энтузіязм; захапленне; шаленства, манія
μανιακός шалёны, апантаны
μανίκι *το* рукаў (*суженкі*); цяжкая задача
μανιτάρι *το* грыб
μανιχαϊσμός *ο* маніхейства
μανουάλι *το* падсвечнік, кандэлябр
μανούλα *η* мамачка, матулька
μαντάρα *η* лясная паша; высечка; пер. вынішчэнне разгром; **τα κάνω μ.** перавярнуць усё, нарабіць бязладдзя
μανταρίνι *το* мандарын
μαντάρισμα *το* цыраванне
μαντάρω цыраваць
μαντατοφόρος *ο* вьстун, ганец
μαντείο *το* прадказанне будучыні, тлумачэнне невядомага, варажба, аракул; **το Μ. των Δελφών** Дэльфійскі аракул
μαντεύω адгадаць; варажыць
μαντίλι *το* насавік; хусьцінка
μάντρα *η* загарадзь, кашара; агароджа, сьцяна, двор
μαντρί *το* кашара (*для авечак, коз*)
μαξιλάρι *το* падушка
μαξιλαροθήκη *η* навалка (*на падушку*)
μαραγκός *ο* сталяр, цясьляр
μαραζώνω стамляць, зьнясільваць; чэзнуць, вяць; мучыцца, нудзіцца
μάραθο *το* укроп
μαρασμός *ο* старэнне, завяданне; заняпад, нямогласьць
μαργαρίνη *η* маргарын
μαργαρίτα *η* маргарытка
μαργαριτάρι *το* пярліна
μαρίδα *η* марыда (*дробная рыба*)
μάρκα *η* знак, ініцыялы; марка (*гандлёвая*); жэтон, фішка

μάρκο *το* марка (*γραшовая адзінка*)
μαρμάρινος мармуровы
μάρμαρο *το* мрамур
μαρμαροστρογγυλός мармуровы, насланы мармурам
μαρμελάδα *η* мармелад, павідла
μαρξίσμος *ο* марксізм
μαρξιστής *ο* марксіст
μαρξιστικά па-марксісцку
μαρξιστικός марксісцкі;
μαρούλι *το* качанная салата
Μάρτιος *ο* сакавік
μάρτυρας *ο* сьведка; пакутнік
μαρτυρημένος пацьверджаны, засьведчаны; прададзены, выдадзены (*ворагу i пад.*)
μαρτυρία *η* сьведчанне
μαρτύριο *το* пакута, мучэнне
μαρτυρώ (*ε, α*) пацьвярджаць, сьведчыць; выдаваць, даносіць
μας, μάς нас, нам
μασημένος па/жаваны; сьціснуты, заціснуты, здушаны
μάσκα *η* маска; **φορώ μ.** быць у масцы; **πίσω από την μ. εφάνη η τυραννία** за маскаю выявілася тыранія
μασόνος *ο* масон
μάστορας, μαστόρης *ο* майстар; будаўнік, мураль, муляр
μασχάλη *η* падпаха
μάταια марна
ματαιοδοξία *η* славалюбства
ματαιοδόξος славалюбны
μάταιος марны, дарэмны; **μ. κόπος** марныя высілкі
ματαιώνω марнаваць; зрываць, пляжыць (*планы*); **μ. τα σχέδια** разладзіць/спляжыць планы
μάτι *το* вока; зрок; **μπροστά στα μάτια τους** на іхніх вачах; **με γύμνό μ.** простым вокам; **όσο μπορεί να δει το μάτι** як кінуць вокам
ματιά *η* позірк, погляд
μάτισμα *το* сурок, псота
ματόκλαδο *το* павейка
ματσόλα *η* кіянка, драўляны малаток
μαυρισμένος счарнелы, пачарнелы
μαυροπούλι *το* грак
μαύρος чорны; цёмны; маркотны, няшчасны
μαυροφορώ (*ε*) прыносіць гора; апранаць у чорнае
μαυσωλείο *το* маўзалеі
μαφιόζος *ο* маф'ёза, бандыт, гангстэр
μαχαίρι *το* нож
μαχαιροβγάλτης *ο* галаварэз
μαχαίρωμα *το* удар нажом; рана ад нажа
μαχαιρώνω зарэзаць, забіць
μαχή *η* бой, змаганне, барацьба; **δίνω την μ.** весці барацьбу
μάχομαι біцца, змагацца
μωαμεθανικός магаметанскі, мусульманскі; **μ. κόσμος** мусульманскі сьвет
με I з, за, пры, праз
με II мяне
μεγαλείο *το* веліч; (*у клічных сказах*) дзівосны, дзіва
μεγαλειότητα *η* веліч, велічнасьць; вялікасьць (*тытул*) **Αυτή / Αυτός Μ.** Яе/ Яго Вялікасьць
μεγαλειώδης, -ης, -ες велічны, грандыёзны
μεγαλοάστος *ο* буйны буржуа
μεγαλοποιώ (*ε*) перабольшуваць
μεγαλοπρέπεια *η* велічнасьць, багацце
μεγαλοπρεπής, -ής, -ές багаты, пышны
μεγάλος вялікі; буйны; дарослы, вялікі; доўгі (*зук*)

μεγαλόσωμος буйны, рослы; **να φαίνομαι πιο μ.** каб здацца/ выглядаць большым
μεγαλοφυής -ής, -ές геніяльны
μεγαλοφυΐα η геніяльнасьць, геній
μεγαλύτερος большы, даўжэйшы, вышэйшы
μεγαλώνω павелічаць; расьці (*πρα дзяцей*); павелічацца; падростаць; даўжэць
μέγαρο το палац
μέγας → μέγας вялікі
μεγάφωνο το рэпрадуктар
μεγεθυντικός павелічальны
μέγεθος ο велічыня, памер; **μ. του εγκεφάλου** аб'ём/ велічыня мозгу
μεγέθυνση (-εις) η павелічэнне, пашырэнне
μεγεθυντικός павелічальны; **μεγεθυντικό φακό** павелічальная лінза, лупа
μέγιστος найбольшы, найвышшы
μέδουσα η мядуза
μεθάνιο το мятан
μεθαύριο пасьязаўтра
μεθοδεύομαι выдумляць, прыдумляць
μεθοδικότητα η метадычнасьць, сістэмнасьць; **με μ.** метадычна, сістэматычна, сістэмна
μέθοδος η метада
μεθοριακός памежны, пагранічны
μεθόριο το мяжа
μεθυσμένος п'яны
μεθυστικός які ап'яняе, п'яніць, хмельны
μειδίωμα το усьмешка
μείζων(-ονος), -ων, -ον большы; значнейшы; мажорны
μείκτος → μίκτος
μ(ε)ίξι (-εις) η мяшанне; сумесь; **σαρκική μ.** полавыя зносіны
μείον меней, менш; *ματэм.* мінус
μειονέκτημα το недахоп, загана
μειονότητα η меншыня, меншасьць;
μειοψηφία η меншасьць (*пры галасаванні*)
μειωμένος паменшаны, скарачаны, абмежаваны; **με μειωμένες ικανότητες** з абмежаванымі
магчымасьцямі (*πρα асоб*)
μειώνομαι змяншацца, менець; **μ. δραματικά** рэзка падаць/ скарачацца
μειώνω памяншаць, скарачаць; аслабляць; прыніжаць
μείωση (-εις) η змяншэнне, спад; аслабленне
μειωτικός памяншальны, змяншальны; змякчальны; прыніжальны; **μειωτική σημασία**
памяншальнае значэнне
μελαγχολία η скруха
μελαγχολικά маркотна, нявесела, зажурана
μελαγχολικός зажураны, засмучаны, маркотны, меланхалічны
μελάνη η чарніла
μελανόμορφος чорнафігурны; **μ. ρυθμός** чорнафігурны стыль (*вазавага жыванісу*)
μελανός чорны
μελαχρινός цёмнавалосы; смуглявы; брунет
μελαψός цёмны
μελέτη η вывучэнне; дасьледванне
μελετημένος вывучаны, дасьледаваны; наўмысны, разьлічаны (*δαпр., удар*)
μελετητήριο το кабінет для заняткаў; чытальня
μελετητής ο дасьледчык
μελετώ (α) вывучаць; дасьледваць
μέλι το мёд
μέλισσα η пчала
μελισσοκόμος ο пчаляр
μελισσοκουβέλα η вулей
μελισσοουργός ο → μελισσοκόμος
μελιτζάνα η баклажан

μελλοθάνατος *ο* сьмяротнік, асуджаны на сьмерць
μέλλον *το* будучыня
μελλοντικά у будучым
μελλοντικός будучы
μελλοντολογία *η* футуралогія
μελλοντολογικός футуралагічны
μελλοντολόγος *ο* футуролаг
μέλλω (*ужываецца толькі ў энест. і парат.*) наважвацца, зьбірацца; чакаць у будучым
μελοποιώ (*ε*) класьці на музыку (*вершы*)
μέλος *το* сябар, член
μελωδία *η* мелодыя
μελωδικός меладычны, пьвучы
μεμβράνη *η* пергамент; перапонка; плеўка; мембрана, дыяфрагма
μεμονομένα толькі, ізалявана, асобна ўзята
μεμονωμένος асобны; ізаляваны; **μεμονωμένα άτομα** асобныя людзі
μεν: **μεν ... δε...** гэты... той..., адзін... другі...; **φιλία προς τους μεν και εχθρική προς τους δε** дружба з аднымі і варожасьць да другіх
μεντελικός мендэлеў/скі (*ад Грэгара Мендэля, генетыка*)
μενεξές (*-έδες*) *ο* фіялка
μένος *το* запал, энтузіязм; гнеў, ярасць
μένω жыць; заставацца; **δεν μ. πίσω** не адстаць, не застацца ўбаку; **μ. γνωστός στην ιστορία** застацца вядомым у гісторыі; **μ. ουδέτερος** заставацца ўбаку/ нейтральным
μέρα *η* = **ημέρα** дзень
μεραρχία *η* дывізія
μεριά *η* бок, месца
μερίδα *η*, **μερίδιο** *το* частка, доля; порцыя
μερικοί, **-ές**, **-ά** асобныя, некаторыя; **μερικές φορές** часам; некалькі разоў; **μερικά χαώδη χρόνια** некалькі хаатычных гадоў
μερικός частковы; няпоўны; **μερική έκλειψη του υλίου** частковае зацьменне сонца; **μερική απασχόληση υπαλλήλων** няпоўная занятасьць супрацоўніка
μερικότητα *η* няпоўнасьць, частковасьць
μέριμνα *η* догляд, клопат; апякунства
μερμήγκι *το* мурашка
μεροκάματο *το* дзённы заробак
μέρος *το* частка, доля; бок, месца; мясцовасьць; **εκ μέρους** з чыйго-н. боку; **κατά μ.** убаку, убок; **βάζω κατά μ.** ставіць убок; **παίρνω το μ. των πλουσιών** узяць бок/ стаць на бок багатых;
ο πάνω μ. верх, верхняя частка
μερτικό *το* доля, частка; порцыя
μέσα унутры, унутр; між, сярод
μεσαίος, **-α**, **-ο** сярэдні
μεσαίωνας (*-ων*) *ο* сярэднявечча
μεσαϊωνικός сярэднявечны
μεσάνυχτα *τα* поўнач (*час сутак*)
μέση *η* сярэдзіна; талія; крыж (*цела*); **στη μ.** пасярод чаго-н.; **βγάζω από τη μ.** прыбраць (*з дарогі*)
μεσημβρία *η* паўдзён; поўдзень
μεσημβρινός *Ιπрым* паўдзённы; паўднёвы; *2ο* мерыдыян
μεσημέρι *το* паўдзён (*час сутак*)
μεσημεριανός, **μεσημεριάτικος** паўдзённы
μεσίστιος, **-α**, **-ο** прыспушчаны (*пра сыцяг*)
μεσίτης *ο* пасярэднік; маклер; сват
μέσο *το* сярэдзіна; сродак, спосаб; знаёмства, сувязі; **στα μέσα της εβδομάδας/ του μήνα** пасярод тыдня/ месяца; **στα μέσα ενός αιώνα** у сярэдзіне стагоддзя; **στο μ. υπάρχει κενό** у сярэдзіне ёсьць вольнае месца; **τίποτε δε γίνεται χωρίς μ.** нічога не робіцца без сувязяў; **το πολιτικό μ.** палітычны сродак; **μέσα** сродкі, грошы; **μέσα ενημέρωσης** сродкі інфармацыі; **τα μέσα μαζικής επικοινωνίας** сродкі масавай камунікацыі; **μ., μέσω** праз, цераз (*у розных сэнсах*); **από Αθήνα προς Λονδίνο μ. Βιέννης** з Афін у Лондан праз Вьну; **δια μ.** цераз, праз

μεσογεματός напалавіну поўны; **το ποτήρι είναι μεσογεμάτο** шклянка напалову поўная (аптымiстычны погляд)

μεσόκοπος сярэдняга веку, сярэдніх год

μεσολαβητής *ο* пасярэднік; **διεθνής μ.** міжнародны пасярэднік

μεσολαβό (**ε**) умешвацца; пасярэднічаць; ляжаць, знаходзіцца; мінаць (*час*)

μέσος сярэдзінны; сярэдні; **κατά μέσο** у сярэднім

μεσσία *ο* месія, збаўца; **αναμένω την έλευση του Μεσσία** чакаць прышэсьця месіі

μεστός поўны (*ιδэй, сэнсу*); сьпелы

μέσω праз (*каго-, што-н.*); **διάδοση της γνώσης μ. της δημοσίευσης** пашырэнне ведаў праз публікаванне

μετά пасьяля, потым; за, ззаду; **μ. την ήττα** пасьяля паразы

μεταβάλλω зь/мяняць, ператвараць

μεταβατικός пералётны (*πρα πτυшак*); непастаянны, зьменны; пераходны (*дзяслоў, ўрад*)

μεταβιβάζω перавозіць; перадаваць (**από... σε** ад... да) (*правы і пад.*)

μεταβλήθ- → **μεταβάλλω**

μεταβολή η зьмяненне, ператварэнне

μεταβολισμός *ο* метабалізм, абмен рэчыва

μετάγγιση (**-εις**) *η* пераліванне; **μ. αίματος** пераліванне крыві

μεταγενέστερος наступны

μεταγραφή η транскрыпцыя; перапісанне; **φωνητική μ.** фанетычная транскрыпцыя

μεταδίδομαι перадавацца; **μ. από γενιά σε γενιά** перадавацца з пакалення ў пакаленне

μεταδίδω, μεταδίνω перадаваць, паведамляць; заражаць (*хваробай*)

μετάδοση η паведамленне, перадача; заражэнне; **ζωντανή τηλεοπτική μ.** прамая тэлеперадача, перадача ў «жывым» эфіры

μεταθέτω перастаўляць, перакладаць; перамяшчаць; пераносіць (*тэрмін*)

μετα-θρησκευτικός пост-рэлігійны; **μετα-θρησκευτική εποχή** пост-рэлігійная эпоха

μετακίνηση (**-εις**) *η* перасоўванне, перамяшчэнне; перасяленне

μετακομίζομαι пераязджаць, перасяляцца

μετακομίζω звозіць, адвозіць; пераязджаць, перасяляцца

μεταλλαγμένος папераменны, зьменны, чаргавальны

μεταλλάσσω мяняць, зьмяняць; мяняцца, зьмяняцца

μετάλλευμα *το* руда; мінерал

μεταλλικός металічны; мінеральны

μετάλλινος металічны

μετάλλιο *το* медаль

μέταλλο *το* метал; **πολύτιμο μ.** каштоўны метал

μεταλλουργία η металургія

μεταλλωρύχος *ο* гарняк, рудакоп

μεταμαρξιστικός постмарксісцкі

μεταμοντερνισμός постмадэрнізм

μεταμορφώνομαι ператварацца, зьмяняцца

μεταμορφώνω зьмяняць, ператвараць, трансфармаваць

μεταμόσχευση (**-εις**) *η* трансплантацыя, перасадка; прышчэпка (*расьлін*)

μεταμοσχεύω прышчапляць (*расьліну*); перасаджваць (*орган*)

μεταναστευτικός перасяленцкі; эміграцыйны; эмігранцкі

μετανάστης *ο* перасяленец, эмігрант, імігрант

μετανιωμένος які пакаяўся, які шкадуе, які перадумаў

μετανοώ (**ε**) каяцца, шкадаваць

μετάξι *το* шоўк

μεταξικός метаксаўскі (*перыяду дыктатуры Іаанiса Метаксаса*)

μεταξύ паміж, сярод; **στο μ.** тым часам, між тым; **εν τω μ.** між тым; пакуль ішла справа

μεταξωτός шаўковы

μεταπολεμικός паваенны, пасьяляваенны

μεταπολίτευση (**-εις**) *η* зьмена ўраду

μεταπολιτευτικός: μεταπολιτευτικό κύκλο перыяд дзеяння новага ўраду, час пасьяля зьмены ўраду

μεταπουλητής *ο* перакупшчык

μεταπουλώ (ε) перапрадаваць
μεταπράτης → μεταπουλητής
μεταπτυχιακός пасьялядыпломны; **μεταπτυχιακές σπουδές** пасьялядыпломная/ аспіранцкая адукацыя; **μεταπτυχιακοί φοιτητές** аспіранты
μεταρρύθμιση (-εις) η ператварэнне, рэформа
μεταστέγαση (-εις) η перасяленне, пераборы, пераезд на новае месца
μετασχηματίζω перабудоўваць, ператвараць; трансфармаваць
μετασχηματισμός ο трансфармацыя, мадыфікацыя, пераладжанне
μετασχηματιστικός трансфармацыйны, мадыфікацыйны
μετατόπιση (-εις) η перамяшчэнне, перасоўванне, перастаноўка
μετατρέπω ператвараць, мяняць; павярнаць; **μ. σε ιατρικά κέντρα** ператвараць у медычныя цэнтры
μεταφέρομαι перавозіцца; перакладацца
μεταφέρω перавозіць, пераносіць, вазіць; пераводзіць; перакладаць (*на іншую мову*); **μ. νερό στο σπίτι** несці ваду дахаты
μεταφορά η перавозка, дастаўка, транспартаванне; метафара
μεταφορικός транспартны; пераносны, фігуральны; **μεταφορική σημασία** пераносны сэнс
μεταφράζω перакладаць (*на іншую мову*)
μετάφραση (-εις) η пераклад
μεταφραστής ο перакладчык
μεταφραστικός перакладны; **μεταφραστικό δανείο** калька (*моўная*)
μεταχειρίζομαι ужываць, выкарыстоўваць; абыходзіцца (*з кім-н.*)
μεταχείριση (-εις) η ужыванне, выкарыстанне; абыходжанне
μεταχειρισμένος ужываны
μετεγχειρητικός пасьяляперацыйны, постаперацыйны
μετεμφυλιοπολεμικός паваенны, пасьяля грамадзянскай вайны (*прыметнік*)
μετεμψύχωση η (-εις) метэмпсіхоз (*перасяленне душ*)
μετέπειτα потым, затым, пазней; наступны, далейшы; **ο μ. την 21η Απριλίου** у наступным 21 чысла красавіка
μετέχω удзельнічаць, браць удзел (σε у)
μετεωρικός метэорны; *пер.* маланкавы, імклівы
μετέωρο το атмасферная зьява; метэор; метэарыт
μετεωρολογικός метэаралагічны
μετεωρολόγος ο метэаролаг
μετημφιεσμένος, -η, -ον *Іпрым* пераапануты, у касцюмах; **χορός μετημφιεσμένων** баль-маскарад; 2ο чалавек у масцы, маска
μετονομάζω перайменаваць
μετονομασία η перайменаванне
μετόπη η метопа (*архітэктурная дэтал*)
μετουσίωση (-εις) η зьмена сутнасці
μετοχή η удзел; акцыя; прыслоўе
μέτοχος ο удзельнік
μέτρημα το лічэнне; меранне
μετρημένος памераны; палічаны; лічаны, невялікі, абмежаваны; стрыманы, разумны; сьціплы; **μετρημένο παιδί** спакойнае дзіця
μετρήσιμος вымяральны
μετρητά τα наяўныя грошы, гатоўка; **τοίς μετρητοίς** гатоўкаю, за наяўныя грошы
μετρητής ο лічыльнік; лічыльчык; вымяральная прылада
μετριάζω зьмякчаць, згладжваць
μετριοπαθής, -ής, -ές памяркоўны, умеркаваны; **μετριοπαθές ισλαμικό κόμμα** памяркоўная ісламская партыя
μέτριος сярэдні, умеркаваны; сярэдні, пасрэдны
μετριοφροσύνη η сьціпласць, прастата
μετρίοφων (ονος), -ων, -ον сьціплы, прсты
μέτρο το метро; захад, мера; метр; такт, памер; **πάρουν μέτρα** прымаюць захады
μετρό (α) мераць, лічыць

μετωπικός лабавы; фронтальны; **μετωπική σύγκρουση** (*αυτοκινήτων*) лабавое сутыкненне (*аўтамабіляў*)
μέτωπο *το* лоб; фасад; фронт
μέχρι да; **μ. τότε** датуль, да таго часу
μη не; нельга; ці ж, хіба; каб не
μηδέ таксама не
μηδέν *το* нішто, нуль
μηδενίζω зводзіць да нуля/ на нішто; ставіць на нуль, абнуляць; ануляваць, касаваць; зачырыць
μηδενισμός *ο* зьвяздзенне да нуля, ператварэнне ў нішто, нішчанне; ануляванне, касаванне; нігілізм
μηδενιστής *ο* нігіліст
μηδενιστικός нігілістычны; **μηδενιστικές αντιλήψεις** нігілістычныя погляды
μηδενίστρια *η* нігілістка
μήκος *το* даўжыня; **κατά μ.** уздоўж; **γεωγραφικό μ.** геаграфічная даўжыня
μηλιά *η* яблыня
μήλο *το* яблык; **το μ. της έριδος** яблык разладу
μιμητής *ο* пераймальнік, імітатар
μιμούμαι (*ε*) пераймаць, імітаваць, капіяваць
μην → **μη**
μήνας *ο* месяц
μηνιαίος месячны; штомесячны
μήνυμα (-ματος) *το* пасланне, зварот; вестка, паведамленне
μηνώ (*α*) паведамляць; загадваць, даваць распараджэнне
μήπως хіба, няўжо; магчыма, можа быць
μηρός *ο* сыцягно
μήτε і не, нават не
μητέρα *η* маці, матка
μήτρα *η* матка (*οργαν*); форма, матрыца
μητριά *η* мачыха
μητρόπολη *η* сталіца, метраполія; сабор
μητροπολίτης *ο* мітрапаліт
μητροπολιτικός сталічны; кафедральны; мітрапалітаў, датычны мітрапаліта; **μητροπολιτική αστυνομία** сталічная паліцыя
μηχανεύομαι задумаць, прыдумаць, інтрыгаваць, ладзіць
μηχανή *η* машына; рухавік
μηχάνημα *το* прылада, прыстасаванне, механізм
μηχανικός *1ης* механічны; *2ος* інжынер, механік
μηχανισμός механізм
μηχανογραφία *η* махінацыя, інтрыга
μια *незнач. артыкль ж. р.*; адна
μιάμιση паўтары; **μ. ώρα** паўтары гадзіны
μίγμα *το* сумесь, стопак
μίζερια *η* нястача, галеча
μίκι μάους *το* комікс; мультфільм
μικροβιακός мікробны
μικρόβιο *το* мікроб, бактэрыя
μικρογραφία *η* мініяцюра; **σε μ.** у мініяцюры
μικροδομή *η* мікраструктура
μικροεπισόδιο *το* дробны інцыдэнт, нязначны выпадак; **σημείωσε μ.** адбыўся дробны інцыдэнт
μικροευγενής *ο* дробны шляхціч; **μικροευγενείς** дробная знаць, дробная шляхта
μικροκαμωμένος маленькі, дробны, невялікага росту (*πρα чалавека*)
μικροκαυθαδάκι *το* дробная сварка
μικρομέτρο *το* мікраметр
μικροοργανισμός *ο* мікраарганізм
μικροπρά(γ)ματα *τα* драбязя, дробязь

μικρός маленький; кароткі, нядоўгі (*час*); малады (*узрост*); нязначны; **από μ.** змалку
μικροσκοπικός мікраскапічны, маленечкі
μικρόσωμος дробны, маларослы
μικρότερος меншы; карацейшы; малодшы
μικροφωνικός мікрафонны; **μικροφωνική εγκατάσταση** гукаўзмацняльная ўстаноўка/апаратура
μικτός мяшаны, зьмешаны
μίλι το міля
μιλώ (α) гаварыць, казаць; размаўляць; **μ. με τα καλύτερα λόγια για** казаць самыя добрыя словы пра
μίμηση (-εις) η перайманне, імітацыя
μιμητικός пераймальны, імітацыйны
μιμούμαι пераймаць, імітаваць
μίντια τα медыі, сродкі інфармавання
μινωικός мінойскі
μισαλλοδοξία η нецярпімасць, варожасць, нянавісьць
μισανοίγω прыадчыніць
μισεύω выпраўляцца, эміграваць
μισητός ненавісны, ненавіджоны
μισθός ο заробак, плата
μισθοφόρος ο найміт
μισθώνω наймаць
μισθωμένος найманы, арэндаваны
μίσθωση (-εις) η найм; арэнда
μισθωτήριο το дамова пра найм, арэнду
μισό το палова
μισόγυμνος амаль голы, нападзьдзеты
μισοκλείνω прычыніць, прыплюснуть (*вока*); **μ. το μάτι** прыжмурыць вока
μισοκτησμένος недабудаваны
μίσος το нянавісьць
μισός палавінны; **η μισή ώρα** паўгадзіны
μισοσβησμένος амаль патухлы; прыглушаны **μισοσβησμένη φωνή** прыглушаны голас
μισοφέγγαρο το паўмесяц
μισώ (ε) ненавідзец; **μ. θανάσιμα** люта/ да сьмерці ненавідзец
μνεία η упамінанне, згадка
μνήμα το надмагілле, магіла; **τα μνήματα** могілкі
μνημείο το помнік
μνήμη η памяць; **συλλογική μ.** калектыўная памяць
μνημονεύω упамінаць, згадваць; адзначаць
μνημόνιο το мемарандум
μνημοσύνη η памяць, успамін; калектыўная памяць
μνησικακία η помслівасць, злапамятнасьць
μνήστη η нявеста
μόδα η мода
μοδερνισμός ο мадэрнізм
μοιάζω быць падобным, нагадваць
μοίρα η доля, частка; лёс; *ματэм.* градус; эскадра
μοιράζομαι дзяліцца, падзяляцца;
μοιράζω дзяліць, разьмяркоўваць; падзяляць
μοιραίος, -α, -ο лёсавызначальны, фатальны, ракавы
μοιράρχος ο капітан жандармерыі
μοιρολατρεία η фаталізм, вера ў наканаванасьць
μοιρολογώ (ε) галасіць, плакаць па
μοιχεύω здраджваць жонцы; **ου μοιχευσείς (запавет)** не пажадай чужой жонкі
μόλις ледзь; толькі што, якраз
μολονότι хоць, нягледзячы на
μόλυβδος ο волава

μολυβής, -ιά, -ί алавяны
μολύβι *το* волава; аловак
μόλυνση *η* забруджанне
μολύνω брудзіць, забруджваць; заражаць
μολυσματικός заражны, інфекцыйны
μολυσμένος забруджаны
μομφή *η* дакор, папрок; вымова; *ψήφος μομφής* вотум недаверу (*υράδου*)
μονάδα *η* адзінка; вайсковая частка; *η εντακτική μ.* палата інтэнсіўнай тэрапіі, рэанімацыя; *η μ. μέτρησης* адзінка мерання
μοναδικός адзіны; унікальны
μοναδικότητα *η* унікальнасьць, адметнасьць
μονακριβός адзіны, дарагі
μοναξιά *η* адзінота, самота
μοναστήρι *το* манастыр, кляштар
μονάχα толькі
μοναχικότητα *η* адасобленасьць, ізаляванасьць
μοναχός *Ιπрым* адзін, адзінокі, самотны; *2ο* манах
μονήρης самотны, адзінокі
μόνιμα пастаянна, стала
μόνιμος сталы, устойлівы, працяглы
μόνο толькі; але, усё ж
μονοδιάστατος, -ος, -ον аднамерны
μονόδρομος *Ιπрым* аднабаковы, з рухам у адзін бок; *ο δρόμος είναι μ.* гэта дарога з аднабаковым рухам; *пер.* гэта дарога без звароту; *2ο* аднапалосная дарога; аднабаковы рух
μονοθεΐσμος *ο* манатэізм
μονοθεϊστικός манатэістычны
μονοκομματικά бесперапынна, без перапынку
μονοκομματικός аднапартыйны; *μονοκομματική κυβέρνηση* аднапартыйны ўрад
μονοκρατορία *η* абсалютная манархія, самаўладдзе
μονολεκτικά аднаслоўна, лаканічна
μονολογώ (*ε*) казаць самому сабе, гаварыць з сабою; казаць маналог
μονομαχία *η* адзінаборства; двубой
μόνομαχος *ο* удзельнік адзінаборства
μονομιάς адразу
μονοπάτι *το* сыцяжынка, дарожка
μονοπόλιο *το* манаполія
μόνος адзін, адзіны; адзінокі; *από μ. του* сам, адзін (*ён*); *από μονή της* сама, адна (*яна*); *δεν μπορώ από μόνος μου* я не магу сам/ адзін
μόνος нескладаны, просты; адзінарны; няцотны; *τα μονά* няцотныя лікі/ нумары
μονοσύλλαβος аднаскладовы
μόνοτονος манатонны, аднастайны; нудны, сумны
μόνοφθαλμος аднавокі
μόνοφυλλος адналісьцевы; аднааркушны
μοντέλο *το* мадэль
μοριακός малекулярны
μόριο *το* часьціца; часьцінка; малекула
μορφασμός *ο* грымаса
μορφή *η* форма, выгляд, аблічча
μορφολογία *η* марфалогія
μόρφωμα *το* утварэнне; *καρκινικό/ κοινωνικό μ.* ракавае/ грамадскае ўтварэнне
μορφώνω фармаваць; выхоўваць
μόρφωση *η* асьвета, адукацыя; *επαγγελματική μ.* прафесійнае навучанне; *σχολική μ.* школьная адукацыя
μορφωτικός асьветніцкі, адукацыйны, культурны
μόστρα *η* узор (*тавару*); вітрына
μοσχάρι *το* цяля; ялавічына
μόσχευμα *το* атожылак, чаранок; орган для перасадкі, трансплантат

μοσχοβόλημα *το* водар
μοσχοβολημένος духмяны
μοσχοβολώ (*ε*) пахці
μοτίβο *το* матыў, падстава; арнамент
мотопοδήλατο *το* мотавеласіпед, мапед
мотοσυκλέτα *η* матацыкл
μού мне, мяне; мой, мая, маё
μουγκός нямы
μουγκρίζω раўці; мычэць
μουδιάζω выклікаць здранцьвенне; студзіць (*запал*); драньцьвець, нямець; заходзіцца (*ад крыку*)
μουδιασμένος здранцьвелы, зьнямелы
μουλάρι *το* мул; *пер.* доўбня
μουντός цьмяны, мутны, шэры
μουρμουρίζω журчэць (*пра ваду*); шаптаць, мармытаць
μουσείο *το* музей
μουσηκή *η* музыка
μουσικός музычны; *ο μ.* музыкант
μουσικοσυνθέτης *ο* кампазітар
μουσκεμένος прамоклы, мокры
μουσκεύω мачыць, намачыць, прамочваць
μουσούδι *το* морда, пыса (*і пра чалавека*); лыч (*сьвінні*)
μουσουλμανισμός *ο* мусульманства; **σουνιτικός** *μ.* сунізм, мусульманства суніцкай плыні
μουσώνας *ο* мусон; **περίοδος των μουσώνων** перыяд мусонаў
μουσωνικός мусонны
μουστάκι *το* вус; **τα μ.α** вусы
μούτρο *το* пыса, морда, ражка
μόχθος *ο* гароўля, цяжкая праца
μοχλός *ο* вагар; падбухторшчык
μπάγκος *ο* лава; прылавак; варштат
μπαίνω заходзіць, уваходзіць; улазіць; уязджаць; разумець, цяміць
μπακάλης (*-ηδες*) *ο* лавачнік, крамнік
μπακάλικο *το* харчовая крама
μπακλαβάς *ο* слоены пірог з сіропам
μπάλα *η* мяч; куля; **μ. του γκόλφ** мяч для гольфу
μπαλέτο *το* балет
μπαλκόνι *το* балкон
μπαλκονοπόρτα *η* балконныя дзьверы
μπαλόни *το* шар
μπαλωμένος зацыраваны
μπαλώνω цыраваць, латаць
μπαμπάς *ο* бацька
μπανιέρα *η* ванна
μπάνιο *το* лазьня; купанне; ванны пакой
μπαούηλο *το* скрыня; чамадан
μπαρ *το* бар
μπάρμπας *ο* дзядзька
μπαρμπούни *το* барабулька (*рыба*)
μπαρουταποθήκη *η* парахавы склад
μπαρούτη *η*, **μπαρούτι** *το* порах
μπαρ → **μήπως**
μπάσкет *το* баскетбол
μπάτης *ο* марскі брыз
μπατίρης *ο* бядняк, галаштанец
μπαχαρικά *τα* прыправы, сьпецыі
μπεκρής *ο* п'яніца, п'янтос
μπελάς (*-άδες*) *ο* непакой, клопаты; непрыемнасьці; **μπαίνω στον μπελά** займець клопаты

μπερδεμένος заблытаны
μπερδεύομαι заблытацца
μπερδεύω былтаць, заблытаць; зьбіваць з панталыку
μπέσα η надзейнасьць
μπήγω утыкаць; забіваць (*μβίικ*)
μπήκαν → **μπαίνω**
μπιζέλι το гарошына, гарошак
μπίρα η піва
μπιφτέκι το бифштэкс
μπλα: **τα μ. μ.** пустая балбатня
μπλαβίζω сінець, рабіцца сінім
μπλε сіні
μπλέκομαι *πρ. μ., περ.* заблытвацца; ублытвацца, умешвацца
μπλέκω былтаць, заблытаць; уцягваць, ублытаць
μπλέξιμο (-ματος) το былтанне, заблытанне; былтаніна
μπλοκαρισμένος заблакаваны, перакрыты
μπλοκάρω блакаваць, перакрываць; акружаць
μπλούζα η кофта; халат (*λεκαρά i παδ.*)
μπογιά η фарба; колер, афарбоўка
μπόλικος багаты; лішні; прасторны
μπολσεβικικός бальшавіцкі
μπολσεβικισμός ο бальшавізм
μπόρα η лівень; навальніца
μπορώ (ε) магчы; умець; трываць, выносіць; здолець
μπότα η бот, чобат
μποτίλια η бутля; пляшка
μπουντρούμι το лёх, сутарэнне, каземат
μπουζί το запальванне (*i ў рухавіку*)
μπουκαδούρα η вецер з сушы
μπουκάλι το пляшка
μπουκάρω уваходзіць у канал (*судна*); урывацца
μπουκέτο το букет
μπούκλα η кудзер, локан
μπουμπούκι το пупышка, вочка
μπούρδα (*часьцей мн. л. μπούρδες*) **η** балбатня, лухта; выхваленне
μπούτι το сыцягно
μπουφές ο буфет (*мэбля i страўня*)
πούφος ο пугач (*птушка*)
μποухτίζω карміць да сыці; быць сытым па горла
μπράτσο το рука; **ακουμπώ στο μ. του** прытуліцца да ягонай рукі, абAPERціся на ягоную руку
μπρίφινγκ το *нязм.* брыфінг
μπριζόλα η адбіўная катлета
μπρος наперад; сьпераду; наперад, раней
μπροστά перад; сьпяраша, папярэдне
μπρούμυτα ніцца
μπύρα η піва
μυαλό το мозг; розум, глудзы; тлум; **βάλω/ βάζω μ.** абразуміцца, узяць у тлум
μύγα η муха; авадзень
μύγδαλο το міндаль (*плод*)
μύδι το мідыя (*малюск*)
μυελός ο мозг (*орган*)
μυζήθρα η абястлушчанае густое малако
μύση (-εις) η пасьвячэнне (*у таямніцу*), прыцягненне (*у таварыства*); увядзэнне ў справы
μύθευμα το байка, выдумка
μυθικός міфічны; казачны, легендарны
μυθιστόρημα το раман; міф, выдумка
μυθιστοριογράφος ο, η раманіст, -ка

μυθογράφος *ο* байкапісец
μυθολογία *η* міфалогія
μυθολογικός міфалагчны
μυθοπλαστία *η* міфатворчасць
μύθος *ο* казка, байка, паданне; міф
μυϊκός мышцавы, мускульны
μυκηναϊκός мікенскі
μυλεργάτης *ο* мукамол
μυλόπετρα *η* млынавы камень
μύλος *ο* млын
μυλώνας *ο* млынар
μυρίζω нюхаць; *пер.* чуць, адчуваць; вынюхваць, разнюхаць
μυρμήγκι *το* мурашка
μυρμηγκότρυπα *η* мурашнік
μυρμηγκοφάγος *ο* мурашкаед
μύρο *το* міра (*духмяная смала*)
μυρωδάτος духмяны, прыемны (*на пах*)
μυρωδιά *η* пах, водар; смурод; духі **εντονή μ.** моцны пах
μυς (*γεν. μυός*) *ο* мышца, мускул; мыш
μυστήριο *το* таямніца, сакрэт
μυστηριώδης, -ης, -ες таямнічы, загадкавы
μυστηριωδώς таямніча, загадкава
μύστης *ο* сьвятар; вялікі знаўца, дока
μυστικά таемна, сакрэтна, цішком
μυστικισμός *ο* містыцызм
μυστικιστικός містычны
μυστικοπάθεια *η* схільнасьць да містыкі
μυστικό *το* таямніца
μυστικός таямнічы; таемны, сакрэтны; прыхаваны
μυστηκότητα *η* таямнічасць, таемнасьць, сакрэтнасьць
μυστρί *το* кельма
μυτερός востры, завостраны; сьпічасты
μύτη *η* нос; дзюбка; **κάτω από τη μύτη των Γερμανών** пад носам у немцаў
μύω (*ε*) пасвячаць (*у таямніцу*); уводзіць, далучаць (*у таварыства*); уводзіць у справы, перадаваць досьвед
μυωπία *η* блізарукасьць
μυωπικός блізарукі
μύωψ *ο* блізарукі чалавек
μωαμεθανικός мусульманскі, магаметанскі; **μ. κόσμος** мусульманскі свет
μωρό *το* малое дзіця
μωρός неразумны, дурны
μωσαϊκό *το* мазаіка

v N

να каб, для таго, каб; калі; што; бяры, трымай; **να σου** і вось; у гэты момант
νάξι *ο*, **ναξιστής** *ο* (*нязм.*) нацыст; **οι ναζίδες, οι ναξίστες** нацысты (*немцы*)
ναι так; вядома
νανομέτρο *το* нанаметр
νανουρίζω сьпяваць калыханку, сьпяваць ката
νανούρισμα *το* калыханка
ναός *ο* храм; царква
ναπολέοντιος напалеонаў/скі
νάρκη *η* ачмурэнне; зімовая сьпячка; міна
νάρκισσος *ο* нарцыс
ναρκώνω прысыпаць, уводзіць у сон
ναρκωτικό *το* наркотык

νάτριο *το* натр (Na)
ναύαγιο *το* крушэнне карабля; *пер.* крах, правал
ναυαγοςωστικó *το* ратаўнічае судна
ναυαγοςωστικός ратаўнічы, выратавальны; **ναυαγοςωστική λέμβος** ратаўнічая лодка
ναυαγώ (*ε*) пацярпець крушэнне карабля; пацярпець няўдачу, крах, правал; спляжыць, праваліць; **ν. η διαδικασία** праваліць працэс
ναυαρχείο *το* адміралцейства
ναυαρχίδα *η* флагман, флагманскі карабель
ναύαρχος *ο* адмірал
ναυμαχία *η* марская бітва
ναυπηγείο *το* суднабудаўнічая верф
ναυπηγήσιμος карабельны, суднабудавальны; **ναυπηγήσιμη ξηλεία** карабельны лес
ναυπηγός *ο* суднабудаўнік
ναυπηγώ (*ε*) будаваць караблі
ναυσιπλοία *η* мараплаўства, навігацыя
ναύτης *ο* марак, матрос
ναυτία *η* марская хвароба
ναυτικó *το* марскі флот; **Πολεμικό Ν.** Вайсковы Марскі Флот, ВМФ
ναυτικός *Ιπрым* марскі, флоскі; **ναυτική βάση** вайсковая марская база; *2ο* марак
ναυτιλιακός мараплаўны, мараходны
νέα *η* дзяўчына
νεαρός *Ιπрым* малады, юны; *2ο* юнак
νεκροκεφαλή *η* мёртвая галава, чэрап (*як эмблема*)
νεκρός *Ιπрым* мёртвы; *2ο* нябожчык, мярцьвяк
νεκροταφείο *το* могілкі, пагост
νεκροτομείο *το* морг
νέο *το* навін; **τα νέα** навіны
νεοαποικιοκρατία *η* неакаланіялізм
νεογέννητο *το* немаўля
νεογέννητος нованароджаны (*пра дзіця, жывёліну*)
νεοεγγραφομένος упершыню зарэгістраваны, новаствораны
νεοεισερχόμενος *ο* новенькі, які нядаўна паступіў (*у турму, дапр*)
νεοελληνικά *τα* новагрэцкая мова
νεοελληνικός новагрэцкі; **νεοελληνική γλώσσα** новагрэцкая мова, сучасная грэцкая мова
νεοθωμανικός неаатаманскі; **νεοθωμανική αυτοκρατορία** неаатаманская імперыя (*пра цяперашнія спробы Турцыі навялічыць свой уплыў на Блізкім Усходзе*)
νεοκλασικός неакласічны
νεολαία *η* моладзь
νεολιθικός неалітычны, новакаменны; **νεολιθική εποχή** неалітычная эпоха, неаліт
νέον *το* неон (Ne)
νεοπροσληθέντος новапрыняты
νέος, -α, -ο *Ιπрым* новы; малады, юны; **δεν είναι κάτι νέο** не быць нечым новым; *2ο* юнак
νεοσύλλεκτος *ο* навабранец, рэкрут
νεότητα *η* маладосць, юнацтва; моладзь
νεοφιλελευθέρος неаліберальны
νερό *το* вада; **αποσταγμένο ν.** дыстыляваная вада
νεροχύτης *ο* вадаправодная ракавіна
νετρονίο *το* нейтрон; **βόμβα/ άστρο νετρονίου** нейтронная бомба/ зорка
νεύμα *το* знак; кіў
νευραλγικός неўралгічны; *пер.* істотны, важны, ключавы; **το νευραλγικό σημείο** адчувальнае/ балючае месца; **κατέχω νευραλγικές θέσεις** займаць важныя пасады
νευριάζομαι нервавацца
νευριάζω нерваваць, раздражняць;
νευρικός нервовы; нервоzny; **νευρικό σύστημα** нервовая сістэма
νευρικότητα *η* нервовасць, нервоznасць
νευρό *το* нерв; струна
νευροπαθής, -ής, -ές нервова хворы

νευροχειρουργός *ο* нейрахірург
νεφελώδης, -ης, -ες хмарны; нясны, няпэўны
νέφος *το* хмара, воблака
νεφρό, νεφρός *ο* нырка
νεωτερισμός *ο* навіна, новы завод; навінка
νεωτεριστής *ο* наватар
νεωτεριστικός наватарскі
νεώτερος малодшы, меншы; навейшы, сучасны
νήμα *το* нітка
νηπιαγωγείο *το* дзіцячы сад
νηπιακός дзіцячы
νήπιο *το* дзіця, малое дзіця
νησί *το* востраў
νησίδα (*ις*) *η* астравок
νησιωτικός астраўны
νησιώτης *ο* астраўлянін, жыхар вострава
νησιωτίσσα *η* астраўлянка, жыхарка вострава
νήσος *η* востраў
νηστεία *η* голад, недаяданне; пост
νιφάλιος, -α, -ο *πρ*ам, *пер.* цввярозы
νηφαλιότητα *η* *πρ*ам, *пер.* цввярозасьць
νιάτα *τα* маладосьць, юнацтва
νίβω мыць, памыць
νικέλιος нікелевы; нікеляваны
νικέλιο *ο* нікель (Ni)
νίκη *η* перамога
νικητής *η* пераможца; **νικητές του Νόμπελ Φυσικής /Χημείας** лаўрэаты нобелеўскай прэміі па фізіцы/ хіміі
νικιέμαι пацярпець паразу
νικό (*α*) перамагаць, адужаць
νιος *ο* малады чалавек, юнак
νιότη *η* маладосьць
νιπτήρας *ο* умывальнік, рукамыйнік
νίπτω → **νίβω**; **ν. τας χείρας** *πρ*ам., *пер.* мыць рукі
νιόθω разумець, усведамляць; адчуваць; разьбірацца, разумець; **ν. στενώχωρα** адчуваць сябе ніякавата
Νοέμβριος *ο* лістапад
νόημα *το* сэнс, значэнне; ідэя; знак
νοημοσύνη *η* кемлівасьць; разумнасьць
νόθευση (*-εις*) *η* фальшаванне; фальшыўка; **ν. της εκλογής** фальшаванне выбараў
νοθεύω фальшаваць; падрабляць; перакручваць, перайначваць
νόθος *ἄνθρωπος* пазашлюбны, незаконны; ненармальны, ненатуральны; фальшывы, падробны; *2 ο, η, το* незаконнанароджанае дзіця
νοιάζομαι клапаціцца пра
νοικιάζω арандаваць *τι* аддаваць у арэнду, наймаць *τι* аддаваць у найм
νοικοκύρης *ο* гаспадар; заможны чалавек
νοικοκυριό *το* гаспадарка; хатняя гаспадарка
νοιόθω разумець; заўважаць; адчуваць (*ι νίνυ*); усведамляць
νοματάρχης *ο* сяржант жандармерыі
νοменκλατούρα *η* наменклатура, бяздушнае чынавенства
νομίζω (*πως* што) думаць, меркаваць; лічыць
νομικά *τα* права, юрыспрудэнцыя
νομικός *ἄνθρωπος* прававы, юрыдычны; **νομική σχολή** юрыдычны факультэт; *2ο* юрыст
νομιμοποίηση (*-εις*) *η* легалізацыя, узаконенне; **ν. του γάμου μεταξύ των ομοφυλοφίλων** легалізацыя шлюбу між гомасексуалістамі
νομιμοποιώ (*ε*) легалізаваць, узаконіць
νόμιμος законны, легальны; правамерны

νομιμόφρων (-ονος) лаяльны, які выконвае законы
νόμισμα το манета; грошы
νομισματικός манетны, грашовы
νομισματολογία η нумізматыка
νομισματολόγος ο нумізмат
νομοθεσία η заканадаўства; законнасьць
νομοθέτης ο заканадаўца
νομοθετικός заканадаўчы
νομοθετώ (ε) выдаваць законы
νομομαθής (-ούς) η, ο заканавед, юрыст
νόμος ο закон; права; правіла; **ύπο τον νόμο** па законе + імя ініцыятара; **θέτω εκτός νόμου** ставіць па-за законам
νόμος ο ном, акруга (у *Γρεψυί*)
Νόμπελ το нобелеўская прэмія
νομοτέλεια η заканамернасьць
νοοτροπία η лад думак, мысьленне
νορμανιστικός нарманскі; **νορμανιστική θεωρία** нарманская тэорыя
νοσηλεύομενος ο пацыент, хворы
νοσηλεύω лячыць, даглядаць хворых
νόσημα το хвароба
νοσοκόμα η медсястра
νοσοκομειακός бальнічны, шпітальны; **νοσοκομειακά ιδρύματα** лекарскія ўстановы
νοσοκομείο το лякарня, шпіталь; **στρατιοτικό ν.** вайсковы шпіталь
νοσοκόμος ο, η медсястра, медбрат; санітар(ка)
νόσος η хвароба, немач; **ν. του Αλτσχάιμερ** хвароба Альцгеймера
νοσταλγία η туга, настальгія; туга па радзіме
νοσταλγικά настальгічна, маркотна
νοσταλγικός настальгічны, тужлівы, маркотны
νοσταλγώ (ε) нудзіцца, сумаваль
νόστιμος смачны; вабны, прыгожы; дасьціпны
νοστιμάδα η прыемны смак; капка солі, пікантнасьць
νοστιμιά η смакоцце, ласунак: → **νοστιμάδα**
νότα η нота
νοτιοδυτικός паўднёва-заходні
νότιος, -α, -ο паўднёвы
νότος ο поўдзень
νούμερο το нумар
νουνά η хросная маці
νουνός ο хросны бацька
νούς ο розум, развага, інтэлект; думка; сэнс
νοώ (ε) разумець; думаць, мысьліць
νταβατζής ο сутэнёр
νταλίκα η прычэп; аўтацягнік
ντάμπινγκ το дэмпінг; **εφαρμόζω πρακτικές ντάμπινγκ** ажыццяўляць д.
νταντέλλα η карунак
ντεπμούτο το дэбют
ντιβάνι το канапа
ντίζελ το дызель
ντιζελομηχανή η дызельны рухавік
ντοκιμαντέρ το дакументальны фільм
ντολμάς ο галубец (*στραва*)
ντομάτα η памідора (*плод*)
ντόπιος, -ια, -ο мясцовы, тутэйшы; карэнны; айчынны
ντουλάπα η, ντουλάπι το сервант
ντουντόυκο το рупар; цапачная труба
ντουφέκι το ружжо
ντουφεκίδι το стрэл

ντρέπομαι саромяцца
ντροπή η сорам
ντυμένος апрануты; **ν. στα μαύρα** апрануты ў чорнае
ντύνομαι апранацца
ντύνω апранаць, надзяваць
ντύσιμο το апрананне; абліцоўка
νυκτόβιος, ος, ο начны, які мае начны лад жыцця /*пра жывёліну!*
νυμφεύω жаніць, аддаваць замуж
νύ(μ)φη η нявеста; нявестка
νυν зараз, цяпер, сёння; **ο νυν** цяперашні; **ο νυν πρωθυπουργός** цяперашні прэм'ер-міністр
νύξη (-εις) η пракол, укол; *пер.* намёк
νύστα η дрымота, санлівасьць
νυστάζω хацець спаць, быць сонным
νυχθυμέρον дзень і ноч, не прыседуючы, бесперапынна; **εργάζομαι ν.** працаваць дзень і ноч, працаваць не прыседуючы
νύχι το ногаць, кіпеч, кіпцюр; **περπατώ στα νύχια** хадзіць на дыбачках
νύχτα η ноч; **λευκή ν.** ноч, калі муж і жонка не маюць полавых зносін
νυχτερίδα η кажан
νυχτερινός вячэрні, начны; **νυχτερινό σχολείο** вячэрняя школа
νυχτικιά η начная кашуля
νυχτόβιος → **νυκτόβιος**
νυχτώνει зьмяркаецца, вечарэе
νώτα η спіна, хрыбет; тыл; з тылу; **κτυπό στα ν.** ударыць з тылу/ у тыл
νωπογραφία η фрэска
νωπός сьвежы (*ежа, кашуля, падзея*)
νωρίς рана; **ν. το πρωί** раненька, досьвята
νωρίτερα раней; **λίγο ν.** трохі раней

Ξ Ξ

ξαγρυπνώ (α) не спаць
ξαδέλφη η стрыечная сястра
ξάδελφος, ξάδερφος ο стрыечны брат
ξαδελφιά τα стрыечныя браты/ сёстры; стрыечныя браты і сёстры
ξακουστός слаўты, вядомы
ξανά ізноў, яшчэ раз
ξανα- *прыстаўка паўторнага дзеяння:* зноў, нанова; **ξαναγεννιόμαι** адраджацца, нараджацца зноў, ажываць
ξαναβιδώνω зноў укруціць, завінціць на ранейшае месца
ξαναβλέπω зноў пабачыць
ξαναγίνομαι зноў рабіцца *якім-н.*; зноў зларацца; паўтарацца
ξαναγκάζω змушаць, прымушаць
ξαναγυρίζω зноў вярцець; зноў вяртацца, прыходзіць; **ξ. στο σπίτι** вяртацца/ прыходзіць дахаты
ξαναδίνω вяртаць, аддаваць
ξαναλέω зноў казаць, паўтараць
ξαναμμένος узрушаны, раз'ятраны; палкі; развярэджаны, уражаны (*пра рана*); **η ξαναμμένη φοιτήτρια** палкая студэнтка
ξαναοίγω ізноў адчыняць
ξαναρχίζω пачынаць нанова
ξανάρχομαι вяртацца
ξαναρωτώ (α) перапытваць, зноў пытаць
ξαναστήνομαι адбудоўвацца
ξαναστήνω адбудоўваць
ξαναφτιάχνω узнаўляць, аднаўляць; ладзіць нанова
ξαναψηφίζω зноў прагаласаваць
ξανθοκόκκινος руды, рудаваалосы

ξανθός, -ιά (-ή), -ο Іпрым бялявы, сьветлы; буланы; 2о бландзін
ξανοίγω расчыніць; разгарнуць; праясьніцца (*надвор'е*)
ξαπλωμένος распасьцёрты; ляжачы
ξαπλόνομαι класьціся
ξαπλώνω расьцілаць; распасьціраць; класьці (*дзіця ў ложка і пад.*)
ξάστερα ясна, зразумела; шчыра, адкрыта
ξάστερος ясны, чысты, зорны
ξαφνιάζω засьцігаць зьнянацку; зьдзіўляць
ξάφνιασμα *το* нечаканасьць, раптоўнасьць; зьдзіўленне; **ξεφονίζω απ'το ξ.** ускрыкнуць ад нечаканасьці
ξαφνικά неспадзявана, раптоўна; раптам
ξαφνικός нечаканы, неспадзяваны, раптоўны; **ο ξ. θάνατος** раптоўная сьмерць
ξεβιδώνω адвінчваць, адкручваць
ξεβράζω выкідаць на бераг; **ξ. στην άκτη** выкінуць на бераг (*пра мора*)
ξεβρωμίζω пачысьціць ад бруду, прыбраць бруд; праветрыць; памыць
ξεγελώ (α) падманіць, увесці ў зман; спакусіць
ξεγλιστρό (α) высьлізнуць; *пер.* выкруціцца
ξεδιψώ (α) наталіць смагу; на/паіць
ξεθάβω выкапаць, адкапаць
ξεθαρρεύω адважыцца, асьмеліцца
ξεθωριάζω з/рабіць бясколерным; выцьвітаць, ліняць; аблазіць */пра фарбу і пад./*
ξέθωρος выцьвілы, палінялы; невыразны, няпэўны (*пра штосьці ўбачанае*)
ξεκάθαρος ясны, пэўны, недвухсэнсоўны; **ξεκάθαρο σχέδιο** ясны план
ξεκαρδίζομαι рагатаць; **ξ. στα γελιά** гучна зарагатаць
ξεκίνημα *το* адпраўленне, адыход
ξεκινώ (α) рушыць, скіравацца, адыходзіць; стартваць; пачынаць, пачынацца (*пра зьяву*); **ξ. από** выйсьці з, адправіцца з
ξεκόβω адсякаць; адколваць, аддзяляць; адрываць; адставаць, адбівацца (*ад статку*); адрывацца, адчапіцца (*ад από*)
ξεκοιλιάζω распароць жывот, выпусьціць вантробы
ξεκολλώ (ε) адклеіваць; аддзіраць; *пер.* адрываць; адклеівацца; аддзірацца, адрывацца; адставаць
ξεκομμενος адарваны, адсечаны, адрэзаны
ξεκουράζομαι адпачываць
ξεκουράζω даваць адпачынак
ξεκούραση η адпачынак; спакой (*для хворага*)
ξεκουφίζω аглушыць, моцна ўразіць
ξεκρεμό (α) зьняць (*навешанае*), адчапіць (*зачэпленое*)
ξελασκάρω вывінчваць; аслабляць, адпускаць
ξελασπόνω чысьціць (*ад гразі*); *пер.* выцягваць з гразі, выручаць
ξεμαθαίνω адвучыцца, адвыкці
ξεμακραίνω аддаляць; аддаляцца, адыходзіць; **ξ. από το προσκέφαλό της** адыйсьці ад ейнага ложка
ξεμεθώ (α) працьверазець
ξεμοναχισμένος самотны, адзінокі
ξεμπарκάρω высаджваць, выгружаць з судна; высаджвацца, выгружацца на бераг
ξεμυτίζω высоўваць нос, паказвацца
ξεναγός ο, η гід, экскурсавод
ξεναγώ (ε) вадзіць экскурсіі, быць гідам
ξενητεδομαι пакідаць радзіму, эміграваць
ξενητιά, ξενιτεία, η жыццё на чужыне; чужына
ξενιτεμός ο эмігрант
ξενιτιά η → **ξενητιά**
ξενόδουλος прадажны, паслужлівы, які працуе на чужынцаў; **ξενόδουλη εξουσία** улада, якая слугуе/ на службе чужынцаў
ξеноδοχείο *το* гасьцініца, гатэль
ξенокρατία η улада чужынцаў, панаванне чужынцаў

ξένος *ο* чужы; незнаёмы, старонні
ξενώνας (-ώνος) *ο* гасьцініца (*пры манастыры*)
ξεντύνομαι распранацца
ξενύχτι *το* няспанне, адмова ад сну
ξεπέρασμα *το* апярэджанне; пераадоленне
ξεπερνώ (*α*) абганяць, выперадзіць; перавышаць; пераадолець, адужаць; **ξ. κάθε όριο μίσους**
перакročыць усе межы нянавісьці
ξεπέφτω падаць у цане, таннець; разарацца; занепадаць
ξεπηδώ (*α*) выскокваць; *пер.* расці, узьнімацца
ξεπίτηδες наўмысна
ξεπλένω адмываць; паласкаць
ξεπούλιμα *το* распродаж
ξεπουλιμένος распрададзены, прададзены; *пер.* прададзены, здраджаны
ξεπουλώ (*α*) распрадаваць; (*і пер.*) прадаваць; **ξεπουλιέμαι στον εχθρό** прадацца ворагу
ξέρα суха; **απαντώ ξ.** адказаць суха
ξεραίνομαι сохці, высыхаць, засыхаць
ξεραίνω сушыць
ξερνώ (*α*) адрыгаць; бляваць
ξεραΐλα *η* засуха, сушыня
ξερίζωνω выкараняць
ξεροβήχω кашляць, пакашляць (*і каб прыцягнуць увагу*)
ξεροκαταπίνω каўтаць сліну; пракаўтнуць (*зьянавагу*); бянтэжыцца, не ведаць што казаць
ξерός сухі; голы, без расьлін
ξεροψημένος высушаны, высахлы (*ад сьпёкі*)
ξέρω ведаць; умець; быць знаёмым
ξεσηκώνομαι узьнімацца, паўставаць; **ξ. κατά του καθεστώτος** паўстаць супраць рэжыму
ξεσηκώνω узьнімаць (*на ногі, з месца*); выклікаць (*абурэнне і пад.*); **ξ. την επανάσταση**
узьняць паўстанне
ξεσκεπάζω раскрываць, здымаць покрыва; выкрываць; **ξ. η απάτη** выкрываць падман
ξεσκίζω разьдзіраць на кавалкі, ірваць, абдзіраць
ξεσκληβώνω вызваліць з рабства, разьяняволіць
ξεσκονίζω выціраць пыл, чысьціць
ξεσκοнопάνο *το* анучка для выцірання пылу
ξέσπασμα *το* выбух (*сьмеху і пад.*); бурная праява пачуццяў
ξεσπώ (*α*) узьнікаць, адбывацца, успыхваць, нечакана ўзьнікаць; спаганяць (*гнеў*); абрынацца
на *каго-н.*; **ξέσπασε καταγίδα** узьняўся ураган; **ξ. στους βράχους** абрынацца на скалы (*пра мора*)
ξεσχίχω ірваць, разрываць
ξετρελλαμένος звар'яцелы; без памяці (*ад чаго-н.*), захоплены *чым-н.*
ξετυλίγομαι разгортвацца, раскручвацца
ξετυλίγω разгортваць, размотваць, раскручваць
ξεφεύγω уцякаць, вырывацца (*і слова*); ухіляцца; выпадаць; **ξ. από την απόλυτη φτώχεια**
выбрацца/ вырвацца з абсалютнай беднасьці/ галечы
ξεφορτώνω разгружаць, выгружаць
ξεφουσκώνω выпускаць/ спускаць паветра
ξέφρενος нястрымны, расцугляны; **η ξεφρένη κόρσα των τιμών του πετρελαίου** шалёны рост
цаны на нафту
ξεφουτρώνω прарастаць, узыходзіць; *пер.* раптоўна ўзьнікаць; **ξ. απ'τα 'εγκата της γης**
прабівацца з нетраў зямлі
ξεφωνίζω, ξεφωνώ гарлапаніць, гучна крычаць; раздацца; галасіць
ξέφωτο *το* паляна, палянка, прагал
ξέχασμα *το* забыванне
ξεχασμένος забыты
ξεχειλίζω ліцца праз край, вылівацца; выходзіць зь берагоў, разлівацца (*пра раку*)
ξέχειλος перапоўнены
ξεχνώ (*α*) забываць
ξεχύνομαι вылівацца

ξεχύνω виліваць
ξεχωρίζω аддзяляць; адрозьніваць (*από* ад), распазнаваць; адкладаць; выдзяляць, лічыць лепшым; адрозьнівацца, вызначацца
ξεχωριστός асобны, асобы; незвычайны, выдатны; *είμαι κάτι το ξεχωριστό* быць нечым выбітным
ξεψυχώ (α) прагнуць, моцна жадаць; паміраць, канчацца
ξηλώνω пароць, распароць; зрываць (*στραχύ*); прыбраць (*ναβудоу*); звальняць
ξημέρωμα *το* сьвітанне, золак
ξημερώνω днець; *ξημερώνει* днее
ξηρά *η* зямля, сухазем'е
ξίδι *το* воцат
ξινός кіслы; нясьпелы
ξίφος *το* меч, шабля, шпага
ξοδεύω траціць, зрасходаваць, прамантачыць
ξοπίσω назад; ззаду; *τρέχω ξ.* бегці ўсьлед за *кім-н.*
ξύδι *το* → *ξίδι*
ξύλινος драўляны, з дрэва
ξύλο *το* драўніна, дрэва, лес; *ξύλα* дровы
ξυλοδαρμός *ο* лупцоўка, збіванне
ξυλοκόπημα *το* зьбіццё, лупцоўка
ξυλοκοπώ (ε) біць кіем, лупцаваць
ξυουργός *ο* цясьляр, сталяр
ξύνω чухаць, скрэбці, драпаць
ξυπνητήρι *το* будзільнік
ξυπνός кемлівы, разумны
ξυπνώ (α) будзіць; прачынацца
ξυπόλυτος босы, разуты
ξυράφι *το* брытва
ξυρίζω галіць
ξυριστικός брытвенны; датычны галення; *ξυριστική μηχανή* бясьпечная брытва
ξύστρα *η* вастрылка (*для алоўкаў*)

ο Ο

ο *азначальны артыкль м.р. адз. л.*
οαση (-εις) *η* аазіс
οβίδα *η* снарад
ογδοηκοστός васьмідзясяты
ογδόντα восемдзсят
ογδοος васьмы; *τα τρια ογδοα* тры васьмых
ογκος *ο* аб'ём; мноства, безьліч; пухліна
ογκώδης, -ης, -ες вялізны; велізарны
οδηγία *η* указанне, інструкцыя, рэкамендацыя
οδηγός *ο* праваднік, праважаты; кіраўнік; даведнік; шафёр
οδηγώ (ε, α) вадзіць, везьці; накіроўваць, кіраваць; *ο. σε* прыводзіць/ даводзіць да (*якіх-н. вынікаў*)
οδικός дарожны
οδογέφυρα *η* віадук
οδοντίατρος *ο* зубны лекар, стаматолаг
οδοντοβούρτσα *η* зубная шчотка
οδοντόπαστα *η* зубная паста
οδοντωτός зубчасты; *ο. σιδηροδρόμος* чыгунка з зубчастай каляінай (*у гарыстых участках*);
ο. τρόχος зубчастае кола
οδοποιά *η* будоўля дарог
οδός *η* вуліца; дарога, шлях; *εμπορική ο. του Δνειπρού και του Βόλγα* гандлёвы шлях па Дняпры і Волзе
οδοστρωτήρας *ο* каток; *ο. της παγκοσμικοποίησης* каток глабалізацыі

οδύνη η пакута, гора, боль
οδυνήρος, -α, -ο цяжкі, горкі; пакутлівы; *οδυνήρες συνέπειες* цяжкія наступствы
οδύσσεια η вандраванне, прыгоды, адысея
οθόνη η экран; белае палатно
οθωμανικός атаманскі; турэцкі
οι *азнач. артыкль мн. л. м. і ж. р.*
οίηση (-εις) η самаўпэўненасьць, фанабэрыя, пыха
οικειοθελής, -ής, -ές дабраахвотны
οικείος хатні, сямейны; блізкі, свой
οικιακός хатні, гаспадарчы
οικισμός ο паселішча; засяленне (*тэрыторыі*)
οικογένεια η сям'я, род
οικογενειακός сямейны
οικοδέσποινα η гаспадыня дому; хатняя гаспадыня
οικοδεσπότης ο гаспадар дома; галава сям'і
οικοδόμημα το збудаванне, будынак
οικοδόμηση η будоўля, будаўніцтва
οικοδόμος ο муляр; інжынер-будаўнік
οικονομία η эканоміка, гаспадарка
οικονομικός эканамічны, фінансавы; танны, дасяжны па цане; *οικονομική κατάσταση*
эканамічны стан
οικονομικώς эканамічна; *γίνομαι ανεξάρτητος ο.* стаць эканамічна незалежным
οικονομολόγος ο эканаміст
οικονόμος ашчадны
οικονομώ (ε) ашчаджаць, эканоміць
οίκος ο хата; дом; фірма
οικόσημο το сямейны знак, фамільны герб
οικόσιτος свойскі; *οικόσιτα ζώα* свойская жывёла
οικοςύστημα το экасістэма
οικουμένη η свет, сусьвет
οικουμενικός сусьветны, глабальны; усяленскі; *Ο. Πατριάρχης* Усяленскі/
Канстанцінопальскі патрыярх; *οικουμενική κυβέρνηση* урад нацыянальнага адзінства
οίκτος ο жаль, спагада; агіда; *δίχως οίκτο* без жалю, без літасьці
οιμωγή η скуголле; крык
οιμώζω скуголіць
οινόπνευμα το сьпірт, алкаголь
οίνος ο віно
οινοχόος ο краўчы
οίστρος ο натхненне, энтузіязм
οιονίζομαι прадбачыць, прадказваць
οκτώ восем
Οκτώβριος ο кастрычнік
ολάκερος цэлы, увесь, зусім; *έχω ακόμα τρεις ολάκερες ώρες* мець яшчэ цэлых тры гадзіны
ολέθριος, -α, -ο пагібельны, згубны
όλεθρος ο пагібель, згуба, катастрофа
ολιγάριθμος нешматлікі, малалікі; вузкі (*колькасна*)
ολίγος нешматлікі, недастатковы
ολιγωρία η нядбайнасьць; неахайнасьць; абыякавасьць
ολικός цэлы, поўны, агульны; валавы, сукупны
ολίσθημα το, ολίσθηση (-εις) η сьлізганне, паданне; памылка, памылковы крок; *ολίσθηση*
χιονοστιβάδας сход сьнежнай лавы
όλκιμος, -ος, -ον глейкі, коўкі
ολ(ο)- *першая частка складаных слоў з значэннем «зусім, вельмі»:* *ολόξερως* зусім сухі
ολόγιος поўны, з коптурам; *ολόγιομο φεγγάρι* поўня, поўны Месяц
ολόγυρα навокал, з усіх бакоў, усюды
ολόενα увесь час, няспынна, заўсёды
ολόϊσια прама, наўпрост

ολοϊστος, -α, -ο роўны, прамы
ολοκάθαρα чысьцютка
Ολόκαινω *το* галацэн (*γεαλαγίчны перыяд, які пачаўся 10.000 год таму*)
ολοκαινούργιος, ολοκαινούριο зусім/ цалкам новы, навяткі
ολοκαύτομα *το* ахвяра; масавае вынішчэнне; спаленне цалкам; **Ο.** Халакост /*вынішчэнне беларусаў ці жыдоў немцамі пад час II Сусьветнае вайны*/
ολόκληρος увесь, цэлы; **εξ ολόκληρου** цалкам
ολοκληρωμένος закончаны, завершаны, цэлы
ολοκληρώνομαι скончыцца, завяршыцца
ολοκληρώνω канчаць, завяршаць
ολοκλήρωση (-εις) η завершанне, давершанне; інтэграванне; інтэгральнае лічэнне
ολοκληρωτικά цалкам, поўнасьцю
ολοκληρωτικός завяршальны, аканчальны; таталітарны; татальны; інтэгральны; **ο. πόλεμος** татальная вайна
ολοκληρωτισμός ο таталітарызм
ολομέλεια η пленум
ολονυκτία η бяссонная ноч; усяночная
ολονύκτιος, -α, -ο які доўжыцца ўсю ноч
ολόξερος зусім сухі, засохлы; **ολόξερο κλαδί** сухая галіна
ολόπλευρα усебакова
ολόπλευρος усебаковы; кругавы (*αβάρона*)
όλος увесь; **όλα** усё; **όλοι** усе (*м. р.*); **όλες** усе (*ж. р.*); **παρ'όλο που** нягледзячы на тое, што
ολόσωμα увесь, уся, цалкам, у поўны рост (*пра выяву і пад.*)
ολοσχερώς цалкам, зусім
ολόσωμος увесь, цэлы
ολότελα цалкам, зусім
ολότητα η сукупнасьць, цэлае; **ανήκω στην εθνική ο. μας** належаць да нашай этнічнай супольнасьці
ολοτρόγυρα навокал, з усіх бакоў
ολοσχερής, -ής, -ές цалкам, абсалютна
ολοσχερώς цалкам, поўнасьцю; дашчэнтэ
ολούθε з усіх бакоў
ολόχρυσος з чыстага золата, увесь з золата
ολόψυχα з дарагой душы, ад шчырага сэрца
ομάδα η група; *σπарт.* каманда
ομαδικός групавы, гуртавы; масавы; **ο. τάφος** брацкая магіла
ομαλός роўны, гладкі; раўнамерны; нармальны
ομηρικός гамераўскі, датычны Гамера
όμηρος ο закладнік
ομιλητής ο прамоўца; выступоўца
ομιλία η мова, гавара; прамова; *рэл.* казань; **προφορική ομιλία** вусная мова
όμιλος ο таварыства, згуртаванне, аб'яднанне
ομίχλη η туман; **πυκνή ομίχλη** густы туман; **η ο. διαλύθηκε** туман рассяўся/ растаў
ομογενής, -ής, -ές супляменны, адной нацыі
ομογενοποίηση (-εις) η гамагенізацыя; нівеляванне, аднамаснасць; **ο. πολιτιμών και αξίων** аднамаснасць культур і каштоўнасцей
ομόθησκος ο, η адзінавернік, адзінаверніца
ομοθυμία η адзінадушнасьць
ομοιάζω быць падобным
ομοιογενής, -ής, -ές аднародны, аднамасны; сваяцкі
ομοιομορφία η аднастайнасць, аднамаснасць
ομοιόμορφος аднастайны, аднамасны
όμοιος, -α, -ο аднолькавы, падобны
ομοιότητα η падабенства; аднолькавасьць, аднамаснасць; тоеснасьць
ομοίωμα το падабенства
ομολογία η прызнанне; спавяданне
ομόλογος ο, η калега (*роўны па пасадзе*)

ομολογώ (ε) прызнаваць, -ца
ομόνοια η згода; **Ο**. плошча Згоды
ομορφιά η прыгажосць; **ο. στις ομορφιές** прыгажосць з прыгажосці
ομορφονιά η прыгажуня
ομορφονιός ο прыгажун, прыгожы хлопец
όμορφος прыгожы
ομοσεξουαλισμός ο гамасексуалізм
ομοσπονδία η федэрацыя; хаўрус
ομότιμος роўнавартасны; роўны сабе (*на стане, статусе*); **δικαστήριο ομοτίμων** суд роўных сабе; **ο. καθηγητής** прафесар на пенсіі
ομοφυλόφιλος гамасексуальны
ομοφωνία η адзінадушнасць, згода; сугучча; **δογματική ο.** адзінадушнасць у дагматах веры
ομπρέλα η парасон
ομφαλός ο пуп; **θεωρώ ως ομφαλό της Γης** лічыць пупам зямлі
όμως але, аднак
ον (όντος) το істота, стварэнне
ονειρεύομαι сьніць, бачыць у сьне
όνειρο το сьненне, сон; мара
ονειροπόλημα το, ονειροπόληση (-εις) η мары, летуценні
ονειροφορτωμένος задуменны
ονειρώδης, -ης, -ες казачны, прыгожы, фантастычны; жаданы
όνομα το імя; *грамат.* назоўнік; **κατ'όνομα** намінальна; **παραμένω κατ'ό. ηγεμόνας** быць/
заставацца намінальным кіраўніком; **στο ό. της κοινωνίας** ад імя грамадства; **ονόματα χώρου**
даменныя імёны
ονομάζομαι называцца
ονομάζω называць, зваць
ονομασία η назва, найменне
ονομαστική η назоўны склон
ονοματεπώνυμο το імя і прозьвішча
όντας (*дзеерым. da είμαι*) будучы; **ό. 4 χρόνια άρχισε** ва ўзросьце чатырох год яна пачала/
калі ёй было чатыры гады, яна пачала
οντότητα η істота; індывідуальнасць; сутнасць
όντως насамрэч, сапраўды
οξύ (-έος) το кіслата; **θεικό ο.** серкавая кіслата
οξυγόνο το кісларод (Ο)
όξυνση (-εις) η абвостранне; **η ό. των κοινωνικών αντιθέσεων** абвостранне сацыяльных
супярэчнасцей
οξύνο абвастраць
οξύς, -εία, -ύ востры; рэзкі
οξύτητα η вострыня; кіслотнасць; **ο. των αισθήσεων** вострыня органаў пачуццяў
οξύτονος з націскам на апошнім складзе
όξω знадворку, у двары; па-за мяжою (*чаго-н.*)
οπαδός ο пасьядоўнік, прыхільнік
όπερα η опера
οπερατέρ ο кінааператар
οπή η дзірка; **ανοίγω οπές σε** прабіваць дзіркі ў
όπισθεν назад; ззаду; **από το ό. θύρα** праз заднія дзьверы (*незаконна*)
οπίσθιος, -α, -ο задні
οπισθοδρόμηση (-εις) η рух/ адыход назад; адступленне; адставанне, рэгрэс; адкат
οπισθοδρομικός адсталы, кансерватыўны, рэтраградны
οπισθοφυλακή η ар'ергард, група прыкрыцця, заслон (*пры адступленні*)
οπισθοχώρηση (-εις) η адступленне, адыход; рэгрэс
οπισθοχωρώ (ε) адыходзіць назад, адступаць; рэгрэсаваць
οπλίζομαι узбройвацца
οπλίζω узбройваць; аснашчаць
οπλισμένος узброены; аснашчаны; **ο. ως τα δόντια** узброены да зуб(оў)
οπλισμός ο узбраенне; аснашчэнне

όπλο *το* зброя; ружжо; род войск
οπλοκατοχή *η* валоданне зброяй
οπλοστάσιο *το* *πρaм., пep.* арсенал
οποίος, -α, -ο які, якая, якое; той, хто; **ο ο.** які, каторы
οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε,
οποдδήποτε хто б ні, кожны/ кожная/ кожнае хто; які/якая/ якое б то ні быў/ была/ было
οπότε, οπότε калі, нават калі; **ό. θέλει** калі/ як толькі захоча
όπου дзе, там дзе; **απ' όπου και αν προέρχονται** адкуль бы яны ні паходзілі
οπουδήποτε дзе б ні, куды б ні, дзе-небудзь
οπτασία *η* міраж, відзеж
οπτικός аптычны; зрокавы
οπωροπωλείο *το* лаўка садавіны
οπωροφόρος, -α, -ο садавінны
όπως як; **ο. και** гэтаксама як
οπωσδήποτε як бы тое не было, абавязкова
όραμα *το* бачанне, сон
οραματίζομαι марыць, бачыць у марах
όραση *η* зрок; **καλή ο.** добры зрок
ορατός бачны
ορατότητα *η* бачнасьць
οργανικός арганічны; інструментальны; **οργανική πτωση** творны склон
οργανισμός *ο* арганізм; арганізацыя
όργανο *το* арган; *пep.* прылада
οργανώνομαι арганізоўвацца
οργανώνω арганізаваць
οργάνωση (-εις) *η* арганізацыя; **ορθολογιστική ο.** рацыяналізацыя; **μη κυβερνητική ο.** няўрадавая арганізацыя
οργανωτής *ο* арганізатар
οργή *η* гнеў; **στην ο. των ανέμων** у шале вятроў
οργιαστικός аргіястычны, датычны оргіі; несамавіты, люты
οργίζομαι злавацца
οργίζω гневаць, злаваць
οργισμένος разгневаны, раз'юшаны
όργιο *το* оргія; разбэшчанацьць, сваволле
όργωμα *το* аранне, ворыва
οργώνω араць
ορδή *η* арда; **η Χρύση Ορδή** Залатая Арда (*мангольскі улус*)
ορέγομαι прагнуць, імкнуцца
ορειβασία *η* альпінізм
ορειβάτης *ο* альпініст
ορειβατικός альпінісцкі
ορεινός *Ιπpым* горны; гарысты; *2ο* горнік, жыхар гор
ορειχάλκινος бронзавы; латунны
ορείχαλκος *ο* бронза; латунь
όρεξη (-εις) *η* апетыт; ахвота; **έχω ό. για δουλιά** быць ахвочым да працы
ορεκτικό *το* аперытыў, закуска; **το μεσημεριατικό ο.** полудзень
όρθιος, -ά, -ο прамы, вертыкальны; стаячы
ορθογραφία *η* арфаграфія
ορθογραφικός арфаграфічны
ορθογώνιο *το* прамавугольнік, прастакутнік
ορθογώνιος прамавугольны, прастакутны
ορθοδοξία *η* праваслаўе
ορθόδοξος праваслаўны
ορθολογικά рацыянальна
ορθολογικός рацыянальны, рацыяналістычны
ορθοπεδικός артапедычны

ορθός прамы, роўны; правільны, карэктны; **πολιτικώς ο.** паліткарэктны; **μια μη πολιτικώς ορθή ερώτηση** непаліткарэктнае пытанне
ορθώνομαι уставаць, выпроставаць; узьнімаць, узвышаць
ορθώνω выпрамяць, ставіць прама, падымаць
οριακά гранічна
οριακός межавы, памежны; гранічны, самы вялікі
ορίζοντας (ων) ο гарызонт; **στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα** на ўсе чатыры бакі сьвету
ορίζοντιος, -α, -ο гарызантальны
ορίζω вызначаць; прызначаць; распараджаць, камандаваць, вялець; размяжоўваць; **ορίστε** калі ласка
όριο το мяжа; рамкі; цэнз; **κατώτατο ο. διαβίωσης** пражытковы мінімум; **ζω κάτω από το ό. της φτωχείας** жыць ніжэй за мяжу беднасьці
οριοθέτηση (εις) η адмежаванне, разьмежаванне
ορισμένος пэўны, вызначаны; асобны, некаторы; дамоўлены; **ορισμένοι εκ των οποίων** некаторыя з якіх
ορισμός ο вызначэнне, дэфініцыя; тэрмін; загад, распараджэнне
ορίστε калі ласка
οριστικά пэўна, вызначана
οριστικός пэўны, вызначаны
ορκίζομαι клясьціся
όρκος ο клятва; **κάνω όρκο** клясьціся, даваць клятву; **παρabiάζω τον όρκο** парушыць клятву
ορκωμοσία η прывядзенне да прысягі
ορμέφυτο το інстынкт
ορμή η націск, напор, сіла; імкненне
ορμηγεύω раіць, даваць парады; інструктаваць
ορμητικός імклівы, напорысты
ορμός ο затока
ορμό (α) кідаць; нападаць; **ο. σα βέλος** імчаць стралою
ορνιθολογία η арніталогія
ορνιθολόγος ο арнітолаг
ορνιθοσκαλίσματα τα крамзолі, кручкі (*πρα почырк*)
ορολογία η тэрміналогія
όρος το гара; **τα όρη Παμίρ** горы Памір
όρος ο умова; канец, мяжа; **με μέσο όρο** у сярэднім; **με τον όρο ότι** з умоваю, што; **με τον όρο να μην** з умоваю, што не + *дзеясл.*; **βελτίωση των όρων εργασίας** паляпшэнне ўмоў працы
οροσειρά η горны ланцуг, горы
ορόσημο το межавы камень; *пер.* вяха
όροφος ο паверх; ступень (*ракеты*)
ορτύκι το перапёлка
ορυκτό το мінерал; **τα ορυκτά** карысныя выкапні
ορυκτός мінеральны; выкапнёвы
ορυχείο το шахта, капальня
ορφανός το сiрата; **μείναμε ορφανά** мы засталіся сiратамі
ορχήστρα η аркестр
ος, η, ο які, якая, якое
οσιοποίηση (-εις) η кананізацыя
οσιοποιώ (ε) кананізаваць
όσιος, -α, -ο сьвяты
οσμή η пах
όσο(ν) колькі; столькі колькі; пакуль; **όσο... τόσο** чым... тым...
όσος столькі, столькі-то, столькі колькі; усе хто, якія
όσπριο το боб; бабовая гародніна
όστια η прасьвірка
οστούν (-έον) το (μн. όστα) костка
όσφρηση (-εις) η нюх, пачуццё паху
όσων → **όσος**
όταν калі

ο, τι (злучнік, пішацца менавіта праз коску) што; тое, што
ότι што; акурат, якраз
ουδέ → **ουτέ**; і не, нават не
ουδείς, ουδεμία, ουδέν ніхто, нішто; ніякі
ουδέποτε ніколі
ουδέτερο το ніякі род
ουδέτερος нейтральны; ніякага роду; **ο. έδαφος** нейтральная тэрыторыя (для перамоў і пад.);
ουδέτερη περιοχή нейтральная тэрыторыя (паміж ворагамі, дзяржавамі); **περιμένω ο.**
заставацца нейтральным
ουδετερότητα η нейтралітэт
ούζο το уза (гарэлка)
ουκρανικός украінскі
ούλα τα дзясны
ουλή η пісяг, шнар, сьлед
ουρά η хвост; чарга; **κάνω ο.** стаяць у чарзе; **κουνώ την ο.** віляць хвостом
ουράνιο το уран /U/
ουράνιος нябесны
ουρανοξύστης ο хмарачос
ουρανός ο неба; **Ο.** Уран (планета)
ουρλιάζω гарлапаніць, раўці
ούρλιασμα το крык
ούρο το моч
ουρώ (ε) мачыцца
ουσία η рэчыва; сутнасьць; **κατ'ουσίαν** па-сутнасьці, у сапраўднасьці, насамрэч
ουσιστικά фактычна
ουσιαστικό το *грамат.* назоўнік
ουσιαστικός фактычны, рэальны; істотны, значны
ουσιώδης, -ης, -ες істотны, значны
ούτε ні, не; **ο... ο...** ні... ні...
ουτώ усё па ўсім, такім чынам; **ο. καθ'εξής** і гэтак далей
οφειλή η доўг, пазыка
οφείλομαι тлумачыцца, мець прычынай; **πού οφείλοται αυτό το παραδόξο;** чым тлумачыцца гэты парадокс?
οφειλόμενος належны да выплаты, даўгавы; тэрміновы (доўг, сума)
οφείλω мець доўг, пазыку; лічыць сябе абавязаным
όφελος το карысьць; даход, прыбытак
οφθαλμιατρείο το вочная/ афтальмагічная клініка
οφθαλμίατρος ο афтальмолаг
οφθαλμός ο вока
οφιοειδής, -ής, -ές зьмеяпадобны, які віецца
όχημα το калёсы, павозка, транспарт
οχηματογωγό το паром
όχθη η бераг (ракі, возера)
όχι не (не ўжываецца перад дзеясловам)
οχιά η гадзюка
οχληρός навязьлівы, абрыдлы; цяжкі, важкі
όχλος ο натоўп, набрыдзь
οχυρό το умацаванне, форт, цьвярдыня; абарончае збудаванне
οχύρωμα το умацаванне, фартыфікацыя
οχυροματικός фартыфікацыйны; **οχυροματικά τείχη** абарончыя муры
οχυρώνομαι умацоўвацца, рабіць умацаванні, акупвацца, забарыкадавацца
οχυρώνω умацоўваць; рабіць умацаванні
όψη (-εις) η погляд; зьнешнасьць, выгляд; **δύο όψεις του αυτού νομίσματος** два бакі аднаго медалю; **λαμβάνω υπ'όψη** браць пад увагу, зважаць
οψιδιανός ο абсідзіян (вулканічнае шкло)
όψιμος позьні; запозьнены

π Π

παγανίστης ο ідалапаклоннік, паганец
παγανιστικός паганскі
παγερός ледзяны, халодны
παγετώδης, -ης, -ες ледзяны, халодны; **Παγετώδη εποχή** ледавіковы перыяд
παγετώνας ο ледавік; **εποχή των παγετώνων** ледавіковы перыяд
παγίδα η пастка; **πέφτω στην π.** патрапіць у пастку; **στήνω την π.** ставіць пастку
παγιδευμένος як пастка, у выглядзе пасткі; **παγιδευμένο αυτοκίνητο** замінаваны аўтамабіль
παγιδευομαι трапляць у пастку
παγιδεύω лавіць, ставіць пастку
πάγιος, -α, -ο трывалы, устойлівы, стабільны; асноўны (*capital*)
παγκάκι το лаўка, лавачка
πάγκος ο прылавак; лава, лаўка; варштат
παγκόσμια глабальна, сусьветна
παγκοσμιοποιημένος глабалізаваны;
παγκοσμιοποιημένη οικονομία
глабалізаваная гаспадарка
παγκοσμιοποίηση (-εις) η глабалізацыя
παγκόσμιος, -α, -ο сусьветны, глабальны; міжнародны; **παγκόσμιο ρεκόρ** сусьветны рэкорд
παγκοσμίως сусьветна, па ўсім сьвеце
πάγκρεας (-ατος) το падстраўнікавая залоза
παγόβουνο το айсьберг; **η κορυφή του παγόβουνου** шчык айсьберга
παγοδρόμιο το коўзанка, ледзяная пляцоўка
παγοδρόμος ο канькабежац
παγοθραυστικό το ледакол
παγοπέδιλο το канёк (для коўзаньня)
πάγος ο лёд; мароз
πάγωμα το замярзанне, астуджэнне; *пер.* замарожанне, блакаванне росту; **π. των αποδοχών/μισθών** замарожанне заробкаў
παγωμένος сьцюдзёны; замерзлы; **ο Νότιος παγωμένος ωκεανός** Паўдзённы ледзяны акіян
παγώνι το паўлін
παγώνω студзіць, замарожваць; мерзцьці, замярзаць
παγοπέδιλο το канёк; **γλιστρώ με τα παγοπέδιλα** коўзацца на каньках
παγωτό το марозіва
παζάρι το рынак, базар
παθαίνω цярпець; трываць, выносіць
πάθημα το няшчасьце, бяда
παθητικός пасіўны, абыякавы; **παθητική φωνή γραμμ.** залежны стан
παθιασμένος гаротны, шматпакутны; заўзяты
παθογένεια η патагенёз
παθογόνος патагенны, хваробатворны
παθολόγος ο лекар-тэрапеўт
πάθος το патас, страсьць, жарсьць; нянавісьць; хвароба, пакуты, немач
παιγνίδι το гульня, забаўка; цацка
παιγνιδίζω, παιγνιδίζω забаўляцца, гуляць
παιδαγωγώ (ε) выхоўваць, навучаць
παϊδάκι το рабрынка; грудка
παιδεία η асьвета, адукацыя
παιδί-θαύμα το вундэркінд
παιδί το дзіця; хлопчык, падлетак
παιδίατρος ο педыятр
παιδικός дзіцячы
παιδοκτόνος ο дзетазабойца
παίζω гуляць; жартаваць
παίξιμο το гульня (дзеянне)

παίρνω браць; прымаць (*λεκί*); атрымаць (*λίστ*); захапіць (*γοράδ*); разумець; заставаць; **π. απ' το χέρι** браць за руку; **π. το μέρος των πλούσιων** станавіцца на бок багатых; **π. το δρόμο** пайсьці, пакрочыць, выправіцца (*για у*); **π. το δρόμο του βουνού** падацца ў горы (*у партызаны*)

παιχνίδι το → **παιγνίδι**

παιχνιδιάρης, -α, -ικο гуллівы, гарэзлівы

πακέτο το пакунак, пакет; пачак

παλαβός гарэзлівы (*πρα δзіця*); шалёны, неўраўнаважаны; безразважны, сьмелы

πάλαι колісь, у старыя часы, не за нашай памяццю

παλαίμαχος ο ветэран

παλαιολιθικός палеалітычны; **παλαιολιθική εποχή** палеаліт, палеалітычная эпоха

παλαιοπολείο το антыкварная лаўка

παλαιοπόλης ο гандляр старымі рэчамі, антыквар

παλαιός → **πάλιος**

παλαιότατος надзвычай стары, старадаўні; **παλαιότατη οικογένεια** старадаўняя сям'я

παλαίστρα η *прам, пер.* арэна

παλαμάκια τα воплескі, апладысменты; **χτοπό π.** пляскаць у ладкі

παλάμη η далоня; пядзя

παλαμίδα η тунец

παλάτι το палац

παλεύω змагацца; імкнуцца, прыкладаць намаганні

πάλη η барацьба

πάλι зноў, яшчэ раз

παλικάρι, παλληκάρι το дзяцюк, хлопец, малойча; мужны чалавек

παλινόρθωση (-εις) η аднаўленне, рэстаўрацыя (*і палітычная*)

παλινόρθώνω аднаўляць, рэстаўраваць

παλινωδία η выраканне сваіх слоў; абвержанне сказанага раней

παλιοκαιρίσιος, -α, -ο састарэлы, старамодны; **παλιοκαιρία έπιπλα** старамодная мэбля;

παλιοκαιρίσιες ιδέες ад'жылыя ідэі

παλιομοδιτικός старамодны

παλιός, -ιά, -ό стары, зношаны; стары, старадаўні; былы, колішні

παλιотόμαρο το нягоднік, поскудзь

παλιόφιλος ο стары сябар

παλλαϊκός усенародны

παλλακεία η канкубінат (*супольнае жыццё мужчыны і жанчыны без уступлення ў шлюб*);

συζώ εν π. жыць у канкубінаце

παλλακίδα η наложніца

παλλικάρι το → **παλικάρι**

πάλλω трэсьці, махаць; трымцець, біцца

παλμός ο пульсаванне, ваганне, трымценне; пульс; **καρδιακός π.** трымценне сэрца

παλουκωμένος пасаджаны на кол

παλουκώνω саджаць на кол

πάσαρ το нязм. пульсар (*астранамічны аб'ект*)

παλτό το паліто

πάμε хадзем → **πάω, πηγαίνω**

παμπάλαιος, -αία, -ον вельмі стары, старажытны

παμπολλά надзвычай багата/ многа

πάμπτωχος вельмі бедны; **πεθαίνω π.** памерці ў галечы

παμψηφία η адзінагалоснасць; **με π.** адзінагалосна

παν- (*παγ-, παμ-*) першая частка складаных слоў з значэннем «усё, увесь»: **πανεθνικός** агульнанацыянальны, усенародны; *надае значэнне найвышэйшай ступені- «надзвычай»:*

παμπολλά вельмі/ надзвычай багата

παν (*παντός, τα πάντα*) **το** сьвет, сусьвет; усё; галоўнае, асноўнае

Παναγία η Маці Божая, (*літаральна: Найсьвяцейшая*); **Π. των Παρισίων** сабор Парыжскай Багародзіцы

πανάκεια η панацэя

πανανθρώπινος агульналюдскі

πανάρχαιος, -α, -ο старадаўні, надзвычай старажытны; **από τα παναρχαία χρόνια** з найстаражытнейшых часоў
πάνδεινα τα нягоды, бяда, цяжкія выпрабаванні
πάνδημος масавы, людны; усенародны
πανδοχείο το карчма, заезны двор
панεθνικός агульнанацыянальны (*усягрэцкі, усебеларускі і пад.*)
панελλήνιος усягрэцкі, пан'элінскі
панέμορφος надзвычай прыгожы
Πανεπιστήμιο το універсітэт
панеπιστημιούπολη η універсітэцкі комплекс, універсітэцкі «гарадок»
панεύκολα вельмі лёгка, як плюнуць
панεύκολος вельмі лёгка, дзяціны
панηγύρι το сьвята; урачыстасьць
панηγυρίζω сьвяткаваць
панηγυρισμός ο сьвяткаванне, урачыстасьць
πάνθεο το пантэон
πάνθηρα η пантэра
панί το палатно; тканіна; ветразь
панικοβάλλομαι запанікаваць, быць ахопленым панікай
панικοβάλλω выклікаць паніку, прыводзіць у паніку
панικόβλητος апанаваны панікай
панικός ο паніка; **δημιουργώ πανικό** выклікаць паніку
панίσχυρος усемагутны
панό το лозунг, пано; **το π. έγγραφε** на пано было напісана
панόμοιος, -α, -ο вельмі падобны, рысьцік *хто-н.*
панομοιότυπο το факсімільнае, дакладная копія
панομοιότυπος факсімільны, дакладна такі як
панοπλία η аружжа, дасьпехі; **αλυσιδωτή π.** кальчуга
панόραμα το панарама, від
панούκλα η пошасьць, чума
панούργος хітры, хітрамудры
панσέληνος η поўня
панслаβισμός ο панславянства
πάντα заўсёды, увесь час; **μία για π.** раз і назаўсёды
πανταλόни το штаны
панτελής, -ής, -ές поўны, завершаны
панτελώς цалкам
пантэрημος адзіночкі, самотны, пакінуты ўсімі
παντοδύναμος усемагутны
Παντοκράτορας ο Пантакратар, Усётрымальнік (*выява Хрыста*)
пантоκρατορία η сусьветнае панаванне, супер'імперыя
πάντοτε заўсёды
παντοτινός вечны; пастаянны, заўсёдны
παντού усюды
пантρεμένη замужняя
пантρεμένος жанаты
пантρεύομαι жаніцца, ісьці замуж
πάντως усё-ткі, усё ж, аднак; прынамсі
πάνω наверх; **π. από** звыш, болей за; **π. κάτω** прыблізна, каля; больш-менш; **προς το π.** угару, уверх; **είναι πάνω-κάτω η ίδια με** быць збольшага ідэнтычнай з
панωφόρι το верхняя вопратка, паліто
παξιμάδι το сухар; гайка
παπαρούνα η мак
παπάς ο папа, папеж
πάπια η качка
πάπλωμα το коўдра
παπουτσής ο шавец

παπούτσι *το* абутак
παπούς *ο* дзед, дзядуля; стары
παρά каля, побач; насуперак, нягледзячы на; без; пры, каля; (*пры параўнанні*) чым, за; **π. το**
ότι, παρ'ότι хоць, нягледзячы на; **π. τις εκκλήσεις** нягледзячы на заклікі; **έρχεται μέρα π. μέρα**
яна прыходзіць праз дзень; **στις τέσσερις π. δέκα** /*пра час*/ без дзесяці чатыры
παραβαίνω парушаць, пераступаць
παραβάτης *ο* парушальнік
παραβγαίνω спаборнічаць, мерацца сілаю
παραβιάζω парушаць (*закон і пад.*); ужываць гвалт, сілу, дзейнічаць гвалтоўна
παραβίαση (-εις) *η* парушэнне (*закона, межаў*); уварванне; узлом
παραβλεψη (-εις) *η* нядбайнасьць; патуранне
παραγγελία *η* заказ; даручэнне, заданне; загад
παραγγελιοδότης *ο* заказчык
παραγγελιοδόχος *ο* каміваяжор, камісіянер, пасрэднік
παραγγέλλω, παραγγέλνω заказваць; намякаць; загадваць
παραγγελμα *το* каманда, загад
παραγίνομαι рабіцца невыносным; моцна павелічацца
παραγκωνίζω *πρამ, περ.* адціскаць, выціскаць, абыходзіць; ігнараваць, пагардліва ставіцца;
π. από την εξουσία адціскаць ад улады
παραγνώρηση (-εις) *η* недаацэнка, ігнараванне
παραγνωρίζω недаацаніць, праігнараваць; ведаць вельмі добра; абазнацца
πράγοντας *ο* фактар; важная асоба, персана, дзяяч; **π. ρέζους** рэзус фактар; **κοινωνικός π.**
грамадскі дзеяч
παραγραφή *η* даўнасьць, даўніна
πράγω рабіць, выпускаць; ствараць (*тавар*); даваць (*пах, гук*); утвараць, прадукваць.
выпрацоўваць; **π. ρεύμα** выпрацоўваць ток
παραγωγή *η* вытворчасць; ураджай; творчасць
παραγωγικότητα *η* прадукцыйнасьць
πράγωγο *το* вытворнае слова
πράγωγος вытворны
παραγωγός *ο* вытворца
πράδειγμα *το* узор; прыклад; урок (*надалей*); **για π., παραδείγματος χάριν** напрыклад,
дапрыкладу
παραδειγματικός узорны, прыкладны;
παραδειγματική τιμωρία узорнае пакаранне
παραδεισένειος, -α, -ο райскі, цудоўны
πράδεισος *ο* рай
παραδέχομαι прызнаваць (*віну*); прымаць; пагаджацца
παραδίνομαι здавацца, капітуляваць
παραδίνω аддаваць, уручаць; выкладаць, вучыць
παραδοκώ (*ε*) пільнаваць, цікаваць; уважліва сачыць; чакаць зручнай народы
πράδοξο *το* парадокс
πράδοξος дзіўны, неверагодны; парадаксальны
παραδόξως дзіўна, парадаксальным чынам, неверагодна
πράδοση (-εις) *η* традыцыя; перадача, уручэнне; выкладанне, навучанне; паданне, легенда
παραδοσιακά традыцыйна
παραδοσιακός традыцыйны
παραδουλεύτρα *η* домработніца, прыслуга
παραδουνάβιος прыдунайскі
παραδρομή *η* недагляд, няўважлівасць, неахайнасьць
παραθερίζω летаваць, бавіць лета
παραθετικός параўнальны; **τα παραθετικά** ступені параўнання
παραθυράκι *το* акенца, ваконца
πράθυρο *το* акно
παραθυρόφυλλα *τα* аканіца
παραίνεση (-εις) *η* павучанне, прыклад; схіленне, падбухторанне
παραίτηση (-εις) *η* адстаўка

παραϊτό (ε) → **παρατό**; выракацца, адмаўляцца; падаваць/ ісьці ў адстаўку; пакідаць, кідаць; выпускаць; спыняць, кідаць

παρακαλώ (ε) прасіць, маліць; **π.!** калі ласка; **π. τους θεούς να** маліць багоў, каб

παρακάμπτο абыходзіць, абмінаць; *пер.* пазьбягаць, ігнараваць, абыходзіць;

παρακάμπτοντας τις αντίρρήσεις των μοναχών не зважаючы на пярэчанні манахаў

παρακάτω *Іпрысл* ніжэй, далей; *2прым* наступны, далейшы; **τα π.** наступнае, далейшае

πaráκειμαι прылягаць, быць блізка

παρακείμενος *Іпрым* прылеглы, недалёкі, суседні; *2ο γραμμ.* перфект

παρακινώ (ε) падштурхнуць; падбіць, падбухторыць

παρακλάδι το галіна, парастак; адгалінаванне, адзел

πaráκληση (-εις) *η* просьба

παρακμή *η* адцьвітанне; заняпад

παρακολούθηση (-εις) *η* сачэнне, назіранне; абслугоўванне (*тэхнічнае*); **τηλεφωνική π.** падслухоўванне тэлефонаў

παρακολουθώ (ε) ісьці ўслед; назіраць, сачыць; абслугоўваць (*машыну*); прысутнічаць (*на занятках*); **π. ζωντανά** глядзець у жывым эфіры; **π. στενά τие εξελίξεις** пільна сачыць за падзеямі

παρακόρη *η* служанка

παρακούω недачуць; не слухаць, не падпарадкоўвацца; не так пачуць, памыліцца

πaráκτιος, -α, -ο берагавы, прыбярэжны

παρακόληση (-εις) *η* стварэнне перашкод, супрацьдзеянне

παραλαβαίνω браць, атрымліваць, прымаць; сустракаць (*прыезджага*)

παραλαμβάνω браць, атрымліваць, прымаць

παραλείπω апускаць, не ўпамінаць

πaráλειψη (-εις) *η* недагляд, прагал; замоўчанне

παραλήγουσα *η* перадапошні склад слова,

παραλήπτης ο атрымальнік, адрасат

παραλήπτρια *η* атрымальніца, адрасат

παραλήρημα το трызьненне

παραληρηματικός вар'яцкі несамавіты

παραλία *η* узьбярэжжа, марскі бераг

παραλιακός приморскі, прыбярэжны; **παραλιακή γραμμή** берагавая лінія

πaráλγιο за малым богам; каб шчэ трошкі, дык; ледзь не; **π. να** за малым богам не + *дзеясл.*

παραλλάζω трохі адрозьнівацца; зьмяняцца

παραλλαγή *η* варыянт, разнавіднасьць; варыяцыя

πaráλληλα паралельна

παραλληλισμός ο паралельнасьць; параўнанне, супастаўленне; **προκάλω παραλληλισμούς με** выклікаць параўнанне з

πaráλληλος *Іпрым* паралельны; адначасовы; *2ο* паралель

πaráλογος неразумны, абсурдны, ірацыянальны

παραλογοτεχνικός паралітаратурны

πaráλυτος паралізаваны

παραλύω паралізаваць

παραμάνα *η* карміцелька, мамка; шпілька

παραμελιμένος занядбаны, запушчаны; **παραμελημένα τείχη** занядбанья гарадскія муры

παραμελώ (ε) ставіцца абыякава, ставіцца нядбайна, занядбаць, запусьціць; **π. τα καθήκοντα μου** закінуць/ занядбаць свае абавязкі

παραμένω заставацца, быць; за/бавіцца; **παραμένουν αμφιβολίες** застаюцца сумненні

πaráμερα убаку

παραμερίζω адсоўваць убок, адхіляць, маргіналізаваць; прыбіраць, выдаляць; **π. από την εξουσία** адсоўваць ад улады; **π. τις διαφορές τους** адкласці ўбок свае рознагалосці

παραμερισμένος адсунуты ўбок, адхілены; ухілены; маргіналізаваны

παραμικρός маленечкі

παραμονή *η* пярэдадзень; знаходжанне

παραμυθάκι το казачка

παραμυθένιος, -α, -ο казачны

παραμύθι *το* казка, байка
παράνομα нелегальна, пад'земна, падпольна; незаконна
παράνομος нелегальны, падпольны; незаконны
παρانونόμ (*ε*) парушаць закон, дзейнічаць беззаконна
παραξενεύομαι дзівіцца
παραξενεύω дзівіць, зьдзіўляць
παραξενομένος зьдзіўлены, дзівячыся
παράξενος дзіўны, незвычайны
παραπάνω большы; больш, звыш; наступны, далей пададзены
παραπατώ (*α*) пасьлізнуцца, адступіцца; хістацца
παραπέμπο пасылаць, перасылаць; адаваць, перадаваць (*суддзям і пад.*)
παραπέρα далей
παραπέτο *το* парапёт, агароджа
παραπετώ (*α*) выкінуць; занядбаць
παραπίπτω патрапляць; апынацца, даходзіць да (*якога-н. стану*); **π. σε αχρηστία** прыходзіць у непрыдатнасьць; **π. σε κόμα** апынуцца ў стане комы
παραπλάνηση (*-εις*) *η* аблуда, падман; дэзарыентацыя
παραπλανητικός памылковы; падманны, ашуканскі; спакуслівы
παραπλανώ (*α*) уводзіць у зман, падманьваць, дэзарыентаваць; спакушаць
παραπλέω плыць паўз, праплываць
παραπληρωματικός дапаўняльны (*вугал*)
παραπομπή *η* спасылка
παραπονιέμαι жаліцца, скардзіцца
παράπονο *το* скарга
παραπόταμος *ο* прыток (*ракі*)
παράπτωμα *το* недагляд, памылка, прамашка
παράρτημα *το* філіял, аддзяленне; дадатак (*да часопіса, газеты, у слоўніку*); прыбудова
παρασέρνω цягці, несці (*вадою, ветрам*); уцягваць, далучаць; спакушаць
παράσημο *το* ордэн
παρασημοφορημένος *Ιπрым* ардэнаносны; *2ο* ардэнаносец
παρασημοφορώ (*ε*) узнагароджваць, даваць ордэн
παρασιτισμός *ο* паразітызм
παράσιτο *το* паразіт; дармаед
παρασκευάζω рыхтаваць
παρασκευάσμα *το* прэпарат
Παρασκευή *η* пятніца
παρασκηνία *τα* кулісы (*тэатральныя*)
παρασκηνιακός закулісны; **παρασκηνιακή πίεση** закулісны ціск
παρασκινηακός за кулісамі, таёмна
παράσταση (*-εις*) *η* прадстаўленне; выява; зьнешнасьць, зьнешні выгляд; праява; сьпектакль, пастаноўка
παραστατικά вобразна, наглядна
παραστατικός выразны, жывы, вобразны; апісальны **με παραστατικό τρόπο** вобразна, жыва;
παραστατική τέχνη фігуратыўнае/ выяўленчае мастацтва
παραστατικότητα *η* вобразнасьць, фігуральнасьць
παραστέκω стаяць побач, упоравень; падтрымліваць, аказваць падтрымку
παραστρατιωτικός напаўвайсковы, ваенізаваны
παρασύνθετος складаны (*пра слова*)
παρασύρω → **παρασέρνω**; **π. στο βυθό της θάλασσας** зацягнуць у глыбіні мора
παραταγμένος расстаўлены; пашыхтаваны
παρατάσσω расстаўляць, ставіць у рад, шыхтаваць
παρατατικός *ο* *грамат.* імперфект
παρατείνω працягваць, падаўжаць
παρατεταμένος працяглы, зацягнуты, зацяжны; **παρατεταμένη ξηρασία** зацяжная засуха
παρατήρηση (*-εις*) *η* назіранне; заўвага, дакор
παρατηρητής *ο* назіральнік
παρατηρώ (*ε, α*) назіраць, заўважаць; бачыць

παρাত্রαβώ (α) перацягваць, зацягваць замоцна; зацягваць (*размову*); зацягвацца, доўга працягвацца
παρাত্রουόκλι το мянушка
παρাত্রυπος з парушэннем правіл/этыкі/рэгламенту
παρাত্রώ (α) пакідаць, кідаць; выпускаць; спыняць, кідаць
παρাত্রορα запальчыва
παρাত্রοράς ο выбух (*гневу, радасьці*)
παρাত্রορος успыльчывы, парывісты, безразважны
παρাত্রορτωμένος нагруджаны, абцяжараны
παρাত্রορτώνω нагруджаць, абцяжарваць
παρাত্রορσύνη η шаленства, вар'яцтва; безразважнасьць
παρাত্রώρηση (-εις) η саступка
παρাত্রωρώ (ε) перадаваць; аддаваць, саступаць
πάρε вазьмі! → **παίρνω**
πάρε-δώσε: έχω π.-δ. мець агульныя справы, сяброўства, сувязі
παρέα η кампанія, сябры, хаўруснікі; **κάνω π.** скласьці кампанію з *кім-н.*
παρεκκλείνω адхіляцца (з *δωρογί*); збівацца з курсу, накірунку
παρεκτός акрамя, звыш
παρεκτροπή η адхіленне; перагін, крайнасьць
παρέλαση (-εις) η парад
παρελθόν (-όντος) το мінуўшчына, мінулае
παρεμβαίνω умешвацца, улазіць; укліньвацца; **π. στις εσωτερικές υποθέσεις** умешвацца ў нутраныя справы
παρέμβαση (-εις) η умяшанне, інтэрвенцыя
παρεμβολή η устаўлянне, усюўванне; стварэнне (*перашкод*); дапаўненне, устаўка (*у текст*)
παρενεργεία η пабочнае дзеянне
παρεξήγημένος незразумелы, дзіўны
παρεξήγηση (-εις) η непаразуменне; крыўда
παρεξηγώ (ε) няправільна разумець; крыўдзіцца (*на каго-н.*)
παρεπλ- → **παρappleώ**
παρέπομαι вынікаць, выцякаць
παρεπόμενα τα граматычныя катэгорыі; лагічныя наступствы
παρεστ- → **παρισταμαι**
παρέχω даваць, забяспечваць, прадастаўляць
παρηγορώ (ε) суцяшаць, шкадаваць
παρθένα η дзеўка, нявінніца; **κάνω την π.** прытварацца невінаватым
παρθενικός цнатлівы, дзявоцкі; *пер.* чысты, нявінны; **παρθενική πτήση** першы палёт
παρθένος, -α, -ο цнатлівы, нявінны; нячэпаны, нескрануты
παρίσταμαι прысутнічаць; быць прадстаўленым у выглядзе, адлюстроўвацца
παρισταμένος *Іпрым* прысутны; *2ο* прысутны
παριστάνω, παριστώ (α) адлюстроўваць, выяўляць; іграць (*на сцэне*); прысутнічаць
παρκαρισμένος прыпаркаваны, пастаўлены на стаянку
παρκάρω ставіць (*машыну*), паркаваць; **π. τα οχήματα** ставіць машыны
παρκετέζα η машына для націрання паркету
πάρκο το парк, сквер
παρμένος узяты
παροδικός часовы, які праходзіць/мінае
παροικία η зямляцтва
παροικία η прымаўка, прыказка
παροικιώδης, -ης, -ες вядомы, які стаў прымаўкаю; арыгінальны, выключны
παρόλο που = παρ' όλο που хоць, нягледзячы на тое, што
παρόλου хоць, нягледзячы на тое, што; **π. δεν είναι** хоць ён не быў
παρόμοιος, -α, -ο падобны, гэтакі ж; **π. σε** падобны на
παρόν (-όντος) το цяпершчына, цяперашні час
παρονομαστής ο назоўнік (*дробу*); **κοινός π.** агульны назоўнік
παροξύτονος з націскам на перадапошнім складзе
παρότι → **παρά**; хоць, нягледзячы на

παρότρυνση (-εις) *η* заахвочанне, падштурхованне; падбздэранне; падбухторанне
παροτρύνω заахвочваць, падбздэрваць, штурхаць; падбухторваць
παρουσία *η* прысутнасць, зьяўленне; ***η δευτέρα Π.*** другое прышэсце /*Госпада Ісуса Хрыста*/
παρουσιάζομαι прадстаўляцца; зьяўляцца
παρουσιάζω прад'яўляць; паказваць, прадстаўляць
παρουσίαση (-εις) *η* прадстаўленне (*дакумента, пры знаёмстве, п'есы*), паказ
παρουσιαστικό *το* зьнешнасць
παροχή *η* прадастаўленне (*чаго-н.*), аказанне (*дапамогі*); ільгота; выдача (*грошай*); забесьпячэнне (*чым-н.*)
παρησία *η* шчырасць, адкрытасць
παρτέρι *το* кветнік
παρυδάτιος, -ος, -ον каляводны (*жывёла, расьліна*)
παρυφή *η* бераг, ускраек, край; ***π. του βουνού*** падэшва гары
παρών, -ούσα, -ον прысутны; цяперашні, сённяшні; ***π.!*** (*пры пераклічцы*) я!; ***πάρουσα φάση*** цяперашні этап
πας (*родн. πάντος; πάσα, παν; мн. πάντες* усе) увесь; усякі, кожны, любы; ***για πάντα*** навек, назаўсёды; ***про πάντος/ πάντων*** найперш, у першую чаргу; ***τέλος πάντων*** урэшце, усё па ўсім
πασίγνωστος агульнавядомы
πασούμια *η* хатняя пантофля
πασπαλίζω пасыпаць (*цукрам, мукою*)
πάσσαλος *ο* паля; кол
πάστα *η* пірожнае
παστός засолены; ***παστό κρέας*** саланіна
παστώνω саліць, засаліць
Πάσχα *το* Вялікдзень; ***Κυριακή του Πάσχα*** Вялікодная нядзеля
πασχαλιά *η* бэз
πασχίζω рабіць усё магчымае, старацца, намагацца
πάσχω пакутаваць, цяпець; ***π. από υπέρταση*** пакутаваць ад высокага крывянога ціску
παταγώδης, -ης, -ες *πρ.м., пер.* шумны рыплівы, траскучы
παταγώδως шумна, з трэскам
πάταξη *η* здушэнне, стрыманне, уціхаміранне
πατάσσω здушаць, караць, ушчуваць
πατάτα *η* бульба
πατέρας *ο* бацька; ***πάτερ!*** тата!, бацьку!; ***Πάτερ ημών*** Ойча наш
πατερούλη *ο* татка; ***π. μου!*** татачка!
πατινάξ *το, πατινάρισμα* *το* коўзанне на каньках, канькабежны спорт
πάτος *ο* дно (*мора, ракі, пасудзіны*); падэшва; канец, край; задніца
πατριάρχης *ο* прабацька; патрыярх
πατρίδα *η* радзіма, айчына
πατρικά па-бацькоўску, як бацька; ***ασθαίνομαι π. απέναντι τους*** мець да іх бацькоўскія пачуцці
πατρικός бацькоўскі
πάτριος, -ια, -ο бацькоўскі; родны, звязаны з радзімай
πατριώτης *ο* патрыёт
πατριωτικός патрыятычны; айчынны
πατριώτισσα *η* патрыётка
πατρογονικός спадчынны, атрыманы ад продкаў, ад бацькі; ***πατρογονικά εδαφή*** землі продкаў; ***πατρογονικό πύργο*** спадчынны замак
πατροπαράδοτος спадчынны, традыцыйны, ад дзядоў-прадзедоў
πατρότητα *η* бацькоўства
πατρώος, -α, -ο бацькоўскі; ***πατρώα πίστη*** вера продкаў
πατώ (α) наступаць; таптаць; націскаць
πάτωμα *το* памост; паверх
πατώνω слаць/ класць памост; устаўляць дно; націскаць
παύση *η* спыненне, прыпыненне; паўза; звальненне

παύω спыняць; звальняць; сьціхаць; змаўкаць; пераставаць, канчаць; **πάψε πια!** сьціхні!, памаўчы! **δεν π. να** + *δзєяслоў* не пераставаць, працягваць
παχαίνω папраўляцца, таўсьцець
παχύς, -ιά, -ύ тлусты; поўны, таўсты
πάω → **πηγαίνω**; ісьці; **π. στο γιατρό** ісьці да лекара
πεδιάδα η раўніна
πέδιλο το сандаля, басаножак
πεδινός раўнінны, які жыве на раўніне; палявы
πεδίο το раўніна; поле; *пер.* галіна, сфера, абшар (*δзєйнасьці*); **μαγνητικό π.** магнітнае поле; **στο π. της** ... у галіне ... (*якой-н. навукі*)
πεζή пешшу
πεζικάριος ο пехацінец
πεζογραφία η проза
πεζογραφικός пражайчны
πεζογράφος ο пражайк
πεζοδρόμιο το тратуар
πεζός пешы; пражайчны; **ο π. λόγος** проза
πεθαίνω паміраць; **π. από ασитία** памерці з неядзі, з голаду; **π. από υποθερμία** памерці ад холаду/ пераастуджання/ гіпатэрміі
πεθαμένος мёртвы
πει- → **λέ(γ)ω**
πειθαρχία η дысцыпліна
πειθαρχιμένος дысцыплінаваны
πείθω пераконваць, угаворваць
πείνα η голад
πεινώ (α) галадаваць; хацець есьці
πείρα η досьвед, уменне
πειράζω чапаць, кранаць; шкодзіць; турбаваць; злаваць; **δεν πειράζει** дарма (сабе)
πείραμα το досьлед, экспэрымент; выпрабаванне, спроба
πειραματίζομαι экспэрыментаваць, ладзіць досьлед; спрабаваць, рабіць спробу
πειραματισμός ο экспэрыментаванне, ладжанне досьледу
πειραματόζωο το досьледная жывёліна
πειρασμός ο спакуса; спакушальнік, нячысьцік
πειρατεία η пірацтва
πειράτης ο пірат
πειρατικός пірацкі; незаконны
πειραχτικά зьедліва
πειρακτικός, πειραχτικός зьедлівы, калючы; зьняважлівы; **π. ύφος** зьедлівы стыль, тон
πείσμα το упартасьць, настойлівасьць; **επιμένο με π.** упарта настойваць
πεισματάρης, -α, -ικο упарты, настойлівы; наравісты
πεισματάρικος упарты, настойлівы
πεισματώδικος упарты, зацяты
πεισσωμένος упарты
πειστικός пераканаўчы
πέλαγος το мора (*адкрытае*)
πελαγώνω пляць па моры; заблыттвацца
πελαργός ο бусел
πελατεία η кліенты, кліентура
πελατειακός кліенцкі, кліенталісцкі; **πελατειακές σχέσεις** кліенцкія/ кліенталісцкія сувязі
πελάτης ο пакупнік, кліент
πελάτισσα η кліентка
πελέκι το сякера; **διπλό π.** двухлэзавая сякера
πέλεκυς (-εως) ο сякера; *пер.* карная рука
πελώριος, -α, -ο гіганцкі, агромністы
Πέμπτη ο чацьвер
πέμπτος пяты
πενήντα пяцьдзесят

πένθος жаласны; жалобны
πένθος *ο* жалоба
πενία *η* беднасьць, галеча; убогасьць
πενιχρός (*таксама -α, -ο*) бедны, жабрачы; мізэрны, недастатковы, скупы; нязначны; **πενιχρή σύνταξη** жабрачая/ мізэрная пеньсія
πέννα *η* пяро
πεντα- прыстаўка з значэннем вялікай якасьці; **πεντακάθαρως** чысьцюткі
πεντακόσια пяцьсот
πεντακοσιοστός пяцісоты
πεντάμορφος надзвычай прыгожы
πεντάχρονος пяцігадовы
πεντηκονταετία *η* пяцідзясяцігоддзе, пяцьдзясят год
πεντηκοστός пяцідзясяты
πέντε пяць
πέος *το* пеніс
πεπεισμένος перакананы
πεπερασμένος абмежаваны, канечны
πεπιεσμένος сыціснуты; спрасаваны
πέπλο *το, πέπλος ο* вэлюм
πεποίθηση (*-εις η*) перакананне; упэўненасьць
πεποισμένος перакананы
πεπόνι *το* дыня
πεπρωμένο *το* лёс
πέρα далей, удалечыні, па той бок; звыш; **από π.** здаля; адтуль; **πιο π.** далей; **εδώ π.** вось тут;
π. δώθε туды-сюды
περαιτέρω далей; далейшы; **τα π. μέτρα** далейшыя меры
πέραν па той бок; **π. του ποταμού** па той бок ракі, за ракою
περασ- → **περνώ**
πéρας (*-ατος το*) край, канец; заканчэнне; **φταίνω στα πέρατα του κόσμου** дайсьці да краю сьвету (*пра славу і пад.*)
πέρασμα *το* пераход (**από... σε** ад... да); пераезд; хада (*часу*)
περασμένος мінулы, папярэдні; паважны (*узрост*)
περαστικά папраўляйся!, ачуняй!; **π. σας!** папраўляйцеся!
περαστικός які праходзіць, які мінае; транзітны
περήφανα горда
περηφανεύομαι ганарыцца; фанабэрыцца
περηφάνια *η* гонар, гордасьць
περήφανος горды; пыхлівы, самаўпэўнены
περί(ξ) пра; вакол, каля
περίπτον *το* талісман, амулет
περιβάλλον *το* асяродак, атачэнне
περιβαλλοντολόγος *ο* ахоўнік навакольнага асяроддзя
περιβάλλω атачаць, акружаць; надзяляць (*уладай, паўнамоцтвамі*)
περιβεβλημένος акружаны, аточаны; надзелены (*уладай*)
περιβόλι *το* сад; агарод
περιβρέχω абмываць
περιγελώ (*α*) насьміхацца, зьдзеквацца
περιγιάλι *το* марское ўзбярэжжа
περιγράμμα *το* легенда, тлумачэнне (*да карты*); рамка (*у тэксце і пад.*)
περιγραφή *η* апісанне; рамка (*у тэксце*)
περιγράφω апісваць, маляваць
περιδέραιο *το* каралі
περιδιαβάζω гуляць, шпацыраваць
περιεκτικός ёмісты; зьмястоўны; *грамат.* зборны
περιεκτικότητα *η* зьмяшчальнасьць, ёмістасьць; утрыманне (*мінералу ў рудзе і пад.*); зьмястоўнасьць
περιέπεσ- → **περιπίπτω**

περιεργάζομαι разглядаць, пільна пазіраць
πειέργεια η цікаўнасьць
περιέργος займальны; дзівосны; **περίεργο...** цікава...
πειέρχομαι патрапіць; даходзіць (*да каго-н.*), дазнацца; даходзіць (*да якога-н. стану*);
περιήλθε υπό την κυριαρχία Λευκορωσίας перайшоў пад уладу Беларусі
περιεχόμενο το зьмест; зьмесцьціва
περιέχω утрымліваць, зьмяшчаць; ахопліваць
περιζήτητος які карыстаецца попытам; папулярны
περιήγηση (-εις) η падарожжа, турыстычная вандроўка
περιηγητής ο турыст
περιηγήτρια η турыстка
περιηγούμαι аб'язджаць, наведваць
περιήλιο το перыгель (*найменшае аддаленне планеты ад Сонца*)
περίθαψη (-εις) η клопат, падтрымка; догляд (*хворага*)
περιθώριο το поле (*кнігі і пад.*); ускрай, маргавіна
περικαλλής, -ής, -ές вельмі прыгожы
περικοπή η скарачэнне, абразанне; урывак; **π. των δαπανων** скарачэнне выдаткаў
περικόπτω скарачаць; абразаць, абсякаць
περικυκλωμένος акружаны, аточаны, блакаваны
περικυκλώνω акружаць, атачаць; блакаваць
περικύκλωση (-εις) η акружэнне
περιλαβαίνω зьмяшчаць, утрымліваць; браць, атрымліваць; брацца (*за каго-н.*)
περιλαμβάνω уключаць, утрымліваць; зьмяшчаць
περιλαμβάνω бліскучы, зіхоткі; **περιλαμβρή νίκη** бліскучая перамога
περίληψη (-εις) η каньсьпект, сьціслае выкладанне; рэзюме
περιμαζεύω збіраць, падбіраць; прыбіраць, хаваць; стрымліваць, абразумліваць
περιμένω чакаць; **π. με αγωνία** чакаць з хваляваннем
περιμετρικά па перыметры, вакол; **π. της πόλης** вакол голаду
περιμετρικός кругавы, контурны, акаляючы, перыметрычны
περίμετρος η перыметр; контур
πέριξ навокал; **τα π.** наваколле
περιοδεία η паездка; турне, гастролі
περιοδικό το часопіс
περίοδος η перыяд
περιορίζω абмяжоўваць
περιορισμένος абмежаваны
περιορισμός ο абмежаванне
περιοριστικός абмежавальны; **αποφυλακίζω με περιοριστικούς όρους** (*прыкладна*) выпускаць з-пад арышту пад падпіску аб невыездзе
περιουσία η маёмасьць, дабро, набытак; **ακίνητη π.** нерухомая маёмасьць, нерухомасьць
περιουσιακός маёмасны; **περιουσιακά στοιχεία** маёмасьць
περιοχή η мясцовасьць, акруга; край
περίπατος ο шпацыр; **κάνω περίπατο** шпацыраваць
περιπέτεια η прыгода, здарэнне; **βιβλία περιπέτειας** прыгодніцкія кнігі
περιπετειώδης, -ης, -ες багаты на неспадзяванкі, поўны пакут і нядолі; прыгодніцкі
περιπλάνηση (-εις) η блуканне, вандраванне
περιπλανιέμαι блукаць, цягацца; заблудзіцца
περιπλανώμενος які блукае, які цягаецца
περιπλέκο ублытваць; заблытваць; *пер.* ускладняць; абцяжарваць
περιπλοκή η заблытанне; ускладненне
περίπλοκος заблытаны, складаны
περιποιημένος дагледжаны
περιποιούμαι клапаціцца, апекавацца; гасьцінна прымаць
περιπολώ (ε) патруляваць
περίπου амаль, каля, прыблізна
περίπτερο το кіёск; павільён
περίπτωση (-εις) η выпадак; **στην καλύτερη π.** у лепшым выпадку; **σε π. που** у выпадку, калі

περισπωμένη *η* цыркумфлексны націск
περισεύω быць у лішку, заставацца; большаць, павелічацца
περίσιος, -α, -ο багаты, пышны, раскошны; лішні
περισσός празьмерны, вялікі
περισσότερο болей, больш; **και πολύ π. να μην** і тым болей не + *загадны лад*
περισσότερος большы; **οι περισσότεροι** большасьць
περίσταση (-εις) *η* акалічнасьць; зручная нагода; **το απαιτούν οι περιστάσεις** гэтага/ таго патрабуюць акалічнасьці
περιστατικό *το* выпадак, здарэнне, інцыдэнт
περιστέρι *το* голуб
περιστοιχίζομενος акружаны, аточаны
περιστοιχίζω абступаць; акружаць; суправаджаць
περιτρέφω вярцець, круціць, аварачаць
περιστροφή *η* вярчэнне
περίστροφο *το* рэвальвер
περιστύλιο *το* перыстыль; каланада (*ганку*)
περιτετμημένος *Ιπрым* абрэзаны (*пра жыда, араба*); *2ο* абрэзаны (*жыд, араб*); **μη π.** неабрэзаны (*хрысьціянін*)
περίτεχνος майстэрскі, мастацкі, высокамастацкі
περιτομή *η* абразанне (*рэлігійнае*)
περιτρέχω аббягаць, аб'язджаць, абыходзіць
περιτριγυρίζω акружаць, абгароджваць
πειτροπή *η*: **εκ περιτροπής** па чарзе
περιττός лішні, непатрэбны
περιτύλιγμα *το* абгортка, упакоўка; **χάρτι περιτυλίγματος** абгортачная папера
περιτυλίγω абгарнуць, загарнуць; захутаць (*дзіця*)
περιφέρεια *η* акружнасьць; акруга, вобласць; перыферыя
περιφέρης *ο* галава вобласці
περίφημα выдатна, цудоўна
περίφημος выдатны; славуты
περιφορά *η* абнос; аварот (*планеты і пад.*)
περιφραστικός апісальны; *грамат.* складаны (*сказ*)
περιφρόνηση (-εις) *η* пагарда
περιφρονώ (*ε*) пагарджаць; грэбаваць; ігнараваць
περιφρουρώ (*ε*) ахоўваць, абараняць
περιχαρακομένος умацаваны, акапаны
περίχωρα *τα* ваколiцы, наваколле
περίωνμος славуты, вядомы
περνώ (*α*) пераходзіць; перапраўляцца; мінаць (*пра час*); ісьці, праходзіць; бавіць (*час*); перапраўляць; трываць, перажываць; **πέρασε η εποχή/ ο καιρός που** мінуў час, калі; **π. δίσκολους καιρούς** зазнаваць ліхія часы
περουβιανός перуанскі
περπατησιά *η* паходка
περπατώ (*α*) хадзіць; гуляць, шпацыраваць
πέρ(υ)σι летась
περσικός персідскі
περ(υ)σινός леташні
πέσιμο (-ατος) *το* абвал, падзенне
πέταγμα *το* палёт (*птушкі, фантазіі*)
πεταλούδα *η* матылёк; батэрфляй (*стыль плавання*)
πέταμα *το* выкіданне, кіданне
πεταμένος кінуты, выкінуты; закінуты, занядбаны, непатрэбны
πετεινός *ο* певень
πετιέμαι, πετιούμαι ускочыць, устаць; вылятаць, выбягаць; скочыць, зьбегаць (*куды-н. па што-н.*)
πέτρα *η* камень; **πολύτιμη π.** каштоўны камень
πετράδι *το* каштоўны камень; **πολύτιμα πετράδια** каштоўныя камяні

πετρελαϊκός нафтавы; **π. αποκλεισμός** нафтавая блакада
πετρέλαιο *το* нафта
πετρελαιοκηλίδα *η* нафтавая пляма
πετρελαιοπαραγωγός нафтаздабывальны
πέτρινος каменны
πέτρωμα *το* парода (*горная*); акамянеласьць
πετρόνω камянець, ператвараць, ператварацца ў камень
πετσένιος, -α, -ο скураны
πετσέτα *η* ручнік; сурвэтка
πετσι *το* скура; **π. και κό(κ)καλο** скура ды косці (*худы*)
πετυχαίνω сустракаць, знаходзіць; дамагацца, дасягаць мэты; удавацца, здолець; **π. καθαρή νίκη επί** атрымаць чыстую перамогу над
πετώ (α) кідаць, шпурляць; праганяць, выганяць; мантачыць (*грошы*); ляцець, паляцець; **π. από πάνω τους** лётаць над/ па-над імі
πεύκο *το* хвоя, сасна
πέφτω падаць, валіцца; абрынацца; апынуцца, патрапіць; кідацца; загінуць; **π. μέσα** патрапіць (*у настку, засаду*), папасьціся; **π. επάνω σε** напасьці, знайсці; **πέσαμε επάνω σε κομπογιαννίτη** мы напалі на канавала
πη → λέ(γ)ω
πήγ- → **πηγαίνω**
πηγάδι *το* калодзеж, студня
πηγάζω бруць, біць (*пра крыніцу*); браць пачатак, выцякаць (*пра раку*); паходзіць, вынікаць
πηγαίνω = **πάω** ісьці, ехаць; хадзіць; накіроўвацца (*чалавек, тавары*); **πηγαίνω πέρα-δύθε** хадзіць/ тупаць туды-сюды; **τα π. καλά με** ладзіць з, жыць дружна з
πηγή *η* крыніца; **ανώνυμη π.** ананімная крыніца; **ιαμαντική π.** гаючая/ лекавая крыніца
πηδάλιο *το* педаль; руль, штурвал, стырно
πήδημα *το* скачок; **εδώ η Ρόδος, εδώ το π.** тут Родас, тут і скокні *ци* славен бубен за гарамі (*накажы на што ты здольны*)
πηδώ (α) скакаць; пераскочыць
πηλαλώ (α) бегці наўчвал, імчаць наўскочку
πήλινος гліняны
πηλός ο гліна
πήρ- → **παίρνω**
πήχη *η* аршын
πηχτός густы
πια ужо; болей
πιάνο *το* піяніна
πιάνω браць, хапаць; лавіць, арыштоўваць; наймаць
πιασμένος затрыманы, схоплены; **πιασμένοι απ'τα χέρια** узяўшыся за рукі
πιατέλλα *η* вялікая талерка
πιάτο *το* талерка; сподак
πιγκουίνος ο пінгвін
πιγούνι *το* падбародак
πίδακας ο крыніца
πιέζω ціснуць, сыціскаць; **πιέστε πάνω σε** націсьніце на
πιέση (-εις) η ціск; **ασκώ π. σε** аказваць ціск на
πιεστήριο *το* прэс; друкарскі варштат
πιθαμή *η* пядзя
πιθανολογούμενος меркаваны, верагодны, магчымы
πιθανολογώ (ε) меркаваць, здагадацца; **πιθανολογείται** лічыцца верагодным, мяркуюць, што
πιθανός верагодны, магчымы; **είναι πιθανό** верагодна, магчыма
πιθανότατα хутчэй/ верагодней за ўсё
πιθανότητα *η* верагоднасьць; магчымасьць; **κατά πάσα π.** хутчэй за ўсё
πιθανώς верагодна, магчыма
πίθηκος ο малпа
πικάντικος пікантны, востры
πικραίνομαι журыцца, маркоціцца, перажываць

πικραίνω рабіць горкім; засмучаць, журыць; быць горкім
πικραμένος зажураны, засмучаны
πικρία η крыўда, горыч, засмучанасьць
πικρός горкі; *пер.* горкі, няшчасны
πιάφι *το* плоў
πίνακας *ο* дошка; карціна
πινακίδα η шыльда; таблічка
πινακοθήκη η карцінная галерэя
πινέλο *το* пэндзлік
πίνω піць; смактаць
πιο болей; **π. ψηλός** вышэйшы; **ο π. ψηλός** найвышэйшы
πιότερο болей
πιότη *το* напой
πίπα η люлька, піпка
πιπέρι *το* перац
πιρούни *το* відэлец
πισθάγκωνα з локцямі за сьпіною; **δένω κάποιον π.** зьвязваць каму-ню рукі за сьпіною
πισίνα η плавальны басейн
πισινός *Ιπрым* задні; **πισινά πόδια** заднія ногі; *2ο* зад, задняя частка
πιστάγκωνα локцямі назад; → **πισθάγκωνα**
πιστευτός надзейны, варты даверу
πιστεύω верыць, давяраць; думаць, меркаваць
πίστη (-εις) η вера; **για Πατρίδα, Π. και Ελευθερία** за Айчыну, Веру і Волю
πιστοποιημένος *ο* упаўнаважаны
πιστοποιήση (-εις) η пацверджанне, сведчанне
πιστοποιητικό *το* пасьведчанне
πιστοποιώ (ε) сьведчыць, пацьвярджаць
πιστός *Ιπрым* адданы, надзейны; *2ο* вернік
πιστός верна, аддана
πίστωση (-εις) η крэдыт
πιστωτής *ο* крэдытар
πιστωτικός пазыковы; крэдытны; **πιστωτικό ίδρυμα** крэдытная ўстанова
πίσω за, ззаду; назад; **π. δωμάτιο** задні пакой; **π. από τη βεβήλοση βρίσκονται** за спаганеннем стаяць
πισώπλατα у сьпіну, ззаду; **τον χτύπησε π.** яна ўдарыла яму ў сьпіну
πιτυρίδα η перхаць
πλάγια убок; бокам, нахільна, наўскасяк; цішком, вераломна
πλαγιάζω класьціся; класьці
πλάγιος, -α, -ο бакавы, флангавы; косы, крывы; аб'язны (*πρα дарогу*); ускосны (*πρα пытанне, запыт*); **πλάγια ερώτηση** ускоснае пытанне
πλάθω ляпіць; ствараць; прыдумляць
πλαι *Ιτο* схіл (*γαρυ*); бок; *2πρυσλ* побач; **π. σε** побач
πλαϊνός бакавы; суседні
πλαίσιο *το* рама, рамка; аправа; **στο π.,ци στα πλαίσια** у рамках (*дамовы і пад.*)
πλαισιώνω устаўляць у раму, аправу; акружаць, атачаць
πλάκα η пласьцінка; плітка; **π. ρολογιού** цыферблат гадзінніка
πλακάκι *το* пласьцінка
πλακέτα η модуль (*функцыянальны агрэгат прылады*)
πλακόστρωτο *το* кахляная/ пліткавая падлога
πλακώνω ціснуць, націскаць; расьціскаць, плішчыць; душыць; абрынацца, грывнуць; **πλάκωσε πολλή ξεραϊλα** абрынулася моцная засуха
πλανεύτρος падманны
πλάνη η гэблік, рубанак; фуганак
πλανήτης *ο* планета; **ο κόκκινος π.** чырвоная планета (*Μαρς*)
πλάνος *ο* спакусьнік; падманшчык
πλάση (-εις) η стварэнне (*πραцэс*)

πλάσμα *το* стварэнне, істота; плазма
πλάστιγγα *η* шаля (*вага*); шалі, вагі; **η π. της εξουσίας** *είχει γείρει υπέρ των βαρόνων* шалі ўлады схіліліся на бок баронаў
πλαστική ύλη *η* пластмаса
πλασματικός выдуманы, фіктыўны
πλαστικότητα *η* пластычнасьць, гнуткасьць
πλαστός фальшывы, падробны
πλαστοурγώ (*ε*) ствараць, тварыць
πλάτανος *ο* платан
πλατεία *η* плошча; партэр
πλάτη *η* сьпіна; лапатка
πλάτος *το* шырыня (*і γεαγραφική*)
πλατύς, **-ιά**, **-ύ** шырокі; прасторны
πλατύσκαλο *το* лесьвічная пляцоўка
πλέγμα *το* пляценне; плечены выраб; сетка; комплекс (*психολογικοί*)
πλειονότητα *η* бальшыня, большасьць
πλειονηφία *η* бальшыня галасоў; **διαθέτω την π.** мець бальшыню (*галасοῦ ἢ παρ.*); **έχω απόλυτη πλειονηφία σε** мець абсалютную бальшыню ў
πλειστηριάζω прадаваць з ацкцыёну
πλειστηριασμός *ο* аўкцыён, продаж з аўкцыёну
πλείστος шматлікі; **ως επί το πλείστον** часцей за ўсё, у большасьці выпадкаў
πλεκτικός вязальны
πλεκτό *το* джэмпер, сьвітар
πλέκω плесьці; вязаць; складаць (*руки*); плесьці, выносіць (*планы*)
πλέμπα *η* плебс
πλένομαι мыцца
πλένω мыць; чысьціць (*зубы*)
πλέξιμο *το* вязанне
πλεξούδα *η* каса (*валос*)
πλέον болей; звыш, акрамя; ужо; *ματэм.* плюс; **επί π.** болей за тое, да таго ж
πλεονάζω быць лішнім; пераважаць
πλεονάζων, **-ουσα**, **-ον** лішні, лішкавы; **η πλεονάζουσα ενέργεια** лішняя энергія
πλεονέκτημα, **πλεονέχτημα** *το* перавага
πλερωμή *η* аплата, выплата; ганарар
πλευρά *η*, **πλευρό** *το* бок; рабрына; фланг; **στο πλευρό + γεν** на чым-н. баку
πλεχτό *το* сьвітар; **τα πλεχτά** трыкатаж
πλέω плыць, плаваць
πληγή *η* рана; пошасьць
πληγωμένος паранены; закрануты, пакрыўджаны
πληγώνω раниць, наносіць рану
πληθαίνω памнажаць, павелічаць; памнажацца, павелічацца
πλήθος *το* мноства, безьліч; натоўп; **πλήθη διαδηλωτών** масы дэманстрантаў
πληθυντικός *ο* множны лік
πληθυσμιακός прыметнік да «насельніцтва», людскі; **πληθυσμιακή μετακίνηση** перамяшчэнне/ перасяленне насельніцтва; **πληθυσμιακές ομάδες** групы насельнікаў/ людзей
πληθυσμός *ο* насельніцтва; **άμαχος π.** цывільнае/ мірнае насельніцтва
πλήθωρα *η* мноства, процьма, вялікае мноства; багата; **σε π. μέσων** у багата якіх сродках /інфармацыі/
πληθωρισμός *ο* інфляцыя
πληθωριστικός інфляцыйны
πλήκτρο *το* клавіш *м*
πληκτρολόγιο *το* клавіятура
πλημμελειδικείο *το* суд першай інстанцыі (*які разглядае справы, што караюцца зьявольеннем ад аднаго месяца да пяці год*)
πλημμελής, **-ής**, **-ές** дэфектны, з заганаю; кепскі (*пра дзейнасьць*); недастатковы, няпоўны
πλημμυρίζω затапляць разводдзем; разьлівацца
πλην акрамя, за выняткам; але, аднак; *μαтэм.* мінус; **π. τούτου** акрамя таго

πλήρης, -ης, -ες поўны, напоўнены; цэлы, поўны, абсалютны
πληροφορία η паведамленне, даведка, звестка
πληροφορούμαι даведацца, атрымаць звесткі
πληροφορώ (ε) паведамляць, інфармаваць
πλήρωμα το выкананне; экіпаж, каманда
πληρωμένος заплачаны; платны, найманы
πληρωμή η плата, аплата, ганарар
πληρώνω плаціць; **π. για τα λάθη των ηγετών μου** плаціць за памылкі сваіх кіраўнікоў
πλήρως цалкам, поўнасьцю, зусім
πλησιάζω падсоўваць; набліжаць; падыходзіць, набліжацца; пад'язджаць
πλησίον блізка, каля; суседні, блізкі
πλήσσω, πλήττω біць, выцяць; параніць; сумаваць, нудзіцца, журыцца; **π. το επίπεδο ζωής κάθε οικογενείας** адмоўна адбіцца на роўні жыцця кожнай сям'і
πλιάτσικο το здабыча, трафей; рабаўніцтва
πλιατσικολόγημα το рабаўніцтва, рабаванне; крадзеж
πλιτσιακολογώ (ε) рабаваць
πλοήγηση (-εις) η навігацыя
πλοηγός ο лоцман
πλοίο το карабель; **πλήρωμα πλοίου** каманда/ экіпаж карабля
πλοκή η пляценне, вязанне; структура, кампазіцыя
πλούσιος, -α, -ο багаты, заможны
πλούτη τα багацце
πλουτίζω багацець, узбагачацца; узбагачаць
πλουτοκρατία η плутакратыя (*багацеі, улада багацеяў*)
πλούτος ο, το багацце; **ορυκτός π.** карысныя выкапні; **φυσικά πλούτα** прыродныя багацці
πλουτώνιο το плутон (*элемент Ρ1*)
πλυντήριο το пральня; **ηλεκτρικό π.** пральная машына
πλύνομαι мыцца, умывацца
πλύνω мыць; праць
πλύση (-εις) η мыццё, пранне; **π. εγκεφάλου** прамыванне мазгоў
πλύσιμο το умыванне, мыццё; пранне
πλώρη η нос (*карабля*)
πλωτάρχης ο капітан трэцяга рангу
πνεύμα το дух; розум, інтэлект
πνευματικός разумовы, інтэлектуальны; духоўны, культурны; **πνευματική ανθρωποι** інтэлектуалы, інтылігенцыя; **πνευματική ιδιοκτησία** інтэлектуальная ўласнасць; **π. ηγέτης** духоўны кіраўнік/ правадыр
πνευματιστικός спірытычны
πνευματοκτόνος які разбэшчвае, раздурвае, псуе
πνευματώδης, -ης, -ες дасьціпны
πνεύμονας ο лёгкае
πνευμονία η запаленне лёгкіх
πνιγμένος *Іпрым* задушаны; патанулы; *2ο* тапелец
πνιγμός ο здушэнне, затлуненне
πνίγομαι задыхацца; тоняць
πνίγω душыць; тапіць (*у вадзе*); тоняць; **π. στο αίμα** патапіць у крыві
πνοή η дыханне; натхненне; **αφήνω την τελευταία μου πνοή** выпусьціць апошні дух, сканаць
ποδάρι το нага; ножка (*стала і пад.*)
ποδηλάτης ο веласіпедыст
ποδηλατικός веласіпедны
ποδηλάτισσα η веласіпедыстка
ποδήλατο το веласіпед
ποδηλατόδρομος ο веладарожка
πόδι το нага; **με τα π.α** пешшу; **στο π.** на нагах, стоячы
ποδιά η хвартух
ποδοπατώ (α) наступаць (*на што-н.*); затаптаць; *пер.* растаптаць; **π. τα ανθρώπινα δικαιώματα** растаптаць правы чалавека

ποδοσφαιρικός футбольны
ποδοσφαιριστής ο футболіст
ποδόσφαιρο το футбол
πόθεν адкуль
ποθητός жаданы
πόθος ο жаданне, прага
ποθώ (ε) жадаць, прагнуць
ποιανού, -ής, -ού чый?, чыя?, чыё?
ποίημα το верш, паэма
ποίηση (-εις) η паэзія
ποιητής ο паэт
ποιητικός паэтычны
ποιήτρια η паэтка, паэтэса
ποικιλία η разнастайнасьць; выбар, асартымент; **π. φρούτων** багацце садавіны
ποικιλομορφία η разнастайнасьць, разнамаснасьць
ποικιλόμορφος разнастайны, разнамасны (*на форме*)
ποικίλος стракаты, разнастайны, разнамасны
ποιμενάρχης ο прэлат
ποιμενικός *Ипрым* пастушыны, пастухоў; 2ο аўчарка; **γερμανικός π.** нямецкая аўчарка;
σκωτσεζικός π. колі
ποινή η пакаранне, кара; спагнанне
ποινικοποίηση (-εις) η кримиіналізацыя, наданне кримиінальнага характару; **η π. της πολιτικής ζωής** кримиіналізацыя палітычнага жыцця
ποινικός карны; **π. κώδικας** кримиінальны кодэкс; **ποινική διώξη** кримиінальны перасьлед
ποιός, ποιά, ποίό хто; які, каторы; **π. είναι;** хто гэта?/ хто там?
ποιότητα η якасьць
ποιοτικός якасны
πολέμαρχος ο ваявода
πολεμικόν το ваенны карабель
πολεμικός вайсковы; ваенны
πολεμίστρα η байніца, амбразура
πόλεμος ο вайна; барацьба; **Β' Παγκόσμιος Π.** Другая сусьветная вайна; **ο ιερός π. κατά των απίστων** святая вайна супраць няверных
πολεμοφόδια τα вайсковы рыштунак; боепрыпасы
πολεμώ (α) ваяваць, змагацца
πόλη (-εις) η горад; **η Π.** Канстанцінопаль
πολικός полюсны; палярны
πολικότητα η палярнасьць
πολιορκητικός асадны; **πολιορκητικές μηχανές** асадныя машыны
πολιορκία η аблога, асада; **κατάσταση πολιορκίας** асаднае становішча
πολιορκιμένος абложаны, акружаны
πολιορκώ (ε) атачаць, абкладаць, рабіць блакаду
πολιτεία η горад; штат (*тэрытарыяльная адзінка*); **βίος και π.** жыццё і дзейнасьць
πολιτειακός штатавы; **π. νόμος** штатавы закон, закон штата
πολιτεούλα η гарадок
πολίτευμα το дзяржаўны лад; рэжым; канстытуцыя
πολιτευτής ο палітык
πολίτης ο грамадзянін; цывільная асоба
πολιτικά палітычна
πολιτική η палітыка
πολιτικός *Ипрым* палітычны; прававы; цывільны **π.ή ατμόσφαιρα/ κατάσταση** палітычная атмасфера/ палітычнае становішча; 2ο палітык
πολιτικώς палітычна; **π. ορθός** палітычна карэктны; **μια μη π. ορθή ερώτηση** непаліткарэктнае пытанне
πολιτισμένος культурны, цывілізаваны
πολιτισμικός культурны; **π. μαρασμός** культурны заняпад
πολιτισμός ο культура; цывілізацыя

πολιτιστικός культурны, асьветніцкі; **πολιτιστική επανάσταση** культурная рэвалюцыя
πολιτογράφηση (-εις) *η* натуралізацыя
πολιτοφύλακας *ο* міліцыянер (*баец нерэгулярнай арміі, у Беларусі -міліцыянт*)
πολλά → **πολύς**; шмат, багата
πολλαπλασιάζω памнажаць, множыць
πολλαπλάσιος нашмат большы; кратны
πολλαπλασισμός *ο* множанне
πολλαπλούς, -η, -ουν шматлікі; складаны, састаўны
πολλοί → **πολύς**; многія; шмат
πόλος *ο* полюс; **π. έλξης** полюс прыцягнення
πολτοποιημένος ператвораны ў кашку, напаўператраўлены
πολτός *ο* кашка, рэдкая маса
πολύ вельмі, надта; шмат; доўга; нашмат, куды (*перад прым. у параўн. ступ.*); **το π.** самае
большае, максімальна; **έως εξακόσιες το π. σελίδες** (скараціць) самае большае, да 600
старонак; **για π.** надоўга
πολυαίματος крываваы, кровапралітны
πολυάνθρωπος шматлюдны, масавы; густанаселены; **π. έθνος** шматлікая нацыя
πολυάριθμος шматлікі
πολυβασανισμένος шматпакутны
πολυβόλο *το* кулямёт
πολύγλωσσος шматмоўны
πολυδιαβασμένος папулярны (*пра кнігу*)
πολυδιάστατος шматмерны
πολυδυναμικός магутны
πολυεθνικός шматнацыянальны
πολυθρόνα *η* крэсла
πολυθρύλιτος легендарны, славуты
πολυκαιρία *η* вялікі прамежак часу
πυκνοκατοικημένος густа населены
πολυκατοικία *η* дом (*на некалькі сямей, шматпавярховы*)
πολύκροτος гучны, шумны, рэзанансны (*скандал, справа*)
πολυμερής, -ής, -ές шматбаковы; рознабаковы; складаны
πολυμεταφρασμένος які/ якога шмат перакладаюць (*пра твор, аўтара*)
πολυμήχανος знаходлівы, кемлівы
πολύμορφος шматаблічны; разнастайны (*на форме*)
πολυπλευρός шматбаковы, разнастайны; складаны
πολυπληθής, -ής, -ές шматлюдны, шматлікі; масавы; **πολυπληθέστατος** надзвычай
шматлюдны
πολύπλοκος складаны, забытаны
πολυπόθητος жаданы, якога прагнуць, доўгачаканы, дарагі
πολυπολιτισμικότητα *η* шматкультурнасьць, «культыкультуралізм»
πολύς, -λή, -ύ (-λού, -ύ; *ж. р. -λή, -λής, -λή; н. р. -ύ, -λού, -ύ; мн. л. -λοι, -λές, -λά*) шматлікі;
доўгі (*час, дарога*); вялікі (*адлегласьць*); высокі (*гарачка*); **εν πολλίς** шмат у чым; **και σε παρά**
πολλές άλλες γλώσσες і на шмат якія іншыя мовы
πολυτάραχος *πρ. ам., пер.* бурны
πολύτεκνος шматдзетны
πολυτέλεια *η* раскоша
πολυτελής, -ής, -ές раскошны, багаты
πολυτεχνείο *το* палітэхнічны інстытут
πολύτιμος дарагі, каштоўны
πολιτοφύλακας *ο* апалчэнец, міліцыянер
πολύφωτο *ο* жырандоля
πολυχρησιμοποιημένος зацяганы, шматужываны (*слова, выраз*)
πολύχρωμος шматколерны, стракаты
πολώνω *πρ. ам., пер.* палярызаваць
πόλωση (-εις) *η* *πρ. ам., пер.* палярызацыя
πομπή *η* /урачыстая/ працэсія, шэсьце; ганьба, пляма

πομπός ο перадатчык, перадавальны апарат; **раδιοφωνικός π.** радыёперадатчык
πομπώδης, -ης, -ωδες пампезны, напышлівы
πονηριά η хітрасьць
πονηρός хітры
πονόδοντος ο зубны боль
ποнокέφαλος ο галаўны боль
πονόλαιμος ο боль у горле
πονόματος ο боль у вачах
πόνος ο боль; пакуты, гора; жаль, спагада
πονόψυχος спагадлівы
ποντάρω рабіць стаўку на *што-н.*
ποντίκι το мыш; пацук
πονतिकότροπα η мышыная нара
ποντοπόρος, -α, -ο *Ипрым* марскі, акіянскі (*пра судна*); *2ο* мараплаўца
πόντος ο сантыметр; мора; *спарт.* ачко; **ο Εύξεινος Π.** Чорнае мора (*старадаўняя назва, цяпер Μαύρη Θάλασσα*)
πονώ (α) балець; адчуваць боль; спагадаць
πορεία η хада, рух; марш, шэсьце (**προς** да); курс, маршрут; стан, праца; **αλλαγή πορείας** змена курсу
παρεύομαι ісьці, кроцьць, кіравацца, шыбаваць; перабівацца, гібець
πορθμείο το паром; плата за перавозку
πορθμός ο пратока, праліў
πόρισμα το выснова; *матэм.* вынік
порнеία η прастытуцыя; **βγάζω στη π.** займацца прастытуцыяй
πόρνη η прастытутка
πορνογραφία η парнаграфія
πόρος ο праход; брод, пераправа; перавал; сітавіна; **πόροι** сродкі, рэсурсы; **οι οικονομικοί πόροι** фінансавыя рэсурсы
πόρτα η дзьверы, вароты
πορτοκαλής, -ιά, -ί аранжавы
πορτοκάλι το апельсін
πορτοκαλιά η апельсінавае дрэва
πορτοφόλι το кашалёк
портрэто ο партрэт
πόση (-εις) η выпіванне, піццэ, выпіўка; **η π. του οίνου** піццэ віна
πόσιμος пітны
πόσος, -η, -ο колькі; які; каторы; як, які /*наколькі*/; **και πόσο καλός!** і які ён добры!; **πόσο;** колькі каштуе?, па чым?
ποσοστό το працэнт, адсотка
ποσότητα η колькасць
ποσοτικός колькасны
ποτάμι το, **ποταμός** ο рака; **στο ίδιο ποτάμι αδύνατον να μπείς δυο φορές** нельга двойчы зайсьці ў адну і тую ж раку (*выказванне Геракліта з Эфесу*)
пότε калі; **από π.** з якога часу; **π.-π.** калі-нікалі
потэ ніколі; **πιο γρήγορος/ γρήγορη/ γρήγορο από ποτέ** хутчэй, чым калі-небудзь
ποτήρι το шклянка; кілішак
ποτίζομαι палівацца, быць паліўным, арашальным (*зямля*)
ποτίζω паіць; паліваць; сырэць
ποτό το напой
πού дзе
που які
πουθενά нідзе; нікуды
πουκάμισο το кашуля
πουλερικά τα свойскія птушкі
πουλί το птушка; кураня
πουλόβερ το пулавер, сьвітар
πουλώ (ε, α) прадаваць

πούπουλο *το* пух
πουρές *ο* каша, пюрэ
πουριτανισμός *ο* пурытанства
ποώδης, -ης, -ώδες травяністы
πράγμα *το* рэч, прадмет; справа; падзея; тавар; **πράγματα** рэчы, багаж; справы, становішча
πράγματι насамрэч, у сапраўднасьці
πραγματεύομαι разглядаць, аналізаваць
πραγματικά сапраўды, насамрэч
πραγματικός сапраўдны, рэальны; сапраўдны, як мае быць; **π. κόσμος** рэальны сьвет
πραγματικότητα (*ης*) *η* рэчаіснасьць, рэальнасьць; праўда, ісьціна; **στην π.** у сапраўднасьці, насамрэч
πραματοποίηση (*-εις*) *η* ажыццяўленне, зьдзяйсненне; выкананне
πραματοποιώ (*ε*) ажыццяўляць, зьдзяйсняць; выконваць; **π. πορεία** наладзіць шэсьце
πραγμάτωση (*-εις*) *η* ажыццяўленне, рэалізацыя, выкананне
πρακτική *η* практыка, практыкаванне
πρακτικό *το* пратакол; **τα πρακτικά** пратаколы, запісы, паведамленні
πρακτικός практычны, мэтазгодны
πράκτορας *ο* агент; прадстаўнік
πρακτορείο *το* агенцтва; прадстаўніцтва
πραμα *το* → **πράγμα**
πράξη (*-εις*) *η* дзеянне, учынак; зьдзелка; практыка, досвед; дзея, акт (*η'εσς*); дзеянне (*ματэματyчнаε*); **ηρωϊκή π.** гераічны ўчынак
πραξικόπημα *το* дзяржаўны пераварот; самачыннае дзеянне
πραξικοπηματικός *πрым.* да **πραξικόπημα**; адвольны, самачынны; супрацьзаконны
πρασινάδα *η* зеляніна, газон, паплоўчык
πράσινος зялёны; **οι πράσινοι** зялёныя (*ρουx i палітычная партыя*)
πρατήριο *το* лаўка, гандлёвая кропка; **π. άρτον** хлебная крама
πρέπει трэба, неабходна
πρεσβεία *η* пасольства; дэлегацыя
πρέσβειρα *η* жонка пасла
πρεσβευτής, πρέσβης *ο* пасол; пасланнік
πρεσβεύω прытрымлівацца (поглядаў); верыць, спавядаць
πρεσβύτερος старэйшы; **π. υιος** старэйшы сын
πρεσβυπία *η* дальназоркасьць
πρεσβύωψ *ο* дальназоркі (*чалавек*)
πρησμένος апухлы, распухлы
πρίγκιπας *ο* княжыч, царэвіч, прынец
πικυπάτο *το* княства
πικυπίσσα *η* князёўна, царэўна, прынецса
πρίζα *η* электраразетка
πριν да, перад; раней; **π. από τέσσερα χρόνια/ π. πέντε χρόνια** чатыры/ пяць год таму; **π. μερικές εβδομάδες** некалькі тыдняў таму; **είχε πεθάνει εναν χρόνο π.** памёр за год да гэтага
πριόνι *το* піла; **κόβω με το π.** рэзаць/ пілаваць пілою
πριονίζω пілаваць, перапілаваць, перарэзаць (*πιλοю*)
πριονισμένος перапілаваны, падпілаваны
πρίσμα *το* *πрам, пер.* прызма; **μέσα απ' αυτό π.** з гэтага гледзішча
προ перад, да; **προ δεκαμέρον** дзесяць дзён таму
προάγω прасоўваць наперад; падвышаць (*на службе*); пераводзіць у наступны клас
προαγωγή *η* падвышэнне (*у насадзе, чыне*); прасоўванне (*на службе*); разьвіццё (*навукі, мастацтва*); **π. σε ανώτερες θέσεις** перавод, прасоўванне на вышэйшыя пасады
προαίσθημα *το, προαίσθηση* (*-εις*) *η* прадчуванне
προαιώνιος, -α, -ο спрадвечны, векавечны, адвечны
προάλλες *οι: τις π.* днямі, надоечы
προ(αν)αγγέλλω папярэдне абвяшчаць
προαναφερθέν вышэйзгаданы, ужо згаданы, памянёны; **το προαναφερθέν χρυσάφι** ужо згаданае золата
προαναφέρω упамінаць вышэй, згадваць раней

προαπαιτούμενος папярэдне выстаўлены (*υμovsky i pad.*)
προαπαιτώ (ε) загадзя патрабаваць, ставіць папярэднія ўмовы
προαποφασίζω прадвызначаць, вырашаць загадзя
προαποφασισμένος прадвызначаны, загадзя вырашаны
προόσπιση (-εις) η абарона, адстойванне
προύστ(ε)ιο το прыгарад, прадмесыце
προύυλιο το двор (*школы, турмы*); пярэдні двор
πρόβα η рэпетыцыя; прымерка; спроба
προβάδισμα το старшыняванне, першыинства
προβαίνω ісьці, крочыць паперадзе; прасоўвацца, ісьці далей; зьяўляцца, пачынацца раней;
π. σε брацца за, пачынаць
προβάλλω выстаўляць, высоўваць; дэманстраваць, паказваць (*фільм*); паказвацца
προβάρω мераць, прымяраць
πρόβατο το авечка
προβεβλημένος паказаны, прадэманстраваны; **προβεβλημένες ταινίες** паказаныя стужкі
προβιβάζω павышаць у пасады; надаваць большае званне; пераводзіць у наступны клас
προβιομηχανικός даіндустрыіны, дапрамысловы; **προβιομηχανικό επίπεδο** даіндустрыіны
ровень
προβλεπόμενος прадугледжаны; прадбачаныб прадказаны
προβλέπω прадугледжваць; прадбачыць; прадказаць; **π. μια έκλειψη** прадказаць зацьменне
πρόβλεψη (-εις) η прадбачанне, прадказанне
προβλήμα η праблема; пытанне; задача
προβολή η паказ, дэманстрацыя (*фільма*); праекцыя
προβοσκίδα η хобат; хобацік (*насякомага*)
προγενέστερος *Іпрым* ранейшы, папярэдні; *2ο* папярэднік
πρόγευμα το сьнеданне
προγευματίζω сьнедаць
προγεφύρωμα το плацдарм
πρόγονος ο продак
πρόγραμμα το праграма; расклад (*заняткаў*)
προγραμματίζω складаць план, праграму; планавачь; прызначаць (*на дату*)
προγραμματικός праграмны
πρόδειπνο το полудзень
προδικάζω загадзя вырашаць, прадвырашаць; загадзя асуджаць; **π. το αποτέλεσμα**
прадвырашаць вынік
πρόδίνω выдаваць, прадаваць (*каго-н.*); здраджваць
προδομένος выданы, здраджаны, прададзены
προδοσία η здрада; **η εσχάτη π.** дзяржаўная здрада
προδοτής ο здраднік
προδοτικός здрадніцкі; каварны
προδοτρια η здрадніца
πρόδρομος, -ος, -ο *Іпрым* які папярэднічае; які прадвяшчае; *2ο* папярэднік; **το πρόδρομο**
κόμμα του σημερινού... партыя-папярэднік сённяшняй...
προεδρείο το прэзідэнцтва; прэзідыум
προεδρεύω старшыняваць
προεδρία η → **προεδρείο**
προεδρικός прэзідэнцкі; **Προεδρικό Μέγαρο** Прэзідэнцкі Палац
πρόεδρος ο старшыня; прэзідэнт; **Π. Δημοκρατίας** Прэзідэнт Рэспублікі; **π. της κυβέρνησεως**
старшыня ўраду
προειδοποίηση (-εις) η папярэджанне, перасьцярога
προειδοποιώ (ε) папярэджваць, перасьцерагаць; даводзіць да ведама
προεκλογικός перадвыбарчы
προέλαση (-εις) η прасоўванне наперад; наступ
προέλευση (-εις) η паходжанне
προεξέχω выступаць, выдавацца, тырчаць
προεξοχή η выступ; эркер
προεπαναστατικός дарэвалюцыйны

προέρχομαι паходзіць, быць з; вынікаць, выцякаць
προεστός ο стараста (*вёски*)
προετοιμάζομαι рыхтавацца
προετοιμάζω рыхтаваць
προετιμασία η рыхтаванне, падрыхтоўка
προετοιμασμένος падрыхтаваны
προέτρεψε → **προτρέπω**
προήγαγον → **προάγω**
προηγούμεμαι папярэднічаць; ісьці паперадзе, узначальваць
προηγούμενος папярэдні, ранейшы; леташні (*год*)
προηγούμενος папярэдне; раней, да гэтага/ таго, перад гэтым
προημιτελικός *Іпрым* чвэрцьфінальны; *2ο* чвэрцьфінал; **οδηγώ στην προημιτελική φάση**
вывесці ў чвэрцьфінал
προήχθην → **προάγω**
προθάλαμος ο пярэдні пакой, сенцы, хол; чакальня
πρόθεμα το *грамат.* прыстаўка, прэфікс
πρόθεση (-εις) η намер, мэта; *грамат.* прыназоўнік
προθεσμία η тэрмін, час
προθετικός прыстаўны; **προθετική πτώση** месны склон
προθήκη η вітрына
πρόθημα το → **πρόθεμα**
πρόθυμα ахвотна, з энтузіязмам
πρόθυμος энтузіястычны, гатовы, згодны
πρόθυρα τα ганак, месца перад дзвярыма; подступ, падыход; пярэдадзень
προίκα η пасаг
προικισμένος адораны, таленавіты, надзелены
προϊόν (-όντος) το выраб, прадукт; плён; **ακαθάριστο εθνικό π.** валавы нутраны прадукт
προϊστορία η прадгісторыя
προϊστορικός дагістарычны
πρόκα η цьвік, гвозд
προκαθορισμένος прадвызначаны; **προκαθορισμένο σκόπος** прадвызначаная/ загадзя
вызначаная мэта
προκαλώ (ε) выклікаць; рабіць, прычыняць; **π. φόβο** выклікаць страх
προκαταβολή η аванс, перадаплата
προκατάληψη (-εις) η прадудзятасьць, небесстароннасьць
προκαταρктиκός папярэдні; першапачатковы, зыходны; **προκαταρктиκή ανάκριση** папярэдняе
сьледства; **προκαταρктиκή φάση** папярэдні/ падрыхтоўчы этап
προκάτοχος ο папярэдні ўладальнік; папярэднік
προκειμένος, -ένη, -ο дадзены, гэты; які мае адбыцца; **το προκειμένο** гэтая справа, гэтае
пытанне; **προκειμένου να** калі; наколькі; раз даводзіцца; **εν προκειμένω** па гэтым пытанні, на
гэтую тэму; **στην προκειμένη περίπτωση** у дадзеным выпадку
πρόκειται прадбачыцца, мусіць быць; **π. για** справа ў тым, што; гаворка вядзецца пра; гэта +
назоўнік
προκεχωρημένος перадавы, галаўны; **προκεχωρημένη ηλικία** паважны век
προκήρυξη (-εις) η абвестка; абвяшчэнне, прызначэнне (*выбараў*); адозва, лістоўка; **π.**
εκλογών абвяшчэнне выбараў
προκηρύττω абвяшчаць, прызначаць (*выбары і пад.*)
πρόκληση (-εις) η выклік, праблема; правакацыя
προκλητικός нахабны, дзёрзкі; правакацыйны; прывабны /*пра жанчыну*/
προκόβω рухацца наперад, рабіць посьпехі; квітнець; разьвівацца, добра расьці (*пра*
расьліну)
προκομμένος працавіты, увішны
προκοπή η посьпех, прагрэс, працьвітанне
προκρίνω рабіць папярэдні адбор, выбіраць; аддаваць перавагу
προκυμαία η набярэжная; прыстань
προκύπτω вынікаць; здарацца

προλα(μ)βαίνω апераджаць (*надзеі*); прадухіляць; засьцігаць; пасьпяваць; **π. την καταστροφή/ τον θάνατο του ανθρώπου** прадухіліць катастрофу/ гібель чалавека
προλέγω прадказваць, прарочыць
προλεταριακός пралетарскі; **π. διεθνισμός** пралетарскі інтэрнацыяналізм
προλεταριάτο *το* пралетарыят
προλετάριος *ο* пралетар
προληπτικός папэраджальны, засьцерагальны, прафілактычны
πρόληψη (-εις) *η* прадухіленне; забабон
προλογικός уступны; **π. άρθρος** уступны артыкул, прадмова
πρόλογος *ο* прадмова, уводзіны
προμάμη *η* прабабуля
προμαντεύω прадказаць, наваражыць
προμελέτη *η* папярэдняе вывучэнне, дасьледванне; загадзя складзены план; **φόνος εκ προμελέτης** наўмыснае забойства
προμήθεια *η* забесьпячэнне, пастаўка; запас **προμηθεύομαι** разжывацца, запасіцца
προμηθευτής *ο* пастаўшчык, забесьпячэнец
προμηθεύω забяспечваць, пастаўляць
πρόναος *ο* перыстыль (*сенцы храма*)
προνοητικότητα *η* дальнабачнасьць, абачлівасьць; асьцярожнасьць; прадбачлівасьць
πρόνοια, πρόνια *η* догляд, клопат, апека
πρόνομιο *ο* перавага, прывілея; талент
προνοώ (*ε*) прадбачыць; клапаціцца
πρόνυμφη *η* лічынка
προξενείο *το* консульства
πρόξενος *ο* консул; завадатар
προοδευτικός перадавы, прагрэсіўны
προοδεύω дамагацца посьпеху
πρόοδος *η* прагрэс; посьпех, дасягненне
προοίμιο *το* прадмова, уводзіны, уступ; прэлюдыя
προοιωνίζομαι прадбачыць, адгадаць; прадказваць
προοπτική *η* перспектыва, шанец
προορίζω прызначаць (для *για*)
προορισμός *ο* прызначэнне; пакліканне, лёс
προπαγάνδα *η* прапаганда; рэклама
προπαγανδιστικός прапагандысцкі; рэкламны; **προπαγανδιστική μέθοδος** прапагандысцкі метада
προπαντός, προπάντων найперш, перш за ўсё, асабліва
πρόπαππος *ο* прадзед
προπαραλήγουσα *η* трэці склад ад канца слова
προπαρασκευαστικός падрыхтоўчы; **προπαρασκευαστική τάξη** падрыхтоўчы клас
προπαραξύτονος з вострым націскам на трэцім складзе ад канца слова
προπέτης *ο* нахабнік, грубіян
προπηλακίζω абліваць брудам
πρόπλασμα *το* макет, мадэль; муляж
πρόποδες *οι* падэшва (*гары*); **στους π.** ля падэшвы гары
προπολεμικός даваенны, перадваенны; **ήταν από προπολεμικά συνεργάτης των Γερμανών** ён з даваеннага часу быў нямецкім супрацоўнікам/ агентам
προπόνηση (-εις) *η* трэніроўка
προπονητής *ο* трэнер
πρόποση (-εις) *η* тост
προπόλαια *τα* прапілеі
προπόργιο *το* бастыён, цьвярдэня; апірышча
πρόρρηση (-εις) *η* прадказанне, прароцтва
προς (*пра кірунак*) на, да, у; (*пра таго ці тое, куды зьвяртаюцца*) у, да; (*пра адносіны да каго- чаго-н.*) да, у адносінах да; (*пра цану*) па, за; (*пра карысьць*) для, дзеля; (*пра час*) да, пад; (*пра мэту, намер*) для, на; **ως προς** што да, што тычыцца; **βήμα προς βήμα** крок за

крокам; *προς ὄρας* часова; *π. τα πίσω* назад; *τα παράθυρα της είναι π. τον κήπο* ягонья вокны выходзяць на сад

προσάγω приводзіць, уводзіць; *приводзіць, прадстаўляць (сведак, доказы); прыцягваць (да суду);* *προσάγομαι σε νέα δική* прыцягвацца да новага суду

προσαγωγή η прыцягненне; затрыманне; прадастаўленне (*доказаў*)

προσανατολίζω арыентаваць; скіроўваць

προσανατολισμένος арыентаваны, скіраваны

προσανατολισμός ο арыентацыя; арыенцір; *χάνω τον προσανατολισμό* губляць арыенціры; не ведаць, куды кінуцца

προσάραξη (-εις) η натыканне на мель *σι* на рыф

προσαράσσω сесці на мель *σι* на рыф

προσαρμογή η дастасаванне, падгонка; прыстасаванне, прывыканне

προσαρμόζω прыладжваць, падганяць; прыстасоўваць

προσαρμοσμένος прыстасаваны, прыладжаны; *προσαρμοσμένη φυσική* дастасоўная фізіка

προσάρτηση (-εις) η анексія

προσαρτώ (α) далучаць; прывязваць, прымацоўваць; анексаваць

προσβάλλω крыўдзіць, зьневажаць; нападаць

πρόσβαση (-εις) η набліжэнне, падыход; подступ, падыход; доступ (*да інфрамацыі і пад.*)

προσβολή η зьявага, крыўда; напад; *мед.* прыступ

προσγειώνομαι садзіцца, рабіць пасадку, прызямляцца

προσγειώνω садзіць, прызямляць (*самалёт*); набліжацца да зямлі (*карабель*)

προσγείωση (-εις) η прызямленне, пасадка; зазямленне

προσδένω прывязваць, прымацоўваць; стыкаваць (*касьмічны апарат*)

προσδίδω надаваць, уносіць

προσδιορίζω вызначаць, пастанаўляць

προσδοκώ (α) чакаць, спадзявацца

προσέγγιση (-εις) η набліжэнне, збліжэнне; падыход (*да праблемы*); заход (*у порт*)

προσεγγιμένος дбайны, ахайны, дагледжаны

προσεδαφίζω садзіцца, прызямляцца

προσεδάφιση (-εις) η пасадка, прызямленне

προσδιορίζω вызначаць; прызначаць, устанавіць

προσδοκία η чаканне, спадзяванне

προσεκτικός уважлівы; акуратны, ахайны; абачлівы, асцярожны

προσελκύω прыцягваць, вабіць; завабліваць, набываць; *π. την προσοχή* прыцягваць увагу

προσέρχομαι прыходзіць, прыязджаць; надыходзіць, набліжацца; зьяўляцца

προσέτι у дадатак, да таго ж

προσευχή η малітва

προσεύχομαι маліцца

προσεχής, -ής, -ές які мае адбыцца, блізкі; надыходзячы

προσεχτικός → *προσεκτικός*

προσέχω быць уважлівым, дбайна сачыць; заўважаць, зьявртаць увагу; асьцерагацца

προσηλυτισμός ο празелітызм, навярнанне ў сваю веру

προσήλωση (-εις) η прымацаванне; прыцягненне (*увагі*), увага; памкненне, мэтанакіраванасьць; адданасьць (*σε чаму-н.*)

πρόσθεση (-εις) η даданне; *матэм.* складанне

προσθετικός які дадае, які далучае; *προσθετικά μέλη* пратэзы

πρόσθετο το перавага, плюс

πρόσθετος дадатковы, лішні, лішкавы; дабавачны

προσθέτω дадаваць, устаўляць (*у размову*); *матэм.* складаць

προσθήκη η дадатак, дабаўка; дадатак (*да чаго-н.*)

προσιτός дасяжны

πρόσκαιρος часовы, непрацяглы

προσκαλώ (ε) клікаць, запрашаць; выклікаць

προσκεκλημένος *Іпрым* запрошаны; *2ο* госьць

προσκεφάλι το, προσκέφαλο το падушка

προσκήνιο το авансэна; *πολιτικό π.* палітычная авансэна

πρόσκληση (-εις) η запрашэнне; выклік, позва

προσκλητήριον *το* запрошенне, запрашальны білет; заклік; пераклічка; **πρωϊνό π.** ранішня пераклічка
προσκόλληση (-εις) *η* прыклейванне, прыліпанне, прымацаванне; прывязанасць, адданасць
προσκολλώ (*α*) прыклеіваць, наклеіваць; прыліпаць
προσκομίζω прыносіць; прад'яўляць, прадстаўляць (*дакументы*)
πρόσκοπος *ο* скаўт
πρόσκρουση *η* сутыкненне (*з чым-н. нерухомым*); сутычка
προσκούω натыкацца на *што-н.*; спатыкацца; супярэчыць
προσκύνημα *το* укланчанне; малітва; пілігрымка
προσκυνητής *ο* пілігрым, паломнік; паклоннік
προσκήνιο *το* авансэна; пярэдні план; **έρχομαι στο π.** выходзіць на пярэдні край
προσκομίζω прыносіць, дастаўляць; прад'яўляць (*дакументы*)
προσκυνημένος укланчаны; скораны, падпарадкаваны; які змірыўся
προσκυνώ (*ε, α*) укланчыцца; рабіць паклоны, падаць ніцма; пакланяцца; скарацца
προσλαμβάνω браць, прымаць (*на службу*); набываць (*форму, колер*); успрымаць
πρόσληψη (-εις) *η* прыём, прыняцце; успрыманне
πρόσμιξις (-εις) *η* прымешанне; дамешак, дабаўка
προσμένω чакаць, спадзявацца на *што-н.*
προσμονή *η* чаканне, спадзяванне
πρόσοδος *η* прыбытак, рэнта
προσοδοφόρος, -α, -ο прыбытковы, рэнтабельны
προσομοίωση (-εις) *η* імітаванне, мадэляванне, сімуляцыя
προσοχή *η* увага; догляд, клопат; асыярога; **με π.** уважліва; **τραβώ την π.** прыцягнуць увагу
πρόσοψη (-εις) *η* знешнасьць, знешнасьць
πρόσopi *το* рушнік (*для твару, рук*)
προσπάθεια *η* намаганне, старанне; імкненне; **προσπάθειες** высілкі, намаганні
προσπαθώ (*ε*) намагацца, старацца; імкнуцца
προσπέρασμα *το* абгон; апярэджанне
προσπερνώ (*α*) выперадзіць, перагнаць; абагнуць, мінуць; пераўзыйсыці
προσπέφτω, προσπίπτω падаць да ног, валяцца ў нагах, упрошваць; падпадаць пад уплыў
προσποίηση (-εις) *η* прытворства, крывадушнасьць; сімуляцыя
προσποιούμαι прытварацца, сімуляваць
προσπορισμός *ο* здабыванне, набыццё; **π. χρημάτων** здабыванне грошай
πρόσπτωση (-εις) *η* сутыкненне (*з чым-н.*), натыканне
προσσεληνώνω апускацца/ на Месяц
προσταγή *η* загад, распараджэнне
προστάζω загадваць, вялець, даваць распараджэнне; даваць каманду
προστακτική *ο* *грамат.* загадны лад
προστασία *η* абарона, заступніцтва, ахова; пратэцыя; **π. της φύσης** ахова прыроды
προστατευμένος які ахоўваецца
προστατευτικός ахоўны, загараджальны; пратэцыянісцкі;
προστατεύω ахоўваць, абараняць; апекавацца
προστάτης *ο* абаронца, заступнік; карміцель; **αγιος π.** сьвяты заступнік
προστάτιδα *η* заступніца
προστέθηκα → **προσθέτω**
πρόστιμο *το* штраф
προστριβή *η* церце, націранне; *пер.* церце, канфлікт, сварка
προσυπογράφω падпісваць, ставіць свой подпіс; цалкам ухваляць
πρόσφατα нядаўна
πρόσφατος нядаўны; сьвежы, новы
προσφέρω падмявацца; быць дарэчы, падыходзіць
προσφέρω частаваць, трактаваць; дарыць, падносіць; ахвяраваць, рабіць унёсак; прыносіць карысьць; **π. πείθαλξη σε** аказваць *каму-н.* дапамогу; **π. ολική βοήθεια** дапамагаць матэрыяльна
προσφεύγω ужываць, зьвяртацца да, выкарыстоўваць
προσφιλής, -ής, -ές дарагі, родны, любімы
προσφορά *η* пачастунак; прапанова (*наслуг*); ахвяраванне, дар; унёсак

πρόσφορος прыдатны, зручны
πρόσφυγας *ο* уцякач; **πολιτικός π.** палітычны ўцякач
πρόσφυγή *η* зварот (*куды-н.*); выкарыстанне (*чаго-н.*)
πρόσχαρος радасны, вясёлы
προσχέδιο *το* накід, праект, папярэдні план
πρόσχημα *το* падстава; умоўнасьць; **με/ υπό το π.** пад выглядам
προσχωρώ (*ε*) далучацца, уступаць (с*ε* у, да)
προσωκρατικός дасакратаў, які існаваў да Сакрата
προσωνυμία *η* мянушка, празванне
προσωποπαγής, -ής, -ές асабісты, неад'емны, неперадавальны іншаму
προσωπίδα (*-ίδος*) *η* маска
προσωπικά асабіста
προσωπικός асабісты, персанальны; **π. φίλος** асабісты сябар
προσωπικότητα *η* асоба, індывідуум; індывідуальнасьць; дзяяч
πρόσωπο *το* твар; асоба, чалавек, персана; дзейная асоба, персанаж; **ιστορικό π.** гістарычная асоба; **π. του δράματος** дзейная асоба; **νομικό/ φυσικό π.** юрыдычная/ фізічная асоба; **τα πρόσωπα και οι ερμηνευτές** дзейныя асобы і выканаўцы
προσωπογραφία *η* партрэт; партрэтны жывапіс
προσωρινός часовы; нядоўгі, які мінае
πρόταση (*-εις*) *η* прапанова; **ματэм.** заданне; **η π. γάμου** сватанне
πρότασσω выстаўляць наперад; падсоўваць; выцягваць (*руку*); аказваць (*супор*)
προτεινομένος прапанаваны
προτείνω прапанаваць; выстаўляць наперад, выцягваць
προτεκτοράτο *το* пратэктарат
προτελευταίος, -α, -ο перадапошні
προτεραιότητα *η* прыярытэт; чарговасць
πρότερος, -έρα, -ον папярэдні
προτεστάντης *ο* пратэстант
προτεστάντισσα *η* пратэстантка
πρότζεκτ *το* (*англійскае*) праект
πρότιθεμαι наважвацца, мець намер, зьбірацца; схіляцца (*да чаго-н.*)
πρότιμηση (*-εις*) *η* перавага; упадабанне; **κατά π.** лепей
πρότιμώ (*α*) аддаваць перавагу, лічыць лепшым; **π. αντί παντών** цаніць вышэй за ўсё
πρωτόγονος прымітыўны; першабытны
πρωτοκόλλο *το* пратакол; этыкет, пратакол /*дыпламатычны, прыдворны*/
πρωτομή *η* бюст
πρωτού да, да таго як, раней; даўней, раней
πρωτρέπω пераконваць, угаворваць, схіляць; падбіваць, падбухторваць
πρωτροπή *η* заахвочанне
πρότυπο *το* узор, прыклад; мадэль, макет; шаблон, форма
πρότυπος узорны, прыкладны; **πρότυπο σχήμα** узор
προϋπάντηση (*-εις*) *η* сустрэча, прыём (*госьця і пад.*)
προϋπόθεση (*-εις*) *η* прадумова, умова; **με/ υπό την π.** пры ўмове, што
προϋποθέτω мець прадумовай
προϋπολογισμός *ο* бюджэт
προύχοντας *ο* багацей; відны чалавек
προφανής, -ής, -ές ясны, відавочны
προφανώς відавочна, як відаць
πρόφαση (*-εις*) *η* прычына, адгаворка
προφέρω вымаўляць
προφητείο *το* прароцтва, прадказанне
προφήτης *ο* прарок
προφητικός прарочы; **προφητικό όνειρο** прарочы/ вешчы сон
προφίλ *το* профіль
προφορά *η* вымаўленне, акцэнт
προφορικά вусна, у вуснай форме; **τα π.** вусныя экзамены
προφορικός вусны (*не пісьмовы*)

προφταίνω пасьпяваць, прыходзіць у час; даганяць
προφυλακίζω падвяргаць папярэдняму зьявольенню
προφυλάκιση (-εις) η папярэдняе зьявольенне
προφυλακισμένος у папярэднім зьявольенні; **είναι π.** ён пад сьледствам
προφυλακτικός прафілактычны, засьцерагальны; асьцярожны, абачлівы
προφύλαξη (-εις) η прафілактыка; асьцярожнасьць, абачлівасьць, перасьцярога
πρόχειρα збольшага, насьпех; экспромтам
πρόχειρος зроблены насьпех, імправізаваны; павярхоўны, безуважны; які знаходзіцца пад
рукою
προχειρότητα η непрадуманасьць, непадрыхтаванасьць
προχθές, προχτές заўчора
προχθεσινός заўчорашні
προχτές заўчора
προχωρημένος перадавы, высокаразьвіты; высунуты наперад
προχωρώ (α) ісьці далей, прасоўвацца, прабірацца; разьвівацца; рабіць посьпехі; **π. ακόμη**
περισσότερο ісьці/ заходзіць яшчэ далей (*перайсьці меру*)
πρόωθηση (-εις) η прасоўванне, спрыянне; выстаўленне, вылучэнне (*кандыдата*)
προωθώ (ε) прасоўваць, праштурхоўваць; выстаўляць (*кандыдата*)
πρόωρα даўчасна, рана; датэрмінова
πρόωρος заўчасны, ранні; датэрміновы; **πρόωρες εκλογές** датэрміновыя выбары; **π. θάνατος**
заўчасная сьмерць
πρόμνη η карма; **Π.** Карма (*паўдзённае сузор'е*)
πρυτανεία η рэктарат
πρύτανης, -ης (-εως) ο рэктар
πρώην былы, ранейшы
πρωθυπουργός ο старшыня ўраду, прэм'ер-міністр
πρωί *Іпрысл* уранні; рана; **π.-π.** раненька; *2το* раніца, ранне; **το π.** уранні, зрання; **από νωρίς**
το π. з самага рання; **κατά το π.** пад ранне
πρώιμος ранні, скарасьпелы; пасьпешлівы, неабдуманы
πρωινό το ранне, ранішні час; сьнеданне
πρωινός ранішні; дзённы
πρωκτός ο задні праход (*цела*)
πρώρα η → **πλώρη**
Πρωσία η Прусія; **Ανατολή Π.** Усходняя Прусія
πρώτα сьпяраша, спачатку; раней, даўней
πρωταγωνιστής ο герой, галоўная дзейная асоба
πρωταγωνιστικός галоўны, першарадны; **π. ρόλος** галоўная/ першарадная роля
πρωταγωνίστρια η галоўная гераіня
πρωταγωνιστώ адыгрываць першарадную ролю, весьці рэй
πρωτάθλημα το першыства, чэмпіянат; **Πανερωπαϊκό Π.** чэмпіянат Еўропы
πρωταθλητής ο чэмпіён, рэкардсмен
πρωταθλήτρια η чэмпіёнка
πρωταρχικά найперш, перш-наперш
πρωταρχικός першасны, першапачатковы; першаступенны
πρωταίτιος, -α, -ο *Іпрым* галоўны вінаваты *2ο* падбухторнік, зачыннік
πρωτάρης ο недасьведчаны, навічок
πρωτεία η першыняванне, першыства, першае месца; перавага
πρωτεΐνες οι пратэіны, бялкі
πρωτεύοντα τα прыматы
πρωτεύουσα η сталіца; галоўны горад; **π. επαρχίας** абласны цэнтр
πρώτη η прэм'ера
πρώτιστος найгалоўнейшы, найважнейшы, найпершы
πρωτίστος найперш, у першую чаргу
πρωτοβάθμιος, -α, -ο першакласны, першагатунковы
πρωτοβουλία η ініцыятыва, пачын
πρωτόγονος першабытны; прымітыўны, неразьвіты
πρωτοεμφανίζομαι зьяўляцца/ паказвацца ўпершыню

πρωτοεμφανιζόμενος новы, які з'явіўся ўпершыню
πρωτόκολλο *το* пратакол; акт; этыкет, пратакол; **Та πρωτοκόλλα των Σοφών της Σιών**
 Пратаколы сьёнскіх мудрацоў (*λίчыцца φальшыўкай*)
Πρωτομαγιά η Першамай
πρωτόνιο *το* пратон
πρωτοπόρος, -α, -ο перадавы
πρωτοσέλιδο *το* яркі заглавак
πρωτοστατώ (*ε*) быць пачынальнікам, ініцыятарам
πρωτότοκος *Ιπрым* старэйшы, першы (*πρα* *δзіця*); *2ο* першынец
Πρωτοχρονιά η Новы год
πρωτοχρονιάτικος навагодні, пераднавагодні
πρώτος першы; неадкладны, пільны; проты, элементарны
πρωτότυπο *το* арыгінал
πρωτότυπος арыгінальны, своеасаблівы
πτερίγιο *το* плаўнік (*рыбы*); мочка (*вуха*)
πτήση (*-εις*) *η* палёт
πτοώ (*ε*) палохаць, запужаць
πτυσομένος складны, разборны, рассоўны; **πτυσομένη σκάλα** рассоўныя
 / пажарныя драбіны
πτύσσω складаць, збіраць
πτυχή η складка, згін; *пер.* бок, асьпект; комплекс (*псіхалагічны*); **πολιτική π.** палітычны
 асьпект
πτυχίο *το* дыплом
πτυχιούχος, -ος, -ο дыпламаваны
πτώμα *το* труп
πτώση (*-εις*) *η* падзенне, абвал; зніжэнне, спад; здача, капітуляцыя; *грамат.* склон; **γενική**
πτώση родны склон; **η π. της Κωνσταντινούπολης** падзенне Канстанцінопаля (29.05.1453)
 (*векапомная дата ў Грэцыі*)
πτώχευση (*-εις*) *η* зьбядненне; банкруцтва
πτωχευτικός зьвязаны з беднасьцю, галечай, які выклікае беднасьць, даводзіць да
 банкруцтва; **π. κώδικας** кодэкс аб банкруцтве
πυγμαχία η бокс (*спорт*)
πυγμάχος ο баксёр
πυγμή η кулак
πυθμένας ο дно
πυκνός густы, часты; нярэдка, часты; канцэнтраваны; **πυκνό δάσος** густы лес
πυκνότητα η гушчыня; частата; шчыльнасьць; інтэнсіўнасьць (*руху*)
πυκνώ (ο), πυκνώνω ушчыльняць, згушчаць; папаўняць; згушчаць; кандэнсаваць; гусьцець;
 папаўняцца; канцэнтравацца; **π. τις τάξεις της Χρύσης Αυγής** папаўняць шыхты «Залатога
 Золку» (*правай партыі*)
πύλη η вароты, дзьверы; партал (*і інтарнетны*); **η Π. γιστ.** Порта (*урад атаманскай*
імперыі); **οι πύλες του Ηρακλέα** Гераклавы слупы (*Гібралтар*); **ανοίγω της πύλες** адчыніць
 дзьверы (*і: пачацца*)
πυξίδα η компас
πύο *το* гной (*у ране*)
πυρ (*-ός, мн. л. ά*) *το* агонь; **ανοίγω π. εναντίον** адкрываць агонь па
πυραμίδα η піраміда
πυραυλικός ракетны
πύραυλος ο ракета
πύργος ο вежа; вышка; замак
πυρετός ο гарачка, высокая тэмпература
πυρετώδης, -ης, -ώδες ліхаманкавы
πυρετώδως ліхаманкава
πυρηνάρχης ο сакратар ячэйкі, камандзір ячэйкі
πυρήνας ο ядро; костачка, ядро; каркас (*скульптуры і пад.*); *паліт.* ячэйка
πυρηνικός ядравы; **π. αντιδραστήρας** ядравы рэактар; **πυρηνική βόμβα** атамная бомба
πύρινος вогненны; агнявы; *пер.* палкі, гарачы

πυρίτιο *το* кремень
πυρίτιδα *η* порох
πυρίτιο *το* кремень (Si)
πυρκαϊά *η* пажар
πυροβολικό *το* артылерыя
πυροβολισμός *ο* страляніна, агонь
πυροβόλο *το* гармата
πυροβολώ (*ε*) страляць, весьці агонь; абстрэльваць; расстраляць; **π. στον αέρα** страляць у паветра
πυροδότηση (*-εις*) *η* запальванне, загаранне; старт (*касьмічнага апарата*)
πυροδοτώ (*ε*) запальваць, падпальваць; выклікаць, ініцыяваць, даваць штуршок; **π. βίαιες αντιπαράθεσεις** выклікаць сілавое супрацьстаянне
πυρομαχικά *τα* боепрыпасы
πυροσβεστήρας *ο* вогнетушыльнік
πυροσβέστης *ο* пажарнік
πυρπολώ (*ε*) паліць, падпальваць
πώληση (*-εις*) *η* продаж, збыт
πωλητής *ο* прадавец
πωλήτρια *η* прадаўшчыца
πόμα *το* корак, заткала
πώς як?, якім чынам?; чаму?
πώς што; **ξέρω π.** я ведаю, што

ρ Ρ

ραβδί *το* кій, кавенька; **μαγικό ρ.** чароўная палачка
ράβδος *η* палка, кій; жазло; жэрдка
ράβδωση (*-εις*) *η* палоска, лінія; барозна, жолаб; канелюра
ράβω шыць, зашыць, прышыць
ραγ- → **εκρήγνυμαι**
ράγα *η* вінаградная ягада, вінаградзіна
ραγδαίος, -αία, -ο моцны, магутны; імклівы, бурлівы
ράγια *η* рэйка; **ράγες τρένου/ τράινου** чыгуначныя рэйкі
ραγιάς (*-άδες*) *ο* рая (*мянушка немусульманіна, паддадзенага султана; указам султана скасавана ў 1856г як зняважлівая*)
ραγίζω трэскацца, даваць трэшчыну
ραγισμένος патрэсканы, лопнуты, паколаны
ραδίκι *το* цыкорыя
ράδιο *το* рад (*хімічны элемент*); радыёапарат
раδιογράφημα *το* радыяграма; ронтгенаўскі здымак
раδιογωνιόμετρο *το* радыёпеленгатар
раδιοκύμα *το* радыёхваля
ραδιόφωνο *το* прымач, радыёапарат
ρακένδυτος, -ος, -ον абарваны, у лахманах
ράκος *ο* ануча; няшчасьнік, гаротнік
ράμφος *ο* дзюба
ραπανάκι *το* радыска
ραπτική *η* → **ραφτική**
ραπτικός кравецкі; швейны
ράσπα *η* рашпіль
ραστόνη *η* лёгкае, бесклапотнае жыццё
ράτσα *η* раса, парода
ρατσιστής *ο* расіст
ρατσίστρια *η* расістка
ράφι *το* паліца; стэлаж
ράφτης *ο* кравец
ραφτική *η* кравецкая справа; **υψηλή ρ.** высокая мода, «от куцюр»

ραφτρα η краўчыха
ράχη η сьпіна, хрыбет
ράψιμο (-ματος) το шыщцѣ; шытво
ρε гэй!, паслухай!; **ρε, φίλε!** паслухай, сябра!
реализμός ο рэалізм
реалиστής ο рэаліст
реалиστικός рэалістычны
ρεβάνς το рэванш; **παίρνω ρεβάνς** узяць рэванш
ρεβίθι το нут, турэцкі гарох
ρείθρο το ручай; канава
ρεματιά η яр, лог
ρεμβασμός ο летуценні
репортаζ το рэпартаж
ρέστα τα рэшта (*groшы*)
ρεστωράν το рэстаран
ρετουσαρισμένος рэтушаваны, падпраўлены
ρετσίνα η рэцына (*затунак віна*)
ρετσίни το смала
ρεύμα το плынь, цячэнне; ток; скразняк; **το Ρ. του Κόλπου** Гальфстрым, Плынь з Затокі;
μπαίνω στο αντίθετο ρεύμα της κυκλοφορίας выехаць на палосу сустрэчнага руху
ρευματισμός ο рэўматызм
ρευστός плыткі, вадкі; газападобны; *пер.* няўстойлівы, нясталы
ρευστότητα η плыткасыць; няўстойлівасыць, нестабільнасыць
реформιστικός рэфармісцкі
ρέω цячы; ліцца, струменіць
ρήγας ο кароль (*і ў картах*)
ρήγμα το пралом; расколіна, трэшчына; *пер.* раскол, нязгода; **ρ. στην υγεία** раскол у
кіраўніцтве
ρήμα το *грамат.* дзеяслоў
ρημάζω пустошыць, нішчыць, руйнаваць; **ρ. την Πατρίδα μας** пустошыць нашу Айчыну
ρημάξ- → ρημάζω
ρήξη (-εις) η разрыў, прарыў; узлом; сварка, канфлікт; **ρ. με το σχολείο** канфлікт з школаю
ρηξικέλευθος, -ος, -ο прагрэсіўны, наватарскі; прадпрымальны
ρήση η (-εις) выказванне
ρητό το выказванне
ρητορεία η красамоўства, рыторыка
ρητός названы, прызначаны; дамоўлены; ясны, пэўны, рашучы
ρήτρα η умова, агаворка; прынцып
ρητός ясна, пэўна, недвухсэнсоўна; рашуча, катэгарычна
ρηχός мелкі, неглыбокі (*вада, талерка*); павярхоўны, неглыбокі (*веды*)
ρίγα η лінейка; палоска
ρίγανη η арыган (*расьліна*)
ρίγος το дрыготка, дрыжыкі; **προκάλω ρίγη** выклікаць дрыготку, скаланаць
ρίγω (ε) дрыжаць, калаціцца
ριγωτός разьлінаваны, разграфлены; паласаты, у палоску; **ριγωτό μαγιά** купальнік у палоску
ρίζα η корань; *пер.* аснова, база; падэшва (*гары*); радыкал (*хімічны, матэм.*)
ρίζικός, ριζοσπαστικός каранявы; карэнны, радыкальны, кардынальны
ριζοσπάστης ο радыкал (*палітычны*)
ριζοσπαστικός радыкальны, карэнны
ρίνικος насавы
ρίνκερος ο насарог
ρίπή η кіданне, шпурлянне; чарга (*кулямётная і пад.*)
ρίχνομαι кідацца
ρίχνω кідаць, шпурляць; класьці, сыпаць (*цукар і пад.*); скідаць (*урад і пад.*); **ρ. στη δουλιά**
узяцца за працу
ρίψη (-εις) η кіданне, шпурлянне; кідок; зарад
ριψοκινδυνεύω быць у небясьпецы; адважыцца, рызыкаваць

ρισοκίνδυνος адважны, сьмелы; рызыкаўны; **ρισοκίνδυνα ακροβατικά** рызыкаўныя акрабатычныя практыкаванні
ρισκάρω рызыкаваць
ρόγα η → **ράγα**
ρόγχος ο храп; хрып
ρόδα η кола
ροδάκινο το персік
ροδακινιά η персікавае дрэва
ρόδι το гранат (*плод*)
ροδίζω ружавець; надаваць ружовы колер
ρόδινοσ *прам., пер.* ружовы; **όπου τα πράγματα δεν ήταν ρόδινα** дзе рэчаіснасьць была зусім не ружовай
ρόδο το ружа
ροζ ружовы
ρόζος ο нарост (*на дрэве*)
ροή η струмень, цурок, цеч; плынь (*вады*); хада
ροκάκι το гэблік
ροκανίδι το стружка
ροκανίζω габляваць, стругаць
ρολόι το гадзіннік
ρόλος ο роля; скрутак
ρομάντζο το раман (*кніга*)
ρόμβος ο ромб
ρόμπα η хатні халат
ρομπινέ το кран (*вадаправодны*)
ρομπότ το робат
ρομποτικός рабатызаваны, аўтаматычны; **ρ. εξερευνητής** робат-дасьледчык
ρότα η курс; рэйс; **αλλάζω ρ.** мяняць курс
ροτόντα η ратонда; стол (*круглы і на адной ножцы*)
ρουθούни το ноздра
ρους (родн. ρου) ο плынь; *пер.* хада, разьвіццё (*надзей*)
ρουφώ (α) каўтаць, глытаць; сёрбаць; удыхаць; усмоктаваць
ρουχισμός ο *зборн.* вопратка, адзежа
ρούχο το апратка, вопратка; менструацыя
ροχαλίζω храпці
ρούακι το ручай, рачулка
ρύγχος ο пыса, лыч; кончык, нос, выступ
ρύζι το рыс
ρυζόγαλο το малочная рысавая каша
ρυθμίζω рэгуляваць, парадкаваць
ρυθμικός мерны, рытмічны
ρυθμιστικός рэгулёўны, урэгулявальны
ρυθμός ο рытм, тэмп; стыль; *муз.* такт; **είμαι δωρικού ρυθμού** быць у дарычным стылі/ордэры; **τρέχω με γοργός ρυθμούς** ісьці ў шпаркім тэмпе (*пра надрыхтоўку і пад.*)
ρούπανση (-εις) η забруджанне; зьнеслаўленне
ρουπάντης ο забруджвальнік, брудзільнік
ρυτίδα η маршчына, складка
ρόγα η ягада, ягадзіна; сасок (*цыцкі*)
Ρωμαία η рымлянка
ρωμαίκος рымскі
ρωμαιοκαθολικός *Іпрым* рымакаталіцкі; *2ο* рымакаталік
Ρωμαίος ο рымлянін
ρωμαλέος, -α, -ο дужы, моцны
ρωσικός расейскі, рускі
ρώσσιδα η расейка
ρώσσοσ ο расеец
ρώτημα το пытанне

ρωτώ (α) пытаць, распытваць

σ Σ

σα = σαν як, бы, быццам

Σάββατο *το* субота

σαγήνη *η* хараство, чароўнасьць

σαγόνι *το* падбародак, барада

σαδισμός *ο* садызм

σαδιστής *ο* садыст

σαδιστικός садысцкі

σαδίστρια *η* садыстка

σαθρός, -α, -ο гнілы, паракхняны; паношаны, зашмальцаваны; *пер.* хісткі, ненадзейны, нетрывалы

σάκα *η* торба, заплечнік

σακάκι *το* куртка, пінжак

σακί *το* мех

σακίδιο *το* рукзак, заплечнік

σάκος *ο* мех; *σ. ύπνου* спальны мех

σακούλα *η* мяшэчак (*папяровы*), пакет

σακ(κ)ουλάκι, σακούλι *το* мяшэчак, пакецік

σάλα *η* зала, салон

σαλάμι *το* салямі

σαλάτα *η* салата; блытаніна

σαλατιέρα *η* салат(аў)ніца

σάλι *το* шаль

σαλιέρα *η* саляніца

σαλιγκάρι *το* смоўж, сьлімак

σάλιο *το* сьліна

σαλιώνω па/сьлінявіць

σαλόни *το* гасьцёўня, салон

σάλος *ο* хваляванне, узрушанне, сумятня

σαλπάρω падымаць якар, адплываць

σάλπιγγα *η* труба, горн

σαμανικός шаманскі

σαμανισμός *ο* шаманізм

σαμάνος *ο* шаман, вядзьмар

σάματις быццам бы, як быццам; хіба; *σ. κι 'ήξερε* быццам як ведала

σαμποτάζ *το* /*нязм.*/ сабатаж

σαμποτάρω сабатаваць, не выконваць

σαμπουάν *το* (*нязм.*) шампунь

σαν як, бы, быццам

σανίδα *η*, σανίδι *το* дошка

σαπίζω гніць, псавацца; *σ. στη φυλακή* гніць у турме

σάπιος, -α, -ο гнілы, псаваны

σαπουνάδα *η* мыльная пена

σαπούни *το* мыла

σαπωναποϊα *η* варка мыла

Σαρακοστή *η* пост (*рэлігійны*)

σαράντα сорок

σαρδέλλα *η* сардзіна

σαρίκι *το* цюрбан, чалма

σάρκα *η* плоць, мяса (*чалавека*)

саркаσμός *ο* сарказм, зьедлівая насьмешка

саркаστικά саркастычна, зьедліва

саркаστικός саркастычны, зьедлівы

сарκοβόρος драпежны, мясаедны

σαρκοφάγος, -ος/-α, -ο драпежны
σαρώνω месці, вымятаць, падмятаць; *пер.* змятаць, нішчыць; **οικονομική κρίση που σαρώνει την Ευρώπη** гаспадарчы крызіс, што коціцца па Еўропе
σαρωτικός шырокі, усеабдымны; уражальны; **σαρωτική νίκη** ашаламляльная перамога
σας ваш; вам, вас; Вам, Вас
σαστιζω бянтэжыць, блытаць, зьбіваць з панталыку; бянтэжыцца, блытацца
σαστισμένος зьбянтэжаны
σάτιρα η сатыра
σατιρίζω высьмейваць; пісаць сатыру
σατιρικός сатырычны
σαύρα η яшчарка
σαφήνεια η яснасьць, пэўнасьць; **με σ.** ясна, выразна, акрэсьлена
σαφής, -ής, -ές ясны, выразны, пэўны; **κάνω σαφείς τις θέσεις** ясна выкласьці стаўленне
σάχης ο шах (*іранскі*)
σβάστικά η свастыка
σβέλτος спрытны, увішны
σβέρκος ο патыліца, шыя
σβήνω тушыць; сьціраць, закрэсьліваць; тухці
σβησμένος патушаны, патухлы
σγουρός кучаравы
σε, σ' *він. да (ε)су* цябе
σε, σ' (*з артыклем мае формы στο(ν), στη(ν), στο/ στους, στις, στα*) у, на, праз; **σε όλο τον κόσμο** па ўсім сьвеце; **στην πραγματικότητα** у сапраўднасьці, насамрэч
σεβάσμιος, -α, -ο шанаваны, паважаны
σεβασμός ο павага, пашана
σεβαστός → **σεβάσμιος**; паважаны, шаноўны
σέβομαι паважаць, шанаваць; трымацца (*законаў, правіл*)
σειρά η шэраг, рад; чарга, парадак; серыя; радок; **με τη σ. μου** у сваю чаргу
σείς ((ε)σείς, (ε)σάς, σας) вы
σεισμικός сейсьмічны, датычны землятрус
σεισμός ο землятрус
σείχης ο шэйх
σέλα η сядло (*конскае, веласіпеднае*)
σελήνη η, Σ. Месяц; **νέα σ.** маладзік
σεληνιακός месяцавы
σελίδα η старонка; **σ. προς σ.** старонка за старонкай
σελωμένος асядланы
σελώνω сядлаць (*каня*)
σεμνός сьціплы; просты; сарамлівы
σεμνότητα η сьціпласць, прастата; сарамлівасьць
σεναρίο το сцэнар
σεναριογράφος ο, η сцэнарыст, -ка
σεντόνι το прасьціна, прасьцірадла
σεξουαλικός сексуальны, полавы
σεξουαλικότητα η сексуальнасьць; сексуальная арыентацыя
Σεπτέμβριος ο верасень
σερβίρω сервіраваць, падаваць (*на стол*); абслугоўваць
σερβιτόρα η афіцыянтка
σερβιτόρος ο афіцыянт
σερβίτσιο το абслуга; сервіз
σέρνω цягнуць, валачы; весьці (*танец*)
σέσκουλο το кармавы бурак
σηκός ο ніша; сьвятыня
σηκώνομαι уставаць, падымацца
σηκώνω падымаць; вытрымліваць, выносіць, трываць; узьнімаць (*сьцяну*); выцягваць (*якар*);
σ. το χέρι падняць руку; **σ. το μεγαλύτερο βάρος** несці асноўны цяжар *чаго-н.*
σηκωτός узяты на рукі, падтрыманы на руках

σήμα το знак, пазнака, кляймо; сігнал; значок; герб
σημαδεύω пазначаць, ставіць пазнаку; цэліцца
σημάδι το знак, пазнака, сьлед; прыкмета; мішэнь; **αφήνω ανεξίτηλα σημάδια σε** пакінуць несьціральныя сьляды; **σημάδια βασανιστήριων** сьляды катаванняў
σημαδούρα η бакен, буй
σημαία η сыцяг; **σημαίες ψηλά!** вышай сыцягі!
σημαίνω значыць, азначаць; біць (*пра гадзіннік*)
σημαιοφόρος ο *прам, пер.* сыцяганосец
σημαντικά значна
σημαντικός значны, важны
σημασία η сэнс, значэнне; важнасьць; **δίνω σ.** надаваць значнасьць
σηματοδότης ο паказальнік паваротаў; сьвятлафор
σηματοδοτώ (ε) сігналіць, сігналізаваць
σηματοφόρος ο семафор
σημείο το пункт; знак, пазнака; **νεκρό σ.** мёртвы пункт; **σ. του ορίζοντα** бок сьвету/ гарызонту
σημείωμα το запіска; запіс, нататка; нота (*палітычная*); **βιογραφικό σ.** жыццяпіс
σημειώνω абазначаць; падкрэсьліваць (*памылку*); адзначаць, канстатаваць; занатаваць, запомніць; дасягаць (*посьпеху*)
σημείωση (-εις) η абазначэнне, пазнака; нататка
σήμερα сёння; **ως σ.** дасёння, да сённяшняга дня, дагэтуль
σημερινός сённяшні; цяперашні
σημόδα η бяроза
σήραγγα η тунель; канал
σθεναρός моцны, дужы
σθένος ο сіла, моц; адвага; валентнасьць (*хімічная*)
σιάχνω ладзіць, ладкаваць, прыбіраць
σιγά ціха; паволі, марудна;
σιγαλιά η цішыня, спакой
σίγουρα абавязкова, безумоўна
σίγουρος дакладны, несумненны; надзейны; упэўнены
σιγώ (α) сьціхаць, змаўкаць; супакойвацца
σιδεράς ο каваль
σιδερένιος, -α, -ο жалезны
σίδηρο το жалеза; прас; **σ. σιδερώματος** прас
σιδερόφρακτος закуты ў жалеза (*ваяр*)
σιδέρωμα το прасаванне (*бялізны*)
σιδερώνω прасаваць
σιδηροδρομικός *1*прым чыгуначны; *2*прысл чыгункаю, па чыгунцы; *3*о чыгуначнік
σιδηρόδρομος ο чыгунка; **υπόγειος σ.** метро
σιδηρομετάλλευμα το жалезная руда
σίδηρος ο жалеза; **εποχή του σιδήρου** жалезны век
σιδηροτροχία η рэйкі; каляіна
σιδηρουργός ο каваль
σιδηρούς, -α, -ον жалезны
σιδερώστρα η дошка для прасавання
σιτικός шыіцкі
σίκαλη η жыта
σιλουэта η сілуэт
σιμά блізка
σιμώνω набліжаць; падсоўваць; набліжацца; падсоўвацца; падыходзіць
σινάφι το → **συνάφι**
σινεμά το кіно; кінатэатр
σινολογία η кітаязнаўства, сіналогія
σινλόγος ο кітаязнаўца, сінолаг
σιντριβάνι το фантан
σιτάρι το пшаніца
σιτηρά τα збажына; збожжавыя культуры

σιτίζομαι есьці, карміцца
σιτίζω карміць, забясьпечваць харчамі/ кармамі; адкармливаць
σιχαμέρος агідны
σιωνισμός *ο* сіянізм
σιωνιστής *ο* сіяніст
σιωνιστικός сіянісцкі
σιωπή *η* цішыня; маўчанне
σιωπιά моўчкі
σιωπικός ціхі, негаваркі, маўклівы
σιωπώ (*α*) маўчаць
σκάβω капаць; **σ. το λάκκο κάποιου** капаць *каму-н.* яму; **σκάβω μόνος μου το λάκκο μου** капаць сабе самому яму
σκάγι *το* шрот (*παляўнічы*)
σκάζω лопацца, трэскацца, выбухаць, узрывацца; пакутаваць; **σ. στα γέλια** засьмяяцца, зарагатаць
σκαθάρι *το* гнаявік (*жук*)
σκαίος грубы
σκάκι *το* шахматы
σκακιέρα *η* шахматная дошка
σκάλα *η* лесьвіца; драбіны; прычал
σκαλί *το* прыступка
σκαλίζω узрыхляць, абкопваць; палоць; калупацца, корпацца
σκάλισμα *το акопанне; разьба (*на дрэве*); выразанне, высяканне
σκαλισμένος высечаны, выразаны
σκαλιστός выразаны, гравіраваны; высечаны
σκαλοπάτι *το* прыступка, падножка; **σ. της εξουσίας** прыступка ўлады
σκαλώνω узлазіць, лезьці; застраваць
σκαμμένος выкапаны, раскапаны; упалы, глыбока апушчаны; **σκαμμένο ντεκολτέ** глыбокае дэкальтэ
σκαμνί *το* лаўка, крэсла
σκάνδαλο *το* скандал
σκανδιναβικός скандынаўскі
σκαντζόχοιρος *ο* вожык
σκαпанέας *ο* сапёр; *пер.* першапраходнік, піянер
σκαπάνη *η* кірка
σκαρπέλο *το* разец */на дрэве/*
σκαρφάλώνω узлазіць, лезьці
σκαρώνω зьбіваць (*скрынку і пад.*); задумаць (*ліхое*)
σκάσιμο (*-ματος*) *το* разрыў; выбух; гнеў
σκατό *το* гной, гаўно; **σκατά!** гаўно!
σκάφος *το* карабель, судна
σκάω → **σκάζω**
σκελετός *ο* шкілет; аснова, рама; аправа (*акуляр*)
σκεπάζω накрываць, закрываць
σκεπασμα *το* накрывка, чахол; покрыва
σκέπη *η* страху, павець; прыстанак
σκέπτομαι думаць, разважаць; узважаць
σκέτος чысты, без дамешку, натуральны; просты; без цукру (*пра каву*)
σκεύος *το* посуд, начинне; **επιτραπέζια σκεύη** сталовае начинне, сталовы посуд; **μαγειρικά σκεύη** кухоннае начинне
σκεφτικός задуменны
σκέφτομαι → **σκέπτομαι**
σκέψη (*-εις*) *η* думка; разважанне; мысьленне
σκηνή *η* палатка; сцэна
σκηνικός тэатральны, сцэнічны
σκηνοθεσία *η* пастаноўка; рэжысура
σκηνοθέτης *ο* рэжысёр*

σκηνοθέτιδα η рэжысёрка, жанчына-рэжысёр
ски το лыжы; лыжны спорт
σκιά η ценъ, засень; прывід, здань; **σαράντα υπό σκιάν** сорок (градусаў) у цені
σκιαγράφω рабіць эскіз, накід; выкладаць у агульных рысах;
σκιάζω зацяняць, засьціць
σκίζω → **σχίζω**
σκήπτρο το скіпетр; *пер.* першынства; **ενώνω κάτω από δικό μου σ.** аб'яднаць пад сваім скіпетрам
скиσμένος патрэсканы, трэснуты
σκίτσο το эскіз, накід, малюнак; нарыс
σκλάβα η рабыня; нявольніца
σκλαβιά η рабства; няволя
σκλαβοπαζαρο το рынак рабоў, нявольніцкі рынак
σκλάβος ο раб; нявольнік
σακληρός цвёрды, жорсткі; жорсткі, бязьлітасны; цяжкі; **σκληρή ζωή** цяжкае жыццё
σκληρότητα η жорсткасьць, бязьлітаснасьць
σκοινί το, σχοινί το вяроўка
σκοίνος, σχοίνος ο трыснёг, чарот
σκολιός, -α, -ο скрыўлены, сагнуты; згорблены
σκολιώση η (-εις) скаліёз (*хвароба хрыбетніка*)
σκόνη η пыл; парашок
σκονισμένος пыльны, запылены
σκοντάφτω спатыкацца; *пер.* сутыкацца з цяжкасьцямі
σκοπευτήριο το стрэльбішча, цір
σκοπευτής ο снайпер; **ο ελευθέρος σ.** снайпер (*вулічны*)
σκοπεύω цэліцца; мець намер, мэту
σκόπιμα наўмысна
σκόπιμος дарэчны, мэтазгодны; наўмысны, адмысловы
σκοπός ο мэта; план; мішэнь; мелодыя
σκόρδο το часнок
σκορπίζω рассяваць, раскідаць; пашыраць; *пер.* марнаваць, мантачыць; **σ. τα σύννεφα** рассяець/ разгнаць хмары
σκόρπιος, -α, -ο раскіданы, рассяены; *пер.* раздробнены
σκορπίος ο скарпіён
σκοτάδι το цёмра, цемрадзь; *пер.* цёмра, невуцтва; **σ. πίσσα** цёмна, хоць вока выкалі; цемрадзь
σκοταδισμός ο цемрашальства
σκοταδιστής ο цемрашал, рэакцыянер
σκοταδιστικός цемрашальскі
σκοτεινός цёмны; *пер.* цёмны, нясны, забытаны
σκότος το (*мн.* σκότη τα) → **σκοτάδι**
σκοτούρη η (*звыч. мн. л.* σκοτούρες) небут, беганіна, турботы, сумятня
σκοτωμένος забіты
σκότωνω забіваць; **σ. την ώρα** забаўляць час
σκουλαρίκι το завушніца
σκουλήκι το чарвяк
σκουμπρί το скумбрыя, *іначай* макрэль
σκούπα η венік, мяцёлка; **ηλεκτρική σ.** пыласос
σκουπίδι το сьмецце; **δωχείο σκουπιδιών** сьметніца
σκουπίζω месьці; выціраць
σκούπισμα το падмятанне; выціранне
σκουριά η іржа; накіп
σκουριασμένος іржавы, заіржавелы
σκούρος, -α, -ο *прам., пер.* цёмны; *пер.* цяжкі; **σκούρο δέρμα** цёмная скура
σκουφάκι το шапачка
σκούφια η шапка
σκούβω гнуць, згінаць; гнуцца, нагінацца

Σκύλλα η Скіла (*міфічна істота*); **βρίσκομαι ανάμεσα στη Σ. και τη Χάρυβδη** апынуцца між Скілай і Харыбдай
σκύλος ο сабака
σκυλόψαρο το акула
σκυμένος нагнуты, нахілены, сагнуты
σκυταλοδρομία η эстафета, эстафетны бег
σκυφτός сагнуты, скрыўлены
σχύσιμο (-ματος) το згінанне
σκοληκοειδίτιδα η апендыцыт
σλαβικός славянскі; **σλαβικά φύλα** славянскія плямёны
σλιπάκι το трусікі, плаўкі
σμαράγδι το смарагд
σμαρίδα η камса, дробная рыба
σμήνος ο чарада; рой (*пчол*); эскадрылля
σμίγω мяшаць, злучаць; сплятаць (*галіны*); сустракаць (*каго-н.*); злучацца, злівацца; сустракацца; **σ. τους αντάρτες** далучыцца да партызан
σμίλα η долата; зубіла
σμιλεμένος выдзеўбаны; высечаны
σμιλεύω дзяўбіці, выдзеўбіці; высечы (*з каменю і пад.*)
σμήνος το рой; эскадрылля; **σ. αεροσκάφων** эскадрылля самалётаў
σμίρνα η міро (*духмянае рэчыва*)
σοβара́ сур'ёзна
σοβαρός сур'ёзны; важны; небяспечны; надзейны; **τίποτα το σοβαρό** нічога асаблівага
σοβαροφανεία η вонкавая важнасьць
σοβαροφανής, -ής, -ές важны на выгляд, які ўдае важным
σοβιετικός савецкі
σοδειά η ураджай; жніво, збор ураджаю
σοκ το шок
σοκάκι το завулак
σοκάρω шакаваць
σοκολάτα η шакалад
σόλα η падэшва, падбора
σολομός ο ласось
σομές ο матрац
σόμπα η печ
σονεττο το санет
σόου το шоў, відовішча
σορός η дамавіна, труна
σοσιαλδημοκρατικός сацыял- дэмакратычны; **σοσιαλδημοκρατικό κόμμα** сацыял- дэмакратычная партыя
σοσιαλισμός ο сацыялізм
σοσιαλιστής ο сацыяліст
σοσιαλιστικός сацыялістычны; **Σοσιαλιστικό Κόμμα** Сацыялістычная партыя
σοσόνια τα шкарпэткі
σου *родн.* цябе; *дав.* табе
σουβάς ο тынк, тынкоўка
σουβλάκι το лоўж (*для смажання*); **τα σουβλάκια** шашлык
σουβλερός востры, завостраны; востраканечны; **σουβλερά δόντια** вострыя зубкі
σουβλίζω саджаць на кол; насадзіць на лоўж/ ражно
σουγιάς (-άδες) ο сыцізорык, складанчык
σουηδικός шведскі
σουλτάνος ο султан
σουνίτες οι суніты
сунитικός суніцкі; **σ. μουσουλμανισμός** сунізм, мусульманства суніцкай плыні
сούπα η поліўка, суп
σουπερνόβα η *нязм.* звышновая (*зорка*)
сούπια η сепія, кальмар

σουρεαλιστικός сюрреалістычны
σούρουπο *το* змярканне
σουρουπόνει змяркаецца
σουρωμένος зморшчаны, схуднелы (*твар*); скамечаны (*вопратка*); сабраны ў складкі
σουσουράδα η сітаўка
σουτιέν *το* станік
σοφία η мудрасьць; вучонасьць; **η Αγία Σ.** Сьвятая Мудрасьць (*божая*), *таксама аднайменны храм*
σοφός *Ιηρ* мудры; вучоны; *2ο* мудрэц
σπαγέτο *το* спагеці
σπάγκος ο шпагат, аборка;
σπάζω ламаць, разьбіваць; трушчыць; зламаць (*нагу*); біць (*рэкорд*); ламацца, разьбівацца; **σ. στα δυο** разламацца надвая
σπαθάτος зграбны, стройны; рухавы, энергічны; **σπαθάτο κορμί** зграбная фігура
σπαθί *το* меч, шабля, шпага
σπανάκι *το* шпінат
σπανιά рэдка
σπανίζω быць рэдкім, рэдка трапляцца, не хапаць, бракаваць; **τέτοιοι άνθρωποι σπανίζουν** гэтакія людзі рэдка трапляюцца
σπάνιος, -α, -ο рэдкі; **σπάνιο βιβλίο** рэдкая кніга
σπαράγγι *το* шпараг
σπάραγμα *το* разьдзіранне; мучэнне, мука; чарапок, асколак
σπαράζω калаціцца, трымцець, торгацца; ірваць, разьдзіраць (*сэрца*); **σ. από τη διαπάλη των αντίπαλων** скаланацца ад барацьбы супернікаў
σπαρακτικός нечалавечы, які разьдзірае душу; **σπαρακτική κραυγή** немы крык
σπαρμένος пасеяны; рассеяны, раскіданы; **νισιά σπαρμένοι στο Αιγαίο** раскіданыя па Эгейскім моры астравы
σπαρταρίζω → **σπαρταρώ**
σπαρταριστός трапяткі; надзённы, актуальны
σπαρταρώ (α) біцца, трапятаць (*пра рыбу, птушак*); круціцца, курчыцца (*ад болю, сьмеху*); трымцець, калаціцца (*ад страху, радасьці*)
σπαρτιατικός спартанскі
σπαρτικός рассявальны, пасадкавы
σπασίκλας ο зубрыла
σπάσιμο (-ματος) το паломка; пералом
σπασμένος разьбіты, паламаны
σπασμός ο спазма, сутарга, канвульсія
σπατάλη η растрата, мантачанне
σπείρα η шайка, банда
σπειροειδής, -ής, -ές сьпіральны, з завіткамі
σπέρμα *το* семя; сьперма
σπέρνω сеяць, засяваць; *пер.* пашыраць; **σ. το θάνατο/ τον πάνικο** сеяць сьмерць/ паніку
σπεύδω сьпяшацца
σπηλιά η пячора
σπιθαμή η пядзя; **δεν υποχωρώ ούτε σ. από** ні на пядзю не адступаць ад
σπιλώνω пэцкаць, брудзіць
σπίνος ο берасьцянка, зяблік
σπιρούνι *το* шпора
σπίρτο *το* запалка; сьпірт
σπирτόκουτο *το*, **σπирτοκούτι** *το* карабок запалак/ запалкавы карабок
σπιτάκι *το* хаціна, хатка
σπίτι *1 το* хата, дом; *2 πρ*ысл дамоў, дадому
σπιτικό *το* свой кут, хата, дом; род
σπιτικός хатні, самаробны; **σπιτική μαρμελάδα** сваё варэнне
σπλάχνα *τα* вантробы; нетры; **τα σ. της γης** зямныя нетры
σπόγγος ο губка (*жывёла*)
σπολλάτη (*іранічна*) дзякую

σπονδύλος *ο* пазванок; барабан (*καλони*)
σπορά *η* сяр'ба; *пер.* семья, патомства
σπόρος *ο* семья, насенне
σπουδάζω вывучаць; вучыць (*δзяцеі*)
σπουδαίος, -α, -ο значны; важны; сур'эзны; добры, дасьведчаны; выдатны, цудоўны
σπουδαιότητα *η* важнасьць; сур'эзнасьць
σπουδασμένος адукаваны, вучоны
σπουδαστήριο *το* працоўны кабінет; чытальная зала
σπουδαστής *ο* навучэнец, студэнт
σπουδάστρια *η* навучэнка, студэнтка
σπουργιτάκι *το* верабейка, верабейчык
σπουργίτης *ο* верабей
σπρέι *το* спрэі; **με σ.** спрэем
σπρώξιμο (-ματος) *το* штурханне, перасоўванне
σπρωξιά *η* штуршок; падштурхованне, падбухторанне
σπρώχνω штурхаць, рухаць
στα = σε + τα
στάβλος *ο* хлеў
σταγόνα *η* кропля; **είναι σ. στον ωκεανό** быць кропляй у моры
σταγονόμετρο *το* кропельніца /лабараторная/; **με το σ.** па кроплі
σταδιακά паступова, паволі, пакрысе
σταδιακός паступовы; паступова
στάδιο *το* стадыён; стадыя, ступень; **βρίσκομαι στα αρχικά στάδια** быць на пачатковай стадыі
στάζω капаць
σταθ- → **στέκω, στέκομαι**
σταθερά трывала; цьвёрда, устойліва
σταθερός трывалы, устойлівы; цьвёрды стабільны
σταθερότητα *η* трываласьць, устойлівасьць; стабільнасьць; цьвёрдасьць
σταθμάρχης *ο* начальнік станцыі
στάθμευση (-εις) *η* стаянка, паркаванне; размяшчэнне (*войска і пад.*); **απαγορεύεται η σ.** стаянка забаронена
σταθμεύω спыняцца, рабіць прыпынак; размяшчацца, кватараваць (*пра войска*)
σταθμός *ο* станцыя; вакзал; вяха, этап; **σ. πρώτων βοηθειών** станцыя хуткай дапамогі; **έργο σ.** этапны твор; **μηχανο-тракторικός σ.** машына-трактарная станцыя, МТС
σταίνω → **στήνω**
στάλα *η* кропля; кропелька, трошачкі
σταλιά *η* кропля; **μια σ.** трошачкі, кропельку, капку; (*з адмоўем*) ніколеккі
σταλινισμός *ο* сталінізм
σταματώ (*α*) спыняць; спыняцца; пераставаць; не працаваць
στάμνα *η* збан
σταμπάρω ставіць штамп; прыкладаць штамп; запамінаць, трымаць у памяці
στάση (-εις) *η* знаходжанне; пастава, поза; прыпынак, стаянка; стачка; застой, стагнацыя; бунт, паўстанне
στασίαση (-εις) *η* мяцеж, бунт, паўстанне
στασιαστής *ο* мяцежнік, бунтаўшчык, паўстанец
στάσιμος нерухомы; стаячы (*пра ваду і пад.*); застойны, дэпрэсіўны;
στασιμότητα *η* нерухомасць; дэпрэсія, застой
στάσου! стой!
στάτης *ο* статар (*электрарухавіка*)
στατικός статьичны; застылы, нерухомы
σταυλός *ο* стайня, хлеў
σταυροδρόμι *το* скрыжаванне (*дарог*)
σταυροκοπιέμαι пера/хрысьціцца
σταυρολέξο *το* крыжаванка
σταυρός *ο* крыж; марская зорка
σταυροφορία *η* крыжовая выправа
σταυροφόρος *ο* крыжак

σταυρωμένος скрыжаваны; складзены крыж-накрыж; *δεν μένω με τα χέρια σταυρωμένα* не сядзець склаўшы рукі
σταυρώνω скрыжаваць, пакласьці крыж-накрыж; укрываваць; сустрэць, сутыкнуцца; *σ. τα χέρια μου* скласьці на грудзях рукі
σταυρωτά крыж-накрыж
σταφίδα η разынка
σταφύλι το вінаград
στάχτη η попел; прах (*нябожчыка*)
σταχτής, -ιά, -ί шэры, попельны
σταχτοδοχείο το попельніца
σταχτόχρωμος попельны, шэры
στάχυ (-ιού) το колас
στεγάζομαι змяшчацца, знаходзіцца
στεγάζω крыць, рабіць страху; даваць прытулак
στέγανος герметычны, непранікальны
στέγαση (-εις) η накрыванне (*хаты*); забесьпячэнне (*жыллём*); *σ. ζώνων* утрыманне жывёлы
στέγη η дах; жытло, кватэра
στεγνός сухі, высахлы; *στεγνά μάτια* сухія вочы
στεγνώνω сушыць; сохці, сушыцца
στεγνώτηρας ο сушылка; *σ. μαλλιών* сушылка для валос
στέκομαι знаходзіцца, быць; спыняцца, пераставаць
στέκω стаяць; пасаваць, быць да твару; *σ. στο ύψος των περιστάσεων* стаяць/ быць на вышыні становішча
στέλεχος ο дзеч; работнік, кадр; сьцябло
στελεχώνω камплектаваць (*кадрамі*), фармаваць
στέλλω, στέλνω пасылаць, адпраўляць; *στέλλω αεροπλάνο* паслаць самалёт; *σ. στο θάνατο* паслаць на сьмерць
στέμμα το карона, вянок
στένιά шчыльна, цесна
στενάζω уздыхаць; стагнаць
στενεύομαι звужацца; сціскацца
στενεύω звужаць, рабіць цесным; сьціскаць, прыціскаць; ціснуць (*пра абутак, вопратку*); звужацца (*дарога, кола падазроных і пад.*); садзіцца (*пра вопратку*); пер. збліжацца, рабіцца шчыльнейшымі (*адносiны*)
στενόμακρος гонкі, вузкі і доўгі; прадаўгаваты, авальны
στενός вузкі, цесны; блізкі (*родзіч, супрацоўнік*)
στενοχωρημένος прыгнечаны, зажураны, маркотны
στενοχώρια η трывога, непакой; цяжкасьць, нястача
στενοχωρίεμαι непакоіцца, бедаваць, журыцца
στενόχωρος звужаны, вузкі; прыгнечаны, зажураны
στενοχωρώ (ε, α) турбаваць, непакоіць, трывожыць; засмучаць; абцяжарваць
στενωπός ο вузкі праход, цясьніна
στερεός цвёрды, трывалы; непахісны, цвёрды; *σ. ά υλικά* цвёрдыя рэчывы
στερεότητα η трываласьць, цвёрдасьць
στερεότυπα стэрэатыпна
στερεότυπο το стэрэатып
στερεότυπος стэрэатыпны; банальны, шаблонны; *στερεότυπες έκφρασεις* устойлівыя выразы
στερημένος голы (*скалы, мясцовасьць*); пазбаўлены; *σ. κάθε λογική* бязглузды
στέριση (-εις) η пазбаўленне; нястача; галеча; страта
στερητικός пазбаўляльны; адмоўны (*часьціца, прыстаўка*)
στεριά η сухазем'е, суша, мацерык
στεριανός кантынентальны
στέρνα η ёмістасьць, цыстэрна; басейн, вадаём
στερνός позьні, пазнейшы, апошні
στερούμαι пазбаўляцца; не мець; *σ. σύνδεση με* не мець дачынення да
στερώ (ε) пазбаўляць; адбіраць
στεφάνι το, στέφανος ο вянок

στεφανώνω вянчаць, жаніць, аддаваць замуж; увянчаць; каранаваць; *пер.* завяршыць, увянчаць
στέφομαι канчацца, завяршыцца; **σ. από επιτυχία** завяршыцца посьпехам
στέφω → **στεφανώνω**; **έστεψε το νέο αρχόντα με** увянчаў новага валадара *чым-н.*; **σ. τον εαυτό μου βασιλιά** каранаваць сябе царом/ каралём
στη = **σε + τη**
στην = **σε + την**
στήθηκα → **στήνω**
στήθος το грудзі
στήλη η слуп, калона; куча, стос, пачак; слупок (*тэксту*); **σπονδυλική σ.** пазваночны слуп, хрыбетнік; **οι Ηράκλειες Στήλες** Гераклавы Слупы (*Гібралтар*)
στήνω будаваць, ставіць, узьнімаць; **σ. τον ανδριάντα** ставіць помнік
στήριγμα το апора, падпора, падтрымка
στηρίζομαι абাপірацца; засноўвацца, грунтавацца
στηρίζω падпіраць, падтрымліваць; падтрымаць
στήριξη (-εις) η падтрыманне; умацненне, умацаванне
στιβαρός, -ά, -ό моцны, дужы, крэпкі, энергічны
στίβος ο арэна, пляцоўка; лёгкая атлетыка
στίγμα το пісяг, шнар, сьлед; плямка, крапінка; кляймо; ганебная пляма
στιγματίζω наносіць кляймо; *пер.* ганіць, асуджаць, вешаць налепку
στιγμή η момант, імгненне
στιλβωτής ο паліроўшчык, лакіроўшчык
στιλό το аўтаручка; шарыкавая ручка
στις = **σε + τις**
στίχος ο верш
στιχοурγία η складанне вершаў, вершаскладанне
στιχούργος ο паэт, аўтар слоў песні
στο = **σε + το**
στοά η крытая галерэя, порцік, пасаж; штольня, пад'земны ход
στοιχείο το элемент (*і хімічны*); стыхія, сіла прыроды; літара; **στοιχεία** дадзеныя; падрабязнасьці; асновы, начаткі
στοιχειό το стыхія; здань, прывід
στοιχειοθετώ (ε) набіраць (*тэкст*)
στοιχειώδης, -ης, -ες элементарны, пачатковы; **στοιχειώδη εκπαίδευση** пачатковая адукацыя
στοίχημα η заклад, спрэчка
στοιχηματίζω ісьці ў заклад, спрачацца
στοιχίζω каштаваць; шыхтавацца
στοίχος ο шэраг, рад
στολή η форма, службовая вопратка; **σ. αγγαρείας** спецвопратка; **διαστημική σ.** касьмічны касцюм/ скафандр
στολίδι το упрыгожанне, украса
στολίζομαι упрыгожвацца
στολίζω упрыгожваць, аздабляць
στολίσκος ο флатылія
στόλος ο флот
στόμα το рот; пашча; дула; **όλοι μ' ένα σ. πρότειναν** усе ў адзін голас прапанавалі
στομάχι το страўнік
στόμφος ο напышлівасьць
στον = **σε + τον**
στοργή η пяшчота, любоў
στούδιο το студыя, кінастудыя
στους = **σε + τους**
στοχάζομαι думаць, мысьліць, разважаць; абдумваць, узважваць; задумваць, замысьліць; меркаваць, уяўляць
στοχασμός ο разважанне, абдуманне; думка
στοχαστής ο мысьляр
στοχαστικά глыбокадумна, удумліва

στοχαστικός I разважлівы, удумлівы; глыбакадумны; самавіты
στοχαστικός II выпадковы, стахастычны
στόχαστρο *το* прыцэл, мушка; **βάζω στο σ.** браць на прыцэл
στόχευση (-εις) *η* мэтавая ўстаноўка
στοχεύω скіраваць, мець на мэце; цэліць
στοχοποίηση (-εις) *η* нацэленне
στόχος *ο* мішэнь, цэль; мэта; **θέτω ως στόχο** ставіць за мэту
στραβά крыва, наўскасяк; набакір; няправільна, памылкова, не так; **κάτι είναι σ.** штосьці тут не так
στραβός крывы, косы; сьляпы; памылковы
στραβώνω гнуць, крывіць; скажаць, перайначваць; **σ. το μύτι** крывіць рот (*незадаволена*); гнуцца, згінацца, крывіцца; псавацца
στραγγαλίζω *πρoμ., περ.* душыць; вывіхнуць
στραμμένος → **στρέφω**; павернуты, скіраваны
στραμπουλίζω вывіхнуць
στραμπούλισμα *το* вывіх
στράτα *η* дарога, шлях
στράταρχης *ο* маршал
στράτευμα *το* войска, армія
στρατευμένος прызваны ў войска; мабілізаваны; *περ.* заангажаваны; **σ. ποιήτης** заангажаваны паэт
στρατεύομαι прызвацца ў войска; быць мабілізаваным; служыць у арміі
στρατηγός *ο* генерал
στρατηγικός стратэгічны
στρατηλάτης *ο* ваявода, палкаводзец
στρατιώτης *ο* салдат
στρατιωτικά па-вайсковаму; **χαιρετώ σ.** вітаць па-вайсковаму
στρατιωτικός вайсковы
στρατοδικείο *το* вайсковы трыбунал
στρατοδίκης *ο* член вайсковага трыбуналу
στρατολογώ (*ε*) набіраць у войска, камплектаваць збройныя сілы; вярбаваць
στρατοπεδευμένος раскватараваны, разьмешчаны лагерам
στρατοπεδεύω разьмяшчацца лагерам, раскватаравацца
στρατόπεδο *το* лагерь (*вайсковы*); **σ. συγκέντρωσης/ συγκεντρώσεως** канцэнтрацыйны лагерь
στρατός *ο* войска, армія
στρώννας *ο* казарма
στραφταλίζω ззяць, блішчаць; **σ. στον ήλιο** зіхцець на сонцы
στρεβλός крывы, скрыўлены, сагнуты; скажоны, перайначаны
στρεβλώνω крывіць, гнуць; віць, скручваць; скажаць, перайначыць
στρείδι *το* вустрыца
στρέφομαι круціцца, вярцецца; зьвяртацца; **στρέφομαι στη δημοσιογραφία** зьвярнуцца да журналістыкі/ заняцца журналістыкай
στρέφω вярнуць, варочаць; павярнаць, зьварнаць; **σ. το βλέμμα προς το μέλλον** скіраваць позірк у будучыню
στρίβω вярцець, павярнаць; віць, сукаць (*нітку*); намотваць; павярнаць; віцца
στρίγκλα *η* ведзьма
стриγλίζω верашчаць, крычаць
стриμωγμένος прыціснуты, сьціснуты, прыпёрты
стриμώχνω прыціскаць, уціскаць, сьціскаць, прыпіраць; штурхаць, піхаць; прыціскаць (*каго-н. пытаньнямі і пад.*)
стриμωχτός напханы, набіты, уціснуты
τρογγυλεμένος закруглены; **τρογγυλεμένο σχήμα** закругленая форма
τρογγυλεύω закругляць, надаваць круглую форму; закругляцца, набываць круглую форму
τρογγυλός круглы
τρόντιο *το* стронц (*элемент Sr*)
τροφή *η* паварот; аварот; страфа (*верша*)
τρόφιγα *η* завеса; кран (*вадзяны*)

στριμωγμένος → **στριμωγμένος**
στριμώ(χ)νω → **στριμώχνω**
στρώμα *το* пласт; матрац; **κοινωνικό σ.** громадскі пласт
στρώνω расьцілаць; насыцілаць (*παδology*); зьбіраць (*на стол*); брукаваць (*дарогу*); масьціць (*заць*); слаць (*пасьцель*); **σ. το κρεβάτι μου** засьцілаць ложка; **σ. το τραπέζι** зьбіраць на стол
στρωσίδι *το* дыван; капа; **τα στρωσίδια** пасьцель, пасьцельныя прыналежнасьці
στρωτός роўны, гладкі
στυγνός жорсткі, люты, бязьлітасны; змрочны
στυλιστικός стылістычны
στυλό *το*, **στυλογράφος** *ο* ручка, шарыкавая ручка
στυλοβάτης *ο* пастамент, стылабат; *пер.* апора, слуп
στυφός даўкі
συγγενής *ο* радня, родзіч
συγγενικός сваяцкі; роднасны, блізкі
συγγνώμη *η* → **συγνώμη**; **ζητώ σ.** даруйце; выбачайце!
σύγγραμμα *το* твор; праца (*навуковая*)
συγγραφέας *ο* пісьменнік, аўтар
συγγραφικός пісьменніцкі
συγκαλυμμένος схаваны, закрыты; замаскаваны, прыхаваны; **υπό μορφή ελάχιστα**
συγκαλυμμένης προειδοποίησης у выглядзе кепска схаванага папярэджання
συγλύπτω ахутаць, закрыць; хаваць, таіць, замоўчваць; *пер.* маскаваць, прыкрываць
συγκαλώ (*ε*) склікаць; **σ. η Βουλή** склікаць парламент
συγκατάθεση (*-εις*) *η* згода, ухваленне, дазвол; **χωρίς τη σ. μου** без маёй згоды
συγκαταλέγομαι уваходзіць у склад, лічыцца (*дзе-н.*)
συγκαταλέγω далучаць, прылічаць, адносіць да *чаго-н.*
συγκατοικώ (*ε*) жыць супольна
συγκεκαλυμμένος замаскаваны, схаваны, прыхаваны
συγκεκριμένα канкрэтна, пэўна; дакладна, ясна
συγκεκριμένος канкрэтны, пэўны; дакладны, ясны
συγκεντρωθέντοι *οι* прысутныя, тыя, хто сабраўся
συγκεντρώνω зьбіраць, засяроджваць, канцэнтраваць; набраць (*галасы*)
συγκεντρώση (*-εις*) *η* канцэнтрацыя, засяроджанне; засяроджанасьць, увага; збор; урачысты сход
συγκεντρωτικός канцэнтраваны, цэнтралізаваны; **συγκεντρωτική επίθεση** узгоднены/ добра зладжаны напад
συγκερασμός *ο* мяшанне, зьмяшанне; зьмякчэнне, аслабленне
συγκινημένος узрушаны, усхваляваны
συγκίνηση (*-εις*) *η* узрушанне, хваляванне; замілаванне
συγκινούμαι хвалявацца; расчуліцца
συγκινώ (*ε*) хваляваць, узрушваць; расчуліць
σύγκληση (*-εις*) *η* скліканне
συγκλητικός *Ιπрым* сенацкі; сенатарскі; *2ο* сенатар (*чалец універсітэцкага сенату; чалец рымскага сенату*)
συγκλίνω схіляцца ў адзін бок, збірацца ў адным пункце; **σ. στην άποψη** схіляцца да меркавання
συγκλονίζομαι трэсьціся, калаціцца; расхвалявацца
συγκλονίζω трэсьці, калаціць; уразіць, узрушыць, скалануць
συγκλονιστικός які трэсе, які калоціць; *пер.* уражальны, незвычайны
συγκοινωνία *η* зносіны, сувязь, камунікацыі, транспарт
συγκοινωνώ (*ε*) злучацца, мець сувязь; быць сумежным
συγκοινωνών, -ούσα, -ούν сазлучаны; сумежны; **συγκοινωνούντα δοχεία/ αγγεία** сазлучаныя пасудзіны
συγκομιδή *η* збор ураджаю
συγκρατημένος стрыманы
συγκρατώ (*α, ε*) стрымліваць, утрымліваць
συγκρίνω параўноўваць, супастаўляць
σύγκριση (*-εις*) *η* параўнанне, супастаўленне

συγκριτικά параўнальна
συγκριτικός параўнальны
συγκρότημα *το* ансамбль, комплекс; група; агрэгат; *παλιμ.* блок; канцэрн
συγκρούομαι сутыкацца, канфліктаваць; уступаць у бой; **σ. με την αστυνομία** уступаць у стычку з паліцыяй
σύγκρουση (-εις) η сутыкненне; канфлікт, сутычка; бой; **έρχομαι σε σύγκρουση με** уступіць у канфлікт з
συγκρούω сутыкаць
συγκυρία η каньюнктура
συγκυριακός каньюнктурны
συγνώμη η дараванне, выбачэнне
συγχαίρω віншаваць
συγχαρητήρια τα віншаванне
συγγέω блытаць, пераблытаць
συγχρονισμένος сучасны, найноўшы; сінхранізаваны
σύγχρονος *Ιπрым* адначасны; сучасны, цяперашні; сінхронны; **σ. ηλεκτροκινητήρας** сінхронны электрарухавік; *2ο* сучаснык; **οι σύγχρονοι** сучасныкі
συγχρόνως адначасна
συγχρωτίζομαι падтрымліваць сувязь, мець шчыльныя зносіны
συγχρωτισμός ο цесныя сувязі, зносіны
συγχύζω хваляваць, маркоціць; бянтэжыць; раздражняць, абураць
σύγχυση (-εις) η блытаніна, непаразуменне; хваляванне, узрушанне; збянтэжанасць
συγχώνευση (-εις) η стапленне (*металу*); зьліццё, аб'яднанне, злучэнне; **κατά σ.** у выніку
συγχωνεύομαι стапляцца (*металы*); зьлівацца, аб'ядноўвацца, злучацца (*фірмы*)
συγχωνεύω стапляць (*металы*); зьліваць, злучаць, аб'ядноўваць (*прадпрыемствы*)
συγχώρηση (-εις) η прабачэнне, дараванне; **ζήτω σ.** прасіць прабачэння; даруй(це)
συγχωρώ (ε) дараваць, выбачаць
συζήτηση (-εις) η гутарка, размова; абмеркаванне, дыскусія
συζητήσιμος спрэчны, дыскусійны; варты абмеркавання
συζητώ (ε, α) абмяркоўваць, дыскутаваць; гаманіць, размаўляць; весьці перамовы
σύζυγος ο, η муж, жонка
σύθαμπο το змярканне
συθέμελα дзавання, дашчэнтэ, з карэннем; **κλονίζω σ.** трэсьці зверху да нізу
συκιά η фігавае дрэва, інжыр
σύκο το фіга, інжыр (*плод*)
συκοφάντης ο паклёпнік
συκοφαντία η паклёп, абгавор
συκοφαντώ (ε) абылгаць, абгаварыць; **σ. στα μάτια του λαού** абылгаць у вачах народу
συκώτι το печань, пячонка
συλλαβαίνω злавіць, схапіць; затрымаць, арыштаваць
συλλαβή η склад (*слова*)
συλλαλητήριο το мітынг, сход
συλλεκτικός збіральніцкі; калекцыйны
σύλληψη (-εις) η захоп; арышт, затрыманне; зачацце
συλλογή η збор, зьбіранне; калекцыя, збор; камплект, набор; разважанне
συλλογίζομαι думаць, разважаць
συλλογικός калектыўны
συλλογικότητα η калектыўнасць, калегіяльнасць
συλλογισμένος задумнены; заклапочаны
συλλογισμός ο разважанне; сілагізм
σύλλογος ο аб'яднанне, суполка, грамада, таварыства
συλλοπητήριο το спачуванне; **συλλοπητήρια!** мае спачуванні!
συλλοπητήριος учэпісты
συμβαίνω бываць, здарацца; адбывацца; **συμβαίνει** здараецца, бывае
συμβάλλω садзейнічаць, спрыяць; зьлівацца, злучацца
συμβάν (-άντος) το падзея, здарэнне, выпадак

σύμβαση (-εις) *η* дамова, пагадненне, канвенцыя; ***η σ. εργασίας*** працоўны кантракт
συμβατικός умоўны; дамоўлены, прадугледжаны пагадненнем; звычайны, класічны
συμβεί → **συμβαίνω**
συμβιβάζομαι мірыцца, прыходзіць да згоды; быць сумяшчальным, спалучацца
συμβιβάζω узгадняць; залагоджваць, мірыць; сумяшчаць
συμβιβασμός *ο* згода, мір; прымірэнне; саступка, кампраміс
συμβόλαιο *το* дамова, пагадненне, кантракт; ***υπογράφω σ.*** падпісаць кантракт
συμβολαιογράφος *ο* натарыус
σύμβολο *το* сімвал, эмблема; ***σ. των εργατικών αγώνων*** сімвал барацьбы працоўных
συμβουλευομαι раіцца, кансультавацца
συμβουλεύω раіць, рэкамендаваць
συμβουλή *η* парада, рэкамендацыя
συμβούλιο *το* рада (*οργαν*); нарада, рада
σύμβουλος *ο* дараднік, кансультант; райца, сябра рады; ***δημοτικός σ.*** дэпутат гарадской Рады, дэпутат мясцовага савету
συμμαζεύομαι стрымацца; абразуміцца; прытуліцца, прыціснуцца
συμμαζεύω прыбіраць, падбіраць (*валасы*); стрымаць, абразуміць; наладзіць (*працу*); прытуліць, падабраць
συμμαθητής *ο* аднакласнік, таварыш па вучобе
συμμαθήτρια *η* аднакласніца, сяброўка па вучобе
συμμαχία *η* хаўрус, альянс; ***Αθηναϊκή Σ.*** *традыц.* назва Афінскі марскі хаўрус
συμμαχικός харусьніцкі; ***το συμμαχικό ταμείο*** хаўрусніцкая скарбонка
σύμμαχος *ο* хаўруснік
συμμαχώ (*ε*) (*με* *з*) яднацца, уступаць у хаўрус
συμερίζομαι падзяляць (*меркаванне*); спагадаць; ***σ. τη δυσφορία*** падзяляць незадавальненне; ***σ. τις ιδέες/ την ανησυχία*** падзяляць перакананні/ непакой
συμετέχω браць удзел, удзельнічаць
συμετοχή *η* удзел
συμετρία *η* сувымернасьць, прапорцыя; сіметрыя
συμετρικός сіметрычны; сувымерны; прапарцыйны
συμμορία *η* шайка, банда
συμμορίτης *ο* бандыт
συμμορφώνω узгадняць, прыводзіць у адпаведнасьць; абразуміць
συμπάθεια *η* сімпатыя; прыхільнасьць; спачуванне, спагада
συμπάθειο *το* дараванне; выбачэнне
συμπαθητικός сімпатычны, прыемны
συμπαθώ (*ε, α*) сімпатызаваць; спачуваць, спагадаць
συμπάν (-αντος) *το* сусьвет, сьвет
συμπαράσταση *η* падтрымка, дапамога
συμπαρασύρω уцягваць, прыцягваць; зацягваць, несці за сабою
συμπατριώτης *ο* суайчыннік
συμπατριώτισσα *η* суайчынніца
συμπεραίνω рабіць выснову, прыходзіць да высновы, меркаваць, думаць
συμπέρασμα *το* вывад, выснова; ***εξάγω συμπεράσματα*** рабіць высновы
συμπεριλαμβανομένου, -ης, -ων уключны, ахоплены
συμπεριλαμβάνω запісваць, уносіць; уключаць, ахопліваць; ***σ. στη λίστα*** уносіць/ уключаць у сьпіс
συμπεριφορά *η* манера, абыходжанне, паводзіны
συμπιέζω сьціскаць, ушчыльняць, прасаваць; скарачаць
συμπίπτω супадаць; здарацца; прыпадаць (*пра дату*)
σύμπλεγμα *το* разгалінаванне, сістэма; комплекс, ансамбль
συμπλέκομαι звязвацца, злучацца
συμπλέκω звязваць, сплятаць, злучаць
συμπλήρωμα *το* дадатак, дапаўненне
συμπληρωματικός дадатковы, дапаўняльны
συμπληρώνω дадаваць, дапаўняць; завяршаць; камплектаваць
συμπολεμιστής *ο* паплечнік /у *барацьбе*/, баявы таварыш, таварыш па зброі

συμπонία η спагада, спачуванне, жальба
συμπονώ (α) спагадаць, спачуваць
συμποσιαστής ο застольнік
συμπόσιο το банкет, застолле
συμπρόεδρος ο сустаршыня
σύμπτωμα το прыкмета, сімптом
συμπτοματικά выпадкова
συμπτοματικός сімптаматычны; выпадковы
σύμπτωση (-εις) η супадзенне, зьбег; выпадковасьць, выпадак; **μια απλή σ.** простае супадзенне
συμφέρω: **συμφέρει** выгадна, карысна, ёсьць выгода
συμφέρον το выгода, карысьць цікавасьць, зацікаўленасьць; **πληττω συμφέροντα** шкодзіць інтарэсам
συμφιλίωνω мірыць, прыміраць
συμφιλίωση (-εις) η прымірэнне; **η πολιτική εθνικής συμφιλίωσης** палітыка нацыянальнага прымірэння
συμφοιτητής ο таварыш па вучобе, аднакурснік
συμφοιτητήτρια η сяброўка па вучобе, аднакурсніца
συμφορά η няшчасьце, бяда
συμφόρηση (-εις) η нагрувашчанне, канцэнтрацыя
συμφραζόμενα τα кантэкст
σύμφωνα με згодна з, паводле; **σ. με πληροφορίες** па звестках; **σ. με τις εκτιμήσεις ιστορικών** па ацэнках гісторыкаў
συμφωνητικό το дамова, кантракт, пагадненне
συμφωνία η згода, сугучча, гармонія; дамова; умова; сімфонія; **γραμματ.** дапасаванне
σύμφωνο το дамова, пагадненне, пакт; зычны (зук)
σύμφωνος згодны; **είμαι σ.** я згодны
συμφωνώ (ε, α) пагаджацца, быць згодным; дамаўляцца, пагаджацца
συν з, разам з; акрамя, звыш; з дапамогаю; згодна з; **ματэм.** плюс
συναγερμός ο збор, сход; трывога (сігнал)
συναγρίδα η зубан (рыба)
συνάγομαι вынікаць
συνάγω збіраць, сьцягваць; запасіць; рабіць выснову
συναγωνισμός ο спаборніцтва; канкурэнцыя, суперніцтва
συναγωνιστής ο папличнік; канкурэнт, супернік
συνάδελφος ο калега
συναδέλφωση (-εις) η братэрства
συνάδω адпавядаць (*чаму-н.*), пасавать, не пярэчыць; **δεν συνάδει** не пасуе, не да твару; **σ. με το Σύνταγμα** адпавядаць Канстытуцыі
συναθροίζω збіраць; сьцягваць; запасіць
συνάθροιση (-εις) η збор, сьцягванне; назапашанне; сход, зборышча; **ελευθερία του λόγου και συνάθροισης** свабода слова і сходаў
συναίνεση (-εις) η згода, ухваленне
συναίσθημα το пачуццё; адчуванне; эмоцыя
συναίσθηματικός эмацыйны, пачуццёвы; сентыментальны
συνακόλουθος, -ος, -ον спадарожны, суправаджальны; наступны; пасьядоўны
συναλλαγή η абмен (*тавараў*); гандаль; сведамасьць
συνάλλαγμα το валюта
συναλλάζω мяняць, памяняць; перамяняць
συνάμα адначасова; разам, гуртам
συνάνθρωπος ο бліжні (*чалавек*)
συνάντηση (-εις) η сустрэча, спатканне
συναντιέμαι сустракацца, сутыкацца; знаходзіцца
συναντώ (α) сустракаць; сутыкацца
σύναξη (-εις) η збор, злёт; збор (*садавіны*); спагнанне, збор (*грошай*)
συναποφασίζω вырашаць разам, вырашаць супольна

συνάπτω злучаць разам, прыкладаць (*δαкументы*); усталяваць, завязаць (*адносiны*); **σ. συμμαχία** увайсцi ў хаўрус
συναρπάζομαι захапіцца
συναρπάζω захапляць, зачароўваць
συναρπαστικός захапляльны, цікавы
συνάρτηση (-εις) *η* сувязь, залежнасьць; функцыя (*матэматычная*)
συναρτώ (α) падвесіць; *пер.* звязваць, лучыць
συνασπισμός ο кааліцыя, блок
συναυλία *η* канцэрт
συνάφεια *η* сувязь, кантакт; узаемасувязь; дамоўленасьць; зьвязнасьць, пасьялядоўнасьць
συνάφι *το* кампанія, таварыства; калега
συνάχι *το* насмарк
συναχωμένος з насмаркам, прастуджаны
συναψ- → **συνάπτω**
σύναψη (-εις) *η* заключэнне (*дамовы*); усталяванне (*сяброўства*); сiнапс (*злучэнне нейронаў*);
σ. σεξουαλικών σχέσεων με уступленне ў полавыя сувязі з
συνδαιτυμόνας ο застольнік
συνδεδεμένος зьвязаны, злучаны
συνδεσμένος зьвязаны, злучаны; змацаваны; **είμαι στενά σ. με** быць шчыльна зьвязаным з
σύνδεσμος ο таварыства, хаўрус; сувязь, злучэнне; кантакт, сувязь; сухажылле; сувязны, пасыльны; *грамат.* злучнік
συνδετικός злучальны, змацавальны; **το συνδετικό φωνήεν** злучальная галосная
συνδέω зьвязваць, завязваць; змацоўваць, злучаць; яднаць
συνδιάλεξη (-εις) *η* гутарка, размова; тэлефонная размова
συνδιάσκεψη (-εις) *η* канферэнцыя
συνδικαλιστής ο сябар прафсаюза; прафсаюзны актывіст
συνδικαλιστικός прафсаюзны
συνδικάτο *το* прафсаюз
σύνδικος ο упаўнаважаны на вядзенне спраў, прадстаўнік; **σ. πτωχεύσεως** упаўнаважаны ў справе банкруцтваў
συνδιοργανωτής ο су-арганізатар
συνδράμω падтрымаць, дапамагчы
συνδρομή *η* унёсак, складка; ахвяраванне; дапамога, садзейнічанне; зьбег (*акалічнасьцяў*); падпіска (*на газету*)
συνδρομητής ο падпісчык; абанент; ахвяравальнік, фундатар
συνδύζομαι зьвязвацца, спалучацца; супастаўляцца; асацыявацца
συνδύζω зьвязваць, спалучаць, камбінаваць; супастаўляць; асацыяваць
συνδιασμός ο спалучэнне, камбінацыя (*колераў*); супастаўленне
συνδυαστικότητα *η* спалучальнасьць
συνεβ- → **συμβαίνει, συμβάλλω**
σύνεγγυς блізка; **εκ του σ.** зблізу
συνεδριάζω засядаць, праводзіць паседжанне
συνεδρίαση (-εις) *η* паседжанне, нарада
συνέδριο *το* зьезд, кангрэс
συνείδηση (-εις) *η* сумленне; сьведамасьць
συνειδητοποιώ (ε) усьведамляць
συνέλαβα → **συλλαμβάνω** → **συλλαβαίνω**
συνέλευση (-εις) *η* сход; асамблея
συνελήφθ- → **συλλαμβάνω**
συνεννόηση (εις) *η* паразуменне, узаемаразуменне; згода; пагадненне, дамоўленасьць
συνενοοῦμαι дамаўляцца, прыходзіць да згоды; змаўляцца; абменьвацца думкамі
συνένοχος ο, *η* хаўруснік, саўдзельнік
συνέντευξη (-εις) *η* інтэрвію; спатканне, сустрэча; **παίρνω σ.** браць інтэрвію; **σ. τύπου** прэсавая канферэнцыя
συνενώνω злучаць, яднаць; стыкаваць
συνένωση (-εις) *η* злучэнне; аб'яднанне; стыкаванне
συνέπ- → **σμπίπτω**

συνεπάγομαι цягнуць за сабою, мець наступствам
συνέπεια η наступства; уездзеянне; пасьялядоўнасьць
συνεπής, -ής, -ές пасьялядоўны
συνεπώς значыцца, такім чынам
συνεργάζομαι супрацоўнічаць
συνεργασία η супрацоўніцтва
συνεργάτης ο супрацоўнік; калега; (*καλι з ворагам*) калабарацыянер
συνεργατική η кааператыў, арцель
συνεργείο το майстэрня, цэх
σένεργо το прылада; *τα σύνεργα της ψαρικής* рыбацкае начынне
συνέρχομαι сходзіцца, зьбірацца; прыходзіць у прытомнасьць; акрыяць, паправіцца (*і эканамічна*); апамятацца; **σ. από ένα είδος νάρκης** ачнуцца ад нейкага ачмурэння
σύνεση η разважлівасьць
συνεταιρισμός ο таварыства, кааператыў
συνεσταλμένος сарамлівы, нясьмелы
συνετός разумны, разважны
συνέτριψ- → **συντρίβω**
συνεφαντομένη η катангенс
συνεφέρνω вярнуць да прытомнасьці; апрытомнець
συνεχαρ- → **συγχαίρω**
συνέχεια η працяг; бесперапыннасьць; пасьялядоўнасьць, парадак; **στην σ.** далей, потым
συνεχής, -ής, -ές працяглы, пастаянны; няспынны, бесперапынны; пасьялядоўны
συνεχίζομαι працягвацца, доўжыцца
συνεχιζόμενος які працягваецца, трывае, доўжыцца
συνεχίζω працягваць, прадаўжаць
συνεχιστής ο прадаўжальнік
συνεχόμενος сумежны
συνεχώς пастаянна, стала; запар
συνήγορος ο адвакат, абаронца
συνήθεια η прывычка; звычай
συνήθης, -ης, σύνθετες звычайны, прывычны
συνηθίζω прывучацца; прывыкаць, мець звычай; прывучаць
συνηθισμένος прывычны, звычайны; звычайны
συνήθως звычайна, часьцей за ўсё
συνημιτόνο το косінус
συνημμένος прыкладзены, далучаны
σύνθεση (-εις) η склад, структура; кампазіцыя; твор; склад, састаў (*хімічны*)
συνθέτης ο кампазітар; наборшчык
συνθετικός сінтэтычны, штучны
σύνθετος састаўны, складаны; **η κατάσταση είναι πιο σύνθετη** становішча больш складанае
συνθέτω складаць, кампанаваць; складаць, пісаць (*музыку*); набіраць (*тэкст*)
συνθήκη η дамова, пагадненне, трактат; **συνθήκες** умовы; **εργάζομαι κάτω από δύσκολες συνθήκες** працаваць у цяжкіх умовах
συνθηκολόγηση (-εις) η заключэнне дамовы; капітуляцыя
συνθηκολογώ (ε) заключаць дамову, пагадненне; капітуляваць, здавацца; **σ. χωρίς μάχη** здацца без бою
σύνθημα το знак, сігнал; лозунг
συνθηματικός умоўны; кодавы
συνθιασώτης ο аднадумец
συνθλίβω сьціскаць, ціснуць; душыць, расьціскаць; пераехаць, задушыць
συνιδιοκτήτης ο саўладальнік
συνιδιοκτήτρια η саўладальніца
συνίσταμαι прадстаўляцца, называць сябе
συνιστώ (α) утвараць, складаць; прадстаўляць, знаёміць; раіць; **Η Ευρασιατική Ένωση συνιστά απόπειρα ανοικodόμησης της σοβιετικής αυτοκρατορίας** Еўразійскі Хаўрус зьяўляецца спробай аднаўлення савецкай імперыі
συννεφάκι το воблачка, аблачынка

συννεφιασμένος хмарны, воблачны; **σ. ουρανός** хмарнае неба, затуленае хмарамі неба
σύννεφο *το* воблака, хмара
συνοδεύομαι суправаджацца, мець даважкам, наступствам; **σ. από το ποσό των 35.00 ευρώ**
мець дадаткам грошы сумаю з 35.000 еўраў / суправаджацца сумай з 35.000 еўраў (*πρα
πρэмiю*)
συνοδεύω праводзіць, суправаджаць; спадарожнічаць; акампаніяваць; канваіраваць
συνοδός *ο* суправаджальнік; канваір
σύνοδος *η* паседжанне, сесія; сінод (*царкоўны*); **σ. κορυφής** сустрэча ў вярхах
συνοικία *η* квартал (*γοράδα*), мікрараён; суседства
συνολικά разам, у цэлым
συνολικός увесь, цэлы
σύνολο *το* агульная колькасць; вынік; сукупнасць; **στο σ.** разам, у цэлым
συνομιλία *η* размова, гутарка; **συνομιλίες** перамовы
συνομιλητής *ο* суразмоўнік
συνομοσπονδία *η* канфедэрацыя
συνομοταξία *η* клас (*жывёл, расьлін*); разрад, ранг
συνοψίζω падсумоўваць, падводзіць вынік; **σ. στα έξής** зводзіць да наступнага
συνώνυμο *το* сінонім
συνοπτικός кароткі, сьціслы; **συνοπτική διαδικασία** кароткі/ павярхоўны суд
συνορεύω межаваць (ме з); **σ. με το ρατσισμό** быць на мяжы расізму
συνοριακός памежны
σύνоро *το* мяжа
συνοχή *η* звязнасць, сувязь; згуртаванасць
συνοψίζω падводзіць вынік; **σ. στα εξής** зводзіцца да наступнага
συνταγή *η* рэцэпт
σύνταγμα *το* канстытуцыя, асноўны закон; полк
συνταγματάρχης *ο* палкоўнік
συνταγματικά па канстытуцыі, паводле канстытуцыі
συνταγματικός канстытуцыйны
συνταγματολόγος *ο* сьпецыяліст па канстытуцыйным праве, юрыст-дзяржававед
συνταιριάζω звязваць (*σлова*), спалучаць; змацоўваць, злучаць
συντάκτης *ο* рэдактар; складальнік, аўтар
συντακτικός устаноўчы; сінтактычны; **συντακτική συνέλευση** устаноўчы сход
σύνταξη (*-εις*) *η* рэдакцыя, рэдагаванне; складанне (*тэксту і пад.*); пенсія; *грамат.* сінтаксіс
συνταξιοδότηση (*-εις*) *η* прызначэнне пенсіі
συνταξιοδοτικός датычны прызначэння пенсіі; **συνταξιοδοτικό σύστημα** сістэма прызначэння
пенсій
συνταξιούχα *η* пенсіянерка
συνταξιούχος *ο, η* пенсіянер, пенсіянерка
συνταρακτικός/ συνταραχτικός → **συγκλονιστικός**
συντάσσω рэдагаваць; складаць (*план, слоўнік*); *грамат.* дапасоўваць
συντατεγμένη *η* каардыната (*матэматычная*)
συντείνω → **συντελώ**
συντέλεια, συντελεία *η* канец; **σ. του κόσμου** *πρამ, περ.* канец сьвету
συντέλεση (*-εις*) *η* завяршэнне, заканчэнне
συντελεστής *ο* фактар, каэфіцыент
συντελώ (*ε*) спрыяць, садзейнічаць; рабіць свой унёсак; канчаць, даводзіць да канца
συντέμνουσα *η* касеканс
συντευαγμένη *η* каардыната; **γεογραφικές/ πολικές συντατεγμένες** геаграфічныя/ палярныя
каардынаты; **αρχή/ άξονας των συντατεγμένων** пачатак/ вось каардынаты
συντεχνία *η* карпарацыя; прафсаюз
συντεχνιακός карпаратыўны
συντήρηση (*-εις*) *η* захаванне, падтрыманне (*у якім-н. стане*); утрыманне (*каго-н.*)
συντήρητικός кансерватыўны; асьцярожны
συντηρητισμός *ο* кансерватызм
συντηρώ (*ε*) захоўваць, падтрымліваць; утрымліваць
σύντομα хутка, шпарка; неўзабаве; **όσο πιο σ.** як мага хутчэй

συντομεύω скарачаць; паскараць, набліжаць; набліжацца
συντομογραφία η скарот, скарачэнне
συντομογραφικά скарочана
συντομογραφικός скарочаны (*πρα слова*)
σύντομος кароткі, скарочаны; непрацяглы
συντομότερος найкарацейшы
συντονίζω узгадняць; каардынаваць
συντονισμός ο узгадненне, каардынацыя
συντονιστής ο каардынатар
συντονιστικός каардынацыйны
συντοπίτης ο зямляк
συντοπιτίσσα η зямлячка
συντριβάνι το фантан; артэзіянскі калодзеж
συντριβή η раструшчанне, разгром, зьнішчэнне; смутак
συντρίβω біць, трушчыць; разграміць (*войска*)
σύντριμμα το, συντρίμμα το друз; разваліны, руіны
συντροφεύω суправаджаць; спадарожнічаць; таварышаваць
συντροφιά η кампанія; таварыства
συντροφικότητα η таварыскасць
συντρόφισσα η сяброўка
σύντροφος ο сябар; таварыш (*камуністычны*); кампаньён (*γανδлёвы*)
συνυπολογίζω браць у разлік, таксама ўлічваць
συνυφασμένος утканы; пераплецены; *пер.* непарыўны, зьнітаваны
συνωθούμαι штурхацца
συνωθώ (ε) штурхаць, праштурхнуць
συνωμοσία η змова
συνωμότης ο змоўшчык
συνωμοτικός змоўніцкі
συνωμοτώ (ε) (κατα) ладзіць змову супраць *каго-н.*
συνώνυμο το сінонім
συνώνυμος сінанімічны
σύριγγα η шпрыц
σύρμα το провад; дрот; **αγκαθωτό σ.** калючы дрот
σύρραξη (-εις) η сутычка, сутыкненне
συρρικνούμαι моршчыцца; скарачацца; слабець, чэзці
συρρίκνωση (-εις) η скарачэнне, змяншэнне
συρρικνώ (ε) моршчыць
συρτάρι το шуфляда
συσκευασία η упакоўка
συσκευή η прылада, апарат, прыстасаванне
συσκότιση (-εις) η зацямненне; *пер.* забытанне, стварэнне няяснасці
συσπείρωση (-εις) η гуртаванне, яднанне; групоўка; **σ. γύρω από το ΚΚΣΕ** яднанне вакол КПСС
σύσσωμος увесь, цалкам; **σύσσωμοι αποχώρισαν από την αίθουσα** усе пакінулі залу
συσσωρευση (-εις) η назапашанне; нагрувазджанне; акамуляцыя
συσσωρευτής ο (α)камулятар
σύσταση (-εις) η адрас; рэкамендацыя, характарыстыка; будова, склад
συστατικό το складовая частка, кампанент, элемент; **συστατικά** рэкамендацыі, характарыстыка
συστατικός I складовы; **συστατικό στοιχείο** складовая частка
συστατικός II рэкамендацыйны; **συστατική επίστολη, συστατικό γράμμα** рэкамендацыйны ліст
συστέλλω сыціскацца
σύστημα το сістэма; лад, чын; метад; **με σ.** сістэматычна, мэтанакіравана
συστηματικός сістэматычны
συστημένος заказны (*лист*); рэкамендаваны
συστήνω ствараць, утвараць; знаёміць, прадстаўляць, рэкамендаваць; раіць

συστοιχία *η* шэраг, ланцуг; батарэя (*α*)*καμυλιотараύ*); **σ. πυραυλών** ракетная батарэя
συσχέτιση (-εις) *η* супастаўленне, карэляцыя; камбінацыя
συσχετίζω супаставіць, суаднесьці
συσχετισμός *ο* суадносіны
συχάζω супакойваць, супакойвацца
συχνά часта
συχνάζω часта бываць, наведваць, быць заўсёднакам
συχνός часты
συχνότητα *η* частата
συχώρεση *η* дараванне, прабачэнне
σφαγεύς (-έως) *ο* забойца
σφαγή *η* разня, забойства
σφαγιάζω ахвяраваць; здраджваць (*чые-н. інтарэсы*); выразаць, знішчаць, губіць
σφαγιαστικός вынішчальны, пагібельны, сьмертаносны
σφαγμένος забіты, зарэзаны
σφάζω забіваць, рэзаць
σφαίρα *η* сфера; абшар; шар; мяч; куля
σφαιρικός круглы, шарападобны
σφαιρικότητα *η* сфэрычнасьць, шарападобнасьць
σφαλέρος памылковы, няправільны
σφά(λ)λω памыляцца, дапусьціць памылку; пралічыцца
σφάλμα *το* памылка; хібнасьць; пралік
σφαλμένος памылковы
σφαλ(ν)ώ (*α*) замыкаць, зачыняць; зачыняцца
σφετερίζομαι прысабечыць, завалодаць; узурпаваць; **σ. τον θρόνο** захапіць трон
σφετεριστής *ο* узурпатар, прысваяльнік чужога; **σ. του θρόνου** узурпатар трону
σφήκα *η* аса
σφήνα *η* клін
σφηνοειδής, -ής, -ές клінападобны; клінавы
σφίγγω сьціскаць, ціснуць; націскаць; закручваць (*гайку*); мацнець (*пра мароз*)
σφιχτός моцны, цесны; круты (*яйка*)
σφοδρά моцна, вельмі
σφοδρός моцны; парывісты (*вецер*)
σφουγγάρι *το* губка
σφραγίδα *η* пячатка, штэмпель, пломба; *пер.* адбітак, сьлед
σφραγιδόλιθος *ο* пярсьце́нак з пячаткаю; пячатка
σφραγίζω ставіць пячатку; запячатваць; пламбаваць (*зуб*)
σφράγισμα *το* запячатанне; пломба
σφυγμός *ο* пульс
σφύζω біць, пульсавать; *пер.* віраваць, кіпець; **σ. από ζωή** быць поўным жыцця
σφυρηλάτηση (-εις) *η* каванне; *пер.* выкаванне, стварэнне (*адносін*)
σφυρηλατώ (*ε*) каваць
σφυρί *το* молат, малаток
σφύριγμα *το* свіст; гудок
σφυρίζω свістаць; гусьці
σφυροκόπημα *το* каванне, выкаванне; налёт, магутны ўдар (*авіяцыі, артылерыі*)
σχεδία *η* плыт
σχεδιάζω праектаваць, планаваць; чарціць; зьбірацца, наважвацца
σχέδιο *το* праект, план; план, задумка; чарцеж, схема
σχεδόν амаль; каля, прыблізна
σχέση (-εις) *η* адносіны, сувязь, узаеміны; **διπλωματικές/εμπορικές σχέσεις** дыпламатычныя/
гандлёвыя сувязі; **δεν έχω καμιά σ. με ην πραγματικότητα** страціць сувязь з рэальнасьцю
σχετίζομαι тычыцца, быць у сувязі, мець дачыненне, прыпісвацца *чаму-н.*, зьвязвацца з *чым-н.*
σχετίζω зьвязваць, ставіць у сувязь
σχετικά адносна, у адносінах да
σχετικός адносны, адпаведны; датычны

σχετικώς адносна, у адносінах да
σχήμα το схема, накід, план; форма; фігура (*ματэматычная*); **στρογγυλεμένο σ.** закругленая форма
σχηματίζω утвараць, ствараць, фармаваць; **σ. ούρα** утвараць чаргу, стаяць у чарзе; **σ. το νούμερο** набраць нумар (*тэлефона і пад.*)
σχηματισμός ο стварэнне, утварэнне с/фармаванне; фармацыя, лад; вайсковая частка;
γεωπολιτικός σ. геапалітычнае ўтварэнне
σχιζοφρενής, -ής, -ές шызафрэнічны
σχιζοφρενής ο шызафрэнік
σχιζοφρενία η шызафрэнія
σχίζω калоць, рашчапляць; рассякаць; ірваць; **σ. τις θάλασσεσ** плаваць па морах
σχισμένος расколаны; рассечаны; парваны
σχοινί το вярхоўка; канат; абортка, матузок
σχολείο το школа, вучэльня; **δημοτικό σ.** пачатковая школа
σχολή η школа, вучэльня; школа, накірунак; факультэт
σχολιάζω тлумачыць, каментавать; асуджаць, ганіць
σχολικός школьны, навучальны
σχόλιο το каментар, інтэрпрэтацыя
σώβρακο το нагавіцы, споднікі
σωζομαι ратавацца, вызваляцца; захавацца, ацалець
σωζόμενος які захаваўся
σώζω ратаваць, вызваляць; захоўваць
σωθηκά τα вантробы
σωλήνας ο труба, трубка; прабірка; шланг
σώμα το цела, тулава; корпус (*тэкстаў, склад людзей*); **το σ. κειμένων** корпус тэкстаў; **το αρχικό σ. των έργων του Πλάτωνα** першапачатковы корпус твораў Платона; **το σ. του εκκληματος** склад злачынства
σωματείο το прафсаюз; асацыяцыя, карпарацыя, аб'яднанне, таварыства
σωματικός фізічны, цялесны; саматычны
σωματοφύλακας ο целаахоўнік
σώος, -ώα, -ο цэлы, непашкоджаны; **παράμενω σ.** ацалець, застацца непашкоджаным
σωπαίνω маўчаць; **σώπα!** маўчы!
σωρεία η мноства, процьма, куча
σωριάζομαι збірацца ў кучу, грувазьдзіцца; абрынацца, абвальвацца
σωριάζω збіраць у кучу, згрувасьціць; абрынуць
σωρός ο куча, груды; мноства, процьма; **βάλλω σε σωρούς** скласьці ў кучы
σωσίβιο το ратавальны круг, пояс
σωστά правільна; дакладна; **σ.!** слушна!, правільна!; **πιο σ.** правільней, лепей
σωστικός выратавальны
σωστός правільны, слушны; справядлівы
σωτήρας збаўца, ратаўнік; **ο Σ.** Збаўца, Хрыстос
σωτηρία η выратаванне, збавенне; вызваленне
σωφροσύνη η разумнасьць, разважлівасьць

τ Τ

τα *він.скл. мн. л.* → **το**

ταβάνι το столь

ταβέρνα η карчма, шынок

τάγμα το батальён; ордэн (*манаскі*)

ταγός ο камандзір, начальнік

τάδε ο, η, το такі-то, майтык,

τάζω абяцаць; даваць зарок

ταινία η стужка, тасьма; кінастужка; **τ. επιστημονικής φαντασίας** навукова-фантастычны фільм; **ομιλούσα ταινία** гукавы фільм

ταινιοθήκη η фільматэка; відэатэка

ταίρι *το* пара (*да чаго-н., каму*); роўня, пара; напарнік, таварыш; **δίχως τ.** непараўнальны; **η κόρη δίχως τ.** дзяўчына непараўнальнай прыгажосці
ταιριάζω падбіраць; прыстасоўваць, падганяць; адпавядаць, падыходзіць, быць якраз
τάκος ο драўляны гвозд; цурбак, калодка; кавалак; поўная прыгожая жанчына
τακτ το такт, тактоўнасьць
τακτικά стала, пастаянна; рэгулярна
τακτικός сталы; рэгулярны; правільны (*і пра дзеяслоў*); часты
ταктоποίηση (-εις) η парадкаванне, ладкаванне; урэгуляванне
ταктоποιώ (ε) парадкаваць, ладкаваць; урэгуляваць; уладкаваць (*на працу*)
ταμείο το каса; казна
ταμίας ο, η касір, касірка
ταμπέλα η шыльда, вывеска, таблічка
ταμπλέτα η планшэт (*электронны*)
τανάλια η абцугі, клешчы
τανάπαλι наадварот, назад
τάξη (-εις) η парадак; клас (*школьны*); стан, клас (*грамадскі*); разрад, ранг; шыхт; **η άρχουσα τ.** кіроўны клас; **μεσαία τ.** сярэдні клас; **δημόσια τ.** грамадскі парадак
ταξί το таксі
ταξιάρχης ο кавалер (*ордена*); арханёл
ταξιαρχεία η брыгада (*вайсковая*)
ταξιάρχος ο брыгадзір, брыгадны генерал
ταξιδευτής ο падарожнік, вандроўнік
ταξιδεύω падарожнічаць, ездзіць; рабіць паездку; плаваць (*на моры*); **τ. στις θάλασσες** плаваць па морах
ταξίδι το паездка, падарожжа
ταξιδιώτης ο падарожнік
ταξιδιώτισσα η падарожніца
ταξικός класавы; **ταξική πάλη** класавая барацьба
ταξινομούμαι класіфікавацца, падзяляцца (*на класы, разрады і пад.*)
ταξινομία η класіфікацыя, таксаномія, парадкаванне
ταξινομικός таксанамічны
ταξινομώ (ε) класіфікаваць, падзяляць на разрады, на таксанамічныя класы, парадкаваць
ταξιτζής (-ήδες) ο таксіст
ταπεινός сьціплы, прсты; звычайны, банальны; пакорлівы, прыніжаны; нізкі, подлы
ταπεινότητα η пакора, пакорлівасьць; прыніжанасьць; подласць; **υπηρετώ με τ.** прыніжана служыць/ абслугоўваць
ταπεινοφροσύνη η сьціпласць
ταπεινώνω прыніжаць
ταπεινώση (-εις) η прыніжэнне
τάπητας ο дыван
ταραγμένος бурлівы, бурны, бурапенны; *пер.* узрушаны, усхваляваны, растрывожаны
ταράζω трэсьці, узбоўтваць; непакоіць, турбаваць
τάραξη (-εις) η хваляванне, бурленне; узбоўтанне; непакой, хваляванне
ταραξίας ο бунтаўшчык
ταράσσω → **ταράζω**
ταράτσα η тэраса
ταραχή η узрушанне, непакой, хваляванне; **ταραχές** беспарадкі
ταραχοποιός ο скандаліст, дэбашыр; бунтаўшчык
ταραχώδης, -ης, -ες трывожны, неспакойны
τάρταρα τα пекла, апраметная; **πέφτω στα τ.** *пер.* абрынуцца, упасьці
τας *він.склон мн. кафарэвусы да η*
τάση (-εις) η схільнасьць, тэндэнцыя; напруга (*электрычная*)
τάσσομαι стаць на *чый-н.* бок, далучыцца **τ. στο πλευρά των γυναικών** стаць на/ узяць бок жанок; **τ. κατά** выступаць супраць; **τ. ύπερ της ανεξαρτησίας της Καταλονίας** мы за незалежнасьць Каталоніі
τασσομένος разьмешчаны; які выступае (*ύπερ* за), на *чый-н.* баку
τάσσω ставіць, разьмясьціць; прызначыць (*час, месца*)

ταύρος *ο* бык
ταυτίζω атаесамляць, ідэнтыфікаваць
τάυτιση (-εις) *η* атаесамленне
ταυτόσημος роўназначны, ідэнтычны
ταυτότητα *η* атаесамленне, ідэнтычнасьць; пасьведчанне асобы
ταυτόχρονα адначасна, разам з тым
ταυτόχροнос адначасны
ταφή *η* пахаванне
ταφικός магільны; пахавальны; **τ. θάλαμος** пахавальная камера
τάφος *ο* магіла; **ο Πανάγιος Τάφος** Найсьвяцейшая Труна (*пер. Палесціна*)
τάχα быццам, быццам бы; **τ. για να** быццам, робячы выгляд, што; **κάνω τ. πως** рабіць выгляд быццам
ταχεία *η* хуткі цягнік
ταχέως хутка, неўзабаве
ταχθ- → **τάσσω**
ταχυδακτυλουργός *ο* штукар, фокусьнік, ілюзіяніст
ταχυδρομείο *το* пошта; **το ηλεκτρονικό τ.** электронная пошта
ταχυδρομικός паштовы
ταχυδρόμος *ο* паштальён; кур'ер
ταχύμετρο *το* спідометр
τάχυνση (-εις) *η* паскарэнне
ταχύνω паскараць
ταχύπλους, -ους, -ουν быстраходны (*πρα судна*)
ταχύς, -εία, -ύ хуткі, шпаркі
ταχύτητα (-ης) *η* хуткасьць; перадача (*αўтамабільная*)
ταψί *το* бляха (*для смажання*)
τέθριππος, -ος, -ον запрэжаны чацьвёркаю коней
τείνω нацягваць, напінаць; падаваць, працягваць; схіляцца да
τειχίζω акружыць/ абгарадзіць мурам
τειχισμένος абгароджаны мурам
τείχος *το* мур; **τείχη τα** муры
τεκμήριο *το* выснова; доказ, сьведчанне
τεκμηριωμένος даказаны, засьведчаны
τεκμηριώνω даказваць, сьведчыць
τεκμηρίωση *η* дакументальнае пацьверджанне; дакументацыя
τέκνο *το* дзіця; сын, дачка
τεκνοποιώ (*ε*) нараджаць дзяцей, пладзіць; раджаць
τεκτονικός тэктанічны
τελεία *η* кропка; **άνω τ.** кропка ўверсе радка (*адпавядае нашай кропцы з коскай*)
τέλεια дасканала, выдатна
τελειοποίηση (-εις) *η* у/дасканаленне
τελειοποιώ (*ε*) дасканаліць
τέλειος, -α, -ο дасканалы, выдатны
τελειότης (-ητος) *ο*, **τελειότητα** *η* дасканаласьць; заканчэнне
τελειωμένος кончаны, скончаны; **ο δικτάτορας είναι τ.** дыктатару капцы
τελειώνω канчаць, завяршаць; канчацца
τελείως зусім, цалкам; **βλέπω τα πράγματα τ. αλλιώς** бачыць рэчы зусім па-іншаму
τελειώτικός канчатковы, аканчальны
τελεσίγραφο *το* ультыматум
τελεσφορώ (*ε*) дасягаць мэты; удала канчацца
τελετή *η* абрад, цырымонія, урачыстасьць
τελετουργία *η* набажэнства, служба; фэст
τελευταία нядаўна, надоечы
τελευταίος, -α, -ο апошні; **τελευταία, άλλα όχι και λιγότερα σοβαρά** апошнія ў шэразе, але не па важнасьці
τελικά урэшце
τελικός канцавы, аканчальны; заключны, фінальны; **σε τελική ανάλυση** урэшце, усё па ўсім

τέλμα *το* балота
τελματώνω забалаціць, падтапіць
τέλος *το* канец, заканчэнне; фінал; мыта; **στο τ.** урэшце; **μετά το τ.** пасля заканчэння/
 завяршэння; **δίνω τ. σε** надаць канец *чаму-н.*
τελώ (*ε*) дзеіць; ладзіць (*вяселле, сьвята*); **τ. υπό κατάσταση σοκ** дзеіць у стане шоку/ афекту
τελωνειακός мытны
τελωνείο *το* мытня
τελώνης *ο* мытнік
τεμαχίζω здрабняць, рэзаць на кавалкі
τεμαχισμός *ο* рассяканне, рэзанне на кавалкі
τεμάχειο *το* кавалак; урывак, фрагмент (*музыкі*); штука (*адна рэч*); поле, кавалак зямлі
τέμενος *το* храм (*не хрысьціянскі*)
τέμνουσα *η* секанс
τεμπέλης, -α, -ικο *Ιπрым* лянiвы, лены; *2ο* лайдак, абiбок
τεμπελιάζω ленавацца; лайдакаваць
τέμπερα *η* тэмпера (*фарба*)
τενεκεδένιος, -α, -ο бляшаны
τενεκές (*-έδες*) *ο* бляха; бляшанка
τένις *το* тэніс
τεντα *η* тэнт; палатка
τεντώνω нацягваць, расьцягваць; напружваць; нашашэрыць (*вушы*)
τερακότα *η* тэракота
τέρας (*-ατος*) *ο* пачвара, монстр; дзiва
τεράστιος, -α, -ο велiзарны, аграмадны
τερατώδης, -ης, -ες пачварны, агiдны, страшэнны, жажлiвы
τερηδόνα *η* шашаль; карыес
τέρμα *το* канец; канцавы прыпынак; фiнiш; гол
τερματίζω канчаць, класьцi канец; **τ. τη βία** скончыць з гвалтам; **τ. το χάσμα** запоўнiць
 прорву
τερματισμός *ο* завершанне, заканчэнне, спыненне; фiнiшаванне
τεσσαρακοστός саракавы
τέσσερα, τέσσερις чатыры; **με τα τέσσερα** на карачках; ракам
τεταγμένη *η* ардыната
τεταμένος напяты, наструнены, нацягнуты
τέτανος *ο* слупняк
Τετάρτη *η* серада
τέταρτο *το* чвэрць; **γ' τέταρτο του αιώνα π.Χ.** трэцяя чвэрць бга ст. да н.э.
τέταρτον па-чацьвэртае
τέταρτος чацьвэрты
τετελεσμένος скончаны, завершаны; здзейсьнены; **φέρω про τετελεμένων γεγονότων**
 паставiць перад здзейсьненымі фактамі
τετημένη *η* абсцыса
τέτοιος, -α, -ο такі; такога кшталту
τετρ(α)- *у складаных словах:* а) чатырох-: **τετράτομος** чатырохтомны; б) *узмацяняе другую*
частку слова: **τετραδύστυχος** надзвычай няшчасны
τετραγωνικός чатырохвугольны; квадратны
τετράγωνο *το* праствакутнік; квадрат; квартал (*дамоў*)
τετράγωνος чатырохкутны, квадратны; разважны, разумны
τετράδα *η* чацьвэрка
τετράδιο *το* сшытак
τετραετία *η* чатырохгоддзе
τετρακομματικός чатырохпартыйны; **τετρακομματική κυβέρνηση** чатырохпартыйны ўрад
τετρακόσια чатырыста
τετρακοσιοστός чатырохсоты
τετραπλάσιος, -α, -ο чатырохразовы, павялічаны ўчацьвэра; **πληρώνω το χρέος τετραπλάσιο**
 заплаціць доўг у чатырохразовым памеры
τετραπλευρός чатырохбаковы, чатырохбочны

τετράποδο *το* чатырохногая, жывёліна
τετράψηλος нашмат вышэйшы
τεύτλο *το* бурак
τευτλοσάκχαρο *το* цукровы бурак
Τεύτονας *ο* тэўтон
τεύχος *το* асобнік, выпуск; брашура
τέφρα *η* попел
τέχνασμα *το* махінацыя, хітрык, выдумка, штукарства; **ανακαλύπτω τα τεχνάσματα** выкрыць хітрыкі
τέχνη *η* рамяство; мастацтва; майстэрства, умельства; **καλές τέχνες** прыгожыя мастацтвы
τεχνητός штучны
τεχνική *η* тэхніка
τεχνικός рамесны; тэхнічны; мастацкі
τεχνίτης *ο* рамесьнік, майстар
τεχνοκριτικός *ο* крытык (*мастацтва*)
τεχνολογία *η* тэхналогія
τζαγκουάρ *το* ягуар
τζάκι *το* камін; печ, агмень
τζάμι *το* шыба, шыбка
τζαμί *το* мячэць
τζάμπα марна, дарэмна; бясплатна
τζετ *το* рэактыўны самалёт
τζην *το* джынсы
τζιτζικας *ο* цыкада
τζίφος *ο* марнае намаганне, прамашка· **τ. η δουλειά μας!** уся наша праца змарнавана!
τη ёй
τηγάни *το* патэлья
τηγάνια *η* (цэлая) патэлья *чаго-н.*
τηγανίζω смажыць, пражыць (*на патэльні*)
τηγανιτός смажаны, печаны
τηλεγραφείο *το* тэлеграф (*установа*)
τηλεγράφημα *το* тэлеграма
τηλέγραφος *ο* тэлеграф
τηλεοπτικός тэлевізійны; **τηλεοπτικό κανάλι** тэлевізійны канал
τηλεόραση *η* тэлебачанне
τηλεπικοινωνία *η* сувязь, камунікацыя
τηλεσκόπιο *το* тэлескоп
τηλεφώνημα *το* тэлефанаванне
τηλεφωνικός тэлефонны; **τ. θάλαμος** тэлефонная кабіна; **τ.κές υποκλοπές** тэлефоннае падслухоўванне
τηλεφώνο *το* тэлефон
τηλεφωνώ (ε) званиць/ размаўляць па тэлефоне, тэлефанаваць
τηλεχειριστήριο *το* пульт дыстанцыйнага кіравання (*тэлевізарам і пад.*)
την *вин. да η;* яе
τήξη *η* растоп; **θερμοκρασία τήξης** тэмпература растопу
τήρηση (-εις) *η* датрыманне, падтрыманне (*ладу*); захаванне (*у памяці*); **η τ. των μέτρων** падтрыманне захадаў
τηρώ (ε) захоўваць, падтрымліваць; **τηρώ σκληρή στάση σε** займаць цвёрдую пазіцыю ў дачыненні да
της *родн да η;* яе
τι I → *τις*
τι II што?; які?, каторы?
τίγρη (-ις) *η* тыгр
τίθεμαι паўставаць (*пытанне*); прапаноўвацца; **το ερώτημα τίθεται μπροστά μας είναι “τι κάνουμε;”** пытанне, што паўстае перад намі: «што рабіць?»
τιμή *η* пашана; гонар; цана, кошт; **με τ.** з павагай (*у канцы ліста*); **προς τ.** чый-н. гонар; **έχω την τ. να ανήκω σε** маю гонар належаць да

τίμημα *το* цана; уганараванне
τιμημένος шанаваны, добры
τίμιος, -α, -ο шаноўны; чэсны, прыстойны; **τίμιοι ἄνθρωποι** чэсныя людзі
τιμολόγιο *το* прэйскурант; тарыф
τιμόνι *το* руль; **τ. ποδηλάτου** веласіпедны руль
τιμώ (*α*) шанаваць, паважаць; цаніць, ацэньваць; уганараваць (*πρэмiяi*)
τιμωρία *η* пакаранне, кара
τιμωρός *Ιπρым* карны; *2ο* мсьцівец; карнік; **αυτόκλητος τ.** самазваны мсьцівец
τιμωρό (*ε, α*) караць, ушчуваць; помсьціць
τίναγμα *το* устрасанне; страсанне; вытрасанне, выбіванне
τινάζω трэсьці; страсаць, вытрасаць; шпурляць
τίνος / τίνων чый?
τίποτα што-небудзь, штосьці; які-небудзь; (*у адм. сказ.*) нічога; **δεν είναι τ.!** Дарма!
τιράζ *το* наклад, тыраж
τιράντες *οι* (*ж. р.*) падцяжкі
τιρμποςόν *το* штопар (*для коркаў*)
τις I 1. (*энклитычны займеннік*) хтосьці, нейкі; 2 (*родн. τίνος*) хто?, што?
τις II *вин.мн. л. да η, αυτη*
τιτάνας *ο* тытан, волат
τιτάνιο *το* тытан (*метал*)
τίτλος *ο* званне, тытул; загаловак (*кнігі*)
τιτλοφορώ (*ε*) надаваць званне, тытул; даваць назву, загаловак
τήμα *το* частка, кавалак; разьдзел; секцыя, аддзел; цэх; частка (*вайсковая*)
τηματάρχης *ο* загадчык/ начальнік аддзела
το *азнач. артыкль н. р. адз. л.*
τοιχογραφία *η* насыценны жывапіс, фрэска
τοίχος *ο* сьцяна
τοίχος *το* мур; **μεγάλο/ σινικό τ.** Вялікі /кітайскі мур
τοίχωμα *το* збудаванне сьцяны
τοκετός *ο* роды
τοκίζω даваць пад процанты, пазычаць
τοκογυλφός *ο* ліхвяр
τόκος *ο* працэнт (*з капiталу*)
τόλμη *η* сьмеласьць, адвага
τολμηρά сьмела
τολμηρός сьмелы; дзёрзкі
τολμό (*α*) асьмеліцца, адважыцца
τομάτα *η* памідора
τομέας *ο* сектар, участак; вобласьць, дзялянка
τομή *η* разрэз, сечыва; праразанне
τόμος *ο* том
τον *вин да ο, αυτος*
τονίζομαι падкрэсьлівацца, выдзяляцца
τονίζω ставіць націск; падкрэсьліваць, акцэнтаваць
τονισμός *ο* націск; падкрэсьленне
τόννος *ο* тона; тунец
τόνος *ο* тон; націск
τοξικός атрутны, таксічны; **τοξικές ουσίες** таксічныя рэчывы
τοξικότητα *η* таксічнасьць, атрутнасьць
τόξο *το* лук; дуга; арка, сцяпенне; **ουράνιο τ.** вясёлка; **συνθετό τ.** складаны лук
τόπι *το* мяч
τοπικιστικός мясцовы, местачковы; **τοπικιστικό πνεύμα** местачковы патрыятызм
τοπικός мясцовы; лакальны, абмежаваны; **τοπική ώρα** мясцовы час
τοπίο *το* пейзаж, краявід, від
τοπιογράφος *ο* пейзажыст
τοπογραφία *η* тапаграфія
τοποθεσία *η* разьмяшчэнне, месца; пейзаж

τοποθέτηση (-εις) η змяшчэнне; размяшчэнне, растаноўка; прызначэнне (на працу, пасаду); укладанне (капіталу); пер. пазіцыя, пастава
τοποθετώ (ε) ставіць, класьці, размяшчаць; прызначаць (на працу, пасаду); укладаць (грошы); **τ. μια βόμβα** класьці/ ставіць бомбу
τόπος ο месца; мясцовасьць, край
τοποτηρητής ο намесьнік; **τ. του θρόνου** трымальнік трону (у адсутнасьці цара)
τορνοδόρος ο токарь
τόρνος ο такарны станок
τορπιλίζω тарпедаваць; зрываць
τορπιλισμός тарпедаванне
τος → αὐτός
τόσο столькі; **τ... όσο και** ... як... гэтак і
τόσος такі (на велічыні, колькасці, ступені)
τοσοδά, τοσηδά, τοσοδά → τοσούλης
τοσούλης, -α, -ικο такенкі, такенечкі, маленькі
τότε тады; раз так, у такім разе; тагачасны; **από τ.** з таго часу; **ως τ.** да таго часу; **ο τ.**
πρωθυπουργός тагачасны прэм'ер-міністр
του родн да ο, αὐτός; ягоны
τουαλέτα η (у розн. сэнсах) туалет
τούβλο το цагляна; пер. боўдзіла, доўбня
τουλάχιστον прынамсі, хоць бы
τούνελ το тунель
τουρισμός ο туризм
τουρίστας ο турыст
τουριστικός турысцкі, турыстычны
τουρίστρια η турыстка
τουρκεμένος абтурэчаны
τουρκικός турэцкі
τουρκοκρατία η турэцкае панаванне (звычайна перыяд ад 1453г да 1821г)
τουρκοποίηση (-εις) η абтурэчанне
τούρκος ο турак
τουρκόφωνος щюркамоўны
τουρσί το марынаваная гародніна
τους він. мн. да ο, αὐτός; іх
τουτέστι(ν) то бо
τούτος η, ο гэты
τούφα η пук /травы/, пасма /валос/
τουφέκι το стрэльба
τουφεκιοφόρος ο стралец, стралок
τουφεκίδι το перастрэлка
τουφεκίζω расстраляць; страляць (у каго-н.)
τουφεκισμός ο расстрэл; стрэл
τράβηγμα το цяганне, тузанне; нацягванне; выцягванне; пер. зацягванне
τραβώ (α) цягці, валачы; тузаць, торгоць; выцягваць, выймаць; шчыпаць (траву); прыцягваць (магнітам); выклікаць (цікавасьць); вабіць, быць прывабным; ісьці (се на працу); **τ. για το βουνό** пайсьці на гару; **τ. φωτογραφίες από κανάλια** зрабіць здымкі каналаў
τραγί το казяня, козьлік
τραγικά трагічна
τραγικός Іпрым трагічны; цяжкі, страшны; 2ο трагік, аўтар трагедыі
τράγος ο казёл
τραγούδι το песня; **λαϊκά τραγούδια** народныя песні
τραγουδιστής ο сьпявак
τραγουδίστρια η сьпявачка
τραγουδώ (α) сьпяваць
τραγωδία η трагедыя
траίνο το цягнік
траκτήρ/ трахтёр το трактар

τράμ *το* трамвай
τραμπούκος *ο* грубіян; блатач, хуліган
τρανός вялікі, магутны, вялізны
τραντάζομαι трэсьціся, скаланацца, дрыжаць
τραντάζω трэсьці, скаланаць; грывнуць, мекнуць, ударыць; **τ. από σπασμούς** торгоцца ў канвульсіі
τρανταχ- → **τραντάζω**
τράπεζα *η* банк; стол
τραπεζάκι *το* столік
τραπεζαρία *η* страўня, сталоўка (*пакой*)
τραπέζι *το* кухонны стол; абед
τραπεζικός *Ιπрым* банкаўскі; **τραπεζική κρίση** банкаўскі крызіс; *2ο* банкаўскі службовец
τραπεζίτης *ο* банкір
τραπεζογραμμάτιο *το* банкнота
τραπεζομάντηλο *το* абрус
τράπουλα *η* карта (*для гульні*)
τραύμα *το* рана; траўма
τραυματίας *ο* паранены
τραυματίζω параніць
τραυματισμένος паранены; **βαριά τ.** цяжка паранены
τραυματιφιάς *ο* санітар (*вайсковы*)
τραχειοτομία *η* трахеятамія (*хірургічная аперацыя*)
τραχηλιά *η* каўнер
τράχηλος *ο* шыя
τραχύς, -ιά, -ύ грубы, жорсткі, шурпаты; *пер.* грубы, рэзкі
τρεις, (*ж.р. τρεις; н.р. τρία*) тры
τρέλα *η* шаленства, вар'яцтва
τρελαίνομαι дурэць, вар'яцець
τρελαίνω даводзіць да шаленства; пазбаўляць розуму
τρελός дурны, вар'яцкі; *пер.* вар'яцкі; гарэзьлівы
τρεμαμένος дрыготкі; **τρεμαμένα χέρια** дрыготкія рукі
τρεμοσβήνω мігцець, дрыжаць (*πολύμα, σβηστό*); *пер.* ледзь ліпецць, згасаць
τρεμουλιάζω дрыжаць, трымцець
τρεμουλιαστός дрыготкі
τρέμω дрыжаць, трэсьціся, калаціцца; трымцець
τρένο *το* цягнік; **τ. τοπικής συγκοινωνίας** прыгарадны цягнік; **φορτιγό τ.** таварны цягнік, таварняк
τρέξιμο *το* бег; беганіна
τρέπω павярнаць; накіроўваць; ператвараць; **τ. σε φύγη** кінуцца наўцёкі, даць лататы
τρέφομαι карміцца
τρέφω карміць; выкормліваць; адпускаць (*баряду*); сілкаваць
τρέχάλα *Ιη* шпаркі бег; *2πρυσλ.* бягом, бяжком; **φεύγω τ.** пабегці подбежкам
τρεχουμένος цякучы; **τρεχούμενο νερό** цякучая вада
τρέχων, -ουσα, -ον цякучы; цяперашні; **το τρέχων έτος** бягучы год
τρέχω бегці, бегаць; цячы, ліцца; імчаць; **τι τρέχει;** што тут дзеецца?, у чым справа?
τρία тры (*ніякі род*)
τριάδα *η* тройка, трое; **η Αγία Τ.** Св. Тройца
τρίαινα *η* трохрожнік, трохзубец
τριακόσια трыста
τριακοστός трохсоты
τριάντα трыццаць
τριαντάφυλλο *το* ружа
τριάρι *το* тройка
τριβή *η* церце; націранне, расьціранне
τρίβω церці; націраць, расьціраць, паціраць
τριγμός *ο* трэск; рыпенне (*сьнегу, дзвьярэй*)
τριγωνομετρία *η* трыганаметрыя

τρίζω трашчаць, рыпець; хрумстаць
τριμνηαίος, -αία, -ον квартальны, трохмесячны
τρισδιάστατος, -ος, -ο трохмерны
τριγυρίζω хадзіць вакол, бадзяцца; акружаць, атачаць
τριγύρω вакол
τριγωνικός трохкутны
τριγώνο το трохкутнік
τριζόνι το цвыркун
τρίζω трашчаць, скрыпець; хрумстаць
τρικάταρτος трохмачтавы
τρικέφαλος трохгаловы
трикуμία η бура, шторм, негадзь
τριμμένος пакрышаны, здробнены; пацёрты, паношаны
τριπλασιάζω патроіць
τριπλάσιος патройны, трохразовы
τρίπλος патройны
τρισδιάστατος трохмерны; **τρισδιάστατη εγγύηση** трохступенная гарантыя
τρισεκατομύριο το трыльён
τρισχιλιοχρόνος трохтысячагадовы; **τρισχιλιοχρόνη ιστορία** трохтысячагадовая гісторыя
Тρίτη η аўторак
τριτοβάθμιος (ος/ια, ον) трэцяй ступені, трэцяга разраду; **τριτοβάθμια εκπαίδευση** адукацыя трэцяй ступені (*поўная сярэдняя*)
τρίτομος трохтомны
τρίτος трэці
τρίχα η валасіна, валасок
τρίχρονος трохгадовы; **τρίχρονη ειρήνη** трохгадовы мір
τρίχρωμος трохколерны
τρίχωμα το валасы, валасяное покрыва; поўсьць
τριχωτός валасаты, калматы
τρίκα η тройка (*πρэдстаўнікі Еўрапейскага Хаўрусу, Еўрапейскага Банку і Міжнароднага Валютнага Фонду*)
τρόλεϋ το тралейбус
τρομαγμένος спужаны
τρομάζω палохаць, страшыць; баяцца
τρομάρα η страх, жах; **τον έπιασα τ.** яго ахапіў жах
τρομερός жахлівы, страшны
τρομοκράτης ο тэрарыст
τρομοκρατία η тэрор
τρομοκρατικός тэрарыстычны
τρόμος ο страх, жах
τροπικός трапічны; **τ. δάσος** трапічны лес
τροποποίηση (-εις) η папраўка, зьмена, мадыфікацыя
τρόπαιο το помнік у гонар перамогі, манумент; трафей (*паляўнічы*); прыз, трафей (*здабыты ў спаборніцтве*); *пер.* трыумф, перамога
τρόπος ο спосаб, лад, чын; **με τέτοιο τρόπο** гэтакім чынам, гэтак; **ενεργώ κατ'αυτον τον τρόπο** дзейнічаць такім чынам; **με τον καλύτερο τρόπο** найлепшым чынам
τρούλος ο купал; скляпенне
τροφή η ежа, харчаванне; харчы
τρόφιμα τα прадукты, харчы
τροφοδοσία η забесьпячэнне харчамі; пастаўкі, забесьпячэнне
τροφός η мамка
τροχαία η дарожная паліцыя
τροχαίος, -αία, -ο рухомы, транспартны; **το τροχαίο υλικό** рухомы склад (*транспарт*)
τροχήλατος, -ος, -ον колавы, на колах, на колавай хадзе
τροχιά η каляіна; арбіта; траекторыя
τροχιακός арбітальны; **τροχιακό συγκρότημα** арбітальны комплекс
τροχίζω вастрывць; практыкаваць, трэніраваць

τροχονόμος *ο* палицыянт (*дарожнае паліцыі*)
τροχός *ο* кола; круг, дыск; ганчарны круг
τρογόνι *το* галубка; *χτυπό με την ίδια ντουφέκι δυα τρογόνια* забіць адным стрэлам двух зайцоў
τρύγος *ο* збор вінаграду
τρυγώ (*α*) збіраць вінаград
τρύπα *η* дзірка, адтуліна; нара; **τ. του όζοντος** аэонавая дзірка
τρυπάνι *το* сьвердзел
τρύπημα *το* праколванне, прадзіраўленне
τρυπημένος праколаны, прадзіраўлены
τρυπώ (*α*) праколваць, прадзіраўціць; ірваць, зношваць
τρυφερά пяшчотна, ласкава
τρυφεράδα *η* пяшчота, ласка
τρυφερός пяшчотны, ласкавы
τρυφερότητα *η* → **τρυφεράδα**
τρώγλη *η* пячора; хатка, курэнь
τρώγω есьці; грызьці; мантачыць
τρωϊκός траянскі; **τ. πόλεμος** траянская вайна
τρώκτης *ο*, **τρωκτικό** *το* грызун
τρωτός слабы, падатлівы
τσαγκάρης *ο* шавец
τσαί *το* чай, гарбата
τσαϊέρα *η* чайнік (*для заваркі*)
τσακίζω біць, трушчыць; ламаць, гнуць; **τ. στα βράχια** разьбіць аб скалы
τσακόνομαι быць злоўленым; сварыцца, біцца
τσακόνω лавіць, хапаць; заставаць
τσαμπατζής *η* заяц, безбілетны пажыць
τσάντα *η* торба
τσάπα *η* капаніца, матыка
τσάτρα-πάτρα сяк-так
τσατσάρα *η* грабянец, расчоска
τσέπη *η* кішэня
τσιγάρο *το* цыгарэта, папяроса
τσιγκός *ο* цынк (Zn)
τσιγκούνης, -α, -ικο сквапны
τσιμέντο *το* цэмент
τσιμπίδα *η* клешчы; пінцэт
τσιμπώ (*α*) шчыпаць, шчыкаць; калоць (*ιголкай*); кусаць (*пра насякомых*)
τσιπάκι *το* чып
τσιπούρα *η* лешч
τσιρκο *το* цырк
τσιρότο *το* лейкопластыр
τσιχλα *η* дрозд
τσοπάνης *ο* пастух
τσούζω пячы, апячы; паліць, шчыпаць (*пра холад, боль і пад.*)
τσουκάλι *το* гаршчок
τσουκνίδα *η* крапіва
τσουλούφι *το* кутас/ік (*валос*); бакенбарды
τσουχτερός пякучы; зьедлівы
τυλιγάδι *το* матавіла
τύλιγμα *το* згортванне, скручванне; хутанне
τυλιγμένος загорнуты, заверчаны, захутаны
τυλίγω загарнуць, скруціць; хутаць
τύμβος *ο* курган (*надмагілле*); магіла, пахаванне
τύμπανο *το* барабан; лабак, франтон (*будынка*)
τυπολατρεία *η* фармалізм
τυποποιημένος стандартны, трафарэтны

τυποποίηση (-εις) *η* стандартызацыя
τύπος *ο* друк; форма, выгляд, тып; сьлед, адбітак; узор; формула
τυπωμένος друкаваны, надрукаваны
τυπώνω друкаваць; выдаваць; пакідаць адбітак, сьлед
τυραννία *η* тыранія; пакуты, мўка
τυραννικός тыранічны; пакутлівы
τύραννος *ο* тыран
τυρόπιτα *η* пірог з сырам
τυρί *το* сыр /цывёрды/
τυφεκισμός *ο* → τουφεκισμός; **εκτελώ δια τ.** пакараць сьмерцю праз расстрэл
τυφλά сьлепа; **στα τ.** вобмацкам; **είμαι τ. πιστός** быць сьлепа верным
τυφλός сьляпы
τύφος *ο* тыф; **κοιλιακός τ.** брушны тыф
τυχαία выпадкова
τυχαίνο сустракаць, спатыкаць; быць, прысутнічаць; выпадаць на долю; бываць, здарацца, надарыцца
τυχαίος, -α, -ο выпадковы, нечаканы, неспадзяваны
тухерός шчасьлівы, удалы
τύχη *η* доля, лёс; шчасьце, шанцаванне; выпадак; **καλή τύχη** шанцаванне; **κατά τ.** выпадкова;
στην τ. наўдачу
τυχοδιώκτης *ο* авантурыст
τυχοδιωχτικός авантурыстычны
тухόν выпадковы; магчыма; **αν τ.** у выпадку, калі
τύψη *η* згрызоты сумлення
τω *дав. да ο, το*
των *родн. мн. л. да ο, η, το*
τώρα зараз, цяпер; **ως τώρα** дагэтуль
τωρινός цяперашні; сучасны

υ Υ

υάλινο шкляны
ύβρη (-εις) *η* лаянка; зьянавага
υγεία *η* здароўе
υγιεινός здаровы, карысны для здароўя; гігіенічны
υγιής, -ής, -ές дужы, здаровы; цьвярозы, разумны
υγιώς разумна, цьвяроза
υγρασία *η* вільгаць, вільготнасьць, сырасьць
υγρός вадкі; вільготны, сыры
ύδατα τα (*мн. да ύδωρ*) воды; водныя абшары; **τα χωρικά υ.** тэрытарыяльныя воды
υδάτινος вадзяны, водны
υδατογραφία *η* акварэль, акварэльны жывапіс
υδατογράφω (*ε*) пісаць акварэль
υδατοκαλλιέργια *η* аквакультура
υδραγωγείο *το* вадаправод
υδράργυρος *ο* іртуць (*элемент Hg*)
υδραυλικός *πρ*ым гідраўлічны; *2ο* вадаправодчык
υδρογονανθράκας *ο* вуглеводарод; **υδρογονανθράκοι** вуглеводароды
υδρογόνο *το* вадарод
Υδροχόος *ο* Вадаліў (*сузор'е*)
ύδωρ *το* (*родн. ύδατος*) вада
υιοθεσία *η*, **υιοθέτηση** (-εις) *η* усынаўленне; *пер.* прызнанне, ухвала; **υιοθέτηση τέτοιων μέτρων** прыняцце такіх мер
υιοθετώ (*ε*) усынаўляць; засвойваць, пераймаць; прымаць, ухваляць
υιός *ο* сын
ύλη *η* рэчыва, матэрыял; матэрыя; тэма, зьмест
υλικό *το* матэрыял

υλικός рэчыўны, матэрыяльны
υλικοτεχνικός матэрыяльна-тэхнічны; **υλικοτεχνική υποδομή** матэрыяльна-тэхнічны грунт/
падмурак
υλισμός *ο* матэрыялізм; **διαλεκτικός** *υ*. дыялектычны матэрыялізм
υλιστικός матэрыялістычны; **υλιστική διαλεκτική** матэрыялістычная дыялектыка
υλοποιημένος матэрыялізаваны, ажыццёўлены
υλοποίηση (-εις) *η* матэрыялізацыя, ажыццяўленне; увасабленне
υλοποιώ (ε) увасабляць, ажыццяўляць, матэрыялізаваць
ύμνος *ο* гімн
υμνώ (ε) апяваць, услаўляць
υπαγόρευση *η* дыктоўка, дыктант; дыктат
υπαγορεύω дыктаваць; падказваць, падштурхоўваць
υπάγομαι належаць, адносіцца, быць у *χylim-н.* падпарадкаванні
υπάγω адносіць, прылічаць; падпарадкоўваць
υπαγωγή *η* далучэнне, прылічэнне да; падпарадкаванне
υπαίθριος, -ια, -ο на вольным паветры
υπαιτία *η* адказная, вінаватая
υπαίτιος, -ος/-ία, *πрым* адказны; вінаваты (για за); (*ι* як назоўнік)
υπατιότητα *η* адказнасць, вінаватасць
υπακοή *η* паслушэнства, пакора; **τοφλή** *υ*. сьляпая пакора
υπάκουα паслухмяна
υπάκουος паслухмяны
υπακούω слухаць, падпарадкавацца; **υ. σε εντολή** выконваць загад
υπάλληλος *ο* службовец; супрацоўнік
υπανάπτυκτος слабаразьвіты
υπανάπτυξη (-εις) *η* адсталасць, слабае разьвіццё
υπαξιωματικός *ο* унтэр-афіцэр
υπαρκτός існы, наяўны; рэальны
υπαρξη (-εις) *η* існаванне, наяўнасць; істота, чалавек; **τροφερή υ**. маладая жонка
υπάρχοντα *τα* маёмасць, дабро
υπάρχω быць, існаваць; сустракацца, мецца; **υ. στα χαρτιά** існаваць на паперы; **δεν υπάρχει/**
υπάρχουν няма, не існуе/ не існуюць
υπασπιστής *ο* ад'ютант
υπαστυνόμος *ο* лейтэнант паліцыі
υπάτος *Ιπрым* вярхоўны, найвышэйшы; *2ο* консул
υπέδαφος *το* нетры
υπέκυψε → **υποκύπτω**
υπενθυμίζω напамінаць, нагадваць
υπέρ за, для, пра; над; болей, звыш; **είμαι υ. των εκτελέσεις** быць за пакаранне сьмерцю
υπεραίσθητος звышадчувальны
υπερανθεκτικός звыштрывалы; **υπερανθεκτικό κρύσταλλο** звыштрывалае крышталёвае шкло
υπεράνθρωπος *1 πрым* звышчалавечы, нечалавечы; *2ο* звышчалавек
υπεράνω вышэй, найвышэй; **υ. όλων** найвышэй за ўсё, перад усім
υπερασπίζω абараняць, адстойваць; падтрымліваць
υπερασπιστής *ο* абаронца
υπεραστικός міжгародні
υπερατλαντικός трансатлантычны
υπερβαίνω пераўзыходзіць, перавышаць; выходзіць за межы, перакрочыць; пераадольваць;
υ. την κρίση зладзіць з крызісам, даць рады крызісу
υπερβάλλω пераўзыходзіць; перабольшуваць
υπέρβαση (-εις) *η* пераадоленне; перавышэнне; **υ. των δυσκολιών** пераадоленне цяжкасцей
υπερβατικός які пераважае; трансцэндэнтны
υπερβατικότητα *η* трансцэндэнтнасць
υπερβεί → **υπερβαίνω**
υπερβολή *η* перабольшанне; празьмернасць, крайнасць; **δεν υπάρχει καμιά υ. σ' αυτά** у гэтым/ тут няма аніякага перабольшання
υπερβολικός перабольшаны; празьмерны

υπερδύναμη *η* звышдзяржава
υπερένταση (-εις) *η* перанапружанасць, празмерная напружанасць
υπερεντατικός інтэнсіўны, напружаны
υπερήλικος стары, пажылы
υπερηφάνεια *η* гордасць; пыха, фанабэрыя
υπερήφανος горды; фанабэрысты
υπερθερμανση *η* пераграванне
υπερθετικός *ο* найвышэйшая ступень
υπέρθυρο *το* вяршнік (*верхняя бэлька, што злучае два вушакі*)
υπερ-ήρωας *ο* звышгерой, супергерой
υπερίπταμαι лятаць над, аблятаць; лунаць
υπερισχύω пераважаць, мець перавагу; адужаць, адолець, пабораць
υπερκόπωση (-εις) *η* ператомленасць
υπερκρατικός наддзяржаўны
υπερκρίσιμος звышкрытычны
υπέρμαχος *η, ο* абаронца, прыхільнік, прыхільніца
υπερνικό (*α*) адолець, адужаць, перамагчы
υπέρογκος непамерны, аграмадны, гіганцкі
υπεροπλία *η* перавага ва ўзбраенні; **αεροπορική** *υ.* панаванне ў паветры, перавага ў авіяцыі
υπερόπτης *ο* ганарлівец, задавака
υπερόπτισσα *η* ганарліўка, ганарыстая жанчына
υπερορθοδόξος звышартадаксальны, ультраартадаксальны
υπεροχή перавага; **ηθική** *υ.* маральная перавага
υπέροχος цудоўны, выдатны; фантастычны; **υ. πολιτισμός** бліскучая цывілізацыя
υπεροψία *η* фанабэрыя, ганарыстасць, пыха
υπερόντιος, -ος, -ο заморскі, заакіяніскі
υπερπύση (-εις) *η* аблёт (*тэрыторыі*)
υπερρεαλισμός *ο* сюррэалізм; гіперрэалізм
υπερεαλιστής *ο* сюррэаліст
υπερσυντελικός *ο* даўно мінулы час, плюсквамперфект
υπέρταση (-εις) *η* перанапружанне; гіпертанія
υπέρτατος найвышэйшы, самы высокі
υπερτοκισμένος дадзены пад звышвысокі процант (*пазыка*); **υπερτοκισμένο χρέος** звышвысокапрацэнтны доўг
υπέρυθρος інфрачырвоны
υπερφυσικός звышнатуральны
υπερχρεωμένος які мае вялікія даўгі; **υπερχρεωμένα νοικοκυριά** гаспадаркі з вялікімі даўгамі
υπερωκεάνιος, -α, -ο міжакіяніскі; заакіяніскі, заморскі; **η Υπερωκεάνια Όδος** Міжакіяніская Шаша (*злучае бразільскія і перуанскія парты*)
υπέστην → **υφίσταμαι**
υπεύθυνος *Ιπрым* адказны; *2ο* адказная асоба
υπέχω несцьці (*адказнасць*); цярпець (*шкоду*)
υπήγαγον → **υπάγω**
υπήκοος, -ος, -ον *Ιπрым* паслухмяны, пакорлівы; *2ο* грамадзянін (*якой-н. краіны*)
υπηκοότητα (-ης) *η* грамадзянства, падданства
υπηρεσία *η* служба; дзяжурства; паслуга; ведамства; **της υπηρεσίας** дзяжурны; **μυστική** *η.* таемная служба; **Παγκόσμια Υ. Αντιντόπινγκ** Сусьветнае Антыдопінгвае Агенцтва
υπηρεσιακός службовы; ведамасны; **για υπηρεσιακή χρήση** для службовага карыстання
υπρέτης *ο* слуга; работнік, службовец;
υπηρέτρια *η* служанка; работніца
υπηρετώ (*α*) працаваць; служыць, быць на службе; абслугоўваць; **υ. τη στρατιωτική μου θητεία** адбываць вайсковую службу
υπήρξα → **υπάρχω**
υπήχθην → **υπάγω**
υπνοδωμάτιο *το* спальня, спальны пакой
ύπνος *ο* сон; сьненне
υπνωτικός гіпнатычны; снатворны

υπό пад (дзе, куды); меней, ніжэй; **υπό το μηδέν** ніжэй за нуль; **υπό τους Τούρκους** пры турках, пад туркамі

υποβάθμιση (-εις) η недаацэнка; прыніжэнне

υποβάλλω падаваць, прадстаўляць (документ, прапанову); прапаноўваць, вылучаць; падваргаць (чаму-н.); **υ. σε χειρουργική επέμβαση** рабіць каму-н. хірургічную аперацыю; **υ. σε βασανιστήρια** катаваць, мучыць

υποβαστάζω падпіраць; падтрымліваць

υποβληθ- → **υποβάλλω**

υποβλητικός натхняльны; уражальны

υποβοηθώ (ε) дапамагаць, садзейнічаць, спрыяць

υποβρύχιο το падводная лодка, субмарына

υποβρύχιος падводны

υπόγειο το склеп, падвал; шынок

υπόγειος, -α, -ο пад'земны

υπογραμμισμένος падкрэслены

υπογραφή η подпіс; **βάζω η υ. μου κάτω από** ставіць свой подпіс пад; **μαζεύω περισσότερες από 100 υπογραφές** сабраць болей за 100 подпісаў

υπογράφω падпісваць; заключаць дамову; расьпісвацца, падпісвацца; **υ. σύμφωνα ειρήνης μαζί τους** падпісаць з імі мірную дамову з

υποδεέστερος ніжэйшы (на якасьці, становішчу); падначалены, малодшы

υπόδειγμα το узор, прыклад; **χρησιμοποίησώ ως υ.** скарыстаць як прыклад

υποδεικνύω, υποδείχνω паказваць (на што-н.); падказваць, наводзіць на думку; прапаноўваць

υποδέχομαι сустракаць /святая/, прымаць (гасцей); успрымаць (наведамленне і пад.); **υ. με ανοικτές αγκάλες** сустракаць з радасьцю

υποδηλώνω значыць, абазначаць; быць прыкметай; сьведчыць

υπόδημα το абутак

υποδιαίρεση (-εις) η падразьдзел, падзел; дзяленне (шкалы)

υποδιαίρω (ε) падзяляць, падразьдзяляць

υποδιευθυντής ο намесьнік дырэктара, упраўляючага

υποδομή η аснова, падмурак, грунт; інфраструктура

υποδόριος, -α, -ο паскурны; **υποδόρια ένεση** падскурная іньекцыя

υποδουλομένος паняволены

υποδουλώνω заняволіць, накінуць рабства

υποδοχή η сустрэча, прыём (гасцей і пад.)

υποείδος το падвід

υποεκπρόσωπηση (-εις) η недастатковае прадстаўніцтва; **υ. στο κοινοβούλιο** недастатковае прадстаўніцтва ў парламенце

υποθερμία η гіпатэрмія, паніжаная тэмпература; пераастуджанне

υπόθεση (-εις) η меркаванне, дапушчэнне, гіпатэза; справа, пытанне; **η υ. έλαβε άλλη τροπή** справа павярнулася іначай

υπόθετο το сьвечка (медычная)

υποθέτω меркаваць, дапускаць; меркаваць, думаць

υποκειμενικός суб'ектыўны

υποκειμενικότητα η суб'ектыўнасьць

υποκείμενο το суб'ект; *грамат.* дзейнік; прадмет, тэма; асоба

υποκινούμενος справакаваны, выкліканы, матываваны; **πολιτικά υ.** палітычна матываваны

υποκινώ (ε) падбурхваць, штурхаць; правакаваць; выклікаць

υποκλέπτω прысабечыць; выбраць; перахапіць (радыёперадачу)

υποκλίνομαι кланяцца; згінацца, скарацца

υπόκλιση (-εις) η паклон; пакланенне

υποκλοπή η перахоп (радыёперадачы); падслухоўванне

υποκοριστικό το памяншальная, ласкальная форма

υποκοριστικός памяншальны

υπόκοσμος ο падонкі, адкідкі грамадства; (“атмарозкі, шышывыя блохі”)

υποκρίνομαι прытварацца, быць крывадушным; выконваць ролю, пераўвасабляцца

υποκρισία η прытворства, крывадушнасьць

υποκριτής ο кривадушнік; прытворшчык, сімулянт
υποκριτικός кривадушны, прытворны
υποκύπτω скарацца, паддавацца, саступаць; паміраць
υπόκωφος глухі, прыглушаны
υπόλειμμα το *πρ.м., пер.* рэшткі
υπολείπομαι адставаць, саступаць; заставацца, быць яшчэ
υπολήπτομαι шанаваць, цаніць
υπόληψη (-εις) η павага, пашана
υπολογίζω лічыць, вылічваць; браць у разьлік, лічыцца (з *κίμ-, чым-н.*); разьлічваць, спадзявацца; **υπολογίζεται πώς/ ότι** лічыцца, што
υπολογισμός ο разьлік, падлік, вылічэнне; разьлік, намер· **οικονομικός** υ. эканамічны разьлік, эканамічная выгода
υπόλογος адказны, які нясе адказнасць; **είναι υ. για τις πράξεις του** ён адказны за свае ўчынкі
υπόλοιπο το рэшта, астача; сальда
υπόλοιπος астатні, які застаецца; другі, іншы
υπομένω трываць, цярпець
υπομονή η цярпліваць; вытрымка, выносьліваць
υπομονητικά цярпліва
υπομονητικός цярплівы; выносьлівы
υπόνοια (μн -οιες) η падозранне
υπονόμηση (-εις) η падкапанне, падкоп; *пер.* падкоп, падрыванне; мінаванне
υποπολύβολο το аўтамат (*зброя*)
υποπτέομαι падазраваць
ύποπτος падазроны; **ως ύποπτο** як падазронага
υποσιτισμός ο недаяданне
υπόσταση (-εις) η існаванне; сутнасць; падстава, аснова
υπόστεγο το павець; ангар (*самалётны*); **σ'ένα υ.** пад павеццю
υποστηριγμένος падтрыманы· **υ. από** падтрыманы *κίμ-н.*, пры *чыёй-н.* падтрымцы
υποστηρίζω падпіраць, падтрымліваць; падтрымліваць, абараняць, дапамагаць; сцвярджаць, даказваць
υποστηρικτής ο абаронца; прыхільнік (*партыі і пад.*); *пер.* апора, падтрымка
υποστήριξη (-εις) η падтрымка, дапамога
υποστράτηγος ο генерал-маёр
υπόστρωμα το подсыціл; субстрат; **τα υποστρώματα** нетры
υποστώ → **υφίσταμαι**; падвяргацца, быць пад узьдзеяннем
υποσχέθηκαν → **υπόσχομαι**
υπόσχεση (-εις) η абяцанне, абавязанне
υπόσχομαι абяцаць
υποσχομένος па/абяцаны
υποταγή η падпарадкаванне, пакора; паслушэнства
υποτακτική η залежны стан; умоўны стан
υποτακτικός *Іпрым* падпарадкаваны, падначалены; паслухмяны; *2ο* слуга; **υ. του Κρεμλίνου** паслугач Крамля
υποτάσσομαι падпарадкоўвацца
υποτάσσω падпарадкоўваць, захапіць
υποτελεία η падпарадкаванне; васальная залежнасць; абавязак плаціць даніну· **εισπραττω φόρο υποτελείας** збіраць даніну
υποτίμηση (-εις) η недаацэнка; дэвальвацыя, абясцэненне, паданне курсу (*грошай*)
υποτιμώ (α) недаацэньваць; зьяншаць
υπότιτλος ο пад'заглавак; субцітр
υποτμηματάρχης ο намесьнік загадчыка / начальніка аддзела
υποτροπή η адступленне, адыход; рэцыдыў; **σε περίπτωση υποτροπής** у выпадку паўтарэння
υποτροφία η стыпендыя; **κερδίζω υ. από** атрымаць стыпендыю ад
υποτυπώδης, -ης, -ες неакрэслены, бясформны; павярхоўны, элементарны; недаразьвіты
ύπουλος каварны, вераломны
υπουργείο το міністэрства
υπουργικός міністэрскі

υπουργός *ο* міністр
υποφέρω трываць, выносіць; пакутаваць, мучыцца; *υ. εδώ και πολλά χρόνια από* шмат гадоў хварэць на
υποχείριος (*σε каму-н.*) падуладны; залежны
υποχθόνιος пад'земны
υποχρεωμένος абавязаны; удзячны
υποχρεώνομαι быць змушаным
υποχρεώνω абавязваць; змушаць, прымушаць
υποχρέωση (-εις) η абавязак; павіннасьць; абавязацельства
υποχρεωτικός абавязковы; змушаны; абавязаны
υποχώρηση (-εις) η адступленне, адыход; саступка; асяданне (*зямлі, сьцяны*)
υποχωρώ (ε) адступаць; адыходзіць; падавацца, саступаць; апускацца; асядаць (*пра зямлю, сьцяну*)
υποψήφιος *Іпрым* які прэтэндуе, які ёсьць кандыдатам; *2ο* кандыдат, прэтэндэнт
υποψηφιότητα η кандыдатура
υποψία η падозранне
υποψιάζομαι падазраваць
ύστατος апошні, астатні, крайні
ύστερα потым, пазьней, пасля
υστέρηση (-εις) η адставанне, затрымка; гістэрэзіс; *βρόχος υστέρησης* пятля гістэрэзісу
υστεροβουλία η прыхаваная думка, таемны намер; няшчырасьць
ύστερος пазьнейшы, позні; наступны, крайні; *ύστερη εποχή του χαλκού* позьняя эпоха медзі (*гістарычны перыяд*)
υστερώ (ε) адставаць, спазьняцца, забаўляцца; адставаць, заставацца ззаду
υστερών, -ούσα, -ούν які адстае
υφαίνω ткаць
ύφαλο το рыф, скала
υφαντής ο ткач
υφαντουργείο το ткацкая фабрыка
υφαντουργία η тэкстыльная прамысловасьць
υφάντρ(ι)α η ткачыха
ύφασμα το тканіна, крам
υφασμένος сатканы
ύφεση (-εις) η зьмяньшэнне, ослабленне, спад; разрадка (*напружанасьці*)
υψηγесία η пасада дацэнта
υψηγетής ο дацэнт
υφήλιος η сьвет, сусьвет
υφίσταμαι падвяргацца, цярпець, трываць; несцьці /*накаранне*/; быць, існаваць· *υ. ήττα* пацярпець/ панесьці паразу
υφισταμένη η падначаленая
υφιστάμενος *Іпрым* існы, наяўны; *τα υφιστάμενα αποθέματα τροφίμων* наяўныя запасы харчоў; *2ο* падпарадкаваны, падначалены;
υφολιγικός стылістычны
υφολογία η стылістыка
ύφος το аблічча, выраз твару; тон, інтанацыя; стыль
υφυπουργός ο намесьнік міністра
υψηλοβαθμός высокапасады; высокі, важны
υψηλός → *ψηλός*; высокі; узьнёслы
υψηλόφωνα гучна, на ўвесь голас
υψίπεδο το узгор'е
υψόμετρο το вышыня (*над роўнем мора*)
ύψος το вышыня; рост (*чалавека*); узьнёсласьць (*думак*); *υ., πλάτος, πάχος* вышыня, шырыня, таўшчыня (*пра памеры*); *σε ύ. 152 μέτρων* на вышыні 152 метры; *ύψου 24 εκατομμυρίων δολαρίων* памерам/ у суме 24 мільёнаў даляраў
υψώνομαι узьнімацца, высіцца; павелічацца
υψώνω уздымаць; будаваць; падвышаць, павелічаць

φ Φ

φαβορί *το* фаварыт, улюбёнец
φαγεντιανός фаянсавы
φαγέντσα *η* фаянс
φαγητό *το* ежа, страва
φαγώσιμος ядомы; харчовы
φαῖ *το* ежа, страва
φαιδρός вясёлы, радасны, сьмешны
φαίνομαι здавацца, выглядаць; паказвацца, зьяўляцца; **φαίνεται** здаецца, выглядае
φαινομενικά як здаецца, зьнешне, на першы погляд
φαινομενικός які здаецца, бачны, падманлівы; зьнешні, павярхоўны
φαινόμενο *το* зьява; феномен; **τα φαινόμενα της φύσης** зьявы прыроды
φαινότυπος *ο* фенатып
φαιός, -ά, -ό шэры; **φαιά ουσία** шэрае рэчыва (*мозга*)
φάκελος *ο* канверт; пакет; дасье
φακός *ο* лінза, лупа; аб'ектыў; ліхтарык; **φακοί επαφής** кантактавыя лінзы; **στο φακό** у аб'ектыве
φάλαγγα *η* калона; шарэнга; фаланга
φάλαйна *η* кіт (*жывёла*)
φαλάκρα *η* лысіна
φαλακρός лысы; *пер.* голы, галашчокі
φαλκιδεύω падрабляць; скарачаць, зьмяншаць
φамελήτης *ο* шматдзетны чалавек
φάμπрика *η* фабрыка
φαν- → **φαίνομαι**
φανάρι *το* ліхтар; маяк
φαναριωτικός фанарыцкі; адукаваны; арыстакратычны, элітны (*з Канстанцінопальскага кварталу Фанар, дзе жылі заможныя, адукаваныя грэкі*)
φανατικός *Ιπрым* фанатычны; *2ο* фанатык
φανερός адкрыты, непрыхаваны; відавочны, бачны; **κάνει φανερό** робіцца відавочным
φανερώνω паказваць, раскрываць; выяўляць, выкрываць
φανέρωση (*-εις*) *η* раскрыццё, выкрыванне; прыкмета; зьяўленне
φανός *ο* ліхтар
φαντάζομαι уяўляць, уяўляць сабе; **για φαντάσον!** уяві сабе!
φανταρία *η* пяхота
φάνταρος *ο* пехацінец
φαντασία *η* уяўленне, фантазія
φάντασμα *το* прывід, здань
φантаσμαγορικός фантасмагарычны
φантастικός фантастычны, неверагодны; уяўны, прывідны
φараγγι *το* цясьніна; яр
φараώ *ο* нязм. фараон
φαρδιά-πλατιά плазам; **φ.-π. στον πάγο** (*упасьці*) плазам на лёд
φάρδος *το* шырыня
φαρδύς, -ιά, -ύ шырокі, прасторны, раскошны (*не вузкі*)
фармакеίο *το* аптэка
фармакерός атрутны, ядавіты; пранізьлівы (*мароз*)
фармаκευτικός лекавы; фармацэўтычны
фармакі *το* атрута; *пер.* горыч
φάρмаκο *το* зелле, лекі
фармаκοποιός *ο* аптэкар, фармацэўт
φάρος *ο* маяк; фара
φασαρία *η* шум, гармідар, скандал
φάση (*-εις*) *η* фаза; стадыя, этап; **πάρουσα φ.** цяперашні этап
φασισμός *ο* фашызм

φασίστας, φασίστης *ο* фашыст
φασιστικοποίηση (-εις) *η* фашызацыя; *φ. του καθεστώτος* фашызацыя рэжыму
φασκιά *η* полка, плянка; спавівач
φάσκιωμα *το* спавіванне (*δзіццi*)
φασολάδα *η* квасолева поліўка
φασολάκια *τα* зялёная квасоля
φασόλι, φασούλι *το* квасоля, фасоля
φατρία *η* групоўка; фракцыя
φάτσα *η* твар, аблічча; фасад
φαύλος разбэшчаны, псаваны; подлы; *φ. κύκλος* заганнае кола
Φεβρουάριος *ο* люты (*месяц*)
φεγγαρι *το* Месяц, месяц (*спадарожнік Зямлі*); месяцавае святло
φεγγοβόλος, -ος, -ο зiхоткі, прамяністы
φεμινισμός *ο* фемінізм, жаночы рух
φερ- → φέρνω
φερμουάρ *το* маланка (*засьцежка*)
φέρνομαι паводзіць сябе, трымацца; ставіцца, абыходзіцца; рухацца, ісьці
φέρνω несці, везці, прыносіць; везці, прыводзіць; быць падобным
φέρομαι трымаць сябе, паводзіць; ставіцца (*да каго-н.*); ісьці, рухацца; *φέρεται* кажуць, мяркуюць, што
φέρσιμο *το* паводзіны
φέρυ-μποτ *το* паром (*марскі*)
φέρω → φέρνω; насіць (*вопратку, імя*); прыводзіць (*прыклад*); увозіць, імпартаваць; падаваць, прадстаўляць; прыносіць, даваць плён; *φ. ιατρό* прывесці/ паклікаць доктара;
φερόμενος ως γιός του Κ. прадстаўлены як сын К.
φесаάκι *το* шапачка
φεστιβάλ *το* фестываль
φέτα *η* скрылік, лустачка
φετινός сёлетні
φετίχ *το* /нязм./ фетыш
φέτος сёлета
φευγάλα *η* уцёкі
φευγάτος уцёкла, беглы; які паехаў; *είναι φ.* ён уцёк; ён паехаў
φεύγω уцякаць; пайсьці, паехаць, адпраўляцца; сыходзіць, пакідаць; пазьбягаць, ухіляцца; *φ. για το μέτωπο* пайсьці на фронт; *φ. από διαμέρισμα* выйсьці з кватэры; *φ. από τη(ν) ζωή* пайсьці з жыцця; *φεύγουν τα πουλιά* адлятаюць птушкі
φήλημα *το*, φιλί *το* пацалунак
φήμη *η* пагаласка, чутка; слава, рэпутацыя
φημίζομαι быць вядомым, славіцца, слыць (*чым-н.*); праславіцца
φημίζω моцна хваліць, ствараць славу
φημισμένος славуты, вядомы
φθάνω → φτάνω; *έφθανε ως τη στέγη* дасягала (да) столі
φθαρ- → φθείρω
φθαρμένος сапсаваны, негадзяшчы; зношаны; разбэшчаны
φθείρω псаваць, разбураць; разбэшчваць, раздурваць
φθινόπωρο *το* восень
φθίση (-εις) *η* сухоты, туберкулёз
φθόγγος *ο* гук (*фанетычны*)
φθόνος *ο* крывота, зайдрасьць, нядобразычлівасць
φθορά *η* псота; шкода, страта
φθόριο *το* флюор (*элемент F*)
φιάλη *η* пляшка, бутэлька; балон (*газу*)
φίδι *το* зьмяя
φιδωτός зьмеяпадобны; спіральны, пакручасты
φίλαθλος *ο* заўзятар спорту
φιλάργυρος *Ιπрым* скупы; *2ο* скнара
φιλελευθερισμός лібералізм

φιλευθεροποίηση (-εις) η лібералізацыя
φιλεύθερος स्वाбодалюбны; ліберальны
φιελлениσμός ο грэкафільства
φιενάδα η сяброўка; палюбоўніца
φιέτο το філе
φιенсплаχνία η міласэрнасьць, спагадлівасьць
φιенсплаχνός міласэрны, спагадлівы
φίλη η сяброўка
φίλι то → то φήλημα
φιλία η дружба, сяброўства
φιλικός сяброўскі, таварыскі; дружалюбны
φύλλο το ліст; аркуш; нумар /газеты/; **το πρώτο φ. της εφημεριδας μας** першы нумар нашай газеты
φίλμ το фільм
φίντισι то слановая костка, бівень
φιλο- прыстаўка з значэннем «прыхільны да, пра-» **φιλογερμανικός** пранямецкі
φιλοδοξία η гонар, славалюбства
φιλόδοξος славалюбны, ганарысты
φιλοδώριμα το чайвыя
φιλολογία η філалогія; літаратура
φιλολογικός філалагічны; літаратурны; **φιλολογικό ψευδώνυμο** літаратурны псеўданім
φιλόλογος, -ος ο філолаг; літаратар
φιλόμουσος які любіць мастацтва, музыку
φιλναζιστικός пранацысцкі, фашыстоўскі
φιλονατοϊκός пранатаўскі
φιλονικία η спрэчка, сварка
φιλονικό (α) спрацацца, сварыцца
φιλοξενία η гасьціннасьць
φιλοξενούμενος ο госьць
φιλοξενώ (ε) гасьцінна прымаць; даваць прытулак, прымаць (уцекачоў, дапр.)
φιλοπόλεμος ваяўнічы
φίλος *Іпрым* сяброўскі, таварыскі; дарагі, любы; 2ο сябар, таварыш; палюбоўнік; аматар
φιλοσοβιετικός прасавецкі
φιλοσοφία η філасофія
φιλοσοφικός філасофскі
φιλοσοφίμενος філасофскі, разважлівы; **φιλοσοφίμενη σκέψη** філасофскае мысленне
φιλόσοφος ο філосаф
φιλόστοργος пяшчотны
φιλότεχνος які любіць мастацтва
φιλοτεχνώ (ε) ствараць *што-н.* па-майстэрску, рабіць па-мастацку
φιλοτιμία η самалюбства; пачуццё ўласнай годнасьці
φιλοφρόνηση (-εις) η камплімент; прыемнасьць
φιλοφρονητικός прыязны, ветлы, ветлівы
φιλοφροσύνη η ветлівасьць, прыязнасьць
φίλτατος дарагі, каханы, любы
φίλτρο το фільтр; любчык, любоўны напой
φιλόποπος недаверлівы, схільны да падазронасьці
φιλώ (α) цалаваць
φίμωτρο το наморднік; затычка (у рот)
φίσα η вілка (электрычная)
φιστίκι το фісташка
φιστικιά η фісташкавае дрэва
φλαμουριά η ліпа
φλέβα η вена; жыла (мінералу); род, парода, паходжанне; **φ. χρυσού περ.** залатая жыла;
βρίσκω μια φ. χρυσού патрапіць на / знайсці залатую жылу
Φλεβάρης ο люты (месяц)
φλεγόμενος які палае, які гарыць, згаральны; **φλεγόμενο μίγμα** згаральная сумесь

φλέγων, -ουσα, -ον палкі, гарачы; *пер.* востры, актуальны (*проблема*); *φλέγοντα προβλήματα* вострыя праблемы
φλερτάρω фліртаваць, зайграваць
φλιτζάνι το кубачак
φλόγα η полымя, агонь; *пер.* запал, энтузіязм
φλογερός палымяны; палкі, гарачы; сьпякотны; *φλογερό μίσος* лютая нянавісьць
φλοιός ο кара; *στερεός φ.* цьвёрдая кара
φλούδα η, φλούδι το карá; скурка, шкарлупка
φλυαρία η балбатлівасьць; балбатня, пустаслоўе
φλύαρος *Іпрым* балбатлівы; гаваркі; *2ο* балбатун
φλυαρώ (ε) балбатаць, мянціць языком
φοβάμαι пужацца, палохацца, баяцца, страшыцца,
φοβερά страшэнна
φοβερίζω пагражаць; пужаць, палохаць
φοβερός страшэнны, жахлівы; дзівосны, цудоўны
φόβητρο το пужакала, пудзіла, страшыдла
φοβίζω пагражаць; палохаць, пужаць
φοβίθ- → **φοβάμαι**
φοβισμένος спужаны, спалоханы; баязьлівы
φοβιτσιάρης, -α, -ικο *Іпрым* баязьлівы, палахлівы, нясьмелы; *2ο* баязьлівец
φόβος ο страх; боязь, непакой
φοβούμαι → **φοβάμαι**
φοβούμενος жахлівы, страшны, якога баяцца
φόδρα η падкладка; абабіўка
φοίνικι το фінік
φοινικιά η фінікавая пальма; пальмавае дрэва
φοίνιξ ο фенікс
φοίτηση η заняткі, вучоба; наведанне; *υποχρεωτική φ.* абавязковае школьнае навучанне
φοιτητής ο студэнт
φοιτητικός студэнцкі
φοιτήτρια η студэнтка
φοιτώ (α) вучыцца; наведваць (*школу і пад.*)
φονεύω забіваць
φονήεν το галосная літара
φονιάς ο (*мн. οι φονιάδες*) забойца
φονικός сьмяротны
φόνος ο забойства; *φ. εκ προμελέτης* наўмыснае забойства
φόντο το фон; *τα φόντα* капітал; *φ. σε κομπιούτερ* кампутарная застаўка
φόρα η сіла, парыў
φορά η раз; рух, хада, разгон; накірунак; *μια φορά και έναν καιρό* (*у казках*) калісьці, некалі;
αυτή τη φ. гэтым разам; *για πρώτη φ.* упершыню; *μια φ.* неяк, аднойчы; *περισσότερο από κάθε άλλη φ.* болей чым калі-небудзь
φοράδα η кабыла
φορέας ο носьбіт; пераносчык (*хваробы*); *φ. στοιχείων* носьбіт інфармацыі
φορείο το насілка (*санітарныя*)
φόρεμα το вопратка
φορεσιά η касцюм, гарнітур, строй
φορητός пераносны, перасоўны, партатыўны
φοριούμαι насіцца (*пра вопратку, акуллары і пад.*)
φοροδιαφυγή η ухіленне ад выплаты падатку *цї* мыта
φορολογήσιμος належны да абкладання падаткам, які падлягае абкладанню падаткам
φόρος ο падатак; мыта; *пер.* даніна
φορτηγό το грузавік; *φ. πλοίο* кантэйнеравоз
φορτωμένος нагужаны, загужаны, пагужаны
φορτώνομαι быць абцяжараным; надакучаць
φορτώνω грузіць, нагужаць; абцяжарваць, ускладаць
φορώ (ε) насіць, апранаць; надзяваць

φουμάρω курыць
φούντα η кутас, кутасік, пампон
φουντούκι το фундук (арэх)
φουντώνω разрастацца (пра расьліны); палаць, разгарацца (полюмя)
φουντωτός пышны, густы, пухнаты
φούρια η пасьпешлівасьць, хапанне; завіханне
φούρναρης (-ηδες) ο пекар
φουρνέλο το топка; пер. падкоп, падрыў
φουρνίζω ставіць/ прыставіць у печ
φούρνος ο печ; духоўка; пякарня
φурτούνη η шторм, бура; няшчасьце, бяда
φουρτουνιασμένος штармавы, бурны; гаротны, шматпакутны
φουσκάλα η пухір
φούσκωμα το надзіманне (мяча, шара); набраканне, разбраканне; разьдзіманне, напуханне
φουσκώνω надзімаць; разьдзімаць; разьдзімацца; разбракаць
φουσκωτός надзіманы; разбраклы, распухлы; φουσκωτό σκάφος надзіманае судна/ лодка
φούστα η спадніца
φουстанέλα η фустанела (мужчынскі строй- доўгая кашуля з прыполам у форме раскошнай спадніцы з мноствам складак)
φούχτα η далоня; жменя, прыгаршчы
φραγκοκρατία η франкакратыя (час панавання ў Грэцыі каталіцкага Захаду ад XIII да сярэдзіны XVI ст.)
φράγκος ο каталік, заходнік
φράγμα το, φραγμός ο перагародка; загардзь, перашкода; υποστηρίζω χωρίς φ. цалкам падтрымліваць; προχείρο φράγμα імправізаваная загарадзь
φράζω агароджваць; загароджваць, загрузавашчваць, перакрываць
φραντζόλα η белы хлеб, батон
φράουλα η суніцы, клубніцы
φραουλιά η сунічны ці клубнічны куст
φράπα η грэйпфрут
φραπέ το кава з марожаным
φρασεολογία η фразеалогія; пер. рыторыка
φρασεολογικός фразеалагічны
φράση (-εις) η фраза; выказванне, выслоўе
φραстικός слоўны, фразавы, на словах; фразеалагічны
φρατζόλα η бохан беллага хлеба, батон
φράχτης ο плот; шлюз; στο φράχτη на плоце
φρένα τα розум, развага; έχω σώας τα φ. быць пры сваім розуме
φρενάρω тармазіць; пер. перашкаджаць, тармазіць
φρένο το тормаз
φреско το фрэска; сьвежасьць, прахалода
φρέσκος, -ια, -ο сьвежы (хлеб, дапр.); золкі, сьвежы
φρικαλεότητα η жудасьць, жах; φρικαλεότητες зьверства
φρίκη η жах, страх
φρικτός, φριχτός жудасны, жахлівы, страшны
φρίσσω, φρίττω дрыжаць, трымцець, калаціцца
φρόνηση (-εις) η розум, развага
φρόνιμος разумны, разважлівы; прыстойны
φροντίδα η клопат, догляд; непакой; ψυχιατρική φ. псіхіятрычны догляд
φροντίζω апекавацца; клапаціцца; φ. το τραύμα апрацоўваць рану
φροντιστήριο το падрыхтоўчая школа; падрыхтоўчы факультэт (у ВНУ)
φρουρά η ахова, варта; гарнізон; гвардыя
φρούραρχος ο начальнік гарнізона, камендант крэпасьці, кашталян
φρούριο το крэпасць; пер. бастыён
φρουρός ο вартавы; ахоўнік, канваір
φρουρώ (ε) ахоўваць, сьцерагчы
φρουτιέρα η ваза для фруктаў

φρούτο *то* плод, фрукт; **φρούτα** садавіна
φρουτοσαλάτα *η* салата з садавіны
φρυγανιά *η* пражаны хлеб
φρυγμένος пражаны, смажаны, печаны
φρύγω смажыць, пражыць, пячы
φρύδι *то* брыво
φρύνος *ο* жаба
φταίξιμο (-ματος) *то* правіна, віна; памылка
φταίω быць вінаватым; дапускаць памылку
φτάνω дабірацца, прыходзіць, прыязджаць; надыходзіць; даходзіць да, дасягаць; прывозіць, падвозіць; быць дастатковым, хапаць; даганяць; даставаць; **έφτασαν ως εμάς** дайшлі да нас (да нашага часу); **φτάνει** досыць, хопіць; **φτάνει να αναφέρω** дастаткова назваць/ прывесці прыклад; **φ. το σιτάρι ίσαμε το μύλο** падвозіць збожжа да млына; **φ. σε αστρονομικά ύψη** дасягаць астранамічных сум
φτάσιμο *то* прыезд, прыбыццё
φτειάνω → φτιάχνω
φτενός тонкі; дробны
φτέρνα *η* пята
φτερνίζομαι чыхаць
φτερό *то* пярэ; крыло (*і самалёта, аўтамабіля*)
φτερουγίζω махаць крыллем, біць крыллем; лётаць (*пра матылькоў*)
φτερωτός крылаты; *пер.* шпаркі, хуткі
φτηνά танна
φτηνός танны
φτιαγμένος зроблены, збудаваны; прыдуманы; **ειδικά φτιαγμένες ιστορίες** адмыслова прыдуманая гісторыя
φτιά(χ)νω рабіць, вырабляць; зварыць, сьпячы; будаваць, ствараць; папраўляць, ладзіць; лепшаць, папраўляцца
φτίση *η* сухоты, туберкулёз
φτούρι *то* рыдлёўка, шуфель
φτόνω пляваць
φτώχεια, φτώχεια *η* беднасьць, галеча; мізэрнасьць; **ζω στην φ.** жыць у беднасьці, гібець
φτωχικά бедна; **ντυμένος φ.** бедна апрануты
φτωχικός бедны, жабрачы
φτωχολογία *η* бедната, бедны люд, галота
φτωχός, -ιά, -ό бедны, немаёмы; убогі; бедны, няшчасны
φυγαδεύω спрыяць уцёкам
φύγε → φεύγω; **φ.!** ідзі адсюль/ прэч!
φυγή *η* уцёкі
φυγόστρατος *ο* хто ўхіляецца ад вайсковай службы
φύκι *то* водарасьць
φυλάγομαι берагчыся, асьцерагацца; хавацца
φυλάγω пільнаваць, вартаваць, ахоўваць; захоўваць, берагчы; цікаваць
φύλακας *ο* вартаўнік; ахоўнік; вартавы
φυλακή *η* турма; **είμαι φ.** сядзець у турме; **οδήγω στη φ.** саджаць у турму; **ρίχνω στη φυλακή** кінуць у турму
φυλακίζω саджаць у турму; браць пад арышт
φυλάκιο *то* пост, вартавая будка/ вежа; застава
φυλάκιση (-εις) *η* зьняволенне; турэмнае зьняволенне
φυλακισμένος зьняволены; арыштаваны
φύλαξη (-εις) *η* ахова; захоўванне, зьберажэнне; догляд
φυλάω → φυλάγω; **με όπλα φυλάνε το νερό** яны з аружжам пільнуюць ваду
φυλετικός расавы
φυλή *η* племя, род; нацыя; раса; парода (*жывёлы*)
φυλλάδιο *то* брашура; кніжка (*дакумент*)
φύλλο *то* ліст; аркуш; выданне, газета, часопіс; нумар (*газеты і пад.*)
φύλλωμα *то* лістота, лісьце; крона

φύλο *το* пол (βιολογичны); род, племя
φυλοκυβερνητικός праўрадавы; *φίλοκυβερνητικοί ομάδες* праўрадавыя групы
φυματικός *Ιπрым* сухотны, туберкулёзны; *2ο* сухотнік, хворы на сухоты
φυματίωση *η* сухоты, туберкулёз
φύραμα *το* цеста
φύρδην-μίγδην абы-як, бязладна
φυσερό *το* мех (кавальскі); *το φ. του γύφτου* кавальскі мех
φύση *η* прырода; *νεκρή φ.* нацюрморт; *εκ φύσεως* па прыродзе, ад прыроды
φυσικά натуральна, вядома; зразумела
φυσική *η* фізіка; *πυρηνική φ.* ядравая фізіка
φυσικό *το* прырода; асабліваць, адметнасьць; натура; характэрная рыса
φυσικός *Ιπрым* прыродны; натуральны, нязмушаны; фізічны; *2ο* фізік
φυσικότητα *η* натуральнасьць, нязмушанасьць
φυσίγγι *το* патрон
φυσιογνωμία *η* аблічча, твар; буйная постаць, фігура
φυσιокρατία *η* натуралізм; фізіякратыя (*теория, што ўважае зямлю за асноўнае багацце*)
φυσιокρατικός натуралістычны; фізіякратычны; *φυσιокρατικά μοτίβα* натуралістычны арнамент
φυσιολογικά натуральна
φυσιολογικός фізіялагічны; *пер.* натуральны
φυσώ (α) надзімаць; дзьмуць; веяць (*пра вецер*); удзімаць /дух/; *φυσάει* дзьме/ веє вецер; *φ. τη μητή μου* высякаць / высмаркаць нос
φυτεύω садзіць (*расьліну*)
φυτικός расьлінны
φυτό *το* расьліна
φυτοζώ (ε) гібець; *пер.* быць у стане застою
φυτοφάγος траваедны
φυτρώνω прарастаць, даваць парасткі
φυτόριο *το* *πρ.*, *пер.* гадавальнік
φωλιά *η* гняздо, кубло; *Φ. του λυκίου* Вольфшанцэ/ Ваўчынае лагво (*стаўка Гітлера ва Ўсходняй Прусіі*)
φωλιάζω гнездаваць, віць гняздо/ кубло
φωναζώ гукаць; крычаць
φωναχτά гучна, уголас
φωναχτός гучны, голасны; *φωναχτό διάβασμα* чытанне ўголас
φωνή *η* голас; крык; лад (*музычны*); *грамат.* стан; *ενεργητική/ παθητική φ.* незалежны/ залежны стан; *φ. βοώντος εν τη ερημώ* марны лямант у пустыні
φωνήεν (-εντος) *το* галосны (гук)
φωνητικός фанетычны; галасавы; *τα φωνητικά όργανά* галасавыя органы
φως (φωτός) *το* сьвятло; асьвятленне; *έρχομαι στο φως* зьявіцца на сьвет, усплыць (*факты і пад.*) *πέφτω φως σε* праліваць сьвятло на
φώτα *τα* культура, асьвета; веды
φωταγωγώ (ε) рабіць ілюмінацыю, ладзіць сьвяточнае асьвятленне
φωτεινός яркі, асьветлены; сьветлы; сьветлавы
φωτεινότητα *η* асьветленасьць, яркасьць; яснасьць (*розуму*)
φωτιά *η* агонь, полымя; вогнішча; пажар
φωτίζω асьвятляць, сьвяціць; прасьвятляць; днець, сьвяціцца; сьвяціцца, пасьвятлець (*твар*); *φωτίζει* днее, разьвідняе
φωτισμένος асьветлены; прасьветлены, адукаваны
φωτισμός *ο* асьвятленне
φωτοβολίδα *η* асьвятляльная ракета
φωτοβολταικός на сонечных элементах; *φωτοβολταίκο σύστημα* сонечныя батарэі
φωτογενής, -ής, -ές фотагенічны
φωτογραφία *η* здымак, фатаграфія
φωτογραφικός фатаграфічны
φωτορεпортаζ *το* *нязм.* фотарэпартаж
φωτορεπόρτερ *το* *нязм.* фотарэпарцёр *φωτοστέφανος ο* німб, арэол

φωτοτυπία η фатакопія

χ Χ

χαβιάρι το ікра

χάδι το п'яшчота, ласка

χαδιάρης ο, χαϊδιарης ο п'ястун

χα(ϊ)διαρικά ласкава, п'яшчотна

Χαζαρος ο хазар; *Χάζαροι, Χαζάροι* хазары

χαζαρικός хазарскі; *Χαζαρικό Хаганάτο* Хазарскі каганат

χαζεύω пазіраць, як разявака, разглядаць

χαζός дурны

χαθ- → χάνω

χαϊδι το → χάδι

χαϊδευτικός ласкавы, п'яшчотны

χαϊδέω гладзіць; лашчыць

χαїре добры дзень!; бывайце!

χαιρετίζω → χαιρετώ

χαιρέτισμα το прывітанне

χαιρετισμός ο прывітанне, вітанне

χαιρετώ (α) вітаць, здароўкацца; віншаваць; разьвітвацца; *χαїрте* бывайце здаровы

χαίρομαι цешыць, радаваць; радавацца; быць задаволеным

χαίρω радавацца, весяліцца; мець, карыстацца (*даверам і пад.*); *χ. πολύ* вельмі прыемна, вельмі рады

χαίτη η грыва

χάкер ο (*без мн. л.*) хакер

χαλάζι το град; *πέφτει χ.* падае град

χαλαζίας ο кварц

χαλαρός (*і -α, -ο*) слабы, вольны, ненап'яты; *πρ.м., пер.* хісткі, няўстойлівы; вялы, абвіслы

χαλαρώνω аслабляць, адпускаць, расслабляць; аслабляцца

χαλάρωση (-εις) η расслабленне, разьняволенне

χαλασμένος сапсаваны, пашкоджаны

χαλασμός ο разбурэнне, вынішчэнне, катастрофа

χαλβάς ο халва

χάλι π паганы/ кепскі стан; *σε κακό χ.* у паганым стане

χάλι το дыван; *ιπτάμενο χ.* дыван-самалёт

χαλίκι το жвір, галька; шчэбень; *τα χαλίκια* гравій

χαλιναγωγώ (ε) весьці за аброць; *пер.* зацугліць, трымаць за аброць, стрымліваць

χαλίφης ο халіф

χάλκινος медны

χαλκός ο медзь (Cu)

χαλκουργός ο меднік

χαλνώ (α) псаваць; разараць, разбураць; мяняць (*грошы*); прывучаць (*дзіця*); разбэшчваць, раздураць; псавацца, бурыцца

χάλυβας ο сталь

χαλώ (α) → χαλνώ

χαμένος страчаны; прапалы, зьніклы; *είμαι χ.* я прапаў; *στα χαμένα* марна, дарэмна

χαμηλός нізкі, невысокі; ціхі (*голос*); *χαμηλό φως* слабае/ цьмянае сьвятло

χαμηλοσυνταξιούχος ο пенсіянер з маленькай пенсіяй

χαμηλότερος меншы; ніжэйшы (*вынік*)

χαμηλόφωνα ціха, нягучна, ціхім голасам; басам, нізкім голасам

χαμηλόφωνος ціхі, нягучны, які кажа ціхім голасам

χαμηλωμένος зьніжаны, паніжаны, зьменшаны

χαμηλώνω зьніжаць, паніжаць; апускацца, зьніжацца (*пра цану*)

χαμόγελο το усьмешка

χαμογελώ (α) усьміхацца

χαμοδένδρο το куст, корч

χαμομήλι *το* рамонак
χαμός *ο* страта; гібель, сьмерць
χαμπарίζω разумець, мець уяўленне; прызнаваць (*каго-н.*), лічыцца (*з кім-н.*)
χάμω уніз, дадолу, на зямлю; на зямлі, долі; **σηκώνω από χ.** падымаць з зямлі
χάνατο *το* ханства
χάνομαι заблудзіцца; прападаць, гінуць; **χ. στο σκοτάδι των χρόνων** хавацца ў смуге часу; **μη χάνεσαι** не турбуйся
χαντζάρα *η* вялікі кінжал
χαντζάρι *το* кінжал (*кароткі шырокі з загнутай дзюбкай*)
χάντρα *η* пацерка
χάνω губляць, пазбаўляцца, страціць; спазыняцца (*на цягнік*); выпускаць (*магчымасьць*); прайграць; **τα χ.** бянтэжыцца; **δεν χ. καιρό** не марнаваць часу
χάος *το* хаос; бязладдзе
χαοτικός хаатычны, бязладны
χάπενινγκ *το* хэпнінг
χάπι *το* таблетка, кружок
χαρά *η* радасьць; **παιδική χ.** дзіцячая пляцоўка; **μια χ.** вельмі добра, пудоўна; **μετά χαράς** з задавальненнем
χαραγμένος высечаны, выгравіраваны; накрэсьлены, напісаны; разьмечаны, разьбіты
χαράδρα *η* нізіна, лагчаіна; бездань
χαράζω наразаць, гравіраваць, насякаць; крэсьліць, пісаць; планаваць, разьмячаць; **χαράζει** разьвідняе, сьвітае, днее
χάρακας *ο* лінейка
χαρακιά *η* рыса, лінія; драпіна; шнар, пісяг
χαρακτήρας *ο* характар; рыса, асаблівасьць
χαρακτηρίζω вызначаць, характарызаваць
χαρακτηριστικό *το* характэрная рыса, асаблівасьць; прыкмета; **χαρακτηριστικά** рысы твару
χαρακτηριστικός характэрны, вызначальны
χαρακτική *η* гравіраванне, майстэрства гравіравання
χαράκωμα *το* траншэя, акуп
χαραιοφάγος *ο, η, χαραιοφάγης* *ο, χαραιοφάγα* *η* дармаед, дармаедка
χαρалуγή *η* досьвітак, сьвітанне
χάρη *η* прыгажосьць, чароўнасьць; ласка, паслуга; удзячнасьць; літасьць, памілаванне; **χ. σε** дзякуючы *чаму-н.*; **δίνω χ.** памілаваць; **παραδέξιματος χ.** напрыклад
χάρηκα → **χαίρω**
χαρίζομαι быць паслужлівым, прыемным; спрыяць *чаму-н.*; **δεν χαρίστηκαν ούτε σε γυναίκες, ούτε στα παιδιά** не літавалі ні жанчын, ні дзяцей
χαρίζω дарыць; дараваць; надаваць, узнагароджваць; **χαρίσαν το Νόμπελ σε Σέτσμαν** надалі нобелеўскую прэмію Сецману
χάρις (-ιτος) *η* → **χάρη**; **Συμβούλιο Χαρίτων** Рада па памілаваннях
χαρισματικός харызматычны, які мае дар
χαριτολογία *η* жарт, досьціп; прыемная гутарка
χαριτωμένος чароўны, прыгожы
Χάροντας *ο* скон, сьмерць
χαρωπός вясёлы, радасны
χάρος *ο* сьмерць
χαρούμενος вясёлы
χαρταετός *ο* папяровы/ паветраны зьмей
χάρτης *ο* карта (*геаграфічная*)
χαρτί *το* папера; дакумент, пасьведчанне; карта (*гульнёвая*); **χ. υγείας** гігіенічная папера;
χαρτιά карты; картачная гульня; **ποιός κάνει χαρτιά;** хто раздае карты?; **υπάρχω στα χαρτιά** быць/ існаваць на паперы (*правы і пад.*)
χάρτινος папяровы
χαρτοκολλητική *η* калаж (*тэхніка выяўленчага мастацтва*)
χαρτόνι *το* кардон (*від паперы*)
χαρτονόμισμα *το* банкнот, папяровыя грошы
χαρτοπωλείον *το* крама канцылярскіх тавараў

χαρτοφύλακας *ο* партфель; архіварыус
χαρτοφύλακιο *το* папка, партфель; кашалёк
χασάπης (-ηδες) *ο* мясьнік; рэзьнік
χασάπικο *το* мясная крама
χάσιμο *το* страта, прапажа; шкода
χασίσι *το* гашыш
χάσκω разяўляць рот, зеўраць; стаяць, разявіўшы рот
χάσμα *το* бяздонне; шчыліна; разрыў, прагал; пропуск, прагал (*у тэксьце*)
χασμουριέμαι пазяхаць
χασμουρητό *το* пазяханне
χασομερώ (*α*) марнаваць час, лайдакаваць
χαστούκι *το* аплявуха; кухталь
χαστουκίζω даць аплявуху, выцяць
χατίρι *το* паслуга, ласка; **για χ. σου** з-за цябе, дзеля цябе; **για χ. του μάστορη** паводле імя майстра; **χαλάω το χ.** імкнуцца дагадзіць, устаньчаць
χαώδης, -ης, -ες хаатычны
χέζομαι абгадзіцца; спалохацца, накласьці ў штаны
χέζω спаражняцца
χειλάκια *τα* губачкі, губкі
χείλι *το* губа; **τα χείλια** губы, вусны
χείλος *το* губа; *πρ. пер.* край
χείμαρος *ο* бурлівая плынь; *пер.* вадаспад
χειμερινός, χειμέριος, -ος/-ια, -ον зімовы; **χειμέρια νάρκη** зімовая сьпячка
χειμώνας *ο* зіма
χειμωνιάζω халаднець; набліжацца (*пра зіму*); **χειμωνιάζει** надыходзіць зіма
χειμωνιατικός зімовы
χειρ (*ος*) *η* рука; ручка, дзяржанне
χειραγωγήση (-εις) *η* кіраванне; ваджэнне за руку
χειραγωγούμενος кіраваны, дырыжысцкі; **χειραγωγούμενη προπαγανδα** дырыжысцкая прапаганда
χειραγωγώ (*ε*) весьці за руку; кіраваць, накіроўваць
χειράμαξα *η* тачка, ручная каляска
χειραφέτηση (-εις) *η* вызваленне, эмансіпацыя
χειραψία *η* поціск рукі
χειρίζομαι умець абыходзіцца, умець ужываць; валодаць; маніпуляваць
χειρισμός *ο* абыходжанне, уменне; кіраванне; ход, мера; маніпуляванне;
χείριστος, -ίστη, -ον найгоршы, самы кепскі
χειροβομβίδα *η* ручная граната; **χ. κρότου-λάμψης** шума-сьветлавя граната
χειρόγραφο *το* манускрыпт, рукапіс; почырк
χειρόγραφος рукапісны
χειροκρότημα *το* воплескі, апладысменты
χειροκροτώ (*α, ε*) пляскаць у далоні
χειρολαβή *η* парэнчы
χειρονομία *η* жэстыкуляцыя; маханне рукамі; хапанне рукамі; жэст
χειρονομώ (*ε*) жэстыкуляваць, махаць рукамі; хапаць рукамі
χειροπέδη *η* наручнік, (*звычай. мн. οι χειρόπεδες*)
χειροπιάστος адчувальны, яўны, які можна памацаць
χειροπόδαρα: δένω χ. зьвязваць рукі і ногі (*не даваць волі*)
χειροποίητος зроблены ўручную, ручной работы
χειρότερα горш; **μη χ.!** божа барані!
χειροτέρευμα *το, χειροτέρευση *η* пагаршэнне
χειροτερέω пагаршаць, рабіць горш; горшаць, пагаршацца
χειρότερος горшы
χειροτέχνης *ο* рамесьнік
χειρουργική *η* хірургія
χειρουργικός хірургічны
χειρουργός *ο* хірург*

χειρουργώ (ε) апераваць, рабіць аперацыю
χειρόφρενο το ручны тормаз
χέλι το вугор
χελιδόни το ластаўка
χελώνα η чарапаха
χέρι το рука; ручка, дзяржанне; *φτηνά εργατικά χέρια* танныя працоўныя рукі; *πιάνω στα χέρια* распусьціць рукі, пабіцца
χερούλι το ручка, дзяржанне
χερσαίος, -α, -ο сухаземны; мацерыковы, кантынентальны
χερσόνησος η паўвостраў; *η Ιβηρική Χ.* Перынейскі паўвостраў
χημεία η хімія
χημικός *1ης* хімічны; *2ος* хімік
χήνα η гусь, гуска
χηνάκι το гусяня
χήρα η удава
χίρος ο удавец
χθες = χτες учора
χθесινός учарашні
χθόνιος, -ος/-ία, -ον зямны; пад'земны, хтанічны
χιλιάδα η тысяча
χιλιαστικός хіліястычны, тысячагадовы, падобны да канца сьвету (*κιшталт ерасі, датычны іδэі тысячагадовага царства Хрыста на зямлі*)
χιλιετηρίδα η, χιλιετία η тысячагоддзе; *η Τρίτη Χ. π.Χ.* трэцяе тысячагоддзе да н. э.
χιλιόγραμμα το кілаграм
χίλιοι (ж. р. χίλιες, н.р. χίλια) тысяча
χιλιομετρικός кіламятровы
χιλιόμετρο το кіламетр
χιλιοστόγραμμα το міліграм
χιλιοστομετρικός мілімятровы
χιλιοστόμετρο το міліметр
χιλιοστός тысячны
χιόνι το сьнег
χιονιάς ο сьнежнае надвор'е
χιονίζει ідзе сьнег
χιονισμένος засьнежаны, пакрыты сьнегам
χιονοθύελλα η завіруха
χιονοστιβάδα η лавіна, лава (*сьнежная*); сумёт, гура
χιούмор το гумар
χιτώνας ο туніка
χιτώνιο το кіцель; кашуля
χλευή η насьміханне, насьмешка
χλιαρός цеплаваты, летні; *пер.* абыякавы, халодны; *пер.* вялы, інертны; *χλιαρό χειροκρότημα* слабыя воплескі
χλόη η зеляніна, расьліннасьць
χλωμάδα η бледнасьць твару
χλωμός бледны; цьмяны (*пра сьвятло*)
χλωρός зялёны; сьвежы
χνάρι το след
χνουδωτός пухнаты
χνώτο το дыханне; пах з роту
χοιρινό το сьвініна
χοιρινός сьвіны
χοιρομέρι το шынка
χοίρος ο сьвіння
χόλη η жоўць
χοληστερόλη η халестэрын
χολολιθίαση (-εις) η жоўцекаменная хвароба

χόμπι *το* захопленне, хобі
χοντρικά оптам
χοντρικός оптавы, гуртавы (*γανδаль*); оптам; **χοντρικό εμπόριο** оптавы гандаль
χοντροειδής, -ής, -ές таўстасьценны (*πρα* гліняны посуд)
χοντρός таўсты; поўны, тлусты; грубы (*жарт*)
χορδή η струна; цецива; зьвязка (*анатамічная*)
χορευτικός танцавальны
χορεύω скакаць, танцаваць
χορηγός ο пастаўшчык
χορηγώ (ε) даваць, прадастаўляць;; забясьпечваць, даваць; пастаўляць (*тавар*); субсідаваць
χορογραφία η харэаграфія
χοροπηδῶ (α) скакаць (*у танцы*); падскокваць
χορός ο танец; баль
χορταίνω накарміць; наесьціся; здаволіцца (*чым-н.*)
χορτάρι το трава; сена; пустазелле; **μυρωδάτο χ.** мурог
χορταριάζω зарастаць травой, бадыллем, дзірванець
χορταρικά τα гародніна, зеляніна
χορτάτος сыты, накармлены
χόρτο το трава; сена; **τα χόρτα** гародніна
χορτοφάγος *Ιπрым* траваедны; вегетарыянскі; *2ο* вегетарыянец
χορωδία η хор, харавы сьпеў
χούφτα η жменя; жменька (*мала*)
χρειάζομαι мець патрэбу, трэба; **χρειάζεται να** трэба, (каб)
χρέος ο доўг; абавязак
χρεωκοπημένος збанкрутаваны
χρεωκοπία η банкруцтва, крах
χρεωκοπῶ (α, ε) збанкрутаваць
χρεωμένος вінны, з пазыкаю
χρεώνω пазычаць, даваць у доўг
χρήμα το, (мн. τα χρήματα) грошы
χρηματαγορά η фінансавы рынак; біржа
χρηματιστήριο το біржа
χρηματοδότης ο фундатар, той, хто фінансуе
χρηματοδότηση (-εις) η фінансаванне
χρηματοδοτούμενος прафінансаваны, аплачаны; **εισβολή χρηματοδοτούμενη από τη Δύση** агрэсія, прафінансаваная Захадам
χρηματοδοτώ (ε) фінансаваць
χρηματοπιστωτικός грашова-крэдытны; **χ. τομέας** грашова-крэдытны сектар
χρήση (-εις) η выкарыстанне, ужыванне; **μιας χρήσης** аднаразовы (*πρα* рэч); **κάνω χ.** выкарыстоўваць, ужываць
χρησιμεύω быць карысным; ужывацца, выкарыстоўвацца
χρησιμοποίηση (-εις) η выкарыстанне, прымяненне
χρισμοποιῶ (ε) ужываць, выкарыстоўваць; ужывавацца, выкарыстоўвацца
χρήσιμος карысны, прыдатны, патрэбны
χρησμοδοτώ (ε) прадказваць, прадвяшчаць
χρησμός ο аракул
χρήστης ο карыстальнік
χρηστικός прыдатны; зручны; утылітарны, побытавы
χριστιανικός хрысьціянскі
χριστιανός ο хрысьціянін
χριστιανοσύνη η хрысьціянства, хрысьціянскі сьвет
Χριστός ο Хрыстос
Χριστούγεννα τα Каляды
χριστουγεννιάκος калядны
-χρόνος, -η, -ο (*разам з лічэбнікам*) -гадовы; **23χρονη** дваццацітрохгадовая
χρόνια τα (*мн. да χρόνος*) леты, гады; **καλή χ.!** з Новым годам!; **χ. πολλά!** з днём нараджэння!
χρονιά η год; **σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς** цягам усяго году, цэлы год

χρονικό *το* хроніка
χρονικός часавы
χρόνιος доўгі, працяглы; хранічны
χρονολόγηση (-εις) *η* датаванне; **υψηλή/ χαμηλή χ.** доўгае/ кароткае датаванне
χροнологία *η* храналогія; **απόλυτη χ.** абсалютная храналогія
χρονολογικά храналагічна
χρονολογικός храналагічны; **χ. πίνακας** храналагічная табліца
χρονολογούμαι датавацца, адносіцца/ узыходзіць да
χρονολογώ (ε) датаваць, вызначаць дату
χρόνος *ο* час, перыяд; год; тэмп, такт; **πόσων χρόνων είναι;** колькі яму гадоў?
-χρονος – з *λίκαμι* «-гадовы»; **τρίχρονος** трохгадовы
χρυσάνθεμο *το* хризантэма
χρυσουγήτης *ο* хрысаўгіт (*прыхільнік партыі Χρυσή Αυγή «Залаты Золак»*)
χρυσουγίτισσα *η* хрысаўгітка (*прыхільніца, сяброўка партыі «Χρυσή Αυγή»*)
χρυσάφι *το* золата
χρυσαιικά *τα* залатыя рэчы, золата; каштоўнасьці
χρυσελεφάντινος хрызаэлефантынны (*з золата і слановай косткі*)
χρυσόβουλο *το* залатая була (*грамата з вялікімі прывілеямі*); **εκδίδω χ.** выдаць залатую булу
χρυσοθήρας *ο* золаташукальнік
χρυσόμαλλος залатавалосы; залатарунны /*пра воўну*/; **το χρυσόμαλλο δέρμα** залатое руно
χρυσόμυγα *η* хрушч
χρυσός *Ιπραμ, пер.* залаты; **χ. αιώνας** залаты век; **χρυσή εποχή** залаты час; **Χρυσή Αυγή** Залаты Золак (*правая нацыяналістычная партыя*); *2ο* золата
χρώμα *το* колер; фарба; каларыт
χρωματίζω фарбаваць, расфарбоўваць; *пер.* прыклеіць налעпку
χρωματικός колерны; каляровы; расквечаны; храматычны; **χ. τόνος** адценне колераў
χρωματισμένος пафарбаваны, расфарбаваны
χρωματισμός *ο* фарбаванне, афарбоўка; колер; адценне
χρωματιστός каляровы, стракаты
χρωστικός пафарбаваны; каляровы; *пер.* выразны, яскравы
χρωστός (α) быць вінаватым, мець доўг;
χταπόδι *το* васьміног
χτένα *η* грэбень, грабянец
χτένι *το* расчоска, грэбень; граблі
χτενίζομαι расчэсвацца
χτενίζω часаць, расчэсваць
χτενισια *η, χτένισμα* *το* фрызура, прычоска
χτες учора
χτίζω будаваць; ствараць
χτίστης *ο* будаўнік, муляр; стваральнік, творца
χτύπημα *το* удар; стук; груканне (*дзвярэм*), тупанне (*нагамі*)
χτυπό(α) біць, стукаць; пляскаць (*у далоні*); бразгаць; тупаць; забіваць (*цьвік*); параніць;
папракаць, дакараць; **χ. το κουδούνι** па/званіць у званок
χυδαίος, -α, -ο грубы, вульгарны
χυδαιότητα *η* грубасьць, вульгарнасьць, пошласьць
χυλός *ο* каша, пурэ
χύμηξα → **χυμό**
χυμίζω → **χυμό**
χυμός *ο* сок
χυμό (α) (*πάνω* на) кідацца, нападаць, накідацца
χύνομαι налівацца; вылівацца, разьлівацца; высыпацца; упадаць (*пра рэчку*); кідацца, накідацца, нападаць
χύνω ліць, наліваць; разьліваць; насыпаць, рассыпаць; ліць, выліваць (*з металу*)
χυτοσίδηρος *ο* чыгун (*метал*)
χύτρα *η* гаршчок; каструля; **χ. ταχύτητας** скораварка
χωλ *το* зала; сенцы; вестыбюль
χωλός *Ιπрым* кульгавы; *пер.* кульгавы, недасканалы (*тэорыя і пад.*); *2ο* кульгавы

χώμα *το* зямля, глеба; пыл
χωμάτινος земляны; **χ. δρόμος** прасёлкавая дарога
χωνευτικός стрававальны; страўны, засваяльны
χώνεψη *η* страваванне, ператраўленне; растопка (*металу*)
χώνομαι залазіць; пралазіць; хавацца
χώνω сунуць, засунуць; утыкаць, забіваць; закопваць, засыпаць
χώρα *η* краіна, дзяржава; край, мясцовасць; горад
χωράφι *το* поле, ніва
χωρητικότητα *η* ёмістасць, змяшчальнасць; водазмяшчальнасць (*судна*)
χωριάτικος вясковы, сельскі, сялянскі; грубы
χωριάτисσα *η* сялянка
χωριάτοπαιδο *το* вясковы/ сялянскі хлопчык
χωρίζω аддзяляць, раздзяляць; разлучаць, разводзіць (*мужа і жонку*)
χωρικός *Ιπрым* вясковы, сельскі, сялянскі; тэрытарыяльны; *2ο* сялянін, вясковец
χωριό *το* сяло
χωριουδάκι *το* вёсачка, сям'я
χωρίς без; акрамя, за выняткам; **χ. άλλο** абавязкова, неадменна; **χ. άλλο θα πέθανε, αν** ён несумненна памёр бы, калі б
χωρισμός *ο* падзел, раздзел; аддзяленне; разлука; развод (*сямейнай пары*)
χωριστά асобна
χωριστός асобны; сепаратны
χώρος *ο* месца; плошча; прастора, аб'ём; **στο χώρο** у галіне, у сферы (*якой-н. дзейнасці*); **στο χώρο των Μέσων Ενημέρωσης** у галіне сродкаў масавай камунікацыі
χωροφύλακας *ο* жандар
χωρώ (*ε, α*) змяшчаць, утрымліваць у сабе; змяшчацца, утрымлівацца, хапаць месца

ψ Ψ

ψαλίδι *το* нажніцы
ψαλιδίζω рэзаць, разразаць, абразаць; *пер.* скарачаць, абразаць
ψαλιδισμός *ο* рэзанне, абразанне, выразанне; *пер.* скарачэнне, абразанне· **ψ. των δικαιωμάτων** абразанне правоў
ψάλλω сьпяваць
ψαλμός *ο* сьпеў, псалым
ψάλτης *ο* пеўчы (*у царкве*)
ψάξ- → **ψάχνω**
ψαράς (*-άδες*) *ο* рыбак
ψάρεμα *το* рыбная лоўля, рыбалоўства
ψαρεύω лавіць рыбу
ψάρι *το* рыба
ψαρική *η* рыбалоўства; рыбалка
ψαροκόκαλο *το* рыбная костка
ψαρός сівы
ψαρόσουπα *η* юшка, рыбная поліўка
ψαχνό *το* мякаць (*мяса*)
ψάχνω шукаць; лазіць (*на кішэнях*); рабіць вобшук; корпацца; **ψ. τα σκουπίδια** корпацца ў сьмецці
ψεγάδι *το* загана, недахоп, дэфект
ψεΐρα *η* вош
ψελλιζω запінацца, заікацца; бэкаць-мэкаць
ψέλνω сьпяваць; апяваць, хваліць
ψέ(μ)μα *το* хлусьня, мана, няпраўда; выдумка; **ψέματα λές!** хлусіш!
ψένω → **ψήνω**
ψες учора ўвечары, учора
ψευδάργυρος *ο* цынк (Zn)
ψευδοϊστορικός *ο* псеўдагісторык, гэтак званы гісторык

ψευδοκράτος *το* псеўдадзяржава (звычайна пра акупаваную Турцыяй паўночную частку Кіпра)

ψευδολογία *η* падман, хлусьня, ілжывае сьцьверджанне

ψευδολογώ (*ε*), **ψεύδομαι** ілгаць, хлусіць; пашыраць хлусьлівыя чуткі

ψευδοπροφήτης *ο* ілжэпрарок

ψεύδος *το* = **ψέ(μ)μα** хлусня, падман, фальш

ψευδώνυμο *το* псеўданім; **με το ψ.** пад псеўдонімам

ψεύτης *ο* хлус, маней

ψευτιά *η* хлусьня, падман

ψευτικός ілжывы; крывадушны, фальшывы, прытворны; кепскі; **ψευτικό χαμόγελο**

прытворная ўсьмешка

ψηλαφητά вобмацкам; **ψάχνω ψ. στο σκοτάδι** шукаць вобмацкам у цемры

ψηλαφητός адчувальны, відавочны, яўны

ψηλός высокі (*i* *голос*); вялікі

ψήλωμα *το* уздым, пад'ём; рост; узвышша, пагорак

ψηλώνω узьнімаць; падымаць, падвышаць; расьці, рабіцца вышэйшым; узвышацца,

узьнімацца

ψημένος смажаны, печаны

ψήνω смажыць, пячы; варыць; абпальваць (*цэглу, ганчарны выраб*); пячы, смажыць (*сонца*)

ψησιμο *το* смажанне; выпечка; абпальванне (*цэглы, ганчарнага вырабу*)

ψησταριά *η* лоўж (*для смажання*); рэстаран-грыль

ψητό смажаніна, смажанае/ печанае мяса

ψητός смажаны, печаны

ψηφιακός лічбавы

ψηφιδωτό *το* мазаіка

ψηφιδωτός мазайкавы

ψηφίζω галасаваць

ψηφίο *το* лічба; лік

ψηφοθηρία *η* паляванне на выбарчыя галасы

ψηφοποιημένος палічбаваны, пераведзены ў лічбавую форму

ψηφοποίηση (*-εις*) *η* перавод у лічбавую форму

ψηφοποιώ (*ε*) пераводзіць у лічбавую форму

ψήφος *η* выбарчы голас; выбарчы бюлетэнь

ψηφοφορία *η* галасаванне, балатаванне

ψιθυρίζω шаптаць, казаць шэптам

ψιθύρισμα *το* шэпт; шэлест (*лісьця*)

ψιθυριστά шэптам; шоргаючы; **λέγω ψ.** прашаптаць, сказаць шэптам

ψύθιρος *ο* шэпт; чутка; пошум, шоргат

ψιλά *τα* дробязь, дробныя грошы

ψιλικά *τα* галантарэя, галантарэйныя вырабы

ψιλοβρέχω імжэць; **ψιλοβρέχει** імжыць, сыпле дробны дождж

ψιλός дробны; тонкі; прарэзьлівы, тонкі; пранізьлівы

ψίχουλο *το* крошка; капля, малая колькасьць; **ρίχνω τα ψιχούλα** сыпаць крошкі

ψοφίμι *το* падла, здыхляціна

ψυγείο *το* халадзільнік; **ψ. αυτοκινήτου** радыятар аўтамабіля

ψύλλος *ο* бляха

ψύξη (*-εις*) *η* замарозка, замарожанне; астуджэнне, ахалоджанне; пераахалоджанне; **πεθαίνω**

από ψ. зьмерзьці, памерці ад холаду

ψυχαγωγώ (*ε*) забаўляцца, цешыцца, бавіцца

ψυχανάλυση (*-εις*) *η* псіхааналіз

ψυχαναλητής *ο* псіхааналітык

ψυχαναλύτρια *η* псіхааналітык (*жанчына*)

ψυχή *η* душа; адвага, мужнасьць

ψυχίατρος *ο* псіхіятр

ψυχιατρικός псіхіятрычны; **ψυχιατρικό ίδρυμα** псіхіятрычная лякарня

ψυχικό *το* міласьціна; міласэрнасьць

ψυχισμός *ο* псіхіка

ψυχοκονηγός ο лавец душ
ψυχολογία η психалогія
ψυχολογικός психалагічны; **ψυχολογικό πορτρέτο** психалагічны партрэт
ψύχρα η халоднае/ золкае надвор'е, холад
ψύχραιμος абыякавы, спакойны
ψυχραίνω студзіць, халадзіць; замарожваць; халадаць
ψυχρός халодны, сьцюдзёны; халодны, абыякавы; **εν ψύχρω εκτελεσεις** кароткая расправа
ψύχομαι чахці, халодаць
ψύχω студзіць
ψύχωση (-εις) η псіхоз; **μαζική ψ.** масавы псіхоз; **έχει ψ. με τη μουσική** ён/ яна без памяці ад музыкі
ψυχωσικός псіхічна неўраўнаважаны; **ψ. άνθρωπος** псіхічна неўраўнаважаны чалавек
ψωμάκι το булачка
ψωμάς ο пекар
ψωμί το хлеб; **άσπρο/ μαύρο ψ.** белы/ чорны хлеб
ψωμιέρα η кошык для хлеба, хлебніца
ψώνια τα пакупкі; **κάνω ψ.** рабіць пакупкі
ψωνίζω купляць, рабіць пакупкі; **την ψ.** здурэць

ω Ω

ω часьціца; οх!, ой!, божухна; у зваротах не перакладаецца; **ω, γιe μου** сыночак мой!
ώθηση (-εις) η штуршок; **δίνω νέα ώ. σε** даць новы штуршок чаму-н.
ωθώ (ε) штурхаць, папіхаць; **ωθώ πίσω** адціснуць
ωκεανός ο акіян; **Βόρειος Παγομένος Ω.** Паўночны Ледзяны акіян
ώμος ο плячо; сьпіна; **κουνώ/ σηκώνω/ υψώνω τους ώμους** паціснуць плячыма;
ωμός сыры; нясьпелы; грубы (*адказ і пад.*)
ωοθήκη η яечнік
ώρα η гадзіна; час; **ώρα αιχμής** пікавая гадзіна; **ώρα καλή!** шчасьлівай дарогі!; **θερινή ώρα** летні час; **με την ώρα** своєчасова, у час
ωραίος -α, -ο прыгожы
ωράριο το расклад; **ελαστικό ώ.** гнуткі працоўны час/ графік
ώριμος сьпелы
ωρισμένος пэўны, вызначаны; прадпісаны, прызначаны
ωροδείχτης ο гадзінная стрэлка
ωρολογάς (-άδες) η гадзіннікавы майстар
ωρολογιακός пагадзінны (*расклад, план*); гадзіннікавы; **ωρολογιακή βόμβα** бомба з гадзіннікавым механізмам
ωρολογιοποιείο το гадзіннікавая майстэрня
ωρόσκοπιο το гараскоп
ως да; каля, амаль; як; быццам, усёроўна як; каля, прыблізна; **ως προς** што тычыцца; **ως τότε** да таго (*часу*)
ωσάν як, быццам як
ώσπου пакуль, да
ώστε так што, таму; дык
ωστόσο аднак, усёткі
ωτο-στόπ το аўтастоп, аўтаспын
ωφέλεια η карысьць, выгода
ωφέλιμος карысны, выгадны
ωφελούμαι атрымліваць карысьць, мець выгоду
ωφελώ (ε) прыносіць карысьць, быць карысным;
ωχρός бледны
ωχρότητα η бледнасьць

Граматычны дадатак да грэцка-беларускага слоўніка.

Звесткі, што пададзены ў дадатку, маюць мінімальны даведачна-арыентоўны характар. Больш падрабязныя звесткі і дэталі трэба шукаць у падручніках і граматыках грэцкай мовы.

Алфавіт.

Назва літары	літара	вымаўленне	прыклад
άλφα альфа	Αα	а	на
βήτα віта	Ββ	в	во
γάμμα гама	Γγ	як [г] перад гукамі [а, о, у],	голас
δέλτα дэльта	Δδ	як [й] перад [э, і] міжзубны [д]	ён -, як іспанскі міжзубны [d]
έψιλιν эпсілон	Εε		лес, рэха
ζήτα зіта	Ζζ	е, э	зара
ήτα іта	Ηη	з	ім
θήτα фіта	Θθ	і	шапялявае с
γiota ёта	Ιι	міжзубнае с	ім
κάπα капа	Κκ	і	кім
λάμδα ламда	Λλ	к	лоб
μ мі	Μμ	л	мама
ν ні	Νν	м	не
ξі ксі	Ξξ	н	кекс
όμκρον амікрон	Οο	кс, гз	кнот
πι пі	Ππ	о	пі
ρο ро	Ρρ	п	рунь
σίγμα сігма	Σς	р	сто
ταυ таў	Ττ	с	ты
ύψιλον іпсілон	Υυ	т	ім
φι фі	Φφ	і	фота
χι хі	Χχ	ф	хата
ψі псі	Ψψ	як [х] перад гукамі [а, о, у],	хітры, хеўра
ομέγα амега	Ωω	як [хь] перад [е, і] пс о	апсік кнот

Чытанне

Грэцкая мова мае 33 гукі, што перадаюцца 24 літарамі і спалучэннямі літар. Перадача галосных гукаў. Для перадачы паасобнага вымаўлення галосных гукаў над другім галосным ставіцца знак дыэрэзы- двухкроп'е.

гук	Графічная перадача	прыклад
а	α	άκρη
е, э	ε, αι	και, ποτέ, παιδί
і	ι, η, υ, ει, οι, υι	σην, κίνω, λύνω, είδος, άνοιξη, υιοθετώ
о	ο, ω	όδος, ώρα
у	ου	πούλι
ай	αι, άι, αι̇	αιδώνη, νεράιδα, καιμάκι

ой	αὖ οη, όι, οἶ, οὔ	βοηθώ, μπόι, προϊόν
эй	εἶ, εὔ	

Зычныя гукі. (найважнейшыя выпадкі)

гук	Графічная перадача	прыклад
б	μπ	на пачатку слова як “б”, μπύρα [bira], унутры- як “мб” : κόμπος [комбос], Ὀλύμπος [олимпос]
г	γ+ α, ο, ου γκ+ α, ο, ου	γάλα, γόνυ, γούνα γκάζι, γκάϊδα
д	νδ	На пачатку слова як “д”, унутры- як нд
з	ζ, σ	ζωή, ζόφος Перад звонкімі зычнымі κόσμος, μας λέει
ј [й]	γ+ε, ι γκ+ε, ι	γελώ, γιαγιά γκέμι
к як “калі”	κκ; κ+ α, ο, ου	κόκκαλο, κατά, κόπτω, κουλός
к як у “кепка”	κ+ ε, ι	κέφι, και, κίνω
кс	ξ	ξηρά, ξανά
л	λ, λλ	λύκος, αλλά
м	μ, μμ	μάνα, κόμμα
н	ν, νν	τρένο, αννώω
п	π, ππ	πριν, πάππος
р	ρ, ρρ	ρέω, άρρωστος
с	ς, σς	εσύ, γλώσσα
т	τ, ττ	τιμόни, πράττω
ф	φ υ γ αυ, ευ	φως, φίλημα αυτός, λευτεριά
х як у хор х як у ціхі	Χ+ α, ο, ου Χ+ ε, ι, αι, οι, ει	χαρά, χορός, χούφτα χέρι, χіόνι, χαιρετώ χοίρος
ц	Τς	έτσι, τσέπη
дз	τς	τζάμι, τζάκι
шапялявае с	θ	θέτω, παράθυρα
міжзубнае д	δ	δίνω, αρδεύω
нг	γγ, γκ	φεγγάρι, έγγαμος, άγκυρα, αγκαλιά
Спалучэнні, гукаў, што ўжнікаюць на сутыку слоў. нг	ν-κ	στον κήλο /στον гіπο/

мб	ν-μπ	αν μπορεί /ам бори/, στην πόλη /стім болі/
нд	ν-ντ	τον ντρέπομαι /тон дрэпомэ/
нгз	ν-ξ	τον ξέρω /тон гэро/
мб	ν-π	την περιμένου /тім бэрімэно/
нд	ν-τ	εν τάξει /эн даксі/
ндз	ν-τς	στην τσάντα /стіг дзанта/
мбз	ν-ψ	τον ψεύτη /том бзэфті/
нг	ν-γκ	τον γκρεμών /тон грэмон/
ав, эв	αυ, ευ перад галоснымі і глухімі зычнымі	Αυγό /авго/, αύριο /авріо/, Ένα /эва/, πνεύμα /пнэвма/
аф, эф	αυ, ευ перад глухімі зычнымі	ναύτης /нафтис/, αυτοκίνητο /афтокініто/, ευχαριστώ /эфхарісто/, γλάυκος /глафкос/
---	ευ+ β, φ	Калі пасля спалучэння αυ, ευ стаяць β, φ, то υ гуку не абазначае: Εύβοια /эвіа/, Ευφράτης /эфратис/
	ς+θ, φ+ θ, χ+θ	Вымаўленне спалучэння гэтых гукаў імкнецца да вымаўлення іх як ст, фт, хт: αίσθημα /эстіма/. Параўнай дзьве формы καλύφθηκα/καλύφτηκα

Артыкль

Сучасная грэцкая мова – як і старажытная – мае азначальны і неазначальны артыклі.

Неазначальны артыкль не ўжываецца ў мн. л. Азначальны артыкль ужываецца і з імёнамі ўласнымі. Прыназоўнік **σε** з формамі азнач. артыкля ў він. ск. ўтварае формы **στον, στη(ν), στο, στους, στις, στα**

адз. л.		Азначальны артыкль			Неазначальны артыкль		
		м. р.	ж. р.	н. р.	м. р.	ж. р.	н. р.
	наз.	ο	η	το	ένας	μία/μια	ένα
	Родн.	του	της	του	ενός	μιάς/ μιας	ενός
	Він.	τον	τη(ν)	το	έναν	μία/ μια	ένα
мн. л.	Наз.	οι	οι	τα	---	---	---
	Родн.	των	των	των	---	---	---
	Він.	τους	τις	τα	---	---	---

Назоўнік

Грэцкі назоўнік, як і беларускі, мае тры роды, два лікі і чатыры склоны: назоўны, родны, вінавальны і клічны.

Род назоўніка, апроч нешматлікіх выняткаў, лёгка вызначаецца па канчатках н. скл.

адз. л.: словы, што канчаюцца на –ς мужчынскага роду, на –**α, -η** -жаночага роду і што канчаюцца на –**ο(ν), -ι, -μα** -ніякага роду.

Клічны склон ужываецца абмежавана, ў дачыненні да жывых істот і звычайна супадае з наз. скл.

Давальны склон утвараецца гэтак: **σ+** артыкль у він. скл. + наз. у він. скл.

στον αδέρφο στην κυρία στο παιδί брату-пані- дзіцяці

στους αδερφους στις κυρίες στα παιδιά братам – пані- дзецям

Скланне: Мужчынскі род

-ος αδερφός, -ας πατέρας, -ης εργάτης

	Αδρίночны лік	Μножны лік
Н	ο αδερφός πατέρας εργάτης	οι αδερφοί πατέρες εργάτες
Р	του αδερφού πατέρα εργάτη	των αδερφών πατέρων εργατών
В	τον αδέρφο πατέρα εργάτη	τους αδερφούς πατέρες εργάτες
κλ	αδέρφε πατέρα εργάτη	---

Імёны ўласныя на **-ος** утвараюць кл. скл на **-ο**: **Πέτρο!**, **Αλέκο!** Многія назоўнікі на **-ης** і ўсе на **-άς, -ές, -ούς** утвараюць мн. л на **-δες**: **μανάβης** – **μανάβηδες**

Скланенне наз. м. р. на **-έας**

	αδρίночны лік	Μножны лік
Н	ο διερμηνέας	οι διερμηνείς
Р	του διερμηνέα	των διερμηνέων
В	το(ν) διερμηνέα	τους διερμηνείς
Κλ.	διερμηνέα	διερμηνείς

Жаночы род

адз. л. **-η** **-α** мн. л.

Н	η τέχνη γλώσσα θάλασσα	οι τέχνες γλώσσες θάλασσες
Р	της τέχνης γλώσσας θάλασσας	των τεχνών γλωσσών θαλασσών
В	την τέχνη γλώσσα θάλασσα	τις τέχνες γλώσσες θάλασσες

адз. л. **-ος** **-η (мн. л. -εις)** мн. л.

Н	η οδός δύναμη	οι οδοί δυνάμεις
Р	της οδού δύναμης/δυνάμεως	των οδών δυναμεών
В	την οδό(ν) δύναμη	τις οδούς δυνάμεις

Мн. л. на **-δες** маюць усе наз. на **-ού**, некаторыя на **-ά**: **αλεπού- αλεπούδες**; **γιαγιά – γιαγιάδες**

Ніякі род

У ніякім родзе наз. скл. супадае з вінавальным (як і ў беларускай мове)

адз. л. **-ο -ι -ί ος** мн. л.

Н	το βιβλίο σπίτι παιδί κράτος	τα βιβλία σπίτια παιδιά κράτη
Р	του βιβλίου σπιτιού παιδιού κράτους	των βιβλίων σπιτιών παιδιών κρατών
В	το βιβλίο σπίτι παιδί κράτος	τα βιβλία σπίτια παιδιά κράτη

-μα **-σιμο, -ξιμο, -ψιμο**

Н	το δέμα βάνιμο	τα δέματα βαníματα
Р	του δέματος βαníματος	των δεμάτων βαníμάτων
В	το δέμα βάνιμο	τα δέματα βαníματα

Прыметнік

Найчасцей грэцкія прыметнікі канчаюцца на **-ος, -η, -ο**

Значная колькасць прыметнікаў канчаюцца на **-ύς, -ιά, -ύ**; **-ης, -ης, -ες**

Узоры скланення.

адз. л. мн. л.

-ός, -ή, -ό ψηλός, ψηλή, ψηλό **высокі, -ая, -ае**

H	ψηλός ψηλή ψηλό	ψηλοί ψηλές ψηλά
P	ψηλού ψηλης ψηλού	ψηλές ψηλών ψηλών
B	ψηλό ψηλή ψηλό	ψηλούς ψηλές ψηλά

-ύς, -ιά, -ύ βαθύς, βαθιά, βαθύ глыбокі, -ая, -ae

H	βαθύς βαθιά βαθύ	βαθιοί βαθιές βαθιά
P	βαθιού βαθιάς βαθιού	βαθιών βαθιών βαθιών
B	βαθύ βαθιά βαθύ	βαθιούς βαθιές βαθιά

-ης, -α, -ικο τεμπέλης, τεμπέλα, τεμπέλικο лянiвы, -ая, -ae

Αδз. л.	H	τεμπέλης	τεμπέλα	τεμπέλικο
	P	τεμπέλη	τεμπέλας	τεμπέλικου
	B	τεμπέλη	τεμπέλα	τεμπέλικο
Μη. л.	H	τεμπέληδες	τεμπέλες	τεμπέλικα
	P	τεμπέληδων	(τεμπέλικων)	τεμπέλικων
	B	τεμπέληδες	τεμπέλες	τεμπέλικα

-ής, -ιά, -ί σταχτής, σταχτιά, σταχτί шэры, -ая, -ae

H	σταχτής σταχτιά σταχτί	σταχτιοί σταχτιές σταχτιά
P	σταχτιού σταχτιάς	σταχτιών σταχτιών σταχτιών
B	σταχτιού σταχτή σταχτιά σταχτί	σταχτιούς σταχτιές σταχτιά

-ας, -ού, -άδικο φαγάς, φαγού, φαγάδικο ненаедны, -ая, -ae

H	φαγάς φαγού φαγάδικο	φαγάδες φαγούδες φαγάδικα
P	φαγά φαγούς	φαγάδων φαγούδων
B	φαγάδικου φαγά φαγού φαγάδικο	φαγάδικων φαγάδες φαγούδες φαγάδικα

Ужывальныя тыпы скланення кафарэвусы

αδз. л. м. р. = ж. р. -ης η. р. -ες μη. л.

H	διεθνής ελώδης διεθνές	ελώδες	διεθνείς ελώδεις διεθνή	ελώδη
P	διεθνούς ελώδους διεθνούς	ελώδους	διεθνών ελώδων διεθνών	ελωδών
B	διεθνή ελώδη διεθνές	ελώδες	διεθνείς ελώδεις διεθνή	ελώδη

αδз. л. м. р. = ж. р. -ων η. р. -ον μη. л.

H	μείζων μείζον	μείζονες μείζονα
P	μείζονος μείζονος	μείζόνων μεοζόνων
B	μείζονα μείζον	μείζονες μείζονα

-ων

-ουσα

-ον

H	ενδιαφέρων	ενδιαφέρουσα	ενδιαφέρον
P	ενδιαφέροντος	ενδιαφέρουσας	ενδιαφέροντος
B	ενδιαφέροντα	ενδιαφέρουσα	ενδιδιαφέρον
H	ενδιαφέροντες	ενδιαφέρουσες	ενδιαφέροντα
P	ενδιαφερόντων	ενδιαφερουσών	ενδιαφερόντων
B	ενδιαφέροντες	ενδιαφέρουσες	ενδιαφέροντα

πολύς αδз. л.

μη. л.

H	πολύς πολλή πολύ	πολλοί πολλές πολλά
P	πολλού πολλής πολλού	πολλών πολλών πολλών

В	πολύ	πολλή	πολύ	πολλούς	πολλές	πολλά
---	------	-------	------	---------	--------	-------

Ступені параўнання прыметнікаў.

Аналітычная форма: параўн. ступень: **πιο** + прыметнік: **ψηλός** – **πιο ψηλός** высокі-вышэйшы; найвыш. ступень: азнач. артыкль + **πιο** + прыметнік:

ο πιο ψηλός/ η πιο ψηλή / το πιο ψηλό найвышэйшы/ -ая/ -ае, і г. д.

Сінтэтычная форма. Параўн. ступ.: прым. у форме н. р. адз. л.+ **-τερος, -τερη, -τερο** з прым. на **-ος**

ζεστό: **ζεστότερος, ζεστότερη, ζεστότερο** гарачэйшы, -ая, ае
βαρύ: **βαρύτερος, βαρύτερη, βαρύτερο** цяжэйшы, -ая,
ακριβές: **ακριβέστερος, ακριβέστερη, ακριβέστερο**
дакладнейшы, -ая, -ае

Найвышэйшая ступ.: артыкль + параўн. ступ.: **ο ζεστότερος, η ζεστότερη, το ζεστότερο** самы гарачы, самая гарачая, самае гарачае

Абсалютная найвышэйшая ступень. Прым. у форме адз. л. н. р. + **ότατος, -ότατη, -ότατο/, -ύτατος, -ύτατη, -ύτατο/, -έτατος, -έτατη, -έτατο**

ζεστό: **ζεστότατος, ζεστότατη, ζεστότατο** гарачэнны, -ая, -ае

βαθύ: **βαθύτατος, βαθύτατη, βαθύτατο** глыбачэнны, -ая, -ае

ασθενές: **ασθενέστατος, ασθενέστατη, ασθενέστατο** вельмі хворы, -ая, -ае

Як і ў беларускай мове абсалютная найвышэйшая ступень можа ўтварацца паўтарэннем прыметніка: **ένας ψιλός ψιλός καλόγερος** высокі высокі манах = вельмі высокі манах

Слова “надзвычай” перадаецца як **πολύ πολύ** ці **παρά πολύ:**

παρά πολύ ωραίος надзвычай прыгожы

Утварэнне прыслоўяў

Ад прыметнікаў на **-ος, -ός** утвараюцца прыслоўі на **-α, -ά;** ад прыметнікаў на **-ός** - прыслоўі на **-ία;** ад прыметнікаў на **-ης,-ης, ες, -ής, -ής, -ές** прыслоўі на **-ως, -ώς:** **ωραίος- ωραία** прыгожа; **γλυκός- γλυκά** соладка; **ακριβής- ακριβώς** дакладна
У многіх выпадках прыслоўі могуць утварацца абодвума спосабамі, часам з пэўнай розніцай ў значэнні.

Ступені параўнання прыслоўі ўтвараюць гэтак жа, як і прыметнікі.

ψιλά- πιο ψιλά, ψιλότερα – πολύ ψιλά, ψιλότατα высока- вышэй- надзвычай высока, высачэнна

Займеннік

Асабовыя займеннікі ў грэцкай мове ўжываюцца радзей, чым у беларускай, бо дзеяслоў выразна мае ўказанне на асобу. Існуюць слабыя, моцныя і плеанастычныя формы асабовых займеннікаў.

		Слабая форма	Моцная форма	Плеанастычна я ф.	значэнне
Я	Н Р В	- μου με	εγώ εμένα εμένα	-- εμένα μου εμένα με	я мяне мяне
Ты	Н Р В	- σου σε	εσύ εσένα εσένα	-- εσένα σου εξένα σε	ты цябе цябе
Ён, яна	Н Р В	(τος, τη, το) του, της, του	αυτός, αυτή, αυτό αυτού, αυτής, αυτού	-- -- Αυτόν τον,	ён, яна, яно яго, яе

яно		τον, τη(ν), το	αυτόν, αυτή(ν), αυτό	αυτήν τη(ν), αυτό το	яго, яе
Мы	Н Р В	- μας μας	εμείς εμάς εμάς	-- εμάς μας εμάς μας	мы нас нас
вы	Н Р В	- σας σας	εσείς εσάς εσάς	-- εσας σας εσάς σας	вы вас вас
яны ы	Н Р В	(τοι, τες, τα) τους τους, τις/τες, τα	αυτοί, αυτές, αυτά αυτών, αυτών, αυτών αυτούς, αυτές, αυτά	-- -- Αυτούς τους, αυτές τις, αυτά τα	яны ix ix

Зваротны займеннік

Αδρ. λ.	σκлон	1. асоба	2. асоба	3. асоба	значэнне
Αδρ. λ.	Р	του εαυτού μου	του εαυτού σου	του εαυτού του/της/ του	мяне, цябе, сябе
	В	τον εαυτό μου	τον εαυτό σου	τον εαυτό του/της/του	
Μη. λ.	Р	του εαυτού μας <i>i</i> των εαυτών μας	του εαυτού σας <i>i</i> των εαυτών σας	του εαυτού τους <i>i</i> των εαυτών τους	нас, вас, сябе
	В	τον εαυτό μας <i>i</i> τους εαυτούς μας	τον εαυτό σας <i>i</i> τους εαυτούς σας	τον εαυτό τους <i>i</i> τους εαυτούς τους	

Лічэбнік

Колькасныя

1	ένας, μια, μία, ένα	11	έντεκα	21	είκοσι ένας, -μία, -ένα	31	τριάντα ένας, μία, ένα
2	δύο, δυο	12	δώδεκα	22	είκοσι δύο	32	τριάντα δύο
3	τρεις, τρία	13	δεκατρείς, -εις, -ία	23	“ τρεις, -εις, -ία	33	τριάντα τρεις, -εις, ία
4	τέσσερις, τέσσερα	14	δεκατέσσερις, -εις, -α	24	“ τέσσερις, -ις, -α	40	σαράντα
5	πέντε	15	δεκαπέντε	25	“ πέντε	50	πενήντα
6	έξι	16	δεκαέξι/ δεκάξι	26	“ έξι	60	εξήντα
7	εφτά, επτά	17	δεκαεπτά/ δεκαεφτά	27	“ εφτά	70	εβδομήντα
8	οχτώ, οκτώ	18	δεκαοκτώ/ δεκαεχτώ	28	“ οχτώ	80	ογδόντα
9	εννία, εννέα	19	δεκαεννέα/ δεκαεννία	29	“ εννέα	90	ενενήντα
10	δέκα	20	είκοσι	30	τριάντα	100	εκατό
101	εκατό ένας, μια, ένα		1001	χιλιοι ένας, χιλίες μία, χίλια ένα			
200	δια κόσιοι, -ες, -α		2.000	δύο χιλιάδες			
300	τρια “		3.000	τρεις χιλιάδες			
400	τετρα “		10.000	δέκα “			
500	πεντα “		20.000	είκοσι “			
600	εξα “		30.000	τριάντα “			
700	εφτα “		100.000	εκατό “			
800	οχτα “		200.000	διακόσιες “			
900	εννια ”		300.000	τριακόσιες ”			
1000	χιλιοι, χιλίες, χίλια		500.000	πεντακόσιες ”			

μίλην ένα εκατομμύριο, μίλъярд ένα δισεκατομμύριο, τрыльєн ένα τρισεκατομμύριο

Лічэбнікі 1, 3, 4, 13, 14, сотні, пачынаючы з 200, тысячы і міл'ёны скланяюцца. Яны скланяюцца таксама ў тых ліках, дзе яны сустракаюцца.

ένας	μία/ μια	ένα	τρεις	τρεις	τρία	τέσσερεις	τέσσερεις	τέσσερα
ενός	μίας/ μιας	ενός	τριών	τριών	τριών	τεσσάρων	τεσσάρων	τεσσάρων
έναν	μία/μια	ένα	τρεις	τρεις	τρία	τέσσερεις	τέσσερεις	τέσσερα

διακόσιοι	διακόσιες	διακόσια	χίλιοι	χίλιες	Χίλια
διακοσίων	διακοσίων	διακοσίων	χιλίων	χιλίων	Χιλίων
διακόσιους	διακόσιες	διακόσια	χιλίους	χίλιες	χίλια

η	χιλιάδα	το	εκατομμύριο
της	χιλιάδας	του	εκατομμυρίου
τη	χιλιάδα	το	εκατομμύριο
οι	χιλιάδες	τα	εκατομμύρια
των	χιλιάδων	των	εκατομμυρίων
τις	χιλιάδες	τα	εκατομμύρια

Лічэбнік **εκατό** – сто - у складаных ліках мае канцавое –v: **εκατόν πέντε** = 105

Лікі ад 1.000 да 1.999 утвараюцца з дапамогаю “**χίλιοι, χίλιες, χίλια**”.

Тысячы ад 2.000 да 999.000 утвараюцца з дапамогай назоўніка **η χιλιάδα** (мн. л. **οι χιλιάδες**)

Для ліку “нуль” ужываецца назоўнік “**το μηδέν, του μηδενός, το μηδέν**” – “нічога” і толькі ў адз. л.

У мн. л. для перадачы нул'ёў у ліках ужываецца назоўнік **το μηδενικό** (мн. л. **τα μηδενικά**)

Пры лічэнні ўжываюцца лічэбнікі ў ніякім родзе: **ένα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε...** адзін, два, тры...

Парадкавыя лічэбнікі (да 10.000)

1	πρώτος	11	ενδέκατος	21	εικοστός	101	εκατοστός	1.001	χιλιοστός	πρώτος
2	δεύτερος	12	δωδέκατος	22	εικοστός	200	διακοσιοστός	2.000	διςχιλιοστός	
3	τρίτος	13	δέκατος	30	τριακοστός	300	τρια- ‘‘	3.000	τρис- ‘‘	
4	τέταρτος	14	‘‘ τέταρτος	40	τέσσερα- ‘‘	400	τετρα- ‘‘	4.000	τετραχιλιοστός	
5	πέμπτος	15	‘‘ πέμπτος	50	πεντη- ‘‘	500	πεντα- ‘‘	5.000	πεντα- ‘‘	
6	έκτος	16	‘‘ έκτος	60	εξι- ‘‘	600	εξα- ‘‘	6.000	εξα- ‘‘	
7	έβδομος	17	‘‘ έβδομος	70	εβδομη- ‘‘	700	εφτα- ‘‘	7.000	επτα- ‘‘	
8	όγδοος	18	‘‘ όγδοος	80	ογδοη- ‘‘	800	οχτα- ‘‘	8.000	οκτα- ‘‘	
9	ένατος	19	‘‘ ένατος	90	ενενη- ‘‘	900	εννια- ‘‘	9.000	εννεα- ‘‘	
10	δέκατος	20	εικοστός	100	εκατοστός	1000	χιλιοστός	10.000	δεκα- ‘‘	

Парадкавыя лічэбнікі скланяюцца як прыметнікі на –ος.

Πρώτος першы

Адз. Л	πρώτος	πρώτη	πρώτο
	πρώτου	πρώτης	πρώτου
	πρώτο	πρώτη	πρώτο

Μη. λ.	πρώτοι	πρώτες	πρώτα
	πρώτων	πρώτων	πρώτων
	πρώτους	πρώτες	πρώτα

Традыцыйнае пазначэнне парадкавых лічэбнікаў. (тут пададзены да 1.000)
 Для пазначэння парадкавых лічэбнікаў грэкі ўжываюць літары свайго алфавіту. Каб пазначыць, што гэта лікі, над імі справа зверху ставіцца штрых. Пры лічэбніках, пачынаючы з 1000 штрых ставіцца злева ўнізе.

α'	Α'	1шы	ια'	ΙΑ'	11	κα'	ΚΑ'	21	ζ'	Ζ'	200
β'	Β'	2гі	ιβ'	ΙΒ'	12	κβ'	ΚΒ'	22	σια'	σια'	211
γ'	Γ'	3ці	ιγ'	ΙΓ'	13	λ'	Λ'	30	Τ'	Τ'	300
δ'	Δ'	4	ιδ'	ΙΔ'	14	μ'	Μ'	40	Υ'	Υ'	400
ε'	Ε'	5	ιε'	ΙΕ'	15	ν'	Ν'	50	Φ'	Φ'	500
στ'/ ζ'	ΣΤ'	6	ισΤ'	ΙΣΤ'	16	ξ'	Ξ'	60	Χ'	Χ'	600
ζ'	Ζ'	7	ιζ'	ΙΖ'	17	ο'	Ο'	70	Ψ'	Ψ'	700
η'	Η'	8	ιη'	ΙΗ'	18	π'	Π'	80	Ω'	Ω'	800
θ'	Θ'	9	ιθ'	ΙΘ'	19	Ϛ'	--	90	ϛ'	ϛ'	900
ι'	Ι'	10	κ'	Κ'	20	ρ'	Ρ'	100	,α	,Α	1.000

1821 = ,αωκα'; 1965 = ,α ρξε'; Γ' τόμος = 3ці том;

Κωνσταντίνος ΙΑ' (ο Ενδέκατος), ο Παλαιολόγος Канстанцін XI Палеолог
Арыфметычныя дзеянні.

1 + 2 = 3 ένα και δύο ίσον τρία/ ένα συν δύο ίσον τρία/ ένα και δύο κάνουν τρία

9 - 6 = 3 εννέα πλην έξι ίσον τρία/ εννέα μείον έξι ίσον τρία

5 x 9 = 45 πέντε επί εννέα ίσον σαράντα πέντε

10 : 5 = 2 δέκα διά πέντε ίσον δύο

Дзеяслоў.

Грэцкі дзеяслоў мае надзвычай развітую сістэму спражэння. Яму ўласцівыя катэгорыі часу, стану, асобы, ліку, трывання, ладу. Амаль усе грэцкія дзеясловы “няправільныя”. (Падрабязныя звесткі шукай у падручніках, граматыках і адмысловых дапаможніках).

Спражэнне дапаможных дзеясловаў **έχω** і **είμαι**

Έχω –мець (толькі наступныя формы)

Абвесны лад. Цяперашні час	Кан'юнктыў Цяперашні час	Будучы час незак. трыв.	імперфэкт	Загядны лад	Прыслоўе цяпераш. часу
έχω έχουμε έχεις έχετε έχει έχουν	να έχω να έχουμε να έχεις να έχετε να έχει να έχουν	θα έχω θα έχουμε θα έχεις θα έχετε θα έχει θα έχουν	είχα είχαμε είχες είχατε είχε ειχαν(ε)	έχε! έχετε!	έχοντας

Είμαι -быць (толькі наступныя формы)

είμαι είμαστε είσαι είστε είναι είναι	να είμαι να είμαστε να είσαι να είστε να είναι να είναι	θα είμαι θα είμαστε θα είσαι θα είστε θα είναι θα είναι	ήμουν(α) ήμασταν ήσουν(α) ήσασταν ήταν(ε) ήταν(ε)	να είσαι! να είστε!	όντας
---	---	---	---	------------------------	-------

Спражэнне дзеяслова *δένω*. I спражэнне на *-ω*

Абвесны лад	Незалежны стан			Залежны стан		
	час	Адзіночны лік	Множны лік	Адзіночны лік	Множны лік	
Абесны лад	Цяперашні час	δένω δένεις δένει	δένουμε δένετε δένουν	δένομαι δένεσαι δένεται	δενόμαστε δένεστε δένομαι	
	імперфэкт	έδενα έδενεις έδενε	δέναμε δένατε έδεναν	δενόμουν(α) δενόσουν(α) δενόταν(ε)	δενόμασταν(-στε) δενόσασταν(-στε) δένονταν	
	Аорыст	έδεσα έδεσας έδεσε	δέσαμε δέσατε έδεσαν	δέθηκα δέθηκες δέθηκε	δεθήκαμε δεθήκατε δέθηκαν	
	Пэрфэкт	έχω δέσει έχεις δέσει έχει δέσει	έχουμε δέσει έχετε δέσει έχουν δέσει	έχω δεθεί έχεις δεθεί έχει δεθεί	έχουμε δεθεί έχετε δεθεί έχουν δεθεί	
	Плюсквам-пэрфэкт	είχα δέσει είχες δέσει είχε δέσει	είχαμε δέσει είχατε δέσει είχαν(ε) δέσει	είχα δεθεί είχες δεθεί είχε δεθεί	είχαμε δεθεί είχατε δεθεί είχαν(ε) δεθεί	
	Буд. незак. трывання	θα δένω θα δένεις θα δένει	θα δένουμε θα δένετε θα δένουν	θα δένομαι θα δένεσαι θα δένεται	θα денόμαστε θα δένεστε θα δένομαι	
	Буд. зак. трывання	θα δέσω θα δέσεις θα δέσει	θα δέσουμε θα δέσετε θα δέσουν(ε)	θα δεθώ θα δεθείς θα δεθεί	θα δεθούμε θα δεθείτε θα δεθούν(ε)	
	Будучы ў мінулым	θα έχω δέσει θα έχεις δέσει θα έχει δέσει	θα έχουμε δέσει θα έχετε δέσει θα έχουν δέσει	θα έχω δεθεί θα έχεις δεθεί θα έχει δεθεί	θα έχουμε δεθεί θα έχετε δεθεί θα έχουμε δεθεί	
	Кан'юн	Цяперашні час	να δένω να δένεις να δένει	να δένουμε να δένετε να δένουν	να δένομαι να δένεσαι να δένεται	να денόμαστε να δένεστε να δένομαι
		Аорыст	να δέσω να δέσεις να δέσει	να δέσουμε να δέσετε να δέσουν (ε)	να δεθώ να δεθείς να δεθεί	να δεθούμε να δεθείτε να δεθούν(ε)
пэрфэкт		να έχω δέσει να έχεις δέσει να έχει δέσει	να έχουμε δέσει να έχετε δέσει να έχουν δέσει	να έχω δεθεί να έχεις δεθεί να έχει δεθεί	να έχουμε δεθεί να έχετε δεθεί να έχουμε δεθεί	
Ц. ч.	Ц. ч.	δένε	δένετε	να δένεσαι	να δένεστε	
	аорыст	δέσε	δέστε	δέσου	δεθείτε	
дзеепр	Ц. ч.	δένοντας				
	пэрфэкт	-				
інфінітыў	аорыст	δέσει		δεθεί		

II спражэнне на *-ώ -άω (-άς)*. *Αγαλώ/αγαλάω (άς)*

Дзеясловы гэтага спражэння заўсёды маюць націск на апошнім складзе, а дзеясловы першай падгрупы і канчаткі на *-α*.

	Незалежны стан			Залежны стан	
	час	Адз. Л.	Мн. Л.	Адз. Л.	Мн. Л.
Цяперашні час	αγαλώ, αγαλώ	αγαλάω, αγαλάω	αγαλάμε, αγαλούμε	αγαλιέμαι	αγαλιόμαστε
	αγαλάς	αγαλάς	αγαλάτε	αγαλιέσαι	αγαλιέστε
Імперфэкт	αγαλόυσα, αγαλάγα	αγαλόυσα, αγαλάγας	αγαλούσαμε	αγαλιόμουν	αγαλιόμασταν
	αγαλόυσες, αγαλάγας	αγαλόυσε	αγαλούσατε	αγαλιόσουν	αγαλιόσασταν
Аорыст	αγάλησα	αγάλησα	αγάλησαμε	αγαλήθηκα	αγαλήθηκαμε
	αγάλησας	αγάλησε	αγάλησατε	αγαλήθηκες	αγαλήθηκατε
	αγάλησε	αγάλησαν	αγάλησαν	αγαλήθηκε	αγαλήθηκαν

Αβεςны	ла д	Пэрфэкт	έχω αγαπήσει έχεις αγαπήσει έχει αγαπήσει	έχουμε αγαπήσει έχετε αγαπήσει έχουν αγαπήσει	έχω αγαπηθεί έχεις αγαπηθεί έχει αγαπηθεί	έχουμε αγαπηθεί έχετε αγαπηθεί έχουν αγαπηθεί
		Плюсквам -пэрфэкт	είχα αγαπήσει είχες αγαπήσει είχε αγαπήσει	είχαμε αγαπήσει είχατε αγαπήσει είχαν αγαπήσει	είχα αγαπηθεί είχες αγαπηθεί είχε αγαπηθεί	είχαμε αγαπηθεί είχατε αγαπηθεί είχαν αγαπηθεί
		Будучы час незак. тыванне	θα αγαπάω/ αγαπώ θα αγαπάς θα αγαπάει/ αγαπά	θα αγαπούμε/ αγαπάμε θα αγαπάτε θα αγαπούν/ αγαπών	θα αγαπιέμαι θα αγαπιέσαι θα αγαπιέται	θα αγαπιόμαστε θα αγαπιέστε θα αγαπιούνται
		Будучы час зак тывання	θα αγαπήσω θα αγαπήσεις θα αγαπήσει	θα αγαπήσουμε θα αγαπήσετε θα αγαπήσουν	θα αγαπηθώ θα αγαπηθείς θα αγαπηθεί	θα αγαπηθούμε θα αγαπηθείτε θα αγαπηθούν
		Будучы час у мінулым	θα έχω αγαπήσει θα έχεις αγαπήσει θα έχει αγαπήσει	θα έχουμε αγαπήσει θα έχετε αγαπήσει θα έχουν αγαπήσει	θα έχω αγαπηθεί θα έχεις αγαπηθεί θα έχει αγαπηθεί	θα έχουμε αγαπηθεί θα έχετε αγαπηθεί θα έχουν αγαπηθεί
Καν'юнктыв		Цяперашні час	να αγαπάω/ αγαπώ να αγαπάς να αγαπάει/ αγαπά	να αγαπάμε, αγαπούμε να αγαπάτε να αγαπών(ε) αγαπών(ε)	να αγαπιέμαι να αγαπιέσαι να αγαπιέται	να αγαπιόμαστε να αγαπιέστε να αγαπιούνται
		Аорыст	να αγαπήσω να αγαπήεις να αγαπήσει	να αγαπήσουμε να αγαπήσατε να αγαπήσουν	να αγαπηθώ να αγαπηθείς να αγαπηθεί	να αγαπηθούμε να αγαπηθείτε να αγαπηθούν
		пэрфэкт	να έχω αγαπήσει να έχεις αγαπήσει να έχει αγαπήσει	να έχουμε αγαπήσει να έχετε αγαπήσει να έχουν αγαπήσει	να έχω αγαπηθεί να έχεις αγαπηθεί να έχει αγαπηθεί	να έχουμε αγαπηθεί να έχετε αγαπηθεί να έχουν αγαπηθεί
Заг. Лад		Ц. час	αγάπα, αγαπάγε	αγαπάτε		αγαπιέστε
		Аорыст	αγάπησε, αγάπα	αγαπήστε	αγαπήσου	αγαπηθείτε
інфдзеепрымы		Ц. часу	αγαπώντας			
		пэрфэктны	Έχοντας αγαπήσει		αγαπημένος, -η, -ο	αγαπημένοι, -ες, -α
інфдзеепрымы		аорыст	αγαπήσει		αγαπηθεί	

Κороткі спіс найбольш ужывальных няправільных дзеясловаў.

Практычна ўсе грэцкія дзеясловы “няправільныя”, то бо маюць тыя ці іншыя адхіленні ад стандартнай мадэлі. Тут пададзены найбольш ужывальныя дзеясловы. Паўнейшыя спісы трэ шукаць у граматыках. Поўныя парадыгмы гэтых і іншых дзеясловаў можна знайсці ў інтарнеце.

Дзеяслоў	Аорыст незалежнага стану	Аорыст залежнага стану	Дзеепрыметнік залежнага стану
ανεβαίνω	ανέβηκα	-	ανεβασμένος
αρέσω	άρεσα	-	-
αυξάνω	αύξησα	αυξήθηκα	αυξημένος
αφήνω	άφησα/άφηηκα	αφήθηκα, αφέθηκα	αφημένος
βαζω, βάλλω	έβαλα	βάλθηκα	βαλμένος, βλημένος
βγάζω	έβγαλα	βγάλθηκα	βγαλμένος
βγαίνω	βγηκα	-	-

βλέπω	είδα	ειδώθηκα	ιδωμένος
βρέχω	έβρεξα	βράχτηκα, βρέχτηκα	βρε(γ)μένος
βρισκω	βρήκα	βρέθηκα	-
γδέρνω	έγδαρα	γδάρθηκα	γδαρμένος
γέρνω	έγυρα	-	γυρμένος
γίνομαι	έγινα	-	γινομένος
δέρνω	έδειρα	δάρθηκα	δαρμένος
διαβαίνω	διάβηκα	-	-
διαμαρτύρομαι	-	διαμαρτυρήθηκα	διαμαρτυρημένος
διδάσκω	δίδαξα	διδάχτηκα	(δίδαγμένος)
δίνω	έδωσα, έδωκα	δόθηκα	δο(σ)μένος
εγκατασταίνω	εγκατάστησα	εγκαταστάθηκα	εγκαταστημένος
έρχομαι	ήλθα (ήρθα)	-	-
εύχομαι	-	ευχήθηκα	-
θέλω	θέλησα	-	-
θετω	έθεσα	(τέθηκα)	θε(σ)μένος
κάθομαι	κάθισα	-	καθισμένος
καίω	έκαψα	κάηκα	καμμένος
κάνω	έκαμα (έκανα)	-	καμωμένος
καταλαβαίνω	κατλαλαβα	-	-
κατεβαίνω	κατέβηκα	-	κατεβασμένος
κλαίω	έκλαψα	κλάυτηκα	κλαμένος
λαμβάνω	έλαβα	-	-
λέ(γ)ω	είπα	ειπώθηκα	ειπωμένος
μαθαίνω	έμαθα	-	μαθημένος
μένω	έμεινα	-	-
μπαίνω	μπήκα	-	μπασμένος
ντρέπομαι	-	ντράπηκα	-
παθαίνω	έπαθα	-	παθημένος
παραγγέλνω	παράγγειλα	παραγγέλθηκα	παραγγελμένος
πετυχαίνω	πέτυχα	-	πετυχημένος
πέφτω	έπεσα	-	πεσμένος
πηγαίνω, πάω	πήγα	-πηγαιμένος	πηγεμένος
πίνω	ήπια	πιώθηκα	πιωμένος
πλένω/ πλύνω	έπλυσα	πλύθηκα	πλυμένος
σέβομαι	-	σεβάστηκα	-
σέρνω	έσυρα	-	συρμένος
σπέρνω	έσπειρα	σπάρθηκα	σπαρμένος
στέκομαι, στέκω	-	στάθηκα	-
στέλνω	έστειλα	στάλθηκα	σταλμένος
στρέφω	έστρεψα	στράφηκα	στραμμένος
σιωπώ	Σιώπησα	-	-
τείνω	έτεινα	τάθηκα	τεταμένος
τρέπω	έτρεψα	τράπηκα	-τραμμένος
τρώ(γ)ω	έφαγα	φαγώθηκα	φαγωμένος
τυχαίνω	έτυχα	-	(αποτυχημένος)
φαίνομαι	-	φάνηκα	-
φεύγω	έφυγα	-	-
χαίρομαι	-	χάρηκα	(п. час. χαρούμενος)

Країни, жыхары, прыметнікі, сталіцы паводле грэцкага алфавіту. (кароткі спіс)

Еўропа Ευρώπη	Жыхар/ жыхарка	прыметнік	Сталіца краіны
Краіна			
Αυστρία	Αυστριακός / Αυστριακή	αυστριακός	Βιέννη Βена
Βέλγιο, το Βελγία	Βέλγος/ Βέλγα, Βελγίδα	βελγικός	Βρυξέλλες, οι
Βουλγαρία	Βούλγαρος/ Βουλγάρα	βουλγαρικός	Σόφια
Γαλλία Францыя	Γάλλος/ Γαλλίδα	γαλλικός	Παρίσι, το
Γερμανία	Γερμανός/ Γερμανίδα	γερμανικός	Βερολίνο, το
Ελβετία Швейцарыя	Ελβετός/ Ελβετή, Ελβετίδα	ελβετικός	Βέρνη Βερн
Ελλάδα Γрэцыя	Έλληνας/ Ελληνίδα	ελληνικός	Αθήνα, η
Εσθονία Эстония	Εσθόνος/ Εσθονή	εσθονικός	Τάλλιν
Ηνωμένο Βασίλειο, το Вялікабрытанія	Βρετανός/ Βρετανή	βρετανικός	Λονδίνο, το Лондан
Ιρλανδία	Ιρλανδός, Ιρλανδέζος/ Ιρλανδή, Ιρλανδέζα	Ιρλανδικός, ιρλανδέζικος	Δουβλίνο, το Дублін
Ισπανία	Ισπανός/ Ισπανή	ισπανικός	Μαδρίτη
Ιταλία	Ιταλός/ Ιταλίδα	ιταλικός	Ρώμη Рым
Κύπρος Кіпр	Κύπριος, κυπριώτης/ Κύπρια, Κυπριώτισσα	κυπριακός, κυπριώτικος	Λευκωσία Нікосія
Λεττονία Латвія	Λεττονός/ Λεττονή	λεττονικός	Ρίγα
Λευκορωσία Беларусь	Λευκορώσος/ Λευκορωσίδα	λευκορωσικός	Μίνσκ, το
Λιθουανία Літва	Λιθουανός/ Λιθουανή	λιθουανικός	Βίλνιους, το
Νορβηγία	Νορβηγός/ Νορβηγή	νορβηγικός	Όσλο, το
Ολλανδία Нідэрланды	Ολλανδός/Ολλανδή	ολλανδικός	Χάγη, η Гаага
Πολωνία Польшча	Πολωνός/Πολωνή	πολωνικός	Βαρσοβία
Πορτογαλία	Πορτογάλος/ Πορτογαλίδα	πορτογαλικός	Λισαβόνα
Ρωσία	Ρώσος/ Ρωσίδα	ρωσικός	Μόσχα Масква
Σουηδία Швецыя	Σουηδός/ Σουηδή	σουηδικός	Στοκχόλμη
Τσεχία Чэхія	Τσέχος/ Τσέχα	τσεχικός, τσέχικος	Πράγα
Φινλανδία	Φινλανδός, Φινλανδέζος/ Φινλανδή, Φινλανδέζα	φινλανδικός,- δέζικος	Ελσίνκι, το Хельсінкі

Афрыка Αφρική			
Αίγυπτος, η	Αιγύπτιος/ Αιγύπτια	αιγυπτιακός	Κάιρο, το
Αιθιοπία Эфиопія	Αιθίοπας/ Αιθιοπίνα	αιθιοπικός	Αντίς Αμπέμπα η
Αλγερία Алжыр	Αλγερινός/ Αλγερινή	αλγερινός	Αλγέρι, το
Αγκόλα Ангола	Αγκολέζος/ Αγκολέζα	αγκολέζικος	Λουάντα
Ζαΐρ, το Заір	Ζαΐρινός/ Ζαΐρινή	ζαΐρινός	Κινσάσα
Καμερούν, το	Καμερουνέζος/ Καμερουνέζα	καμερουνέζικος	Γιαουντέ Яундэ
Λιβύη Лівія	Λίβυος/ Λίβυα	λιβυκός	Τρίπολη
Μαρόκο, το	Μαροκινός/	μαροκινός	Ραμπάτ, το

	Μαροκινή		
Νότια Αφρική, η ΠΑΡ	Νοτιοαφρικανός/ Νοτιοαφρικανή	νοτιοαφρικανός	Πρετόρια
Σενεγάλη	Σενεγαλέζος/ Σενεγαλέζα	Σενεγαλέζικος	Ντακάρ, το
Τυνησία Tunisie	Τυνήσιος/ Τυνήσια	τυνησιακός	Τύνιδα Tunisie

Амерыка Αμερική			
Αργεντινή	Αργεντινός/ Αργεντινή	αργεντινός	Μπουένος Αιρες, το
Βενεζουέλα Венесуэла	Βενεζουελανός. /-λανή	βενεζουελανός	Καράκας, το
Βολιβία Болівія	Βολιβιανός/ Βολιβιανή	βολιβιανός	Σούκρε, η Суκρэ
Βραζιλία	Βραζιλιανός/ Βραζιλιάνα	βραζιλιάνικος	Μπραζιλία, η
Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, οι 3ΠΑ	Αμερικανός/ Αμερικάνα	αμερικάνικος	Ουασιγκτον, η Вашингтон
Ισημερινός Эквадор	-----	-----	Κίτο, το
Καναδάς, ο	Καναδός/ Καναδή	καναδικός	Οτάβα, η Атава
Κολομβία	Κολομβιανός/ Κολομβιανή	κολομβιανός	Μπογοτά, η Багатá
Κούβα	Κουβανός/ Κουβανή	κουβανικός	Αβάνα, η Гавана
Μέξικο, το	Μεξικανός/ Μεξικανή	μεξικάνικος	Μέξικο, το
Ουρουγουάη Уругвай	Ουρουγουανός/ Ουρουγουανή	ουρουγουανός	Μοντεβιδέο, το
Περού, το	Περουβιανός/Περουβιανή	περουβιανός	Λίμα, η
Χίλη Чылі	Χιλιανός/ Χιλιανή	χιλιανικός	Σαντιάγο, το

Азія Ασία			
Αφγανιστάν, το	Αφγανός/ Αφγανή	αφγανικός	Καμπούλ, η
Βιετναω, το	Βιετναμέζος/ - μεζα	βιετναμικός	Ανόι, το Ханой
Ιαπωνία	Ιάπωνας, Γιαπωνέζος/ Ιαπωνίδα, Γιαπωνέζα	ιαπωνικός , γιαπωνέζικος	Τόκυο, το
Ινδία	Ινδός/ Ινδή	ινδικός	Νέο Δελχί, το Делі
Ινδονησία	Ινδονήσιος/ Ινδονήσια	ινδονησιακός	Τζακάρτα, η
Ιράκ, το	Ιρακινό/ Ιρακινή	ιρακινός	Βαγδάτη, η
Ιράν, το	Ιρανός/ Ιρανή	ιρανικός	Τεχεράνη, η
Ισραήλ, το	Ισραηλινός/ Ισραηλινή	ισραηλινός	Ιερουσαλήμ, η
Καζαχστάν, το	Κάζαχος/Καζάχα	καζαχικός	Αστανά, η
Κίνα η Китай	Κινέζος/Κινέζα	κινεζικός, κινέζικος	Πεκίνο, το
Λίβανος, ο	Λιβανέζος/ Λιβανέζα	λιβανέζικος	Βηρυττός, η Βейрут
Πακιστάν, το	Πακιστανός/Πακιστανή	πακιστανικός	Ισλαμαμπάδ, το
Σαουδική Αραβία, η Саудаўская Αραβία	Σαουδάραβας/ σαουδαράβισσα	σαουδαραβικός	Ριάντ, το Эр-Рыяд
Συρία, η	Σύρος/ Σύρια	συριακός	Δαμασκός, η

Τουρκία, η	Τούρκος/ Τουρκάλα	τουρκικός	Άγκυρα, η Ανкара
Φιλιππίνες, οι	Φιλιππινέζος/ Φιλιππινέζα	φιλιππινέζικος	Μανίλα, η
Αϋστραλία Αυστραλία			
Αυστραλία, η	Αυστραλός/ Αυστραλή	αυστραλιανός	Καμπέρα, η Κανβέρα
Νέα Ζηλανδία, η Новая Зеландыя	Νεοζηλανδός/ Νεοζηλανδή	νεοζηλανδικός	Γουέλλινγκτον, το Велінгтан

9. Нябесныя аб'екты

Σύμπαν, το	Сусвет	Задьякальныя сузор'і	
διάστημα, το	космас	Κρίος, ο	Баран
γαλαξίας, ο	γαлактыка	Ταύρος, ο	Бык
αστέρι, το	Зорка	Δίδυμοι, οι	Двайнты
ηλιακό σύστημα, το	сонечная сістэма	Καρκίνος, ο	Рак
πλανήτης, ο	πλανета	Λέων, ο	Леў
φεγγάρι, το	Месяц	Παρθένος, η	Панна
Σελήνη, η	Месяц (науковая назва)	Ζυγός, ο	Шалі
		Σκορπιός, ο	Скарпіён
Πλανеты		Τοξότης, ο	Лучнік/ Стралец
Ερμής, ο	Μερкуρ	Αιγόκερως, ο	Казярог
Αφροδίτη, η	Венера	Υδροχόος, ο	Вадаліў
Γη, η	Зямля	Ιχθύες, οι	Рыбы
Άρης, ο	Μαρς		
Δίας, ο	Юпітэр		
Κρόνος, ο	Сатурн		
Ουρανός, ο	Уран		
Ποσειδώνας, ο	Нептун		
Πλούτωνας, ο	Πλούτον (зараз не лічыцца планетай)		

10. Імёны шэрагу славутых старых грэкаў, час жыцця,

Αίσχύλος 525-456	камедыёграф
Αλέξανδρος	Імя многіх дзеячоў, самы славуты ο Μέγας Αλέξανδρος (356-323) Аляксандр Македонскі
Αρίσταρχος ο Σάμιος (310-264) Арыстарх з Самасу/ Самаскі	астраном
Αριστοτέλης 384-322	філосаф
Αριστοφάνης 452-385	камедыёграф
Αρχιμήδης 287-212	матэматык, в. Сіцылія
Ασπασία каля 470- каля 400	гетэра з Мілету, жонка Перыкла
Δημοσθένης 384-322	рытар
Δράκων Дракант 7 ст. да н.э.	дзяржаўны дзеяч
Ερατοσθένης 275-194	астраном і матэматык
Ευριπίδης 480-407	камедыёграф

Ευκλείδης 330-275	матэматык
Ηράκλειτος 586-480	гісторык
Ηρόδοτος Геродот 484-410	мудрэц
Θουκυδίδης Фукидід 470-395	ваявода, гісторык
Ικτίνος 5ст. да н.э	архітэктар, будаўнік Акропалю
Ισοκράτης 436-338	рытар
Καλλικράτης 5ст. да н.э.	архітэктар, будаўнік Акропалю
Λυκούργος 9-8ст.да н.э.	мудрэц
Μιλτιάδης 6- 5 ст.да н.э.	ваявода
Μύρων 480-440	скульптар
Ξανθίππη Ксанціпа 5ст. да н.э.	жонка Сакрата, была добрай жанчынай
Περικλῆς 490-429	дзяржаўны дзеяч
Πλάτων (сапр. імя Αριστόκλης) 428-347	філосаф
Πολύκλειτος 480-420	скульптар, рэфарматар скульптуры
Πτολεμαῖος Пталамей каля 100- каля 180	імя астранома і многіх цароў Егіпту
Πυθαγόρας Піфагор 572- 500	матэматык
Σόλων 639-559	мудрэц, дзяржаўны дзеяч
Σοφοκλῆς 496-406	камедыёграф
Σωκράτης 470-399	філосаф
Φειδίας 490-430	скульптар
Φρόνη Фрына 365-310	славутая прыгажосцю гетэра

11. Найважнейшыя грэцкія скароты.

A ανατολή усход

A. E. Ανώνυμη Εταιρεία акцыянернае таварыства, АТ

αι. αιώνας стагоддзе, ст.

αρ. αριθμός нумар

B βορράς поўнач

ΒΑ Βορειοανατολικός паўночна-ўсходні

ΒΔ Βορειοδυτικός паўночна-заходні

βλ. βλέπε глядзі, гл.

Δ δύση захад

Δδα δεσποινίδα паненка

Δ.ε.σ Διεθνής Ερυθρός Σταυρός Міжнародны Чырвоны Крыж

δηλ δηλαδή іначай, то бо

Δ. Ν. Τ Διεθνό Νομισματικό Ταμείο Міжнародны Валютны Фонд МВФ

Δ.Ο.Ε Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή Міжнародны Алімпійскі Камітэт, МАК

δρ. διδάκτορας доктор (*навук*)

Ε.Ε. Ευρωπαϊκή Ένωση Еўрапейскі Зьвяз

Ε.Ε.Σ. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός Грэцкі Чырвоны Крыж

εκ. εκατοστό сантыметр

ΕΛ.ΤΑ. Ελληνικά Ταχυδρομεία Грэцкая пошта

Ε.Ο.Κ. Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα Еўрапейская Эканамічная Супольнасьць, ЕЭС

Ε.Ρ.Τ. Ελληνική Ραδιοφωνία- Τηλέοραση Радыё і Тэлебачанне Грэцыі

Ε.Τ.Ε. Εθνική Τράπεζα Ελλάδας Нацыянальны Банк Грэцыі

Ε.Φ.Ε.Ε. Εθνική Φοιτητική Ένωση Ελλάδας Нацыянальны Зьвяз Студэнтаў Грэцыі

Ε.Χ. Ελληνική Χωροφυλακή Грэцкая жандармерыя

Η.Π.Α. Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής Са/Злучаныя Штаты Амерыкі, ЗША

Θες/νίκη Θεσσαλονίκη Фесалонікі, Салонікі

κ. και ι; κύριος пан, спадар, **κυρία** пані, спадарыня

Κα Κυρία пані, спадарыня

κ.α. και άλλα і іншае, і інш.

Κελ. Κελσίου Цэльс (*шкала тэмпературы*)

κεφ. κεφάλαιο разьдзел

Κ.Κ.Ε Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας Камуністычная партыя Грэцыі

κλ. και (τα) λοιπά і гэтак далей, і г. д.

Κο, Κος пану, пан

Κ.Σ. Κεντρικό Συμβούλιο Цэнтральная Рада

κτλ. και τα λοιπά і гэтак далей, і г. д.

Κ.Υ.Π Κεντρική Υπερεσία Πληροφοριών Цэнтральная Разведвальная Управа, ЦРУ

Κων/πολη Κωνσταντινούπολη Канстанцінопаль

λ. χ. λόγου χάριν дапрыкладу, напрыклад

μ.μ. μετά μεσημβρίαν пасья абеду, пасья паўдзёну

μ.Χ. μετά Χριστόν пасья нараджэння Хрыста, п. н. Χ, нашай эры, н. э.

Ν Νότιος поўдзень

ΝΑ Νοτιοανατολικά паўднёва-ўсходні

Ν.Α.Τ.Ο. Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου Арганізацыя

Паўночнаатлантычнай дамовы, НАТО

ΝΔ Νοτιοδυτικά паўднёва-заходні

Ν.Δ. Νέα Δημοκρατία Новая Дэмакратыя (*партыя*)

Ο.Η.Ε. Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών Арганізацыя Аб'яднаных Нацый

Ο.Σ.Ε. Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδας Грэцкая Чыгунка

ΠΑ.ΣΟ.Κ. Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα Усёгрэцкі Сацыялістычны Рух (*партыя*)

πβ. παράβαλε параўнай

περ. περίπου прыблізна, каля

Π.Κ. Ποινικός Κώδικας Крымінальны Кодэкс, КК

π.μ. про μεσημβρίας раніцы, да абеду

Π.Υ. Πυροσβεστική Υπερεσία пажарная служба

π.χ. παραδείγματος χάριν дапрыкладу, напрыклад

π.Χ. про Χριστού да нараджэння Хрыста, да н. Χ., да нашай эры, да н.э.

σελ. σελίδα старонка, с.

σημ. σημείωση заўвага

στ. στοίχος радок

Τ.Ε. Τράπεζα Ελλάδας Банк Грэцыі

τ.μ. τετραγωνικό μέτρο квадратны метр, м²

τηλ. τηλέφωνο телефон

τομ. τόμος том

τον. τόνοι тон(ы)

τχ. τεύχος нумар, №, выпуск /*chasonica i pad.*/

Υ. Υπουργείο міністэрства

Υ. Γ. Υστερόγραφο постскрыптум

Φ.Π.Α. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας падатак на даданую вартасьць, ПДВ

χιλ. χιλιάδες тысяч(ы)

χλ.γρ. χιλιόγραμμα кілаграм

χλμ., χμ χιλιόμετρο кіламетр